

ספר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק א'

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
 מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
 הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
 וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֻּסַד עַל-פִּי דְבָרֵי
 רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן
 בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
 הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
 חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
 יְבִנְאֵל
 עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
 שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֶשֶׁר בַּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְבָר

הַנְּהַה חֻלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהִתְמַדְּתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹאֲקַחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאָב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַנְּהַה סְפָרִים אֲלֵה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֶךְ מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֻלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתְּבֵי הַרְאִשׁוֹן שְׁנֵדְפָס עַד עֵתָה, דְבָר הַמְּסַתְּכָם בְּיֹתֵר מְעַשְׂרִים אֶלְף מְכַתְּבִים, וְסֵדֶרְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתְּבֵי יָד, אֲשֶׁר טָרַם רְאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכַמוֹ-כֵן עֲרַכְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל הַ"מְרָאֵי מְקוּמוֹת" מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, וְכֵן הוֹסַפְנוּ תַרְגוּמוֹם לְשֵׁפֶת הָאִיִּדִישׁ, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעִנְיָנִים עַל כָּל מְכַתְּבֵי

וּמִכְתָּב, הַמְּבִיא תְּמֻצִית הַנוֹשָׂאִים שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִּיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת הַכֶּרֶךְ הַרְאֵשׁוֹן, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אֶחָדֵינוּ אֶת כָּל שְׂאֵר הַכֶּרְכִּים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּזֶה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, וּפְּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלְוִיִּים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבְּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַיְרֻוד וְהַנְּמוֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ? תִּכְרַךְ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, מַעֲלִיָּה לְעֻלּוֹל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם יַעֲצוּת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם תִּכְרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מִעֲמֵד עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים יַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בָּהֶם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ? תִּכְרַךְ, וַיִּזְכֶּה לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִמְבָּלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֻקִּים ז'וֹלְתִיךְ י'עֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָּה',
אָמֵן וְאָמֵן!

הַקְדָּמָה

מבואר בַּלְקוּי־מוֹהַר"ן חֵלֶק א', סִימָן ס"א: עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים
יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר.

הֵינּוּ מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁאֵדָם לּוֹמֵד, צָרִיךְ שְׂיִקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם
מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, שְׂיִקְבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל
הַלְמוּדִים שְׁלוֹמֵד מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת, שְׂיִדַּע אִיךָ לְהִתְנַהֵג – הֵן
לְעֲצָמוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים, שְׁמִתְנַהֲגִים לְפִי דַעְתּוֹ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
בַּחֲיִנְתּוֹ, וְכִפִּי הַמְּמַשְׁלָה וְהַרְבֵּנוֹת שֵׁישׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמַעַט, וְכֹל
זֶה זּוֹכִים עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ'.

וְהִנֵּה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אַמוּנַת חֲכָמִים הוּא, בְּשִׂיזְכָּה לְסַלֵּק אֶת
דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְיִדַּע וְיִבִּין בְּאֱמֶת בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמִצָּב
אֲנִי נִמְצָא, וְעַל-כֵּן עָלִי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכֹל מֵה שְׁאוּמֵר
לִי הַחֲכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כֹּל אֲשֶׁר יֹאמֵר
כִּהוּא זֶה – דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנִטּוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
מִדְּבָרָיו יָמִין וְשְׂמֹאל, וְכִמּוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי,
שׁוֹפְטִים י"א): אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְכוּ'; וְלִהְשַׁלִּיךְ
מֵאֵתוֹ כֹּל הַחֲכָמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ בְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שְׂכָל
בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֵּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר. וְכֹל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ
שְׂכָל עֲצָמוֹ, הוּא אֵינוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקָרֵב לְצַדִּיק, אֲבָל
כְּשִׁזְזָה לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יְכוּל
לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצוֹת עַל כָּל דְּבַר, הֵן לוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים – הַחֲפָצִים
לְשִׁמְעַ בְּקוּלוֹ (עֵין לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), וְגַם יִזְכָּה לְצֵאת

משגֵּעוֹנוֹ וּמִשְׁטִיּוֹתָיו, שֶׁנִּדְבְּקוּ בוֹ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו (עַיֵן שִׁיחֹת-הַרְ"ן, סִימָן סז), כִּי הַצְדִּיק הוּא מְלֵא עֲצוֹת וְחֻדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְגֹדוֹל וְעַד קֶטֶן, דְּרִי מַעְלָה וְדְרִי מַטָּה, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ רַק לְהַעֲתִיק דְבְרֵי הַצְדִּיק בְּפִשׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מְבֹלִים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׂוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לֹאמַר וּלְהַמְצִיא סְבֻרוֹת פְּרִסְיוֹת וְכוּ', כִּי כָּל אֵלֹהֵי הַחֹלְקִים עַל הַצְדִּיק, לְמוֹדֵם הוּא מְמוֹתְרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפֵּט מְעַקֵּל, וְלֹא דֵי שְׂאִינָם יְכוּלִים אֶפְלוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, מִכָּל שְׂכָן שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהַנְהִיג אֶת אַחֵרִים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְשׁוֹב עַל פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזָה דְבַר אוֹ אֵיזוֹ עֲצָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, הָעֵקֶר לְהַשִּׁיב דְבְרֵי הַצְדִּיק הָאֵמֶת, וְעַל-יְדֵי שְׂזָה מְקֻשָּׁה וְשׂוֹאֵל, וְזֶה מְשִׁיב וּמְתַרְץ אֶת הַשְּׂאֵלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סֵפֶר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַרְבֵּה הָאֵמֶת, שֶׁהוּא שֶׁכָּל הַבּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ'.

וְאָמַר רַבֵּנוּ וַ"ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עֲכָשׁוּ וְגַם עֲתִידִים לְהִיּוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְאֶסוּר לְלַעַג עֲלֵיהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם (עַיֵן לְקוּטִי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְּדַבְּרִים מִחֻקֵּי הַתּוֹרָה צְרִיכִין לְהִרְחִיקָם מִמִּטְחָוֵי קִשְׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבַעוּר חֲמִץ וְשֶׂאֵוֹר וְיֹתֵר וְיֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', וְרְאוּי לְגֹזֵר שְׂאֵל לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ', אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדֶרֶךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּיָדָיו מִצְוָה גְּדוּלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְדַבֵּר מִעֲנִינֵי תּוֹרָה הֵן בְּדֶרֶךְ פִּשְׁט, אוֹ דְרוֹשׁ, אוֹ רַמְזוֹ, אוֹ סוּד, אוֹ פְּרוּשׁ, אוֹ בְּאוּר, אוֹ סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וְשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סְפָרֵי מוֹסֵר וְאֲגָדוֹת וְכוּ' יוֹצֵא בָּהֶם, כֻּלָּם נְכוּחִים לְמִבִּין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוּשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעְלָם בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וּבְיָדָיו אֶסוּר לְקוֹץ בְּרִבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאִים קִצָּת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה בְּשִׂרְוֵיהֶם שֶׁנִּתְחַדְּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאֵלֹהֵי מְצַטְעָרִים עַל הַרְאֵשׁוֹנִים, שֶׁכָּבַר יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה

לָהֶם עוֹד; וּבְאֵמֶת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְּץ" (קִהְלֵת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיִשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שְׂיִשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמִסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בַּחוּשׁ, שְׂיִשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיִשׁ לָהֶם חֵיוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמִחָיָה אוֹתָם סִפֵּר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׂנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפָעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְבָר זֶה שְׂבִסְפֵר זֶה, וְלְפָעֲמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסָר שְׂבִסְפֵר אַחֵר, וְגַם מִי שְׂנַפְּשׁוּ חֲשָׁקָה בַּתוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרָאוּי כִּי לִכְךָ נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בֵימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵינַי וְלִהְבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרָאֵינוּ כְּמָה גְדוֹלִים, שְׂהִיוּ בְּקִיָּאִים בְּכַמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שְׂלֹא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עַנְיָנֵי חֲכָמָתָם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂהוּא הֶבֶל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שְׂכָלוֹ אֲרָךְ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַ נְצָחִים?! וְהִלֵּא כְּמָה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סִפְרִים לְאֱלֹפִים וְלִרְבּוֹת מַחְבָּרִים בְּשִׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֵּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּמָה אֱלֹפֵי אֱלֹפִים וְרַב רַבִּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קָץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וְלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאַחֲרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהִכִּין לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטַעֲוִיתָיו וְכוּ', וְכַמָּה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדִי לְמַצֵּא עֶצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כָּלָם מִנֵּי שַׁחַת, וְלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצָחִיִּים, לְקַרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, כִּי "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה", כִּי

לא נגעו בה עדין.

נְמִצָּא, שְׁכַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבַר נִמְצְאִים בְּעוֹלָם, עֲדִין לֹא נִגְעוּ בְּעֵצָם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן בְּמָה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שְׁנִתְחִיל לִגְעַת בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לְבוֹא לְחִדְרֵיהָ וְלִירֵד לְעַמְקָהּ, עַל־כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁחָבְרוּ עַד הַנּוֹה, עֲדִין אֵינָם חֵלֶק אֶחָד מֵאֵלֶּף מַעֲמָק רַבּוּי הַסְּפָרִים שִׁיתַּגְּלוּ עוֹד, בְּעַת שִׁיתַּגְּלוּ סִתְרֵי וְרוּזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבִזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל־פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל־פִּי הַגְּמָרָא וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ וְהָאֲרִיז״ל, כִּי כָּל־סְפָרִים לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ בְּמָה וּבְמָה מְדִינוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחִיִּין אֶת עֲצָמָן בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים מְחִיִּין אֶת עֲצָמָן בְּסְפָרִים אַחֲרִים דִּיקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תִּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לְמִקְרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים אֶל הָאֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, אֹרֹז שֶׁל רַבְּנֵי ו״ל, וּמְרִיצִים מִכְתָּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לְרִאוֹת אֹר וְלִצְאָת מֵהַחֶשֶׁךְ וְהָרַע שֶׁנִּלְכְּדוּ בוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַמְכָּתְבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתָּבֵיהֶם.

וּבְאֵמֶת לֹא נִתְחַדַּשׁ בוֹ שׁוּם דְּבָר, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבְּנֵי ו״ל בְּכָל־סְפָרִים מְכֻלָּים שׁוּנִים, וּכְדֶרֶךְ הָרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעַרְב בְּמָה סְמִים יַחַד (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן הִרְכָּבוֹת, דְּהִינּוּ שְׁלוֹקָחִים סָם פְּלוּנֵי וְעֵשֶׁב פְּלוּנֵי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּף וְכֶף, וְכֵן עֵשֶׁב אַחַר, שֶׁמֶשְׁקָלוֹ כָּף וְכֶף, וְכֵן שׁוֹקָלִים מִכְּמָה מִינִים, וְכָל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ כַּח אַחַר, וּמְעַרְבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהִרְכָּבָה, וְזֹאת הַהִרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כַּח לְרִפָּא הַחוֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הָרְפוּאָה הוּא עַל־יְדֵי הִרְכָּבָה דִּיקָא, שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחַר חֲדָשׁ, עַל־יְדֵי הַכַּח שֶׁקְּבָלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֵשֶׁבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבְזֶה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהִרְכָּבָה דִּיקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלְאוֹת וְכוּ׳, עֵין שָׁם; וְדַבֵּר זֶה

יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חייב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנות כל בית ישראל, ותקנות כל הדורות ותקנות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת

י אֲשֶׁר הַקְדָּמָה בַּנְּחָל

שְׂבִדוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לְצַדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוּתָם יַחַד,
שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ'.

וְאִזּוֹ יִזְכָּה לְתַקוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכָּה לְהִתְגַּלּוֹת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר
"עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זֹלָתָהּ יַעֲשֶׂה" (ישעיהו סד, ג) וְיִזְכָּה
לְגַאֲלָה שְׁלֵמָה, אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן!

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק א'

א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר מִקֶּץ ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר
הַמְּשֻׁתָּקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דָרָךְ הָאֲמֶת וְהַתֵּם שְׁקִבְלֵנוּ
מִרְבֵּנוּ ז"ל ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת דְּרִישַׁת שְׁלוֹמָךְ קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי עַד מְאֹד, שְׁהֲנֵךְ עוֹסֵק
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבַהֲתַקְרָבוֹת לְצַדִּיק הָאֲמֶת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, שְׁזָה הָעֵקֶר, וְרַק זֶה יִשְׁאָר לְעַד וּלְנִצְחָה נְצָחִים וְכוּ'.

אַהוּבֵי, אַחֵי! חֲזֹק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְשִׁקְיָה רַבָּה בְּסִפְרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל. אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְכַל הִירִידוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁהַבַּעַל-דָּבָר
מְבַלְבֵל וּמַעְקֵם אוֹתָךְ, כִּי כָּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת, "בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהִדְר

יב אֲשֶׁר בַּנְּחָל ב

נהורא"א (שבת עז:), אם תזכה לבלי לפל משום דבר שבעולם רק להתחיל תמיד מתוך, אז סוף כל סוף תזכה לאור גדול, "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" וכו' (תהלים כז, ד).

הדורש שלומך...

ב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי, שנכפל בו "כי טוב", לסדר מקץ ה'תשכ"ד.

החיים, הברכה והשלום לידידי, אהובי, מחמד נפשי, אשר אהבת עולם אהבתיך, אהבה שאינה תלויה בשום דבר בטל, השוטה בצמא מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר עכשו קבלתי, ושמתתי פעל כל הון, ומה שאתה כותב שעובר עליך מה שעובר, תאמין לי, אחי, שאין אתה יחידי בדור בענין זה, רק על כל אחד ואחד בזה העולם עובר מה שעובר, אשר לא יאמן כי יספר, וכמו שכתוב (איוב ה, ז): "אדם לעמל יולד", ואמרו על זה חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה יג, ז): "אשריו לאדם שהוא עמל בתורה, ומפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט): מאחר שפין כף צריך לעבר על האדם מה שיעבר, כי נגזר עליו (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה" וכו', ואפלו אם יהיה לו כל הון דעלמא, אף-על-פי-כן יעבר עליו מה שיעבר, כמו שרואים בחוש, שאפלו על השורים והעשירים הגדולים עובר מה שעובר, רחמנא לצלן, כי איך שהוא, צריך לעבר על האדם מה שיעבר, כי אדם לעמל יולד, אף אשרי מי שעמלו בתורה, שהופך את כל היגיעות שתהיינה בתורה ובעבודת השם יתברך, שאז זוכה לעולם הזה ולעולם הבא כידוע, מה שאין כן כשאדם עוסק רק בגשמיות,

(א) בהתחלה חשף ואחר-כך אור.

וְרַחוּק מְאֹד מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ מְאַבֵּד אֶת כָּל יָמָיו, כִּי כָּל יָמָיו
בְּכַעַס וּבְמִכְאוּבִים בְּעֶסְקֵי הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שָׁלוֹ, יוֹמָם לֹא יִנוּחַ וְלַיְלָה
לֹא יִישָׁן וְכוּ', וּמִמִּילָא מְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ וְכוּ', שְׁמַאבֵּד הָעוֹלָם
הַבָּא וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן, אַחִי, כַּלֶּךְ מִדְּרֹךְ זֶה, רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
כִּי הָעֵקֶר הוּא שִׂמְחָה, וְתַהֲיֶה רְגִיל בְּכָל יוֹם לְרַקוֹד הַרְבֵּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים מִמֶּךָ, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"וּ,
חֶלֶק א', סִימָן י), וְאַף שְׁאֵתָה כְּמוֹ שְׁאֵתָה, שְׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה
וְלִלְמַד וְכוּ' וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ, רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְרַקוּדִין בְּכָל יוֹם דִּיקָא, וּבְתוֹךְ כֶּף חֲטוֹף
וְאָכַל מַה שְׁאֵתָה יָכוֹל — תּוֹרָה וְתַפְּלָה, כִּי זֶה חֲלָקָךְ לְנִצְחָה, אַף וְרַק
בְּשִׂמְחָה, שְׁתַּהֲיֶה בְּשִׂמְחָה, שְׁאֵתָה יוֹדֵעַ מִצְדִּיק נוֹרָא כְּזֶה, נַחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, שְׁאָמַר: "מ'זָאל דּוֹפִין אוּיָף מִיר" (תִּי-מוֹהַר"וּ, סִימָן רַכָּה
- דְּפוּס חֲדָשׁ) "וְאוּס הָאֵט אִיהַר צוֹ זְאָרְגֵן אַז אִיךְ גִּי פֶאָר אִיךְ" א,
אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקֵנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֶּץ ה'תשכ"ד.

אַף טוֹב וְחֹסֵד יְרַדְפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי, הַיּוֹנֵק מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַגִּיעָנִי, וּמְסִרְתִּי אֶת אֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּ מִמֶּנִּי וְכוּ', וְהִנְנִי מְזוּר
עֲצָמֵי עֲכָשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה, כִּי הַגִּיעַ זְמַן תַּפְּלָה, וְלְעוֹלָם יְהֵא אָדָם

(א) תִּבְטְחוּ עָלַי, מַה יֵשׁ לָכֶם לְדַאֵג בְּשִׂאֲנֵי הוֹלֶךְ לִפְנֵיכֶם.

זְהִיר בַּתְּפִלַּת מְנַחֵה כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ו:).

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם מְנַחֵה בְּזִמְנָה, שֶׁהִיא אַחַר תְּשׁוּעַ שְׁעוֹת וּמְחֻצָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל רֵאשׁוֹן דְּחֻגְגַּה הִתְשַׁכַּד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, אַחֵי, יַקִּירֵי, הַצְּמוּד בְּפְנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

מְכַתְּבֵךְ הַיָּקָר קִבְּלָתִּי, וְשִׂמְחָתִּי מְאֹד, וְעַקֵּר שִׂמְחָתִּי, שֶׁמִּכְתְּלִי דְבָרֶיךָ אֲנִי מְבִין, שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהִיא דְרָךְ הָאֱמֶת, דְרָךְ שְׁדָרְכּוּ בָּהּ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְעוֹלָם וְעַד עֵתָהּ, וְהוּא עֲנֵן הַהִתְבּוֹדְדוֹת — לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת; חֲזַק, חֲזַק, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי זֶה הָעֵקֶר, וְאִם תִּזְכֶּה לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּלְבָלִי לִפְלֵ בְּדַעְתָּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְדְבָרִים נוֹרְאִים עֵין לֹא רְאֵתָהּ וְכוּ', כִּי כָּבֵד יִדְעָתָּה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ף ז"ל, אֲשֶׁר גַּם אֵלֶיהוּ לֹא בָּא לְמַדְרַגְתּוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְכֵן מוּבָא בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק), אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, לֹא זָכוּ לְמַדְרַגְתָּם, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, עֵין שָׁם.

וְהַעֲקָר — לְכַל תּוֹפֵל בְּדַעְתָּךְ, כִּי תִדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְלֹא
 כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְכוּ', וְשׁוֹמֵעַ
 כָּל דְּבוּר הַיּוֹצֵא מִפִּיךָ וְכוּ', וְיִמָּה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׁעֲדִין אֵינְךָ רוֹאֶה
 שׁוֹם הַתְּקַרְבוֹת וְכוּ', חֵס וְשְׁלוֹם, אֵל תִּגִּיד זֹאת, כִּי זֶה לְכַד, לְדַעְתִּי,
 תְּכַלִּית הַהִתְקַרְבוֹת, שְׂאֵנוּ זֹכִים לְדַבֵּר לְפָנָיו בְּהִתְבוּדוֹת, שְׂאֵנֵשִׁים
 מְגַשְׂמִים כְּמוֹנוּ, מְלֵאִים עֵז וְנֶפֶשׁ, קְרוֹצֵי חֶמֶד, זֹכִים לְדַבֵּר עִם
 מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֶפְלוּ מְלֹאכֵי מַעֲלָה
 וְשִׂרְפִים וְכוּ' וְכוּ' אֵינָם זֹכִים לְזֶה, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ לְכַתֵּב
 כְּזֹאת? ! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ אֶלְפֵי פְעָמִים, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב לְאוֹר
 גְּנוֹז וְנוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר רַב עֲמָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַיְקָרִים לֹא וְכוּ' לְזֶה מֵרַב
 הַהִסְתָּרוֹת וְהַמְחַלְקֵת עַל רַבְּנוּ ו"ל, יִתֵּן הַשֵּׁם וְיַעֲבִיר זְדוּן מִן הָאָרֶץ,
 וְיִתְגַּלֶּה כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, שֶׁהוּא אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְיִדַע כָּל פְּעוּל
 כִּי אֵתָה פְּעֻלָּתוֹ, וְיִבִּין כָּל יְצוּר כִּי אֵתָה יְצַרְתּוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

אַמֵּת שְׂצָרִיכִים לִידַע מַה שְׂאֵמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: "צוּ וַיִּין אֵיין
 עֲרָלִיכֶעַר יוֹד בְּעֵדֶאָרְךָ נַעֲמָעֵן אֶסֶאָךְ צֵיט"א, אַכַּל בְּתוֹךְ כֶּף צָרִיךְ
 לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בְּמָה שְׂיִכּוֹל — פַּעַם בְּתוֹרָה, פַּעַם בְּתַפְּלָה, פַּעַם
 בְּמִצְוֹת וּבְגַמְלוֹת חֻסְדִּים, וּבְכַפְרֵט בְּהִתְבוּדוֹת — לְחַזֵּק אֵת עֲצָמוֹ
 בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ בְּעַקְשָׁנוֹת וּלְהִתְבוּדֵד עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד שְׂיִרְאֶה הַשֵּׁם
 וְיִשְׂקֶיךָ וְכוּ', וּבְכַפְרֵטֵי פְרָטִיּוֹת יְסוּד הַכֹּל — לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת תָּמִיד
 בְּשִׂמְחָה וּבְכַפְנִים שׁוֹחֲקוֹת, שְׂאֵף אִם הָאָדָם אֵינוֹ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוֹם
 דְּבַר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד
 וּבְכַפְנִים שׁוֹחֲקוֹת דִּיקָא.

וְיִמָּה שְׂבַקְשָׁתָּ מִמֶּנִּי לְכַתֵּב לְךָ הַכְּפוֹנוֹת מִהָאָרִיז"ל עַל הַדְּלֵקַת
 הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, אַחֵי, יְקִירֵי, הַלְוֵאֵי שְׂנֹנְפָה לְקַיֵּם מִצְוֹת הַדְּלֵקַת
 נְרוֹת חֲנֻכָּה בְּפִשְׁטוֹת וּבְתַמִּימוֹת וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד, עַד
 שְׂנִרְקֵד מִחֲמַת שִׂמְחָה, שְׂאֵנוּ זֹכִים לְקַיֵּם מַה שְׂצַנְנוּ הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ
 שְׂמוֹ עַל-יְדֵי צְדִיקוֹ הַקְּדוֹשִׁים לְהַדְּלִיק נֵר חֲנֻכָּה בְּשִׂבִיל גְּדוּל הַגֵּס

(א) לֹקַח הַרְבֵּה זְמַן כְּדֵי לְהִיּוֹת יְהוּדֵי בָּשָׂר.

שְׁהִיָּה אַז וּבְכָל דּוֹר, שְׁעוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם, עַל-יְדֵי אוֹר צְדִיקֵי הָאֱמֶת שְׁשׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר, אֲשֶׁר לוֹא זֹאת לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַתְקִים בְּגִלוּתָנוּ אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד, וּמִהַדְעַת שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הַצְּדִיק הָאֱמֶת נַעֲשֶׂה נֶס, וְאֵנוּ מְחִיִּים עֲצָמָנוּ וּמִתְקַיְמִים כְּכֹר זֶה יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ' וְכוּ', וְהַבֵּן.

אך מגדל אהבתי אליך, לא אִמְנַע טוֹב מִמֶּךָ, וְאִף שְׁאַנִּי בְּעֲצָמֵי עוֹד רְחוּק מְאֹד מִחֲכַמַת הַקְּבָלָה, אִף-עַל-פִּי־כֵן אֲרָשֶׁם לְךָ כַּמָּה יְחוּדִים לְכוּן בַּהֲדָלָה לְפִי קֶצֶר הַשְּׂגָתִי:

בְּכִרְכָּה רֵאשׁוֹנָה: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — תְּכַוֵּן הַנְּוִיָּה דְע"ב עִם אֲקִי"ק.

"לְהַדְלִיק" - תְּכַוֵּן ג' הַנְּוִי"ת: ע"ב ס"ג מ"ה שְׁעוֹלִים לְהַדְלִיק"ק.

"נִר" - תְּכַוֵּן שְׁלֹשָׁה יְחוּדִים: הַנְּוִיָּה אֲקִי"ק, הַנְּוִיָּה אֱלֹקִים, הַנְּוִיָּה אֲדִנְי, שְׁהֵם — חַב"ד, חַג"ת, נְה"י.

וּבְכִרְכָּה שְׁנִיָּה תְּכַוֵּן: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — הַנְּוִיָּה דְס"ג עִם אֱלֹקִי"ם, "שְׁעֵשֶׂה נְסִים לְאַבוֹתֵינוּ" — תְּכַוֵּן הַנְּוִיָּה אֱלֹקִים.

וּבְכִרְכָּה שְׁלִישִׁית: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — תְּכַוֵּן הַנְּוִיָּה דְמ"ה עִם אֲדִנְי, "לְזַמֵּן הַזֶּה" — תְּכַוֵּן הַנְּוִיָּה אֲדִנְי.

וְאַחֲרֵי־כֵן תְּכַף-וּמִיד תְּדַלִּיקוּ כְּדִינוּ, וּבְעוֹד שְׁאִתָּה מְדַלִּיק תֵּאמַר "הַנְּרוֹת הַלְלוּ" וְכוּ', וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁף אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד עַל נִשְׁמַתְךָ, כִּי בְּחִנּוּכָה נִתְגַּלָּה אוֹר גָּנוּז וְגָדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי "מַעוֹלָם לֹא יִרְדָּה שְׁכִינָה לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה" (סֵפֶה ה.), שְׁהֵם בְּחִינַת הַפְּחוּתִים וְהַקְּטַנִּים בְּמַעְלָה מְאֹד כְּמוֹנוּ הַיּוֹם, אֲבָל

(ב) חֲקִמָה, בִּינָה, דַּעַת, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת, נְצַח, הוֹד, יְסוּד.

בְּחִנּוּכָהּ הָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז יוֹרֵד לְמִטָּה מְעֻשָּׁה גַם עַל
כָּל קִטְנֵי הָעֵרֶף כְּמוֹנֵי, עַל-כֵּן יָמִים אֵלֹו מְסֻגְלִים מְאֹד לְהִתְקַרֵב אֵלָיו
יְתַבָּרֵךְ וְלָשׁוּב בְּתֻשׁוּבָה.

חֲזוּק מְאֹד וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שְׂפָעוּלָם, כִּי סוּף כָּל
סוּף תִּזְנֶה לְהִתְקַרֵב אֵלָיו, אִם תִּרְבֶּה בְּהִתְבּוֹדְדוּת, וּמָה שְׂשָׂאֵלָתְךָ
מִמֶּנִּי אֵת סֵדֶר הַמְזֻמָּרִים אֵיךְ אֲנִי נוֹהֵג, אֲנִי מְזַמֵּר הַזְּמֵר "מְעוֹז צוֹר"
וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן מְזַמֵּר ל' "מְזַמֵּר שִׁיר חֲנֻכַּת" וְכוּ', אַחֲר־כֵּן מְזַמֵּר
ס"ז "לְמַנְצַח בְּנִגִּינוֹת מְזַמֵּר שִׁיר" וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן מְזַמֵּר צ"א "וְיֵהִי
נַעַם... יוֹשֵׁב בְּסִתְרֵךְ", וְאַחֲר־כֵּן מְזַמֵּר ל"ג "רְנְנוּ צְדִיקִים", וּבְכַפְסוּק
נִפְשָׁנוּ חִיְכָתָה ל'ה' תִּכְוֵן נח"ל, שֶׁהוּא שֵׁם נוֹרָא מְאֹד יוֹצֵא גַם
מִהִבְרָכָה ל'הַדְּלִיק נִיר חֲנֻכָּה, וְאַחֲר־כֵּן מְזַמֵּר קל"ג "שִׁיר הַמְּעֻלוֹת
הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים" וְאַחֲר־כֵּן "אָנָּה בְּכַח", "יְדִיד נֶפֶשׁ", וְ"אֵל
מְסֻתֵר", וְ"אוֹר הַגָּנוּז בְּלִבְּךָ הַמְּחֻשָּׁף", הַמוּבָאִים בְּשַׁעֲרֵי צִיּוֹן, עֵינַי
שָׁם.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵב אֵל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנֵנוּ יוֹדְעִים מִתּוֹרוֹת
וְשִׁיחוֹת נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ, הַפֶּה בְּהֵן וְהַפֶּה בְּהֵן דְּכֻלָּא בְּהֵן, בְּפֶרֶט עַל
עֵינַי חֲנֻכָּה תְּלִי תְּלִים שֶׁל הַלְכוֹת וּדְרָכִים וְעֻצּוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת בְּעֻבּוֹדַת
הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ.

יְדִידֶךָ הָאוֹהֵבְךָ מְאֹד מְאֹד...

ה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם רֵאשׁוֹן דְּחֻנּוּכָה ה'תשכ"ד.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ אֵת הָאֲבָרָה הַחֲשׁוּבָה, הַשׁוֹתָה בְּצֻמָּא
אֵת דְּבָרֵי הַנַּחֵל נוֹכַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר

ויזרח.

מֵאֵד אֲבִקְשָׁךְ שֶׁתִּשְׁלַח לִי אֶת הַסֵּפֶר הַנּוֹרָא "אֵלִימָה" מִהַרְמ"ק ו"ל, וְגַם סִפְרוֹ "אוֹר יְקָר" עַל הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוֹלֵךְ וְנִדְפָס עִכְשָׁו, מִי יִתֵּן שְׂאֻזָּכָה לְכָל סִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים הַמְּלֵאִים עִם הַתְּגִלוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַסֵּפֶר "פְּרָדֵס רְמוֹנִים" מִהַרְמ"ק ו"ל, יֵשׁ לִי כְּבֹר, וּמִי יִתֵּן וְכָל יִשְׂרָאֵל הֵיוּ לוֹמְדִים סִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם עָקֵר הַשַּׁעַר לְהַפְּנֵס בְּגִן-עֵדֶן, וְלִטְעַם מַעַץ הַחַיִּים וּמִפְרָיו וּמִשְׁעָרָיו, וְלַחֲיוֹת לְעוֹלָם חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, אֲכָל תְּדַע, יְקִירִי, הַכֹּל רַק עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנּוֹרָאוֹת מֵרַבְּנוֹ ו"ל וּמִמוֹהֲרֵנוֹת ו"ל בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, הֲלֹא הֵם: "לְקוֹטֵי-מוֹהֲרֵנוֹת" ו"לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת" וְכוּ', כִּמוֹ שֶׁפָּתַח בְּפָרוּשׁ מוֹהֲרֵנוֹת ו"ל בְּ"לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת" (תַּפְּלִין, הַלְכָה ה, אוֹת לח) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשֶׁה שָׁם: "כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכִיּוֹצֵא בָהֶם הַמּוֹבָאִים בְּדַבְרֵינוּ, תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּרָךְ לְהַבִּין מַעֲט מְזַעִיר בְּדַרְכֵי הַקְּבֵלָה שֶׁל הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִיזוֹ"ל, לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעִצּוֹת לְמַעֲשֵׂה עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל, שֶׁכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה פּוֹתַח שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׁגָת אֱלֹקוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַבִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקְּבֵלָה, אִם תִּזְכֶּה לְשַׁקֵּד עַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשֶׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקִּידָה רַבָּה", עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשֶׁה, עֵינַי שָׁם.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, יְדִידִי, הֵיטוֹת שֶׁהֲנִיךְ עוֹסֵק בְּמַכִּירַת סִפְרֵי קְבֵלָה, שִׁמַּע לַעֲצָתִי, וּמְכַר גַּם סִפְרֵי מוֹהֲרֵנוֹת מִבְּרִסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַמְּחַזְקִים וּמְחַיִּים כָּל נַפְשׁ, וּמְקַרְבִּים מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְמִילָא יִתְרַבּוּ לָךְ קוֹפְצִים הַרְבֵּה שֶׁיִּרְצוּ לְקַנּוֹת סִפְרֵי קְבֵלָה, כִּי בְּדוֹר הַזֶּה כְּבִלֵי הַהִקְדָּמוֹת מֵרַבְּנוֹ ו"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, זְכוּתָם תִּגַּן עָלֵינוּ, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם יֵשׁ מִי שֶׁיְכוּל לְלַמֵּד קְבֵלָה, אֲדַרְבֶּה זִיקָהוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ', וְאֵין לְהָאֲרִיךְ בְּדַבָּר הַמּוֹבָן מִמִּילָא, כִּי בְּלֹא הַתְּבוּדוֹת, הָאָדָם הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וּבְדַרְךְ צַחוֹת

אָשֶׁר   ו   בְּנַחֵל   יט

אָמַרְתִּי לְפָרֵשׁ מֵאַמְרָם ו'ל' (יְכֻמוֹת סב): "כָּל שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה" וכו',
אִשָּׁה נִקְרָאת תְּפִלָּה — "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'" (מְשָׁלִי לא, ל) כִּידוּעַ, וְזֶה —
"כָּל שְׂאִין לוֹ תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שְׂרוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא שְׂמֻחָה וּבְלֹא
טוֹבָה" וכו', וְהֵבֵן; כִּי זֶה אֵמֶת לְמִי שְׂמַבִּינוּ וְכו', וְהַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת
אֵי אִפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם מֵרַבְּנוּ ו'ל' כִּידוּעַ.

יְדִידוֹ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמוֹ...

ו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְכֵּיר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַרוֹצֵה
לֵינֵק חֶלְבָא וְדִבְשָׁא מֵהַאי נַחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא
דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְעֵתִיק וְכו' ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה.

בְּשֵׁבֶת שְׁעַבְרָה שְׁמַעְתִּי דְבַר יְקָר מֵאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאַמְרַתִּי
לְכַתֵּב לָךְ, וְזֶה בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית לו, ז): "וְהִנֵּה אֲנִי חָנוּ מֵאַלְמִים אֲלֵמִים
בְּתוֹף הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי" וְגו' "וַיֵּאמְרוּ לוֹ אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ תְּמַלֵּךְ
עַלֵּינוּ" וְגו', וְלִכְאוּרָה מִנֵּין לָהֶם לְשִׁבְטִים שְׂרוּצָה לְמַלְךְ עַלֵּיהֶם,
כִּי מִמָּה שֶׁהַשְׂתַּחֲוּוֹ לְאַלְמָתוֹ אֵין שׁוֹם רֵאִיָּה שֶׁהוּא יְמַלְךְ עַלֵּיהֶם?
אֶף עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד) יוֹבֵן
הַיֵּטֵב, שְׂאִיתָא שָׁם, שְׂיֵשׁ שָׁם קְדוּשׁ וְנוֹרָא, שְׂכַשְׂרוּצִים לְעֲשׂוֹת מְלָךְ
מִשְׂתַּמְשִׁין בְּשָׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם הוּא קַמ"ה, עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאִמַּר
לָהֶם יוֹסֵף: "וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי", רַמְזוּ לָהֶם שְׂיֵשׁ לוֹ זֶה הַשֵּׁם, עַל־כֵּן
אָמְרוּ לוֹ: "הַמֶּלֶךְ תְּמַלֵּךְ עַלֵּינוּ" וְגו', עֵין שָׁם וְהֵבֵן; כִּי זֶה דְבַר יְקָר
מְאֹד.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׁזָכִינוּ לְהַקְדָּמוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ, חֲזַק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה
וּבְתַפְלָה, בְּשִׂמְחָה וּבְרִקְוֵיִם בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...
...

ז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְיַדֵּיד נַפְשִׁי, גֵּר לְצַדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי בְּשִׂמְחָה, מָה אִמַר לְךָ, חֲבִיבִי, יִקְרִי, יֵשׁ וְיֵשׁ
לָנוּ עַל מַה לְשַׂמַּח, שְׁזָכִינוּ לֵהִיוֹת בְּכֻלָּל יִשְׂרָאֵל, וְלִקְיָם מְצוּוֹתָיו
יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ בְּכָל יוֹם — צִיצִית, תְּפִלִּין, קְרִיאַת שְׁמַע, תּוֹרָה וּתְפִלָּה
וְכוּ', אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ, וּבְפֶרֶט שְׁזָכִינוּ לֵידַע מְאוֹר גְּנוּז כְּזֶה, הַמְעוֹרָר
אוֹתָנוּ מִשְׁנֵתָנוּ הַעֲמֻקָּה, שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל לְשַׂמַּח בְּנִקְדַת יְהוּדֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ
מַה טוֹב חֲלָקָנוּ, וְהַעֲקָר לְהַטוֹת אֵינֶן לְמַעוֹרָר יְשָׁנִים וְלִמְקִיץ נִרְדָּמִים,
וְלִקְיָם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלִבֵּל נְטֵעָה עֲצָמָנוּ.

וְהַעֲקָר — לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם דִּיקָא, לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת
וְלִקְיָם כְּרָצוֹנוֹ ו"ל, כְּפִדּוּעַ לְךָ גִּדְּלֵ הַאֲזָהָרָה שֶׁהִזְהִיר רַבֵּנוּ ו"ל עַל
לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם (עֵינֵי שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כט).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...
...

ח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ ה'תשכ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו וישיגו אל אהובי, חברי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

את דרישת שלומך קבלתי בזה הרגע, ור' ... גרו יאיר, ספר לי כל מה שעובר עליך, ייטיב השם יתברך להבא, תדע, אחי, יקירי, שאני ידעתי זאת קדם, שיאירע לך זאת, וכמה פעמים רמזתי לך, שלבל תעשה משא ומתן בזה, אשר אסור על-פי חק המדינה, ומה שאמרת תמיד, שעל-ידי-זה תוכל להרויח הרבה בפעם אחת, ואז יהיה לך הרבה זמן פנוי בעבודת השם יתברך ללמד ולהתפלל וכו', תדע שזהו "דעם בעל דבר"ס מצוות"א, שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), אשר הבעל-דבר מתלבש במצוות, עיין שם, כאשר סופו מוכיח על תחלתו, עכשו מי יודע מה שיכול להיות עמך, חס ושלום, חס ושלום, ודי לחכימא.

ומה שאתה אומר תמיד לזכות לזמן פנוי, תדע, שבזה אין לך אדם שילך לו בסדר, אדרבה העולם הזה מלא צרות ויסורים והרפתקאות וכו', ועקר מעלת האדם הוא, שאפלו מתקף הבלבולים והצרות, היסורים וההרפתקאות וכו', שיחטף אינה טוב — "א שחרית", "א מנחה", "א מעריב", "א חצות", "קצת שלחן ערוך", "קצת גמרא", "קצת תהלים" וכו', ועוד מה שיכול, והעקר שמחה, וזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא), כי בין כף ובין כף יבלה את ימיו בשוה, אם תהיינה לו מעות או לא, עיין שם; ומה לך להיות בעצבות ובמרה שחורה? ! אדרבה תקצר את ימך על-ידי-זה וכו', על-כן עצתי שתתחרט מאד על העבר, ותשבר לבך לפניו

יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ בְּתַפְלָה וּבְיָדוּי דְּכָרִים וּבְהַתְבוּדוֹת, וְתִקְבַּל עַל עַצְמָךְ מַעֲכָשׁוֹ לְכָל תַּלְךָ בְּדַרְכִים מְסַכְּנוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר בְּנִקְל יְכוּלִים בְּכָל רִגַע מִמֶּשׁ לְאַבֵּד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא פִּידוּעַ לְךָ הֵיטֵב, וְאִז קוּוֹה קוֹיִתִי לַהֲשִׁים יְתַבְרַךְ, שְׂיַעֲזֹר לְךָ וַיִּצִילְךָ, וַיִּתְבַּטְּלוּ הַמְשַׁפְּטִים מִמֶּךָ וְכוּ', אִךְ וְרַק אִם תִּצְיֵת אוֹתִי, וְתִתְחַזֵּק מְאֹד עִכְשׁוֹ בְּמִקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם, וְתִהְיֶה בְּשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד "מְשׁוּנָה פְּרִיילֵעֵךְ", וְתִרְקֹד הַרְבֵּה, וְגַם תִּתְבוּדֵד וְתִבְקֶשׁ מֵהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ שְׂיַעֲזֹר לְךָ, וְשִׁתְּהֶיָה לְךָ תְּרֻטָה וְכוּ', אִז "יִשׁוּעַת ה' כְּהֵרֶף עֵינַי" וְתִרְאֶה גַם וְכוּ'.

הדורש שלומך...

ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, אִז לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר מִקֵּץ ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּשְׂיגוּ אֶת חֲבֵרִי, אֶהוּבִי, מִחֲמַד נַפְשִׁי, נֵר לְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, נֶחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אָחִי, אֶהוּבִי, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר, רַק תִּתְחַיֵּל בְּכָל רִגַע מִמֶּשׁ מִחֲדָשׁ, כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, מְאֹר עֵינֵינוּ, בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, פּוֹק עֵינַי בְּהֵם וְתִשְׁפַח, כָּל מָה שְׂאַתָּה צְרִיךְ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת, דְּרָכִים וּנְתִיבוֹת וְכוּ', אֲשֶׁרֵינוּ אוֹן פְּאָרֵט אֲשֶׁרֵינוּ.

אִךְ, לְמַעַן הַשֵּׁם, לְכָל תְּבִלָּה אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּשִׁטְיוֹת וְהַבְּלִים, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְכוּ', וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַכִּין צְדָה לְדַרְךָ רְחוּקָה, שְׂצָרִיכִים לְחֹזֵר וְכוּ', אֲבָל הַפֵּל בְּצִמְצוּם לְכָל יְהִרֵס, חַס וְשְׁלוֹם, אֲבָל לֹא לְבִלּוֹת אֶת הַזְּמַן בְּקִרְיָא

עתונים ובדברי נבלה ובשטיות והבלים, חס ושלום, חס ושלום, "לא כאלה חלק יעקב" (ירמיהו י, טז), והשמר והזהר מהיום והלאה, כי איתא בדברי רבנו ז"ל, כי הנשמה היא במח מחשבה וכו', ואיך נכניס במחננו ובנשמנתנו דברי נאוף וכפירות ואפיקורסות, כפי שמלאים כל העתונים מזה, רחמנא לצלן, "שומר נפשו ירחק מהם" (משלי כב, ה).

הדורש שלומך...

י.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני דחנכה ה'תשכ"ד.

שלום וכל טוב סלה לאהובי, אחי, יקירי, השוטה בצמא מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי בשמחה, ושמחתי מאד, שתהלה לאל, אפה
עוסק בספרי רבנו ז"ל בהתמדה, חזק ואמץ והפך בהם דכלא בהם,
ולעולם אל יחסר לך יום בלי "לקוטי-מוהר"ן", "לקוטי-הלכות"
ו"לקוטי-תפלות", שזה העקר, ומה ששאלת אודות פרשת השבוע,
בודאי אם תזכה לסיים בכל שבוע חמש עם פרוש רש"י ז"ל ומדרש
רבה ותנחומא, הזהר והשאלתות, ועוד הרבה מדרשי רבותינו
הקדושים, זכונם לברכה, וספרי גדולי הצדיקים האמתיים, תלמידי
הבצל-שם-טוב, מה טוב ומה נעים, יהי חלקי עמך.

הדורש שלומך...

יא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו את האברך היקר השוטה בצמא מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך קבלתי, ובאתי להודיעך שקבלתי הספרים ששלחת לי, ותשואות חן לך, בן יעזרנו השם יתברך לעסק בהם, כֹּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח): טוב לאדם שיהיה בעולם הזה בכל מקומות התורה הקדושה, דהיינו בכל הספרים שבעולם וכו', עיין שם; ותדע שלעתיד מזכירים לאדם מה שלמד בזה העולם וכו', והעקר להזהר מאד מספרי חקירה, שהם "מורה נבוכים" ו"כוזרי" וכדומה, שמבלבלים את המוח מאד בספקות, בקשיות ובשטיות, ודברתי עם הרבה אנשים שלמדו הספרים הנ"ל, ואמרו לי, שהלואי לא היו יודעים מהם, כי נסתבבו בדעתם קשיות ובלבולים הרבה וכו', אשרינו ואשרי חלקנו שנפלנו בגורלו של רבנו ז"ל, שהזהיר מאד את האיש הישראלי להתרחק מכל מיני ספרי חקירות ואפיקורסות, טוב להודות להשם יתברך על כל הנהגה ונהגה שהורה לנו רבנו ז"ל, בפרט בדבר כזה, אשר עקר היהדות תלוי בזה, והבן.

הדורש שלומך...

יב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ ה'תשכ"ד.

חיים וברכה וכל טוב סלה ימשכו על ידי היקר, הבחור החשוב מאנשי שלומנו, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן

עֲלִינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אחרי דרישת שלומך הטוב באהבה רבה מאד, כבר ספר לי ידידנו ... שאתה נוסע בשבוע זה לארץ ישראל, אשריך, אשריך ואשרי חלקך, שאתה זוכה למצוה גדולה כזו העולה על כל המצוות, והיא — לילך ארבע אמות בארץ ישראל, אשר עקר היהדות תלוי בזה — להיות בארץ ישראל, כמוכא בספרי רבנו ז"ל, ובפרט בספר "זמרת הארץ" מהרב הקדוש מטשעהרין ז"ל, וידוע לנו כמה מסירות נפש ממש בכל פסיעה ופסיעה ותנועה ותנועה מסר עצמו רבנו ז"ל לזכות להיות בארץ ישראל.

על-כן, אחי, יקירי, חזק ואמץ, להיות בשמחה תמיד, ובפרט שאתה זוכה לזכות גדולה כזו, אשריך, ובנדאי תלך שם לכל קברות הצדיקים הקדושים והנוראים, ובראשם לצדיק האמת רבי שמעון בר יוחאי, זכותו יגן עלינו, אשר עכשו מקבל מהנחל נובע מקור חכמה וכו' וכו' כידוע לנו, ותרבה שם בתפלה ובהתבודדות להשם יתברך, שתזכה להתקרב אליו יתברך, כי במקומות הקדושים מסגלת מאד התפלה להתקבל וכו', ומה שאתה כותב על גדל הבלבולים שיש עכשו בעולם, בפרט פה על מי שמחבב מאד את ארץ ישראל הקדושה וכו' וכו', תדע, אחי, על עצם קרשת ארץ ישראל לית מאן דפליגא, כי הארץ היא "ארץ אשר ה' אלקיך דרש אתה... מרשית השנה" וכו' (דברים יא, יב), וכמאמרם, זכרונם לברכה (פתבות קי:): "כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוך", כי שם עקר מקום האמונה וחדוש העולם, כי "אבן שתיה ממנה השתת העולם" וכו' (יומא נד:), אף על הרשעים הכופרים והאפיקורסים, שכופרים ויוצאים נגד השם יתברך ותורתנו הקדושה, מצוה לדבר, ואסור להתחבר עמם, ובאמת אין להם שום שזכות לארץ ישראל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכט) על הפסוק: "ארץ אוכלת יושביה" (במדבר יג, לב), עיין שם; אף שנתלבשים במצות

ישוב אָרץ ישְׂרָאֵל, כָּל עֵינַי שֶׁל אֲמַת הַרוּצָה לְכָלִי לְהַטְעוֹת עֲצָמָה, יְכוּלָה לְרֹאוֹת אֵיךְ מְקַיְמִים יְשׁוּב אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִם בְּקִיּוּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְשִׁמְרַת שִׁבְת וכו', או, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹהֶם, יִמַּח שָׁמַם, אֲשֶׁר מִחֲשַׁבְתֶּם נִפְרַת מִתּוֹךְ מַעֲשִׂיהֶם — עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיֵכוֹת דָּמִים, וְעוֹבְרִים בְּכָל יוֹם עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וכו' וכו', וּמְחַלְלִים שִׁבְת בְּפִרְהוֹסָה וּמְחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וכו' וכו', אוֹי לְעֵינַיִנו שֶׁכֶּף רֹאוֹת, וְהִיעֲלָה עַל הַדַּעַת לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת? ! לֹא עָלִיהֶם נִתְכַּוֵּן רַבְּנוּ ז"ל (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפכ) לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה נֶגֶד הַתּוֹרָה וְהַיְהוּדוּת וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אוֹי וי, אֵיךְ נִתְגַּדֵּל הַשֶּׁקֶר בְּעוֹלָם, עַד שֶׁגַם בִּינַיִנו, עִם יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, נִחְשָׁכוּ עֵינַיִנו, וְלֹא רוֹאִים אוֹ לֹא רוֹצִים לְרֹאוֹת אֶת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים, וְהוֹלְכִים לְהַתְעַרֵּב עִמָּהֶם וְלִרְקֹד בְּיַחַד עִם הָעֵגֶל, הָעֲבוּדָה הַזָּרָה שֶׁהִקִּימוּ, וי, וי, אוֹי עַל נַפְשֵׁנוּ וכו' וכו', וַיֵּשׁ הַרְבֵּה לְהֶאֱרִיךְ בְּזֵה, אֵיךְ אֵין הַפְּנֹאֵי, וְהֶעֱקָר — לָמָּה לֹא תִזְכֹּר אֲשֶׁר מוֹהַר"ן תָּ"ל חֲבֵר סֵפֶר "קִנְאֵת ה' צְבָאוֹת" כִּידוּעַ לָךְ, וְשֵׁם יוֹצֵא בְּחֶרֶב וּבְחֲנִית עַל גְּדוּלֵי עוֹלָם, קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים וכו', עַל מָה וְלָמָּה חֲבָרוּ סִפְרֵי חֲקִירוֹת, שִׁגְוֵרִים לְהַכְנִיס אֶצְלֵי הַמוֹן הָעַם סִפְקוֹת בְּאֶמוּנָה וכו' וכו', וּמִכָּל שֶׁכֶּן אֶלְפֵי אֶלְפִים פְּעָמִים, אֵיךְ הִיָּה יוֹצֵא, לְהַבְדִּיל אֶלְפֵי הַבְּדִלוֹת, כְּנֶגֶד רְשָׁעִים מְפָרְסְמִים, שִׁמְתַּפְּאָרִים שִׁימְחִקוּ אֶת זֵכֶר וכו', רַחֲמָנָא לְצַלָן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכוּפְרִים בְּפָרְסוּם כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּפּוֹרְקִים עַל לְגַמְרֵי וכו'? !

אָחִי יְקִירִי! חֲזַק וְאַמֵץ, וְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת מִמֶּךָ, וְחֲזַק עֲצָמְךָ מְאֹד בְּאֶמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וּבְצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

יג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֶּץ ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָר, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה, הַנְּנִי לְהוֹדִיעַךְ שֶׁכָּבֹד סְלִקְתִּי הַרְבֵּה מֵהַחֹב שֶׁהֵייתִי חָיֵב וְכו', וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצִּילֵנִי מֵחֻבוֹת, וְהַעֲקֹר שֶׁלֹּא אֶהְיֶה חָיֵב בְּרוּחָנִיּוֹת וְכו', וּמְרֹב טְרָדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אֵי אֶפְשֶׁר לְהֶאֱרִיךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכֵּנוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְזָכַר מֵה שֶׁפָּתַב רַבְּנֵנוּ ו'ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן מו): "מִי שֶׁרוּצָה לְשׁוֹב, יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוֹב", עֵינֵי שָׁם; אֲשֶׁרִינוּ אוֹן פֶּאֲרַט אֲשֶׁרִינוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ תּוֹרוֹת וְשִׁיחוֹת פְּאֵלוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֶּץ ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה יִשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, בְּנֵי, חַיִּי וּמְזוֹנֵי, יִמְשְׁכוּ עַל רֵאשׁ חֲבָרֵי הַיְקָר הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבַּלְתִּי, וְנִשְׁפָּר מְאֹד לְבִי בְּקִרְבִּי עַל גְּדֹל הַצָּרוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת הָעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ בְּפֶרֶט בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "עֵס טוֹט זִיף וְאוֹס עֵס טוֹט זִיף"^א, וְהַעֲקֹר צַר לִי עַל שְׂאִין אֶתָּה מְצִיַּת

(א) נַעֲשֶׂה מֵה שְׁנַעֲשֶׂה.

אוֹתִי, אֲשֶׁר אָנִי מְדַבֵּר עִמָּךְ זֶה יָמִים וְשָׁנִים מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם עָקַר הַדֶּרֶךְ וְהַגָּשֶׁר לְעֵבֹר בְּזֶה הָעוֹלָם, הֲלֹא הָעוֹלָם הוּא גָּשֶׁר צַר, וְצָרִיכִים לְעֵבֹר עָלָיו, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּגִּיעַ הַעֵת שֶׁנֶּצְטַרֵּף לְשׁוֹב לְמָקוֹם שֶׁבָּאנוּ מִשָּׁם, וְעַכְשָׁו, לָמָּה לָךְ לְהִתְעַרֵב בְּעֵנִינִים אֲשֶׁר אֵינָם שְׂיָכִים לָךְ?! וּמָה לָךְ לְהִיּוֹת בְּצַרָּה הַזֹּאת?! וְזָכֹר — הַבּוֹרַח מִן הַצָּרָה הוּא פָקֵחַ (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן ג), כָּל עֶסְקָנוּ צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק בְּתוֹרָה וְעֵבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהִתְבּוֹדְדוֹת, לְפָרֵשׁ לְגַמְרֵי מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִהְיֶיבֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ; אֲמַת, שְׂצָרִיכִים לְאַחֵז מְאֹד בְּמִדַּת הַצְּמִצּוּם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא): הַפְּקָרוֹת אֵין צָרִיכִים כָּלֵל וְכוּ', אֵף הָעֵנִין הוּא שְׂמָה שְׂאֵתָה צָרִיךְ וּמְכָרַח לְהִתְעַרֵב עִם אֲנָשִׁים, אֲנִס רַחֲמָנָא פְּטָרִיהֶיב, וְאֲדַרְבֵּה צָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת ג, יג): "כָּל שְׂרוּיַח הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימָנוּ רוּיַח הַמָּקוֹם נוֹחָה" וְכוּ', אֵף לִילָךְ לְהִתְעַרֵב בְּעֵנִינִים וּבְמַחְלָקַת אֲשֶׁר לֹא שְׂיָכִים לָךְ, לָמָּה לָךְ וְלָמָּה לָךְ כָּל זֶה, מִי בִקֵּשׁ מִמָּךְ שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְטַעַן עִמָּהֶם אוֹדוֹת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל?! אֲדַרְבֵּה, אֵתָה מוֹרִיד עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן עֲצָתִי הַיּוֹם, כָּלֵךְ מְדַרְךָ זוֹ, אֵתָה עֵסֵק בְּעֵבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל "אֶחָד הֵיזָה אֲבָרָהֶם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, תַּחֲלַת חֵלֵק ב' בְּהַשְׁמָטָה), וְלִבֵּל תִּתְעַרֵב עִם שׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם, רַק תִּכְבֵּד אֶת כָּל אָדָם, כִּי כָּל אָדָם הוּא חֵלֵק אֵלּוֹךְ מִמַּעַל, אֵף בְּעֵבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵל תִּכְנָס עִם פְּתוּיֵיךְ בְּטוֹעַן וְנִטְעַן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת נְאוּף, סִימָן י), וְתִדַּע שֶׁאֵתָה יְכוּל לְחִיּוֹת חַיִּים גְּצָחִיִּים, חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמָּשׁ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תִדַּע, אֲדַרְבֵּה יִחְשְׁבוּ לְהַפְּךָ, שֶׁזֶהוּ אִישׁ מְגִשֵּׁם וְעִם הָאָרֶץ וְכוּ'; חֲזַק וְאַמֵץ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, וְעֵבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת צְדִיק גִּסְתָּר וְגִנּוּז.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

טו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא
מִהַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הַיּוֹם, וְהַעֲקָר שְׂאֵתָה
הַשְׂמִיחָה, כִּי זֶה הַעֲקָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֲבוּ הַמִּזְחִין, וְתוּכַל לְהַסְתַּפֵּל
בְּכָל יוֹם עַל הַתְּכָלִית הָאֲמִתִּית עַל מָה אֲתִינָא לְהָאִי עֲלֵמָא, וּמָה אָנִי
צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵיךְ לְכַלּוֹת אֶת יָמֵי וּשְׁנוֹתִי, אִם בְּתוֹרָה,
בְּתַפְּלָה וּבְהַתְּבוּדָדוֹת, בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים, בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים,
אוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפְּךָ — לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר בְּשִׁטּוֹת
וְהַבְּלִים הַנוֹהֲגִים עֲכָשׁוּ, אֲפִלוּ בֵּין אֱלֹהֵי הַקּוֹרְאִים לַעֲצֹמֶם חֲסִידִים
וְכוֹ, וְהוּא — לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הַרְעָה וּרְכִילוֹת וּמַחֲלָקָת, וְלִקְרֹא עֲתוּנִים
הַמְּלֵאִים נְאוּף וּכְפִירוֹת, וְלַעֲשׂוֹת לִיצְנוּת מְזֵה שְׂרוּצָה בְּאֵמֶת לְצֵאת
מִחֶשֶׁךְ, וּמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהַתְּפַלֵּל, וּמְבַלֵּים אֶת יְמֵיהֶם בְּסַעֲדוֹת וּבְשִׁתִּית
יֵין שְׂרָף, אוֹי, אוֹי וְכוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ, וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים
מְצַדִּיק נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה הַמְּעוֹרָר אוֹתְנוּ לְהַסְתַּפֵּל עַל הַתְּכָלִית וְכוֹ,
וְלַעֲסֹק רַק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹרָה וּבְתַפְּלָה.

חֲזוּק, בְּנִי, חֲזוּק וְאַמֵּץ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת! כִּי בּוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹבְךָ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם תַּחֲזוּק לְקִים דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וְהַעֲקָר — שְׂמִיחָה,
שְׂהִיא עוֹלָם הַחֲרוּת, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן י'),
עֵין שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ט.ז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש ה'תשכ"ד.

ששון ושמחה ושיגור ויגיעו אל הבחור היקר לי מאד, הכוסף להפגש אל חדרי הקדשה על-פי הדרך האמת, שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, שלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

אתמול בשבת-קדש למדתי עם אנשי שלומנו התורה "אמר אל הכהנים" (בלקוטי-מוהר"ז, חלק א', סימן ב), והיו, תהלה לאל, הרבה דבורים נפלאים, אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו תורות ושיחות נפלאות פאלו, חזק, אחי, ועסק בכל יום בדברי רבנו ז"ל, שיעורו אותך מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל על ספרו (חיי-מוהר"ן, סימן שמת - דפוס חדש) "סע וועט איהם אלע אדערן טרענען", והעקר שתמיד מאד בספרי מוהרנ"ת ז"ל המבארים את דברי רבנו ז"ל.

אחי, יקירי, לכתב לך מה שדברנו אתמול אי אפשר, פי אפס הפנאי, פי תהלה לאל, היתה בזה אריכות רבה, והעקר דברנו אודות התחזקות בהתבודדות - לפרש שיחתו להשם יתברך על כל דבר בפרטיות, וזה עקר החרב לכל אדם בזה העולם, פי בזה העולם עוברות על האדם הרבה הרבה מלחמות ברוחניות ובגשמיות ממש ממש בכל יום, ואסור לאדם ליאש עצמו, רק לצאת בחרבו ובקשתו נגדם, ואם יהיה חזק בדעתו, ולא יפל בדעתו משום דבר שפעולם, אז סוף כל סוף ינצח במלחמה, אשרי לו!

גם דברנו הרבה מענין צדקה, לחזק עצמו מאד לתן הרבה צדקה לכל עניני רבנו ז"ל, והוא ממש כמו שנותנים לרבנו ז"ל בעצמו כדוע, אשרינו ואשרי חלקנו, חבלים נפלו לנו בנעימים,

(א) זה יבקע את כל גידי קשיות לכבו של הלומד בספרו.

טוב להודות להשם יתברך, אשר טוב גמלנו.

ידידך האוהבך...

יז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי ה'תשכ"ד.

החיים והשלום ירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנחמד, שותה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח סלה.

מכתבך קבלתי, ושמתתי מאד, שתהלה לאל, דברי רבנו ו"ל קבועים אצלך, בן יעזרנו השם יתברך, שנזכה לקבעם בשלמות בלבבנו, ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, ולהודיע לבני-אדם גבורותיו וכו', אף מה מאד אני מצטער על גדל חלישות הדעת שיש לך, וכי לא כף קבלנו מרבנו ו"ל וממורה"ת ו"ל, אשר על האדם צריך לעבור בכל יום כל מיני מניעות ועפובים והרפתקאות, והאדם צריך לבלי לפל בדעתו, רק דיקא מפל המרירות של זה העולם לחטף איזה טוב: איין שחרית, איין מנחה וכו', איין חצות, אביסל גמרא, אביסל שלחן ערוך, אוז נאף וואס דער מענטש איז זוכה וכו'.

ודע, אחי, כי היום למדתי המאמר "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" (בלקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימנים כג, כד, עין שם), כי העקר הוא שמחה, אף שאין אתה יכול לעשות שום דבר, רק פריילעך, חזק, אחי, ואל תפל בדעתך משום דבר, כי גם עלי עובר כף, ויותר

(א) תפלת שחרית אחת, תפלת מנחה אחת וכו', תקון חצות אחד, קצת גמרא, קצת שלחן ערוך ועוד כל מה שהאדם זוכה וכו'.

(ב) שמחה.

ויותר בכמה בחינות, אשר לא יאמן כי יספר, אף טוב להודות לה', שגמלנו כל טוב, והודיענו מהנחל נובע מקור חכמה, שיכול לטהר מכל מיני טמאות וכו', על-כן חזק ואמץ בכל יום ויום בשקיפה נפלאה בספרי רבנו ז"ל, ובכל יום ויום דיקא, ואז טוב לך לנצח וכו'.

ומה ששאלת אותי אודות דרכי בספרי רבנו ז"ל, אחר התפלה בבקר אני לומד "לקוטי-מוהר"ן", ואחר אמירת תקון חצות בלילה אני אומר "לקוטי-תפלות", ובאמצע היום בכל פעם שרק יש לי זמן פנוי אני לומד "לקוטי-הלכות".

אבל עצתי, לבל תסתכל עלי אודות הלמוד הנ"ל, רק התמד יותר ממיני בספרי רבנו ז"ל, כי תדע שהיו זמנים שלמדתי כל היום ורב הלילה רק ספרי רבנו ז"ל, וסימתי פעמים אין מספר "לקוטי-הלכות", וזה עקר חיותי והתחזקותי בעבודת השם יתברך, ועכשו יש לי עוד הרבה מיני למודים ללמד בכל יום בהרבה ספרי קדש, על-כן קבעתי לי השעור הנ"ל, אף אפה עכשו בתחילת ההתקרבות, עסק הרבה יותר מיכלתך רק בספרי רבנו ז"ל, עד שיהיו שגורים על פיך בעל-פה ממש, ואז טוב לך לנצח.

ידידך הדורש שלומך...

יח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי התשכ"ד.

חיים ושלום, שפע ברכה והצלחה ירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנחמד, השווה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מִכְתָּבְךָ הִקָּר קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד, טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה יִתְבָּרַךְ
עַל כָּל הַחֶסֶד, שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁקָּרְבָנוּ אֶל כָּל־לֵיזוֹת שְׁבַעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲשֶׁר הִתְפָּאֵר (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה
יג, יום א'): "אֵין אֵיךְ גְּעַדְעַנְךָ גְּאֲרִי־שֵׁט"^א, שֶׁמְרַמֵּז לְמָה שֶׁמְרַמֵּז
לְמַעַלְמָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, יַחֲדָה דִּיחֲדָה, שְׁזָכָה לְזֶה רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁרִינוּ
וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, הִתְמַד מְאֹד בְּלַמּוּד סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּבְכַפְרֵת הַשִּׁיחוֹת
וְהַסְּפוּרִים, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁסְּפוּרֵי מַעֲשִׂיֹת מְצַדִּיקִים הוּא דְבַר
גְּדוֹל מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְהִתְעוֹרֵר מִחֲדָשׁ לְהִתְקַרֵּב לַיהוָה
יִתְבָּרַךְ (עֵין בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד), וּמָה שֶׁשָּׂאֲלָתָ אוֹתִי אוֹדוֹת
הַכֹּהֵן וְכוּ' שֶׁבְּמַחְנֵכֶם, שֶׁחֹשְׁבִים שֶׁהוּא קַל וְכוּ', וְאֵינוּ מְדַקְדָּק
בְּמַצּוֹת, אִם רְאוּי לְהִנִּיחוֹ לְשֵׂאת כַּפְּיוֹ, תְּדַע, אָחִי, אָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא
כְּמוֹ שֶׁהוֹרֵנוּ רַבּוֹתֵינוּ הַפּוֹסְקִים, וְגַם רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִיר מְאֹד, לְלַמַּד
וּלְהִתְנַהֵג עַל־פִּי הַ"שְּׁלַחַן עֲרוּךְ" כִּידוּעַ לָךְ, וְשִׂמְעָתִי שִׁיחָה מְאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ בְּשֵׁם רַבְּנוּ ו"ל: "אֵיהָר זְאֵלֵט קְנִי־טָשֵׁן דְּעַם לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן'
פּוֹן אֶלְע וַיִּטֵּן נָאֵר פּוֹן אֵיִן סְעִיף קֵטֵן פּוֹן שְׁלַחַן עֲרוּךְ נִישֵׁט
אָפֹטְרַעֲטֵן"^ב.

וְהִנֵּה מְקוֹר הַהֶלְכָה הַזֹּאת, שֶׁכֵּהֵן שְׂאֵינוּ מְדַקְדָּק בְּמַצּוֹת יְכוּל
לְשֵׂאת כַּפְּיוֹ, וְלֹא תֵאמַר מָה תִּהְיֶה לִּי בְּרַכַּת הַדִּיּוּט זֶה, הוּא בִירוּשְׁלָמִי
(גִּטִּין, פֶּרֶק הַנּוֹקִיָּן, הֶלְכָה ט, עֵין שֵׁם), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: שֶׁלֹּא תֵאמַר אִישׁ פְּלוֹנִי
מְגַלֵּה עֲרִיּוֹת וְשׁוֹפֵף דְּמִים, וְהוּא מְבָרְכָנוּ (וּפְרָשׁ הַ"קְרָבֵן הַעֲדָה"
— "וְאֵיךְ יְבָרְכֵנִי?") אָמַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: וּמִי מְבָרְכֶךָ, לֹא אָנִי
מְבָרְכֶךָ? שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ו, כו): "וְשִׂמּוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֵנִי אֲבָרְכֶם", עֵין שֵׁם; וְכֵן פֶּסֶק הַרְמַב"ם (בְּהַלְכוֹת תְּפִלָּה, פֶּרֶק טו,
הֶלְכָה ו), אֵף בְּשׁוֹפֵף דְּמִים, פֶּסֶק דְּאָסוּר לִיָּה לִישָׂא כַּפְּיוֹ, וְזֶה אַחַד
מִשְׁשֵׁה דְבָרִים שְׁפוֹסְלִים בּוֹ, עֵין שֵׁם בְּהֶלְכָה א', אֵף בְּשָׂאֵר עֲבֵרוֹת
שְׂאֵינוּ מְדַקְדָּק בְּמַצּוֹת, פֶּסֶק בְּפֵרוּשׁ שְׁמַתָּר, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ (שֵׁם, הֶלְכָה ז):

(א) וְאֵנִי אֵינִי זוֹכֵר כְּלוּם.

(ב) הַפְּכוּ וְהַפְּכוּ וְקִמְטוּ אֶת הַ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן" מִכָּל צְדָדָיו, הַעֲקֵר לֹא לְנִטוֹת מִסְעִיף אַחַד
בְּ"שְׁלַחַן עֲרוּךְ".

ואל תתמה ותאמר מה תועיל ברפת הדיוט זה, שאין קבול ברכה תלוי בכהנים אלא בהקדוש-ברוך-הוא וכו', הפהנים עושין מצותן שנצטוו בה, והקדוש-ברוך-הוא ברחמי מברך את ישראל כחפצו, עין שם; וכן הוא בטור, הלכות נשיאת כפים (סימן קכח) עין שם; אף שם מביא מפרוש רש"י: כיון ששכב בתשובה, יכול לישא כפיו, וכן כתב רבנו גרשום, ועין שם ב"בית יוסף", שמסים גם-כן כהן, שמירי בשעה שעשה תשובה וקרא, אף בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן קכח, סעיף לט ב"הנה") פסק בפרוש, וזו לשונו: אף-על-פי שאינו מדקדק במצוות, וכל העם מרננים אחריו, נושא את כפיו, שאין שאר עברות מונעין נשיאות כפים, עין שם.

אף מי יודע, אולי הוא מחלל שבת וכו' וכו', וצריכים עוד לעין בדין זה, ובפרט במה שכותבים האחרונים על זה, ואין לי עכשו הפנאי; לעת עתה, חזק ואמץ, והתמד בלמוד התורה הקדושה, כי המאור שבה יחזירנו למוטב (כדאימא במדרש איכה בפתיחתא, אות ב).

עכשו מצאתי ב"משנה ברורה", שפסק להתיר לו לישא כפיו, אף שאינו מדקדק במצוות, אפלו במצוות חמורות בעריות, ואף שהוא מפרסם לכל ברשעתו, עין שם בסעיף ה"ל.

אף דע, ידידי, מה שאגיד לך, קדם מבאר בפוסקים כנ"ל, שמתר להניחו לישא כפיו, וממילא דינו ככהן שעולה ראשון, שתניח לו לישא כפיו, ולעלות לתורה ראשון, ועוד — אם יש לו זכיה בזה שנכנס אל אנשי שלומנו להתפלל, קנה קניתי בעזר השם יתברך, שבודאי ישוב בתשובה אמיתית כדרך אנשי שלומנו היקרים, על-כן, למען השם יתברך, אל תתקוטט ואל תעשה שום רעש, חס ושלום, חס ושלום, כי כבר בררתי לך, שעל-פי דין מתר כנ"ל, ומלבד זה סוף כל סוף ישוב בתשובה מרבוי הדבורים שישמע בין אנשי שלומנו, אשר לומדים דברי רבנו ז"ל, המטהרים ומזככים את כל הטמאים שבעולם וכו'.

אֲשֶׁר יט בַּנְּחָל לה

כֵּן נִעְתִּי, וְאִם אַתָּה רוֹצֵה לְשָׂאֵל מִגְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

יט.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְכֹּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי, שֶׁנִּכְפַּל בּוֹ "כִּי טוֹב", לְסִדְרֵי וַיְחִי הַיְתַשְׁכַּד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל כְּבוֹד חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא
דְּבָרֵי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבַּלְתִּי בְּזֶה הַרְגַע, חֲזַק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּכָל
יוֹם, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, הַמְּלֵא צְרוּת וַיְסוּרִים
וְהִרְפָּתָקְאוֹת, וְאֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר בּוֹרַח אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם,
אִז יִמְצָא מְרַגְע לְנַפְשׁוֹ, אֶף הַכֹּל עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקִּבַּלְנוּ
מִרַבְּנוּ ז"ל, לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה מְאֹד, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְלִהְתְּבוֹדֵד עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם דִּיקָא חַק וְלֹא יַעֲבֹר, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁטוֹת
גְּמוּרָה פֶּלַע עֲנִיָּוִי, שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל לְכַל
תְּרַגְלֵי עֲצָמְךָ לְפָרֵשׁ שִׁחְתְּךָ בְּפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז תִּחְיֶה חַיִּים
אַמְתִּיִּים, חַיִּים נְצַחִיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, ידידי היקר, השוטה בצמא
דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

דרישת השלום קבלתי בשמחה על-ידי וכו' וכו', אחי! חזק
ואמץ להיות בשמחה תמיד, כי זה העקר, וגם ראה לחזק עצמך
בכל יום בתפלה ובבקשה להשם יתברך, ובזה הרגע דברתי עם
אחד מאנשי שלומנו דבורים אמתיים להתחזק בהתבודדות בכל יום,
ועל-ידי-זה יכולים לפעל כל מה שצרכים ברוחניות ובגשמיות, כי
האיש הנ"ל בקש אותי לבוא אליו, כי עושה, אם ירצה השם, ברית
לבנו הנולד לו למזל טוב, והזכרתי לו, איך שלפני שתי שנים לערך
בא אלי, וממש בכה לפני בשכרון לב, שפכר עברו לו כמה שנים
אחרי היותו בן עשרים, ועדין לא מצא בת זוגו, ועוררתי אותו אז
תמיד לבקש מהשם יתברך ברצונות ובכסופים אמתיים, להיות איש
כשר ולהיות האדם השלם, ועזר לו אז השם יתברך, רק על-ידי
תפלה ובקשה פאשר מודה בעצמו, ועכשו, תהלה לאל, מכניס את
בנו לבריתו של אברהם אבינו, חזק ואמץ בשמחה ובהתבודדות.

ידיך הדורש שלומך...

כא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש, לסדר שמות ה'תשכ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל פבוד חברי היקר, השוטה בצמא
דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הַיּוֹן, שֶׁהֵנָּה מִתְמִיד
 בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָכָיו שֶׁל רַבְּנוֹ,
 הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, חֶזֶק וְאַמֶּץ, וְאֵל תּוֹפֵל
 בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי זֶה חֲלָקְךָ לְנִצְחָה נְצַחִים, וְתִרְגֵּיל
 עֲצָמְךָ לֹמֵר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, שֶׁמְסַגֵּל מְאֹד לְתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
 רַבְּנוֹ ו'ל (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), עֵינֵי אִשׁ; וּמִי יִתֵּן שֶׁנִּזְכֶּה
 לֹמֵר עַל-כָּל-פְּנִים בְּכָל יוֹם, "יוֹם" שֶׁל תְּהִלִּים, מְלַבֵּד הַ"תְּקוּוֹן
 הַכָּלְלִי" שֶׁצָּרִיכִים לֹמֵר בְּכָל יוֹם עִם הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה דִּיקָא, וְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּנּוּ לְהִיּוֹת מֵהַפֶּת שֶׁל הַבְּעַל תְּפִלָּה הַנוֹרָא וְהַנְּשֻׁבָה, שֶׁעֲסָקָה
 בַּתְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כ.ב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר שְׁמוֹת ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הִיָּקֵר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא
 דְּבִרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח
 לְנִצְחָה נְצַחִים.

דְּרִישַׁת שְׁלוֹמְךָ קִבְּלָתִי, וְצַר לִי מְאֹד עַל גְּדִל הַתְּגַבְּרוֹת הַסְּמ"ך-
 מ"ם, שֶׁלֶקַח עֲצָמוֹ עָלֵיכֶם, אֵף תִּדְעוּ שֶׁגְּדוּל אֲדוּנָנוּ רַב כַּחוֹ, וּצָרִיכִים
 לְזַכֵּר מַה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ו'ל (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן רכט — דְּפוּס חֲדָשׁ): נְצַחְתִּי
 וְאַנְצָח, מִיֵּין פִּייעֶרֶל וְעֵט שׁוֹיִן טְלוּאִין בִּיזוּ מְשִׁיחַ וְעֵט קוּמְעוֹנָא וְכוּ',
 וַיֵּאבְדוּ כָּל הַמְּתַנַּגְּדִים, וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים אֵל יֵאבֵד, וּמַה
 שֶׁמְּאַיְמִים לְזַרֵּק אֶתְכֶם מֵהִישִׁיבָה, מַה בְּכָךְ, הָאֵם חֲסִרוֹת יִשִּׁיבוֹת?

(א) הָאֵשׁ שְׁלִי כְּבֵר תּוֹקֵד עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ.

אם לא פה, תלכו למקום אחר, און דארטן מאכן בַּרְסְלָבֵר חֲסִידִים^ב,
 כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ז"ל: ווי אײך וועל טאן איין טרעט וועל אײך
 פֿאַרעכְטֵן וכו', וכן כְּשֶׁגָּרְשׁוּ אֶת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְבַרְסְלָב אָמַר: ווי
 אײך וועל גיין וועל אײך מאכן בַּרְסְלָבֵר חֲסִידִים^ד.

חֲזַק וְאַמֵץ, חֲבֵרִי, יְקִירִי, וְאַל תּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוּלָם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר חֲצוֹת, אור ליום ראשון לסדר ואָרָא ה'תשכ"ד.

אָךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ וְיִשְׁיִגּוּ אֶת אֶהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֵה
 בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר
 וַיִּזְרַח.

אַחֵי, אֶהוֹבֵי, חֲזַק וְאַמֵץ! וְאַל תּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוּלָם,
 אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, שְׂזָכֵינוּ לִידַע מְאוֹר
 גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לְזֶה, וְלָנוּ הָעֲנִיִּים
 וְהָאֲבִיוֹנִים הָרְחוּקִים כָּל-כָּף כָּל-כָּף דִּיקָא לָנוּ נִתְגַּלָּה, "מֵאֵת ה' הִיִּתָּה
 זֹאת, הִיא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ" (תהלים קיח, כג), לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חֲיִבִּים
 לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁירוֹת וּבִתְשׁוּבוֹת עַל גְּדֹל הַחֹסֵד
 חָנּוּם שְׂעָשֵׂה עֲמֵנוּ, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד "מְשׁוּנָה פְּרִילֵעֵךְ"^א,
 וְלִשְׁקֹד מְאֹד עַל דְּלִתּוֹת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, עַד שִׁיְהִיוּ שְׂגוּרִים עַל
 פִּיךָ מִמֶּשׁ בְּעַל-פֶּה, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצָּח, וְאַף שִׁיְכַרִּיחוּ אוֹתְךָ לְהַמְנִיעַ

- (ב) וְשֵׁם לַעֲשׂוֹת חֲסִידֵי בַרְסְלָב.
- (ג) הֵיכָן שְׂאֵעֶשֶׂה פְּסִיעָה שֵׁם אֲתָמָן.
- (ד) הֵיכָן שְׂאֵלְךָ אֲעֲשֶׂה חֲסִידֵי בַרְסְלָב.
- (א) שְׂמֵחִים בְּמִיָּחָד.

מללמד ספרי רבנו ז"ל, אל תשמע להם בשום אפן שבעולם, כי זה חלקך לנצח, כְּאֲשֶׁר אָתָּה בְּעֶצְמְךָ יוֹדֵעַ, וּבְיָדָי יִתְקַנְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל, וְאִדְרָבָּה מֵהַ שְׁלֵקְחוּ עֶצְמָם רַק עֲלֶיךָ, זֶהוּ סִימָן שֶׁאָתָּה בְּאֵמֶת "בְּרִסְלָכְר חֲסִיד", וַיֵּשׁ לְךָ פְּלִים טוֹבִים בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתּוֹכֵל לְעֵלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִם תִּזְכֶּה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ לְהִשָּׂאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּמֵהַ שֶׁאָמַר הַחֹלֵק, שְׂרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֶיךָ, תֹּאמַר לוֹ, שְׂרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלִיו וְכוּ', וְגַם מֵהַ שֶׁאָמַר שֶׁאָתָּה שׁוֹטֵה וְכוּ', אִדְרָבָּה מִזֶּה רוֹאִים אֵיךְ שֶׁהוּא רַחוּק מְאֹד מִהֶאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֵמֶת, סִימָן ל), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "לְפִי הִרְחוּק מִהֶאֱמֶת בֵּן מַחֲזִיק אֶת הַסּוּר מֵרַע לְשׁוֹטֵה"; חֲזַק מְאֹד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּכֹונֶת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת עַל-כָּל-פְּנִים, וְהִעָקֵר תִּרְגִּיל עֶצְמְךָ לְפָרֵשׁ שִׂיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וְלִכְפֹּר נִשְׁבֵּר מְאֹד, וְאָתָּה נִרְדָּף גְּדוּל, עֵתָּה דִיקָא הַעֵת לְזֶה, חֲזַק וְאַמֵץ, וַיִּשְׁמַע הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת תְּפִלָּתְךָ וְשִׂיחַתְךָ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, יט): "קְרוֹב ה' לְנִשְׁבָּרֵי לֵב וְאֵת דַּכָּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

כד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום ראשון לסדר וארא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעְלַת הַבְּחֹור הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

דְּרִישַׁת הַשְּׁלוֹם קִבְּלָתִי וְשִׁמְעָתִי מֵהַ שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּעֵתִים הַלְלוּ, יִרְחַם עֲלֶיךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּיטִיב עִמָּךְ לְהַבָּא, וְהִנֵּה לְחִזְקְךָ וּלְאַמְצָךָ

בְּיָדַי סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה בָּהֶם דְּכֵלָּא בָּהֶם —
 עֲצוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת וּדְרָכִים יִשְׁרוֹת, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם הַמְּלֵא
 הַרְפֹּתָאוֹת וְכו', אִךְ כְּפִי שֶׁנִּתְעוֹרְרָה עֲכָשׁוּ אֶצְלָכֶם הַמַּחְלֶקֶת הַגְּדוּלָּה,
 אֲשֶׁר הִבְעַל-דְּבָר מִתְפַּשֵּׁט לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ וּלְמַנְעַ מִלְּהִתְקַרֵּב לְמֵאוֹר
 עֵינֵינוּ, מְקוֹר חֵיוֹתֵנוּ, הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ,
 מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, אִךְ הָעֶקֶר מִי שֶׁחֲזַק בְּאַמוּנָה אֱמֵתִית בְּהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ וּבְרַבְּנֵי ו"ל, לְדַעֲתִי אֵין שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁיְכוּל לְהַפְרִידוֹ,
 אִךְ שֶׁיִּגְזְרוּ שְׁאִסוּר לְכֶם לְהַתְוַעֵד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכו', הֲלֹא הֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּמְכַל מְקוֹם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 בְּשִׂיחָה — זֹו תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְפָרֵשׁ שִׂיחַתֵּנוּ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ,
 כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְהָעֶקֶר חֲזַק וְאַמֶּץ, וְאֵל תִּפְלֵ בְּדַעֲתְךָ
 מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְקִשֶׁר עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם אֶל רַבְּנֵי ו"ל, וְהַתְּפַלֵּל
 בְּכָל יוֹם הַתְּפִלוֹת בְּכֹונָה עַל-כָּל-פְּנִים פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וּבְמַחֲיאוֹת כְּפִים
 דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מִבֵּיתְכֶם (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָנִים מֵד, מַה, מו), עֵינֵי שָׁם; וְיִשְׁלַח הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
 לְאַבְיָה הַרֵב שְׁלִיט"א, וַיִּנַּחֵם אוֹתְךָ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּזְכוּת רַבְּנֵי, אוֹר
 הָאוֹרוֹת, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן שִׁמְחָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַמְּנַחֵם הַכֹּל וּמְשַׁמַּח
 הַכֹּל, וְעֲלִיו גְּאָמַר (בְּרֵאשִׁית ה, כט): זֶה יִנְחַ'מֵנוּ מִמַּעֲשֵׂינֵנוּ וּמִמַּעֲצוֹנֵנוּ
 דְּיָדֵינוּ (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב, בְּסוֹף הַתּוֹרָה עַל הַפְּסוּק "וְאֶרְפָּאֵהוּ" וְכו',
 עֵינֵי שָׁם); וְדִי לְמַבִּין.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כה.

בְּעֶזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וְאֶרָא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא
 דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי, אַהוּבִי! חֲזַק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם בְּכַוְנָה
עַל-כָּל-פְּנִים פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם,
אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מִצְדִּיק נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, הַמְּעוֹרֵר
אוֹתָנוּ מִשְׁנַתְנוּ הַעֲמֵקָה, לְכָל נִבְלָה יְמִינוּ בַּשְּׁטִיּוֹת וּבַהֲבָלִים הַנְּהוּגִים
עַכְשָׁו בְּזִמְנֵי הַזֶּה, רַק נִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּרִצּוֹנוֹת
וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים, וְעַל זֶה חוֹרֵק הַבַּעַל-דְּבַר שְׁנִי, וּמִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ
בְּמִי שֶׁמִּלְּבִישׁ, לְמַנַּע וּלְעַכֵּב אוֹתָנוּ מִמְּקוֹר חַיּוּתָנוּ — הַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

אֵל תִּירָא וְאַל תַּחַת! כִּי הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ אֶתְנוּ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל
יוֹם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים, אִף אֵין לְךָ יָפֵה מִהַצְּנִיעוֹת,
שֶׁלְּבַל תִּדַּע מִזֶּה שׁוּם בְּרִיָּה, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא תִתְחִיל עָלֶיךָ מַחֲלָקָת, כְּמוֹ
שֶׁהִיא עַל חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים, וְגַם תִּשְׁתַּדֵּל דִּיקָא לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם
אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים, אֲפִלּוּ דְבוּרִים מוּעָטִים וְכוּ',
וְכֵן תִּרְאֶה לְכוּא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם אַחַת
בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, וּלְדַעְתִּי לֹא יִרְגִישׁ אִף אֶחָד מִהַחוֹלְקִים אִיפֹה וּלְאֵן
אַתָּה הוֹלֵךְ וְכוּ'.

יְדִידֶיךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאַרְא הִתְשַׁכְּד.

חַיִּים, חֵן וְחֹסֶד וְכָל טוֹב סֵלָה לְבַחּוֹר הַיְקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְּבִרֵי
הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

דְּרִישַׁת הַשְּׁלוֹם קַבְּלָתִי, וְשִׁמְעָתִי מֵהַ שְׁעוֹבֵר עָלֵיכֶם בְּעֵתֵיכֶם

הָלְלוּ, אֲשֶׁר הִסְמִיךְ-מִיָּמִים בְּעֲצָמוֹ חוּרְק שְׁנָיו עֲלֵיכֶם, לַעֲקֹר אֶתְכֶם מְאוּר נַפְשָׁנוּ, מְקוֹר חַיֵּינוּ, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, וְזֶה סִימָן שְׂכָבֵר הַתְּחַלְתֶּם וְנִכְנַסְתֶּם בְּשַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְעַכְשָׁו כְּשֵׁאתֶם כָּבֵר סְמוּכִים מְאֹד, אֲזִי עֵינָיו לוֹטֵשׁ וְשְׁנָיו חוּרְק בְּהַתְּגַבְרוֹת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְעָלְן (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוהַרְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מו, עֵין שם), לְבַלִּי לְהַנִּיחַ אֶתְכֶם וְכוּ', וְהִנֵּה לְחִזְק אֶתְכֶם, בְּנֹדָאֵי יֵשׁ בְּיַדְךָ סִפְרֵי רַבְנֵי ז"ל, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה בָּהֶם דְּכֻלָּא בָּהֶם — יַעֲזוּת וּדְרָכִים וְהַתְּחַזְקוּת, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח, וְאִנּוּ אֵין לָנוּ רַק פִּינוּ, וְלֹא, חַס וְשְׁלוֹם, לְדַבֵּר מֵהֶם וּלְהַתְּקוּטֵט, חַס וְשְׁלוֹם, רַק לְפָרֵשׁ שִׁיחַתָּנוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שִׁירְחַם כָּבֵר עֲלֵינוּ וְיִרְחִיב לָנוּ גְבוּלֵי הַקְּדוּשָׁה, כִּי "אֵין כַּחַנּוּ אֶלָּא בְּפֶה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ שַׁחַר טוֹב, מְזֻמּוֹר כב, ב), וְצָרִיךְ אַתָּה לְקַבֵּל בְּדַעְתְּךָ, שֶׁאֲפִלוּ אִם הֵייתָ אַתָּה בְּעֲצָמְךָ יוֹדֵעַ מְאֻמַּת נוֹרָאָה וְנִשְׁגָּבָה כְּזוֹ, וְכָל הָעוֹלָם הֵיוּ מַתְּנֻגָּדִים עֲלֶיךָ, הֵייתָ צָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק פְּנֻגָּדָם וּלְבַלִּי לְהַסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם וְכוּ'.

אֲחִי! חִזְק וְאִמֵּץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּכָל יוֹם בְּכּוֹנֵת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת עַל-כָּל-פְּנִים, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעְעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם עֲמָךְ וְאֶצְלֶךָ וְקָרוֹב לְךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנֵי ז"ל (לִקוּטֵי-מוהַרְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז) וְאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל (שָׁם, סִימָן עח, עֵין שָׁם), כִּי גְדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב כַּחוֹ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לִידַע מְאוּר כְּזֶה, אֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ, וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְהַכֵּל לְכָל תְּשִׁיחַ וְתַסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל עֲנִינְיָךְ, וְיִמָּה שְׁעוֹכֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּלְגִלוֹת רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ בְּפֶה דִיקָא, וְתַמִּיד לְהִיוֹת בְּשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד "מְשׁוּנָה פְּרִיילֵעֶךָ"^א, וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

כז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידִי, יְקִירִי, הַשׁוֹתָה
בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצְחִים.

דְּרִישַׁת הַשְּׁלוֹם קְבֵלְתִּי, וְשִׁמְעֵתִי מֵה שְׁעוֹבֵר עָלַיךְ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ,
יִיטִיב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ לְהַבְּא, וְהִנֵּה לְחִזְקֶךָ וְלֵאמָצְפָךְ, בְּוִדְאֵי כָּבֵר
טַעמָתָּ מִצּוּף נֵעַם דְּבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁר מְחִיִּים כָּל נֶפֶשׁ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנֻעִימִים, "מֵאֵת ה' הִיָּתָה זֹאת הִיא נִפְלְאֵת בְּעֵינֵינוּ" (תְּהִלִּים קיח,
כג), אֲשֶׁר דִּיקָא פְּשוּטִים וְנִבְזִים כְּמִנּוּ נִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל אֹר קְדוֹשׁ
וְנוֹרָא וְנִשְׁגָּב מְאֹד, אֹר הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן מִשֵּׁשׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר
עָלִיו נִאָּמַר (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר כִּי טוֹב", וְדָרְשׁוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּהִלָּה יב.): "וְלָמִי גְּנוּז? לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא וְכוּ',
וּבְשִׁבִיל זֶה מִתְּפַשֵּׁט כָּל-כָּף הַבַּעַל-דְּבָר לְאָרְכּוֹ וּלְרַחְבּוֹ, לְמַנַּע וּלְעַכֵּב
מִלְּהִתְקַרֵּב אֵלָיו, זְכוּתוֹ לְבָרָכָה, כִּי זֶהוּ עֵצָם בְּגֵרוֹנוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

כִּידוּעַ בְּכַמָּה תוֹרָה וְתַפְלָה רַבְּנוּ ז"ל מְזַכָּה אוֹתָנוּ, אֲשֶׁר לוֹא
רַבְּנוּ ז"ל, מִי יוֹדֵעַ מָה הָיָה נַעֲשֶׂה עִמָּנוּ, חֲזַק וְאַמֵץ, אָחִי, אֵל תִּירָא
וְאֵל תַּחַת! כִּי "גְּדוֹל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֲקֵר" וְכוּ' (תְּהִלִּים
קמה, ג), וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, חַס וְשְׁלוֹם, רַק תִּרְגֵּל עֲצָמְךָ
לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתֶךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ,
וְתִפְרֵשׁ לְפָנָיו כָּל צְרוּתֶיךָ הַמְּרַבּוֹת, וְהַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים בְּרוּחֵנוּיֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנִצָּח, וּכְבָר הָיָה לְעוֹלָמִים, אֲשֶׁר עַל כָּל
אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שִׁיחִיו, עֵבֵר מֵה שְׁעֵבֵר בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתוֹ
— מְנִיעוֹת וְצְרוֹת הַרְבֵּה מְאֹד מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וּמִי שֶׁנִּפְשׁוֹ מְסֻגְלַת

ביותר לדברי רבנו ז"ל, שיש לו כלים טובים בעזרת השם יתברך, עליו עוברות יותר ויותר מניעות, למנע ולעכב אותו מהצדיק האמת, וצריכים למסירות נפש דיקא לכנס בפנים (עין היטב בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא) והבן מאד; אשרי מי שיחזק עצמו בעתים הללו, וטוב לו לנצח, גם תרגיל עצמך להיות בשמחה דיקא בפנים שוחקות "משונה פריילעך"^א, ולרקוד בכל יום, כי, תהלה לאל, יש ויש לנו על מה להיות בשמחה ולרקוד, כי יש לנו רבי כזה (שיחות-הר"ן, סימן קעז, עין שם).

דידך הדורש שלומך...

כח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון קסדר וארא ה'תשכ"ד.

ששון ושמחה ושיגו ויגיעו אל האברך היקר לי מאד, הכולם להבנם אל חדרי הקדשה על-פי דרך האמת, שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

אתנו החיים והשלום, ואקנה שגם עם מעלתו הטוב, והכל על נכון, ואודות שבקש ממני לכתב לו דברי התחזקות, הלא כל ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — כל אשר תשאל נפשך, עצות ודרכים והתחזקות בעבודתו יתברך שמו, שזה העקר, כי העקר לאדם בזה העולם הוא רק התחזקות, כפי שעובר על כל אחד בפרטיות, ואי אפשר לחיות כלל בלי התחזקות, ועקר ההתחזקות מקבלים מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר בלעדיו איני יודע איך יכולים לחיות, ואם תאמר, הלא רב העולם "וענען נישט קיין ברסלבער חסידים"^א, ותיים?! אחי, חביבי, אם

(א) שמח במיחד.

(א) אינם חסידי ברסלב.

תִּסְתַּכַּל עֲלֵיהֶם בְּעֵין אֱמֶת תִּרְאֶה "דָּאס איז נישט געלעבט"ב, וְדִי
 לְחַפְיָמָא, כִּי עֲסָקֵי עוֹלָם הִזָּה יְכוּלִים לְמַרַר מְאֹד אֶת חַיֵּי הָאָדָם בְּפִרְט
 בְּעֵתִים הַלְלוּ בְּעַקְבָּתָא דְמִשְׁיחָא, אֲשֶׁר הִחְצִיפָה יַסְגִּי, וְכָל מִי שִׁחְצוּהָ
 בְּיֹתֵר מְרוּיַח בְּעֵתִים הַלְלוּ וְכוּ', אַךְ אָנוּ אֵין לָנוּ כִּי אִם הַדְּבוּרִים
 הָאֱמִתִּיִּים שֶׁקְּבָלְנוּ מִצְדִּיקֵי הָאֱמֶת (אבות ו, י): "בְּשַׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל
 אָדָם אֵין מְלוּיָן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אַבְנִים טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת", "און אויף נישט רייכע שטיבער, און שיינע מעבל"ג,
 "אַלֵּא תוֹרָה [וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת] וּמַעֲשִׂים טוֹבִים", אֱמֶת שְׂבִין כָּךְ וּבֵין
 כָּךְ טוֹט זִיךְ וְוַאס עֵס טוֹט זִיךְ עֵס גֵּיט אַיְבער, טײַעֶרער בְּרוּדער",
 עַל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר לֹא רַק עַלִּינוּ הַעֲנִיִּים, וְאַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי
 חֵלְקֵנוּ, שְׁנַתְּפִסְנוּ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁכָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁלָּנוּ הֵם
 — שְׂאִין אָנוּ יְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְלַעֲסֵק בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְלִהְיוֹת כְּרֻצוֹנוּ, מָה הִיָּה אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, הֵיִינוּ מְשַׁקְעִים
 בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה און זיין ווייט פון אמתן ישוב הדעתה, רַק
 לְהַשְׁתַּדֵּל לְבָנוֹת בְּחִמּוֹר וּבְלִבְנִים קְשִׁיּוֹת וּמְרִירוֹת פִּיתוּם וְרַעְמָס
 און מְקַנָּא זיין דעם צווייטן, וְלִנְסַע נְסִיעוֹת לְמַרְחָקִים לְהַשְׁתַּדֵּל
 לְהִרְחִיב הַמַּשָּׂא וּמִתָּן, וְלְהַפְקִיר עֲצָמֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא
 לְגַמְרֵי, וּבְלֵי סַפֵּק שֶׁהַבְּעַל-דְּבָר רַעֲדֵט צוֹי לְהוֹנוֹת וְלִגְנוֹב וְלִגְזוֹל
 שְׁטִילְעֶרְהֵיט", וְסוֹבְבִים נְעִים וְנָדִים יָמִים וְחֻדְשִׁים נִישְׁט גַּעֲדָאוּעֵנֵט
 און נִישְׁט גַּעֲלֶעֶרְנֵט כִּידוּע און אָפֵלוּ נִישְׁט גַּעֲעָסֵן און גַּעֲשְׁלָאָפֵן
 גַּעֲהֶעֶרִיגט, כַּמּוֹכֵן רַק לְחַשֵּׁב מַחְשָׁבוֹת לְהִרְחִיב גְּבוּלוֹת, וְכֵךְ אֵין
 הָאָדָם מְסַתְּפֵל עַל עֲצָמוֹ כָּלֵל, כִּי עַר אִיז שׁוּיֵן אֵין דַּעַם בְּעַל דְּבָרִים
 לְאַפְעַס וְוַאס מְעַר עַר וויל מְרַחֵב זיין הַמַּשָּׂא וּמִתָּן שְׁלוֹי וְנִכְנָס

(ב) זֶה לֹא נִקְרָא לְחִיּוֹת.

(ג) וְגַם לֹא אֵלוּ הַבְּתִים הַעֲשִׂירִים וְהַרְהִיטִים הַיְפִים.

(ד) נַעֲשֶׂה מֶה שְׁנַעֲשֶׂה וְעוֹבֵר [עַל הָאָדָם], אַחֵי הַיְקָר!

(ה) וְלִהְיוֹת רְחוּקִים מִיִּשׁוּב הַדַּעַת אֱמִתִּי.

(ו) וְלִקְנָא בְּשֵׁנִי.

(ז) מִפְתָּה.

(ח) כְּהַצְנַע.

(ט) לֹא מִתְּפַלְלִים כְּרַאוּי, לֹא לומדים כִּידוּע, וְאַפֵּלוּ לֹא אוֹכְלִים וְלֹא יִשְׁנִים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.

(י) הוּא כְּכֹר בִּידֵי הַבְּעַל-דְּבָר וְרוֹצֵה כְּמֹה שְׁיֹתֵר לְהִרְחִיב אֶת הַמַּשָּׂא וּמִתָּן שְׁלוֹי.

בחובות יותר גדולים, וממילא צריך לנסע למרחקים עוד יותר, והכל מתלבש עצמו במצוות שתהיה לו פרנסה, ועל-ידי-זה יהיה לו פנאי ללמד... אוי, ובבית מניח אשתו ובניו, והוא מטלטל און ווער זאגט נאך ווען ער איז זיך מסבב מיט שווינדלערא, שונקנס בדינים ובמשפטים, ועובר עליו מה שעובר וכו' וכו', אוי, אלו הם חיי הבלי העולם הזה, ואין אדם נקי מזה, אחד מעט ואחד הרבה, ועל כלם עובר בכלליות כל זה, היעלה על הדעת לקנא באיש כזה, שאין לו שום חיים אפלו בעולם הזה?! אף שיש לו דירה יפה ורהיטים יפים וכל הבלי הבליים, אדרבה צו די אלע באדארף ער האבן גרעסערע הוצאות ואין לו, באדארף ער זיך וואלגערן נע ונד, מפל שפן בעולם הבא מאומה לא ישא בעמלו וכו' וכו'.

עכשו למה תהיה כל-כף בקטנות הדעת, ותאמר שדיקא מפני שאתה מקרב וכו' עובר עליך כף, ואם היית כלאמערשטי מערב עם הבריות, היה לך כפר הכל; אוי, אחי, צר לי מאד עליך, שמגדל צרותיך תדבר שטיות כאלו, אם היית בא אלי היית רואה את גדל הדחקות והעניות שיש אצלי, ואיך שאני מסבב בחובות עצומים מאד, ואף-על-פי-כן אין אני מיאש עצמי בכחו של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אמת שצריכים הרבה להתפלל אליו יתברך, שיעזר בכל מה שצריכים בפרטיות, ולפרש שיחתו בכל יום על כל דבר בפרטי פרטיות, ודיקא אם האדם עני ואביון, שבור ומשבר, נתקבלת תפלתו, כמו שכתוב (ישעיה נז, טו): "מרום וקדוש אשכון ואת דבא" וכו', וכמוכא בזהר (פרשת בלק, דף קצה) על הפסוק (תהלים קב, א): "תפלה לעני כי יעטף", שתפלתו עושה עטיפה לכל התפלות ומעלה אותם, עין שם; אף היעלה על הדעת לקנא באדם, אף שיש לו כלאמערשט כל טוב, אף מסבב בהבלי העולם הזה?!

(א) ומה גם כשהוא מסבב ברמאים.

(ב) אדרבה לכל זה הוא צריך להוציא יותר גדולה ואין לו, הוא צריך להתגלגל נע ונד.

(ג) כביכול.

אָחִי! פֿלֶךְ מִדֶּרֶךְ זו, וְאִם הֵיטֵה אָמוּנְתֶךָ בְּשִׁלְמוֹת, הֵיטֵה רוּאָה, שְׂאִין
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵב אוֹתָנוּ אֶף בְּעִנְיֵינוּ, שְׂזֵה כָּבֵד כְּמֵה שְׁנִים שְׂאָנוּ
חַיִּים אוֹן פּוֹן וְוֹאסִי? רַק בְּחֶסֶדֶוּ יִתְבָּרֵךְ, אֶף שְׁלֵא הֵיטֵה לֶךְ בְּשׁוֹר בְּכָל
יוֹם, מַה בְּכֶךְ? וְוֵעֵט זַיִן וְוִינְצִיגֶער פֿאַר דִּי וְוֵעֵרִים אִין קְבֵרִי, וְהֵבֵן.

אַתָּה יוֹדֵעַ בְּמִי צָרִיכִים לְקַנָּא בְּבַחֲיַנֵּת "קִנְאַת סוֹפְרִים" וְכוּ?
בְּאַמְת'ער "בְּרֶסְלָבֵר חֶסֶד", שֶׁהוּא תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, אֶף שְׂעוֹבֵר
עָלָיו מַה שְׂעוֹבֵר בְּרוּחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, וְרוֹקֵד בְּכָל יוֹם, וְיֵבִין פֶּךְ
עוֹסֵק בְּעִבּוּדֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹרָה בְּהִרְבָּה שְׂעוּרִים קְבוּעִים: תַּנ"ךְ,
מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא, שְׁלֶחֶן עָרוּף, סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, סְפָרֵי הַזֶּהֱרֵה וְהַתְּקוּנִים,
כְּתָבֵי הָאַרְיֵז"ל וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹסֵק הִרְבָּה בַּתְּפִלָּה, שְׁלֵשׁ הַתְּפִלוֹת וְתַקּוּן
חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, וְאוֹמֵר הִרְבָּה תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת"
וְ"תַקּוּן הַכְּלָלִי", וְעַל כָּלֵם מִתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם שְׂעוֹת הִרְבָּה, וּמְפָרֵשׁ
שִׁיחְתּוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמְסַפֵּר דְּחִקוֹ וְטְרִדוֹתָיו, וּמַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו וְעַל
בְּנֵי בֵיתוֹ, הַכָּל לְכָל יְסוּפֵר בְּפִרְטוּיּוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ
עִם חֲבֵרוֹ, וּמְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִרְחַם עָלָיו בְּאַמְתּוֹ וְיִרְחִיב גְּבוּלוֹ
בְּרוּחָנִי, וּכְמוֹ-כֵן בְּגִשְׁמִי בְּפִרְנִסָּתוֹ, וְיִשְׁלַם חוּבוֹתָיו, וְלִבֵּל יִהְיֶה עוֹד
בְּעַל חוּב וְכוּ' וְכוּ', וְאֵז בְּלִי שׁוּם סֶפֶק תְּשׁוּעַת ה' כְּהֶרֶף עֵינַי, שֶׁהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר הִרְבָּה, וּמְרַחֵב הִרְבָּה בְּפִרְנִסָּה, כְּאֲשֶׁר כָּבֵד רְאִינוּ הִרְבָּה
נְסִים וְשִׁדּוּד הַטֶּבֶע, וְכֵן רְאוּ הִרְבָּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הָאַמְתִּיִּים, שְׁלֵא
הֵיטֵה לָהֶם לָחֵם לֶאֱכֹל מִמֶּשׁ בְּפִשִּׁיטוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר בְּכָל יוֹם
וְוֹאס מ'בְּעַדְאַרְף גוֹיטִיג — גִּיבֵט עָרִי; אָחִי! אַל תְּפַל בְּדַעְתְּךָ,
וְתַתְּחִיל מְחַדֵּשׁ, דָּאס הֵיִסְט אַ לְעֵבֵן אָפֵלוֹ אוֹיף דִּי וְוֵעֵלֵט וּמְכָל
שְׁכֵן בְּעוֹלָם הַבָּא, וְוֹאס עֵס וְוֹאַרְט אוֹיף אִיהֶם"י, עֵינַי לֹא רָאֵתָה וְכוּ'.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד
וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ...

(ד) וּמָמָה?

(ה) יִהְיֶה פְּחוֹת לְחוֹלְעִים בְּקָבֵר.

(ו) בְּחֶסֶד בְּרֶסְלָב אַמְתִּי.

(ז) מַה שְׂנַחֲרִץ הוּא גוֹתָן.

(ח) זֶה נִקְרָא חַיִּים אָפֵלוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְכָל שְׁכֵן בְּעוֹלָם הַבָּא מַה שְׂמַחֲבָה לוֹ.

כט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר וארא ה'תשכ"ד.

חיים, חזן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, חברי היקר, השותף בצמא
דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

שלום וברכה וכל טוב סקה.

חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת משום בריה שבעולם, פי השם
עמך ואצלך וקרוב לך, פי מלא כל הארץ כבודו, והפל עצם חיות
אלקותו, אין שום מציאות בלעדיו יתברך, והעקר בכח ובזכות
הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאנו חסים
בצלו — צלא דמהימנותא, אשר הוא מקור האמונה, ועקר שלמות
האמונה נתגלה רק על-ידי הצדיק האמת פמוכא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סימן ז, עין שם) וכן בלקוטי תנינא (סימן ח) התורה האחרונה, שאמר
רבנו ז"ל בראש השנה תקע"א באומן, שהוא כעין צנאָה לאנשי
שלוֹמנו פמוכן מדברי מוהר"ן ז"ל, שצריך מאד מאד להתקרב
אל הצדיק האמת לאמתו, ועל ידו נזכה לברור המדמה, שלמות
האמונה הקדושה, עין שם; ועין בלקוטי-הלכות (חשן משפט, שלוחין,
הלכה ה), שמרבה לדבר ברוח קדשו על התורה הזאת איך שעקר
שלמות האדם היא רק אם מקרב לצדיק האמת, והעקר הוא לא
הגוף הגשמי רק רוח-הקדש והדעת שלו, הגנוזים בספריו הקדושים,
וצריכים לחפש בכל יום בספרים הקדושים, עין שם; ותשתדל בכל
האפשרויות ללמד ולעין בהלכה זו, ואז טוב לך לנצח.

אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו דבורים פאלו, המחיים ומנחמים
אותנו מאד, והעקר חזק בשמחה, וקשר עצמך בכל יום בפה מלא

אָשֶׁר ל בִּנְחָל מַט

אַל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַתְּמִיד מְאֹד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְתַפְלָה בְּכֹנֶנָה וְכו'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וְאַרְא ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהֲוֵבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּעֶמְא דְבָרֵי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה, חֲזוֹק וְאַמֶּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא מַעֲיֵן הַנוֹבֵעַ וּמִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, וְזָפְאָה חוּלְקִיָּה דְמֵאֵן דְּאִשְׁתַּפַּח בְּהַאי אֲדָרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דְאַנְן בֵּיהּ, וְזָפְאָה חוּלְקִיָּה בְּעֲלָמָא הַרְיִן וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְאַנְן יִתְבִּין בְּקַדְשָׁה עֲלָאָה, אֲשָׁא קְדִישָׁא סַחַר לְנָא, שֶׁהוּא אוֹר רַבְּנוּ ז"ל.

אַשְׁרֵינוּ מַה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וְהַעֲקָר לְאַחֵז עֶצְמוּ בְּזַה הָאוֹר, וְהוּא עַל-יְדֵי שְׁלֵשׁ הַבְּחִינּוֹת שֵׁישׁ בְּהַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת:

- א. לְלַמֵּד בְּשִׁקְיָדָה רַבָּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים.
- ב. לְתַת צְדָקָה לְכָל הָעֲנִינִים הַשֵּׁיכִים לְרַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ וְלְדַבֵּר הַדְּפָסָה, שֶׁהוּא כְּמוֹ שְׁנוֹתָנִים לְרַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ.
- ג. לְהַתְבַּוֵּד בְּכָל יוֹם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בְּוִדּוּי דְבָרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

(א) אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל זֶה שְׁנִמְצָא בְּאַסְפָּה הַקְּדוּשָׁה וְהַעֲלִינָה שְׁאֵנוּ בָּהּ, אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁאֵנוּ יוֹשְׁבִים בְּקַדְשָׁה עֲלִינָה, וְאֵשׁ קְדוּשָׁה מְסוֹכְכַת אוֹתָנוּ.

על כל מה שעובר עלינו.

ועל-ידי כל זה נזכה להרים את המלכות דקדושה לידע, להודיע ולהודע שיש בורא כל העולמים יתברך שמו לעד ולנצח נצחים, והכל בהשגחה פרטית לטובתנו הנצחית (עין היטב בתורה ד', חלק א', ובפרפראות לחקמה על זה).

ידידך הדורש שלומך...

לא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי, שנקפל בו "פי טוב", לסדר וארא ה'תשכ"ד.

שלום וברכה וחיים טובים וארפים והמתקת הדינים יחולו על ראש חברי, ידידי ואהובי, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אקנה שהיתה לך הנאה והתחזקות גדולה ממכתבי שפכתתי לך, בן יעזר השם יתברך, שזנכה להתקשר יחד תמיד בקשר אמיץ וחזק, ולשאב ביחד מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שמתחדש בכל יום, והעקר אצל מי שעוסק בדבריו הקדושים, אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מנהר כזה, המטהר מכל הפתמים, אשר אמר: "דופיט אויף מיר איף האב ברייטע פלייצעס"א (עין בעלים לתרופה); טוב להודות לה' על כל החסד שעשה עמנו, אחרי שהפלטתים, שהם פת המתנגדים, סותמים את הפארות הנובעים מים חיים, ולנו העניינים והאביונים, הרחוקים כל-כף כל-כף מהשם יתברך, לנו דיקא נתגלה האור הגנוז הזה, מה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו; חזק ואמץ, אחי! לשאב בכל יום מהנהר הזה, ואז טוב לך לנצח.

(א) סמכו עצמכם עלי, יש לי כתפים רחבות.

אֲשֶׁר   לֵב   בְּנַחֵל   נֹא

וְעָקַר הַכֹּל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם דִּיקָא, כִּי סוּף כָּל סוּף תְּהִיָּה מִפְּלֵה גְדוּלָה לְמַתְנַגְדִּים אֲפֵלוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, מִכָּל שָׂכָן מֵהַ שְׂמִיחָה לָהֶם בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, הַשֵּׁם יַצִּילֵנוּ וְכוּ', וְאַנְחֵנוּ בְּשֵׁם הַשֵּׁם גַּלְיָה לְעַסְק בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם בְּהַתְמַדָּה רַבָּה מְאֹד — תַּנְ"ךְ וּמִשְׁנֵיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף, וְעָקַר הַכֹּל — סִפְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן" וְ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְכוּ', וְלְהַתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת בְּכוֹנֵה מְאֹד, עַל-כָּל-פָּנִים פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת וּמְחִיאוֹת הַכַּפִּיִּים דִּיקָא, וְאַמִּירַת תְּהִלִּים וְלְקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וְנִרְאָה דְבַר מִי יְקוּם.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ל.ב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִזְרֵי לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר וְאַרְא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְהִרְחַבַת הַדַּעַת וְכָל טוֹב סְלָה לִידִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שְׂאֵתָה נוֹטָה לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִקְרָה אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְבָר, בְּפִרְט מֵהַבְּלוּלִים וְהַמְחַשְׁבוֹת הַזְרוֹת שְׂבָאוֹת בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה דִּיקָא, כְּמוֹכָא (בְּלְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ל, ע"ן שם), רַק תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנֵה פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת עַל-כָּל-פָּנִים, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵינוּ, שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מְאֹד הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְהַתְּמִד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאַל יִחַסֵּר לְךָ יוֹם אֶחָד מִכָּל יְמֵיךָ מִלְּמַד שְׁעוֹר בְּגִמְרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף, גַּם תְּסַיֵּם בְּכָל שְׁבוּעַ פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ עִם פְּרוּשׁ רַש"י, וְכֵן תֵּאמַר בְּכָל יוֹם קֶצֶת תְּהִלִּים, וְתִלְךָ בְּכָל

יום למקנה בבקר דיקא, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

לג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא ה'תשכ"ד.

שלום וברכה, חיים טובים, ישועות ונחמות והמתקות הדינים
לאהובי, ידידי היקר, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ בעבודת השם יתברך פאשר
הורה לנו מאור עינינו, הצדיק האמת, בספריו הקדושים, הפך בהם
והפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות ודרכים אמתיות, איך
להגיע אל התכלית האמתית, ואל תירא ואל תחת משום בריה
שבעולם, כי ה' עמך ואצלך וקרוב לך, ועקר כל המחלקת הוא
לרחק את מי שאינו ראוי לינק מאור האורות הזה, אשר הוא אור
נעלם וגנוז מרב העולם, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו (עין
לקוטי הלכות, ארח חיים, חלק א', תפלין, הלכה ד), ולמד את כל ההלכה,
ואז טוב לך לנצח. ועקר הכל — להיות בשמחה מאד, ולהתחזק
בכל יום מאד, ותרגיל עצמך להתבודד ולפרש שיחתך להשם יתברך
על כל מה שעובר עליך בכל יום, ולית רעותא טבא דאיתאבידא, כי
כל תנועה ותנועה שאתה מנתק עצמך להשם יתברך, יקרה בעיניו
יתברך מאד מאד, ואם תשקד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, בפרט
בספר "משיבת נפש" ובספר "השתפכות הנפש", אז טוב לך לנצח,
שתזכה להגיע למדרגות רמות בעבודת השם יתברך וכו'.

ידידך הדורש שלומך...

לד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי – עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, לְסֵדֶר וְאָרָא ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה
בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אָחִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִמָּאוֹר
עֵינֵינוּ, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית,
כְּמוֹ שְׁאָמַר הַתַּנְאָה הַקְּדוּשָׁה (אָבוֹת ו, י): "אֵין מְלוּיָן לוֹ לְאָדָם לֹא כְּסָף
וְזָהָב וְלֹא אָבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֶלֶּא תוֹרָה [וּמִצְוֹת] וּמַעֲשִׂים
טוֹבִים"; וּבִפְרָט שְׁאֵתָה עֹשֶׂה עוֹד בְּבַחְרוּתָךְ, אֲשֶׁר אֵין עֲלֶיךָ עַל
פְּרִנְסָה וְכַדוּמָה וְכו', צְרִיף אֵתָה בְּיוֹתֵר לְשִׁקֵּד עַל דְּלִתוֹת הַתוֹרָה
עַל־פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לְהַתְחִיל וְלִגְמֹר שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם:
תַּנ"ךְ, מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְכו' וְכו', וְלִלְמַד
כְּסֵדֶר דִּיקָא כְּיָדוּעַ לָךְ (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו, עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב).

וְעֵקֶר הַכֹּל – שְׁתַּרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, שְׁעוֹמְדַת בְּרוּמוֹ
שֶׁל עוֹלָם – לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵנַת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, עַל־כָּל־פְּנִים שְׁלֹש־
הַתְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם, גַּם תֵּאמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וּקְצַת "לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת",
וּבִפְרָטֵי פְּרִטְיוֹת הַתְּבוּדוֹת – לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמְקוֹם
מִצְנֵעַ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתִשְׁקֹד בְּזֶה בְּכָל יוֹם, כִּי תִהְיֶה
לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כְּלִים טוֹבִים, וְאֵתָה יָכוֹל לְהַתְּעַלּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם תִּרְצֶה בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים, כִּי זֶה הָעֵקֶר, כִּי
הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן, וְעַל־יְדֵי הַרְצוֹנוֹת הָאֲמִתִּיִּים, אֵתָה יָכוֹל לְהוֹצִיא
מִהַכֹּחַ אֶל הַפֶּעַל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סו, עֵין שֵׁם), וְעַל כָּלֵם תִּהְיֶה
בְּשִׁמְחָה, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עַל מַה לְשַׂמְחַת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ,
שְׂזִכְנוּנוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר

נר אֲשֶׁר לֵה בְּנַחֵל

אין למעלה מזה, ואל תכנס בוכיחים עם שום אדם שבעולם אודות דבר רבנו ז"ל: "דום לה' והתחולל לו" (תהלים לו, ז), "והוא יפיל לך חללים" (גטין ז), (עין כל זה בסימן ו, לקוטי-מוהר"ן, חלק א'), ותשתדל ביותר להפיץ דעת רבנו ז"ל בין חבירי הקרים, לקיים (שמות א, יב): "בן ירבה וכן יפריץ", ובפרט למכר להם בהצנע הספרים הקדושים: "משיבת נפש" ו"השתפכות הנפש", והם ספרים יקרים מאד, ואשרי ר' אלטר מטעפליק ז"ל, שזכה וזכה את הרבים, כי הרבה אנשי שלומנו התקדשו לדעת רבנו ז"ל על-ידי הספרים הללו, וזכו למה שזכו עין לא ראתה וכו'.

דידך הדורש שלומך...

לה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וארא ה'תשכ"ד.

החיים והשלום וכל טוב סלה לידי, אהובי, הבחור השותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ בתורה ובתפלה, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ואף שלא יכלת לעמד בנסיון, והבעל-דבר הכריח אותך לחתם, חס ושלום, חס ושלום, נגד רבנו ז"ל, אף-על-פי-כן תדע מאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ג): גאט איז גרויס מען ווייסט גארנישט וכו', כי לגדלתו אין חקר ולא כלו רחמיו, ועל-בן תתחיל מתדוש להתקרב להשם יתברך על-פי דרכו של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, להיות תמיד בשמחה, אף שעובר עליך מה שעובר, אל תפל בדעתך, כי על כל איש כשר עובר וכו', כי ברישא

(א) הקדוש-ברוך-הוא גדול... לא יודעים כלום.

אָשֶׁר   לֵה   בְּנַחֵל   נֵה

חֲשׂוֹכָא וְהָרַר נְהוּרָא² (שַׁבָּת עו:).

וְעַקֵּר הַכֹּל — תִּרְגִּיל עֲצָמָךְ לִיַּחַד לָךְ מְקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּגַיִּי-אָדָם,
וּתְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּאֶשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאָם
תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, תִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הָעַקֵּר
בְּזֶה הָעוֹלָם, הַמְּלֵא צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְנִיעוֹת וְהִרְפָּתְקָאוֹת וְכוּ', הוּא
רַק שְׂמִחָה וְהִתְבוּדָדוּת, וְרַק עַל-יְדֵי שְׂגִי הִיסוּדוֹת הָאֵלוֹ, יְכוּלִים
לְעֵבֹר בְּשִׁלּוֹם אֶת זֶה הָעוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת (קְהֵלֵת ז, יח): "טוֹב אֲשֶׁר
תֵּאָחֹז בְּזֶה, וְגַם מְזֶה אֵל תִּנַּח אֶת יָדְךָ, כִּי יֵרָא אֱלֹקִים יֵצֵא אֶת
כָּלם", וְעַל-יְדֵי שְׂמִחָה וְהִתְבוּדָדוּת יְכוּלִים לִזְכּוֹת לְהַנְצִיל מִתְאַוֹת
נֶאֱוָף וּמְכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, דְּכַתִּיב (בַּמִּדְבָּר טו, לט): "וְלֹא תִתּוֹרוּ
אֲחֵרֵי לְבַבְכֶם וְאֲחֵרֵי עֵינֵיכֶם" וְכוּ', וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת
יב:): אֲחֵרֵי לְבַבְכֶם — זֶה מִיִּנּוֹת... וְאֲחֵרֵי עֵינֵיכֶם — זֶה הִרְהוּר
עֲבָרָה; וְאֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קסט): מִי
שֶׁהוּא בְּשְׂמִחָה תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ
מִפְּגָם הַבְּרִית, וְכֵן תִּפְּלֶה וְהִתְבוּדָדוּת הֵן עֲנִין אֲמוּנָה (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן,
חֶלֶק א', סִימָן ז, עֵין שָׁם), שְׂמֵאֲמִין שֵׁשׁ בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ,
וּמְשַׁגִּיחַ בְּהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל אֱוֵר נוֹרָא וְגַנוּז בְּזֶה,
"וּבְיַדֵּי יִתְקַנְנוּ רַבֵּנוּ" כְּמוֹ שְׂאֵמֵר מוֹהֲרָן ז"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, כִּי זֹהֵי זְכוּת גְּדוּלָה לְנַשְׁמָה,
שִׁיּוּדַע הָאָדָם מְרַבֵּי קְדוּשָׁה וְנוֹרָא בְּזֶה וְכוּ'.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(2) בְּהִתְחַלְתָּה חֲשׂוֹף, וְאֲחֵרֵיךָ אֱוֵר גְּדוּל.

לו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשכ"ד.

חַיִּים, שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וַיְדִידֵי, הַבְּחוּר
הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִהַמְעִיֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', הֵלֵא הוּא נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, מְסוּד שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ' ...
נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אַהוֹבֵי, אַחֵי! שְׁמַחְתִּי כְּעַל כָּל הַיּוֹם, שֶׁהִנֵּךְ שׁוֹקֵד עַל סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וְאֵתָה עוֹסֵק בְּהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ, חֲבָלִים נִפְלוּ
לָנוּ בְּנְעִימִים וְכוּ', זֶהוּ חֶלְקֶךָ לְנִצָּח, חֲזַק וְאַמֵץ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר בְּכָל יוֹם,
הֵן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבַפֶּרֶט "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְהֵן בְּהַתְּבוּדוֹת —
שֶׁזֶהוּ הָעֵקֶר, וְהַפֶּל לְכָל רַק בְּשִׂמְחָה, לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת
אֵת כָּל הַמְצוּוֹת שֶׁצִּוְּנוּ הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

אֲשֶׁרֶינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהִיּוֹת מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנוּ גּוֹי, חַס וְשְׁלוֹם, וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ מְצוּוֹת
הַרְבֵּה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם — צִיּוּת, תְּפִלִּין, תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ',
אֵךְ לְזְכוּת לְשִׂמְחָה הוּא עַל-יְדֵי שִׂיפְשֻׁט עֲקֻמְמִיּוֹת שְׁפֵלֵב, שֶׁלֹּא
תִּהְיֶינָה בְּלָבוֹ שׁוֹם קִשְׁיוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָזֶה זֻכִּים
עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּכַח, לְהַתְּפַלֵּל עִם כָּל הַכּוֹחוֹת, וְצָרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד
אֵת הַמַּחְשְׁבָה, שֶׁלֹּא נַחְמִיץ אוֹתָהּ בְּהַרְהוּרִים רָעִים, חַס וְשְׁלוֹם, חַס
וְשְׁלוֹם, וְהַפֶּל בְּכַח הַצְּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עָלֵינוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ — צֵלָא דְמַהִימְנוּתָא^א, וְעַקֵּר הַפֶּל
לְהַתְּחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּאֵמוּנַת צְדִיקִים — לְהֵאֱמִין שֶׁכָּל דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
הֵם אֵמֶת וַיִּצִיב וְנִכּוֹן וְקַיֵּם וַיִּשֶׁר וְטוֹב וְנְעִים וְכוּ' וְכוּ', וְלִקְשֹׁר
עֲצָמוֹ אֵלָיו בְּכָל יוֹם, וּבַפֶּרֶט קִדְּם הַתְּפִלָּה וְקִדְּם עֲשִׂית הַמְצוּוֹת
כַּמּוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת (חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט, חֶלֶק א', "הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ
לְגִבּוֹת חוֹב", הַלְכָה ב, עִין שֵׁם), וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד אֵת הַהֲלָכָה הַזֹּאת

(א) צֵל הָאֵמוּנָה.

אָשֶׁר   לֹו   בְּנַחֵל   נו

שְׁמִי־סֵדֶת עַל הַתּוֹרָה "בְּחֻצוֹצְרוֹת" (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ה),
אֲשֶׁר דְּבַרְנוּ מִמֶּנָּה בְּשֵׁבֶת-קֹדֶשׁ, וְכָל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם,
מִבְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא, וְשִׁמְעָתִי מִגְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
שֶׁזֶה סוֹכֵב עַל הַ"לְקוּי־הַלְכוֹת", כִּי מוֹהַר"ן"ת ו"ל אָמַר בְּעֶצְמוֹ עַל
הַ"לְקוּי־הַלְכוֹת" שֶׁלוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "עַס אִיז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ"ס גַּן עֲדָן"ב,
כִּי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים מְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים מְאֹד אֶת כָּל אָדָם מֵהָאֲזוּב
אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבָּנוֹן, וְכֵן ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל
הִזְהִיר מְאֹד לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי מוֹהַר"ן"ת ו"ל בְּכָל יוֹם יוֹתֵר מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ
ו"ל (עֵינִי כּוֹכְבֵי-אֹר בַּהֲקֵדְמָה), כִּי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים מְבַאֲרִים וּמְפָרְשִׁים
דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלוֹלָא מוֹהַר"ן"ת ו"ל לֹא הָיָה נִשְׂאָר מִרַבְּנוּ ו"ל
אֶפְלוּ עָלָה אֶחָד (עֵינִי חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִמֵּן שַׁע – דְּפוּס חֲדָשׁ), וְר' אֶפְרָיִם
מִפְּשַׁעְדְּבוּרֵז ו"ל הָיָה רְגִיל לוֹמַר בְּכָל פֶּעַם בְּהַתְּעוֹרְרוֹת: "וְלֹא נִתַּן
— לְמוֹט רְגְלֵינוּ" — אִם לֹא הָיָה לָנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, רַבֵּי "נִתַּן" ו"ל,
הָיָה, חַס וְשָׁלוֹם, "לְמוֹט רְגְלֵינוּ", וְהֵבֵן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד
שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לֵידַע מְאֹד הָאוֹרוֹת הַזֶּה, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת
מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁאֵלוּ הֵן יְרֵאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, רַק לְפָחוּד מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, וְזֶהוּ עֵקֶר הַיְרָאָה (עֵינִי כָּל זֶה בְּלְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן
ה).

יְדִידָהּ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

וְתַתֵּן לְקִרָא אֶת הַמִּכְתָּב לִידֵידי, יְקִירֵי, הַבְּחוּר ... שִׁיחִיָּה נֶצַח,
וְכֵן תִּרְאֶה אוֹתוֹ לְחִבְרֵי ... הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָמָיו וְשָׁנוֹתָיו.

הַנ"ל...

(ב) זֶהוּ הַנּוֹעֵד עַד שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

לז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיָּקָר, שׁוֹאֵב מִיָּם
מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֶהוּבִי, אָחִי! חֲזַק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, כַּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ מֵאִוֶּר
עֵינֵינוּ, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבִפְרֹט עֵתָהּ, אֲשֶׁר
אַתָּה כַּמָּה שְׁבוּעוֹת אַחֲרֵי חַתֻּנְתְּךָ, וְאַתָּה אוֹכֵל קַעֲסֵטָא, דִּיקָא עֲכָשׁוּ
הַעֵת לַעֲלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקָר הַתְּמִד מְאֹד
מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל יַחֲסֹר לְךָ יוֹם מִלְּמַד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וּבְ"לְקוּטֵי-תְפִלוֹת", "וְהַחוּט הַמְשַׁלֵּשׁ לֹא בְמַהְרָה
יִנְתַּק" (קִהְלַת ד, יב), "כִּי-מִי אֲשֶׁר יִבְחַר אֶל כָּל הַחַיִּים יֵשׁ בְּטָחוֹן" וְכוּ'
(שם ט, ד), שְׂיִתְקַן הַכֹּל; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵאִוֶּר
נַעֲלָם וְגִנוּז פְּזָה, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, וְהַעֲקָר לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ
ז"ל, כֹּל אֲשֶׁר יֹאמֶר כִּהוּא זֶה, דְּבַר קָטָן וְדְבַר גְּדוֹל, וְלִבְלֵי לְנִטּוֹת, חֵס
וְשִׁלוֹם, חֵס וְחִלְיָהּ, מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים יָמִין וּשְׂמָאל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֲלֻק א', סִימָן קכג, עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב), וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן רל —
דְּפוּס חֲדָשׁ): אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִכֶּם צְדִיקִים נוֹרָאִים כְּמוֹנֵי מִפְּשׁ, רַק
הַעֲקָר לְצִיַּת אוֹתִי וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; וְכֵן אָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן שכ — דְּפוּס
חֲדָשׁ): כֹּל מִי שְׂיִצִּיַּת אוֹתִי, וַיִּקְיֵם כֹּל מֵה שְׁאֲנֵי מְצוּהָ, בְּנִדְאֵי יִהְיֶה
צְדִיק גְּדוֹל יִהְיֶה אִיף שְׂיִהְיֶה, וְהַעֲקָר לְהַשְׁלִיף שְׁכָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; וְעַקָר דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַתְּבוּדָדוֹת — שְׂתִיחָד
לְעֲצָמָךְ מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִפְרֹשׁ שְׂיִחְתָּךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
כֹּל מֵה שְׂעוּבָר עֲלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת בְּפִרְטֵי פְרָטִיּוֹת, הַכֹּל לְכֹל
תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר, כִּי זֶה עַקָר הַשְּׁעָר וְהַפְּתַח לְכֹנֶס אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינֵי

לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן פד, ע"ן שם), וְאִם תִּתְמַיד בְּזֶה בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּעָמִים, תִּרְאֶה בְּעֶזֶר הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ נִפְלְאוֹת וְכוּ' וְכוּ' וְהִבֵּן.

טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שגלה לנו העצה הנפלאה הזאת, כי עקר ההתחזקות להשאיר קים על מעמדו לעולם — לקיים (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנגף", לא אחז עצמו בהשם יתברך תמיד בכל הנפילות והירידות שבעולם, ואפלו בשאול תחתיות ממש לא יתיאש בשום אפן שבעולם — הוא על־ידי תפלה והתבודדות, כי עקר התשובה היא על־ידי תפלה ע"ן כל זה באריכות נפלאה בלקוטי־הלכות (חשן משפט, חלק א', הונאה, הלכה ג), ותשתדל ללמד ההלכה הזאת, כי היא מלאה חדושים ורוח־הקדוש והתחזקות נפלאה, בפרט לאברהם אחר החתונה, ע"ן שם היטב ובפרט באות ב'; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, שיש לנו דבורים נוראים והתחזקות כאלו, ותרגיל עצמך להיות בשמחה תמיד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן כד): "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", וכן מובא בדבריו הקדושים (ספר המדות, שמחה, חלק ב', אות א): מי שהוא שמח תמיד, על־ידי־זה הוא מצליח (ברוחניות ובגשמיות), ותצא ברוקדים בכל יום בינה לבין עצמה, ועל־ידי־זה ימתקו ממך כל הדינים ברוחניות ובגשמיות (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן י, ע"ן שם), ועל כלם התמד מאד בלמוד התורה הקדושה שעורים קבועים בכל יום: תנ"ך, משניות, וגמרא ושלחן ערוך וכו' וכו', ותלמד בסדר דיקא להתחיל ולגמור כמה פעמים כל ימי חייך (שיחות־הר"ן, סימן עו, ע"ן שם).

המיעץ לך לטובתך הנצחית...

לח.

בעזרת השם ותפילה, אור ליום שני לסדר בא ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי היקר, השותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח.

דרישת השלום קבלתי, ושמתתי כעל כל הון, שהנך מתמיד גדול בתורה הקדושה, ואתה עוסק הרבה בספרי רבנו ז"ל, ויש לך בכל יום התבודדות, וגם אתה עוסק לקרב אחרים אל דעת רבנו ז"ל, על-ידי מכירת ספרינו הקדושים, אשריך ואשרי חלקך, יהא חלקי עמך בזה ובכא לנצח; חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת, כי השם עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדי השם ותפילה, "שמח בחור בילדותך" (קהלת יא, ט), שתתמיד מאד בשקיפה נפלאה בתורה הקדושה ובספרי רבנו ז"ל, בפרט עכשו שאין עליך עדין על פרנסה וטרדות וכו', "וזכר את בוראך בימי בחורתיך" (קהלת יב, א), שתתבודד בכל יום להשם ותפילה ותפרש את כל שיחתך, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ואז טוב לך לנצח.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור גנוז פנה, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, טוב להודות להשם ותפילה, על כל החסד חנם שעשה עמנו, "סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור, כי זה כל האדם" (קהלת יב, ג).

הדורש שלומך...

לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁנֵי לְסֵדֶר בא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לְאַהוּבֵי, אַחֵי, חֲבִיבֵי, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֹזֵק וְאַמֵץ בְּכָל יוֹם, וְתַתְּחִיל מִחֲדָשׁ וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁפָעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אַתָּה וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ בְּכוֹדוֹ, אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְמֵלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, אַחַד יָחִיד וּמֵיחַד יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצִיחִים.

וּמֵאִד נְצִיטְעֶרְתִּי שְׁלֵא זְכִינוּ שְׁתִּהְיֶה עִמָּנוּ בְּשִׁבְת־קִדְשׁ בְּבֵית־מִדְרָשְׁנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", עַל־כָּל־פָּנִים פֶּעַם אַחַת בְּבִקְרָא אוֹ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, וְתִהְיֶה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים יְקָרִים הַנוֹבְעִים מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר מִתְּחַדָּשׁ בְּכָל פֶּעַם, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ בְּלֵא חֲדוּשׁ (חֲגִיגָה ג.), וְכֵן אָמְרוּ (שִׁבְת פג.): לְעוֹלָם אֵל יִמְנַע אָדָם אֶת עֲצָמוֹ מִבֵּית־הַמִּדְרָשׁ, כִּי דְבָרוּ הִרְבֵּה אוֹדוֹת הַתּוֹרָה בְּסִימָן ל"ו בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', עֵין שָׁם, אֵיךְ שָׁפַל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל יְכוּלָה לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֵׁשׁ בַּתּוֹרָה וְלְזַכּוֹת לְאוֹר הַתּוֹרָה, אֵיךְ קָדָם עוֹבֵר הִרְבֵּה חֲשָׁף וְנִסְיוֹנוֹת, בְּכַחֲנִית (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בִקְרָא", בְּרִישָׁא חֲשׁוּכָא וְהִדְר נְהוֹרָא^א (שִׁבְת עז:), אֵיךְ הֶעֱקַר בָּעַת שְׁחֲשָׁף צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק הִרְבֵּה מְאֹד, וּבְפִרְט לְאַחֲזוּ בְּצִדִיק, עֵין בְּמַעֲשֵׂה ב' (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, דף יא), עֵין שָׁם הֵיטֵב בְּאַמְצַע דְּבָרֵיו הַקְּדוּשִׁים: "וּבְלִילָה הֵיטָה עוֹלָה עַל אֵילָן, כְּדֵי שְׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת", שְׁזָה מְרָמֵז עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', "בְּלִילָה" — כְּשִׁחֲשָׁף וְעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר, אִז "הֵיטָה עוֹלָה עַל אֵילָן" — עֵץ דָּא צְדִיק (כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ בְּרֵאשִׁית כו.) שְׁהַתְּקַשְׂרָה לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כְּדֵי שְׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת

(א) בַּהַתְּחַלָּה חֲשָׁף, וְאַחֲרֵי־כֵן אֵוֵר.

מן החיות" — להנצל מכל פגעי הזמן, שעוברים על האדם בזה העולם המלא צרות ויסורים, מניעות והרפתקאות.

אחי, חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת, כי השם עמנו, ובא תבא ברנה לבית מדרשנו, על-כל-פנים פעם אחת בשבת-קדש, ואז טוב לך לגצח, וכן תראה לדבר בכל יום עם חבריך היקרים המקרבים אלינו, כי רבנו ו"ל אמר (חיי-מוהר"ן, סימן ריח — דפוס חדש), שאם נאחז עצמנו ביחד, נזכה להיות אנשים פשרים ברצונו, כי "אנן ברחיבותא תליא מלתא"^ב (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), ואמרו אנשי שלומנו, כי אין' הוא ראשי תבות אנשי ג'חל ג'ובע — ברחיבותא תליא מלתא, והבן; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו.

הדורש שלומך...

תראה את המכתב הזה לידידי ... גרו יאיר, כי גם אליו אני אומר כל זה.

הנ"ל...

מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר חֲצוֹת, אור ליום שני לסדר בא' ה'תשכ"ד.

חיים, שלום וברכה וכל טוב סלה, לאהובי, אחי היקר, הבחור החשוב, גר להצדיק גחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

(ב) הענין שלנו תלוי בידיותנו.

יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה עַל-פִּי דְרָךְ הַאֲמֶת, שְׁגִלָּה הַצַּדִּיק הַאֲמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי ה' עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עַלְמֵינ וְסוֹבֵב כָּל עַלְמֵינ, יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְנֶצַח נְצָחִים, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית נִפְלְאָה מְאֹד, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מְלֻמָּטָה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִים עָלָיו מְלַמְעָלָה (חֲלִין ז:), שְׁנֵאמַר: "מֵה' מִצְעָדֵי גִבֹּר" וְגו' (תְּהִלִּים לז, כג), "וְאָדָם מֵה' יִבִּין דְּרָכָו" וְגו' (מְשָׁלִי כ, כד), וְתַרְגִּיל עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת בְּכֻלָּל "הַנְּעֻלְכִין וְאֵינָן עוֹלְכִין שׁוֹמְעֵין חֲרַפְתָּן וְאֵינָן מְשִׁיבִין" וְכו' (שֶׁבַת פח:), וּבִפְרָט שְׁחוּלְקִים עָלֶיךָ, שְׁאִתָּה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל, תְּקַיֵּם: "דּוּם לֵה' וְהַתְּחוּלָל לוֹ" וְגו' (תְּהִלִּים לז, ז), וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַ בְּזִינוּנוּ וְיָדָם וְיִשְׁתַּק (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן ו), וְתְקַיֵּם מֵה' שְׁפָתַיבָּ שֶׁם, שְׁצַרְיָכִים לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְתְקַיֵּם: "אִם אָסַק שְׁמַיִם שֶׁם אִתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּגֶף" (תְּהִלִּים קלט, ח), אַחַז עֲצָמָךְ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּכֻלָּ הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת שְׁבַעוּלָם, וְאַפְלוּ בְּשְׁאוּל תַּחְתִּיּוֹת אֵל תַּתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוּלָם, כִּי "חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו" (אֵיכָה ג, כב), וְתַתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכֻלָּ יוֹם: גְּמָרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף, וְרַבְּנוּ ו'ל כְּתַב לְחַתְּנוֹ רַבִּי יוֹסֵקָא ו'ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: בְּקִשְׁתִּי מֵאַהוּבִי, חַתְּנִי, שְׁתַּלְמַד בְּכֻלָּ יוֹם שְׁעוּר גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים, שְׁלֵא תַעֲשֶׂה, חַס וְשָׁלוֹם, מְטַפֵּל עֵקֶר, רַק אֶת הָאֲלָקִים יִרְא וְכו' (עֵין כָּל זֶה בְּהַתְּחַלַּת "עֲלִים לְתוֹרָפָה"), וְדְרָךְ הַלִּמּוּד עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו'ל — לְלַמַּד כְּסֻדְר דִּיקָא, לְהַתְּחִיל וּלְגַמֹר כְּמֵה פְּעָמִים ש"ס וּפּוֹסְקִים כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו, עֵין שֶׁם), וְלִידַע אֶת הַכְּלָל שְׁאֵמַר רַבְּנוּ ו'ל: "אַבִּיסָל אִיז אוּיָךְ גוּט"א, הָעֵקֶר לְבְלִי יַחְסֹר יוֹם מְזָה, גַּם תַּרְגִּיל עֲצָמָךְ לֹמַר בְּכֻלָּ יוֹם תְּהִלִּים, שְׁמֻסְגָּלִים מְאֹד לְתְשׁוּבָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק ב'), סִימָן עג), וְכֵן לֹמַר בְּכֻלָּ יוֹם קֶצֶת "לְקוּטִי-תַפְלוֹת", וּמוֹהַר"ן ת' ו'ל אָמַר: "הַרְבֵּה אֲנָשִׁים זְכוּ כְּבָר לְגַן-עֲדָן עַל-יְדֵי הַתַּפְלוֹת שְׁלִי", גַּם אָמַר: "עַכְשָׁו שְׁיַצְאוּ הַתַּפְלוֹת שְׁלִי בְּעוֹלָם עֲתִידִים לְתַן דִּין וְחֲשַׁבּוֹן

כְּשֶׁעוֹבֵר יוֹם אֶחָד שָׁאִין אוֹמְרִים אוֹתָן" (כּוֹכְבֵי-אוֹר, חֶלֶק א', כד), וַיִּסּוֹד
הַכֹּל — הַתְּבוּדוֹת, שֶׁתִּפְרָשׁ שִׁיחֲתֶךָ לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּאִיִּישׁ דִּיקָא,
וַיִּתְבַּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שֶׁאַתָּה צְרִיךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְעַל
כָּלֵם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ עַל מָה לְשִׁמְחָה, שִׁישׁ
לָנוּ רַבִּי קְדוֹשׁ וְנוֹרָא בְּזוֹהַר, אֲשֶׁר אָמַר (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רכ"ה — דְּפוּס
חֲדָשׁ) "וְנוֹאֵם הָאֵט אֵיִהָר צוֹ וְאַרְגָּן אַז אֵיִךְ גִּי פֶּאָר אֵיִיךְ".

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

מא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה לְחַבְרֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ בְּעֶבְדוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, עַל-פִּי הַרְףְּ הָאֵמֶת
שֶׁגִּלָּה לָנוּ הַצְּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו'ל, וְהַעֲקֵר לְקִיָּים
(שִׁיר הַשִּׁירִים ג, ד): "אֲחֻזְתִּיו וְלֹא אֲרַפְּנוּ" וְגו', לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּצְדִיק
עַל-יְדֵי קִיָּים עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת, לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלַהֲתְבוּדָד
בְּכָל יוֹם. וַיִּזְכֹּר מֵאֲמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רפז): מָה יֵשׁ לְאָדָם
לְעִשׂוֹת בְּזוֹהַר הָעוֹלָם? "נֶאֱהָר דְּאוֹעֲנֵעַן אוֹן לְעֲרֻנְעַן אוֹן דְּאוֹעֲנֵעַן"א,
עַיִן שָׁם.

לְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבְתֶךָ הַנְּצַחִית, הַתְּמִד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, כִּי יֵשׁ לָךְ, תִּהְיֶה לְאֵל, כָּלֵם טוֹבִים, וְהַעֲקֵר כְּאֲשֶׁר הוֹרָה

(ב) מָה יֵשׁ לָכֵם לְדַאֵג, כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם.

(א) רַק לְהַתְּפַלֵּל, לְלַמּוֹד וְלַהֲתְפַלֵּל.

לְנוּ רַבְנוּ ו'ל (שיחות-ה'ר"ן, סימן עו, ע"ן שם), לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר, שְׁתַּלְמַד
 בְּסֵדֶר דִּיקָא ש"ס וּפּוֹסְקִים בְּכָל יוֹם, שְׁתַּתְחִיל מִסְכַּת בְּרָכוֹת, וְכֵן
 בְּשִׁלְחַן עֲרוּף — אַרְח חַיִּים, עַד שְׁתַּזְכֶּה לְסִיּוֹם בְּרָבוֹת הַיָּמִים וְכוּ'
 כָּל הַש"ס וְאַרְבַּעַת חֲלָקֵי שִׁלְחַן עֲרוּף, וְגַם מִשְׁעוֹר בְּתַנ"ף וּמִשְׁנֵיּוֹת
 וְסִפְרֵי רַבְנוּ ו'ל, אֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם.

וְתַדַּע, שֶׁהַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִתְנַהֲגוּ כִּף עַל-פִּי דְרָכוֹ שֶׁל
 רַבְנוּ ו'ל, זְכוּ לְסִיּוֹם עַד חֲתַנְתֶּם הַרְבֵּה מִסְכָּחוֹת בְּש"ס, וְחֲלָק גְּדוֹל
 מְאֹד בְּאַרְבַּעַת חֲלָקֵי שִׁלְחַן עֲרוּף וְכוּ' וְהַרְבַּ הַצַּדִּיק ר' אַבְרָהָם
 שְׁטַרִינְהָרֵץ ו'ל, נִכְד מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל (שְׁחַבֵּר סֵפֶר "טוֹבוֹת זְכוּרוֹת"),
 זָכָה לְסִיּוֹם אֶת כָּל הַש"ס בְּיוֹם חֲפָתוֹ; וְהֶעֱקָר לִידַע אֶת הַכָּלֵל שְׁאָמַר
 רַבְנוּ ו'ל: "אַבִּיסָל אִיזוּ אוּיָה גוּט"^ב, הֶעֱקָר — לְכָל יַחֲסֹר יוֹם מְזָה
 הַסֵּדֶר.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלִינוּ, שְׁגִלָּה לְנוּ עֲצָה זֹאת,
 פִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְסִיּוֹם הַרְבֵּה לְמוֹדִים בְּחֻשָּׁק גְּדוֹל, בְּעֶזֶר
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּיָדוּעַ לָךְ, אֲשֶׁרִינוּ שְׁאֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ הַקָּדוֹשׁ, צֵלָא
 דְּמִהִמְנוּתָא, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ב): "בְּצִלוֹ חֲמִדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי וּפְרִיּוֹ מְתוֹק
 לְחַפִּי".

גַּם רְאֵה לְהַזְהִיר לְהִתְפַּלֵּל שְׁלֹש-הַתְּפִלוֹת בְּכּוֹנֵת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת,
 וּבְמַחֲיאוֹת כְּפִים דִּיקָא (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֲלָק א', סִימָנִים מַד, מַה, מו, עִינ שֵׁם),
 וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם קֶצֶת תְּהִלִּים, שְׁמִסְגָּל מְאֹד לְתַשׁוּבָה (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן
 חֲלָק ב', סִימָן עג, עִינ שֵׁם); וְעַקֵּר הַכָּל — הַתְּבוּדָדוֹת, שְׁתַּרְגִּיל עֲצָמָךְ
 לִיַּחַד לְעֲצָמָךְ מְקוֹם שְׁאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתַפְרֵשׁ שִׁיחָתְךָ לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתַבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים,
 שְׁיִקְרַב אוֹתְךָ אֵלָיו, וְעַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה שְׁתַּשְׁקֹד מְאֹד, תִּתְקַבְּלָנָה
 תְּפִלוֹתֶיךָ וְשִׁיחוֹתֶיךָ וּבִקְשׁוֹתֶיךָ (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֲלָק א', סִימָן א, עִינ שֵׁם).

(ב) מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב.
 (ג) צֵל הָאֲמוּנָה.

גם הִיָּה זֶהִיר בְּיוֹתֵר לֹמֵר בְּכָל עָרֹב רֹאשׁ חֲדָשׁ "סֹדֵר יוֹם כְּפֹרֵר קֶטָן", שְׁמָאֵד הַזְּהִיר עַל זֶה מוֹהֲרֵנָּה ו"ל, וְכֵן בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ סִימָן תי"ז, מְבִיא ה"מִגֵּן אֲכָרֵהֶם", שֶׁבְּעָרֹב רֹאשׁ חֲדָשׁ נוֹהֲגִים לֹמֵר סְלִיחוֹת וְתַחֲנוּנִים, עֵינֵי שָׁם; וְהוּא עֲנִין נוֹרָא וְנִשְׁגָּב מְאֹד, וְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הָיוּ רְגִילִים לְנִסְעַ בְּכָל עָרֹב רֹאשׁ חֲדָשׁ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְלֹאֲמָרוּ שָׁם, וְגַם עֲכָשׁוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל נוֹסְעִים בְּכָל עָרֹב רֹאשׁ חֲדָשׁ לְצִיּוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְאוֹמְרִים שָׁם "סֹדֵר יוֹם כְּפֹרֵר קֶטָן", וְהוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי מִי שְׁיֵאֲחֹז בְּזֶה, וּבְכַפְרֵט עֲכָשׁוּ שְׁמַתְקָרֵב עָרֹב רֹאשׁ חֲדָשׁ שְׁבֵט וְכו', וְיִדוּעַ לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר כָּל עַקֵר הַהִשְׁאָרָה מְרַבְּנוּ ו"ל הַתְּחִילָה מְעָרֵב רֹאשׁ חֲדָשׁ שְׁבֵט, שְׂאֵז הִתְהַפֵּעַם הַרְאֵשׁוֹנָה שְׁהִלְכוּ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ בְּחַל הַמוֹעֵד סְכוּת וְכו'.

וְהַעֲקָר לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית, שְׂוָה עַקֵר עֲנִין רֹאשׁ חֲדָשׁ (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, רֹאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכוֹת ז, יז, עֵינֵי שָׁם), "רֹאשׁ חֲדָשׁ" — לְהַתְּחִיל בְּכָל פֶּעַם רֹאשׁ וְהַתְּחַלָּה וְלְהַתְּחַדֵּשׁ (וְעֵינֵי בְּלְקוּטֵי־מוֹהֲרֵנוּ, חֶלֶק א', סִימָן י, וְכֵן בְּחֶלֶק ב', סִימָן א), אֲשֶׁר עַקֵר שָׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ, שְׂאֵז אָמַר הַשָּׁם יְתַבְרַךְ: "הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה" וְכו', עֵינֵי שָׁם.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ, וְהַעֲקָר לְהַשְׁלִיף אֶת שְׁכָלוֹ לְגַמְרֵי נְגַד רַבְּנוּ ו"ל, וְלְצִיַּת אוֹתוֹ בְּכָל מָה שְׁיֵאֲמַר כִּהוּא זֶה (לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵנוּ, חֶלֶק א', סִימָן קכג, עֵינֵי שָׁם).

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

מ.ב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בא ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד יְרַדְפוּ וְיִשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

שְׁמַחְתִּי בְּעַל כָּל הַזֶּן, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, הֵייתָ בְּשֶׁבֶת-קִדְשׁ בְּבֵית
מְדַרְשָׁנוּ, בֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּהֲיֶה תָּמִיד עִם "בְּרִסְלָכָר
חֲסִידִים", כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד עַל אֲהַבַת חֲבֵרִים, וְאָמַר
(תַּיִ"מוֹהֲר"ן, סִימָן רִיח' – דְּפוּס חֲדָשׁ), שְׂאֵם נֶאֱחָז עֲצָמָנוּ בְּיַחַד, נִזְכָּה
לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים בְּשָׂרִים כְּרִצּוֹנוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ, שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים
מִצְדִּיק נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, נִהַר הַמְּטָהָר מִכָּל הַכְּתָמִים, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, אֲשֶׁר מְעוֹרָר אוֹתָנוּ לְכָל גִּישׁוֹן אֶת יְמֵינוּ וְשִׁנוּתֵינוּ, רַק לְעֶסֶק
בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכַלִּית מִכָּל הַבְּלִי
הָעוֹלָם הַזֶּה, הַמְּמַרְרִים אֶת חַיֵּי הָאָדָם בְּצִרוּת וּבִיְסוּרִים וְהַרְפָּתָקְאוֹת,
וְאִין שׁוּם מְקוֹם לְנוֹס מִפְּגַעֵי הַזְּמַן, כִּי אִם אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ –
לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ
בְּתַפְלָה, שִׁיחָה וְהַתְּבוּדוֹת.

אָחִי! חֹזֵק וְאַמֵּץ בְּעֶבְדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה
שְׂאֵתָה מְנַתֵּק עֲצָמְךָ אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִקְרָה מְאֹד, וְהַעֲקָר אֵל תִּירָא
וְאֵל תַּחַת מִשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ, מְלֵא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, אֶחָד יַחִיד
וּמְיַחַד, יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ לְעַד וְלִנְצַח, וְהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית "צְדִיק ה'
בְּכָל דְּרָכָיו וְחֲסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמ"ה, יז), וְהַתְּמַד מְאֹד בְּלַמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצָּח, וּבְכַפְרֵט עֲכָשׁוּ
זְכַר כִּי (שְׁבַת קנ"ב). יְנַקוּתָא כְּלִילָא דְּוִרְדָּא^א.

(א) יְמֵי הַנְּעוּרִים זֶה יִפִּי הַנּוֹרָד.

והעקר, למען השם, אחי! אל תהיה, חס ושלום, בעצבות ובמרה שחורה, ייטיב עמך השם ותברך מעכשו, וינחם אותך בכפלים, ותקבל על עצמך לפרש שיחתך אליו ותברך שמו בכל יום קצת, והשם יתברך ישמע את תפלתך, כי "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה" (תהלים נא, יט), "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת" (שם קמה, יח), "קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע" (שם לד, יט), וזה עקר השער והפתח להתקרב אל השם ותברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), ורבנו ו"ל אמר בעצמו (שבחי-הר"ן, סימן י), שהעקר מה שהגיע למדרגתו אשר לית תמן מחשבה תפיסא ביה כללי, הוא רק על-ידי תמימות ופשיטות, שדבר הרבה עם השם ותברך באידיש, ובקש ממנו ותברך כל מה שהיה צריך וכו', ושיקרו אליו ותברך וכו'.

חזק, חזק בדרך הזה! ואז טוב לך לנצח, גם תראה לדבר בכל יום עם חבריך היקרים המקורבים אלינו, ותקבלו דין מן דין (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד, עין שם).

ידידך הדורש שלומך...

מג.

בעזרת השם ותברך יום שלישי, שונכפל בו "כי טוב", לסדר בא' התשכ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי, חברי, יקירי, האברך החשוב, השותף בצמא מהנחל נובע מקור חכמה... נרו יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ בעבודת השם ותברך — תורה ותפלה,

(ב) שם אין מחשבה יכולה להשיג.

(ג) זה מזה.

על-פי דרך האמת שקבלנו מהצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, ובפּרטיִות — להיות בשמחה תמיד, כי, תהלה לאל, יש ויש לנו על מה לשמח, שיש לנו רבי כזה (עין שיחות-הר"ן, סימן קעז), ובפּרטיִ עכשו שאפה זוכה לקיים מצוה גדולה מאד, והיא פדיון הבן, אשְׁרִי ואשְׁרִי חֶלְקָךְ, תחזק עצמך להיות בשמחה עצומה מאד, שאפה הולך לקיים מצות עשה, שצננו הבורא יתברך שמו לעד ולנצח, ובפּרטיִ מצוה זו, שאין זוכים לקימה רק פעם אחת כל ימי חייו, ולא כל אחד וכו' וכו', ומהמצוה הזו נעשים תקונים נוראים בעולמות העליונים, וגם על-ידי-זה אפה מקשר את בנך לחיים (זהר הקדוש, בראשית יד. עין שם), ובפּרטיִ מצות פדיון הבן "בפּרשת בא", אין דבר גדול יותר מזה, אשְׁרִי! פּמוּבא בפּרשה זו, שהשם יתברך הכניע את בכורי הסטרא אחרא, ולקח את בכורי ישראל, וכמו שפּתוב (שמות יג, ב): "קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל" וגו'.

אשְׁרִינוּ ואשְׁרִי חֶלְקֵנוּ ומה נעים גורלנו, שזכינו להיות בכלל זרע ישראל ולא עשנו גוי, חס ושלום, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, ותשתדל שהכהן יהיה אחד מאנשי שלומנו "בְּרִסְלָכְר חסיד", אשר מאמין ברבנו ו"ל ואין למעלה מזה, גם קדם שתאמר הברכות בשמחה עצומה, תאמר: "לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה בהתקשרות לרבנו, נחל נובע מקור חכמה, רבי נחמן בן פיגא" ואז טוב לך לנצח; השם יתברך יעזר לך, שתזכה לגדלו על ברפי התורה והיראה, ויהיה "אמת'ער בְּרִסְלָכְר חסיד"א, ותרוה ממנו רב נחת לארץ ימים ושנים טובות.

הדורש שלומך...

מד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר בא ה'תשכ"ד.

ששון ושמחה וכל טוב סלה לידידי, אהובי, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

ידידי היקר, חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת, כי ה' עמנו, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, לית אתר פנוי מיניה, והכל בהשגחה פרטי פרטית, כי השם יתברך משגיח ומסתפל על כל אחד ואחד, ובפרט על המקרבים אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו (כמוכא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יג), העקר לאחזו עצמו בצדיק האמת, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח, כמו שמוכא בספר המדות (אות צדיק, סימן עד, עין שם): "המקרבים שיש לצדיק בחייו, הם יהיו מקרבים במוותם", עין שם.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב לצדיק נורא ונשגב בזה, אשר בפרוש אמר: "וואס האט איהר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך"², ומה אם אלו הנשמות שלא הפירו אותי — אני מתקן אותם, מפל שפן אתכם, שאתם מאמינים בי ומקרבים אלי — על אחת כמה וכמה (עין כל זה בימי מוהר"ן ת, סימן נט, שאמר את זה לילה אחד קדם הסתלקותו לעילא ולעילא, עין שם), ועקר ההתקרבות היא לצית את רבנו ז"ל, וכל אשר יאמר שהוא זה לקים בפשיטות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג, עין שם היטב), וכן אמר תמיד מוהר"ן ז"ל: למה זכיתי יותר מפל תלמידי רבנו ז"ל שהיו קדושים עליונים, ווארום ווען איך בין מקרב געווארן צום הייליגן רבי'ן האב איך מיין שכל אין גאנצן אוועק געלייגט, דער רבי האט געזאגט איין דבור איז איין שטיק שכל, נאך א דבור — נאך אשטיק שכלי, והבן; וכל

(א) אין מקום פנוי ממנו.

(ב) מה לכם לראג כשאני הולך לפניהם.

(ג) מאז שהתקרבתי אל רבנו הקדוש, הנחתי את שכלי לגמרי בצד, רבנו ז"ל אמר איזה דבור

ההשפעות והישועות באות רק מהצדיק האמת (עין שם בסימן רמ), ולהפוך — כל הצרות והיסורים שיש לאדם, הכל מפני שהוא רחוק מהצדיק האמת, בחינת (איכה א, ט): "אין מנחם לה" וגו', כי הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, נקרא מנחם, על שם שמנחם הכל ומשמח הכל, "זוה ינ'ח'מ'נו ממעשנו ומעצבון יד'ינו" וכו' (בראשית ה, כט), ועל זה אנו צריכים לקום בכל לילה בחצות, ולבכות מאד על הסתלקות הצדיק מאתנו (לקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכות ד, ו, עין שם), ואשר נעלם אור הצדיק האמת הראש בית מאתנו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז, ובלקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ז), והצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, חי וקים גם עכשו, רק אנחנו רחוקים ממנו מגדל עוונותינו, ואין אנחנו משתדלים לחפש אחריו בספריו הקדושים, ששם גנוזה דעתו הקדושה, ואין אנחנו מקימים דבריו וכו' (עין לקוטי-הלכות, שלוחין, הלכות ה, יא, יב, יג), ועל זה אנו צריכים לומר בכל לילה בחצות בכביה עצומה: "על אלה אני בוכיה, עיני עיני ירדה מים, כי רחק ממני 'מנחם' משיב נפשי" וגו' (איכה א, טז), ועל-ידי כל זה יהיה נמשך עלינו אור גדול ונורא מאד מרבנו אור האורות ז"ל.

ועקר הכל — לאחז עצמו תמיד כל ימי חייו בין ברסלבר חסידים, ועל-ידי-זה יש לו תקנה לתקן הכל, כמו שמפרש מוהר"ן ת"ז"ל מאמר חכמינו הקדושים (ברכות ח): "לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור", שכל אדם צריך להשתדל כל ימיו עם מעט עבודתו, להיות נכלל בתוך הצבור עם נפשות ישראל המקרבות ומקשרות לצדיק האמת, כי רק על-ידי-זה יש לו גם-כן תקנה גדולה, ובתוך הכלל יעלה הצדיק גם את נפשו, אף אם היא פגומה מאד בעוונות (עין כל זה בלקוטי-הלכות, קריאת התורה, הלכות ו, לו, עין שם היטב).

אחי היקר, הצמוד בתוך פנימיות לבבי, חזק ואמץ, פי השם

עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתָנוּ, הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נִתֵּן לְמוֹט רְגֵלָנוּ, וְתִרְאֶה בְּכָל בְּקָרָה כְּשֶׁאַתָּה קָם, לְמַסֵּר אֶת כָּל הַיּוֹם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְקַשְׁרוֹ אֶל רַבְּנוּ וְ"ל (עֵינֵי שִׂיחוֹת הַר"ן, סִימָן ב), וְגַם תִּשְׁתַּדֵּל לְסִיּוֹם בְּכָל שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם, וּפְרוּשׁ רֵש"י וְ"ל, וְהוּא תִקְוֵן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים (כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט), וְרַבְּנוּ וְ"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּקִדְשָׁת וּמַעֲלַת רֵש"י וְ"ל (עֵינֵי שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רכג), וּבִסְפָר "אַרְחוֹת חַיִּים" עַל שְׁלֹחַן עֲרוּף "אַרְח חַיִּים" הֵבִיא, שְׁמֵי שְׁלוֹמֵד וְגוֹמֵר בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ פְּרוּשׁ רֵש"י עַל הַתּוֹרָה, אֲזִי הוּא מִבְּטָח שְׁבַע־לְמָא דְקָשׁוּט יִהְיֶה בְּמַתִּיבְתָא דְרֵש"י, עֵינֵי שָׁם; וְאִם קָשָׁה לָךְ לְסִיּוֹם הַכָּל בְּיוֹם אֶחָד, בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת־קִדְשׁ, אֲזִי אַתָּה יָכוֹל לְהַתְחִיל מִיּוֹם רֵאשׁוֹן, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה, וְכֵן נִפְסַק לְהִלְכָה בְּשֹׁלְחַן עֲרוּף (אַרְח חַיִּים, סִימָן רפח, סְעִיף ג, עֵינֵי שָׁם): מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילָף חָשׁוּב עִם הַצְּבוּר, וְכֵן נִהְגוּ הַרְבֵּה פּוֹסְקִים וְגַם הַגְּר"א וְ"ל נִהַג כֵּן, וְכֵן מִשְׁמַע סוּד הַדְּבָר (בְּלִקוּטֵי־הִלְכוֹת, נְשִׂאוֹת כַּפִּים, הִלְכוֹת ה, כו, עֵינֵי שָׁם), וְאֵף בְּלִקוּטֵי־תַפְלוֹת (חֵלֶק א', תַּפְּלָה יט) אֹמֵר: "בְּעֶרְבֵי שַׁבַּת־קִדְשׁ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם" עֵינֵי שָׁם, וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה; אֵף הָעֶקֶר שְׁלֵבֵל יַחֲסֵר לָךְ שָׁבוּעַ אֶחָד, וְכָל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁיֹתָיו עִם הַצְּבוּר מְאַרְיָכִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו (בְּרִכוֹת ח:).

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מוֹהַרְנ"ף וְ"ל אָמַר פְּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן:
וּוֹאִיל אִיז דִּיר, אִוֵן נָאֵף מְעַר וּוֹאִיל וְעוּט דִּיר זֵיין אַז דוּ וְעוּסַט
מִיר פֶּאָלְגֵן אֲשֶׁרִיךָ, וְהִבֵּן.

מ.ה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר חֲצוֹת, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשכ"ד.

אֶף טוֹב וְחֹסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֶה
בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין שׁוֹם יֵאוּשׁ
בְּעוֹלָם כָּלֵל, וּמִכָּל מְקוֹם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקֹר
— לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ בְּצַדִּיק הָאֱמֶת, נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְאוֹר נֶעְלָם כְּזֶה, וְעַקֵר
הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק הוּא עַל־יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלִתַּת
צְדָקָה לְכָל הָעֲנִינִים הַשִּׁיכִים לְרַבְּנוּ ז"ל, וְלְהַתְּנוּדוֹת בְּכָל יוֹם לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל־יְדֵי כָּל זֶה
יְהִי נִמְשָׁף עָלֵינוּ אֹר גְּדוֹל מְאוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנִחְזַק עֲצָמֵנוּ
בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכָל
מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, הַכֹּל לְטוֹבַתְנוּ הַנִּצָּחִית (עֵינֵי כָּל זֶה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ד'), וְתִתְחַזַּק לְקַיֵּם זֹאת, וְאִז טוֹב לָךְ לְנִצָּח, כְּמוֹבָא בְּסִפְר
הַמִּדּוֹת (אוֹת צַדִּיק, סִימָן נג, עֵינֵי שָׁם), קְרִיבַת הַצַּדִּיקִים טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

מ.ו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בֵּא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, יְקִירֵי, הַבְּחוּר הַחֲשׁוּב,

השוותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ בעבודת השם יתברך — בתורה ובתפלה,
כמו שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, שזה העקר, כי העקר להיות
מקרב לצדיק האמת, וכל הגאולה תלויה בזה, כמו שאמר רבנו
ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן קנא): "ביאת המשיח תלויה בקרבת
הצדיקים", עיין שם.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ושיהיה
שמו הקדוש נקרא עלינו "ברסלבר חסיד", טוב להודות להשם על
כל החסד חנם שעשה עמנו אחרי שנתיקם (ישעיה נט, טו) "ותהי
האמת נעדרת" וגו', ודרשו על זה חכמינו הקדושים (סנהדרין צו):
"מלמד שנעשית עדרים עדרים", וכל אחד אומר שאצלו האמת,
ובפרט עכשו בעקבתא דמשיחא, אשר החשף מתפשט מאד (עיין
סוטה מט), "מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו" (תהלים קיח, כג),
אשר דיקא קטנים ופחותים כמונו נזכה לידע מאור גנוז ונורא בזה,
"אור האורות", אשר מעורר אותנו אל האמת לאמתה, להתקרב אל
השם יתברך, ולבל נישן את ימינו וישנותינו, חס ושלום, בהכל וריק,
רק נרגיל עצמנו להתמיד בתורה הקדושה מאד מאד, ולהתפלל
שלש-התפלות בכל יום בכונה ובחיות ובשמחה, והעקר מעורר
אותנו לפרש שיחתנו להשם יתברך באידיש דיקא, ולספר לפנינו
יתברך שמו כל מה שעובר עלינו, ולבקש ממנו יתברך, שיקרבנו
אליו, ועל כלם אמר (לקוטי מוה"ר ז, חלק ב', סימן כד): "מצוה גדולה
להיות בשמחה תמיד", לשמח את עצמנו בנקודת יהדותנו, שפרוץ
השם, לא עצנו גוי, חס ושלום, ואנו מקימים בכל יום מצוות רבות,
תהלה לאל, זה חלקנו לנצח, "טוב לגבר כי ישא על בנעוריו" (איכה
ג, כז), שתקשר עצמך בכל נימי נפשך לרבנו ז"ל, ממקום שאפה שם,
ושום דבר שבעולם לא ימנעך ממנו, כי הוא חייך, ותרגיל עצמך
לילך בדרכיו, ותשקד מאד בספריו הקדושים, ותשתדל לבוא לבית

מְדַרְשָׁנוּ לְשֵׁבֶת-קַדְשׁ, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, נִתְחַדְּשִׁים בְּכָל פַּעַם דְּבוּרִים יְקָרִים הַנוֹבְעִים מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחַם לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפִלוּ מִי שֶׁכָּבַר נְטִיבָע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּעֶשְׂרֵה כְּתוּרֵין דְּמִסְאַבוּתָא^א, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל עֲצָמוּ (חֲזִי-מוֹתֵר"ן, סִימָן שֵׁלֵב – דְּפוּס חֲדָשׁ): "אֲנִי נִהַר הַמְּטַהֵר מִכָּל הַפְּתָמִים"; אֲשֶׁרִינוּ אוּן פֶּאֲרֵט אֲשֶׁרִינוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ!

וּכְזוֹ הַשֵּׁבֶת-קַדְשׁ דְּבָרוֹ הַרְבֵּה עַל הַתּוֹרָה (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ), אֲשֶׁר הֶעֱקַר בְּזָה הָעוֹלָם הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, לְקַיָּם: "שִׁפְכֵי כַמִּים לְבֶרֶךְ נֹכַח פְּנֵי ה', שְׂאֵי אֵלָיו כְּפִיף" וְגו' (אֵיכָה ב, ט), וְלִזְכוּת לְתַפְלָה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַבְּרִית, וְהוּא – לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הָעֵינַיִם וְכוּ' וְאֵת הַמַּחְשְׁבָה וְגו', גַּם דְּבָרוֹ כְּשֶׁלְּמַדּוֹ הַסֵּפֶר הַנוֹרָא "סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" (בְּמַעֲשֵׂה ב', עֵין שֵׁם) בְּאֶמְצַע דְּבָרָיו: "בֶּן הַסּוֹחֵר רָאָה אֶת הַבַּת מְלֵכָה וְכוּ' וְהִמְשִׁיכָהּ בְּתוֹף הַסְּפִינָה וְכוּ' וְרָאָה שֶׁהִיא מְזַמְרֶת עַל כְּלֵי זָמֵר, וַיְכוּלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת וְכוּ'", עֵין שֵׁם; שֶׁקֶדֶם פָּגַם בְּזָה שֶׁהִסְתַּפַּל, שֶׁהִיָּה צְרִיף לְשִׁמּוֹר אֶת עֵינָיו, וְעַל-יַדֵּי שֶׁפָּגַם, הִמְשִׁיף אֶת הַבַּת מְלֵכָה – "נִשְׁמָתוֹ", לְתוֹף הַחֲשֵׁף וּשְׂאוֹל תַּחְתִּית הַסְּפִינָה, אֶף הָאָדָם אֶף שֶׁנִּפְגַּם כְּבָר כְּמוֹ שֶׁנִּפְגַּם, וּמִנַּח כְּבָר בְּשְׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת עַל-יַדֵּי עוֹנוֹתָיו, אֲסוּר לוֹ לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ, רַק לְקַיָּם אֶת הָעֲצוֹת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת – "שְׁמַחָה וְהַתְּבוּדוּת", וְעַל-יַדֵּי-זָה יְכוּל לְצַאֵת וְכוּ', וְזֶהוּ "וְרָאָה שֶׁהִיא מְזַמְרֶת עַל כְּלֵי זָמֵר, וַיְכוּלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת", הֵינּוּ כְּנ"ל – שֶׁאֶף שֶׁנִּפְלָה בְּתוֹף הַסְּפִינָה, לֹא הִתְיַאֲשָׁה, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק קִיָּמָה הָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת: "שְׁמַחָה" – שֶׁהִיָּתָה מְזַמְרֶת עַל כְּלֵי זָמֵר, "וְהַתְּבוּדוּת" – שֶׁהִיָּתָה יְכוּלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַבֵּן.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

מז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח ה'תשכ"ד.

חיים, שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, חברי היקר, הפחור השותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

שמחתי פעל כל הון, שהנך מחזיק בתמך להתקרב אל מאור עינינו, מקור חיותנו, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, והבטחת לבוא, אם ירצה השם, בשבת-קדש לבית מדרשנו חסידי ברסלב, אשרינו ואשרי חלקנו, כי זה עקר השלמות — להיות מקרב לצדיק אמתי, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קנב, עין שם): "עקר שלמות הנפש תלוי בקרבת הצדיקים", ורבנו ז"ל אמר (ת"י-מוהר"ן, סימן שנד — דפוס חדש): "אם היו מקרבים אלי, ומקיימים את דברי באמת, אין שום מדרגה בעולם שלא הייתי מביאם לאותה המדרגה", עין שם והבן.

והעקר לחזק עצמו מאד באמונת חכמים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), ועקר הגאולה היתה על-ידי: "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד, לא), וכן בכל דור ודור, על-ידי הצדיק האמתי היחיד שבדור, שמכניס בנו האמונה הקדושה, לידע, להודיע ולהודיע, שיש בורא כל עולמים יתברך שמו, והכל בהשגחה פרטית, מלא כל הארץ כבודו, אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו יודעים מצדיק נורא ונשגב כזה, כי עקר הגלות אינה אלא בשביל חסרון אמונה (שם, סימן ז).

ידידך הדורש שלומך...

מח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי, ורעי, הבחור היקר, השוטה מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

אהובי, אחי! שמחתי כעל כל הון דעלמא, שהתחלת ללמוד בסדר בספרי רבנו ז"ל, שהם תורת השם ממש (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב, עין שם), הפך בהם והפך בהם, ומהם לא תזוע, דכלא בהם — דרכים ונתיבות, עצות והתחזקות, איך להגיע אל התכלית הנצחית, שבשביל זה באנו לזה העולם וכו', אשריך ואשרי חלקיך, ורבנו ז"ל אמר (ת"י-מוהר"ן, סימן שמו — דפוס חדש, עין שם), שהספר הקדוש שלו "לקוטי-מוהר"ן", הוא אתחלתא דגאולה, עוד אמר (שם): ומאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמוד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך, עין שם; ומוהר"ן ז"ל אמר פעם לאחד: "יונגערמאן! תזר אסאך "לקוטי-מוהר"ן", ווארום אין דעם גוף וואס וועט ליגן "לקוטי-מוהר"ן", וועלן די ווערים אין קבר מורא האבן צו קומען"א.

אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, שזכינו לינק דובשא וחלבא מ"המעין היוצא מבית ה'" (יואל ד, יח), נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

חזק ואמץ מאד, ותשקד בכל יום בספרי הקדושים, ואז טוב לך לנצח, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן פו): "בְּעוֹלָם

(א) אברך! תזר הרבה ב"לקוטי-מוהר"ן", כי לגוף שיהיה בו "לקוטי-מוהר"ן", לא יגשו התולעים שבקבר.

הִזָּה כָּל הַרוּצָה לְקַרֵב עֲצָמוֹ מְקַרֵב, אֲכַל בְּעוֹלָם הַבָּא אֵין מְקַרְבִים
אֶלָּא הַמְקַרְבִים מִכְּבָר, עֵינֵי שָׁם; וְהַעֲקָר — לְלַמֵּד עַל מְנַח לְשִׁמּוֹר,
לְעִשׂוֹת וּלְקַיֵּם, כִּי: "לֹא הַמְדַרְשׁ עֲקָר אֶלָּא הַמְעַשֶׂה" (אבות א, יז),
וּבִפְרָט דְּכָרֵי רַבְנֵי ז' לְשָׁהֵם לְעַבְדָּהּ וּלְמַעֲשֶׂהּ, הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל, דְּרַכִּים
יְקָרוֹת, נְתִיבוֹת נִפְלְאוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת, שְׁפָל הַמְתַּנְהֵג בָּהֶם, נְחַקְקֵת
בּוֹ אֲמֵת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְאַמוּנָה בְּרָה וּנְקִיָּה וְכוּ' (לקוטי-מוֹהַר"ן,
חלק א', סימן ז, עין שם), וְהַעֲקָר — תְּקִיָּים (איכה ג, ל): "יִתֵּן לְמַכְהוֹ
לְחֵי יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה", שְׂאֵף שְׂיֵשׁ לָךְ בְּזִיווּת הַרְבֵּה, שְׂאֵתָה מְקַרֵב
אֶל רַבְנֵי ז' לְהַאֲדֹר הַגְּנוּז וְהַנְּעֻלָּם, וְחוֹלְקִים עָלֶיךָ וְכוּ' "דוֹם לֵה'
וְהַתְּחוּלָל לוֹ" (תהלים לו, ז), וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים וְגו' (גטין ז), וְזֶה
עֲקָר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַת בְּזִיווּוֹ וְלִדְמֵי וְלִשְׁתֵּק, וְזֶה כְּפָרַת עוֹנוֹת
מִמֶּשׁ יוֹתֵר מִכָּל הַתְּעַנְיּוֹת שְׁבַע-עוֹלָם (עין לקוטי-מוֹהַר"ן, חלק א', סימן
ו), וְהַעֲקָר — לְחֻזֵק עֲצָמוֹ בְּעַבְדוּת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לְקַיֵּם: "אִם אָסַק
שָׁמַיִם שָׁם אֲתָה, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד" (תהלים קלט, ח), כִּי מֵלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, "גַּם חֲשֵׁף לֹא יִחְשִׁיף מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר כְּחֻשְׁכָּה
כְּאוֹרָה" (שם קלט, יב).

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

מט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר חֲצוֹת, אִיר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּשִׁלַח ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה
מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אַהוּבֵי, אַחֵי! חֻזֵק וְאַמֶּץ בְּעַבְדוּת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּשִׁקִּידָה
רַבָּה מְאֹד, לְלַמֵּד הַרְבֵּה וְלִהְתַּפְּלֵל הַרְבֵּה, וְלְעִשׂוֹת מְצוּוֹת הַרְבֵּה,

ובפֿרֿט להִיות תָּמיד בְּשִׂמְחָה ובִּכְפֻנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח לְבָבְךָ (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן ב, עֵין שָׁם), וְתִזְכֶּה לְיָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי — "מֵה הַתְּכָלִית מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י, עֵין שָׁם), וְהַעֲקֵר — הַתְּמִד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד שְׁלַחַן עֲרוּף, שֶׁמְאֹד הַזְהִיר עַל זֶה רַבְּנּוּ וַ"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט, עֵין שָׁם), וְאַמֵּר, שֶׁהוּא תִקּוּן גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, עֵין שָׁם; וְעַל-יְדֵי הַחֻטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם הוּא מְעַרְב טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי לִמּוּד פּוֹסְקִים נִתְבָּרַר הַטוֹב מִהָרַע (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח, עֵין שָׁם), וְכֵן זוֹכִים עַל-יְדֵי לִמּוּד פּוֹסְקִים לְשִׁלּוּם הָאֲמוּנָה, וְלִבֵּל תְּהִינָה לוֹ שׁוֹם קְשׁוּיֹת, חֵס וְשִׁלּוּם, עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ', (תְּהִלִּים קיט, ז): "אוֹדֶךָ בִּישָׁר לִבִּי", אִימַתִּי? "בְּלִמּוּדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ" (עֵין כָּל זֶה בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), גַּם זוֹכִים עַל-יְדֵי לִמּוּד פּוֹסְקִים, לְהִיּוֹת בְּעַל הַבֵּית וּמוֹשֵׁל עַל הָאֶרֶץ, וְלְהַשִּׁיג חֲכָמָה עֵילְאָה וְחֲכָמָה תַּתְאָה (שָׁם, סִימָן רפו), וְעַל-יְדֵי לִמּוּד "שְׁלַחַן עֲרוּף" בָּאִים לִירְאָה (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פּוֹסֵק, סִימָן כ) עֵין שָׁם; וְהַתְּמִד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ וַ"ל, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (מִשְׁלֵי ח, לד): "אֲשֶׁרֵי אָדָם שׁוֹמֵעַ לִי לְשִׁקֹּד עַל דַּלְתַּתִּי יוֹם יוֹם לְשִׁמּוֹר מְזוֹזוֹת פְּתַחִי", וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלֹמֶךָ...

נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדָּר בְּשִׁלַּח ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַבְּרָכָה וְהַשְׁלֹום וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהֲבֵבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

אחי! חזק ואמץ בעבודת השם יתברך, כי ה' עמך ואתך, וכל תנועה ותנועה שאתה מנתק עצמך אל השם יתברך, יקרה אצלו יתברך מאד מאד, ובפרט מעט הדבורים שאתה מדבר אליו יתברך בכל יום בשעת ההתבודדות, זה יקר מאד, ונעשה מזה מה שנעשה, "עין לא ראתה" וכו' (ישעיה סד, ג), ואם תתמיד בזה בכל יום, ולא תפל בדעתך, אז תזכה להתקרב בשלמות אל השם יתברך.

אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתקרב לצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר מביא אותנו אל התכלית הנצחית, לידע, להודיע ולהודע שיש בורא כל העולמים יתברך שמו (עין כל זה בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י), והיום למדת התורה הזאת, ונתחדשתי מאד לתן שבח והודיה להשם יתברך, שרקנו לצדיק נורא בזה וכו', והעקר לשמר עצמו מאד מאד מפעם ומקפדות, חס ושלום (כמו בא בזו התורה), ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות כעס, סימן א): "מי ששומר עצמו מפעס, שונאיו אינם שולטים עליו".

חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת משום בריה, כי השם עמך ואצריך.

ידידך הדורש שלומך...

נא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח ה'תשכ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל אהובי, חברי היקר, השותף בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר ויזרח.

חזק וְאַמץ, כִּי ה' עִמָּךְ, אִתְּךָ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, וְאַף שְׂעוּבָר בֵּין כָּף וּבֵין כָּף מֵה שְׂעוּבָר וְכוּ', הַשֵּׁם יִרְחֵם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל תִּסְתַּכַּל לְאַחֲרֶיךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק לְהִתְקַרֵּב בְּיוֹתֵר בְּכָל יוֹם אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כַּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ מְאוּר עֵינֵינוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא — עַל-יְדֵי תִפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת — שְׂתַיַּחַד לְעֲצָמְךָ מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרָשׁ שִׂיחָתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כֹּל מֵה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ וְעַל בְּנֵי בֵיתְךָ וְכוּ', וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

אַחֵי הַיְקָר, הַצָּמוּד בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת לְבִי, זֶה עָקֵר הַחַיִּים, וְכִמוּ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נג): מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אֲמוּנָה חַיִּיו חַיִּים, וְהוּא מְבַלָּה יְמֵי חַיָּיו בְּטוֹב תְּמִיד, עֵינַי שָׁם, וְזָכֹר: "מִדְּאֶרְךָ זִיף אֵינְגֵאנְצֵן אֵיבְעֵר גֶּעֶבֶן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ"^א (שֵׁם, סִימָן ב), וְהַעֲקֵר לְהַשְׁלִיף אֶת שְׂכָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי כְּנֶגֶד רַבְּנוּ ז"ל, כֹּל מֵה שְׂמַצִּינָה צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), וְהַעֲקֵר שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ הוּא שְׂמַחָה, שְׂתַרְקֹד בְּכָל יוֹם דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתָּקוּ מִמֶּךָ כֹּל הַדֵּינִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגַשְׂמִיּוֹת (עֵינַי שֵׁם, סִימָן י), וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל הַמְדַרְגּוֹת שְׂבָעוּלָם, וְלְהַשִּׁיג אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא לְמַעְלָה מְכַל הַעוֹלָמוֹת (עֵינַי שֵׁם, סִימָן כד), וְרַבְּנוּ ז"ל אָמֵר (סִפְרֵי-הַמְדוּת, אוֹת שְׂמַחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א): "מִי שֶׁהוּא שְׂמַח תְּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַצְלִיחַ" (בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגַשְׂמִיּוֹת).

אוֹדוֹת פְּרֻנְסָה זָכֹר מֵה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל "נֵאֵהֵר בְּשַׁחוּן"^ב, אֵף גַּם מְזָה אֵל תִּנַּח אֶת יְדֶךָ, לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם, וְתִבְקֶשׁ אוֹתוֹ בְּפְרָטִיּוֹת מֵה שְׂאֵמֵר צְרִיף, וְשִׂיחָן לָךְ עֲצוֹת אֲמַתִּיּוֹת אֵיף לְהַתְנַהֵג וּמֵה לְעֲשׂוֹת וְכוּ'.

אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי חֻלְקָנוּ, מֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמֵה יְפָה יְרוּשָׁתָנוּ, שְׂזַכֵּנוּ מִעֲמָקֵי עֲמָקִים מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי נוֹרָא

(א) צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ.

(ב) רַק בְּשַׁחוּן.

וּנְשָׁב כְּזֶה, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ תּוֹרוֹת וְשִׁיחוֹת נִפְלְאוֹת פְּאֵלָה, חֲבָלִים
נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, וְתַתְּמִיד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל חֵק
וְלֹא יַעֲבֹר: "לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ו", "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת",
וְ"הַחוּט הַמְּשֻׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק" (קֹהֶלֶת ד, יב), כִּי זֶה עֶקֶר הַחַיִּים
— "תּוֹרַת חֻכָּם מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמְּקֹשֵׁי מְוֵת" (מְשַׁלֵּי יג, יד), טוֹב
לְהוֹדוֹת לַה' עַל כָּל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְאֹד גְּנוּז
וְנִעְלָם כְּזֶה.

דִּידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁנִכְפַּל בּוֹ "כִּי טוֹב", לְסִדֵּר בְּשִׁלַּח ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים הַבְּרָכָה וְהַשְּׁלוֹם יִרְדּוּ בָּנוּ וְיִשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, חֲבָרֵי, הַבְּחֹר
הַשְּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ, לִילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת, פְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ
מִרַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה עֶקֶר הַחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, פְּמוּבָא בְּסִפְרֵי
הַנּוֹרָא "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" (מַעֲשֵׂה ט), מִהַתָּם הַקְּדוֹשׁ, אֵיךְ שֶׁהִיָּה חַי
חַיִּים טוֹבִים וְנְעִימִים עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת, וְזָכָה לְכָל הַפְּדֻרְגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
נְבוֹאָת פְּנִים בְּפְנִים וְכוּ' וְכוּ', וּלְהַפּוֹף — הַחֻכָּם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן,
שֶׁהֲלֹךְ עִם חֲכָמוֹת, "אֵיז פֶּאֶרְשׁוּוֹאֲרֶצֶט גְּעוּוֹאֲרֵן פּוֹן אָנְהוּיב בִּיז צוּם
סוּף"א, עֵינֵן שָׁם; "הוֹלֹךְ בְּתָם יִלְךְ בְּטַח וּמַעֲקֵשׁ דְּרָכָיו יוֹדֵעַ" (מְשַׁלֵּי י,
ט), וּבְפֶרֶט בְּעֵתִים הַלְלוּ, כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ חֲכָמוֹת, וְהֵם הֵם הַמְּמַרְרִים
אֶת חַיֵּינוּ, הַעֶקֶר לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׁכְלֵנוּ עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְלִצִּיַּת לְחֻכָּם הַאֲמֵת,
מְקוֹר הַתְּמִימוֹת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (עֵינֵן הֵיטֵב

בְּשִׁיחֹת-הַרְ"ן, סימן טז). אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו.

ויסוד דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הוּא — תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדָדוּת, לְיַחַד מְקוֹם שְׂאֵין שֵׁם אָדָם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', וּלְגַלוֹת לְפָנָיו אֶת כָּל כְּסוּפָיו, אִיךָ שְׂאֵנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת "עֶרְלִיכְעַר אִיד"², וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּלְלַמַּד תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְכוּ' וְכוּ', וְתִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד יוֹם יוֹם, וְתִרְאֶה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, נְפִלְאוֹת רַבּוֹת וְכוּ', וְהַעֲקֵר לְעִשׂוֹת מִתּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה תְּפִלוֹת (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), הֵינּוּ לְבַקֵּשׁ מִהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִכָּל תּוֹרָה וּמֵאֲמָר וּשְׂיַחָה, הָעִצּוֹת וְהָעֲבָדוֹת שְׂשִׂישׁ, שְׂזַנְזֶה לְקַיֵּם בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ.

אָחִי הַיְקָר! דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִקְרָאִים "בְּרִסְלָכֵר חֲסִיד", כִּי לְהַרְגִּישׁ טַעַם הָאוֹר הַגָּנוּז, אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן שְׂבַעוּלָם בְּלֵי הִתְבּוּדָדוּת (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו); "בְּנִי, אִם יִפְתּוּךָ חֲטָאִים" וְגו' (מִשְׁלֵי א, י) "חֲדָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ" וְגו' (דְּבָרִים לב, יז), שְׂיִכּוּלִים לְהִיּוֹת "בְּרִסְלָכֵר חֲסִיד" בְּלֵי הִתְבּוּדָדוּת, אֵל תֹּאכֶה וְאֵל תִּשְׁמַע לָהֶם, אִךָ הַכֹּל צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְזֶה עֲקָר הַשְּׂלֵמוֹת, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א): "כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שְׂלֵבוֹ שְׁלֵם לְאֵלֶיקוּ", עֵין שָׁם; וְכֵן הִתְפַּלֵּה וְהִתְבּוּדָדוּת צָרִיכוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, לְתַן תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל דְּבָר בְּפִרְטִיּוֹת, וּלְבַקֵּשׁ עַל לְהִבָּא בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֶפְלוּ הֵלֵב נִשְׁבֵּר, שְׂצָרִיךְ לְשַׁבֵּר אֶת לְבוֹ וְלְהִתּוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם עַל הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹת וְכוּ', צָרִיךְ לְהִיּוֹת מִתּוֹךְ שִׂמְחָה (עֵין הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעה) בְּכִיָּה רְאֵשֵׁי תְבוּת: בְּשִׂמְחָה יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם (תְּהִלִּים פט, יז), שְׂאֶפְלוּ הַבְּכִיָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ צָרִיכָה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, עֵין שָׁם (וְעֵין בְּסֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פא): "תְּפִלָּה שְׂהִיא בְּשִׂמְחָה, הִיא עֲרֵכָה וּמִתְקָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ".

אחי, חזק ואמץ בכל זה! אל תירא ואל תחת, "שמע עצה וקבל מוסר למען תחכם באחריהך" (משלי יט, כ).

ידידה הדורש שלומה...

נג.

בעזרת השם ותפלה, אחר חצות, אור ליום רביעי לסדר בשלח ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד לאהובי, חברי היקר, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

חזק ואמץ בעבודת השם ותפלה, פאשר קבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו מקרבים אל האמת לאמתה, טוב להודות להשם ותפלה על כל החסד שגמלנו, אחרי שהחשף מתגבר בכל יום יותר ויותר, והפפירות והאפיקורסות מתפשטות מאד בעולם, רחמנא לצלן (עין שיחות ה"ו, סימן רכ), ולנו דוקא נתגלה האור הגנוז והנעלם, מקור האמונה הקדושה, אשרינו און פארטא אשרינו, והעקר לחזק עצמו מאד באמונה הקדושה, לידע, להודיע ולהודע, שיש בורא כל העולמים ותפלה שמו, ה' הוא האלקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד מלבדו, מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, והכל בהשגחה פרטית נפלאה ונוראה מאד, ועקר שלמות האמונה אי אפשר לקבל, כי אם על-ידי הצדיק האמתי (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ח, עין שם), "על-ידי אמונה הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך על עוונותיך" (ספר-המדות, אות אמונה, סימן לג), והעקר — "שמחה" ו"התבודדות" בכל יום, ותראה לדבר בכל יום עם חבריך אנשי שלומנו, ולחזקם ולאמצם, ואז טוב לך לנצח, דרך אמונה בחרתי

מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹיֵתִי" (תהלים קיט, ל).

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

נִד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח ה'תשכ"ד.

אֶף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק
מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דִרְךָ הָאֵמֶת, שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

מִכְתָּבֶךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי זֶה פְּעָמִים, אֲבָל מְרַב טְרִדוֹתִי,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים, לֹא הִיָּה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ תִּכְף-וּמִיד כְּרָצוֹנֶךָ.

אַחֵי! חֹזֵק וְאַמֵּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דִרְכּוֹ שֶׁל הַנַּחֵל
נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְלִהְיֶיךָ עֲלֶיךָ אֶת הַתְּמִימוֹת
הָאֵמֶתִית, לְהַשְׁלִיךְ וְלִהְפָּרִיד מֵאֵתָנוּ אֶת כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבָּל
הַנְּהוּגִים עִכְשָׁו בְּעוֹלָם, כִּי עֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
בְּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יט), וְלִהְיֶיךָ לְעֶצְמוֹ
לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
לְמוֹהַר"ן ת"ז לְבַתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹתוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אוֹן וְוִיטְעֵר אִיז
זִייעֵר גוּט אַז מ'רַעֲדֵט זִיף אוֹיִס דָּאס הָאָרֶץ פֶּאָר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אַזוֹי
וְוִי מ'רַעֲדֵט זִיף אוֹיִס פֶּאָר אִיִּין אֵמֶת'ן גוּטְעֵן פֶּרִיִּינֵד"א" (כּוֹכְבֵי-אוֹר).

אַחֵי הַיָּקָר! זֶה עֵקֶר הַחַיִּים "זִיף מְדַבֵּק זִיִּין יַעֲדֵעֵן טָאָג צוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ"ב, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו בְּמִקּוּם מְצֻנֵעַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְלִבְקֵשׁ

(א) וּבְכָלֵל, טוֹב מְאֹד שְׁמִשִּׁיחִים אֶת הַלֵּב לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּפִי שְׁמִשִּׁיחִים וּמְסַפְּרִים לְפָנֵי חֲבֵר
טוֹב וְאַמֵּתִי.

(ב) לְדַבֵּק עֶצְמוֹ בְּכָל יוֹם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

מִלְפָּנָיו יִתְבַּרַךְ שְׁנוֹזְפָה וְכוּ' וְכוּ', "טַעֲמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה' אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר
יַחֲסֶה בּוֹ" (תהלים לד, ט).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׁזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, טוֹב
לְהוֹדוֹת עַל זֶה לְהַשִּׁים יִתְבַּרַךְ בְּכָל יוֹם עַל גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ,
דִּיקָא עֲכָשׁוּ בְּעַקְבָּתָא דְּמִשִּׁיחָא, אֲשֶׁר הַחֲשִׁף מִתְּפֹשֵׁט מְאֹד בְּכָל
הָעוֹלָם, אֹן יַעֲדֵר רַעֲדֵט זִיף אֵיין, שִׁישׁ לוֹ גַּם שְׁכָל וְאֵינוּ מְצִיִּת
אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵת (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן סז, עֵין שָׁם), רַק הוֹלֵךְ אַחַר שְׁכָלוֹ
וְחֻקָּמָתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְטַעֲיוֹת רַבּוֹת, וְרַץ וְרוֹדֵף יוֹמָם וְלַיְלָה אַחֲרֵי
הַבְּלִי הַבְּלִים, וְאֵינוּ זוֹכֵה לִישָׁב עֲצָמוֹ אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד כֹּל יְמֵי חַיָּיו,
לְשָׂאֵל אֶת עֲצָמוֹ: "וּוֹאס", "וּוֹאס וּוְעֵט וְיִין, וּוֹאס אִיז דְּעַר תְּכַלִּית,
וּוְעַר פִּירֵט דִּי וּוְעֵלֵט" וְכוּ' וְכוּ', (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק ב', סִימָן יב),
וּבְשָׁבִיל זֶה וּוְעֵרֵט מְעַן זֵייעַר פֶּאֲרִשׁוּוֹאֲרָצְטִי בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹבֵר מֵה
שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת וְיִסוּרִים, מְנִיעוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ' אֹן מְעַן לְאֲזַט
זִיף אַרוֹיס לְמַרְחָקִים בְּשָׁבִיל פֶּרְנֶסָה וְכוּ', וּלְבִסוּף מְאוּמָה לֹא יִשָּׂא
בְּעַמְלוֹ.

אֶךְ דַּע, אָחִי, כִּי לְזָכוֹת לְכָל יָשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, וְלִהְתְּבוֹדֵד
עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְלִדְבֹק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, אִי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אֶפֶן
שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (שָׁם, סִימָן י):
שְׁלֵמוֹת יָשׁוּב הַדַּעַת הַיָּא רַק עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה, וְלְשְׁמֻחָה זוֹכִים עַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה" (עֵין שָׁם, חֲלָק א', סִימָן רפב), לְשִׁמּוֹחַ עֲצָמָנוּ עִם
הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ, וְהַעֲקֵר — שְׁזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל כְּלָלִיּוֹת
שְׁבַעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֲשֶׁר אָמַר (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן רכה) — דְּפוּס
חַדָּשׁ): "וּוֹאס הָאֵט אֵיָהֵר צוֹ וְאֶרְגֵּן אֲז אֵיף גֵּי פֶאֲר אֵיין", שְׁמֻחָה
הַיָּא עוֹלָם הַחַרוֹת (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלָק ב', סִימָן י', עֵין שָׁם הֵיטֵב הֵיטֵב, וְעֵין

(ג) וְכָל אֶחָד מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ.

(ד) מַה, מַה יְהִיָּה? מַהִי הַתְּכַלִּית? מִי מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ'.

(ה) וּבְשָׁבִיל זֶה נִשְׁחָרִים מְאֹד.

(ו) וּמְפִלִּיגִים לְמַרְחָקִים בְּשָׁבִיל פֶּרְנֶסָה.

(ז) מַה יֵּשׁ לָכֶם לְדַאָּג כְּשֶׁאֵנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם.

שיחות-ה'ר"ן, סימן כ).

וכשֶׁהָאָדָם בְּשִׂמְחָה כָּל הַיּוֹם, אָזִי בְּנִקְל לֹו לְהִתְבוֹדֵד וְכוּ',
 כְּשֶׁהָאָדָם בְּשִׂמְחָה מְאֹד, עַל־יְדִי־זָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ
 מִפְּנֵי הַבְּרִית וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קס"ט), עַל־כֵּן תִּתְּנֵהוּ
 עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם לְרִקְדַּת הַרְבֵּה בִּינְךָ לְבִין עֲצָמְךָ, וְעַל־יְדִי־זָה יִמְתָּקוּ
 מִמֶּךָ כָּל הַדְּיָנִים (עֵין שָׁם, סִימָן י'), וּמִוִּהְרֵנָּה "ל אָמַר פֶּעַם לְאֶחָד
 מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (פּוֹכְבֵי־אוֹר): "אִם הֵייתָ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, לֹא הֵייתָ רוֹאֶה
 פְּנֵי גֵיהֲנוֹם", וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ עַל מַה לְשִׂמְחָה, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי
 בְּזָה (עֵין שִׂיחֹת־ה'ר"ן, סִימָן קע"ז).

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, תִּתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל
 יוֹם — "לְהִקְשִׁיב לְחֻכְמָה אֲזַנְךָ תִּטֵּה לְבָרְךָ לְתַבּוּנָה" (מְשַׁלֵּי ב, ב), וְאִז
 טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְר יִתְרוֹ ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
 חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, עַל־פִּי דַעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה
 שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, לְחֲזוּק עֲצָמוֹ וְלְאַמֵּץ עֲצָמוֹ, וְלְבָלִי לְפַל בְּדַעְתוֹ מְשׁוֹם
 דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, וְהַכֹּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
 הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ,

שזכינו לידע מאור גנוז, נפלא ונורא כזה, אשר רב העולם אינם יודעים ממנו ז"ל, וכל אחד אומר בו פשטים וסברות הפוכות, תולים בו בוקי סריקי וכו', ונאנחנו העניינים והאביונים הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך, דיקא לנו נתגלתה תמימות ופשיטות כזו, אמונה אמתית כזו, עצות ודרכים כאלו, אשרינו ואשרי חלקנו, טוב להודות להשם יתברך.

והעקר — להשליף את שכל עצמו לגמרי כנגד רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג, עין שם), וכל מה שאומר צריכים לקיים בתמימות ובפשיטות, ואז טוב לנו לנצח, וצריך אפה להתבודד הרבה עם השם יתברך בכל יום, ולפרש שיחתך, ועל-ידי-זה תרגיש את האור הגנוז, אור רבנו ז"ל, כי אי אפשר להשיג ולהרגיש ולטעם מטעם האור הגנוז, כי אם על-ידי תפלה והתבודדות (עין שם, סימן טו), "און וואס מער התבודדות האט מען יעדען טאגא, מרגישים ביותר אור רבנו ז"ל", ועל-ידי-זה "איז מען מער בשמחה"ב, ורוקדים בכל יום, כי זוהי לנו זכות גדולה ונוראה, שזכינו לידע מרבנו ז"ל, אשרינו בעלמא הדין ובעלמא דאתי, אף על זה מתגבר ביותר הבעל-דבר, ורוצה לרחקנו ממאור עינינו, חיות נפשנו, וצריכים להתחזק ביותר עם עצות דקדשה, כמו שכתוב (שמות טו, יג): "גהלת בעדך אל נוה דקדשך", ופרש רבנו ז"ל: אם תלך בעצות דקדשה, תפגס על-ידי-זה לקדשה וכו', ולזכות לעצות דקדשה אי אפשר כי אם על-ידי שמחה, כמו שכתוב (נחמיה ח, י): "כי חדות ה' היא מעוזכם", ופרש רבנו ז"ל, על-ידי שמחה תבוא לעצות (עין כל זה שם, סימן כב, עין שם); אשרינו שיש לנו תורות ושיחות כאלו, הפך בהם והפך בהם ואל תזויע מהם דכלא בהם — עצות ודרכים והתחזקות אמתית, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

גם בקשתי ממך, אהובי, אחי, שתשתדל לכתב לי מכתב,

(א) וכל מה שמתבודדים יותר בכל יום.

(ב) שמחים יותר.

(ג) בעולם הזה ובעולם הבא.

וּלְגִלוֹת אֶת תְּשׁוּקַת לִבְךָ אֶל הַתְּכֵלִית וְהַתְּקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
וּמִמֶּשׁ תַּחֲיֶה אוֹתִי.

יְדִידֶךָ...

נו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁנֵי לְסֵדֶר יִתְרוֹ ה'תשכ"ד.

אָךְ טוֹב וְחֶסֶד יְרֵדְפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר, גֵּר
לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצְח.

אַהוּבֵי, אַחֵי, חֲזַק וְאַמְץ! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי ה' הוּא
הַאֱלֹקִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פִּירַט דִּי וְוַעֲלִט^א בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית גְּפִלְאָה
וְנוֹרְאָה מְאֹד.

וְלִזְכוּת לְאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת אֵי אֶפְשֶׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וּבִקְשָׁה, לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ בְּעִבוּדַת הַתְּפִלָּה — הֵן לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם
שְׁלֹש־הַתְּפִלוֹת הַקְּדוּשׁוֹת: "שְׁחֲרִית", "מְנַחֶה", "מַעֲרִיב", בְּכַוְנָה
גְּדוּלָה מְאֹד, וְהֵן לִזְכוּת לֹאמַר בְּכָל לַיְלָה "תְּקוּן חֲצוֹת", וְהֵן לֹאמַר
בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה "תְּהִלִּים", שְׁמֻסְגָּל מְאֹד לְתִשׁוּבָה, וְהֵן לֹאמַר בְּכָל
יוֹם "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", שְׁמוּעִיל מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
(כּוֹכְבֵי-אוֹר), אֲשֶׁר הַרְבֵּה אֲנָשִׁים זְכוּ לָגַן עֲדָן עַל-יְדֵי הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ,
עֵינֵי שֵׁם; הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהִיוֹת מִכַּת הַבְּעַל תְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה (סְפָר
סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֶׂה י"ב, עֵינֵי שֵׁם הַיִּטֵּב), "שְׁבַחְרוּ שְׁעָקֶר הַתְּכֵלִית הוּא
תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה", וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לִזְכוּת לְכָל טוֹב, לְתוֹרָה וּמִצְוֹת,

(א) מְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם.

מעשים טובים ומדות טובות וישרות.

חזק, חזק! לאחז עצמך בין אנשי שלומנו היקרים, המקנכים
אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, "ברסלבר חסידים".

ידיך הדורש שלומך...

נז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר יתרו ה'תשכ"ד.

ששון ושמחה ישיגו אל אהובי, אחי היקר, השותה בצמא
מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר, חזק ואמץ להיות בשמחה, אל תירא ואל תחת משום
בריה שבעולם, כי השם עמך ואצלך, ואף שלבך שבור מאד מאד
ממה שעובר עליך, אל תפל בדעתך, חס ושלום, רק תרגיל עצמך
לשמח, ולחפש בעצמך את הנקודות הטובות שיש בך (לקוטי מוהר"ן,
חלק א', סימן רפב, עין שם), ולהחיות את עצמך על-ידי-זה, כי בזה
העולם העובר ומלא הבליים, עובר על כל אדם בכל יום צרות
ויסורים, מגיעות ובלבולים והרפתקאות, ואי אפשר להנצל מזה
הגיהנום (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט, עין שם), כי אם על-ידי הצדיק
האמת, "ברית מלח עולם", הממתיק מרירותא דהאי עלמא (עין כל
זה בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כג).

אשרינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור העולם,
הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, טוב להודות להשם על
כל החסד שעשה עמנו, ולמען השם, אחז עצמך בכל נימי נפשך

(א) הממתיק את המרירות של העולם הזה.

בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם מְזֵה, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים —
 לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים" (משלי טו, טו),
 וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, כִּי הַשֵּׁם אֲתָנוּ — מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ.

וְהַעֲקָר לְהִתְמַיֵּד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁקִּיּוֹת נִפְלְאוֹת,
 כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנֵנוּ ז"ל מְאֹד, וְכָל הַצְּרוּת שְׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם,
 הֵן רַק מְחַמֵּת שְׁמֵתִישׁ לְבַלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שְׁמוֹת
 טו, כב): "וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא קָמָא פ.ב.): שֶׁלֹּא לְמַדּוּ תּוֹרָה, כִּי אֵין מַיִם אֲלֵא תּוֹרָה,
 עַיִן שָׁם; וְעַל-יְדֵי-זֶה "וַיִּבְאוּ מִרְתָּה" (שָׁם) וְגו' "אִיזו גִּיּוּעַן זִייעַר
 בִּיטְעֵר"ב — שְׁעֵבֵר מַה שְׁעֵבֵר וְכוּ', אֶף לְזָכוֹת לְתּוֹרָה אֵי אֶפְשָׁר, כִּי
 אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שָׁם טו, כה): "וַיִּוְרְהוּ ה' עַץ
 ... וַיִּמְתְּקוּ" וְגו', וּפִרְשׁ בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ: "עַץ דָּא צְדִיק", וְעַל-יְדֵי-זֶה
 "וַיִּמְתְּקוּ" — "אִיזו גְּעוּוֹאֲרֵן זִיס"ג, וְהֵבֵן; וּבְדַרְךָ צְחוֹת פִּרְשִׁיתִי פְּעַם
 (אָבוֹת ג, יז): "אִם אֵין קָמַח אֵין תּוֹרָה", רַבִּי "נַחְמָן" עוֹלָה בְּמִסְפָּר
 "קָמַח", הֵינּוּ בְּלִי הַהִקְדָּמוֹת מִהַצְּדִיק הָאֱמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
 אֵי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וּלְהַשִּׁיג אוֹר הַתּוֹרָה, אֶף צְרִיכִים לִידַע גַּם הַהֶפֶץ:
 "אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קָמַח", כְּמֵאֲמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (חַיִּי מוֹהֲרָן, סִימָן תַּקֻּמָּג
 דְּפוּס חֲדָשׁ): "וְעוֹר עֵס קָעַן מְעַר לְעֵרְנֵעַן אִיזו מְסַגֵּל בְּיוֹתֵר"ד, דְּהֵינּוּ
 לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ ז"ל, וְזֶה פְּרוּשׁ נִפְלֵא; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמַה נְּעִים
 גּוֹרְלָנוּ!

גַּם תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְשֻׁנְיּוֹת, שְׁתַּחֲחִיל מִמְּסַכֵּת
 בְּרָכוֹת דִּיקָא, עַד שִׁתְּזַכֶּה לְסִיִּים בְּרָבוֹת הַזְּמַן שֶׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה,
 וְתִלְמַד כְּסֵדֵר דִּיקָא, וְאֵל תִּסְתַּכַּל לְאַחוּרֵיךָ, רַק בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד
 מְעַט, עַד שִׁתְּזַכֶּה לְסִיִּים וּלְהַתְחִיל כְּמַה פְּעָמִים כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלִמּוּד
 מְשֻׁנְיּוֹת הוּא דְּבָר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזָכוֹת

(ב) הִיָּה מֵר מְאֹד.

(ג) נִהְיָה מְחַק.

(ד) הִיִּדְעַ יוֹתֵר לְלַמֵּד מְסַגֵּל יוֹתֵר.

לְנִשְׁמָה, מְשֵׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה (כְּמוֹ שְׁמוּכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל), גַּם תְּהִיָּה טוֹבָה גְּדוּלָּה וְנוֹרְאָה מְאֹד לְנִשְׁמַת אִמְךָ הַצְּדִיקָת, תְּהֵא נִשְׁמַתָּה צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים, וְתִזְכִּיר אֶת שְׁמָה קִדְּם הַלְמוּד בְּהַתְקַשְׁרוֹת לְרַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאִז טוֹב לָהּ לְנִצַּח.

וְתִרְגֵּיל עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, לְהַתְּפַלֵּל שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת בְּכַוֵּנָת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת וּבְמַחִיאוֹת כַּפַּיִם דְּיִקְא (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים מֵד, מֵה, מו), וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים כְּסֻדְר, שְׁתַּתְּחִיל וְתִגְמַר כְּמָה וְכַמָּה פְּעָמִים כָּל יְמֵי חַיֵּיךָ סִפֵּר תְּהִלִּים, וְהוּא עֲנִיָּן גְּדוּל וְנוֹרָא מְאֹד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְתִשׁוּבָה (עֵינן שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן עג), וְנִתְבַּטְּלוֹת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא מֵהָאָדָם (עֵינן שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן רה, וּבְחֶלֶק ב', סִימָנִים קא, קכה, מִמְּעַלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים); אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאֲחִזוּ בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנִצַּח נְצַחִים, וְכָל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּזֶה, כִּי הַגְּאֻלָּה תְּהִיָּה בְּזְכוּת תְּפִלָּה, בְּחִינַת דְּוָד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בְּעֲצָמוֹ.

הַדְּוָרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

נח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר חֲצוֹת, אִז לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְר יִתְרוֹ ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל אֶהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתָה בְּצָמָא דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, מְצוֹת וּמְעֻשִׁים טוֹבִים, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מֵהַצְּדִיק הָאֲמֵת, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעֻמִים, שְׂזָכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֲמֵת כְּזֶה, הַמְּעוֹרָר אוֹתָנוּ לְבַל

נישן ימינו ושנותינו בהכל וריק, חס ושלום, רק לעסק בכל יום בתורה בהתמדה רבה ובתפלה בכונה, וזה עקר התכלית, ורק זה ישאר לנו לעד ולנצח נצחים, "האל תמים דרכו, אמרת ה' צרופה, מגן הוא לכל החוסים בו" (תהלים יח, לא); העקר בזה העולם הוא תמימות, לכל נטה מדרך התורה הקדושה ימין ושמאל, חס ושלום, רק כמו שהורונו הצדיקים האמתיים שבכל דור, ואנו צריכים לחסות בצלם — צלא דמהימנותא^א, לחזק עצמנו בעתים הללו מאד מאד באמונה הקדושה, באשר הזהיר על זה רבנו ז"ל ביותר (עין הטב בשיחות הר"ן, סימן רכ), לידע, להודיע ולהודע, שיש בורא כל העולמים ותברך שמו, המנהיג את העולם בהשגחה פרטית נוראה ונפלאה מאד, ולזכות לזה אי אפשר, כי אם על ידי תפלה והתבודדות, שהאדם צריך להרגיל עצמו להתפלל על כל דבר שצריך ברוחניות ובגשמיות, כי אין שום עצה רק תפלה, לתלות עינינו תמיד אליו ותברך, ועל ידי זה מתגלה שהכל תלוי בו ותברך; ואשרינו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, שנפלנו בגורלו של רבנו ז"ל, המדריכנו בדרך האמתית.

למען השם, תשקד בכל יום בספריו הקדושים, המלאים יראת שמים, דרכים, עצות והתחזקות נפלאה ונוראה מאד, איך לעבור בזה העולם ולהשאיר קימים בנקדת יהדותנו, אחרי שהבעל-דבר והסמ"ך-מ"ם הגבירו כפירות ואפיקורסות בעולם, אשר כמוה לא נהיתה, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, ואין לנו על מי להשען, כי אם על אבינו שבשמים, שימחר לגאלנו, וישלח לנו את משיח צדקנו, שיגלה את הדעת האמתית בעולם, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו.

ועקר הכל — חזק להיות תמיד בשמחה, ועל זה הזהיר אותנו רבנו ז"ל ביותר, כי עקר הגאולה תלוי בשמחה — "כי בשמחה תצאו" וגו' (ישעיה נה, יב), וכל הצרות שעוברות על האדם ברוחניות

ובגשמייות, הן רק מחמת עצבות ומרה שחורה, שנמשכות מפגם אמונה ובטחון, כי אם הנה מאמין שהכל בהשגחה, הנה תמיד בשמחה, והנה חזק באמונה ובטחון, "תוחלת צדיקים שמחה" (משלי י, כח).

יִדְדָהּ...

נט.

בעזרת השם ותפלה, ליל ששי לסדר יתרו ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, חברי היקר, הצמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, הבחור השווה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אהובי, אחי! חזק ואמץ בעבודת השם ותפלה, בתורה ובתפלה, באשר קבלנו מהצדיק האמת, צדיק יסוד עולם, צדיק שבדור הזה, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו יודעים מנחל פנה, טוב להודות להשם ותפלה על זה בכל יום, והעקר להשתדל לשאב ולשתות מימיו הקדושים "און צו דער קוויקין זיך דאס הארץ", עם דבריו הקדושים המובאים בספריו הקדושים, הפך בהם והפך בהם ולא תזוע מהם דכלא בהם — עצות ודרכים, נתיבות, הנהגות והתחזקות, איך להגיע לתכלית הנצחית שלכך נוצרנו, ואל יחסר לך יום מללמד ספרי רבנו ז"ל, שזהו עקר החיים בזה ובכא לעד ולנצח, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן ג): "קרבת הצדיקים טוב בעולם הזה ובעולם הבא", עין שם; ותלמד בכל יום חק ולא יעבור: "לקוטי-מוהר"ן", "לקוטי-הלכות" ו"לקוטי-תפלות", "והחוט המשלש לא במהרה ינתק" (קהלת ד, יב), "וי וועלן דיר נישט לאזן פאלן",^ב אם תזכה לשקוד בהם בכל יום.

(א) ולהחיות את הנפש.

(ב) הם לא יניחו לך לפל.

וְהַעֲקֹר שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ הוּא תְּמִימוֹת, לְהַשְׁלִיךְ אֶת שְׂכָלְנוּ לַגְּמֵרִי
 כְּנֶגֶד רַבְּנוּ ו'ל, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֶר כִּהוּא זֶה צָרִיךְ לְקַיֵּם בְּתִמְיֹמוֹת
 וּבְכַפְשִׁיטוֹת (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג, עֵינֵי שָׁם), וְיִכּוּלִים לְחִיּוֹת
 בְּזֶה הָעוֹלָם חַיִּים אֲמֵתִיִּים, חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְצִחִיִּים, וְשׁוּם בְּרִיָּה
 לֹא תִדַע מְזָה, וְזֶה עֲקָר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם — שִׁיעֵבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וַיְהִיָּה הַצְּנֻעַ לְכַת, וְלִבָּל יִדַע מְזָה שׁוּם אָדָם, אֲדַרְבָּה יִחְשְׁבוּ עָלָיו
 שֶׁהוּא עִם הָאָרֶץ וְכו', וְעַיִן בְּסִפְרֵ-הַמְּדוּת (אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עז), וְזוֹ
 לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "בְּזֶה יִדַע הָאָדָם שֶׁבְּאַמֶּת הוּא רוֹצֵה לְעֵבֵד —
 כְּשֶׁאֵינּוּ רוֹצֵה בְּפָרְסוֹמוֹ", עֵינֵי שָׁם; כִּי עַל יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְעֵבֵד אֶת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלִי פְּנִיּוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם (שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן מז בְּסוּפּוֹ, עֵינֵי
 שָׁם), וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ח.): מִשְׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין
 לוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁל הַלְכָה בְּלֶבֶד;
 שֶׁצָּרִיךְ לִיחַד לְעֲצֹמוֹ חֶדֶר מִיחַד לִישֵׁב שָׁם, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה
 וּבְהַתְּבוּדוֹת בְּהַצְנֻעַ, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ
 עִם רֵעֵהוּ, וּלְהַתּוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו,
 וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּקְרָבֵנוּ לְעִבּוּדוֹתוֹ וְכו' (וְעַיִן שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים
 רעד, ערה, עַיִן שָׁם הֵיטֵב); אַחֲרֵי הַיְקָר! "דָּאֵס הֵיִיסְט גְּעֻלְעֶבְט"ג, וְאִם
 תִּתְמִיד בְּזֶה בְּכָל יוֹם, תִּרְאֶה, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִפְלְאוֹת רַבּוֹת
 וְכו' וְכו'.

וּמוֹכָא בְּסִפְר "מִדְּבַר קְדָמוֹת" לְהַחִיד"א ו'ל: בְּכָל דְּרַכִּיךְ
 דְּעֵהוּ, רֵאשֵׁי תְבוֹת: "בְּדַד", הֵינּוּ עַל-יְדֵי בְּדִידוֹת שֶׁהֵיא הַתְּבוּדוֹת,
 יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהַדְּבִק אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְקַיֵּם "בְּכָל דְּרַכִּיךְ דְּעֵהוּ"
 (מְשֻׁלִי ג, ו), "שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד" (תְּהִלִּים טז, ח), כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, לִית אֲתָר
 דְּפָנָיו מְגִיָּה"ד, אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמוֹכָא (בְּסִפְר קצור

(ג) זֶה נִקְרָא לְחִיּוֹת.

(ד) אֵין מְקוּם פְּנִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

שְׁלֹה) מִי שֶׁנִּדְבָּה לְבוֹ לְשׁוֹב מִמַּעֲשֵׂיו הָרָעִים, לְקִנּוּת שְׁלֵמוֹת וְלִזְכוּת לְחַיִּים נְצֻחִיִּים, אָזִי יִתְבוּדַד בְּבֵיתוֹ, וַיִּרְחִיק עֲצָמוֹ מִיּוֹשְׁבֵי קִנּוּת הַמְּדַבְּרִים שִׁיחַת חֲלִין וְדַבָּרִים בְּטָלִים וְלִשׁוֹן-הָרַע וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלִקְנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִהְיוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁגָּלָה לָנוּ עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת כְּאֵלוֹ, וּבִפְרָט דְּרָךְ הַהִתְבוּדָדוֹת, שֶׁזֶה עָקַר הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד, עֵינֵי שָׁם).

וְהַעֲקָר שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ הוּא — לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה — "מְשׁוּנָה פְּרִיִלְעָף", וְלִרְקוֹד בְּכָל יוֹם, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עַל מָה לְשִׂמְחָה וְלִרְקוֹד, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה (עֵינֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), אֲשֶׁר אָמַר עַל עֲצָמוֹ (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁלֵב — דְּפוּס חֲדָשׁ): "אֲנִי נִהְרָה הַמְּטַהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים", "דּוּפֵיט אוֹיֵף מִיִּין כַּח, אִיף הָאֵב בְּרִיִטֵט פְּלִיִצְעֵס", עֵינֵי שָׁם; וּבּוֹדָאֵי יִתְקַנְנוּ רַבְּנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל, אִיף הַעֲקָר — "פְּאֵלְגֵעַן דְּעַם רַבִּינ' עַל-יְדֵי קִיּוּם עֲצוּתֵיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְאֵל תַּכְּנֵס בְּכּוּחֵים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְחִזְק עֲצָמָךְ מְאֹד בְּאַמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה וּבְאַמּוּנַת חֲכָמִים, לְהֶאֱמִין שֶׁכֹּל הַמְקַרֵּב וּמְחַבֵּר אֶל רַבְּנוּ ז"ל, יֵשׁ לוֹ תַקְוָה שֶׁיִּתְקַן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל לְפָנֵי הַסֵּתֵלְקוֹתָיו: "אֲפֵלוּ מְעַן זָאל זִיִּין דְּעַר עֲרַגְסֵטְעַר בְּעַל עֲבָרָה אֲבִיא מְעַן הָאֵלֵט זִיף אֵן אִיִן רַבִּינ' וְוַעַט מְעַן בּוֹדָאֵי תְּשׁוּבָה טָאן, אִיִן מְעַן וְוַעַט הָאֵבֵן אִיִּין תַקּוּן" (עֵינֵי בְּ"עֵלִים לְתַרוּפָה" בְּסוּפּוֹ).

חִזְק וְאַמֵּץ! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, וַיֵּשׁ לָךְ, תִּהְיֶה לְאֵל, כְּלִים טוֹבִים לְעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲזָרְתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַתְּמַד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם: תַנ"ף, מְשַׁנִּיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחַן עָרוּף, וְתֵאמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה תִּהְיֶה בְּפִשְׁטוּת, וְתִלְךָ דִּיקָא בְּכָל יוֹם לְמַקְוָה, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְנִצָּחַת,

(ה) תְּסַמְכוּ עַל כַּחֲזִי, יֵשׁ לִי כַחֲפִים רַחֲבוֹת.

(ו) לְצִיַת לְרַבְּנוּ ז"ל.

(ז) אֲפֵלוּ אִם אַחַד הוּא בְּעַל עֲבָרָה הַגְּדוֹל כְּיוֹתֵר, הַעֲקָר יִחְזִיק עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ וְדָאֵי יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיִהְיֶה לוֹ תַקּוּן.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: מִי שֶׁיְהִיָּה חֶזֶק בְּעֶצְמוֹ מְאֹד לִילֵךְ בְּכָל יוֹם לְמִקְנֵה בְּשָׁבִיל תְּשׁוּבָה וְהִתְקַרְבוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ, יֵשׁ לוֹ בְּנֹדָאֵי תִקְנֵה נִרְאָה שֶׁיִּתְקַן הַכֹּל בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ, "מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל [ה'] מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה" (יְרֵמְיָה יד, ח), וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קמ"א): "דָּאס עָרְשֻׁטֵעַ אִיז מִקְנֵה"י.

יְדִידֵךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ס.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אַחַר חֲצוֹת, אֹר לַיּוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר מְשַׁפְּטִים ה'תשכ"ד.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יְרֵדְפוּ וַיִּשְׁיִגוּ לְאַהֲבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הָאֲבֵרֵךְ הַחֲשׁוּב, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שֶׁיִּחְיֶה נְצַח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה, יִשׁוּעוֹת וְהַמְתָּקוֹת הַדִּינִים בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

יְדִידֵי הַיְקָר! חֶזֶק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִהַצְדִּיק הָאֱמֶת, כְּלָלִיּוֹת שְׁבַעַת הַרְוָעִים, שְׂרָשׁ גִּשְׁמַת מְשִׁיחַ, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִיָּא, שֶׁזְכִּינוּ לִידַע מְאֹר קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה, שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְפַעַל אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שֶׁיִּמְחַל לְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים וְכו', בְּבַחֲיִנַת (מְשַׁלֵּי טז, יד): "וְאִישׁ חָכֵם יִכְפַּרְנָה" (עִין הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרַנְ"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים ד, קעז), וְכֹאֲשֶׁר מְצִינוּ בְּשַׁחְטָאוּ יִשְׂרָאֵל וְכו', וּבִקְשׁ הַצְדִּיק הָאֱמֶת, מִשֶּׁה רַבְּנּוּ, מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ (בַּמְדָּבָר יד, יט): "סֶלַח נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה" וְכו' וְכו' "וַיֹּאמֶר ה' סֶלַחְתִּי בְּדַבְרֶיךָ" (שֵׁם יד, כ); וְהַעֲקָר לְאַחַז עֶצְמוֹ בְּזֶה הַצְדִּיק בְּכָל כַּחְנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ,

(ח) [הַתְּקוּוֹן] הָרֵאשׁוֹן הוּא מִקְנֵה.

(א) בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

ואז טוב לנו לנצח, ועקר ההתקשרות הוא על-ידי למוד ספריו הקדושים בכל יום בשקידה רבה מאד מאד, וקיום דעתו הקדושה — "שמחה", להיות "פריילעך"^ב, ו"התבודדות", ליחד מקום שאין שם בנאי-אדם, ולפרש שיחתו להשם יתברך כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ולספר הכל לפניו יתברך, ולבקש רחמים ותחנונים וכו' (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים כד, כה, עין שם).

אשרינו ומה נעים גורלנו, שנפלנו בגורלו, טוב להודות להשם יתברך בכל יום על זה, ובפרט אתה, חברי היקר, שיש לך שיכות גדולה, נוראה ונפלאה מאד אל רבנו ו"ל, שזכית לך חלק גדול בבנין בית מדרשנו הקדוש "חסדי ברסלב", על שם רבנו ו"ל, אשריך ואשרי חלקך שזכית לך, כי בית-המדרש על שם הצדיק האמת הוא דבר גדול ונורא וכו' (כמוכא בלקוטי-הלכות, בציעת הפת, הלכות ה, יז), ותשתדל בכל תקף ועז שיהיה תמיד שלום אצל אנשי שלומנו, ותעביר על מדותיך, כי כן דרך השלום, להתלבש במרירות (עין היטב בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כז, עין שם): "דאס עס קומט אן שווער"^ג, כי הבעל-דבר אינו סובל שיהיה "שלום", ועל-ידי-זה יתקרבו אל השם יתברך באמת, עין שם; ובפרט "שלום" בין אנשי שלומנו, שמאד מאד הזהיר על זה רבנו ו"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא): אגן בחביבותא תליא מלתא, ואמרו על זה גדולי אנשי שלומנו: א'נ'ן ר'אשי תבות: א'נשי נ'חל נ'ובע בחביבותא תליא וכו'.

חזק, חזק מאד לבנות ביותר דעת רבנו ו"ל בעולם, וזה תקונך לנצח, גם תשתדל מאד מאד לעשות בבית-מדרש "נר תמיד" משמן זית דיקא, שהוא ענין גדול ונורא ונפלא מאד מאד, המתקה נפלאה לכל אנשי שלומנו בכלל, ובפרטיות למתפללים בבית-המדרש.

(ב) שמח.

(ג) שזה בא קשה.

(ד) אגוננו תלויים בחביבות ובידידות.

וּלְדַעֲתִי, צָרִיף כָּל "בְּרִסְלָכָר שְׁטִיבֵל" שְׁיִהְיֶה בּוֹ "גֵּר תַּמִּיד" מִשְׁמֵן זֵית, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רַכֵּט – דְּפוּס חֲדָשׁ): מֵיין פֿייעֶרל וועט שוין טלואַין ביז מְשִׁיחַ וועט קומען"ה, (ועי'ן בְּסִפֵּר הַמִּדּוֹת, אוֹת גֵּר תַּמִּיד, סִימָן א): "בְּזָכוֹת גֵּר תַּמִּיד הַדּוֹלֵק בְּשֶׁמֶן זֵית נִצּוֹלִין מִגְּזֵרַת שְׁמַד", עֵינ שָׁם; כִּי אֵיחָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רטו), אֲשֶׁר הַצְּדִיק הָאֵמֶת עוֹמֵד בֵּין שְׁמַד לְרִצּוֹן, עֵינ שָׁם; וּפְרַשׁ מוֹהַרנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה), שְׁעָקַר עֲבוּדַת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא לְהַגְבִּיחַ וּלְקַרֵב אֶת הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַף שְׂכָר יִרְדוּ בְּנִפְיֵלָה כְּזוֹ, שְׁעוֹמְדִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, חַס וְשְׁלוֹם, לְשְׁמַד, אַף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲלָה אוֹתָם הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּגִדְל כַּחוֹ לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא "לְרִצּוֹן" רַעְוָא דְרַעְוִין עֵינ שָׁם, "אוֹר צְדִיקִים" יִשְׁמַח" (מְשַׁלֵּי יג, ט), פְּרוּשׁוֹ: "דָּעַר אוֹר פּוֹן דִּי צְדִיקִים בְּרַעְנָגֵט אַרִיין שְׁמַחָה", וְר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל אוֹמֵר (כּוֹכְבֵי-אוֹר, חֵלֶק חֲכָמָה וּבִינָה, עֵינ שָׁם): "גֵּר תַּמִּיד" עִם הָאוֹתִיּוֹת בְּגִימְטְרִיָּה שָׁם רַבֵּנוּ ז"ל כָּף: "נוֹן, חֵית, מֶם, נוֹן", וְכֵן שְׁמֵן זֵית-זָף "כְּתִית" גִּימְטְרִיָּה שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא בְּאַרְבָּעָה פָּנִים הֲלֵא הֵמָּה: "נַחֲמָן" "נַחֲמָן בֵּן שְׁמַחָה" עִם הָאוֹתִיּוֹת וְהַתְּבוּת, "נַחֲמָן בֵּן פִּיגָא" עִם הָאוֹתִיּוֹת וְהַתְּבוּת, "נַחַל נֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה" עִם הָאוֹתִיּוֹת, עֵינ שָׁם, וְהֵבֵן אֶת אֲשֶׁר לְפָנָיִךְ.

אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵינוּ, וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי פְּזָה, תּוֹרוֹת וְשִׁיחוֹת נִפְלְאוֹת פְּאֵלוּ, "מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ" (תְּהִלִּים קיח, כג); חֲזַק מְאֹד מְאֹד, אֶל תִּירָא וְאֶל תַּחַת, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ וְעַמְךָ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַתְּמַד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם: תַּנ"ךְ, מְשֻׁנּוּיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף וְכוּ', וְתַלְמֵד כְּסֻדְר דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁהַזְהִיר אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן סִימָן עו), וְהַעֲקָר: "הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמָעוּ" (תְּהִלִּים צה, ז), כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב), לְבָלִי לְדַחֹת

(ה) הָאֵשׁ שְׁלֵי כְּכַר תּוֹקֵד עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ.

(ו) הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיקִים מִבֵּיא שְׁמַחָה.

מיום אַל חֲבָרוּ — "רק היום", ומוכא בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת (פְּקָדוֹן, הַלְכָה ד), שְׁזָה עֲנִין סְפִירַת הַעֲמֹר, לְסֹפֵר אֶת הַיָּמִים, לִידַע שְׁהַעֲקָר הַיּוֹם הַזֶּה, וְכֵן רְאִיתִי (בְּסֹפֵר "בְּרֵכַת אָבוֹת") לְפָרֵשׁ עַל-פִּי הַקְּדָמָה זֹו אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קִיט, קכו): "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לֵה' הַפְּרוּ תוֹרַתְךָ", שְׁאִם הָאָדָם אוֹמֵר, שְׁיֵשׁ לוֹ עוֹד "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לֵה'", עַל-יַד־יָזָה "הַפְּרוּ תוֹרַתְךָ" — לֹא יִלְמַד בְּשׁוּם פְּעַם; חֲזוֹק מְאֹד, אַחִי! לֵהיֹוֹת אִישׁ כְּשֶׁר.

יְדִידְךָ...

סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מְשֻׁפְּטִים ה'תשכ"ד.

אָף טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לִידִידִי, אֶהוּבִי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַחִי הַיָּקָר! זֶה זְמַן רַב מְאֹד שְׁיֵשׁ בְּדַעַתִּי לְהַתְקַשֵּׁר אִתְּךָ, אַחֲרֵי שְׁעָבְרוּ עִתִּים וְזַמְנִים הַרְבֵּה, שְׁלֹא נִתְּוַעְדְּתָ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים שְׁיַחֲיוּ, וְגִדְל הַצֶּעֵר עַד הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' שְׁיֵשׁ לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְזָה, אֵין לְשַׁעַר, וּבְכַרְט כְּאֲבִי וְצִעְרֵי וְכוּ', כִּי הָיוּ זְמַנִּים "וּוֹאס דוּ הָאָסְט גַּעֲשִׂינְט אֵין רַבִּינ'ס זֶאָף"א, וְזֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׁאֵין אִתָּה מִתּוֹעַד בְּשׁוּם פְּעַם עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמָה שְׁעָבַר עָלֵינוּ כָּל הַזְּמַן, אֵי אֶפְשָׁר לְבָאָר עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי, תְּהִלָּה לְאֵל, עֲזוּר לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּזִכְיוֹת חֲנָם, וּפְתִחְנוּ "בֵּית-מִדְרָשׁ" עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל בְּבוּרוּ פֶּאָרְק, וְגַם נִתְקַרְבוּ מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים הַרְבֵּה, יוֹתֵר מִמֶּנִּין בַּחוּרִים יֵרְאִים וְשְׁלָמִים, וְעָבַר עָלֵיהֶם מָה שְׁעָבַר — מַחְלָקַת וְקִטְרוּגִים מְאֹד מְאֹד מִבֵּית וּמִבַּחוּץ, כְּמוֹ שְׁנוֹהֵג עֲכָשׁוּ בְּעַקְבָּתָא דְּמִשְׁיַחָא, "וּתְהִי הָאָמַת נְעֻדְרַת וְסָר מִרְעַ מְשִׁתּוֹלָל" (יִשְׁעִיָּה נט, טו), וּבְעִתִּים הִלְלוּ נִתְקַיֵּם (אִיכָה ד, א)

(א) שְׁהֵאָרְתָּ בְּדָבָר רַבֵּנוּ ז"ל.

א): "תִּשְׁתַּכְנֶה אֲבֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת" — שֶׁהֵן הַנְּשָׂמוֹת הַיְקָרוֹת שְׂרוּצוֹת לְהַכְנִיס אֶל הַקְּדוּשָׁה אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, כְּלָלוֹת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאִין מִי שְׂיֵאָסֶף אוֹתָם אֶל הַבֵּית, כִּי הַבַּעַל־דְּבָר מִתְפַּשֵּׁט לְאַרְךָ וְלִרְחֹב לְמַנְעַ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, שְׂזָה הָעֵקֶר בְּזָה הָעוֹלָם וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, "קְרִיבַת הַצְּדִיקִים טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא", "בֵּיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּיָהּ בְּקְרִיבַת הַצְּדִיקִים" (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָנִים נג, קנא, עִין שֵׁם), וְעִין בְּ"עֵלִים לְתִרוּפָה" (מִכְתָּב קסג), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמְצַע דְּבָרָיו: "כָּל הָעוֹלָם עוֹמְדִים נֶגֶד כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָינוּ, וְלִהְיוֹת נִקְרָא עַל שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, זְכוּנוֹ לְבִרְכָה" וְכו', עִין שֵׁם; אִף אֲשֶׁרִי מִי שְׂנִשְׂאָר קַיִם בְּעֵתֵים הַלְלוּ חֲזַק בְּאֵמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִתְוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְצְדִיק הָאֵמֶת, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

אֶהוּבִי, אַחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְחַדֵּשׁ אֶת רְצוֹנְךָ מִחֵדֶשׁ, לְכַסֵּף אֶל הַתְּכָלִית הָאֵמֶתִית, אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַתְּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכו', וְזָכֹר (מְשָׁלִי לֵא, יח): "טְעָמָה כִּי טוֹב סַחְרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה נְרָה", כְּמוֹ שְׂפִרְשׁ רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפה), וְהִתְמַד בְּיוֹתֵר בְּמְקוֹם שְׂאֵתָה שֵׁם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים בְּזָה הָעוֹלָם הַמְּלֵא צְרוֹת וְיִסוּרִים, מְנִיעוֹת, בְּלִבּוֹלִים וְהִרְפָּתָקָאוֹת, וְאִין מְקוֹם לְנוֹס כִּי אִם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת, אוֹר הַנֶּעְלָם וְהַגָּנוּז, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, אֲשֶׁר יְסוּד דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הוּא — "שְׂמֻחָה" וְ"הַתְּבוּדוֹת" (עִין שֵׁם, חֵלֶק ב', סִימָנִים כד, כה), לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בְּנוֹ, וְלְצַעֵק וּלְהִתְחַנֵּן אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְפָרֵשׁ שִׁיחְתָּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עָלֵינוּ.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׂזָכֵינוּ לִידַע מְאֹד גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזָה, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׂבַעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ אִתְּךָ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ מְמֵלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עַלְמִין, וּבִתְוֹךְ כָּל עַלְמִין, וְדַע שְׂתִּהְלֶה לְאֵל, זְכוּ הַרְבֵּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ לְהִיּוֹת עַל הַצִּיּוֹן הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל, וְנִסְעוּ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ

ממש, והזכירו אותך שם לטובה, וקנה קוינו להשם יתברך, שעל-ידי נסיעה זו נפתח השער, ואם ירצה השם, אנו מתכוננים לנסע עוד פעם, וגם אני אסע, אם ירצה השם, במסירות נפש, טוב להודות על כל החסד שעשה עמנו, ואין נאה לך ולנו להתקרב אל השם יתברך על-פי דעתו הקדושה של רבנו ז"ל, כִּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אַחֲרֵי שֶׁעָבַר עָלֵינוּ מַה שֶׁעָבַר, וְשִׁבְרָנוּ מְנִיעוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲזָרְנוּ הַרְבֵּה מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל "מִיר גִּיְעֵן שׁוֹיֵן מִיט אֵיִן טְלִית"^ב וכו' וכו', וְזֶה הַכֹּל בְּזָכוֹת וּבְכֹחַ רַבְּנוּ ז"ל, חֲזַק וְאַמֵּץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

ידידך הדורש שלומך...

סב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר משפטים ה'תשכ"ד.

אך טוב וחסד ירדפו לאהובי, אחי ורעי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, כִּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, וְאֵל יִרְךָ לְבָבְךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂפָעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם אֲתָנוּ, מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ פֶּלֶל, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, הַמְּשַׁקֶּה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ שְׂיֵשׁ בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, הַמְּשַׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית עַל כָּל אֶחָד, אֲשֶׁר עָקַר הָאֵמוּנָה נִמְשָׁךְ

(ב) אנו הולכים כבר עם טלית (הינו לאחר נשואיו).

על-ידי הצדיק האמת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קלב וסימן ז), שפאד צריכים לבקש מהשם יתברך, שנוזקה להתקרב אל הצדיק האמת, שעל ידו זוכים לברור המדמה, שלמות האמונה הקדושה (ועין שם, חלק ב', סימן ח); והתמד מאד בכל יום בספרי רבנו ז"ל הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות, דרכים ונתיבות איך להגיע אל התכלית הנצחית שלכך נוצרנו, להכיר אותו יתברך, ולהאמין בו ולקיים תורתו, ואל יחסר לך יום מללמד: "לקוטי-מוהר"ן", "לקוטי-הלכות" ו"לקוטי-תפלות", גם תעין בכל יום בכמה מכתבים ממוהר"ן ת"ז"ל וקצת שיחות, ואז טוב לך לגיח נצחים.

אשרינו ומה יפה ירושתנו, שיש לנו ספרים נוראים כאלו, המחזקים ומאמצים אותנו מאד מאד, לכל נישן את ימינו ושנותינו בהכל וריק, חס ושלום, רק לעסק בעבודתו יתברך בכל יום, ולהתפלל בכל יום שלש התפלות: שחרית, מנחה, מעריב, בכונה מאד על-כף-פנים פרוש המלות ובמחיאיות פנים דיקא.

גם תרגיל עצמך לומר בכל יום תהלים, שפאד הזהיר על זה רבנו ז"ל ואמר, שהוא "תקון נפלא ונורא מאד", וזוכים על-ידי-זה לתשובה, ולבטל מעלינו הקלפות והסטרא אחרא, ולעורר רחמים עלינו (עין כל זה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רה, ובחלק ב', סימנים עג, צב, קא, קכה, עין שם היטב), הפל בפשיטות גמורה בלי שום חכמות, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קנד), שהעקר מה שהגיע למדרגתו, היה רק על-ידי ענין "פראסטיק"א, שדבר הרבה עם השם יתברך בתפלה והתבודדות, ואמר הרבה תהלים בפשיטות, עין שם היטב; ותקבע לעצמך שעורים קבועים בלמוד התורה הקדושה בשמחה רבה: תנ"ך, משניות, גמרא ושלחן ערוך וכו', ותלמד פסדר דיקא, שתתחיל ותגמור כמה וכמה פעמים, כמו שאמר רבנו ז"ל (עין שיחות-הר"ן, סימן עו).

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקֶךָ, שְׂיִישׁ לְךָ חֶדֶר מִיַּחַד לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֶךְ,
וְאַתָּה יָכוֹל עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד לְהִתְעַלּוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, וּבִכְפָּרֵט עֲכָשׁוּ
בְעוֹדֶךָ בְּבַחֲרוּתֶךָ, שְׂאִין עֲלֶיךָ עַל וּטְרָדוֹת וְדֹאגַת פְּרִנְסָה.

אֶהוּבִי, אַחִי, "נִיטְץֵן אוֹיס דִּי צִיט"ב, וְתִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִם הַשֵּׁם
יִתְבָּרֶךְ בְּכָל יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֶךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְתוֹצִיא מִפִּיךָ אֶת כָּל הַכְּסוּפִים וְהַרְצוֹנוֹת שְׂיִישׁ לְךָ,
עֵינַי לֹא רָאִתָּה מֵהַ שְׂנַעְשָׁה מִכָּל זֶה, (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן
לא; וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ג; וְעֵינַי בְּעָלִים לְתוֹרֵפָה, מִכְּתָב נוּ כְּסוּפֵי מַעֲנִין
אִיךָ שְׂנַאָרְגִים עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלְמוֹת חֲדָשִׁים), וּבִסְפָר הַנּוֹרָא "פְּרָדֵס רְמוֹנִים"
לְהַרְמ"ק, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, (בְּשַׁעַר הַצְּרוּף, עֵינַי שֵׁם), מוּבָא בְּאַרְיִכוֹת,
אִיךָ שְׂעַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, בְּתַפְלָה
וְהִתְבּוֹדְדוֹת, כְּסוּפִים וְרְצוֹנוֹת, נִבְנִים מְזֶה אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרֹב רַבִּי
רְכּוּבוֹת עוֹלְמוֹת, עַד אֵין סוּף וְאֵין חֶקֶר, וְלֹא יִצִּיר בְּשׁוּם שְׂכָל וּמַח
אַנוּשִׁי, עַל-כֵּן חֲזוֹק בְּזֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִם תִּהְיֶה חֲזוֹק מְאֹד וְלֹא תִפְּל
בְּדַעְתָּךְ, תִּזְכֶּה בְּרְבוּת הַזְּמַן לְהַכְּנִס בְּתוֹךְ שְׂעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקֵנוּ שְׂנַפְלָנוּ בְּחֲלָקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ אֶת הַדְּרָךְ
אֲשֶׁר גִּלְּךָ בָּהּ, אִיךָ לְהַכְּנִס אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, וְהוּא עַל-יְדֵי תַפְלָה
וְהִתְבּוֹדְדוֹת (עֵינַי בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְכָל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים
מִימּוֹת עוֹלָם לֹא זָכוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה, כִּף אָמַר רַבְּנוּ
ז"ל בְּפָרוּשׁ (עֵינַי שֵׁם, סִימָן ק), וְעַקֵּר הַכָּל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְכַפְּנִים
שׁוֹחֲקוֹת, וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְתִאֲחַז עֲצָמְךָ תָּמִיד בֵּין
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: אִם נִאֲחַז עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד,
נִהְיֶה אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּרְצוֹנוֹ, אֲנִי' בְּחִבְיֹתָא תִּלְיָא (עֵינַי שֵׁם, חֶלֶק
א', סִימָן סא), וְאָמְרוּ גְּדוּלֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ רָאשֵׁי תַבּוֹת: אֲנָשִׁי נִיחַל
נִוְבַע בְּחִבְיֹתָא תִּלְיָא, כִּי מְאֹד הִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל עַל אֲהַבַת חֲבָרִים,
וְזֶהוּ סוּד עֲנִינַי שְׂקָלִים, שְׂצָרִיכִים לַתָּן רַק מַחְצִית הַשְּׂקָל, וְלֹא שְׂקָל
שָׁלֵם, וּפְרַשׁ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית, הַלְכוֹת ז, ט): לְהוֹרוֹת

שָׁפַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיף לְחַבְרוֹ לְהַצְטַרֵף עִמוֹ, כִּי הוּא לְבָדוֹ רַק מַחְצִית, וְאֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמֻצְטָרֵף לְחַבְרוֹ, עֵינֵי שָׁם, וְשִׁתְּהִי אֶחָדוֹת בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ עַל-יְדֵי מַצּוֹת שְׁקָלִים לְהַכְנִיעַ הַמֶּן — עֲמָלָק, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג), וְנִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת יְמֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

יְדִידָהּ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁנִכְפַּל בּוֹ "כִּי טוֹב", לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים הִתְשַׁכְּדוּ.

שְׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ לְאֶהוֹבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר, חֲזַק וְאַמֵּץ! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, "אֲנִתְּ לְעֵילָא מִן כָּלֵא לִית לְעֵילָא מִינָךְ, דְּלִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בֵּיהּ כָּלֵל"^א, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמָנוֹת, רַחֲמָנוֹת לְמַעְלָה מִרַחֲמָנוֹת, בְּפָרֵט עַל הַרְחוּקִים וְהַנְּשַׁפְּרִים וְהַנְּדַכָּאִים וְכוּ', עֲלֵיהֶם הַרַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ יִצְרָנוֹ, וְרוֹאֵה וּמְבִיט עַל הַתְּפִשְׁטוֹת הַסֵּמ"ך-מ"ם וְהַבְּעַל-דְּבָר עַל הָאָדָם וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (בְּרֻכּוֹת יז): רְצוּנֵי לְעֲשׂוֹת רְצוּנָךְ, אֲלֵא מִי מַעֲפֵב? שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם גְּדוֹל בְּיֹתֵר וְנִפְשׁוֹ מְסֻגָּלֵת בְּיֹתֵר לְקַבֵּל אוֹר הַגְּנוּז מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, עֲלִיו דִּיקָא מִתְגַּבֵּר בְּיֹתֵר וּמְגַבִּיר עֲלָיו מַחְלוּקוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וּמִתְפַּשֵּׁט עֲלָיו מְאֹד מְאֹד בְּתַאווּת וְהַרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, "וְאוֹרוֹם וְוֵי עַס גֵּיט דְּעַר קֵיִסְעַר דְּאַרְט אִיזוּ דִּי וְוֹאָף גְּרַעֲסַר"^ב, וְהֵבֵן; וְכְמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָה נב): כָּל

(א) אִתָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מַעַל הַכֹּל, וְאֵין לְמַעְלָה מִמֶּךָ, וְאֵין מַחְשְׁבָה תּוֹפְסֵת בְּךָ כָּלֵל.

(ב) כִּי הֵיבֵן שְׁהַקִּיסַר הוֹלֵךְ, הַשְּׂמִירָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, (ועין בלקוטי-מֹהַר"ן, חלק א', סימן קל), על-פּן אָסור לִפְל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, אֲדַרְבֵּה כָּל שְׁהָאָדָם מְסַגֵּל יוֹתֵר לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עָלָיו דִּיקָא יֵשׁ מִחֲלָקַת רַבָּה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ'.

חֲזַק וְאַמֵּץ וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, כִּי אִם תַּעֲמֹד עַל עֲמֻדְךָ, תִּזְכֶּה בְּרַב הַזְּמַן לְדַבְּרִים עֲלִיּוֹנִים מְאֹד מְאֹד, וְהַעֲקָר הוּא "שְׁמֻחָה" — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׁמֻחָה, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם דִּיקָא, וְאִם אֵין לְךָ עִם מִי לִרְקֹד, תִּרְקֹד עִם עֲצֻמְךָ, כִּי "שְׁמֻחָה" הִיא עֲנִיָּן גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּף הוּא הַמְּמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאַמֵּר רַבְּנוּ וַ"ל (ש"ס, סימן כד), וְעִינֵי עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת (נְפִילַת אִפִּים, הַלְכָה ד'; הַלְכוֹת הוֹדָאָה, הַלְכָה ו'; הַלְכוֹת אִישׁוֹת, הַלְכָה ד), תִּשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד כָּל זֶה, כִּי נוֹרָא וְנִפְלָא הוּא מְאֹד מְאֹד.

"שְׁמֻחָה הִיא עוֹלָם הַחַרוּת" (לקוטי-מֹהַר"ן, חלק ב', סימן י, עין ש"ס), "עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית" (עין ש"ס, חלק א', סימן קסט), "שְׁמֻחָה" הִיא אוֹתִיּוֹת "מ"ח ש"ה", וְזֶהוּ סוּד צִיצִית וְתַפְלִין, כִּי תַפְלִין הֵם הַמַּחֲזִין, וְלִזְכוֹת לְקַבֵּל אֶת הַמַּח הָאֲמַתִּי אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי צִמְצוּם שֶׁהוּא צִיצִית, עַל-פְּנֵי צִיצִית קוֹדֶמֶת לְתַפְלִין (עין ש"ס בְּסִימָן נד), וְעִינֵי ש"ס (בְּסִימָן א) עַל הַפְּסוּק: "לִפְנֵי שְׁמֻשׁ יָנוּן שְׁמוֹ" (תְּהִלִּים עב, יז), שְׁקֵדִים הָאוֹר צָרִיכִים צִמְצוּם, וְעִינֵי עַל זֶה הֵיטֵב בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת (פְּקֻדוֹן, הַלְכָה ד), וְלִכְלֵל זֶה, הֵינּוּ לְצִמְצוּם הַמַּחֲזִין לְבַל יִהְרַס, חֵס וְשָׁלוֹם, לְעֵלוֹת אֶל הַשֵּׁם, וְלִקְבֵּל אֶת הַמַּח בְּהַדְרָגָה וּבְצִמְצוּם, יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי "שְׁמֻחָה", וְזֶהוּ פְּרוּשׁ "מ"ח ש"ה", כִּי "מ"ח" זֶהוּ "תַּפְלִין הַמַּחֲזִין" כַּנִּל, וְ"ש"ה" זֶהוּ "צִיצִית" שְׁבָאָה מְצֻמֵּר שׁוֹה, וְהֵבֵן; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזָכִינוּ לְסוּדוֹת נוֹרָאִים כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ

בְּנֵעִימִים.

וְתִרְגֵּיל עֲצָמָךְ לִפְרֹשׁ שִׁחְתָּךְ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִבְקֶשׁ מִלְּפָנָיו בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, שְׂיִקְרָבְךָ אֵלָיו וְתוֹצִיא כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֵׁשׁ לָךְ וְכוּ', הַכֹּל לְכַל תּוֹצִיאֵם מִפִּיךָ דִּיקָא, שֶׁהוּא דָּבָר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"א, עִין שֵׁם הַיֵּטִב), וּמִכָּל דְּבוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִם הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, נִבְנִים מִזֶּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרֹב רַבֵּי רַבּוֹת וְכוּ' עוֹלָמוֹת וּמְלָאכִים וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמוּבָא (בַּסְּפָר "פְּרֻדָּס רַמּוּנִים" לְהַרַמ"ק ו'ל, בְּשַׁעַר הַצְּרוּף, עִין שֵׁם), וְהַכֹּל בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (סְפָר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פ"א, עִין שֵׁם): "תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה הִיא עֲרֻבָה וּמִתְקָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ".

וְהִתְמַד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל, וְהַכֹּל בְּהֲצָנֵעַ, שֶׁלְּבַל תִּתְעוֹרֵר עָלֶיךָ עוֹד מִחֻלְקָת, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן וְכוּ', עַל-כֵּן (סְפָר הַמִּדּוֹת, אוֹת פּחַד, סִימָן ג'): "הַבּוֹרַח מִן הַצָּרָה פִּקַּח", אִךְ מָה שֶׁחוֹלְקִים עָלֶיךָ כְּבָר, בְּזֶה אֵל תִּדְאָג, רַק תִּקְרִים (תְּהִלִּים לו, ז): "דּוֹם לֵה' וְהִתְחוֹלֵל לו'", "וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֻלְלִים" (גִּטִּין ז), עִין כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ו'), עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה כְּשֵׁי־שָׁמַע בְּזִיוּנוֹ וַיִּשְׁתַּק, וְאִיתָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁזֶּה מוֹעִיל יוֹתֵר מִכָּל הַתְּעִנּוּיֹת וְהַסְּגוּפִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וְאֵל תִּכְנַס בְּכּוֹחֵים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, יִלְכוּ הֵם בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר בָּחֲרוּ לָהֶם — לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הַרְעָה וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת וּדְבָרִים בְּטִלִּים, וּקְרִיאַת עֵתוּנִים הַמְּלֵאִים זִהְמָה, נֶאֱוָף וּבְפִירוֹת, "וְלַעֲשׂוֹת יְמִיהֶם כְּתֻגִים לְשִׁתּוֹת יַיִן שְׂרָף" וְכוּ', וְאַנְחָנוּ גַלְיָה בְּשֵׁם הֵשֵׁם אֱלֹקֵינוּ — לְהַרְבּוֹת בְּתוֹרַת הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים קְבוּעִים: תַּנ"ךְ, מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ', וְלְהַרְבּוֹת בְּתְפִלָּה בְּכּוֹנֵנָה בְּכָל יוֹם, הֵן שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, בְּכּוֹנֵנָה מְאֹד עַל-כָּל-פָּנִים פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְהֵן לְהַרְבּוֹת בְּכָל יוֹם בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים, שֶׁמְסַגְּלַת מְאֹד מְאֹד לְנִשְׁמָה (עִין שֵׁם, חֵלֶק ב', סִימָן עג).

והעקר — לפֶּרֶשׁ שִׁיחַתְּנוּ לְהֵשֶׁם יתְּבַרֵּךְ בְּהִתְבּוֹדְדוֹת בְּכָל יוֹם, וְנִרְאָה דְבַר מִי יָקוּם, וְהִבֵּן. וּמוֹהַרְנָתָ ו"ל אָמַר פְּעַם: "דִּי אֲלַע וְוַאס הָאֲבָן גְּעַרְעֵדֶט הָאֲבָן זִיף גִּישֵׁט דְּעֵרְהָאֲלֶטֶן"ג, וְהִינוּ שְׁנַכְנְסוּ בּוֹכּוּחִים, מַה לָּנוּ וְלָהֶם, אֵין אֲנַחְנוּ מְחִיבִים לְתַקֵּן אוֹתָם, הֲלוֹאֵי שְׁנֹזְכָה בְּעֶצְמָנוּ לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּרֻצוֹנוּ יתְּבַרֵּךְ וְכָרֻצוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְזָכַר מַה שְּׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (חֵי-מוֹהַרְנָת, סִימָן שֶׁכַּב — דְּפוּס חֲדָשׁ): "אִיף הָאֵב שׁוֹיִן מֵיִינֶע אוֹיגֶען אוֹיִסְגֶּעקוֹקֶט אוֹיף אִיטְלִיכֶן בְּאוּוֹנְדֶער"ד; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ שְׁנַפְלָנוּ בְּגוֹרְלוֹ הַקְּדוֹשׁ, מַה נְּעִים גּוֹרְלָנוּ וּמַה יָּפָה יְרוּשַׁתְּנוּ, שְׁבּוֹדָאֵי גַם עֲלִינוּ "הָאֵט דְּעַר הֵיילִיגֶער רַבִּי אוֹיִסְגֶּעקוֹקֶט"ה.

חֲזַק מְאֹד בְּדַרְכֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁאָמַר (חֵי-מוֹהַרְנָת, סִימָן שֶׁלֶב — דְּפוּס חֲדָשׁ): "אֲנִי נִהַר הַמְּטֵהר מְכַל הַבְּתָמִים", וְאָמַר: אִיף נָעַם אוֹיף מִיר אֲלַע אִייעֶרֶע מְעֵשִׁים, נֶאֱהָר פּוֹן הֵיִינְט אָן הֵיט אִיף פּוֹן מְזִידוֹת אוֹן דְּעַר עֶקֶר — מִיר פֶּאָלְגֵן"י, (עֵין כָּל זֶה בְּחֵי מוֹהַרְנָת, סִימָן ד"ש — דְּפוּס חֲדָשׁ), מִי שְׁמַע כְּזֹאת, וּמִי רֵאָה כְּאֵלָה, צְדִיק אֵמֶת מְלֵא רַחֲמָנוּת עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַרְנָת, חֲלָק ב', סִימָן ז, עֵין שֵׁם), לְהַגְבִּיהֶם וּלְהַחְיֹתָם וּלְחַזְקָם וּלְאַמְצָם, וּמְקַרְבָּם אֶל הֵשֶׁם יתְּבַרֵּךְ; אֲשֶׁרִינוּ שְׁאֲנַחְנוּ בְּחֲלָקוֹ.

חֲזַק מְאֹד, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, וְזָכַר מַה שְּׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סִפֵּר הַמְּדוּת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן כט): "מִי שְׁשׁוּמַע חֲרַפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק, נִקְרָא חֲסִיד, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ", וְתִרְאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם

(ג) כָּל אֵלָה שְׁדַבְּרוּ לֹא הִחְזִיקוּ מְעַמְד.

(ד) אֲנִי בְּעֵינֵי כְּבֹר הַתְּבוּנָתִי עַל כָּל אֲחָד לְחֹדֶר.

(ה) הִסְתַּכַּל וְהִתְבּוֹנֵן רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ.

(ו) אֲנִי לוֹקַח עַל עֲצָמֵי כָּל מְעֻשִׁיכֶם, רַק מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה שְׁמַרוּ עֲצָמְכֶם מִמְזִידוֹת, וְהַעֲקֵר לְצִיַּת לִי.

חֲבֵרָנוּ ... גֵּרוּ יָאִיר, וְתִקְבְּלוּ דֵּין מִן דֵּינִי.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד ...

סד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר מְשֻׁפְּטִים ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, הַבְּחוּר הַחֲשׂוֹב, גֵּרוּ
לְצַדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח.

אָחִי! חֲזַק מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׂזֻכִּיתָ לְהִיּוֹת נִמְנָה בֵּין
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "בְּרִסְלָכֵר חֲסִידִים", וְזֻכִּיתָ יוֹתֵר מִכָּל חֲבִירֶיךָ הַיְקָרִים,
וְאַתָּה מִתְפַּלֵּל בְּקִבְיֵנוּ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וְזֶה הָעֵקֶר — לְאַחֵז עֲצָמֵנוּ
בְּיַחַד, וְלִהְתַּפְּלֵל בְּבֵית-מְדַרְשׁ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְכִמּוֹ שְׁמִסְפָּר
בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר פָּעַם נִכְנָס אֶחָד לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וְהִתְפַּלֵּל
מִנְחָה, וְתַכְּף-וּמִיד אַחֲרֵי-כֵן נָפַל עַל הָאָרֶץ וְנִסְתַּלַּק שָׁם, הָאֵט זִיךְ
רַבִּי נֶתָן ז"ל אֲנֻגְעָרוּפֵן: "צוּ דַאוּעֹנֵעֵן אִיִּין מִנְחָה אִין אַ בְּרִסְלָכֵר
שְׁטִיפֵל, אִיז אוֹיף פְּדַאי גְעוֹעֵן צוּ קוּמֵעֵן אוֹיף דְּעֵר וּוְעֵלְט"א, וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ, כִּי בְּוִדַּאי כָּל פְּעַם שְׁבָאָתָ לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ,
הִיָּה לְךָ לְטוֹבָה גְּדוּלָּה מְאֹד, מִכָּל שְׂפָן שְׁאֵתָה זוֹכָה לְסִיעַ וְלַעֲזוֹר
בְּגוּפֶךָ וּבְמִמוֹנְךָ שְׂיִתְקַיֵּם בֵּית-הַמְדַרְשׁ, בְּוִדַּאי זְכוּתְךָ גְּדוּלָּה מְאֹד
מְאֹד, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶינּוּ שְׂזֻכִּינוּ לִידַע מְאוֹר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, טוֹב

(ז) זֶה מִזֶּה.

(א) נִצְנָה רַבִּי נֶתָן וְאָמַר: בְּשִׂבְלֵי לְהִתְפַּלֵּל "מִנְחָה" אַחַת בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ דְּחֲסִידֵי בְּרִסְלָכ, גַּם-בֵּן
הִיָּה פְּדַאי לְבּוֹא לְזֶה הָעוֹלָם.

להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

סה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר, הבחור השווה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי! חוק ואמץ מאד בתורה ובתפלה, על-פי "דרך האמת", "דעת האמת", "תורת האמת", שקבלנו על-ידי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, וכמו שאמר מוהר"ן ת"ל (סיי-מוהר"ן, סימן פג — דפוס חדש), שהיא לנו זכות גדולה ונוראה מאד מאד, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, ולעין בתורתו הקדושה וכו', שבאה מעתיק יומין וכו', טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו.

והתמד מאד בכל יום בתורה הקדושה על-פי דעתו של רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו, עין שם), ולהתפלל התפללות: שחרית, מנחה, מעריב, בכונה גדולה, ותרגיל עצמך להפריש צדקה גדולה קדם התפלה, ועל-ידי-זה תנצל ממחשבות זרות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב), ומעלת מצות הצדקה אין לשער בשום שכל אנושי, כי על-ידי-זה נפתח הפתח דקדושה (עין באריכות בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד, "ואת העורכים"), ועקר הצדקה צריך להיות לדבר רבנו ז"ל, והוא — לחזק את בית מדרשנו בסיוע שיש בו ממש, כי אנו בדחקות גדולה, וצריכים לשלם בכל חדש שכר דירה וחשמל וכו',

וְהַיִּס רִיק וְאֵין בּוֹ וְכוּ', וּמִמֶּשׁ תִּקְנָה לְעֶצְמָךְ עוֹלָם הַבָּא, אִם תַּעֲזוֹר
לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ בְּכַמָּה שְׂתוּכַל, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "אֲבִיסָל אֵיז
אוֹיֵךְ גּוֹט"^א.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, "פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים" ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַבְּרָכָה וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, אַחֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר,
הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּתוֹרָה וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר
קִבְּלָנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי
חֻלְקָנוּ, שְׂזוּכֵינוּ לְהִתְקַרֵב אֵלָיו, וְאִם נִטָּה אֲזוּנָנוּ לְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים,
לְלַמֵּד עַל מְנַת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, בְּוַדָּאֵי נִהְיָה אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים,
כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, וְכָל אֶחָד מִרְגִּישׁ בְּעֶצְמוֹ הַחֲלוּק בֵּין
קִדְּם הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַקְּדוּשָׁה לְבֵין אַחַר הַהִתְקַרְבוּתוֹ לְקְדוּשָׁה, שְׂדַבְּרֵי
הַקְּדוּשִׁים מְחִיִּים וּמְאַמְצִים וּמְדַרְיָכִים וּמְחַזְקִים אוֹתָנוּ לְהִתְעוֹרֵר
מִשְׁנִתְנוּ הָעֲמָקָה, לְבַל גְּאֻבֵּד יְמֵינוּ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּהֶבֶל וְרִיק, וְהָעֶקֶר
זֶיף נִישֵׁט מִיָּאֵשׁ זַיִּין^א, אֲפִלּוּ מִכָּל הִירִידוֹת שְׂבַעֲוֹלָם, יְכוּלִים לְהִתְקַרֵב
אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכְבֵי
כָּל עֲלָמִין, רַק בְּמִקּוֹמוֹת הַנְּמוּכִים, שֶׁם נִתְרַבּוּ הַלְבוּשִׁים, עַד שֶׁאֵין
מְכִירִים אוֹתוֹ וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהַר^ז, חֶלֶק א', סִימָן ל.ג, עִין שֵׁם), וְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל
קֶאֱרִדוֹנְעֵר ז"ל, שֶׁהִיָּה אֶחָד מִגְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, אָמַר פְּעַם: "עַס"

(א) קֶעֶט גַּם-כֵּן טוֹב...

(א) לֹא לִיָּאֵשׁ עֶצְמוֹ.

איז שוין אַכְצִיג יָאר פּוֹן רַבִּי'ן, וְעַדִּין הָעֶרֶט מָעַן דָּעם רַבִּינִים רוֹף:
 'קִיין יֵאוּשׁ אִיז גְּאָרְנִישׁט פֿאַרְהאַנְדִּן"^ב, וְאַנְחֵנוּ בְּדוֹר הַזֶּה יְכוּלִים
 לומר: כָּכֵר מֵאָה וְחֲמֵשִׁים וְאַרְבַּע שָׁנִים מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְעַדִּין שׁוֹמְעִין
 הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, לְמִי שְׁמִטָּה אָזְנוֹ בְּאַמֶּת, וְחִפֵּץ בְּאַמֶּת
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכִמוֹ שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (דְּבָרִים ו,
 ו) "אַשֶׁר אָנֹכִי מֵצֻדָּה הַיּוֹם", (וְעִין בְּרִש"י שם): בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ
 כְּחֻדָּשִׁים, שְׁלֹא יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּדִיוּטָגְמָא יִשְׁנֵהִי אֶלָּא כְּחֻדָּשָׁה, וְהָעֵקֶר
 לְחֻדָּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וְלִהְתַּחֲמִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ, וְלִלְכֹת בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוּת, וְלִצִּיַּת אֶת הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, שְׁתַּרְגְּלֵל עֲצָמְךָ
 לְפָרֵשׁ שִׁיחֻתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּשָׁלְמוֹת (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד).

וְתַתֵּן בְּכָל יוֹם צְדָקָה מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, וְעַקֵּר הַצְּדָקָה תַּתֵּן לְצַדִּיק
 הָאֱמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר אָמַר: "צו
 מִיר הָאֵט נֵאָרָה קִינֶר נִישׁט דְּעַרְלִיגט"^ד, שְׁתַּסִּיעַ לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ
 שְׁנִקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אָנְחֵנוּ בְּדַחְקוֹת גְּדוּלָה, וְצָרִיכִים לְשֵׁלֵם
 בְּכָל חֻדָּשׁ שְׂכָר דִּירָה וְחֻשְׁמֵל וְכוּ', וְהַכִּיס רִיק וְאִין בּוֹ וְכוּ', וּבְפָרֵט
 עֲכָשׁוּ שְׁבָאָה לְיַדֵּינוּ מְצוּה גְּדוּלָה מְאֹד פֶּעַם אַחַת בְּשָׁנָה, וְזוֹהִי מְצוּה
 זָכָר לְמַחְצִית הַשָּׁקֶל, שְׁזָהוּ עֲנִין גְּדוּל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וְעִין בְּסִפּוֹר
 הַמִּדּוֹת (אוֹת צְדָקָה, חֵלֶק ב', סִימָן יט): עַל-יְדֵי נְתִינַת שְׁקָלִים נִצּוּל מֵיֶצֶר
 הָרַע חֹזֵק מְאֹד, וְכָל פְּרוּטָה מְצֻטְרַפֶּת לְחֻשְׁבוֹן גְּדוּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת...

(ב) כָּכֵר שְׁמוֹנִים שָׁנָה מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְעַדִּין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל קְרִיאָתוֹ: "אִין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם
 בְּלָל".

(ג) שְׁטַר מֵהַמֶּלֶךְ [הֵינּוּ שְׁלֹא תִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כִּישְׁנָה שְׁאִין אָדָם מְשַׁגִּיחַ בָּהּ].

(ד) בְּעֵבֶרִי, עוֹד אֵף אֶחָד לֹא הִפְסִיד.

סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר משפטים ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סֵלָה לְאַהוּבָי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה,
כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִהַצְּדִיק הָאֱמֵת, רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אור הַגְּנוּזִי וְהַנְּעֻלָּם,
נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ,
שְׂזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְזוֹ הִיא לָנוּ זְכוּת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד,
אֲשֶׁר לֹא תִשְׁעַר בְּשׁוֹם שְׂכָל אָנוּשִׁי, אִיף קִטְנִים וְנִבְזִים כְּמוֹנוּ נִזְכָּה
לִינֵק דּוּבְשָׂא וְחֻלְכָּא מְרַבֵּי קְדוּשׁ וְנוֹרָא אִישׁ אֱלֹקִים כְּזֶה, אֲשֶׁרֵינוּ
אִין פֶּאֲרֵט אֲשֶׁרֵינוּ.

וּתְתַמִּיד מְאֹד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה בָּהֶם דְּכֻלָּא
בָּהֶם — עֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת אִיף לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה, חֲכָלִים נְפִלוּ
לָנוּ בְּנְעִימִים. וְתַרְגִּיל עֲצָמָךְ לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְדַע שְׂכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ נִבְנִים מִמֶּנּוּ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַכְבוֹת עוֹלָמוֹת וּמְלָאָכִים וְכוּ'
וְכוּ', (כְּמוּכָא בְּסִפְר "פְּרָדֵס רְמוּנִים" לְהַרְמ"ק ז"ל, בְּשַׁעַר הַצְּרוּף).

וּתְפָרִישׁ בְּכָל יוֹם קִדְּם הַתְּפִלָּה כְּמָה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּנְצֹל מִכְּלָבוּלִים וּמִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת (עֵין לְקוּיטִי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב, עֵין
ש"ס), וּמַעֲלַת מְצוֹת צְדָקָה אִין לְשַׁעַר, וּבְכַפְרֵט צְדָקָה לְצַדִּיק הָאֱמֵת,
שְׂמַעְלָתָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְהוּא לְתַן בְּכָל פְּעַם לְהַחְזִיק בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ
שְׂנִקְרָא עַל שְׂמוֹ, וַיֵּשׁ לָנוּ דְחֻקוֹת הַרְבֵּה, כִּי צְרִיכִים לְשַׁלֵּם שְׂכַר-דִּירָה
בְּכָל חֹדֶשׁ וְחֲשָׂמַל וְכוּ' וְכוּ'.

חֲזַק, חֲזַק מְאֹד, וְכָל פְּרוּטָה מְצַטְרַפֶּת לְחֲשָׁבוֹן גְּדוּל מְאֹד,

"שְׁקוּלָה צְדָקָה כְּנֹגֵד כָּל הַמַּצּוֹת" (בְּכֹא בְּתָרָא ט:), וְעַל-יְדֵי צְדָקָה שִׁתְּתֵן לְבַיִת מְדַרְשָׁנוּ, תִּזְכֶּה שִׁתְּרַחֵב לָךְ הַפֶּתַח שֶׁל הַקְּדוּשָׁה (וְצִיָּן בְּאֵרִיכוֹת בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד').

וְזֶה עֵקֶר מַצּוֹת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּזִמְן הַזֶּה, כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְתַתּ בְּכָל שָׁנָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל לְבַיִת-הַמְּקֻדָּשׁ וְכוּ', וּבְעֻוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, חָרַב בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, וְלֹא נִשְׁאָר לָנוּ, כִּי אִם בְּתִי-הַכְּנִסְיוֹת וּבְתֵי הַמְּדַרְשׁוֹת שֶׁהֵם מְקֻדָּשׁ מְעַט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל יא, טז): "וְאָהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה כט.): "אֵלֹהֵי בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת", וּבְפָרֹט הַחֲזִקְתָּ הַ"מְקֻדָּשׁ מְעַט" שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ אֶבֶן הַשֵּׁתִיָּה וְכוּ', צְדִיק יְסוּד עוֹלָם וְכוּ', זֶה לְמַעַלָּה מֵהַכֹּל.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְךָ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ שְׂיָכוֹת גְּדוּלָּה לְרַבְּנוּ ז"ל, וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאֶצְלָךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְּבַרְךָ.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

סח.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשכ"ד.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּתוֹרָה וּבְתַפְּלָה עַל-פִּי הַדָּרָךְ הָאֲמִתִּית שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַצְּדִיק הָאֲמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ עַל

כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ, שְׂזַכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ וְ"ל.

וְהֶעֱקַר תִּקְיָים (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ג, ד): "אֲחֻזְתִּיו וְלֹא אֲרַפְּנוּ" וְגו', לְאַחֹז עֲצָמוֹ בְּצַדִּיק הָאֱמֵתֵי עַל־יַדֵּי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, הַמְעוֹרְרִים אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד לְחֹשֵׁב עַל תְּכַלִּיתָנוּ הַנְּצַחִית — עַל מָה אֲתִינָא לְהֵאֵי עֲלֵמָא.

וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לִילֶךָ בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת, לֹמַר בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת" חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְעַל־יַדֵּי־זָה יְכוּלִים לְהַכְּנִס לְגַן עֵדֶן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרֵנ"ת וְ"ל: "הַרְבֵּה אֲנָשִׁים כָּבָר זָכוּ לְגַן־עֵדֶן עַל־יַדֵּי הַתְּפִלוֹת שְׁלִי", כִּי הֶעֱקַר הוּא תְּפִלָּה, וְרַבְּנוּ וְ"ל אָמַר, שֶׁהֶעֱקַר שְׂזַכָּה לְמָה שְׂזַכָּה הִיָּה עַל־יַדֵּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעַל כָּלֵם תְּהִיָּה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ עַל מָה לְשִׂמְחָה, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה (עֵין שִׂיחוֹת הַר"ן, סִימָן קעו), וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ אֶתְךָ, עֲמָךְ וְאַצְלָךָ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְּבַרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ס ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׂשִׁי — עֶרְכֵּב־שֶׁבַת־קִדְשׁ, לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים, "פֶּרֶשֶׁת שְׂקָלִים" הִתְשַׁכְּד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד לְאַהֲבָה, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ עַל־פִּי דְבָרֵי

הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואל תפל בדעתך משום דבר שבְּעוֹלָם, כי כל נְקֵדָה וּנְקֵדָה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּךְ היא יְקָרָה מְאֹד אֲצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, והכל בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֵׁיכוֹל לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וּלְלַקֵּט הַנְּקֵדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בְּנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִבְנְהוּ הַמְּשָׁכָן (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, עין שם), כי הַמְּשָׁכָן נִבְנְהוּ עַל-יְדֵי כֹל הַנְּקֵדוֹת הַטוֹבוֹת שֵׁישׁ בְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאִפְלוּ מִי שֶׁנִּפְל כְּמוֹ שֶׁנִּפְל, וְנִתְרַחַק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יְכוֹל לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל עַל-יְדֵי כַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, בְּחִינַת מִשָּׁה, וְעַקֵּר הַהִשְׁאָרָה מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת לְדוּרֵי דוּרוֹת הוּא עַל-יְדֵי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ: "בְּרֶסֶלְבֵר שְׁטִיבֵל", וְזֶה עַקֵּר הַקִּיּוּם שֶׁלָנוּ בְּתַקְוָה אֲרִיכוֹת הַגְּלוּת הַזֹּאת שֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיּים, וְעַקֵּר קִיּוּמֵנוּ הוּא עַל-יְדֵי בְּתִי-כְּנִסְיוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יחזקאל יא, טז) "וְכִי הִפְּיִצוּתִים בְּאֲרָצוֹת וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מגלה כט.) אֱלוֹ בְּתִי-כְּנִסְיוֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת, כִּי בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֵׁם מְתַקְבְּצִים הַתְּלַמִּידִים, וּמְעִידִים וּמְסַפְּרִים מֵהַ שִׁשְׁמֵעוּ מִרְבֵּם, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁאֲרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה לְנִצְח, וְעַקֵּר קִדְשַׁת בֵּית-הַכְּנִסֵּת וּבֵית-מִדְרָשׁ נִמְשַׁכַּת מִקְדְּשַׁת הַמְּשָׁכָן שֶׁעָשָׂה מִשָּׁה רַבְּנוּ בַּמִּדְבָּר אַחֵר מַעֲשֵׂה הַעֲגָל, כִּי עַקֵּר חֲטָא הַעֲגָל נִמְשַׁךְ עַל-יְדֵי הַפְּגָם שֶׁפָּגְמוּ בְּכַבוֹד מִשָּׁה רַבְּנוּ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב, א): "כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הָעֲלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִדְעֵנוּ מִה הִיָּה לוֹ", כִּי אִפְלוּ לְפִי טְעוּתָם שֶׁהִטְעָה אוֹתָם הַבַּעַל-דָּבָר שֶׁכָּבַר מֵת מִשָּׁה (עין בְּרֵשִׁי"י שם), הִיוּ צָרִיכִים לְהֶאֱמִין שֶׁבּוֹדָאִי לֹא הִיָּה יִגִּיעוּ לְרִיק, חֵס וְשָׁלוֹם, וּבּוֹדָאִי הַשְּׁאִיר הַשְּׁאָרָה טוֹבָה אֲצֶל תְּלַמִּידָיו, וְהִיָּה לָהֶם לְבוֹא לְאַהֲרֹן וְלִיהוֹשֶׁעַ וְכוּ', וּלְבַקֵּשׁ מֵהֶם שִׁיּוּלִיכוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר כְּפִי מֵהַ שֶׁקָּבְלוּ מִמִּשָּׁה רַבֵּם, אֲבָל הֵם לֹא בָּחֲרוּ בְּאֵמֶת, כִּי הָעַקֵּר בַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הִיָּה הָעֵרֵב רַב, שֶׁהֵם שָׁנְאוּ אֶת מִשָּׁה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְהִיָּתָה טִינָה בְּלָבָם עָלָיו, וּבִקְשׁוּ עֲלֵיהָ לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמָּקוֹם, עַל כֵּן תִּכְף שֶׁסָּבְרוּ שְׁמַת מִשָּׁה בָּאוּ לְאַהֲרֹן וְאָמְרוּ (שם): "קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ... לֹא יִדְעֵנוּ מִה הִיָּה לוֹ" וְכוּ', כִּי בּוֹדָאִי כְּשֶׁפּוֹרְשִׁין מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת וּמִדְרָכָיו הַקְּדוֹשׁוֹת,

על-ידי-זה באים לעבודה זרה, ועל-כן באו אז למעשה העגל, ועל-כן כשָׁבָא מֹשֶׁה וַרְאָה אֶת כָּל זֶה, עָסַק אַחֲרֵי-כֵן לְהַמְשִׁיךְ תַּקוּן, שְׁאִפְלוּ אַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁיגִיעַ זְמַנוּ לְהִסְתַּלַּק בְּאַמַּת, יִהְיֶה נִשְׁאָר זְכָרוֹ לְדוּרֵי דוּרוֹת, וְזֶה הָיָה מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן שֶׁעָסַק מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, לְהִשְׁאִיר הַשְּׁאֲרֵתוֹ וְזָכְרוֹ לְדוּרֵי דוּרוֹת, כִּי הַמִּשְׁכָּן זֶהוּ כָּלֵל בְּתִי-הַכְּנָסִיּוֹת וּבְתִי-הַמְדַרְשׁוֹת שְׁשָׁם מֵאִיר אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

חֲזַק, אַחֵי הַיָּקָר, וּבֵא תְּבֵא בְּרִנָּה לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ הַקְּדוֹשׁ "בְּרִסְלָב רַשְׁטִיבֵל"^א, שְׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁאֲרֵתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל וְכוּ', וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר (פּוֹכְבֵי-אוֹר): "הֵיכָן שְׁמַתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רְאוּי לְנִסְעַ אֶל כָּל קְצוּי הָעוֹלָם לְתַחֵב אֶת רֵאשׁוֹ בִּינֵיהֶם". אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי ה' עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמֵה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל אֹר גָּנוֹז וְנוֹרָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְהַתְּמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּכָל יוֹם, וְדַע שְׁבִהְכֹרֵחַ שְׂיִהְיוּ לָךְ קִצְתַּ מְנִיעוֹת, עֲכוּבִים וּמַחְלָקֵת, כִּי זֶהוּ סִימָן שֶׁהוּא דְבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, שְׁלֵא בָּא בְּנִגְלָל, וּכְעֵין שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ה.): שֶׁלֹּשׁ מִתְּנוֹת טוֹבוֹת נִתְּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵלֵן לֹא נִתְּנָן אֶלָּא עַל-יְדֵי יְסוּרִים, אֵלּוּ הֵן: תּוֹרָה, אָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָעוֹלָם הַבָּא; וּמִכָּל שֶׁפֶן דְּבָר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, אֵיף לְזָכוֹת לְכָל שְׁלֵשֶׁת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ — לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ קְדָשֶׁת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלְזָכוֹת לְעוֹלָם הַבָּא וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (תִּי-מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רַנֵּג — דְּפוּס חֲדָשׁ): "כָּל מֵה שְׁרוּצִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֵי, יֵשׁ עַל זֶה כְּמָה וְכְמָה מְנִיעוֹת, כִּי כְּמָה וְכְמָה עוֹמְדִים וְאוֹרְבִים עַל זֶה לְקַלְקֵל", וְכִמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (עֲלִים לְתוֹרִפָּה, מִכְּתָב קִסֵּג): "כָּל הָעוֹלָם עוֹמְדִים נִגְדָּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֵינוּ וְלִהְיוֹת נִקְרָא עַל שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, זְכוּנוֹ לְבִרְכָה" וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; אֵיף חֲזַק עַצְמָךְ

(א) בֵּית-הַכְּנָסֶת שֶׁל בְּרִסְלָב.

מאד באַמוּנָה הַקְדוּשָׁה בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרַתוֹ הַקְדוּשָׁה וּבְצַדִּיק
הָאֱמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח,
וְיִזְכֹּר מַה שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (שְׁמוֹת כ, יח): "וּמֹשֶׁה נִגָּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל
אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", דְּהֵינּוּ שְׂאֵף בְּתַקְוָה הַמְּנִיעוֹת, שְׂעוּבָר עַל הָאָדָם
עָנָן וְעֶרְפֶּל, צָרִיף לִידַע כִּי שָׁם הוּא אֱלֹקִים, כִּי ה' מְלֵא כָל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, וּמְפַל מְקוֹם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו (עֵינִן כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן קטו), כִּי כָּל הַמְּנִיעוֹת הֵן בְּשִׁבִיל הַחֲשֵׁק שֶׁיִּתְרַבֶּה הַחֲשֵׁק
וְכו' (עֵינִן שָׁם בְּאַרְיֵכוֹת בְּסִימָן טו), "וְיִדְעָתָ עִם לְבָבְךָ כִּי כֹּאֲשֶׁר יִיטֵר אִישׁ
אֶת בְּנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ מִיִּסְרָה, וְשִׁמְרָתָ אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹקֶיךָ לְלַמֵּת
בְּדַרְכָּיו וּלְיִרְאָה אוֹתוֹ, כִּי ה' אֱלֹקֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל אָרֶץ טוֹבָה, אָרֶץ נַחֲלִי
מִיָּם" וְגו' (דְּבָרִים ח, פְּסוּקִים ה, ו, ז), בְּחִינַת נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
אֲשֶׁר דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים מְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים, וּמְקַרְבִּים אֶת כָּל הַנְּפוּלִים
וְהִירוּדִים וְהַקְּטָנִים וְהַפְּחוּתִים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "עֲיִנּוֹת וְתַהֲמוֹת
יִצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהַר" (שָׁם), לְקַטְנִים בְּחִינַת "בְּקַעָה", מְרָאָה "מְלֵא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְלְגֹדוּלִים בְּחִינַת "הַר", מְרָאָה "אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ"
(לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז, עֵינִן שָׁם).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מְנַפְּלָאוֹת כְּאֵלוֹ, מַה נְּעִים
גוֹרְלָנוּ, חֲכָלִים נְּפָלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, "עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַנֶּפֶשׁ תְּלוּי בְּקַרְבוֹת
הַצַּדִּיקִים" (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קנב); לְמַעַן הַשֵּׁם, תִּשְׁתַּדֵּל לְכוּא
בְּכָל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ עַל-כָּל-פְּנִיָּם פַּעַם אַחַת לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ "בְּרִסְלָבָר
שְׁטִיבֵל", וְלֹא תַתְחַרֵּט לֹא בְּעֵלְמָא הַדִּין וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּיב.

וְדַע שֶׁתִּקְנוּ שְׂבָכָל "מוֹצְאֵי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ מְבָרְכִים" עוֹשִׂים בְּבֵית
מְדַרְשָׁנוּ סְעֻדַת מְלוּוֹה-מְלָכָה, וְהוּא עוֹנֵן גְּדוּל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, כִּי
אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י, עֵינִן שָׁם), אֲשֶׁר
עָקַר שָׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ, וְכֵן אֵיתָא בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר
בְּעָרֵב רֵאשׁ חֹדֶשׁ אִם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה בְּאֱמֶת בְּוִדּוּי דְּבָרִים עַל-יְדֵי-זֶה
נִמְחָלִים לוֹ כָּל הָעוֹנוֹת שְׁחָטָא וְכו' כָּל הַחֹדֶשׁ וְכו', וּבְשִׁבִיל זֶה

(ב) לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

נִקְרָא "יוֹם כַּפּוֹר קָטָן", (וְהוּא עֲנִין גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד לּוֹמַר בְּכָל עָרֵב רֵאשֵׁי חֹדֶשׁ "סֵדֶר יוֹם כַּפּוֹר קָטָן", וּמְאֹד הַזְהִיר עַל זֶה מוֹהֲרֵנּוּ"ת ו"ל, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לְאוֹמְרוֹ עַל צִיוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל בְּאוֹמֵן, וְגַם עֲכָשׁוּ נוֹהֲגִים גְּדוֹלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְאוֹמְרוֹ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל-יַד צִיוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ).

אִף לְזִכּוֹת בְּאַמֶּת לְתַשׁוּבָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת (עֵין הַיֵּטֵב בְּחַיֵּי-מוֹהֲרֵנוּ, סִימָן רצט — דְּפוּס חֹדֶשׁ), וְלִכְּן אָנוּ צְרִיכִים לְהִתְאַסֵּף קִדְמָה וְהוּא "שֵׁבֶת מְבָרְכִים", וְלְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֲנִינֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְלַחֲזֹק עֲצֻמֵּנוּ בְּיֹתֵר, עַד שְׁנִזְכֶּה לְשׁוּבַת תַּשׁוּבָה אֱמֶתִית, וּבְאַמֶּת הִיא רְאוּי לְהִתְאַסֵּף גַּם בְּכָל לַיִל שְׁשֵׁי, כִּי אֵיתָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁגַּם עָרֵב שֵׁבֶת-קִדְשׁ מְסַגֵּל מְאֹד מְאֹד לְתַשׁוּבָה, וְאִם מִתּוֹדִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּתַפְלָה וְהִתְבוּדָּוּת, אֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מוֹחֵל עַל כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבוּעַ וְכוּ' וְכוּ'.

חֲזֹק וְאַמֵץ מְאֹד! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְחֲזֹק עֲצֻמָּךְ בְּעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, וְחֲצָרְךָ עֲצֻמָּךְ עִם חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים הַבָּאִים לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, גַּם תְּרַגֵּל עֲצֻמָּךְ לְתַת צְדָקָה בְּכָל יוֹם מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, וְעַקֵּר הַצְּדָקָה הוּא לְצַדִּיק הָאֱמֶת נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, דְּהֵינּוּ לְבֵית מְדַרְשׁוֹ וְכַ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְכַּפְּרוּ לָךְ עוֹנוֹתֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּנִיאל ד, כד): "וְחֲטִיָּךְ בְּצְדָקָה פָּרַק".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

.ע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים ה'תשכ"ד.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַאֲבָרָךְ הַמְשִׁתּוֹקֵךְ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, עַל פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת וְהַתֵּם שְׁקַבְּלֵנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

אָחִי! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שְׁקַבְּלֵנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר־יֵנוּ וְאֲשֶׁר־י חֲלָקֵנוּ, שְׂוָכֵינוּ לְהִתְקַרֵב וְלִידַע מְאוֹר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, לְאַחַר שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְפִּים, נִתְקַיֵּם (דְּנִיאל ח, יב): "וְתִשְׁלַךְ אֵמֶת אֲרָצָה וְעִשְׂתָּהּ וְהִצְלִיחָה", שֶׁמַּעֲשֶׂה שְׁטֵן הִצְלִיחַ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לְבַלְבַּל אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם מַחְלָקַת, כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְנִתְקַיֵּם נְבוֹאָת רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָנִים לַה, רכ): "אֵיידְעַר מְשִׁיחַ וְעוֹט קוֹמְעֵן, וְעוֹט זֵיין אוֹיֵף דְּעַר וְעוֹלָט אַ גְּרוֹיֶסֶע הַתְּפִשְׁטוֹת פּוֹן כְּפִירָה וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אוֹן וּוּאוֹיֵל אִיז דְּעַר מְעַנְטֶשׁ וּוּאָס וְעוֹט זִיף שְׁטאַרְקֵן מִיט אַמוֹנָה, אוֹן אִיף וּוִיִּיס אַז מִיִּינְע מְעַנְטֶשׁן וְעוֹלָן זֵיין זֵייעַר שְׁטאַרְק מִיט אַמוֹנָה"א, עֵיין שֵׁם; וְעַקֵּר חֲזוֹק אַמוֹנָה הוּא עַל־יָדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, כִּי אַמוֹנָה זֶה כְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, סִימָן ז, עֵיין שֵׁם): "וְיֵהִי יָדִיו אַמוֹנָה", וְתִרְגוּמוֹ "פְּרִיֶסֶן בְּצִלוֹ" (שְׁמוֹת יז, יב), וְכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (בְּלְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן סב, עֵיין שֵׁם), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "וּבְאֵמֶת אִם הִיָּה יוֹדַע הָאָדָם יָדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, שֶׁמְּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, וְדַאי הִיָּה מִתְּפַלֵּל בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוּלָּה, וְהִיָּה מְדַקְדָּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרָיו וְכוּ'", עֵיין שֵׁם; לְמַעַן הַשֵּׁם, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, תִּרְגְּלוּ עִצְמְךָ לְיַחַד

(א) לְפָנֵי בִיאַת הַמְּשִׁיחַ תִּהְיֶה בְּעוֹלָם הַתְּפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֲשֶׁר־י הָאָדָם שִׁיחֲזוֹק אַז בְּאֵמוֹנָה, וְאֵנִי יוֹדַע שֶׁאֲנִשִּׁי יֵהִי מְאֹד חֲזוֹקִים בְּאֵמוֹנָה.

לך מקום מצנע שאין שם בני-אדם, ותפרש שיחתך להשם יתברך בפה מלא ותספר כל מה שעובר עליך, ותבקש רחמים ותחנונים מלפניו יתברך, שתזכה להתקרב אל הקדושה וכו', והתמד בזה בכל יום חק ולא יעבר, וממש תרגיש חיי העולם הבא בזה העולם אם תתנהג כן, ואם רוצים בלב שלם מוצאים בכך עצות ומקומות אף ואיפה וכו' וכו', ועיין במה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימנים רעד, ערה, עין שם היטב) ובזהר הקדוש (שלח קנח:): "מאן דאיהו בדוחקא לא אסתכל מידי"ב, "שפכי כמים לבך נכח פני ה' שאי אליו פפיך" וגו' (איכה ב, יט), "אשפה לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד" וגו' (תהלים קמב, ג).

חזק ואמץ מאוד, ובפרט עכשו אחרי חתנתך, שאתה אוכל קעסטי, "קענסטו אסאף אויף טהון אויף דער וועלט", והעקר לבל תפל בדתך משום דבר שבעולם, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל: "צו זיין אין ערליכער יוד באדארף נעמען אסאף צייט"ה, והעקר לבל להתרשל ולפל משום דבר שבעולם — "מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפירה ונחלת את הארץ וגו'" (שמות כג, ל), שהוא כלליות הקדושה והבן.

אבל בין כן צריך לחזק את עצמו מאוד מאוד, ולקבץ שעורים קבועים בתורה הקדושה בכל יום חק ולא יעבר: תנ"ך, משניות, גמרא ושלחן ערוך, חמש עם פרוש רש"י ז"ל וכו', ועל כלם ספרי רבנו ז"ל, תתמיד מאוד ותלמד בסדר דיקא, עד שתזכה ברבות הימים והשנים, אם תתמיד מאוד, לסיים כל הש"ס, וכן שלחן ערוך להתחיל "ארח חיים" דיקא וכו', וללמד בכל יום מעט ועוד מעט, ולבל תסתכל לאחוריה, ואף שתשכח, מה בכך? בן איתא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כו בסופו, עין שם), שבשביל זה נתנה השכחה,

(ב) מי שהוא בדחק אינו מסתכל על שום דבר.

(ג) סמוך על שלחן חותנד.

(ד) אתה יכול לפעל הרבה בעולם.

(ה) כדי להיות יהודי בשר צריך לקחת הרבה זמן.

כדי שתהא התורה חביבה על לומדיה תמיד כפשה ראשונה וכו',
 ועין שם המשל הנפלא וכו', הטפשים אומרים הואיל וחוזר ונשפף
 לחוץ, למה לנו להתנגע וכו' (הינו ששוכח מה שלומד), אבל החכם
 אומר: מה לי בזה הלא פורעים לי על היום, ושכרי לא יקפח מכל
 יום ויום, עין שם; ודע שלעתיד מזכירים לאדם כל מה שלמד אף
 ששכח, עין שם; וזוהי דרך נפלאה מאד מאד, ועל-ידי-זה יכולים
 לעבור בכל מקומות התורה הקדושה (עין שיחות-הרב"ן, סימן כח).

והעקר חזק ואמץ מאד בעבודת התפלה: שחרית, מנחה,
 מעריב, חצות, בכל יום בכוננת פרוש המלות, אשרינו ואשרי חלקנו,
 שיש לנו רבי נפלא ונורא כזה, המעורר קטנים ופחותים כמנו לבל
 נישן את ימינו ושנותינו, חס ושלום, טוב להודות להשם תברך
 בכל יום על החסד הנפלא שעשה עמנו, שקרבנו אל כלליות נשמות
 ישראל, נחל נובע מקור חכמה.

ומוכא בספר המדות (אות השוכה, סימן עו): המתחיל לעבד את
 השם, הקדוש-ברוך-הוא אומר לו: יודע אני שחפץך ורצונך לעבד
 אותי, אבל מה הוא הבטוחות, שמא למחר תעזב אותי, אם-כן
 איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תכף דברים
 נסתרים? אלא כן תעשה, בתחלה אהב אותי כף, ותעשה מצוותי,
 אף-על-פי שאין אתה יודע השכל של המצוה, ועבד אותי פשוט
 בלא חכמות, וכשתעבד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך, ואגלה לך
 טעם ושכל של כל דבר ודבר, ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי
 הזמן הרב שעבדת אותי מקדם, הוא בטוחות שלא תעזב אותי, עין
 שם.

ידידך הדורש שלומך...

ע.א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שני לסדר תרומה ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו אל אהובי, חברי, יקירי, האברך המשתוקק לעבודת השם יתברך באמת על פי דרך האמת והתם, שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך על פי דרכו הנוראה של רבנו ז"ל, אל תירא ואל תחת, כי השם יתברך אתך ואצלך, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, והשם יתברך מלא רחמנות, רחמנות למעלה מרחמנות, ואיתא בזהר הקדוש, אם היו ישראל יודעים איך שהשם יתברך אוהב אותם היו מוסרים את נפשם בכל רגע על קדוש השם, והיו מדבקים עצמם אליו יתברך.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתקרב אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאמר: "אני נהר המטהר מכל הכתמים" (ת"י-מוהר"ן, סימן שלב - דפוס חדש), "וואס האט איהר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך"א (ת"י-מוהר"ן, סימן רכה - דפוס חדש), אשרינו שזכינו לשמע דבורים אלו מפיו הקדוש לילה קדם הסתלקותו לעילא ולעילא וכו', טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, והעקר לקיים את דבריו הקדושים בתמימות ובפשיטות, ולסלק כל חכמתנו המדמית, וכל אשר יאמר כהוא זה צריכים לקיים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג, עין שם), ועקר יסוד דעתו הקדושה הוא "שמחה", כי הצדיק האמת הוא מקור השמחה, רבי נחמן בן "שמחה", ועל ידי שמחה השם יתברך שומר את האדם מפגם הברית (עין שם בסימן קסט), "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" (עין שם בחלק ב', סימן כד), "מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח"

(א) מה לכם לראג, כשאני הולך לפניהם.

(ברוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת) (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמָחָה, סִימָן א , עֵינ שָׁם). "עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה" וְגו' (תהלים ק, ב).

חֲבָרֵי הַיָּקָר! חֹזֵק מְאֹד בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ לָךְ, כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בּוֹנֶה מִזֶּה בְּנִינִים נִפְלְאִים; לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי עַל כָּל אָדָם עוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְנִיעוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֵּר, וְאֵין לוֹ שׁוֹם נְחֻמָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שְׂרַחוּק מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹתָא דְעֵלְמָא, "בְּרִית מְלַח עוֹלָם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג, עֵינ שָׁם), וְעַקֵּר הַנְּחֻמָּה מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא רַק שְׁמָחָה — "צוּ וַיִּין מְשׁוּנָה פְּרִיִילְעָךְ"², וְלִהְיוֹת רְגִיל מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּרַקוּדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י, עֵינ שָׁם), וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כ): "סֵעָ הָאֵט אַ פְּנִים אֲזוּ מְקַעֵן נִישְׁט קוּמְעֵן צוּ שְׁמָחָה נָאֵר מִיִּט נֶאֱרִישׁ מֵאֲכֵן זִיף"³.

וְעֵינ בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת (נְפִילַת אַפִּים, הַלְכוֹת ד, ו), שְׁמִפְרֵשׁ עַל פִּי שִׁיחָה זו אֵת הַפְּסוּק: "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֵת טַעֲמוֹ" וְגו' (תהלים לד, א), כִּי דוֹד הַמְּלֶךְ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, הִיָּה מְקוֹר הַקִּדְשָׁה, וְהַסְטָרָא אַחְרָא אַרְבָּה עָלְיוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי דִרְךָ הַבְּעַל-דְּבַר לְהַתְּפַשֵּׁט עַל מִי שְׂרוּצָה לְצֵאת מִהַזְהָמָה וּלְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עַצְמוֹ וּלְעַסֵּק בְּתַפְלָה, וְעַקֵּר הַהַתְּפַשֵּׁטוֹת הוּא עַצְבוֹת, שְׁמִשְׁלִיף עַל הָאָדָם כְּבִדּוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה מְאֹד מְאֹד, עַל כֵּן דוֹד הַמְּלֶךְ שְׁהִיָּה שְׁמַחְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנִּפְּל בְּגִלוֹת בְּיַד הַסְטָרָא אַחְרָא, שְׁהֵם הַפְּלִשְׁתִּים, חָנַן אוֹתוֹ ה' בְּעֵצָה הַזֹּאת, שְׁעַשֵּׂה עַצְמוֹ כְּשׁוֹטֵה מִמֶּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְלֵט מִיָּדָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוּאֵל-א כא, יד): "וַיִּשְׁנֵנוּ אֵת טַעֲמוֹ בְּעֵינֵיהֶם וַיִּתְּהַלֵּל בְּיָדָם וַיִּתּוּ עַל דְּלֹתוֹת הַשַּׁעַר וַיִּוָּרְד רִירוֹ אֶל זִקְנֵנוּ", עֵינ שָׁם.

(ב) לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה בְּמִיחָד.

(ג) בְּנִרְאָה, אֵי אֲפָשֶׁר לְבֵא לְשִׁמְחָה רַק עַל-יְדֵי שִׁיעֲשֻׂה עֲנִינֵי צָחוּק וּשְׁטוּת.

טײַערער בְּרוּדער, עס קומט חֲדָשׁ אָדָר דִּי וואָרְדִי — "מִשְׁנַכְנֵס אָדָר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה" (פּעניט כּט.), וְדַע, שְׂפָל הַנְּבִיאִים לֹא זָכוּ לְנְבוּאָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׂמוּאֵל־א י, ה): "וּפְגַעְתָּ חֶבְל נְבִיאִים יְרֵדִים מִהַבְּמָה וְלִפְנֵיהֶם גִּבְל וְתַף וְחֲלִיל וְכַנּוֹר וְהִמָּה מִתְנַבְּאִים", עֵינִן שָׁם; וְעֵינִן בְּלִקוּטֵי־מֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן נד): לְזִכּוֹת לְחֹשֶׁב תְּמִיד בְּעֶלְמָא דְאַתִּי הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה מְכַנִּיעָה אֶת הַמְדַמָּה, שְׂמַעְכֵּב אֶת הָאָדָם לְחֹשֶׁב עַל תְּכֻלִּיתוֹ הַנְּצַחִית, עַל מָה אֲתִיבָא לְהֵאִי עֲלֵמָא^ד, "הַמְשֻׁרְרִים בְּגֵי אָסָף" וְגו' (עֲזָרָא ב, מא), עַקֵּר עֵינִין הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא שִׂמְחָה, לְשׁוֹרֵר תְּמִיד שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהֵשֶׁם יְתֻבְרָךְ, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת נִקְרָא אָסָף, עַל שֵׁם שְׂמַאסָף לְכָל הַמַּחְנוֹת, שְׂמַאסָף וּמְלַקֵּט אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַיְרֻדוֹת, וּמַעְלֵם וּמְקַרְבֵּם לְהֵשֶׁם יְתֻבְרָךְ, וְהֵבִן מְאֹד מְאֹד.

אַשְׁרֵיךְ וְאַשְׁרֵי חֲלָקֶךָ, שְׂזַכִּיתָ שֵׁשׁ לְךָ חֶלֶק גְּדוֹל וְנוֹרָא בְּבִנְיָן בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ שְׁלַנּוּ שְׁנַקְרָא עַל שֵׁם הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְאַל תִּדְאָג מִשׁוּם דְּבַר שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי זֹהִי מַצְוָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, זְכוּי הַרְבִּים נִפְלָא מְאֹד, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, אֲנִישֵׁי שְׁלוּמֵנוּ מִתְקַבְּצִים שָׁם וּמִתְפַּלְלִים בְּהִתְקַשְׁרוֹת לְרַבְּנֵנוּ ז"ל, וּמְדַבְּרִים מִהַתְּכֻלִּית וְכוּ', וְכָל זֶה גִּרְמַת אֲתָה, יְדִידִי, בְּיַדֵּי תִּהְיֶה לְךָ לְטוֹבָה לְעַד וּלְנִצְחַת נְצַחִים, כִּי כְּתִיב (שְׁמוֹת כה, ח): "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם", וּכְתִיב (יִחְזַקְאֵל יא, טז): "וַיֹּאֲהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט" וְגו', וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגִּלָּה כט.): אֵלֹהֵי בְּתֵי־כְנִסְיֹת וּבְתֵי־מְדֻרָשׁוֹת, וּבְפָרֻט בֵּית־מְדֻרָשׁ עַל שֵׁם הַצְּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, זֶה לְמַעַלָּה מִהַכֹּל, כִּי עַקֵּר הַהִשְׁאָרָה מְרַבְּנוּ ז"ל הוּא "בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ" (לִקְוִטֵי־הַלְכוֹת, נְזִיקִין, הַלְכָה ד, עֵינִן שֵׁם).

לְמַעַן הֵשֶׁם, תִּפְרָשׁ שִׂיחַתְךָ לְהֵשֶׁם יְתֻבְרָךְ בְּכָל יוֹם כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל מָה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ, וּבְקִשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שְׂיִקְרַב אוֹתְךָ וְכוּ' וְכוּ', וְהִתְמַד מְאֹד בְּלַמוּד הַתּוֹרָה

(ד) אַחֵי הַיָּקָר, הַשְּׂבִיעַ מִגִּיעַ חֲדָשׁ אָדָר.

(ה) עַל כְּאֵנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה.

הקדושה, ותקבע לעצמה שעורים קבועים: תנ"ך, משניות, גמרא, שלחן ערוך, זהר וחקש עם פרוש רש"י, ועל כלם בספרי רבנו ז"ל התמד מאד מאד ואז טוב לך לנצח, ותלמד כסדר דיקא, פאשר הורנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו), כי העקר מה שהשם יתברך רוצה מאתנו הוא רק למוד התורה הקדושה, כמו שמוכא במדרש איכה (פתיחתא ב): הלאי אותי עזבו ותורתתי שקרו, מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב, וזה פרוש (שמות כה, ב): "ויקחו לי תרומה", "תרומה" — אותיות "תורה מ", כמו שכתוב בזהר הקדוש (קרח קע"ט), שהפונה היא על התורה שנתנה ב-מ' יום, וזה "ויקחו לי תרומה" — שתתנו לי התורה שנתנה ב-מ' יום, והבן.

אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו דבורים באלו, והכל בכח הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, טוב להודות להשם יתברך בכל יום בהלל והודאה, שזכינו להתקרב אליו, ואם נתמיד מאד בדבריו הקדושים, נזכה להיות אנשים פשרים פראונו יתברך, כך אמר רבנו ז"ל בפרוש.

ושמחתי מאד כעל כל הון, שאני רואה שאפה מדקדק מאד ב"קריאת שמע", לומר כל תבה במתינות ובכונה, אשרי ואשרי חלקך, פי זהו ענין גדול ונורא מאד מאד, אשרי שיאחז בזה, כמו שכתוב בתקוני-זהר (תקוני יג): כל המשים רוח בין הדבקים מצננים לו גיהנום, עין שם; (ועין בספר "יסוד ושרש העבודה", שער המזרח, פרק ז', שמאריך אף להזהר בכל תבה), ועין בזהר חדש (רות, דף עז) וזו לשונו הקדושה: "ב'קריאת שמע' יש רמ"ח תבות כמנין רמ"ח איבריו של אדם, והקורא 'קריאת שמע' פתקונה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו ומתרפא בו, הדא הוא דכתיב (משלי ג, ח): 'רפאות תהי לשרך'", עין שם; ועין בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שעל-ידי "קריאת שמע" עם דמעות, יכולים להכניע תאות נאוף, עין שם; ועל-פי הקדמה זו יש לפרש (במדבר כה, ז): "ויקח

אָשֶׁר עַא בְּנַחַל קַכּוּ

למח בְּיָדוֹ וְגו' וַיִּדְקַר אֶת שְׁנֵיהֶם וְגו', שְׁפָנְחָס הַכְּנִיעַ תְּאֹת
נְאוּף עַל-יָדֵי "קְרִיאַת שְׁמַע", וַיִּקַּח "רֵמַח" בְּיָדוֹ — שְׁלָקַח "רֵמַח" —
תְּבִין דִּיחֻדָּא, פְּרוּשׁ "קְרִיאַת שְׁמַע", שְׂיֵשׁ בָּהּ רֵמַח תְּבוּת, (וְעִין
בְּלִקוּטֵי-הַלְכוּת, קְרִיאַת-שְׁמַע, הַלְכוּת ג, ד): "רֵמַח" אוֹתִיּוֹת "רַחֵם", כִּי
אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז, עִין שָׁם), אֲשֶׁר עָקַר
הַרְחַמְנוֹת הוּא לְהַאִיר לְבַנְי אָדָם אֶת הַדְּעַת הָאֲמַת, שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, וְעָקַר הָאֲמוּנָה הוּא "קְרִיאַת שְׁמַע", שֶׁהִיא "רֵמַח" תְּבִין,
וְעַל-כֵּן הֵם גַּם אוֹתִיּוֹת "רַחֵם", עִין שָׁם, וְהֵבִין.

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאנוּ לְכַבֹּדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ
תּוֹרַת אֲמַת, וְעָקַר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הוּא עַל-יָדֵי תְּפִלָּה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה", וְתַרְגּוּמוֹ — "פְּרִיטָן
בְּצִלוֹ", שְׁצָרִיכִים לְהַרְגִיל עֲצָמָנוּ בְּעַבֹדַת הַתְּפִלָּה, לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל
יוֹם: שְׁחָרִית, מְנַחָה, מַעְרִיב, חֲצוֹת, בְּכּוֹנֵה גְדוּלָה מְאֹד, עַל כָּל פְּנִים
פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת וּמְחִיאוֹת כְּפִיִּם, וְלִתַּת צְדָקָה קֹדֶם כָּל תְּפִלָּה, וְלוֹמַר בְּכָל
יוֹם הַרְבֵּה תְּהִלִּים בְּתַמִּימוֹת וּבְכִשְׁיטוֹת, וְ"לִקוּטֵי-תְּפִלוֹת" שֶׁהִזְהִיר
מְאֹד מוֹהַר"ן ת"ו לְאַמְרָן בְּכָל יוֹם, וְאָמַר שֶׁעֲתִידִין לִתֵּן אֶת הַדִּין
עַל כָּל יוֹם שְׁלֵא אָמְרוּ אוֹתָן, גַּם אָמַר, שֶׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים זְכוּ לְגַן-עֲדֵן
עַל-יָדֵי הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ.

וְעָקַר הַכָּל הוּא "הַתְּבוּדוֹת" — לְיַחַד מְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם אָדָם,
וְלִדְבַר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ בְּאִידיש דִּיקָא, לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו כָּל מַה שְׁצָרִיכִים
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְעַל-יָדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אָמַר רַבְנֵי ז"ל פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, וְזֶה עָקַר הַשְּׁעַר
לְהַכְּנִס לְקַדְשָׁה (עִין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִזְכְּנוּ
לְהִיּוֹת מְכַת הַבְּעַל תְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר עֲסָקָה יוֹמָם וְלַיְלָה בְּתְּפִלָּה
וּתְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים (סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב, עִין שָׁם בְּאַרְיִכוֹת),
"הַשְּׁלֵף עַל ה' יְהַבֵּךְ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק"

(תהלים נה, כג).

...יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּרוּמַת ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ לְאַהֲבָוִי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַמְשַׁתְּקֵק לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְלְהַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, שְׂזָה הָעֵקֶר בְּזָה וּבְכָא לְנֶצַח ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל יוֹם מִחֲדָשׁ, עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת
שֶׁבְּלִנּוּ מִהֲרָבִי הָאֱמֶת, שֶׁהוּא נִקְדַּת הָאֱמֶת שֶׁבְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, נַחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ "נִהַר הַמְּטָהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים",
"וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" (בְּרֵאשִׁית ב, י), [שְׂזוּהֵי כָּלִלְיוֹת
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁמוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהָרִין, חֶלֶק א', סִימָן סה), שְׂיֵשׁ
שְׂדֵה שְׂגָדְלוֹת שֶׁם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמְּפֹלֵג בְּמַעֲלָה
מְאֹד מְאֹד, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, הוּא בְּעַל הַשְּׂדֵה
הַמְּשָׁקָה אֶת הָאֵילָנוֹת, הֵינּוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִגְדִּילָן וּמִקְרָבָן אֶל
הַתְּכֵלִית, עֵינַי שֶׁם הֵיטֵב], "וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהִזָּה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים" —
בְּחִינַת אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת הָעֵקָרִיִּים בְּקִיּוֹם דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה: שְׁלִחַן
עֲרוּף, מְקָוָה, חִצּוֹת, הַתְּבוּדָּוֹת, "שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן" — זֶה
מְרַמֵּז עַל לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף, פִּישׁוֹן — לְשׁוֹן נוֹטְרִיקוֹן "פִּי שׁוֹנָה
הַלְכוֹת" (עֵינַי שֵׁם בְּסִימָן נד, וּבַזְהָר הַקְּדוֹשׁ בְּרֵאשִׁית כו: וּבְתַקּוּנֵי-זְהָר תַּקּוּן נה),
וּמְאֹד מְאֹד הַזְהִיר רַבְּנֵנוּ וַיִּלְל לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), וְרֵאוּנִי לְלַמֵּד כָּל חֲלָקֵי הַשְּׁלִחַן עֲרוּף כָּלֵם,
מְרֵאשֵׁם וְעַד סוּפָם כְּסֵדֶר, וְהוּא תִיקוֹן גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי
חֲטָאִים נִתְעַרֵב טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי לְמוֹד פּוֹסֵק שֶׁמְבַרֵּר הַכָּשֵׁר וְהַפְּסוּל,

המתר והאסור הטהור והטמא, על-ידי-זה נתברר ונתפרש הטוב מן הרע (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח, עין שם), ואמר רבנו ו"ל, שכל איש ישראל מחייב ללמד בכל יום ויום פוסקים חק ולא יעבר, ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על כל פנים איזה סעיף בשלחן ערוף, וילמד כסדר דיקא מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסים את ארבעת חלקי שלחן ערוף, יחזור ויתחיל שוב ללמד כסדר, וכן ינהג כל ימי חייו, "על ידי למוד שלחן ערוף באים ליראה" (ספר המדות, אות פוסק, סימן כ), "אודף בישר ללב, בלמדי משפטי צדקף" (תהלים קיט, ז), ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן סב).

"ושם הנהר השני גיחון", זה מרמז על עולם הבריאה שהיא הבינה, עלמא דאיתי, ששם המקנה (לקוטי-הלכות, נטילת ידיים שחרית, הלכה ב, עין שם), ומאד מאד הזהיר רבנו ו"ל, ללכת בכל יום למקנה, ובפרט בימים שאין אומרים בהם תחנון (שיחות-הר"ן, סימן קפה), עוד אמר (שם, סימן קמא): "דאס ערשטע איז מקנה", ומקנה הוא רפואה גדולה מאד גם בגשמיות (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קכג, עין שם), ומוהרנ"ת ו"ל הבטיח, שכל מי שילף בכל יום למקנה בשביל התקרות להשם יתברך, אזי יש לו תקנה נוראה שיתקן הכל, (ספר המדות, אות המתקת הדין, סימן כב): "על ידי טבילת מקנה נתבטלות הצרות וישועה באה" — "מקנה ישראל מושיעו בעת צרה" (ירמיה יד, ח), (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו).

"ושם הנהר השלישי חידקל" — זה מרמז על תקון חצות, כי איתא במדרש רבה (בראשית, פרשה טז, סימן ז): חידקל זו יון, וידוע שגם להם היה חלק בחרבן ירושלים והר הבית, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שקלים כה:): שלש-עשרה פרצות היו בו שפרצום מלכי יון, וכן בגמרא (שבת כא:): פשונכנסו יונים להיכל טמאו כל השמנים; ועקר החרבן שהיה לנו מהם היה העקר מה שהגבירו את החכמות החיצוניות וכפירות ואפיקורסות בעולם,

(בן אָמֵר מוֹהֲרֵנָּת ו"ל וּמוֹבָא כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת), וְכִמוֹ שְׁכַתוֹב בַּמְדָּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית וְכָה, פְּרָשָׁה טז), שְׁאָמְרוּ: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קָרְן הַשּׁוֹר שְׁאֵין לָכֶם חֵלֶק וְכו', (אֲנִי אֲמַרְתִּי לְרֹשֶׁם מֵה שִׁשְׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, לָמָּה צִוּוּ דִּיקָא עַל קָרְן הַשּׁוֹר, עַל-פִּי מַה דְּאִיתָא בְּגַמְרָא (שְׁבַת לה:), שְׁפָשְׁטוּ: "שׁוֹפֵר רָאוּי לְגַמְעַ בּוֹ לְתִינוּק עֲנִי" (פְּרוּשׁ: לַעֲשׂוֹת מִלְעָדָה פְּלַעֲשֵׁל^ב), שְׁאָפְלוּ אֶצֶל תִּינוּק שְׁעָדִין יוֹנָק, יִהְיֶה חֲקוּק שְׁאֵין לָכֶם חֵלֶק" וְכו', וְכָל-כֶּף רָצוּ לְהַגְבִּיר הַכְּפִירוֹת וְהֶאֱפִיקוּרְסוֹת עַד שֶׁתְּכַנְסָנָה גַם בְּתִינוּקוֹת וְהִבְזוּ, כִּי זֶה דְּבָר נִפְלָא), עַל-כָּל-פָּנִים יוֹן זֶה מִלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִתְפַּשְׁטָה וְהִחְרִיבָה הַבַּיִת כְּנִ"ל, וְהַגְבִּירָה הַכְּפִירוֹת וְהֶאֱפִיקוּרְסוֹת בְּעוֹלָם, וְכָל הַכּוֹפְרִים וְהֶאֱפִיקוּרְסִים וְהַחּוֹקְרִים נִמְשָׁכִים מִחֲכָמֵי יוֹן, (כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֵכּוֹת הַשְּׁחַר, הַלְכָה ה), וְעַל זֶה אָנוּ צָרִיכִים לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בְּחֻצוֹת, וְלִבְכוֹת וּלְהִתְאוּנָן עַל חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גְּלוֹת וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן עַל שְׁמֵת־פְּשָׁטוֹת עֲכָשׁוּ בְּכָל יוֹם מְאֹד מְאֹד הַכְּפִירוֹת וְהֶאֱפִיקוּרְסוֹת, וְעַקֵּר הַכָּל — לְכַכּוֹת עַל מַעֲשֵׂינּוּ, וְאִיךָ שְׁעָדִין אֲנַחְנוּ רְחוּקִים מְאֹד מִקְדָּשׁ יִשְׂרָאֵל, וְרַבְּנּוּ ו"ל הִזְהִיר עַל זֶה מְאֹד (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהֲרֵנָּת, חֵלֶק ב', סִימָן טז), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: וְהִנֵּה מַה שֶׁעָבַר אֵין, כִּי כְּבָר נִשְׁרָף בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, אִךָ כְּעַתְּ שֶׁהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לְשׁוֹב אֱלֵינוּ וְלִחְזוֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רָאוּי לָנוּ שְׁלֵא לְעַכְב, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּנִינּוּ, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִזְהֵר מְאֹד לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בְּחֻצוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְרַבְּנּוּ ו"ל אָמַר: "דְּעַר עַקֵּר עֲבוּדָה פּוֹן אֵיין יוֹד אִיז אוֹיִפְשֵׁטִיין צוֹ חֻצוֹת", וּמוֹהֲרֵנָּת ו"ל אָמַר: "אֲזוּי ווי די גְּאֵלָה הִרְאִישׁוֹנָה אִיז גְּעוֹוֵעַן בְּחֻצוֹת, אֲזוּי וְעַט זַיִן די גְּאֵלָה אַחֲרוֹנָה בְּזִכּוֹת די עַרְלִיכֶע אִידֵן וּוּאָס רַעֲכֻטֵן אָפּ יַעֲדֵעַן נֶאֱכַט תְּקוּן חֻצוֹת"^ג (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַשְּׁכַמַּת הַבְּקָר, הַלְכָה א, אוֹת טו, עֵינֵי שָׁם), "עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּקוּן חֻצוֹת נִצּוֹל מִגְּנָבִים" (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּנָבָה, סִימָן ה), "חֻצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ" (תְּהִלִּים קִיט, סב; וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵנָּת, חֵלֶק א', סִימָן קמט).

(ב) בְּקִבּוּק שְׁתִּית חֵלֶב לְתִינוּק.

(ג) עַקֵּר עֲבוּדָתוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי הֵיא לְקוּם לְחֻצוֹת, וּמוֹהֲרֵנָּת ו"ל אָמַר: כְּמוֹ שֶׁהִגְאֵלָה הִרְאִישׁוֹנָה הִיְתָה בְּחֻצוֹת, כֶּף תִּהְיֶה גַם הִגְאֵלָה הַאֲחֲרוֹנָה בְּזִכּוֹת הַכְּשָׁרִים הַעוֹרְכִים "תְּקוּן חֻצוֹת" בְּכָל לַיְלָה.

אֲשֶׁר   עב   בַּנְחָל   קלא

וְהַנֶּהָר הַרְבִּיעִי הוּא פֶּרֶת — זֶה מְרַמֵּז עַל הַתְּבוּדוֹת, וּמוֹכָא
בְּסֵפֶר "אֲגָרָא דְכֻלָּה" (פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית עַל פְּסוּק זֶה): פֶּרֶת מְרַמֵּז עַל
הַדְּבוּר שֶׁפֶּרָה וְרָכָה בְּתוֹרָה וַתִּפְלָה, עֵינַי שָׁם; וַיֵּשׁ לְרֵמֵז "פִּי־יָתִי"
רְאִשֵׁי תְבוּת רִ'אֲשׁוּנָה תִּתְבוּדָד פִּי־יָד, כִּי מְאֹד מְאֹד הִזְהִיר רַבְּנֵינוּ
וְ"ל לְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְהַתְּבוּדָד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם, וְלִי־חַד
מְקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְלִפְרֹשׁ כָּל שִׁיחַתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר
לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְלִבְקֶשׁ רַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּשִׁלְמוֹת (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְאָמַר רַבְּנֵינוּ וְ"ל (שָׁם, סִימָן
ק): מְקַטֵּן וְעַד גְּדוֹל אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי
הַתְּבוּדוֹת, וְכָל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים סִפְרוּ שֶׁבָאוּ לְמַדְרַגְתָּם רַק עַל-יְדֵי
הַתְּבוּדוֹת, עֵינַי בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת הַרְהוּרִים, סִימָן כו): "הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא
בְּכוֹנֵת הַלֵּב, הִיא פּוֹתַחַת כָּל הַפִּתְחִים שֶׁל מַעְלָה", (וְעֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן,
חֶלֶק ב' סִימָן כה, מִמַּעַלַת הַתְּבוּדוֹת).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שֶׁזְכִּינוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, "אֵיִן קְנוּאֵל וְאוּס קְנוּעֵלֵט אַרוּסִים דִּי מְקוֹרוֹת פּוֹן
דִּי חֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה" וּמְקַרֵּב וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ וּמְרִים וּמְגַבִּיָּה וּמַעְלָה
אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַעֲיִפּוֹת וְהַצְּמֵאוֹת, הִירוּדוֹת וְהַנְּפִלוֹת בְּעוֹנוֹתֵיהֶם
וּבְמַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים וְכוּ', אֶת כָּלֵם מְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית
הַהַתְּקַרְבוֹת, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם בְּהוֹדָאָה וּבְהִלָּל
עַל כָּל הַחֲסֵד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא שֶׁעָשָׂה עִם קְטַנֵּי עַרְךָ כְּמֵנוּ, וְגִלָּה לָנוּ
מִהָאֹר הַגְּנוּז וְהַנְּעֵלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים מְמֵנוּ,
"מֵאֵת ה' הִיִּתָּה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ" (תְּהִלִּים קיח, כג), עַל-כֵּן
תִּרְגִּיל עֲצֻמָּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, "כִּי בּוֹדָאֵי יִתְקַנְנוּ רַבְּנֵינוּ וְ"ל",
כֶּף אָמַר מוֹהֲרָן ת"ו ל, וְיִסוּד דְּעֵתוֹ הַקְּדוּשָׁה הוּא שִׂמְחָה, וְאָנוּ אֵין
לָנוּ אֶלָּא דְּבָרֵי בֵּן שִׂמְחָה, הַנִּכְלָל בְּמְקוֹר הַשִּׂמְחָה, וְתִרְקַד בְּכֹל יוֹם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבְטַל מִמָּךְ כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן,

(ד) מְעַיֵן שֶׁמְנַבֵּיעַ הַחוּצָה אֶת הַמְּקוֹרוֹת שֶׁל הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה.

קלב אָשֶׁר עב בַּנְחָל

חֶלֶק א', סימן מב), ובפֿרֿט עֶכְשָׁו שְׁמַתְקֵרֵב חֲדָשׁ אָדָר "מִשְׁנִכְנֵס אָדָר מֵרַבִּים בְּשִׁמְחָה" (תְּעִנִּית כט.), וְעַיִן בְּלִקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סימן ע"ד אֶת הַסּוּד הַנּוֹרָא שֶׁגֵּלָה רַבֵּנוּ ז"ל, "אוֹן הַיִּנְט" וכו', שְׁנַתְגַּלְתָּה לָנוּ דַעַת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה כְּזוֹ שֶׁהַמְּשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם עִם זוֹ הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יחזקאל לו, כו): "וַיְהִי־לִי מִכֶּם אֶת לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרְכֶם וַנִּתְתִּי לָכֶם לֵב בְּשָׂר", (וְעַיִן בְּחַיֵּי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סימן שלט — דְּפוּס חֲדָשׁ), שְׁלַעֲתִיד לְכוּא "וְעוּט דִּי גֵאנְצֶע וְעוּלֵט זַיִן 'בְּרִסְלֵכֶר חֲסִידִים'", וְיִדוּעַ אָשֶׁר עָקֵר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה רַק עַל־יְדֵי שְׁמִחָה (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּ" וְגו', עַל־כֵּן עָקֵר הַהִתְחַלָּה מִפּוֹרִים וְכוּ', יוֹם שֶׁהוּא רַק שְׁמִחָה, וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּכֻלְיֹת הֵם בְּתַכְלִית תַּכְלִית הַשְׁמִחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְגֻאֻלָּה שְׁלָמָה, וְעַיִן בְּדַבְּרֵי הַרֵב מִטְּשֵׁהרִין ז"ל, בְּיוֹם שְׁחַל פּוֹרִים, בְּזֶה הַיּוֹם יִהְיֶה חַל לְעוֹלָם הַהִילּוּלָא שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל [וכו'].

חֲזוּק אַחֵי הַיָּקָר מְאֹד! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת, וְתִרְגִּיל עֲצָמָךְ לְתַת צְדָקָה בְּכָל יוֹם, וְעָקֵר הַצְּדָקָה צְרִיף לְהִיּוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֵת, וְהוּא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, שְׁזָה עָקֵר הַהִשְׁאָרָה מֵרַבֵּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַלְכוֹת נְזִיקִין, הַלְכָה ד, עַיִן שָׁם), "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" (שְׁמוֹת כה, ב) פִּרְשׁ רַש"י ז"ל: "פְּרִישׁוּ לִי מִמָּמוֹנֵם צְדָקָה", וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצַל מִמַּחְשָׁבוֹת זְרוֹת (עַיִן לִקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סימן ד), "הַצְּדָקָה מִמַּתִּיקָה הַדִּין" (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמַּתְקַת הַדִּין, סימן פ), אֲשֶׁר־יִנּוּ אוֹן אֲשֶׁר־יִנּוּ!

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(ה) וְעֶכְשָׁו.
(ו) לְעִתִּיד לְכֹא כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִהְיוּ "חֲסִידֵי בְּרִסְלֵכֶב".

עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשכ"ד.

אף טוב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַבְּחֹר הַשׁוֹתֶה בַּצָּמָא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שִׂיחָיָה נֶצַח.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה עַל פִּי דְרָךְ הַנְּעִים שֶׁקְּבָלְנוּ מִמְּאֹר עֵינֵינוּ, חִיּוֹת נִפְשָׁנוּ, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְעַקֵּר הַכֹּל לְחִזְק עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים אֲמִתִּיִּים וְחִזְקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵה הַעֲקָר, כִּי עַקֵּר יִרְדַּת הַנְּשֻׁמָה לְזֶה הָעוֹלָם הָעֶכוּר וְהַשֶּׁפֶל, הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַרְצוֹן, כְּדֵי שְׂתַצְפֶּה לְרִצּוֹן בְּשִׁלְמוֹת, וּבְשִׁבִיל זֶה הַכְרָחָה הַנְּשֻׁמָה לִירֵד וּלְהִתְרַחֵק מִמְּקוֹם מַעֲלָתָהּ, וְלָבוֹא לְעוֹלָם הַנְּשֻׁמִּי, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף גִּשְׁמִי וְחִמְרַ עַב וּמִגְשָׁם, הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל הַרְצוֹן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רָצָה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל שִׂיזְכוּ לְכָל טוֹב, לְטוֹב הָאֲמִתִּי בְּשִׁלְמוֹת וְהוּא הַרְצוֹן "רִצּוֹא דְרִצּוֹיִן"^א, וְזֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁנִּתְרַחֵקִים יוֹתֵר, מִתְגַּבֵּר הַרְצוֹן בְּיוֹתֵר, כִּי הַבֵּן כָּל זְמַן שֶׁהוּא אֵצֶל אָבִיו אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵהָבְתוֹ חִזְקָה מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שִׂיף לומר שִׂישׁ לוֹ רִצּוֹנוֹת וְנִגְעוּגוּעִים לְאָבִיו, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֵצֶלוֹ תָּמִיד, אֲבָל כְּשֶׁהַבֵּן נוֹסֵעַ מֵאָבִיו לְאִיזָה מְקוֹם, אָז הוּא מִתְנַגֵּעַ בְּרִצּוֹן חִזְק לְאָבִיו, וְכָל מַה שֶׁהַבֵּן נִתְרַחֵק יוֹתֵר מֵאָבִיו, מִתְנַגְּרִים בּוֹ בְּיוֹתֵר הַרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים לְאָבִיו, וְעַל-כֵּן הַכְרָחָה הַנְּשֻׁמָה לִירֵד מִמְּקוֹמָהּ הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם הַנְּשֻׁמִּי הַרְחוֹק בְּתַכְלִית הַרְחוֹק מִשְׁרֵשׁ נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שִׂיִּתְגַּבֵּר הַרְצוֹן שֶׁל הַנְּשֻׁמָה בְּיוֹתֵר, מִחֲמַת שֶׁהִיא רְחוּקָה מִשְׁלַחַן אָבִיהָ, וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׂגוּדוּלָה מְאֹד, עַד שִׁיְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שִׂיִּתְהַפְּכוּ הָעוֹנוֹת לְזַכִּיּוֹת, וְזֶה עֲנִין יִרְדָּה קָדָם עָלֶיהָ, כִּי הִירִידָה הִיא תַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי הָעַקֵּר מַה שִׂיִּרֵד הָאָדָם לְזֶה הָעוֹלָם הַרְחוֹק

(א) רִצּוֹן שְׂבִרְצוֹנוֹת.

מאד מאד מהעולמות העליונים, הִיָּה רק על מנת שִׁתְּגַעְגַע יותר ויותר אֶל הַשֵּׁם יְתָבְרָה, עַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם יוֹרֵד וְנוֹפֵל, חַס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי עֲבָרָה וְתַאֲוָה רָעָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחַק בְּיֹתֵר מֵהַשֵּׁם יְתָבְרָה, אֲזִי אִם זֹכָה אֲזִי לְהִזְכִּיר לְעֲצֻמוֹ וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה לְהַשֵּׁם יְתָבְרָה, אֲזִי אַחֲרֵי-כֵן בְּנֹדָאֵי רְצוֹנוֹ חֲזַק יֹתֵר בְּרִצּוֹן אִמִּיץ, חֲזַק וְחֲקִיף מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יְתָבְרָה בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְף, וְעַל-כֵּן יָכוֹל לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַרְצוֹן הוּא כְּשֶׁבָא לְתוֹף הַדְּבוּר, דְּהֵינּוּ שְׁצָרִיף לְיַחַד לְעֲצֻמוֹ מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ לְהַשֵּׁם יְתָבְרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבוֹ, וְלִגְלוֹת אֶת רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפוֹ אִיף שְׁמִשְׁתַּוְּקָק וּמִתְגַּעְגַע אַחֲרָיו יְתָבְרָה בְּכָלוֹת הַנְּפֶשׁ, וְלִבְקֶשׁ וְלְהַפְצִיר וְלְהַתְפַּלֵּל לְפָנָיו יְתָבְרָה, שְׁנִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלִהְיוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּרִצּוֹנוֹ יְתָבְרָה, וְלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו שְׂיֻצִיאֲנוּ מִמָּה שְׂאָנּוּ צָרִיכִים לְצֵאתָ, וְלִבְכוֹת לְפָנָיו יְתָבְרָה בְּגַעְגּוּעִים חֲזָקִים כְּבֵן לְאָבִיו: "טֹטֹטֵע, טֹטֹטֵע, אִיף בֵּין זַיִיעֵר וְוִיט פּוֹן דִּיר, זַיִי מִיר מְקַרֵּב צוֹ דִּיר! אִיף טוֹא תְּשׁוּבָה אוֹיף מִיִּנֵעַ חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים שְׁחֻטָּאֲתִי, עוֹיִתִי וּפְשָׁעֲתִי" וְכוּ', וְלְהִתְנַדּוֹת לְפָנָיו יְתָבְרָה שָׁמוֹ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלָיו מְנַעַרְרִיו עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְלִקְבֹּל עַל עֲצֻמוֹ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לִהְיוֹת כְּכָר אִישׁ כְּשֶׁר כְּרִצּוֹנוֹ יְתָבְרָה.

אָחִי הַיְקָר! "לִית כָּל מַחָא סְבִיל כָּל דָּא"י, מַה שְׁנַעֲשֶׂה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ, שְׁמַמְשׁ נְבָנִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֶלְפִי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת עוֹלָמוֹת וּמְלָאָכִים, וְנִאָרְגִים רַבּוֹת צְרוּפִים נְפִלְאִים מְזָה, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ אִיזוֹ נַחַת-רוּחַ שְׁגוּרָם אֲזִי כְּבִיכּוֹל לְהַשֵּׁם יְתָבְרָה, הִיָּה יוֹשֵׁב בְּהַתְּבוֹדָדוֹת כָּל הַיּוֹם, עֵינָן כָּל זֶה בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (פְּרִשְׁת בְּלִק, דִּף קִצָּה), שְׁהַמְלָאָכִים שׁוֹאֲלִין זֶה לְזֶה: מַה עוֹשֶׂה עִכְשָׁו הַשֵּׁם יְתָבְרָה, וְיוֹצֵא כְּרוֹז: הַשֵּׁם יְתָבְרָה שׁוֹמֵעַ

(ב) אָבָא, אָבָא, אָנִי מְאֹד רַחוּק מִמֶּךָ, קָרְבִּנִי אֵלֶיךָ אָנִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל הַחֲטָאִים, הַעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שְׁלִי...

(ג) לֹא כָּל מַחְ יָכוֹל לְהַשִּׁיג כָּל זֹאת.

אֲשֶׁר עַג בְּנַחַל קְלָה

עֲכָשׁוּ אֶת תְּפִלַּת הָעַנִּי וְהִשְׁפִּיל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאִף שֶׁבִּין כָּף עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵהַשְׁעוֹבֵר, וְנוֹפֵל עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֵל יִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, כִּי בְהִכָּרַח שִׁיעֵבֵר עָלָיו מֵהַשְׁיַעֲבֵר וְאִם הָאָדָם חִזַּק בְּיוֹתֵר וְאִינוּ מִסְתַּכֵּל עַל כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, וְאִף שֶׁמַּעֲשִׂיו גְּרוּעִים, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם, מְאֹד מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוֹלֵךְ בְּכָל פַּעַם אֶל מְקוֹמוֹ שֶׁבָּחַר לוֹ, וּמִסְפָּר לִפְנֵיו יְתַבְּרֵךְ שְׁמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְשִׁכְלָה, אֶת כָּל מֵהַשְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּמִתְחַנֵּן לִפְנֵיו יְתַבְּרֵךְ שִׁמְחָל לוֹ וְיִקְרָבוּ אֵלָיו וַיַּעֲזְרֵהוּ לְצֵאת מֵהַחֲשָׁךְ וּמִמָּה שֶׁצָּרִיךְ לְצֵאתָ, וְאִף שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת אֲלֵפִים וְרַבּוֹת פְּעָמִים בֵּין כָּף וּבֵין כָּף וְנוֹפֵל כַּנִּל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יַעֲמֵד חִזַּק, יִזְכֶּה בְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים לְהַכְנִס לְקִדְשָׁה וְלִהְיוֹת אֶחָד מִבְּנֵי הָעֲלִיָּה, כָּף אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל בְּפִרוּשׁ, וְגַם הוּא לֹא זָכָה לְכָל מַדְרַגְתּוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה לִית מַחֲשָׁבָה תְּפִיסָא תַּמְן כְּלָלִי, עֲתִיק דַּעֲתִיקִין וְכוּ' וְכוּ', רַק עַל-יְדֵי כָּל הַנִּל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל קִדְשָׁה עֲצוּמָה כְּזוֹ, אִוֵּר גָּנוּז וְנִנְעָלִים כְּזֶה הַמְקַרֵּב אוֹתֵנוּ אֶל הַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ בְּתַכְלִית הַהִתְקַרְבוֹת, וּמַעוֹרֵר אוֹתֵנוּ שֶׁנִּזְכִּיר לְעַצְמָנוּ הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, וְלִבֵּל נִישַׁן אֶת יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ, אֲשֶׁר דִּיָּקָא קִטְנִים וְנִבְזִים כְּמֵנוּ זָכִינוּ לִידַע מִמֵּנוּ ו"ל, אֲחֵרֵי שָׂרֵב הָעוֹלָם חוֹלְקִים עָלָיו עַל שׁוּם דְּבָר; אֲשֶׁרֵינוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמֵה יָפָה יְרוּשָׁתָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

אִף דַּע, חֲבָרֵי, יִקְרִי, כִּי יִסוּד הַכָּל וְיַעֲקֹר הַיַּעֲקָרִים שֶׁהַכָּל תְּלוּי בּוֹ הוּא רַק "שְׁמִחָה", כִּי בְּלֹא שְׁמִחָה אֵי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנִּל, אֲדִרְבָּה לְהַפּוֹף — כְּכָל שְׁמִרְחָקִים מִשְׁמִחָה, עַל-יְדֵי-זֶה רְחוּקִים מְאֹד מִהַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כ): כְּשֶׁאָדָם כָּל הַיּוֹם בְּשְׁמִחָה, אֲזַי בְּנִקְל לְיַחַד לְעַצְמוֹ שָׁעָה בַּיּוֹם וְלִהְתְּבוֹדֵד עִם הַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ, וְצָרִיךְ לְהִכָּרִיחַ עַצְמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת

(ד) אין המחשבה מסגלת לתפס שמה.

תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְעוֹד אָמַר רַבְּנוּ ו'ל, כִּי לְזִכּוֹת לְשִׁמְחָה זֶה קָשָׁה וְכָבֵד לְאָדָם יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, לְגַדֵּל מַעֲלָתָהּ מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי שִׁמְחָה זוֹכֵה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְטִי וְלֹא מְטִי (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כד, עֵינ שָׁם), וְעַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם מִפְּגָם הַבְּרִית (עֵינ שָׁם בְּסִימָן קסט), וְעַל-יְדֵי שִׁמְחָה זוֹכִים לְהַכְנִיעַ מִהָאָדָם אֶת הַמְדַמָּה שֶׁמַּעֲכָב לְחֹשֶׁב עַל הַתְּכַלִּית בְּכָל יוֹם (עֵינ שָׁם בְּסִימָן נד), וְעַל-יְדֵי שִׁמְחָה זוֹכִים לִישׁוֹב הַדְּעַת אֲמַתִּי (עֵינ שָׁם בְּחֶלֶק ב', סִימָן י), "מַצְוָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד" (עֵינ שָׁם בְּסִימָן כד), וְעַקֵּר מַעֲלַת הַבְּכִיָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, בְּבַחֲבִינַת: בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כִּל הַיּוֹם רְאִישֵׁי תְּבוֹת בְּכִיָּה (עֵינ שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן קעה), לְזִכּוֹת לְוִדוּי דְּבָרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁמְחָה שֶׁל מַצְוָה (עֵינ שָׁם בְּסִימָן קעח), עַל-יְדֵי שִׁמְחָה תְּבוֹא תַּפְלָתָךְ בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תַּפְּלָה, סִימָן ע), תַּפְּלָה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה הִיא עֲרֵכָה וּמְחַקָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (שָׁם, סִימָן פא).

אֲחֵי הַיָּקָר! זֶה עַקֵּר הַפֶּאֶר שֶׁל "בְּרִסְלָכֵר חֲסִיד", שֶׁהוּא תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, אֵף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לְצַלָן, חֲס וְשְׁלוֹם חֲס וְשְׁלוֹם, הֵן בְּגוּף וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן, הוּא תְּמִיד בְּשִׁמְחָה "עַר פֶּאֶרְלִיֶּרֶט זִיךְ קֵיִינְמָאל גִּישְׁט" — "הַשִּׁמְחָה הִיא סִימָן שֶׁהוּא זֶרַע בְּרַךְ ה'" (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׁמְחָה, סִימָן כב), שֶׁהוּא חֲזַק בְּאַמּוּנָה וּבְהַשְׁגָּחָה, שִׁיּוּדַע שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, אִם-כֵּן לָמָּה לְהִיּוֹת בְּצַעַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רג, עֵינ שָׁם), וְאֵף שֶׁכּוֹאֵב קָצַת עַל מֵה שֶׁעוֹבֵר, עַל זֶה מְיַחֲדִים מְקוֹם וְזָמַן, וּמְשַׁבְּרִים לְכֶם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקְּשִׁים מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, יט כ): "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַת, רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיִוְשִׁיעֵם" וְגו'.

חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,

אֲשֶׁר   עַד   בְּנַחַל   קְלוֹז

וּבְיַדָּי יִמְחַל לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתַיךָ אִם תִּקְרֵים אֶת כָּל הַנְּלִי, וְהַכֵּל בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁאֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ — צֵלָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר שְׂפָעוּלָם, כִּי ה' עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ, וְתַרְגִּיל עֲצָמָךְ לְרִקְדָּא בְּכָל יוֹם עִם עֲצָמָךְ חַק וְלֹא יַעֲבֹר, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִמְתְּקוּ מִמָּךְ כָּל הַדֵּינִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י', עֵין שֵׁם), וּבִפְרֻט עֲכָשׁוּ שְׂמַתְקָרֵב חֲדָשׁ אָדָר, "מִשְׁנֹכְנָס אָדָר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה" (תַּעֲנִית כֹּט).

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ע.ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַבְּרָכָה וְהַשְּׁלוֹם לְאַהֲבָתִי, יְדִידִי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֲשׁוּב, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל פִּי הַדְּרָךְ הַנּוֹרָאָה שְׂקִיבְלָנוּ מִהָאֹר הַגְּנוּז, נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, אֵף שְׂעוּבָר מַה שְׂעוּבָר, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי הַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַמְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים.

עַל-כֵּן תַּרְגִּיל עֲצָמָךְ לְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם חַק וְלֹא יַעֲבֹר, בְּאֲשֶׁר הִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל בְּיֹתֵר, וְתַדַּע שְׂפָל דְּבֹר וְדְבֹר שְׂל הַתְּפִלָּה בּוֹקֵעַ רְקִיעִין, וְאִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, הִיִּיתָ מְתַפִּיל כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ (וּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, וַיֵּרָא א', וַיִּשְׁלַח ט וְעוֹד):

"אין הקדוש-ברוך-הוא חפץ לחייב כל בריה, אלא מבקש שיתפללו לפניו ויקבלם, ואפלו אין אדם כדאי להענות בתפלתו ולעשות עמו חסד, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו", עין שם.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, כי על-ידי התורות, המעשיות, השיחות, העצות, ההלכות והמכתבים שקבלנו מהנחל, אנו יכולים לרוות צמאוננו, ולהיות אנשים בשרים באמת, והעקר להתמיד מאד בספרי הקדושים בכל יום, ואז טוב לנו לנצח, ולא המדרש העקר אלא המעשה.

חזק ואמץ להיות תמיד בשמחה, שזה העקר, בפרט עכשו שנכנס חדש אדר, "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט.), ועקר דבר הצדיק האמת הוא רק שמחה, כי הגאולה תהיה רק על-ידי שמחה, כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו וגו', ורבנו ו"ל הוא שרש השמחה, רבי נחמן בן שמחה.

והתמד מאד בלמוד התורה הקדושה, מלבד השעורים שאתה מכרח ללמד בישיבה, תקבע לעצמך שעורים על-פי דרך רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו), כמו חמש רש"י — בכל יום פרשה, ומעט תנ"ך ומשניות ושלחן ערוך וכו' וכו', ועוד מה שאתה רוצה, ותלמד בסדר דיקא.

אחי היקר! זה עקר התכלית מכל הכלי העולם הזה, ולא נשאר לאדם רק מה שלמד בזה העולם, [וכמו שמוכח בתקונים, ומוכח גם בדברי ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עו, עין שם)]: מי שלומד מסכתא תדא יתבינן ליה עלמא תדא^א, מכל שפן אם האדם זוכה לסים בחייו כפיה וכמה מסכתות, אין לשער אילו עולמות הוא נוחל,

(א) מי שלומד מסכת אחת, נותנים לו עולם אחד.

אֲשֶׁר   עַד   בְּנַחֵל   קִלְט

אֲשֶׁרִי לוֹ; וְעַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תִּזְכָּה לְשִׁלְמוֹת הַתְּפִלָּה, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלֵּי כַח, ט): "מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה גַּם תְּפַלְתּוּ תוֹעֵבָה", כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא^ב (עֵינְ כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט), (וְעֵינְ שֵׁם בְּסִימָן א): עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה זוֹכִים לְחַן, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַבְּלָת הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, וּמּוֹכָא (בְּסִימָן ב): לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עִם הַתְּפִלָּה תִּלְיִינְ זֶה בְּזֶה וּמְאִירִין זֶה לְזֶה, וְעֵינְ בְּלִקוּטֵי-הֶלְכוֹת (רֵאשׁ חֲדָשׁ, הֶלְכוֹת ד ה): תּוֹרָה וְתְפִלָּה הֵם בְּחִינַת זְעִיר וְנוֹקְבִיָּה וְכוּ', עֵינְ שֵׁם פְּרוּשׁ תְּפִאָרַת וּמְלָכוּת, חֲמֵה וּלְבָנָה, (הַמּוֹכָא בַּתּוֹרָה "אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דְרַךְ"), וְזֶה עֶקֶר הַיַּחֲוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת (פְּמוֹכָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל) בְּחִינַת קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ הַיְיָ"ה וְאֲדַנִּי יְאִירוּ, עֵינְ שֵׁם.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכִּינוּ לִידַע מִתּוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, תּוֹרוֹת שֶׁל עֲתִיק יוֹמִין, שְׁמַגְלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם, וּבִפְרָט לְכָל הַלּוֹמְדִים דְּכָרִיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהִיא "אַרְבָּה מְאֲרָץ מְדָה וּרְחֻבָּה מְנֵי יָם" וְגו' (אִיּוֹב יא, ט), וּמוֹהַר"ן ת' ו' לְמִפְרָשׁ (אֲבוֹת ו, א): "כָּל הַלּוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ זוֹכֵה לְדְבָרִים הַרְבֵּה", פְּרוּשׁ שְׂזוֹכֵה לְדְבַר הַרְבֵּה עִם הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְשִׂיחָה וְהַתְּבוּדוֹת (לִקְוֹטֵי-הֶלְכוֹת, חֲשָׁן מִשְׁפָּט, אֲפוּטְרוֹפוּס, הֶלְכָה ג, עֵינְ שֵׁם), וְעֵינְ (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת לְמוֹד, סִימָן סד): "עַל-יְדֵי בְּטוּל תּוֹרָה יָבוֹא לְבְטוּל תְּפִלָּה, וְהוּא הַדִּין לְהַפּוֹךְ".

חֲזַק וְאַמֵץ! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וְאַל תִּשְׁמַע וְאַל תִּאָזֵן לְקוֹל הַמַּתְנַגְּדִים, שְׂדֵבְרֵיהֶם בְּטִלִּים וּמְבַטְלִין, לֹא שְׂרִירִין וְלֹא קְיָמִין, כִּי מִמֶּה שְׂרוּצִים לְרַחֲקֵנוּ זֶה רוּאִים בְּעֵינֵינוּ, מְטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחֵי כְּזֶה, מְרַבִּי אֲמַת וְנוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, מַחִיּוֹת אֲמַתִּית כְּזוֹ, מֵהַתְּעוֹרְרוֹת אֲמַתִּית כְּזוֹ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר כָּל מִי שְׂזוֹכֵה לְטַעַם מִצּוּף נַעַם אֲמֵרוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, יוֹדַע מֵה זָכָה עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו' ל, וְאִם לֹא הִיָּה מְקַרְב, מֵה הִיָּה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה מוֹדָה אֲפִלּוּ הַקָּטָן שְׂבַקְטָנִים מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ, שְׁנַפְלָנוּ בְּגוֹרְלוֹ,

(ב) זֶה תִּלְיֵי בְּזֶה.

כִּי הִתְעוֹרְרוֹת כְּזוֹ לְעוֹרֵר קְטַנִּים וּפְחוּתִים וּגְרוּעִים וּמְגֻשְׁמִים כְּמִנּוּ,
 עוֹד לֹא הִיְתָה בְּעוֹלָם, "מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת הִיא נִפְלְאֵת בְּעֵינֵינוּ"
 (תהלים קיח, כג), שְׁחַמַּל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵקֶבֶתָא דְּמִשִּׁיחָא, אֲשֶׁר
 מְתַגַּבְרִים הַכְּפִירוֹת וְהַתְּאוּוֹת וְהַחֲשָׁף בְּעוֹלָם, וְשִׁלַּח לְפָנֵינוּ אֶת
 הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, מִנְהִיג הַדּוֹר הָאֵמֶתִי, נִחַל נּוֹכַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
 יִגַּן עָלֵינוּ, אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ, שִׂוְדַע לְהִלְךְ נִגְדַּר רוּחוֹ שֶׁל
 כָּל אֶחָד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ט), וּמְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְחֻשָׁב עַל
 תְּכַלִּיתָנוּ, וְעַל מָה אֲתִינָא לְהֵאֵי עֲלֵמָא שְׁפַלְהִי, וּמְחֻזַּק אוֹתָנוּ לְהִיּוֹת
 תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִהְתַּפְּלֵל תָּמִיד לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ כָּל מָה
 שְׁאַנּוּ צְרִיכִים, אֲשֶׁרֵינוּ אוֹן פֶּאֲרַט אֲשֶׁרֵינוּ.

וְאֵל תִּדְאָג מִשׁוּם דְּבַר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ קָדָם הַסֵּתְלָקוֹתוֹ
 לְעֵילָא וּלְעֵילָא וְכוּ' וְכוּ' בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "וְוֹאס הָאֵט אִיהֵר צוֹ זְאָרְגֵן
 אַז אֵיף גַּיִי פֶאֶר אֵיִיף", וְהַעֲקָר לְאַחֵז עֲצָמוּ בְּזֵה הַצַּדִּיק כָּל יְמֵי
 חַיֵּינוּ, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְהַפְרִידָנוּ מִמֶּנּוּ ז"ל — "מִיָּם
 רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה וְנִהְרוֹת לֹא יִשְׁטַפוּהָ" וְגו'
 (שִׁיר-הַשִּׁירִים ח, ז), וּכְמוֹ שֶׁשְׂמַעְתִּי מִפִּי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁפַעַם
 אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "אֵיף הָאֵלֵט אֵיִיף שׁוֹיֵן אֵיִן זְאֵק", וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 מוֹהַר"ן ת"ז ז"ל: "רַבִּי פֶאֶרְבִּינְט, מִיר זְאֵלֵן נִישְׁט קְעַנְעַן אַרױס",
 וְהֵבֵן; וְתִשְׁתַּדֵּל לְבּוֹא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, שְׂזָה עֲנִיָן גְּדוֹל
 וְנוֹרָא מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבּוּ הַבְּנֵינִים וְהַצְּרוּפִים לְאֵלְפִים וְלְרַכְּבוֹת
 (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח, וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת), וּבְפֶרֶט
 בְּכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ — 'מְבָרְכִים', שְׁעוֹשִׂים מְלוּוֹה-מְלָכָה, וְתִהְיֶה
 לְאֵל, הֵיּוּ בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ הָעֶבֶר כְּמָה מְחַבְרִיף הַיְקָרִים, וְהֵיּוּ,
 תִּהְיֶה לְאֵל, שִׁיחוֹת וּמַעֲשִׂוֹת וְסִפּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד,
 אֲשֶׁרֵי הָאֲזֵן שְׁשִׂמְעָה, גַּם בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, הֵיּוּ, תִּהְיֶה
 לְאֵל, דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, אֲשֶׁר בְּשׁוּם מְקוֹם שְׁבַעֲוֹלָם לֹא

ג) וּבְשִׁבִיל מָה בְּאֵנוּ לְזֵה הָעוֹלָם הַשִּׁפְלִי.
 ד) מָה יֵשׁ לָכֶם לְדָאג בְּשִׂאֲנֵי הוֹלֵף לְפָנֵיכֶם.
 ה) אֲנִי מְחֻזַּק אֶתְכֶם בְּבַר בְּשִׁיק.
 ו) רַבִּי, תִּקְשֶׁר בְּדֵי שְׁלֵא נוּכַל לְצִאת.

שָׁמְעוּ דְבוּרִים כְּאֵלוֹ פִּדּוּעַ לָךְ, וְדַבְּרוּ הַרְבֵּה עַל הַתּוֹרָה ז' "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים", שֶׁהַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה — לִידַע שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, מִהֶאֱחָד יָחִיד וּמִיָּחַד, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, אֵין סוֹף בְּרוּף הוּא וּבְרוּף שָׁמוּ — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַקֵּר הַגְּלוּת שְׁעוֹבֶרֶת עַל בְּנֵי-הָאָדָם, שֶׁהוֹלְכִים נְעִים וְנָדִים "אִז מ'אִיז אֵין עֲצוּבוֹת" וּבְמֶרֶה שְׁחוּרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן", הַכֹּל בְּשִׁבִיל חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, וְלִזְכוּת לְאֱמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, עֵין שָׁם.

גַּם דַּבְּרוּ עַל הַפְּסוּק "וְאֱמוּנַתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ" (תהלים פט, ט), שֶׁהָאָדָם צָרִיף לִידַע, שֶׁכָּל הַסְּבוּבִים וְהַיְרִידוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַנְּפִילוֹת, הַכֹּל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסוֹבֵב עִמּוֹ בְּדוֹר זֶה, עַל-פְּנֵי אֲסוּר לֹא לִפְלֵי בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אֶף שְׂיִוֵּרד בְּכָל פַּעַם, חֶס וְשָׁלוֹם, חֶס וְשָׁלוֹם, רַק לְחִזְקָא אֶת עֲצָמוֹ וְלַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, פַּעַם לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה פַּעַם שְׁלֵשׁ הַתְּפִלוֹת, פַּעַם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, פַּעַם הַתְּבוּדוֹת, וְעַל כָּלֵם — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד וּבְכַפְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְלְחִזְקָא עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵה הַעֲקָר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "דְּעַר עַקָר אִיז דְּעַר רְצוֹן" ח.

אֲחֵי הַיְקָר! הַעֲקָר תִּרְאֶה לְהַתְּוַעַד תָּמִיד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים בְּיִשִּׁיבָה, וְיִתְדַבְּרוּ הַרְבֵּה מִרַבְּנוּ ז"ל וּמִעֲנִינּוּ, וְתִקְבְּלוּ דִין מִן דִּין ט' (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן לד, וּמְבַאֵר בְּיֹתֵר בְּקִצּוֹר-לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן יג, עֵין שָׁם) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים הַנוֹסְעִים וּבָאִים לְהַצַּדִּיק הָאֱמֵת, רְאוּי שֶׁתִּתְּוַסֵּף בָּהֶם אֶהְבֶּה זֶה לְזֶה וַיַּעוֹרְרוּ וַיִּזְכְּרוּ זֶה אֶת זֶה בְּעִבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן שֶׁכּוֹנְנֵתֶם רְצוּיָה", עֵין שָׁם.

וּבְכַפְּרֵת תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִם יְדִידֵינוּ הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְהַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, לְחִזְקָם וּלְאַמְצָם בְּיֹתֵר, וְתִסְפֹּר לָהֶם סְפוּרִים מִרַבְּנוּ

(ז) שְׁשׂוּרִיִּים בְּעִצּוּבוֹת.

(ח) הַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן.

(ט) זֶה מְזֵה.

קמב אָשֶׁר עה בַּנְחַל

ו"ל וממוהרנ"ת ו"ל, כי ספּוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת הוּא דְבַר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּמַעוֹרָר מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים רלד רמח), וְהַעֲקָר "וַיִּי פְרִיִלְעָף"א, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וּמוֹהַרנ"ת ו"ל אָמַר לְר' מֹשֶׁה בְּרַסְלָבֶר: "אֵיךְ גִּיב דִּיר אַרְוִיס אַ 'תְּשׁוּבָה' זְאֵלְסֵט טאַנְצֵן אַלְע טאַג"ב.

דידיך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

עה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הַאֲמַת שְׁקִבְלֵנוּ, אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה; וּמְאֹד אֲנִי מְצַטְעָר עַל שְׂאִין אַתָּה מְצִיַת לִי לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, שְׂאֵתָה גַר סְמוּךְ לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ "בְּרַסְלָבֶר שְׁטִיבְל"א, וְאִין אַתָּה בָּא עַל-כָּל-פְּנִים פֶּעַם אַחַת בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, כִּי זֶה הַעֲקָר, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבֵּנוּ ו"ל: "אִם נֶאֱחָז עֲצָמָנוּ בְּיַחַד נִהְיֶה אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּרַצוֹנוֹ", וּבְפֶרֶט שְׂבִיִן אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ "בְּרַסְלָבֶר חֲסִידִים" תִּשְׁמַע דְּבוּרִים אֲמַתִּיִּים עַל-פִּי דְבַרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שְׂבָשׁוּם מְקוּם בְּעוֹלָם אִין שׁוֹמְעִים דְּבוּרִים כְּאֵלוּ, כִּידוּעַ לָךְ, וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר כָּבַר טַעֲמָתָּ מְנַעַם צוּף אֲמֵרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת אִין נֶאֱהָ לָךְ לְהַתְרַשֵּׁל, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מָה אַתָּה מְפַחַד, מָה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָךְ? ! וְהַעֲקָר הוּא מְנִיעַת הַמַּח, וְאִם יִבְיָשׁוּ אוֹתְךָ, מָה בְּכָךְ? זֶה יִהְיֶה לָךְ לְכַפְרַת עֲוֹנוֹת (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו), וְזֶה יוֹתֵר מוֹעִיל מִכָּל

(א) תְּהִיָּה שְׂמַח.

(ב) אֲנִי נוֹתֵן לָךְ תְּקוּנָה תְּשׁוּבָה, שְׂתַרְקֹד בְּכָל יוֹם.

(א) בֵּית הַמְדוּשׁ דְּחִסְדֵי בְּרַסְלָב.

הַתַּעֲנִיּוֹת וְהַסְגּוּפִים שֶׁבְעוֹלָם.

אודות שְׂדוּף, הֵלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבִדְוֵאֵי לֹא יַעֲזֹבָהּ, וְהִיעֲלָה עַל הַדַּעַת, שֶׁמִּפְּנֵי שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתִבּוֹא אֶל בֵּית מְדַרְשָׁנוּ "בְּרִסְלָכָר שְׁטִיבֵל", זֶה יִהְיֶה לָךְ לְמַנְיָעָה בְּעִנְיַן הַשְׂדוּף, אֲדַרְבֵּה וְנִהַפְּךָ הוּא, דִּיקָא אִם תִּשְׁמַע בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִהַבֵּר דַּעַת הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל, בְּסַפֵּר הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי מוֹהֵר"ן", הֵינּוּ שְׂתַעֲשֶׂה לְעֶצְמָךְ שְׂעוּר קְבוּעַ כְּסֻדְרָא בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן", דִּיקָא אִז תּוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּנִקְלָא שְׂדוּף, עֵינְךָ כָּל זֶה בַּתּוֹרָה "הַדַּעַת מְשַׁדֵּף כָּל הַשְׂדוּכִים" וְכוּ' (שֵׁם, חֶלֶק ב', סִימָן פֶּט), וְזֶה בְּדוּק וּמְנֻסָּה, וְרַב בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ עוֹשִׂים שְׂדוּף עוֹד קָדָם הָיוּתָם בְּנֵי עֶשְׂרִים, כִּי "לֹא יַעֲזֹב [ה'] אֶת חֻסְדֵּי"וֹ" (תְּהִלִּים לו', כח), "רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמֵּיחֲלִים לְחֻסְדוֹ" (שֵׁם קִמּו, יא), וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם הַתְּפִלָּה "אֵל בְּרוּךְ" בְּלְקוּטֵי-תְּפִלוֹת, חֶלֶק ב', תְּפִלָּה מ"ה, וְתִבְקֶשׁ עַל זֶה בְּכָל יוֹם בְּשַׁעַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, אִז קוּהָ קוּיֵתִי שְׂתִרְאָה נְפִלְאוֹת רַבּוֹת.

חֲזַק מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ שְׁנֹכְנֵס חֲדָשׁ אֲדָר — "מְשֻׁנְכָּס אֲדָר מֵרַבִּין בְּשִׂמְחָה" (תַּעֲנִית כֹּט), וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ" וְגו', וְתִלְךָ בְּכָל יוֹם דִּיקָא לְמַקְוֶה, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם קֶצֶת שְׁלֶחֶן עֲרוּף כְּסֻדְרָא, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם קֶצֶת תְּהִלִּים כְּסֻדְרָא, וְתִפְרֹשׁ שִׂיחָתְךָ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם מְעַט, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

עו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁשִׁי – עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, לְסֹדֵר תְּרוּמָה ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חבְּרֵי הַיָּקָר, הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי, הַמְּשִׁתּוֹקֵק בְּאַמַּת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַהֲתַקְרָבוֹת לְצַדִּיק הָאֲמַת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

אָחִי! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּדַרְךָ הָאֲמַת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי סָבָא דְסָבִין עֵתִיק דְעֵתִיקִין וְכוּ', נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לִידַע מְאֹר גְּנוּז כְּזֶה, "עַס אִיז אִיִּין חֶסֶד חֲנָם פּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְוַאֵס אַזוֹיִנַע קְלִיִּינַע מְעַנְטֶשֶׁן וְוִי אוֹנִז הָאָבִין זֹכָה גְּעוֹעֵן מְקָרָב וְוֵעֵרֵן צוֹ אַזוֹי אִיִּין רַעֲבִין"א, אֲשֶׁר מְגַלֶּה לָנוּ אֵת גְּדֹל רַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ אֵף עַל הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, כִּי רַחֲמֵי לֹא כָלוּ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (אֵיכָה ג, כב): "חֶסֶד־י ה' כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֵי".

אֶהוּבִי, חֲבֵרִי, יָקִירִי, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, אֵף שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, הָעֵקֶר תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ לְהַדְבִּיק אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּתַפְּלָה, שִׁיחָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, שְׁזֶה עֵקֶר הַחַיִּים בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִיב, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵתָה מְקַשֵּׁר עֲצָמְךָ אֶל לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְאֶל לְמַעְלָה מֵהַמְּקוֹם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם אִינוּ דְבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַזוֹי הוֹלֵךְ נֵעַ וְנֹד בְּגָלוּת, כִּי נִפְּל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, תַּחַת הַזְּמַן וְתַחַת הַמְּקוֹם, אֲבָל אִם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעְלָה אֵת הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא כְּבִיכּוֹל לְמַעְלָה מֵהַמְּקוֹם וְהַזְּמַן, (עִין כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי־הַלְכוּת, שְׁלוּחִין,

(א) זֶה חֶסֶד חֲנָם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֵנְשִׁים קִטְנִים כְּמִנּוּ זֹכִים לְהַתְּקַרֵּב לְרַבִּי כְּזֶה.

(ב) בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָשׁר עו בְּנַחַל קמח

הלכה ד, ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא, ועין נפלאות רבות מענין "למעלה מהזמן" בלקוטי-הלכות, מילה, הלכה ד).

ועקר הכל להיות תמיד בשמחה, כי שמחה היא עולם החרות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י), וכל עבודת האדם בזה העולם, שישתדל להיות בן חורין, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ו, ג): "שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה" וכו', ועל-ידי-זה נכלל האדם בבחינת: למעלה מהמקום והזמן, שזה עקר חיות העולם הבא, שאין שום מצר וצער, חס ושלום, "כי עקר המצר והעבדות הם בבחינת מקום וזמן", כי תחת הזמן נאחזו כל העמל, הפעס, הגיעות, הטרחות והטרדות של העולם הזה, שהם בבחינת עבדות, וכמו שכתוב: "כל ימיו מכאובים וכעס" וגו' (קהלת ב, כג), "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש" (שם א, ג), כי עקר העמל והעבדות הוא תחת השמש והזמן, וכל זה מתמת שטות וחסרון הדעת, כי נדמה שיש עוד זמן הרבה בזה העולם, וכאלו יתמהמה בזה העולם תמיד, חס ושלום, וחושב מחשבות בכל עת לעשות לו מעמד פרנסה ועשירות, ולכנות לו בתים ובנינים וכלים וכו', וטרוד בזה תמיד, ומתיגע ביגיעות וטרחות גדולות ועבודות קשות כאלו היה עבד משעבד, נמכר לאיזה אדון, לכן בודאי מי שחס על עצמו, ומסתפל על זה בעין אמת לאמתה, בודאי לא יעשה לעצמו שום קביעות כלל בעסקי העולם הזה, ולא יחשב כלל מיום לחברו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ג): "אל תצור צרת מחר" וכו', ואפלו מה שמכרח לעשות עסק בשביל פרנסה, הוא עושה רק בדרך עראי ובהעברה בעלמא, שלא בדרך קביעות כלל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות א, טו): עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי (עין כל זה בלקוטי-הלכות, עבדים, הלכה ד).

אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו יודעים מאמת פשוטה כזו, והעקר להשתדל לקיים בפשיטות גמורה להיות תמיד בשמחה, ולדבר עם השם יתברך בכל פעם, ולבקש מלפניו יתברך תמיד שנוזף להתקרב

בְּאֵמֶת אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְעַל יְדוֹ נִזְכָּה לְבְרוּר הַמִּדְבָּה — שְׁלֵמוֹת
הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה (עֵינֵי כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח), וְכָל הַצְּרוֹת
שֵׁשׁ לְאָדָם הֵן רַק עַל-יְדֵי בְּלִבּוֹל הַמִּדְבָּה, קֶלְקוֹל הָאֵמוּנָה, שֶׁמִּשָּׁם
נִמְשָׁךְ פָּגָם תְּאֻנֹת מְמוֹן, שְׂרוּדָף אַחַר הַמְמוֹן בִּיגִיעוֹת יְתָרוֹת לְחַנּוּם,
וְעוֹשָׂה מִהַטְפֵּל עֶקֶר וּמִהַעֲקָר טְפֵל, שְׁתוּלָה הָעֶקֶר בְּסִבּוֹת שֶׁהֵן
הַנְּסִיעוֹת וְהַטְרָחוֹת שֶׁל הַמִּשְׁאֵא וּמִתָּן, וְשׁוֹכַח מֵהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, וְאֶפְלוּ
כְּשֶׁמְזַכְרִין לוֹ מֵהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ וּמִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, הוּא אוֹמֵר: הֲלֹא
כְּתִיב: "וַיִּבְרַךְ ה' אֱלֹהֵיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה (דְּבָרִים טו, יח), שֶׁדָּרָשׁוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָרֵי רָאָה, סְעִיף עֵא, לְפִי גֵרְסַת הַגְּרָ"א), יָכוֹל אֶפְלוּ
יּוֹשֵׁב וּבָטֹל וְכוּ', וְאֵינּוּ מַשִּׁים אֶל לְבוֹ לְכָלִי לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, כִּי
בְּוַדַּאי הָאֵמֶת הִיא שְׂצָרִיכִים אֵיזָה עֶסֶק, אֲבָל חֲלִילָה לְהַפְּךָ הַדְּבָר,
לַעֲשׂוֹת מִהַסְּבָה שֶׁל הָעֶסֶק עֶקֶר, וְלִרְדֹף אַחַר הַמִּשְׁאֵא וּמִתָּן בִּיגִיעוֹת
וּבְטִלְטוּלִים וְסַבְנוֹת בְּגוּף וּנְפֶשׁ כְּאֵלוֹ, וּמִתוֹרָה וּתְפִלָּה עוֹשִׂים טְפֵל,
עַד שֶׁהִרְבֵּה מִשְׁלִיכִים עֶסֶק הַתוֹרָה לְגַמְרֵי, אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִּנְעוּרֵיהֶם
הָיוּ לְמַדְנִים מְפֻלְגִים וְכוּ', עַד שֶׁכִּמְעַט שׁוֹכְחִים גַּם אֶת הַתְּפִלָּה וְכוּ',
בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, הַשֵּׁם יִרְחַם (עֵינֵי לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מִהַדְּעַת
הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְזֶה עֶקֶר הַנְּחִמָה
מְכַל הַצְּרוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), וְכֵן
אָמְרוּ (נְדָרִים מא.): "דְּעַת קְנִיַת מָה חֲסָרְתָּ דְּעַת חֲסָרְתָּ מֵהַ קְנִיַת", עֵינֵי
שָׁם.

וַיְסוּד הַכָּל לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה — "מְשׁוּנָה פְּרִיילֶעךָ", כִּי כְּפִי
מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם כָּל מִינֵי צְרוֹת וַיְסוּרִים,
מְנִיעוֹת וּבְלִבּוֹלִים, שֶׁפִּיכּוֹת דָּם וְהִרְפָּתְקָאוֹת, מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, אֵי
אֶפְשָׁר לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר,
שֶׁשִּׁמְחָה הִיא הָעֲבוּדָה הַקְּשָׁה יוֹתֵר מְכַל הָעֲבוּדוֹת (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
כ), עוֹד אָמַר: "סֵעַ הָאֵט אֶ פְּנִים אִז מְקַעַן נִישְׁט קוּמְעַן צוֹ שִׁמְחָה
נָאֵר מִיט נֶאֱרִישׁ מֵאֲכֵן זִיךְ"י, עֵינֵי שָׁם; (וְעֵינֵי הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְפִילַת

ג) כְּפִי הַנְּרָאָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׁמְחָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי עֲשִׂית עֲנִינֵי צְחוּק וּשְׂטוֹת.

אָשֶׁר עו בְּנַחֵל קמז

אפּים, הַלְכָה ד), שְׁמֶרְכָה מְאֹד לְדַבֵּר עַל שִׂיחָה זו, וְכָל הַנְּבִיאִים לֹא זָכוּ לְנִבּוּאָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמֶחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוּאֵל-א, י): "וּפְגַעְתָּ חָבֵל נְבִיאִים יֹרְדִים מִהַבְּמָה וּלְפָנֵיהֶם נִבֵּל וְתוֹף וְחִלִּיל וְכִנּוֹר, וְהִמָּה מִתְנַבְּאִים".

וּבְכֵן, חֲבָרֵי הַיָּקָר, עֲכָשׁוּ נִכְנָס חֲדָשׁ אֲדָר — "מְשֻׁנְכָנִס אֲדָר מְרַבִּים בְּשִׁמְחָה" (תַּעֲנִית כט.), תַּרְגִּיל עֲצָמָה לְרִקְדָּה בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאִם אֵין לָהּ עִם מִי לְרִקְדָּה תַּרְקֹד עִם עֲצָמָה, וּמוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל אָמַר לְר' מֹשֶׁה בְּרִסְלָכֵר ו"ל: "אֵיךְ גִּיב דִּיר אַרוֹיס אַ תְּשׁוּבָה זְאֻלְסֵט טֵאנְצֵן אֵלֶע טֵאג"ל, וְזֶה עָקָר גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵף שֶׁהַמְתַּנְגְּדִים צוֹחֲקִים מִזֶּה, מָה אֲכַפֵּת לָנוּ זְאֻלֵן זֵיי פֵּאֶרְשׁוּוֹאֲרֵצֵט וְוֵעֵרֵן בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה" פֵּאֶשֶׁר בְּחֵרוֹ לְעֲצָמָם, וְאַנְחֵנוּ נְחֻזֵק עֲצָמָנוּ בְּנִקְדַת יְהוּדוּתָנוּ, בְּרוּף אֵלְקִינוּ שְׁבִרְאָנוּ לְכַבּוּדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וּבְרוּף הַשֵּׁם, שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי, חֵס וְשְׁלוֹם, וְזֶה עָקָר הַשְׁמֶחָה, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְרִקְדָּה בְּכָל יוֹם, וְכָל שְׁפָן שְׂזָכִינוּ לְהַתְקַרֵּב לְאוֹר נוֹרָא וְנִשְׁגָּב בְּזֶה, אוֹר הַגְּנוּז וְהַנְּעֵלָם מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֵלְקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים — כִּי טוֹב לְגַנּוּז (עֵין בְּרֵשׁ"י ו"ל, חֲגִיגָה יב.), וְעַתִּיד לְהַתְגַּלּוֹת בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְאֵז יִתְקִים: "וַיַּדַּע כָּל פְּעוּל כִּי אֶתָּה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבֵּין כָּל יִצְוֹר כִּי אֶתָּה יִצְרַתּוֹ" וְכוּ', אוֹן דִּי גֵאנְצֵעַ וְוֵעֵלְט וְוֵעֵט זֵיין בְּרִסְלָכֵר חֲסִידִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (חֵי-מוֹהֲרַ"ן, סִימָן שֶׁלֹּט - דְּפּוּס חֲדָשׁ).

יְדִידָהּ הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָהּ...

(ד) אֵנִי נוֹתֵן לָהּ חֶקוֹן תְּשׁוּבָה, שְׁתַּרְקֹד בְּכָל יוֹם.
(ה) שְׁהֵם יִשְׁחִירוּ אֶת עֲצָמָם בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה.
(ו) וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִהְיוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָכֵב.

עז.

בעזרת השם יתברך, אחר חצות, אור ליום חמישי לסדר תצוה ה'תשכ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי, אהובי, אחי היקר, השוטה
בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך על-פי דרך
האמת שגלה רבנו ז"ל בעולם, אשר כל נקדה ונקדה ביהדותנו היא
יקרה מאד מאד אצל השם יתברך, ואלו הנקדות הטובות שיש בכל
אחד מישראל, (שמחפיל בכל יום שלש תפלות, ולומד קצת שעורים
קבועים: תנ"ך, משניות, גמרא ושלחן ערוך וכו' וכו' ונותן צדקה
וכו' וכו'), אלו הנקדות הן בבחינת שערות, כי אפלו אם האדם
ממשיך את עצמו אל השם יתברך רק כחוט השערה, זה גם-כן
יקר מאד מאד אצל השם יתברך, ואלו השערות נמשכות ממקום
גבה ונורא מאד (כמובא בכתבי האר"ל), בחינת שערות דעתיק ואבא
ואמא וכו' וכו', ונעשה מזה למעלה מה שנעשה וכו', ומאירים שם
בעולמות העליונים אורות גדולים ונוראים שנקראים בחינת נימין
וכו', שהם נמשכין משלשה-עשר תקוני דיקנא וכו', משלש-עשרה
מדות של רחמים וכו', ששם נתהפכים כל העוונות לזכיות, והכל
בכח הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר
אמר בפרוש: "איהר גרייט מיר וואפנע מיט ציגל און איך בוי פון
דעם בנינים נפלאים" (עין חיי-מוהר"ן, סימן רצג — דפוס חדש), הינו
שאנחנו צריכים לעסק בעבודת השם יתברך כפי מדרגתנו מעט או
הרבה, ולקשר הכל לצדיק האמת, והוא יבנה לנו מזה ברוחניות
היכלות ובנינים נפלאים וכו'.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו בזכיות חנם להתקרב לרבי אמתי
כזה, טוב להודות להשם יתברך על זה בכל יום, על כל החסד

(א) אתם תכינו לי טיט ולבנים, ואני בונה מזה בנינים נפלאים.

הַנוֹרָא וְהַנְּפִלָא שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁרִינוּ אֹן פֶּאָרְטִי אֲשֶׁרִינוּ; וְעֵין בְּלִקְוִיטִי-הֶלְכוֹת (הַעוֹשָׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוֹב, הֶלְכָה ב) מַגְדֵּל הַעֲנָן — לְקִשָּׁר כָּל מְצוּהָ לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה בְּטוֹחַ שְׁהַמְצוּהָ תַעֲלֶה בְּשִׁלְמוֹת לְמִקּוֹם שְׁצָרִיכָה לְעֵלוֹת, וְתִהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מִכָּל הַמְקַטְרָגִים וְהַמוֹנְעִים, עֵין שָׁם; וְעֵין בְּלִקְוִיטִי-מוֹהֵר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ב) מַעֲנִין שְׁצָרִיכִים לְקִשָּׁר אֶת הַתְּפִלָּה לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְהוּא בּוֹנֶה מְזֵה מַה שְּׁבוֹנֶה וְכוּ' קוֹמֵת הַשְּׂכִינָה וְכוּ' וְכוּ'; וְעֵין שָׁם (חֶלֶק א', סִימָן ט), שֵׁשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁעָרִים לְמַעְלָה כְּנֶגֶד שְׁנַיִם-עָשָׂר הַשְּׂבָטִים, וְכָל תְּפִלָּה מֵאוֹתוֹ הַשְּׂבָט צָרִיכָה לְהַכְּנִס לְשַׁעַר וְלִשְׂבָט הַשֵּׁיף לָהּ, וְצָרִיף לְזֶה זְכוּת גְּדוּלָה, שְׁיִזְכֶּה הָאָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ לְשַׁעַר הַשֵּׁיף לָהּ, כִּי מוֹכֵן מֵאֵלָיו אֲשֶׁר כָּל שְׂבָט יֵשׁ לוֹ אֶלְפֵי מִשְׁפָּחוֹת, וְכָל מִשְׁפָּחָה יֵשׁ לָהּ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבִּי רַבְּבוֹת נְפִשׁוֹת (מֵאֲזוֹ שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל לְגוֹי עַד עַכְשָׁיו), וְזֶה רַק בְּשְׂבָט אֶחָד, וּמִכָּל שָׁפָן בְּכֻלְיֹת הַשְּׂבָטִים כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַב רַבִּי רַבְּבוֹת רַבְּבוֹת וְכוּ' וְכוּ' נְפִשׁוֹת, וְכָל אֶחָד מִתְּפִלָּל וְכוּ', עַל-כֵּן צָרִיכִים זְכוּת גְּדוּלָה שְׁתַּכְּנִס תְּפִלָּתוֹ לְמִקּוֹם הָרְאוּי לָהּ, וְאֲזוֹ בְּיָדָאֵי הָיוּ תַּכְּף-וּמְיָד נִתְקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת, אִף זֶה לְעִמַּת זֶה, אִם הָאָדָם חוֹטָא, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְחִלְיָהּ, וּבוֹרָא מְקַטְרָגִים וּמִשְׁטֵינִים וּקְלָפוֹת וְכוּ', הֵם הַמְּעַכְּבִים אֶת הַתְּפִלוֹת לְעֵלוֹת לְמִקּוֹם הָרְאוּי לָהֶן, בְּכַחֲנִית (אֵיכָה ג, מד): "סִכּוּתָהּ בְּעֵנָן לָךְ מֵעֵבוֹר תְּפִלָּה" וְגו', עַל-כֵּן צָרִיכִים לְקִשָּׁר אֶת הַתְּפִלָּה לְצַדִּיק הָאֱמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת יוֹדֵעַ לְכוּן הַשְּׁעָרִים, וְלְהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה וְתַפְּלָה לְשַׁעַר הַשֵּׁיף לָהּ, עֵין שָׁם; וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׂיֵאמְרוּ קִדְּם הַתְּפִלָּה: "הֲרִינִי מִקִּשָּׁר עֲצָמִי לְכָל הַצַּדִּיקִים שְׁבִדוֹרִינוּ" (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רצו), וּבְלִקְוִיטִי-מוֹהֵר"ן (חֶלֶק א', סִימָן נה) מוֹבָא, שְׁצָרִיף לְקִשָּׁר אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה גַּם עִם "נְפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם", עֵין שָׁם; עַל-כֵּן הוּא דְּבָר יָקָר וּנְפִלָא מְאֹד מְאֹד, שֶׁהִנְהִיגוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁבָכַל "בְּרִסְלָבֵר שְׁטִיבְל"י תְּלוּי בַּמְזֻרַח שְׁלֵט וְעֵלָיו כְּתוּב: "הֲרִינִי מִקִּשָּׁר עֲצָמִי בַּתְּפִלָּתִי לְכָל

(ב) ומכל מקום.

(ג) בית-המדרש דחסידי ברסלב.

הצדיקים האמתיים שבדורינו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבינו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן".

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור כזה, "השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלינו" (תהלים סו, ט), והתמד מאד מאד בכל יום בספריו הקדושים: "לקוטי-מוהר"ן", "לקוטי-הלכות" ו"לקוטי-תפלות", "והחוט המשלש לא במהרה ינתק" (קהלת ה, יב), זיי וועלן דיר נישט לאזן פאלן, חס ושלום, "טועמיה חיים זכו וגם האוהבים דברייה גדלה בחרו"; ועקר הפל חזק מאד להיות תמיד רק בשמחה, כי זה העקר, "שמחה היא מסטרא דקדשה", ובפרט עכשו בחדש אדר, שזהו מקור השמחה, תרקוד בכל יום חק ולא יעבר, ואז טוב לך לנצח.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

עח.

בעזרת השם יתברך, אחר חצות, אור ליום ראשון לסדר תצוה ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, חברי, ידידי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בתורה ובעבודת השם יתברך, ואל תפל, חס ושלום, בדעתך משום ברייה שפעולם, פי הבעל-דבר אורב לאדם בכל יום ויום מחדש, להפילו ולהשליכו ולרחקו מהתורה ומהשם יתברך ומהצדיק האמת, ולולא השם יתברך עוזר לו לא

יכלנו לו.

ועקר העזר הוא רק על-ידי הצדיק האמת, המגלה לנו עצות נוראות ונפלאות איה לעבר את זה העולם, ומעורר אותנו על תכליתנו הנצחית לכל גישן ימינו ושנותינו להכל ולריק, חס ושלום, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת, טוב להודות להשם יתברך על זה בכל יום, ועקר הכל — תתמיד מאד בספריו הקדושים בכל יום, ותעשה לה שיעור פסדר ב"לקוטי-מוהר"ן הקדוש בכל יום, חק ולא יעבר, ומה שלא תבין תשאלי, ואפרש לה, בעזרת השם יתברך, וגם התמד מאד בלמוד "לקוטי-הלכות" בכל יום פסדר, וכל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא (נדה עג), ואמרו על זה גדולי אנשי שלומנו, שזה סוכב על ה"לקוטי-הלכות", שמעוררים מאד לתשובה שלמה, ועל-ידי-זה זוכים לעולם הבא וכו'.

ועקר הכל — תרגיל עצמך לומר בכל יום התפלות שלנו — "לקוטי תפלות", כי העקר הוא תפלה, כמו שדברו בסעדה שלישית של שבת-קדש, ורק על-ידי תפלה יכולים לזכות למה שהאיש הישראלי צריך לזכות, וזה עקר כלי זינו כנגד כל הקמים עליו ברוחניות ובגשמיות, וזה לעמת זה עומד המן הרשע, ימח שמו, שהוא מזרע עמלק, ומחליש בכל עת מלהתפלל אליו יתברך, ועל-ידי-זה עובר, רחמנא לצלן, מה שעובר גם בגשמיות, ואי אפשר להנצל ממנו כי אם על-ידי הצדיק האמת, בחינת משה רבנו, הנאמר בו (שמות יז, יא): "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" וגו', ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ראש השנה כט): "וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לה, כל זמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את לבן לאביהם שבשמים היו מתגברים" וכו', עין שם; וצריכים לזכר את זה היטב, שזה עקר מצות זכור, (השבוץ קוראים פרשת זכור), והיא הכנה לפורים — "מחית עמלק", והכל על-ידי הצדיק האמת, בחינת מרדכי, שעסק

הרבה בתפלה ובקשה, כמו שכתוב (אסתר ד, א): "וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר ויצעק וצקה גדולה ומרה", ודיקא על-ידי-זה היתה מפלה גדולה לסטרא אחרא, כמו שכתוב (שם ט, א): "ונהפך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם".

אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו דבורים פאלו, והכל בכח הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, והעקר: "משנכנס אדר מרבים בשמחה", שתהיה בשמחה תמיד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן כד, עין שם): "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", וזה עקר ויסוד גדול בעבודת השם ותפירה, ותהלה לאל, אנשי שלומנו היקרים "זענען פרייליכע מענטשן"^א, ורוקדים בכל יום, אשר לא תמצא זאת בכל העולם, כי שמחה ואמונה תלויות אחת בתחרתה, וכפי מדת האמונה הקדושה שיש לאדם, כן הוא בשמחה, "פקודי ה' ישרים משמחי לב" וגו' (תהלים יט, ט).

ותשתדל לבוא בכל פעם לבית מדרשנו "ברסלבר שטיבל", כאשר נדבר בינינו, בסעדה שלישית למשל, שלא ירגישו בני-אדם איפה אפה הולך, ושמחתי כצל כל הון שקימת דברי בזו השבת-קדש — ובאת, ובדאי יהיה לך לטובה גדולה, ובפרט שאתה רואה שחבריך היקרים באים בכל פעם; ודע שכתבתי לך מכתב ביום חמישי לסדר תרומה, ומסתמא עוד לא קבלת את זה, והוכחתי אותך בתוכחה מגלה ואהבה מסתרת, שתבוא לבית-המדרש, ומזה רואים מעלת הרצון והמחשבה, שבאת עוד קדם שקבלת המכתב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ע.ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּצִוָּה, "פְּרֻשֵׁת זְכוּר" ה'תשכ"ד.

אִף טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַמְּפֹלָא וְהַמְּפֹלָג
בְּהַתְמַדָּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַמְּשִׁתַּקֵּק בְּאַמֶּת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וְלְהַתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
שְׁזָה הָעֵקֶר בְּזָה וּבְכָפָא, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר
שְׂבָעוּלָם, אִף שְׂעוּבָר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם מֵה שְׂעוּבָר, אֵל תִּירָא וְאַל תִּחַת!
כִּי כָּף עוֹבֵר עַל כָּל הַמְּשִׁתַּקֵּק וְהַחֲפִיץ בְּאַמֶּת לְצִאת מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם
הַזֶּה, וְלִזְכוּת לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, שְׂעוּמִדִּים לְפָנָיו
מְנִיעוֹת וְעֹכּוּבִים, בְּלִבּוּלִים וְהִרְפָּתָקָאוֹת, מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְדַמְיוֹנוֹת,
וְהַפֵּל כְּדֵי לְמַנְעוֹ מִדְּרָךְ הַחַיִּים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, כד): "וְאֵת
לְהַט הַחֲרֹב הַמְּתַהַפֵּכֶת לְשִׁמּוֹר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים" וְגו', וְכָל זֶה הוּא
רַק בְּשָׂבִיל הַנְּסִיּוֹן וְהַבְּחִירָה.

וּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קטו) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ,
יח): "וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחוֹק" פְּרוּשׁ — כָּלֵל הַמּוֹן הָעָם נִתְרַחֲקִים עַל יְדֵי
הַמְּנִיעוֹת, אֲבָל "וּמֹשֶׁה" — שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, מְגַלֵּה לָנוּ וּמַעוֹרֵר
אוֹתָנוּ, "נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל" — בְּחִינַת כָּלֵל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפּוּבִים, בְּחִינַת
חֲשֵׁף עֵנָן וְעֶרְפֶּל, צְרִיכִים לִידַע "אֲשֶׁר שֵׁם הָאֱלֹקִים" — כִּי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְאֵין שְׂיִכָּת שׁוֹם יְרִידָה, כִּי מִכָּל
מְקוֹם יְכוּלִים לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו, אֲפֹלוּ בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים קלט, ח): "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱ", כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה אֶת
כָּלֵם — כָּלֵלִיוֹת הַבְּרִיאָה, וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קלג),
מַעֲנִין שְׂמַתְגַּבְרִים הַעֲכּוּבִים וְהַמְּנִיעוֹת עַל הַהַתְקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וְלַתּוֹרָה וְלַצַּדִּיק, עֵין שָׁם; (וְעֵין נִפְלְאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, כָּלֵא
בְּגִדִים, הַלְכָה ד).

והעקר לבלי לפל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוֹלָם, כִּי לְזִכּוֹת
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי מְנִיעוֹת וְצַמְצוּמִים
 רַבִּים, פְּרוּשׁ "עֵס דְאַרְף אֶסְאָף אֵיבָעֵר גִּיין"^א, (כֶּף שְׂמַעְתִּי פָעַם
 לְפָרֵשׁ אֶת אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ), וְעֵינִן בְּמַעֲשֵׂה מִהַבְּעָרְגִיר וְהֶעֱנִי
 (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה י'), "שְׁהִבַת מְלֶךְ" (שְׂמֵרְמוֹת לְשִׁכְנֵתָא קְדִישָׁא),
 אוֹמְרַת לְכֹל אֶחָד הַרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ וְלִקְחַת אוֹתָהּ מִשְׂבִּיָּה
 בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "דִּי וואַסְעֶרן זְעַנְען אַבְעֵר אֵיבָעֵר דִּיר נִישְׁט אַרִיבָעֵר
 גְּעֵנאַנְגֶען"^ב, עֵינִן שָׁם; כִּי זֶה עָקֵר מַעֲלַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁעוֹבֵר עָלָיו
 מֵהַ שְׂעוֹבֵר, אֶפְלוּ כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׂבָעוֹלָם, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא
 נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וּמְחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּמָה שְׂיָכוֹל, דִּיקָא זֶה יָכוֹל לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב
 אֶל כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, (וְלִקְחַת אֶת הַבַּת מְלֶךְ — הַשְּׂכִינָה, בְּחִינַת
 הַמְּדַרְגּוֹת הַרְמוֹת וְכוּ' וְכוּ'), וְרַבְּנּוּ וְ"ל אָמַר פָּעַם: "הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 הָאֵט לִיב אֵיין גְּעַפְּעֶרְעֶגְלֶטֶן חֲסִיד"^ג, פְּרוּשׁ שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׂעוֹבֵר,
 וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְלַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי, נִרְאֶה לְפָרֵשׁ עַל-פִּי
 הַקְּדוּמָה זֶה הַמַּעֲשֵׂה שְׂסַפֵּר רַבְּנּוּ וְ"ל (מוֹבָא בְּסוּף שְׂבַחֵי-הַר"ן, סִימָן לו', עֵינִן
 שָׁם), שְׁשַׁלַּח מְלֶךְ שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים לְמְדִינָה עִם דְּבַר סֵתֵר לְמֶלֶךְ אַחֵר
 וְכוּ', וְהִרְאִישׁוֹן נִהְגַּ בְּחֻקָּהּ וְכוּ' וְנִצַּל מִיָּדָם וְכוּ', וְכֵן אֶת הַשְּׂנִי תְּפָסוּ,
 אֲבָל נִצַּל מִיָּדָם בְּחֻקָּהּ אוֹ בְּגִבּוֹרָה וְכוּ', אֲבָל אֶת הַשְּׁלִישִׁי תְּפָסוּ וְכוּ'
 וְעָנּוּ אוֹתוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְעָשׂוּ לוֹ כָּל מִינֵי עֲנוּיִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן "הָאֵט
 עָר זִיף נִישְׁט אֵינְטֶעֶר-גְּעֵגֶעֶבֶן"^ד, וְהָיוּ חוֹקְרִים לְמִי מִהַשְּׁלֹשָׁה צָרִיכִים
 לְתֵן שְׂכָר יוֹתֵר מִכֵּלָם וְכוּ', וְאָמַר הַמֶּלֶךְ, "שְׂצָרִיכִים לְתֵן לְשְׁלִישִׁי",
 כִּי כִּבֵּר תְּפָסוּ אוֹתוֹ בְּמַצּוֹדָתָם, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִשְׂאָר אֶצְלָם
 וְכוּ', עֵינִן שָׁם כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַיָּטִב הַיָּטֵב, כִּי נִרְאֶה הוּא; וְזֶהוּ פְּרוּשׁוֹ:
 "הַמֶּלֶךְ" מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
 בְּשִׁבְלֵי הָאָדָם שְׂיִזְכָּה לְהַפִּירוֹ, כְּמוֹ שְׂמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (בֵּא מֵא):
 בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיה וְכוּ', וַיִּסְחֹר בְּזֶה הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וּמַצּוֹת

(א) צָרִיף לַעֲבֹר הַרְבֵּה עַל הָאָדָם.

(ב) אֲבָל עָלִיד הַמִּים לֹא עָבְרוּ.

(ג) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב חֲסִיד "מִטְגָּן"...

(ד) לֹא נִכְנַע.

ומעשים טובים, וכשמגיע זמנו כפי שקבע לו השם יתברך, אז "חונן למלך" — הקדוש-ברוך-הוא, ונכנס לגן-עדן, ומקבל שכרו כפי עבודתו בזה עולם, ויש שלש בחינות בבני-אדם, יש "צדיקים", "בינונים" ו"רשעים", "הצדיקים" — מקדשים ומטהרים עצמם מנעוריהם, ועובדים כל ימיהם את השם יתברך, ועל-ידי-זה אין לאנשים ה"רעים", שהם היצר הרע והסטרא אחרא, שום שיכות אליהם, "הבינונים" — הם לוחמים כל ימיהם עם היצר הרע והסטרא אחרא, אבל בסוף הם מנצחים אותם, אף-על-פי-כן לא חטאו כל ימיהם, רק עליהם הייתה ההתגברות יותר מהצדיקים, "והרשעים" — פרוש אלו שלא יכלו לעמד בנסיון היצר הרע והסטרא אחרא, וחטאו הרבה, חס ושלום, להשם יתברך, ועברו עליהם כל מיני ירידות שבעולם, אף-על-פי-כן לא נפלו בדעתם ולא נתיאשו, נאהר יי האבן זיך דערהאלטן און זיי האבן ארויס געכאפט פון די וועלט אביסל נקדות טובות וכו', ואמר מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שלשלישי מגיע שכר יותר מכלם וכו', (עין שם כל המעשה, והבן הרמז), ועל-פי זה יכולים לפרש הפסוק (תהלים לב, י): "רבים מכאובים לרשע, והבוטח בה' חסד יסובבנו", הינו כנ"ל, שעוברות הרבה צרות על הרשע ברוחניות ובגשמיות, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות סא): "אוי לי מיצרי ואוי לי מיוצרי", עין שם; אבל זה הרשע לא נופל בדעתו, חס ושלום, ומחזק בעצמו "ובוטח בה'" על רחמיו המרבים, ומחזק את עצמו בנקדות הטובות שיש לו, ואזי "חסד יסובבנו", כי ישוב אל השם יתברך וירחמהו, כי ירבה לסלח וכו', והבן.

וגם על-פי זה יובן מה שאמרו בגמרא (ברכות לד:): "במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד", כי אדם זה היה כבר בפאול תחתית, ואף-על-פי-כן "האט ער זיך דערהאלטן", זה למעלה מהפל וכן"ל, אשרינו ואשרי חלקנו,

(ה) הם החזיקו מעמד, וחספו מזוה העולם נקדות טובות.
(ו) הוא החזיק מעמד.

שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת, נחל נוכע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאמר (תיימוהר"ן, סימן שלב – דפוס חדש): "אני נהר המטהר מפל הפתמים"; אשרינו ואשרי חלקנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

חזק מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שפעולם, כי אי אפשר להפגם אל הקדשה, כי אם על-ידי מניעות, ועל-ידי-זה נהפכות אחרי-כן "מניעות" לאותיות "נעימות" (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפה) וזו לשונו הקדושה: "מי שיש לו יגיעות וטרחות יותר בתחלת ההתקרבות להשם יתברך וכו' וכו', הם טובה גדולה לאדם, כי על-ידי-זה זוכה אחרי-כן לקבל הרבה קדשה וטהרה, ונעשה לו פלי, וכפי גדל המניעות והצרות שיש לו, פן נגדל הפלי לקבל האור הגנוז וכו', עין שם היטב היטב; ועין בדברי חכמינו הקדושים (יומא ד.): "תניא משה עלה בענו, ונתפסה בענו, ונתקדש בענו, כדי לקבל תורה לישראל בקדשה", נמצא, שבזה המאמר מרמזים פל דברינו, כי ענו זה בחינת מניעות – ענו וחשך וערפל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), שדיקא על-ידי רבוי הצרות והמניעות זכה לקבל את התורה הקדושה ודו"ק.

חזק ואמץ מאד העקר להיות תמיד בשמחה, בפרט עכשו בחדש אדר, "משנכנס אדר מרבין בשמחה", ותרקד בכל יום חק ולא יעבר, כי עקר קיום האדם בזה העולם הן בגשמיות והן ברוחניות, הוא רק על-ידי שמחה, ותרגיל עצמך לפרש שיחתך להשם יתברך בכל יום, גם תראה לחדש בכל יום חדושים בתורה הקדושה, על-פי דברי רבנו ז"ל, שהוא ענין גדול ונורא מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים קה קיח), ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּצִוֶה ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַמְקַרְבֵּ אֶל הַנַּחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחָה נְצַח.

אַהוּבֵי, אַחֵי! חֲזֵק מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַתְחִיל בְּכָל יוֹם
מְחֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
וְהַתְּלַמֵּד מְאֹד בְּלִמּוּד סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְתִלְמַד כְּסֵדֶר
דִּיקָא כְּאֲשֶׁר הִתְחַלְתָּ, וְעַקֵּר הַלִּמּוּד צְרִיף לְהִיּוֹת לְעִבְדָּה וְלִמְעֻשָׁה,
כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם עֲצוֹת וְדַרְכֵימָם נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד, אֲשֶׁרֵי
שְׂיִאחֲזוּ בָהֶם!

וּמִסְפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר פָּעַם בָּאוּ ר' אַבְרָהָם
שְׁטֵעֵרִינְהָאֲרֵץ ז"ל וְחִבְרוּ ר' מְרֻדְכֵי שׁוֹחֵט ז"ל אֶל הַרְבֵּ
מְטֻשְׁהָרִין ז"ל, וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ, שְׂיֵאמֶר לָהֶם פְּרוּשׁ בְּאִיזָה מְקוֹם
בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" שְׁלֹא הִבִּינוּ, "הָאֵט עַר אֵיין זִיפֵץ גְּעֻנְעֵבֵן"א,
וְאַחֲרֵי-כֵן הִשִּׁיב וְאָמַר לָהֶם: "עֵס אִיז שׁוִין אַכְצִיג יֶאֱהָר וָוֵאֵס דְּעַר
"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" אִיז גְּעֵדְרוּקֵט גְּעוֹוֵאֲרֵן און מ'הָאֵט גִּישְׁט גְּעֻזוּכֵט
קֵיין פְּרוּשִׁים בִּיז הֵיִינְט"ב, וְכוּנְתוֹ הִיְתָה שְׁפָל תְּלַמִּידֵי רַבְּנוּ ז"ל
וּמוֹהַרְנֵ"ת ז"ל עֵקֶר לְמוֹדֵם הִיָּה רַק לְעִבְדָּה וְלִמְעֻשָׁה, שְׂרָאוּ תוֹרוֹת
וְשִׂיחוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ וְהִתְחַזְּקוּ עִם זֶה מְאֹד מְאֹד, וְעַכְשָׁו רוֹצִים
"פִּשְׁט" לְהִבִּין; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׂזַכִּינוּ לִידַע מְאֹר גְּנוּז כְּזֶה,
וְנוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ וְכוּ', וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֹא כָּל הָאֲרֵץ כְּבוֹדוֹ, רַחֲמָן מְלֹא רַחֲמָנוּת.

(א) הוּא הוֹצִיא אֲנָחָה.

(ב) כְּבָר שְׁמוֹנִים שָׁנָה שֶׁה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן נִדְפַס, וְלֹא חִפְּשׁוּ פְּרוּשִׁים עַד הַיּוֹם.

שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאמר (חיי-מוהר"ן, סימן שלב – דפוס חדש): "אני נהר המטהר מכל הפתמים"; אשרינו ואשרי חלקנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

חזק מאוד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי אי אפשר להבגס אל הקדושה, כי אם על-ידי מניעות, ועל-ידי זה נתהפכות אחרי-כן "מניעות" לאותיות "נעימות" (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפה) וזו לשונו הקדושה: "מי שיש לו יגיעות וטרחות יותר בתחלת ההתקרבות להשם יתברך וכו' וכו', הם טובה גדולה לאדם, כי על-ידי זה זוכה אחרי-כן לקבל הרבה קדושה וטהרה, ונעשה לו כלי, וכפי גדל המניעות והצרות שיש לו, כן נגדל הפלי לקבל האור הגנוז" וכו', עין שם היטב היטב; ועין בדברי חכמינו הקדושים (יומא ד.): "תניא משה עלה בענון, ונתפסה בענון, ונתקדש בענון, כדי לקבל תורה לישראל בקדושה", נמצא, שבזה המאמר מרמזים כל דברינו, כי ענון זה בחינת מניעות – ענון וחשף וערפל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), שדיקא על-ידי רבוי הצרות והמניעות זכה לקבל את התורה הקדושה ודו"ק.

חזק ואמץ מאוד העקר להיות תמיד בשמחה, בפרט עכשו בחדש אדר, "משנכנס אדר מרבין בשמחה", ותרקד בכל יום חק ולא יעבר, כי עקר קיום האדם בזה העולם הן בגשמיות והן ברוחניות, הוא רק על-ידי שמחה, ותרגיל עצמה לפרש שיחתך להשם יתברך בכל יום, גם תראה לחדש בכל יום חדושים בתורה הקדושה, על-פי דברי רבנו ז"ל, שהוא ענין גדול ונורא מאוד מאוד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים קה קיח), ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר   פּב   בְּנַחֵל   קִנֵּט

מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאֵל תּפִּיל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, פִּי ה' עִמָּךְ, אֶתְךָ וְאַצְלָךְ, כִּי מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּלֶא כָּל עַלְמֵינ וְסוּבֵב כָּל עַלְמֵינ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, אֲשֶׁר מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהִסְתַּפֵּל אֶל הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית, וְלִבֵּל נִבְלָה יְמֵינוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּהִבֵּל וְרִיק, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר טוֹב גְּמָלָנוּ, וְהִעֲקָר לְצִיַּת אֶת רַבָּנוּ וְ"ל, וְיִסוּד דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הוּא לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִפְרֹשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנֵי הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ פְּאֲשֶׁר יִדְבַּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, אֲשֶׁרֵינוּ אוֹן פֶּאֶרֶט אֲשֶׁרֵינוּ.

וְתִשְׁמַר עֲצָמְךָ מֵאֵד מַכְעָס, פִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרֵר הַמְּקַטֵּר הַגָּדוֹל, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵינ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן נו), וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז, יוֹמָא כג.): "כָּל הַמַּעֲבִיר עַל מְדוּתָיו מַעֲבִירִין לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו", וְלִבֵּל תְּהִיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, עֲקָשָׁן בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁנֵהֵג רַבָּנוּ וְ"ל, כִּי אִם בְּעִבּוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיף לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן גָּדוֹל (עֵינ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סִימָן מח).

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

פּב.

בְּעִזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר תְּצִוָּה ה'תשכ"ד.

אִף טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הָאֲבָרָה הַמְּשֻׁתָּקֵי לְעִבּוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלְהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, שְׁזֵה הִעֲקָר בְּזֵה וּבְכָא לְנִצַּח נִצְחִים, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

אֲחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מֵאֵד בְּעִבּוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָף הָאֲמֵת,

שְׁקַבְלֵנוּ מֵהַצְדִּיק הָאֱמֵתִי, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, וְהִתְמַד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, שְׁשֵׁם מִנְחַת דַּעְתוֹ הַקְדוּשָׁה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב, עִין שֵׁם הַיֵּטֵב), וְאֵל יַחְסֵר לָךְ יוֹם בְּלִי לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם מְחִיִּים אוֹתָנוּ וּמְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְגַלִּים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְהַפֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית.

אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֶךָ, שְׁזָכִיתָ שֵׁשׁ לָךְ חֶלֶק גְּדוֹל בְּכַנְיָן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שְׁלֵנוּ — "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁאֲתָה לּוֹמֵד שֵׁם כָּל הַיּוֹם, וְגַם תִּקְנֶנָּה כַּמָּה דְּבָרִים, שְׁמֵאֵד הָיוּ נִצְרָכִים, (כְּמוֹ אַרוֹן לְסִפְרִים וְכוּ'), אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֶךָ, כִּי כָּל יְגִיעָה שְׁיִגְעַת לְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל תִּהְיֶה לָךְ לְטוֹבָה גְּדוֹלָה בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח, וּתְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים, וּתְעוֹרֵר אוֹתָם מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְשִׁיתְּמִידוֹ מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

גַּם תִּיַחֲדוּ לָכֶם זְמַן בְּעִבּוּר הַתְּבוּדוֹת — לְפָרֵשׁ שִׁיחַתָּנוּ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וּלְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְחַנּוּנִים שְׁיִקְרְבוּנוּ אֵלָיו וְכוּ', וְאִם יֵשׁ לָכֶם פְּעַם פְּנְאִי, תִּכְנָסוּ לְאִיזָה יַעַר וְתִצְעֲקוּ שֵׁם אֵל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מֵעֶמֶק הַלֵּב, וְאִזּוּ בְּוַדָּאֵי תִרְאוּ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, נִפְלְאוֹת רַבּוֹת — אִם תִּתְמִידוֹ בְּזֶה, וְעִין בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (בְּפָרָשָׁה זו), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשָׁה: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'" (הוֹשַׁע יד, ג), אָמַר לָהֶם: 'דְּבָרִים אֲנִי מְבַקֵּשׁ, בָּכוּ וְהִתְפַּלְלוּ לְפָנָי וְאֲנִי מְקַבֵּל'", כִּי הַתְּבוּדוֹת הַיָּא מַעֲלָה עָלֵינוּהָ וּגְדוֹלָה מִן הַכֹּל (עִין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), וְאִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת "בְּרֶסֶלֶב חֲסִיד" בְּשׁוּם אֶפֶן שְׁבַעוּלָם בְּלִי הַתְּבוּדוֹת, כִּי לְהַרְגִּישׁ טַעַם אֹר הַגְּנוּז, שֶׁהוּא אֹר רַבְּנוּ ז"ל, אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת (עִין שֵׁם, חֶלֶק א', סִימָן טו), וְכָל הַמְרָבָה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח בְּחֻסְדִּים, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל הַמְדַרְגּוֹת שְׁבַעוּלָם, וּבְלִי

התבודדות, האדם הוא מְבֹהֵל וּמְבִלְבֵּל מְאֹד (עי' שיחות-ה'ר"ן, סימן רכח).

וְעַיִן בְּדַבְרֵי אֶחָד מְגֹדֹלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטְעֵר ז"ל, שְׁנִדְפְּסוּ כְּעַת בְּסֵפֶר "שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל" (מכתב קו), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּאִמְצַע דְּבָרָיו: "גַּם נִתְיַסַּד אֲצִלְנוּ בֵּית הַתְּבוּדוֹת זֶה אֵיזָה שָׁנִים, וַתְּהִלָּה לְאֵל, כֹּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ זְמַן מִיַּחַד לְהַתְּבוּדָה שֶׁם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי אָנוּ מְבִינִים הֵיטֵב בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּלִי הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִימֵי שְׁעָה, אִף אִם יַעֲשֶׂה הָאָדָם כֹּל מִיַּי עֲבוּדוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, לֹא יִהְיֶה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי עָקֵר הַהֲתַקְרָבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל וְלְדַרְכָּיו הַקְּדוּשׁוֹת — לְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבְלִי זֶה תִּדְעַ שֶׁהַהֲתַקְרָבוֹת הֵיא מִהַשְׁפָּה וְלַחוּץ, וְהַבְּעַל-דְּבָר מִתְּלַבֵּשׁ בְּמַצּוֹת, וּמֵרָאָה לְאָדָם כִּי הוּא נִצְרָךְ לְעֲבוּדוֹת אַחֲרוֹת, אִף שֶׁהֵן גַּם-כֵּן קְדוּשׁוֹת מְאֹד, אֲבָל זֶה הַסִּימָן אִם הוּא מְקַרֵּב אִם לֹא — אִם יֵשׁ לוֹ הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם" וכו', עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, עַיִן שָׁם.

עַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אַחֵי, חֲדָשׁ אֶת רְצוֹנְךָ, וְתִרְגִּיל עֲצָמְךָ לְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם אֶתָּה וְחֻבְרִיךָ הַיְקָרִים, בְּלִי שׁוּם תְּרוּץ שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַכֹּל מַעֲשֶׂה הַבְּעַל-דְּבָר לְמַנַּע וּלְעַכֵּב מִתְּקוּן נִשְׁגָּב וְנוֹרָא כְּזֶה, שְׂיִכּוּלִים לְזִכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי זֶה עָקֵר הַחַיִּים — לְבָרַח אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעָקֵר מַצּוֹת זְכִירַת עֲמֶלֶק, שְׂאָנוּ מְזַהְרִים עַל זֶה בְּכָל יוֹם, וּבְכַפְרֵט בְּשָׁבוּעַ זֶה שְׂקוּרִין "פְּרִשַׁת זְכוֹר" — לְזַכֵּר מַעֲשֶׂה עֲמֶלֶק, שְׂמַקְרֵר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל פֶּעַם, וּבְכַפְרֵט אֶת הַרְחוּקִים, בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנַב בְּךָ כֹּל הַנְּחַשְׁלִים" וְגו', וְהוּא מְקַרֵּר מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי עֲמֶלֶק הוּא כָּלֵל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, הוּא הַמְּסִית, הוּא הַמְּקַטְרֵג וְהוּא הַמְּחַלֵּשׁ אֶת הַדַּעַת מְלֵהֲתַחֲזֵק בְּתַפְלָה, כִּי הוּא בְּעֲצָמוֹ מְסִית אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּמָה שְׂמִסִּיתוֹ — בְּתַאֲוֹת וְהַרְהוּרִים וּבְמַדּוֹת רְעוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִחֲמַת זֶה מִתְּגַבְּרַת הַגְּלוּת, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא מְחַלֵּשׁ אֶת הַדַּעַת מְלֵהֲתַחֲזֵק בְּתַפְלָה, כִּי כְּשֶׁמְתַרְשָׁלִים מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּאַרְכַּת הַגְּלוּת בְּיֹתֵר בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

והשם יתברך לוחם עמו בכל דור ודור, על-ידי הצדיקים האמתיים בבחינת משה, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר", וכמו שכתוב (שם יז, יא): "והיה באשר ירים משה ידו וגבר ישראל", ואמרו על זה חכמינו הקדושים (ראש השנה כט.): "וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לה, כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים" וכו', כי הצדיקים האמתיים מכניסים בדעתנו לבלי ליאש עצמנו מן הרחמים בשום אופן, ומכניסים בלבנו התחזקות נפלאה להתחזק בתפלה תמיד יהיה איך שיהיה, ועל-ידי-זה תבוא הגאולה במהרה, [ועין בלקוטי-הלכות (נחלות, הלכה ד) נפלאות רבות, מענין המן — עמלק, שמתגבר למנע מתפלה והתבודדות, ועקר הכניעתו הוא בפורים על-ידי הצדיק האמת, מרדכי הצדיק, שהוא מכניס בדעתנו התחזקות נפלאה לצעק ולזעק אל השם יתברך, עין שם היטב].

חזק חזק מאד בפרט עכשו אחר החתנה, כי עכשו הזמן, ואם תרגיל עצמך עכשו, כבר תהיה רגיל כל ימי חייך, ואז טוב לך לנצח, גם תשתדל מאד מאד שיהיו לך תפלין דרבנו תם, כי זה עקר גדול ונורא בעבודת השם יתברך, ומוכא בלקוטי-הלכות (תפלין, הלכות ה, כז, כח, ט): "תפלין דרבנו תם הן מחינ גבוהים מאד מאד" ... "ועל-כן מי שרוצה לקרב את עצמו אל השם יתברך, להמשיך על עצמו תוספת קדשה, צריך להניח תפלין דרבנו תם, כמו שהזהיר רבנו ז"ל את אנשיו להניח תפלין דרבנו תם" ... "עקר תוספת קדשה נמשך על האדם על-ידי תפלין דרבנו תם" ... "עכשו בעקבות משיחא בסוף הגלות צריכים להזהר מאד להניח תפלין דרבנו תם, כמו שהזהירו כל הצדיקים האמתיים שהיו בימינו, כי עכשו התגבר מאד מאד הפעל-דבר, מחמת שרואה שקרב קצו לבוא, על-כן צריך להניח תפלין דרבנו תם, שהם נמשכים מהמחין של הצדיקים הגדולים, כדי לקבל פח מהם לשבר את היצר הרע שמתגבר עכשו" (עין כל

אָשֶׁר פֶּג בִּנְחָל קֶסֶג

זֶה שֵׁם), [וְעַיִן בְּכוֹכְבֵי אוֹר, שְׂדַעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא, שְׂתַכְּף כְּשִׁמְתַחֲלִין לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, יִתְחִילוּ לְהַנִּיחַ שְׁנֵי הַזִּיגוֹת], וּמִכָּל שָׁבֵן עֲכָשׁוּ אַחֲרֵי הַחֲתָנָה, בּוֹדְאֵי מְכַרְחִים לָךְ מְאֹד תְּפִלִּין דְּרַבְּנוּ תָּם בְּלֵי שׁוּם תְּרוּץ.

גַּם תְּהִיָּה זֶהִיר מְאֹד לְלָכֶת בְּכָל יוֹם לְמִקְוֵה בְּשָׁבִיל הַתְּקַרְבוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָךְ תְּקִנָּה שְׂתַתְּקֵן הַכֹּל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר: "דָּאס עַרְשֻׁטֵעַ אִיז מְקוּה"א, וּמִקְוֵה הוּא רְפוּאָה גְּדוּלָּה גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכג, עִין שֵׁם).

אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ דְּבוּרִים כְּאֵלוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה בְּכָל יוֹם.

יְדִידָךְ הָאוֹהֶבְךָ...

פ.ג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִוֶּה ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל אֲהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֶה מִהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ... נְרוּ יְאִיר.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעֵבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיִסוּד דַּעַתוֹ תְּלוּי בְּשְׁנֵי עֲנִינִים: "שְׂמִחָה" — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׂמִחָה וְלִרְקַד בְּכָל יוֹם דִּיקָא, "וְהַתְּבוּדוֹת" — שְׂתִיחָד לְעֲצֻמָּה מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ שִׂיחַתְּךָ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִשּׁוֹר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שְׂתִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְכוּ', וְעַל כָּלֵם לְהִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד שְׂלַחַן עָרוּף, לְשִׁמּוֹר, לְעִשׂוֹת וּלְקַיֵּם, שְׂמְאֹד הַזֶּהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר מִכָּל הַלַּמּוּדִים

(א) [הַתְּקִינָן] הִרְאִשׁוּן הוּא מְקוּה.

(עין שיחות-ה"ן, סימן כט), ואל תפל בַּדְעָתָךְ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, רק תחפש ותמצא בעצמך ובחבריך את הנקודות הטובות שיש בכם, ועל-ידי-זה יהיה נכנע עמלק, ימח שמו, שהוא תקף הסטרא אחרא, שמתגברת מאד להפיל את החלושי כח שבִּישְׂרָאֵל, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "וַיִּזְנֹב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁים" וכו', שרוצה להפיל את חלושי הכח למטה, חס ושלום, אבל כשזוכה האדם למצא בעצמו הנקודות הטובות אפלו בעת נפילתו, חס ושלום, על-ידי-זה נכנע עמלק (עין כל זה בלקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה א).

ידיך הדורש שלומך...

פד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר תצוה ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי וחברי היקר, השוטה בצמא מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, כִּאֲשֶׁר קָבְלָנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גִּגַּן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

ותשתדל לבוא לבית מדרשנו "בְּרִסְלָבֵר שְׁטִיבֵל" לשבת-קדש, אשר אין למעלה מזה, פי בבית-המדרש הנקרא על שם הצדיק האמת, שם מאיר האור הגנוז מששת ימי בראשית, האור שהיה מרחף אז על העולם, אורו של משיח צדקנו, והצדיק האמת ממשיך אמונת חדוש העולם, ועל-ידי-זה תהיה הגאולה במהרה בימינו (עין לקוטי-מוה"ן, חלק ב', סימן ח), פי עקר הגאולה תהיה רק על-ידי האמונה

הַקְדוּשָׁה (עֵין שֵׁם חֶלֶק א', סִימָן ז).

וְהִתְמַד מְאֹד בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל בְּכָל יוֹם, הַמְגִלִּים וּמִפְרָסְמִים
אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ — שֵׁשׁ בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הַצּוֹפֶה וּמִבֵּיט וּמִשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, פְּרֻטֵי פְרֻטֵית,
עַל כָּל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה מִקְרָנֵי רְאֵמִים עַד בֵּיצֵי כְּנִים, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל
פֶּה.

יְדִידָהּ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

פה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצוּהָ ה'תשכ"ד.

חַיִּים, בְּרִכָּה וְשְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לִידִידֵי, אֶהוּבֵי,
מִחֲמַד נִפְשֵׁי, הַבְּחוּר הַמְשֻׁתַקֵּק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ וְלִהְתְּקַרְבוֹת
אֶל הַצִּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזֹק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ — תּוֹרָה
וּתְפִלָּה, כְּאֲשֶׁר קִבְּלֵנוּ מֵהַצִּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל יִחַסֵּר לָךְ יוֹם בְּלֵי הַתְּבוּדָדוֹת, לְפָרֵשׁ שִׁיחָתְךָ אֶל
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְלִהְתְּוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל
כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְלִבְקֵשׁ וְלִצַּעַק וְלִהֲפָצִיר מֵאִתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שִׁתְּזַכֶּה לְהַכְּנִס
לְתוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה הָעֵקֶר, כִּי בְּלֵא הַתְּבוּדָדוֹת הָאֵדָם הוּא
מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן רַכָּח), וְאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם

אִפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם לְהִרְגִישׁ טַעַם אֹרֶךְ הַגָּנוּז, שֶׁהוּא אֹרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו, עֵינֵי שָׁם), וְהִתְבּוּדוֹת הִיא אֶבֶן הַבַּחֵן לִידַע אִם מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּלִי הִתְבּוּדוֹת רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מֵרַבְּנוּ ז"ל, "וְהִבְעַל-דְּבָר מְגִיחַ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, רַק עַל עֵינֵי הִתְבּוּדוֹת מִתְפַּשֵּׁט עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ לְמַנַּע וּלְעַכֵּב", כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר בְּהִתְבּוּדוֹת הוּא חֵץ בְּעֵינֵי הַסֵּם"ךְ-מ"ם וְכוּ', וּמַעֲט אֹרֶךְ שֶׁל דְּבוּרֵי תְּפִלָּה אֲמוּנָה וְהִתְבּוּדוֹת, דּוּחָה הַרְבֵּה חֲשָׁף שֶׁל אֲלֵפֵי וּרְכָבוֹת קְלָפוֹת וְסֵטְרָא אַחְרָא, הַמְּחַשְׁיכוֹת וּמִסְתִּירוֹת אֹרֶךְ אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרָךְ שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרָךְ בְּעוֹלָם הוּא רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, שֶׁהִיא דְּבוּרֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יְדִירוֹ אֲמוּנָה" וְתַרְגּוּמוֹ: "פְּרִיטָן בְּצִלוֹ"א, כִּי עַל-יְדֵי שְׁמֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרָא יְתַבְרָךְ שָׂמוּ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְכָל הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרָךְ, לִית אַתָּר דְּפָנוּי מִנִּיהָ², וְצוּפָה וּמִבֵּיט וּמִשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטֵי פְּרִטִית, עַל-יְדֵי-זוֹהַר מִתְחַזְּקִים בְּתְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ עַל כָּל דְּבָר שֶׁצְּרִיכִים, הֵן בְּרוּחָנִי וְהֵן בְּגִשְׁמִי, כִּי הַכֹּל שְׁלוֹ יְתַבְרָךְ, וּמִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ הַכֹּל.

וְהַעֲקָר — עֲלִיף לְהִתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל, וְעַל-יְדֵי-זוֹהַר יֵשׁ מְפִלָּה לְעַמְלָק, יַמַּח שָׂמוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יט), שֶׁהוּא כָּלָל הַחֲכָמִים לְהִרְעֵה הַחוּקָרִים וְהַכּוֹפְרִים וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, יַמַּח שָׂמָם; "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלָק בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ" וְגו' (דְּבָרִים כה, יז — יח), שֶׁהוּא מְקַרֵּר אֵת כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה לְצֵאת מִמִּצְרַיִם — מְכַלְלִיּוֹת הַזִּהְמָה וְהַגְּלוּת וְלִהְפָּנֵס אֶל הַקִּדְשָׁה וְכוּ', וּמְכַנֵּס סְפָקוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, "הֵיִשׁ ה' בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז), רַחֲמָנָא לְצַלָּן, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זוֹהַר עוֹבֵר מֵהַ שְׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּבַחֲיִנַת "וַיִּבּוֹא

(א) פְּרוּשׁוֹת בְּתְּפִלָּה.
 (ב) אֵין מְקוּם פְּנוּי מִמֶּנּוּ.

עֲמַלְק וַיִּלְחָם עִם יִשְׂרָאֵל וַגּוֹ' (שם יז, ח), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִוְחָם עִמּוֹ
 בְּכָל דּוֹר וְדוֹר לְמַחְקוֹ מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי מָחָה אֶמְחָה אֶת
 זְכַר עֲמַלְק" וַגּוֹ' (שם יז, יד), "מִלְחָמָה לֵּה' בְּעֲמַלְק מְדוּר דוּר" (שם יז,
 טז), וְהַכֹּל עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֵת "מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא"^ג, שֶׁהוּא מְרַמֵּז
 לָנוּ וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לְתִלּוֹת עֵינֵינוּ לְמָרוֹם, וְלַעֲסֹק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
 צָעָקוֹת וּבִקְשׁוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשָּׁה אֶת יָדוֹ
 וַגָּבַר יִשְׂרָאֵל" וַגּוֹ' (שם יז, יא), וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה
 כט): "וְכִי יָדְיוֹ שֶׁל מִשָּׁה עוֹשׂוֹת מְלַחְמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מְלַחְמָה? אֵלָּא
 לוֹמֵר לָךְ, כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְסַתְּפְלִין כָּל־פִּי מַעֲלָה, וּמִשְׁעַבְדִּין
 לְבֶן לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים, הָיוּ מִתְּגַבְּרִים", וְהֵבֵן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ דְבוּרִים אֲמִתִּיִּם כְּאֵלוֹ, טוֹב
 לַיהוּדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

פו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׂשִׁי לְסֵדֵר תְּצִיָּה ה'תשכ"ד.

חַיִּים, שְׁלוֹם וּבִרְכָּה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא
 מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

יְדִידֵי, אַהוּבֵי, חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה
 וַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִפִּי הַנַּחַל
 נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְהַתְּמִד מְאֹד בְּסִפְרֵיו הַקְּדוֹשִׁים
 בְּכָל יוֹם, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנִצָּחַת, וַיִּסּוֹד דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְהִיּוֹת
 תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וְלִרְקוֹד בְּכָל יוֹם, לְהַתְּבוּדַת עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ

(ג) מִשָּׁה הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן.

שיחתו אליו יתברך, ללכת בכל יום למקוה, ולומר בכל לילה תקוון
 חצות, למחא כף אל כף בשעת התפלה, ולתן צדקה בכל יום בשתי
 ידים, לומר בכל יום תהלים שמסגלים לתשובה, לקדש את שבועת
 הגרות: פה — שמירת הדבור, חטם — שמירה מפעס, אונים —
 להתחזק באמונת חכמים, עינים — שמירת העינים.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל האור הגנוז והנעלם,
 רבנו אור האורות, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה
 עמנו, והתמד מאד בלמוד התורה הקדושה, ותדבר בכל יום
 עם חבריך היקרים המקרבים אלינו.

ידידך הדורש שלומך...

פז.

בעזרת השם יתברך אור ליום ראשון לסדר כי תשא ה'תשכ"ד.

חיים, שלום וברכה לאהובי, חברי היקר, המשתוקק לשאב
 מהמעין הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר
 שבעולם, כי זה העולם העובר הוא מלא צרות ויסורים, מניעות
 והרפתקאות, בלבולים בגוף ובנפש, ואין אדם נקי מזה, ועל כל
 אחד עובר, וחקמא לצלן, בכל יום ויום מה שעובר, השם ירחם
 להבא.

ואי אפשר להנצל מפגעי הזמן, כי אם על-ידי התקרבות לצדיק
 האמת, הצדיק שבדור הזה, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור
 חכמה, זכותו יגן עלינו, ועל-ידי עצותיו היקרות ועקר ויסוד דעתו

הַקְדוּשָׁה לְתֵלוֹת עֵינֵינוּ לְמָרוֹם תָּמִיד, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְרַק זֶה עֵקֶר הָעֵצָה — לְכַרַח תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לְשִׁמְחָה, שֶׁזֶה הָעֵקֶר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עֵקֶר הַסִּפָּה שְׂאֵדָם הוּא בְּעֵצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה וְכוּ', זֶה בְּעֵטְזֵן שֶׁל כָּל הַמְרִירוֹת וְהַצְרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בְּגוּף, וְנִפְשׁ וּמְמוֹן, בְּנִים, פְּרָנְסָה וּבְרִיאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְכָל מֵה שֶׁהָאָדָם בְּעֵצָבוֹת בְּיוֹתֵר, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹבְרוֹת עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר צְרוֹת וְכוּ', וְאִם-כֵּן אֵין לְדַבֵּר סוּף, חֵס וְשְׁלוֹם, לוֹלֵא עֲזַרְתָּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁשׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר צְדִיקֵי הַדּוֹר יְחִידֵי סְגֻלָּה: מֹשֶׁה רַבְּנוּ, רַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, הָאֲרִיז״ל, הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, וּבַדּוֹר הַזֶּה — רַבְּנוּ ו״ל, שֶׁהֵם מְחַזְּקִים אוֹתָנוּ וּמְאֲמִצִּים אוֹתָנוּ לְכַרַח אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִים לְשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַרְבִּים בְּיוֹתֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה שֶׁמִּתְקַרְבִּים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — מִרְבִּים בְּתַפְלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו״ל (לְקוּטִי-מוֹהַר״ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁהָעֵקֶר מֵה שֶׁהָאָדָם רַחוּק מִתַּפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, הוּא מִפְּנֵי שְׂאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵמוּנָה אֲמִתִּית, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעוֹמֵד עָלָיו בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, כִּי אִם הִיָּה יוֹדֵעַ, הִיָּה מְכוֹן בְּכוֹנָה אֲמִתִּית, עֵין שֵׁם.

וְכָל מֵה שֶׁמִּתְחַזְּקִים בְּאֵמוּנָה, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמֵלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וּמְשַׁגֵּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית עַל כָּל בְּרִיָּה, וְהַכֹּל בְּחֶסֶד גְּדוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַזְּקִים בְּיוֹתֵר לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְגֵאֲלָה, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים טו, ט): "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גֵאֲלָה", גֵּאֲלַת הַנִּפְשׁ בְּפְרִטִיוֹת, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּי עֵקֶר הַגֵּאֲלָה תְּהִיָּה רַק עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יְשַׁעְיָה נה, יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תִּצְאוּ" וְכוּ', וּבְפֶרֶט בְּשִׁבוּעַ זֶה שֶׁמִּתְקַרֵּב וּבָא יוֹם הַפּוֹרִים, שֶׁהוּא יוֹם שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, וּמְכַנְיָעִים בּוֹ אֶת הַמֶּן — עֲמֶלֶק, יַמַּח שְׁמוֹ, שֶׁהוּא כָּלֵל הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, כִּי הַמֶּן עֹשֶׂה עֲצָמוֹ עִבּוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמֵרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מַגִּלָּה י.), וְכָל הַצְרוֹת וְהִיסוּרִים, הַדְּחָקוֹת

והמניעות, הכלבולים וההרפתקאות עוזרים בגלל חסרון האמונה, ואם האדם מחזיק עצמו באמונה, ומחזק עצמו בתפלה והתבודדות על-ידי-זה בא לשמחה עצומה, שיודע שהשם יתברך מנהיג את העולם, ולזה אי אפשר לזכות, כי אם על-ידי הצדיק האמת, בחינת מרדכי, שבתקף הגלות והצרות עורר אותנו לצעק ולהתחנן, לבקש ולהפציר להשם יתברך על כל מה שעובר עלינו, כמו שכתוב (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" ... "ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה" ... ועורר את כל ישראל לעסק תמיד בתפלה ובקשה וכו', ונדקא על-ידי-זה הכניע את המן — עמלק, ימח שמו, והתעוררה שמחה גדולה, כמו שכתוב (אסתר ח, טז): "ליהודים היתה אורה ושמחה וגו'".

ובזה יובן הסוד הנורא שגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עד, עין שם היטב) און היינט וכו', שפרושו: ועכשו כל ההתחלות מפורים, כי הגאולה של עכשו שאנו מחכים, תהיה רק על-ידי שמחה, וכל המרבה בשמחה על-ידי-זה ממשיך על עצמו ביותר מבחינת הגאולה שלעתיד, שאז תגדל השמחה מאד מאד וכו' וכו'; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על זה בכל יום בהודאה ובהלל, כי את זה העולם אי אפשר לעבר בשלום, כי אם על-ידי דעת רבנו ז"ל, ואם תאמר: הלא רב העולם זוענען דאך נישט ברסלבר חסידים" וכו', אבל באמת לאמתו אם תסתכל בעין אמת על כל אחד, תראה — שעובר עליו כל מיני צרות שבעולם, וממש אין לו במה להתנחם וכו', והמשכיל יבין.

אחי היקר! לספר לך מה שנעשה אצלנו בשבת אחת אי אפשר בשום אופן אפלו בפה, מפל שפן בכתב, ומעט יספרו לך חבריך היקרים, שזכו להתפלל בזו השבת בבית-המדרש חסידי ברסלב; אשרינו ואשרי חלקנו, והכל בכח הצדיק האמת, מה

טוב חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וִירוּשָׁתָנוּ בְּתַפְלוּת בְּכַח וּבְמַחִיאוֹת כַּפַּיִם, וְגִדְל הַשְׁמָחָה וְהַרְקוּדִים כְּמָה פְּעָמִים אַחֲרֵי כָּל תְּפִלָּה, אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִתָּה כָּל אֵלֶּה, וְאַחֲר־כֵּן לְמוֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, בְּבִקְרָא בְּשַׁעַת קְדוּשָׁה לְוֹמְדִים "סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וֹת", וּבְסַעֲדָה שְׁלִישִׁית לְוֹמְדִים "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, אֲשֶׁרֵי הָאֲזִין שֶׁשְׁמָעָה דְּבוּרִים עַרְבִים וּמְתַקֵּים כְּאֵלֶּה, הַמְּחִיִּים כָּל נַפְשׁ.

וּמִי יִתֵּן וְהָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְעִים הַדְּבוּרִים הַלְלוּ וְכוּ', אִף מִי יוֹדֵעַ וְכוּ' "וַתְּהִי הָאֲמֶת נְעֻדְרַת וְסֵר מִרַע מִשְׁתּוֹלָל" וְגו' (יִשְׁעִיָּה נט, טו), "וַתִּשְׁלַף אֲמֶת אֲרָצָה" וְגו' (דְּנִיָּאל ח, יב), שְׁצַרִּיף לְהִיּוֹת כָּל-כֵּן בְּהַסְתָּרָה וְכוּ' וְכוּ', וּכְמָה בְּגִי-אָדָם מִהֶמוֹן הָעַם שֶׁהִתְחִילוּ לְהַכְנִס לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, נִשְׁאַרוּ לְהַתְּפַלֵּל כְּבָר בְּקַבְּיעוֹת, שֶׁשְׁמָעוּ דְּבוּרִים אֲמִתִּיִּים כְּאֵלוֹ הַיּוֹצְאִים מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁאָמַר (חֲזִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁלֵב — דְּפוּס חֲדָשׁ): "אֲנִי נִהַר הַמְּטָהָר מִכָּל הַכְּתוּבִים" וְכוּ', טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל זֶה, וּבְשִׁבְת-קִדְשׁ זוֹ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבָרוֹ הַרְבֵּה עַל הַתּוֹרָה בְּסִימָן י' בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, שֶׁמְדַבֵּר מְפּוּרִים, עֵינַי שָׁם.

וַתְּהִלָּה לְאֵל, הָיוּ דְּבוּרִים נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁעָקַר הַמְּתַקַּת הַדִּינִים שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אַחַד, זֶהוּ רַק עַל-יְדֵי רְקוּדִים וּמַחִיאוֹת כַּפַּיִם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְהָעָקַר לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֶת שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים עֲנוּה "זִיף רִיכְטִיג בְּאַטְרָאכְטֵן 'ווער בֵּין אִיף"ב, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין מְחַפְּשִׁים כְּבָר כְּבוֹד, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁבָא מְגַאֹה וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נו, א): "מְרוֹם וְקְדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן, וְאֵת דְּכָא" וְגו', וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּעַלִּית הַתְּפִלָּה מִבְּחִינַת "הַר" וְ"שְׂדֵה" לְבְּחִינַת "בֵּית", עֵינַי שָׁם; לִידַע שֶׁעָקַר הַבֵּית לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק תְּפִלָּה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נו, ז): "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה", וְרַק זֶה עָקַר בֵּית מְנוּס לְאָדָם לְבָרַח וּלְהַנְצִל מִכָּל פְּגַעֵי הַזְּמַן — רַק תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, לְיַחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם

(ב) לְהַתְּבוּזֵן בְּעַצְמוֹ הֵיטֵב: "מִי אֲנִי"?

בְּגֵי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפָרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ שְׂיִרְחַם עָלָיו כְּכֹר וַיִּקְרָבֵהוּ וְכוּ', "קָרוֹב ה' לְכֹל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תהלים קמה, יח), וְעַל-יְדֵי-זֶה "רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם" (שם קמה, יט).

חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּכֹל זֶה! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּךְ, וְהִתְמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתִשְׁתַּדֵּל לְאַסֵּף קֶצֶת צְדָקָה בְּפוּרִים לְטוֹבַת בַּיִת מְדַרְשָׁנוּ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְטוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

פח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְהַל-פְּקוּדֵי ה'תשכ"ד.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַמְּשִׁתּוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַבְּחוּר ... שְׂיִחֲוֶה נַצַּח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וּבְפָרֵט אֶת הַמְּקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, עַלֵיהֶם מְשַׁיֵּחַ בְּיֹתֵר (עֵינֵי בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן ג'). וְהַעֲקָר תְּקִיָּם: "דָּם לֵה' וְהִתְחוּלַל לוֹ" (תהלים לז, ז), וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ ז"ל: "וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים" וְכוּ' (גִּטִּין ז), וְאַף שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּבְזִיוּנוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ, כִּי לְזְכוּת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִינֵק מֵהַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה אֵי אֶפְשָׁר,

כי אם על-ידי שפיכות דמים הרבה ברוחניות ובגשמיות, וצריך לעבור הרבה, אף העקר לדום ולשתק, הן לכלי להשיב למתנגדים, והן לכלי להרהר, חס ושלום, אחר השם יתברך, ואף שפואב הרבה מהליצנות שעושים, דע שזה עקר כפרת העוונות — להכניע את הדם שבתלל השמאלי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), והתמד מאד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, שזה העקר, ועל-ידי-זה נזכה להתקרב בשלמות אל השם יתברך, והעקר (אבות א, יז): "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה" — לקיים בתמימות ובפשיטות כל מה שצוה רבנו ז"ל.

ויסוד דעתו — להיות תמיד בשמחה, ברוחניות — למצא בעצמו נקודות טובות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ובגשמיות — למצא תמיד ההרחבות שהשם יתברך מרחיב לנו תמיד, תהלה לאל (שם, סימן קצה).

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, טוב הודות להשם יתברך על זה בכל יום, כי בלי דעתו הקדושה, אי אפשר לחיות ולהתקיים כלל בזה העולם, המלא צרות ויסורים ובלבולים והרפתקאות, אשרינו! ולמען השם, תהיה אף ורק בשמחה תמיד, כי, תהלה לאל, יש לנו על מה לשמח, שיש לנו רבי כזה, המעורר אותנו אל התכלית הנצחית לכל נישן ימינו ושנותינו בהכל וריק, חס ושלום.

ומי יתן והייתי יכול להתועד עמך ולדבר ביחד מהעצות ומהתורות והדרכים שגלה רבנו ז"ל, למען נזכה להתחזק ולהתחיל מתוך לעסק הרבה בעבודת השם יתברך, לקבץ לעצמנו הרבה שעורים קבועים: תנ"ך, משניות, גמרא ושלחן ערוך וכו', ולעסק בתפלה בכונה, הן שלש-התפלות, והן באמירת תהלים והתפלות שלנו, והעקר להרבות בהתבודדות — לפרש שיחתנו להשם יתברך, באשר ידבר איש עם רעהו, ורק זה עקר העצה להנצל מפגעי הזמן,

ולזכות להתקדש ולהטהר, ובפרט בשבוע זה שקוראים פרשת פרה שהיא הכנה לגאלה, כי (ראש השנה יא.): "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל", ועקר הגאלה — לזכות לגאלת הנפש בפרטיות, בכחינת (תהלים סט, יט): "קרכה אל נפשי גאלה", כי כל הגלות, הצרות והיסורים נקראים בשם מצרים, ופרשת פרה הכנה לפסח (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עד), ועין רש"י (מגלה כט): פרה אדמה להזהיר את ישראל להטהר, שיעשו פסחיהן בטהרה, עין שם; ועקר קדשת פסח — להזהר ולהשמר מחמץ, הינו מחמוץ המח במחשבות זרות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה), "פסח" גימטריה "נחמן", הינו לזכות לכל זה אי אפשר, כי אם על-ידי הצדיק האמת.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

פט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשכ"ד.

החיים והשלום וכל טוב סלה אל אהובי, חברי היקר, החפץ ומשתוקק לעבודת השם יתברך ולהתקרבות אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, הבחור ... גרו יאיר.

אחי! חזק ואמץ מאד בעבודתו יתברך, כמו שהורנו מאור עינינו, חיות נפשנו, הלא הוא "נחל נובע מקור חכמה", זכותו יגן עלינו, בספרו הקדוש, הפך בה והפך בה דכלא בה — עצות, דרכים ונתיבות, איך להגיע אל התכלית הנצחית אשר לך נוצרנו, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו בזכות חנם ממש להתקרב אל האור הגנוז והנעלם הזה, טוב להודות להשם יתברך על כל זה, והעקר שהפל תלוי בו הוא שמחה, שלכל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, כי בנדאי המקרבים

לְצַדִּיק הָאֱמֶת, יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה גְּדוּלָה שְׂיִתְקַנּוּ כָּל מַעֲשֵׂיהֶם, וְאִף הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, שְׁעֵבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עַל-יְדֵי הַנֶּהָר הַמְטֵהר מִכָּל הַכְּתָמִים, שְׁזָה סוּד "פְּרָה אֲדָמָה", בְּחִינַת (בַּמְדָּבָר יט, ט): "וְאִסַּף אִישׁ טָהוֹר אֶת אִפְרַיִם הַפְּרָה" ... "וְהִיְתָה לְעֵדוּת בְּגִי יִשְׂרָאֵל מִשְׁמֶרֶת לְמִי נִדְּהָ חֲטָאת הַיָּא" וְגו', אִישׁ טָהוֹר הוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, (וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב), שְׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, בְּחִינַת מְשִׁיחַ, נִקְרָא חֲטָם — "רוּחַ אֲפָנוּ מְשִׁיחַ ה'" (אִיכָה ד, כ), וְיֵשׁ לוֹ כַּח לְטָהָר אֶת כָּל הַטְּמָאִים שְׁבָעוּלָם, וְלִפְעַל אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂיִמְחַל לָהֶם עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁדַבְּרוּ בְּשִׁבְת־קֹדֶשׁ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל הַתּוֹרָה בְּסִימָן ד', עֵין שָׁם, שְׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת, בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי טז, יד): "וְאִישׁ חֲכָם יִכְפֹּרֶנָּה", (וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעז), שְׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת יֵשׁ לוֹ כַּח עַל-יְדֵי שְׁתִּית יֵין לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת, עֵין שָׁם; וְלְדַעֲתִי יוֹבֵן זֹאת עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנִּלְבָּשׁ בְּסִימָן ד', כִּי עַל-יְדֵי שְׁתִּית יֵין, אִם זֹכָה נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, [כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא עו:): "זֹכָה נִעֲשֶׂה רֵאשׁ"], שְׁזָהוּ סוּד הַשְּׁכָרוֹת בְּפוּרִים, לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּאֵין סוּף, שְׁשָׁם אֵין חֲלוּק בֵּין טוֹב לְרַע, עַד דְּלֹא יֵדַע בֵּין בְּרוּךְ מְרַדְּכֵי לְאֲרוּר הַמֶּן, וּכְשֶׁמִּגִּיעַ שָׁם, יֵשׁ לוֹ כַּח לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת, וְדו"ק. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל עֲצָמוֹ: "וְאֵנִי יְדֵי מְלַכְלָכוֹת בְּדָם, בְּשִׁפְרִי וּבְשִׁלְיָא" וְכו' (עֵין חֵי"מ מוֹהַר"ן, סִימָן קנד — דְּפוּס חֲדָשׁ), שְׁהוּא עוֹסֵק לְקַרֵּב כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת וְהִירוּדוֹת וְהַמְּלַכְלָכוֹת בְּעֲוֹנוֹתֵיהֶם וּבְחֲטָאוֹתֵיהֶם וְכו', כָּלָם הוּא מְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְהַעֲקָר שְׁהַכֵּל תְּלוּי בּוֹ הוּא הַתְּקַרְבוֹת אֶל זֶה הַצַּדִּיק, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה צָרִיךְ לְצִיַּת אוֹתוֹ (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), וְיִסוּד דְּעֵתוֹ הוּא — "תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת", לְיַחַד מְקוֹם שְׁאֵין שָׁם בְּגִי אָדָם, וְלִפְרָשׁ שִׁיחַתוֹ אֶלִּיו יִתְבַּרְךָ, וְלִבְקָשׁ וְלִהַפְצִיר בְּתְפִלָּה וְשִׁיחָה, שְׁנִזְכָּה לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו, וְזֶה הַעֲקָר.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּזֶה מְאֹד כְּמוֹ שְׁדַבְּרָנוּ, בְּפִרְט בְּלִילָה שְׁאֵתָה נִשְׁאָר לְבַד בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ תְּקַיֵּם "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (שָׁם, סִימָן

(נב), ותפרש כל שיחתך להשם יתברך, וכל דבור ודבור עושה רשם גדול וכד חס גביה אתהפיד^א, כמו שפרש רבנו ז"ל (עין שם בסימן ב), ותזכה שתתקבל תפלתך, שיחתך ובקשתך, ותבוא למה שאתה צריך לבוא בזה העולם, כי הכל יכולים לפעל על-ידי תפלה, ואפלו לשנות הטבע וכו', והכל אם ברצונו לקיים "והצנע לכת" (מיכה ו, ח) וכו', שכלל תדע מזה שום בריה, ועין בלקוטי-הלכות (תפלין, הלכה ב): ענין תפלין של יד, שצריך להיות מכסה דיקא, פי זהו כנגד הנקדה שצריך לדבר עם השם יתברך, וזה צריך להיות מכסה — בהצנע, עין שם.

דידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

צ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי המפלג בתמימות, הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, הבחור ... נרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, פי ה' עמנו, כמו שגלה לנו הצדיק האמת, פלליות שבעת הרועים, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע ממנו ז"ל ולהתקרב אליו, וזהו גס למעלה מהטבע, שנוזקה בזכיות חנם להתקרב אליו, אחרי אשר אורו הקדוש נעלם כל-כף מרב העולם, טוב להודות להשם יתברך על זה בכל יום בתודה והודאה, ועל-ידי-זה יפתח לבנו לצעק ולהתחנן ולהפציר, ולבקש ולהתפלל על להבא, שזה העקר.

(א) וכאשר מגיע הזמן פועלות התפלות.

כּי הֶעֱקֵר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — לִיחַד לַעֲצָמוֹ
מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִדְבַר וְלִשְׂיחַ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ "בְּאִי־יֵט
דִּיקָא"^א, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְלָבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית
הַנִּצְחִית שְׁלֹכָהּ נּוֹצְרֵנוּ, וְהַתְּמַד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּשַׁעֲהַ
מִיחָדָת, וּבִפְרֻט בְּלִילָה בְּהַצְנַע כְּמוֹ שְׂדַבְרֵנוּ, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

גַּם תִּרְגְּלֵי עֲצָמָךְ לּוֹמֵר בְּכֹל יוֹם תְּהִלִּים, שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל שְׂמִסְגָּל
מְאֹד מְאֹד לְתִשׁוּבָה (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה
לְסִיִּים בְּכֹל יוֹם "יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים", וְאִין לְמַעְלָה מְזָה, שְׂמִכְרִית כָּל
הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה, וּמַעְלָה אוֹתָהּ
וּמְקַשְׂרָה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעֵינִי בְּסִפֵּר "דְּגַל-מַחְנֵה-אֶפְרַיִם" (פְּרֻשַׁת
וַיְקָרָא) מַעְלַת הַתְּפִלָּה עֵינִי לֹא רָאֵתָה, כִּי זֶה בְּעֲצָמוֹ יַחֲוֹד קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּיָהּ, כִּי הַדְּבֹר נִקְרָא "שְׂכִינָה" מְלָכוּת פָּה, שְׂמִדְבַּר
וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ "קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא" וְהִבֵּן, עֵינִי שֵׁם;
וְעֵינִי בְּ"יִשְׁמַח מִשָּׁה" (פְּרֻשַׁת וַיְקָרָא) כְּתִיב (דְּבָרִים ה, ד): "פְּנִים בְּפְנִים
דְּבַר ה' עִמָּכֶם", וְקִשָּׁה הָא כְּתִיב (שְׂמוֹת לג, כג): "וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ",
וּמִשְׁנֵי, שְׂעַל-יְדֵי הַדְּבֹר יָכוֹל לְהַשִּׁיג בְּחִינַת "פְּנִים", עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ,
עֵינִי שֵׁם; מוּבֵן מְזָה מַעְלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְדַבֵּק
עֲצָמוֹ כְּבִיכוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ פְּנִים בְּפְנִים וְכוּ', וְדו"ק.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי הֶלְקֵנוּ, שְׂאֵנוּ מוֹצְאִים בְּכֹל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים
רְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שְׂקַבְלָנוּ מִהַנְּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְהַפֵּל עַל-פִּי הַהַקְּדָמוֹת הַנּוֹרְאוֹת
שְׂבִסְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים, שְׂעַל יָדָם יְכוּלִים לְהִבִּין בְּכֹל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים
שְׂבָעוּלָם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

(א) הֵינּוּ בִשְׂפַת הָאֵם שְׁלוֹ דִּיקָא.

צ.א.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ראשון לסדר ויקרא ה'תשכ"ד.

החיים והשלום וכל טוב סלה אל חברי היקר, המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי הדרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד בתורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, כמו שקבלנו מפי סבא דסבין, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ואף שעוברים עליך צרות ויסורים, מניעות ובלבולים הרבה מאד, ובפרט מחשבות הטורדות וכו', שבאים בפרטיות בשעת התפלה כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל, עין שם), אל תירא ואל תחת, כי כף עובר על כל איש ישראל הרוצה להתקרב אל הקדשה, ואין שום עצה, כי אם ליחד מקום, ולצעק ולהתפלל אליו יתברך בתפלה והתבודדות, וזה העקר.

ובשבת-קדש זו בסעדה שלישית דברו הרבה מהתורה הנוראה: "לראות במפלתן של רשעים" (עין שם בסימן נה), כי בכל אחד יש בחינת רע שהוא היצר הרע הרשע וכו', הרוצה לעקר את האדם מזה העולם ומעלמא דאתיא, חס ושלום, והאדם צריך ללחם עמו, ולגרשו ולסלקו מעליו לגמרי, ולזה זוכים על-ידי "להמשיך קדשת ארץ ישראל", כי ארץ ישראל היא ענין אמונה (שם, סימן ז), ולהפך היצר הרע הוא אל אחר — בפירות, ומגרשים אותו רק על-ידי שמתחזקים באמונה, ואז רואים במפלתו, כי כשזה קם זה נופל, וארץ ישראל, אמונה ותפלה הם דבר אחד, כמו שאמר רבנו ז"ל (שם), שהעקר הוא תפלה, שזוהי התנוצצות אור זכות אבות, כי

אָשֶׁר   צא   בְּנַחֵל   קעט

הֵם הָיוּ יְסוּד הַתְּפִלָּה וְתַקְנֵנוּ שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינֵי בְּרִכּוֹת כו.): תְּפִלוֹת — אָבוֹת תַּקְּנוּם, וְעַל-יְדֵי
 תְּפִלָּה זוֹכִים לְהִתְקַרֵּב בְּשִׁלְמוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי עֵקֶר הַשַּׁעַר
 וְהַפֶּתַח לְהַכְּנס אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְתְּפִלָּה הִיא עֲנִיַן פָּרָה אֲדָמָה, שֶׁמְטַהֶרֶת
 אֶת כָּל הַטְּמָאִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפֵלוּ טְמֵאֵי מֵתִים, שְׁזוּהֵי טְמֵאָה חֲמוּרָה
 מְאֹד, גַּם אֵלוֹ הִיא מְטַהֶרֶת (עֵינֵי פֶל זֶה בְּסִימָן נה, עֵינֵי שֵׁם הֵיטב), וְעֵקֶר
 שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת (עֵינֵי שֵׁם בְּסִימָנִים
 ב, ט); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁזָכֵנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל אֹר גָּנוּז וְנוֹרָא
 כְּזֶה.

לְמַעַן הַשֵּׁם, הַתְּמַד מְאֹד מְאֹד בְּסַפְרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שְׁזֶה הָעֵקֶר,
 וְעַל יְדֵי תִזְכָּה אַחֲרֵי-כֵן לְהִתְמַיֵּד בְּשָׂאֵר לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה:
 תַּנ"ף, מְשַׁנְיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְכו', וְכו', כִּידוּעַ לָנוּ, וְעַל-כֵּן
 דִּיקָא עַל סַפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל מִתְּפִשֵׁט הַבְּעַל-דְּבָר לְאֲרַכּוּ וּלְרַחֲבוּ לְמַנְעַ
 וְלַעֲכָב וְכו', כִּי זֶה כְּמוֹ עֵצָם בְּגֵרוֹנוֹ וְכו'.

וְחִשְׁתַּדֵּל לְבוֹא פַּעַם לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ שְׁלָנוּ וְתִקְבַּל חַיּוֹת אֱמֶתִית,
 וּבְכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ מְבָרְכִים יֵשׁ קְבוּץ (מְלוּוֶה-מְלֻפָּה), וְתַהֲלֶה
 לְאֵל, גַּם בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ זֶה הִיָּה קְבוּץ גָּדוֹל מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
 וְהֵינּוּ שְׂמֵחִים מְאֹד מְאֹד, וְרַקְדְּנוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה
 וּבְשִׂמְחָה גְּדוּלָּה, וְתַהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עַל מַה לְשִׂמְחָה, שְׁזָכֵנוּ
 בַּחֲשֵׁף וְאַפְלָה כְּזוֹ לִידַע מְאוֹר כְּזֶה, הַמְּעוֹרֵר אוֹתָנוּ עַל תְּכַלִּיתָנוּ
 הַנְּצָחִית, וְדַבְּרוּ הַרְבֵּה שִׂיחוֹת יְקָרוֹת וּמַעֲשֵׂיּוֹת נוֹרָאוֹת מְרַבְּנוּ ו"ל
 וְתִלְמִידֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, גַּם דַּבְּרוּ עַל הַתּוֹרָה (עֵינֵי שֵׁם בְּסִימָן עד), שֶׁצָּרִיף
 לְהַכִּין עֲצָמוֹ לְפֶסַח שֶׁהוּא הַגְּאֻלָּה בְּכָל־לַיּוֹת וּבַכְּפָרְטִיּוֹת, וְהָעֵקֶר הוּא
 עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַצַּדִּיק שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, מוֹהַר"ן בֶּן שִׂמְחָה, וְכוֹתוֹ
 יִגַּן עָלֵינוּ.

חֲזַק עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, כִּי כָּל הַהִתְחַלּוֹת
 הֵן מְפוּרִים וְכו' (עֵינֵי שֵׁם), כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (עֵינֵי שֵׁם בְּחֶלֶק א',

קפ   אָשֶׁר   צב   בַּנְחָל

סימן ה), שְׁהַעֲקֹר לְשִׁמּוֹר הַמַּחַ מִחֲמַץ, דִּהְיִנוּ לְבָלִי לְחַמֵּץ אֶת הַמַּחַ בְּהַרְהוּרִים רָעִים, חֵס וְשָׁלוֹם, וּלְזֶה זֹכִים רַק עַל-יְדֵי שְׂמִתָּה, וּבְזֶה נִבִּין קִצָּת מֵהַ שְׂפָתוֹב בְּסִימָן ע"ד: "פּוּרִים הוּא הִכְנָה לְפִסַּח" עֵין שָׁם, כִּי "פּוּרִים" הוּא שְׂמִתָּה, וּבְ"פִסַּח" צָרִיכִים לְהִזְהָר מִחֲמַץ — מִחֲמוּץ הַמַּחַ, כִּי רַק עַל-יְדֵי שְׂמִתָּה זֹכִים לְמַחֲזִין נְקִיִּים וּלְיָשׁוּב הַדַּעַת וְהַבֵּן, (וְעֵין שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן י').

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ תּוֹרוֹת וּמַעֲשִׂוֹת, וְשִׁיחוֹת וְעֲצוֹת, וְתַפְלוֹת וְהִלְכוֹת וּמִכְתָּבִים כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יְתִבְרָךְ עַל זֶה בְּכָל יוֹם, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם בְּלִי סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל וְלַמּוֹד שֶׁלְחַן עֲרוּךְ וְאַמִּירַת תְּהִלִּים, וְלְהַתְּבוֹדֵד עִם הֵשֶׁם יְתִבְרָךְ — לְפָרֵשׁ לְפָנָיו יְתִבְרָךְ כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּלְבַקֵּשׁ וְלְהַתְּחַנֵּן אֵלָיו שְׁיִקְרָבֶךָ וְכוּ', וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

וְתִרְאֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרְךָ ... גִּרוּ יְאִיר, וְתִקְבְּלוּ דֵינָן מִן דִּינָב.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

צב.

בְּעֲזַרַת הֵשֶׁם יְתִבְרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר וַיִּקְרָא ה'תשכ"ד.

אִךְ טוֹב וְחֹסֵד יְרַדְפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַצָּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשְׂוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׁיִחֲזֶה נַצַּח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעֲבוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדוֹת, כִּפִּי שְׁקַבְּלֵנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאֵל תַּפַּל

בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוֹלָם, כִּי הִרְבֵּה חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים
 וּבִלְבוּלִים עוֹבְרִים עַל כָּל מִי שְׂרוּצָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 וּבִפְרָט עַל מִי שְׂעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׂזָה הָעֵקֶר, וְעָלְיוֹ דּוֹקָא
 עוֹבְרִים מִשְׁבָּרִים וְגָלִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָה נב.):
 "כָּל הַגְּדוֹל מִחֲבָרוֹ יִצְרוּ גְדוֹל הַיָּמֵנוּ", אִךְ הָעֵקֶר לְהַתְּחִיזֵק וְלַעֲמֹד עַל
 עֲמָדוֹ, וְלִבְלִי לִירָא מְכָל הַסְּבוּבִים, כְּמוֹ שְׂגָלוֹ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנ"ת
 ז"ל בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, חִזֵּק וְהַתְּמַד מְאֹד בְּסִפְרֵיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי
 דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם דְּרָכִים וְעֲצוֹת טוֹבוֹת וְאַמְתִּיּוֹת, אִיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה
 הָעוֹלָם וְכוּ', וּדְבָרֵיו חַיִּים וְקַיָּמִים, גְּאָמְנִים וְנַחֲמָדִים לְעַד וְלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים וְכוּ', בְּחִינַת "טוֹעֲמֵיָה חַיִּים זְכוּ וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֵיהֶּ גְּדֻלָּה
 בְּחָרוֹ" וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל אֹר הַגְּנוּז וְהַנְּעָלָם,
 שְׂגָלָה לָנוּ עֲנִיָּן הַהַתְּבוּדוֹת, שְׂזָה דְּבַר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְתַתְּמִיד
 בְּזָה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ כְּמוֹ שְׂדַבְּרָנוּ פָּה אֶל פָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה
 לְהַפְּנִס בְּתוֹךְ שְׂעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְלִדְבֵק עֲצָמָךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזָה עֵקֶר
 הַתְּכִלִּית.

וְהַתְּמַד מְאֹד מְאֹד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם, וְהָעֵקֶר
 לְשִׁמּוֹר מְאֹד לִבְלִי לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוֹלָם, וְזוֹ סְגֻלָּה אֲמִתִּית
 לְהַתְּמַדָּה בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צא), וְזֶה הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה
 בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן, שְׂבָא אִישׁ אֶחָד אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּבִקֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ עֲצָה לְהַתְּמַדָּה בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָז אָמַר לוֹ רַבְּנוּ
 ז"ל הָעֲצָה הַזֹּאת (בְּחַיִּי-מוֹהֲרַנ"ן, דָּף לד, עֵיִן שָׁם), וְעַל כָּלֵם לְהִיּוֹת תְּמִיד
 בְּשִׁמְחָה, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, שְׂזָה עֵקֶר גְּדוֹל בְּעֲבוּדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי שִׁמְחָה זוֹכִים לְיִשׁוּב
 הַדַּעַת אֲמִתִּי, לְחֻשָׁב עַל מָה אֲתִינָא לְהָאִי עֲלִמָּא^א (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהֲרַנ"ן
 חֵלֵק א', סִימָן ה, עֵיִן שָׁם).

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

(א) עַל מָה בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם.

צג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויקרא ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר, השוטה בצמא מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, פֶּאֶשֶׁר
קבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואל תפל
בדעתך משום ברִיה שבעולם, ועקר הפל הוא תמימות — לסלק
דעתנו הפחותה לגמרי, ולשמע רק את החכם האמתי — רבנו
ו"ל, ולקיים את דבריו הקדושים בתמימות ובפשיטות, ורק זה
נקרא באמת התקרבות אל הצידיק — פֶּשְׁמִקְיָמִים דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים,
ואמונת חכמים שְׂמֵאֲמִינִים בו, שתורתו הקדושה היא תורת ה'
ממש, על-ידי-זה נכללים ונתהפכים למהות הצידיק האמתי (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים קכג, קכט).

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו בזכיות חנם להתקרב אל הקדושה,
אחר שאור האמת גנזו ונגעלם מפל העולם, והשטיות, שהן החכמות
של הבל, סובכות ומתפשטות עכשו בראש כל חוצות, וכל אחד
צועק שאצלו האמת, רחמנא לצלן, אבל האמת היא אחת, כמו
שפתוב (ירמיהו י, י): "וה' אלקים אמת", על-פני צריכים ביותר
להתקרב אל האמת, הינו — אל השם יתברך (לקוטי-מוהר"ן, סימן
נא, עין שם), והפל על-ידי הדרך התם והפשוט, ליחד לעצמו מקום
שאינ שם בני אדם, ולהתבודד ולהתפלל אל השם יתברך, ולפרש
כל שיחתו, פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, ויבקש ויתחנן ברחמים
ובתחנונים מלפניו יתברך, שיזכה להיות איש פֶּשֶׁר, ויזכה להפגס
לתוף שערי הקדושה, ולהנצל מפל הקלפות והסטרוא אחרא שהם
היצר הרע, הפא במחשבות זרות, פי עקר האדם הוא המחשבה,

וּבְמִקּוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁם כָּל הָאָדָם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן כא), וְהַשְׂכָּל זֶה הַנְּשֻׁמָּה, עַל-כֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהָר לְכָלִי לְהִכְנִיס בְּמַחְשַׁבְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ — שְׂזוּהֵי נִשְׁמָתוֹ, חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת (עֵין שֶׁם, בְּסִמָּן לה), וְהוּא לְכָלִי לְעֵין בְּעֵתוֹנִים הַמְּלֵאִים נְאוּף וּכְפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְרַבְּנֵנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד עַל שְׁמִירַת הַמַּחְשָׁבָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן קיד), וְאָמַר, שֶׁהַמַּחְשָׁבָה יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל מְאֹד לְטוֹב אוֹ לְהַפָּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, (עֵין שֶׁם, חֶלֶק א', סִמָּן קצג), עַל-כֵּן צְרִיף לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְחֻשֵׁב תָּמִיד רַק מַחְשְׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַדְּבֹר דְּקַדְשָׁהּ, לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְּבוּרֵי אַמּוּנָה, וְלִשְׁיַח הַרְבֵּה מְאֹד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ — שְׂזוּהֵי הַתְּבוּדָדוֹת, וְאֵז יָקִים: "וְהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֹמֶה" (יִשְׁעִיָּהוּ ל, כו), יַחּוּד בֵּין פֶּתֶר לְמַלְכוּתֵא שְׂזוּהוּ יַחּוּד כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּיָדוּעַ, וְזוֹ הִיָּתָה עִבּוּדַת "יַעֲקֹב", עַל-יְדֵי הַדְּבֹר דְּקַדְשָׁהּ בְּחִינַת מַלְכוּת, עַל-יְדֵי שְׁדַבֵּר הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּגְלָה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם בְּדְבוּרֵי הָאֱמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַצְּלִיחַ לְקַשֵּׁר אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת "עֲשׂוֹ", עַל-יְדֵי דְּבוּרִים רַעִים — לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת, לִיֻּצְנוֹת, נְבוּל פָּה, כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ מַחְשְׁבוֹת זָרוֹת, כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְנִתְקַיֵּם: "וְחִתְּפָרָה הַלְּבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֹמֶה" (יִשְׁעִיָּהוּ כד, כג), הַהַפָּךְ מִמַּשׁ מִהַקְּדָשָׁה, וְאִין מְקַשְׁרִים אֶת הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִין מְאַמְיָנִים בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵין כָּל זֶה בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן א, וּבִסְפָר "בְּאוֹר הַלְּקוּטִים" עַל זֶה), וְעֵין בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (חֻקַּת קסג) עַל הַפְּסוּק: "וְתַלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת" — שְׂזוּכְתָה לְרוּחַ-הַקְּדוֹשׁ, וְלָמָּה? מִפְּנֵי שֶׁ"אִין אֶסְתֵּר מִגְּדַת" וְכוּ', כָּל מֵאֵן דְּנֻטִיר פּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה זְכִי לְאִתְלַבֵּשׂא בְּרוּחָא דְּקוּדְשָׁא, הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבֹר זוֹכִים לְרוּחַ-הַקְּדוֹשׁ, עֵין שֶׁם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ תּוֹרוֹת וְשִׁיחוֹת

(א) הַמַּחְשָׁבָה הִיא כְּתֵר, וְהַדְּבֹר הוּא מַלְכוּת.

ועצות ודרכים כאלו, טוב להודות להשם יתברך על זה בכל יום, ועקר הכל — להיות תמיד בשמחה כל ימי חיינו שאנו נקראים על שמו הקדוש ו"ל — "ברסלבר חסידים", והשם יתברך יזכנו לקיים דבריו הקדושים בתמימות ובפשטות, ועל-ידי-זה נזכה לגאולה אמיתית, גאלת הנפש ברוחניות ובגשמיות, בחינת "קרבה אל נפשי גאולה" (תהלים סט, ט), ובפרט עכשו שמתקרב ובא חדש ניסן, שהוא החדש המסגל לגאולה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה יא): בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, כי אז הצרוף כסדר ישמחו השמים ותגל הארץ, בחינת תפארת ומלכות, חמה ולבנה, ואז נולד רבנו ו"ל, משיח אלקי ישראל, "רוח אפנו משיח ה'", השני למלך שחגר עצמו להשיב את הבת מלכה (פלליות נשמות ישראל), לאביה (מלך מלכי המלכים, הקדוש-ברוך-הוא) (עין ספורי-מעשיות, מעשה א', ועין בגמרא פסחים דף ק.), ולשמו של משיח שזכו ישראל, ולכאורה הוי ליה למימר שזכו למשיח בעצמו ומאי ולשמו, אף יובן על-פי מה שאמר רבנו ו"ל (חיי-מוהר"ן, סימן ערה — דפוס חדש): "משיח בעצמו ימות", עין שם; ועקר יהיה שמו שיהיו נקראים על שמו — "ברסלבר חסידים", ועין היטב בלקוטי-הלכות (גרים, הלכה ג, אות כ) באמצע דבריו: "ששמו לבד הולך ומתפשט בעולם, ועל-ידי-זה לבד נדבקים בו", ודו"ק, ועין במהרש"א על הגמרא הנ"ל: "שמו של משיח", ששמו מנחם שהוא ינחמנו וישמחנו, עין שם ודו"ק, ועין בשיחות: "ווען משיח וועט קומען וועט די גאנצע וועלט זיין ברסלבר חסידים" (עין חיי-מוהר"ן, סימן שלט — דפוס חדש), וכנ"ל — שתתגלה האמת לכל באי העולם ויקים (יחזקאל יא, ט): "והסירותי לב האבן מבשרם ונתתי להם לב בשר" אותיות ברסלבר, עין שם.

ומה ששאלת ממני אודותיה שאתה אטר יד וכו' וכו' (עין בשיחות-הר"ן, סימן קנב), עקר הפגם של קנח הנה דבצע לאחלפא מינא בשמאלא (עין בזהר הקדוש), והנה יכול להתקן על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת בחינת משה, רק בשביל שחלק עליו דיקא, על-ידי-זה

יֵרֵד לְשֹׂאֹל תַּחֲתִיּוֹת וְכוּ', וְאֵטֵר יָד זֶהוּ גַם-כֵּן הַפָּגַם הַנַּ"ל, יְמִינָא לְשִׁמְאֵלָא כַּנַּ"ל, וְעַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, בְּחִינַת מִשָּׁה, נִתְקַן הַכֹּל, וְאִין עוֹד מָה לְפַחַד וְכוּ', אִךְ טוֹב לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְשֵׁלֵט רַק עִם יְמִינוֹ, דְּהֵינּוּ לְהַגְבִּיר יְמִין עַל שְׂמָאל, וְאִף מִי שֶׁנִּתְרַגַּל מְאֹד לְהַפְּךָ, עַל-יְדֵי תַּפְּלָה יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הַטָּבַע וְכוּ'.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם יֵרָדְפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהֲוֵבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיִּקְרָ, הַשְּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אַחֵי הַיִּקְרָ! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, כְּאֲשֶׁר קִבְּלֵנוּ מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, בְּחִינַת מִשָּׁה, וְהוּא בּוֹנֵה מִשְׁפָּן מְכֹל הַטּוֹב שְׁמוּצָא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן רצג – דְּפוּס חֲדָשׁ): "אִיהֵר דְּאַרְפֹּט נָאֵר צוּ-טְרַאגֶען שְׁטֵינְעֵר און וואַפֶּנֶע און אִיף בּוֹנוֹע דְּעֵר פּוֹן בְּנִינִים נְפֻלָּאִים" (הֵינּוּ בְּרוּחַנִיּוֹת), עַל-יְדֵי תוֹרָה וְתַפְּלָה וּמַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁלֵנוּ, עֵינֵי שָׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֲלָקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, רַעֲיָא מְהֵימְנָא, וְאָנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַהַתְּעוֹרְרוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמֶּנּוּ ז"ל, (שְׁזוּהֵי בְּחִינַת "הַקָּל שְׂאִין בּוֹ חֲטָא"), וְזֶה סוּד "אֶל"ף" זְעִירָא שֶׁל "וַיִּקְרָא" (עֵינֵי כֹל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלַק א', סִימָן רפב), כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת דָּן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו, וְאִף שֶׁהָאָדָם הוּא פָּגוּם מְאֹד מְקַלְקוּלָיו, חֵס

(א) אִין אַתָּם צְרִיכִים כִּי אִם לְהַכִּין אַבְנִים וְסִיד, וְאֵינִי בּוֹנֵה מֵהֶם בְּנִינִים נְפֻלָּאִים.
(ב) רוּעָה נְאֻמִּין.

ושלום, חס ושלום, עם כל זה יש בכח הצדיק להעלותו לכף זכות, ולהצילו מכל הענשים וכו', בחינת (איוב לג, כג): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני 'אלף' להגיד לאדם ישרו", וכמו שדרשו חכמינו הקדושים (שבת לב.): אפלו אם באותו המלאך עצמו תשע-מאות תשעים ותשעה חלקים לחובה ואחד לזכות, נצל גם-כן על-ידי הצדיק האמת בגדל כחו שיש לו (עין כל זה בלקוטי-הלכות, ערוכי תחומין, הלכה ו), הינו אפלו האלף היא זעירא, שיש לו רק זכות אחת מני אלף, בגדל כח הצדיק יש לו גם-כן תקנה, והבן.

נא ונא ראה להתמיד מאד מאד בכל יום בלמוד ספרי רבנו ז"ל, כי מעלת ספרי רבנו ז"ל אין לשער, כי הם מעוררים מאד מאד אל השם יתברך, ומקריבים אליו יתברך בתכלית ההתקרבות, וכפי רבוי הלמוד והשקידה בהם, פן נמשכת התעוררות על האדם, ומספר בין אנשי שלומו, שמוהרנ"ת ז"ל נסע פעם בדרך, ואמר לפני אנשיו שתי תורות מלקוטי-מוהר"ן, ואחר כך התפלל בהתלהבות גדולה מאד מאד, ואחר גמר התפלה אמר, שהתפלל בכח אלו השתי תורות, ומכל שפן משיח שיתפלל מכח כל התורות של הלקוטי-מוהר"ן, איך הוא יתפלל ודו"ק.

ולמען השם, תשתדל לבוא בשבת-קדש לבית-המדרש "חסידים ברסלב", שזהו המשפן של הצדיק האמת, (כאשר דברנו מזה פבר), ודיקא אחר הקמת המשפן, שנבנה מכל הטוב שב ישראל, בחינת זהב וכסף ונחשת וכו', דיקא אז — "ויקרא אל משה" באלף זעירא, הינו פנ"ל, חזק מאד להיות בשמחה, שתהלה לאל, יש לך חלק בצדיק האמת על-ידי אמונת החכמים שיש לך, ובוא תבוא ברנה לבית-המדרש בתמימות ובפשיטות, ואז טוב לך לנצח.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וּיקרא ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבָרֵי הַיָּקָר, הָאֲבָרָה
הַחֲשׂוֹב, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּאֲשֶׁר
קִבְּלָנוּ מִהַמְּעִין הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ. וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שְׂאֵתָה לְוִמֵּד סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּצִוְתָא חָדָא
עִם חֲבָרָה, וְזֶה הָעֵקֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהַתְקַרֵּב בְּשִׁלְמוֹת
אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי דְבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל הֵם הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאוֹה וְנוֹרְאוֹה
מְאֹד, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאֲחִזוּ בָּהֶם, וְעֵקֶר הַכֹּל – "לֹא הַמְדַרְשׁ הָעֵקֶר"
רַק לְעִבְדָּה וְלִמְעֻשָׁה, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה – לְעִשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת
תְּפִלוֹת (לְקוּיִטִּי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), לְיַחַד לְעִצְמוֹ מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם
בְּגִי-אָדָם, וְלִפְרֹשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְקָשׁוֹ וְלְהַתְחַנֵּן שְׂיִזְכָּהוּ
לְהַפְגִּים בְּתוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְלְעִשׂוֹת מִכָּל תּוֹרָה וְשִׂיחָה וְתְּפִלָּה, עַד
שְׂיִזְכָּה לְקַיֵּם הַכֹּל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂשֵׁם חֲלָקְנוּ בְּחַיִּים, וְלֹא נָתַן לְמוֹט
רַגְלֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה בְּכָל יוֹם, שְׂהוֹצִיאָנוּ
מִחֲשֶׁף לְאוֹר גְּדוֹל, וְזָכְנוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל.

וְהָעֵקֶר לְחֲזַק עִצְמוֹ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
[כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וּבְכַפְרֵט (בְּלְקוּיִטִּי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
ד, וּבְלְקוּיִטִּי-הַלְכוֹת, עֶרֶב, הַלְכָה ג, עֵין שם)], וְעֵין בְּלְקוּיִטִּי-מוֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א',
סִימָן סו), שְׂעֵקֶר שְׁלִמּוֹת הָרִצּוֹן הוּא לְהוֹצִיא מִהַפְּחָ אֶל הַפְּעַל, וְלָזֶה
זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁלִמּוֹת הַדְּבוּר, עֵין שֵׁם, הֵינוּ לְדַבֵּר אֶת הָרִצּוֹנוֹת בְּפֶה
מְלֵא לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְהוֹצִיא מִהַפְּחָ אֶל הַפְּעַל,

קפח אשר צה בנחל

(ועזן בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים י, לא), ממעלת הפסופים דקדושה, והעקר להוציאם בפה מלא, עין שם; "רצון" הוא אותיות "צנור", שעל ידו ממשיכים כל טוב, בבחינת מ"ן (מיין נוקבין), ואחרי-כן יורד בבחינת מ"ד (מיין דוכרין) מלמעלה, וזה סוד "אשה מזרעת תחלה — יולדת זכר", שזוהי ישועה שלמה, והבן.

אהובי, חברי! העקר חזק עצמך להיות תמיד בשמחה, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ואל תפגס בוכוח עם שום בריה, ואז טוב לך לנצח.

ואודות הנסיעה לציון רבנו ז"ל, דע שאין למעלה מזה, והעקר ראה לחזק את עצמך ברצונות חזקים ואמתים, ולבקש מלפניו יתברך בכל יום, ועל-ידי-זה תזכה לנסע, אם ירצה השם, כי בלי רצונות וכסופים, אף שתהינה לך המעות לא תסע, כמו שמשפך בין אנשי שלומנו, אשר פעם ספרו לרבנו ז"ל שדברו לפני הרב מחמעלניק, שהרב מוואלטשיסק יש לו רצון לנסע לארץ ישראל הקדושה, ומתגעגע לזה כבר יותר מעשר שנים, ושחק על זה הרב מחמעלניק ואמר: לוקחים מעות ונוסעים, וכששמע זאת רבנו ז"ל ענה ואמר: הרב מוואלטשיסק, הואיל ומתגעגע — יסע, והרב מחמעלניק, שאמר לוקחים מעות ונוסעים, לא יסע, וכן היה, והמוכן מדבריו הקדושים, שהעקר הוא הרצון, ועל-ידי הרצון יכולים לפעל הכל, וכן אמר פעם ר' נחמן מטולטשין ז"ל, שבמים קודמים מגדל פסופם והשתוקקותם לדבר שבקדושה, לא היה להם שום דבר למניעה, "און היינט לויט אוינזערע רצונות איז געלט אויף א מניעה", והבן; חזק ואמץ מאד! אל תירא ואל תחת! ויעזרך השם יתברך, ותזכה להיות על ציון רבנו הקדוש, זכותו יגן עלינו, ותפעל שם מה שאתה צריך.

לעת עתה התמד מאד בלמוד התורה הקדושה שעוררים קבועים,

(א) והיום, לפי הרצונות שלנו בסף זה גם-כן "מניעה".

וּתְפִלָּה בְּכֹנֶת פְּרוּשׁ הַמְּלוּת עַל-כָּל-פָּנִים וּבְכֹחַ, וּמַחִיאוֹת כְּפַיִם, גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֶן חֲצוֹת, שֶׁהוּא דָּבָר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד וְהַמְתַּקוֹת הַדִּינִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט), וּמַעֲלַת תִּקְוֶן חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה — אֵין לְשַׁעַר, וְזֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְהַתְחַדְּשׁוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (תַּעֲנִית ל'): "כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּכַבְּדוֹ", בְּנִין בֵּית הַמוֹחִין שְׁלוֹ, כִּי חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת חֲרַבֵּן הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל כְּפֶה פְּעָמִים, וְר' מִיכָל נֶכְד מוֹהַרנ"ת ו"ל, שֶׁהִיָּה אִישׁ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, אָמַר: אַזּוֹי ווי אֵיין שׁוּסְטֶר קַעַן נִישְׁט וַיִּין אָן וַיִּין נֶאֱהַל אַזּוֹי קַעַן מְעַן נִישְׁט וַיִּין קִיין עֶרְלִיכְעַר יוֹד אָן חֲצוֹת², וְהִבֵּן; אַף יִסוּד הַכֹּל וְעֶקֶר הָעֵקָרִים הוּא רַק תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, לְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ פֶּאָשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶׁצָּרִיכִים, וְהַרְמַב"ם מְנַה זֹאת לְמַצּוֹת עֲשֵׂה — לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל עֵת שֶׁצָּרִיךְ לְאֵיזָה דָּבָר, וְרַק זֶה עֶקֶר הַחַיִּים — לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְרַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (עַיֵן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): חַיִּים נְצַחִים הֵם רַק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִי שֶׁנִּכְלָל בְּשֶׁרְשׁוֹ דִּהְיֵנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא גַם-כֵּן חַי לְנֶצַח, עַיֵן שָׁם.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

צו.

בְּעֶזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְר וַיִּקְרָא ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה לְיְדִידֶיךָ, אֶהוּבִי, הַשְׁוֹתָה בְּעֲצָמָא מִהַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

(ב) כְּמוֹ שֶׁסַּפְּדֵר אֵינוֹ יָכוֹל לְהִיּוֹת בְּלִי כְּלִי אֲמֵנוֹתוֹ שֶׁתּוֹפֵר בּוֹ הַנְּעֻלִים, כְּמוֹ-כֵן אִי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּלִי "תִּקְוֶן-חֲצוֹת".

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר קִבְּלֵנוּ מִהַנְּחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, וְשִׂמְחָה אֲנִי מְאֹד שְׂאֵתָה מִשְׁתַּדֵּל בְּיִתְרָה לְזָכוֹת לְנִסְעַת אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה, כִּי לִהְיוֹת עַל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וּבִפְרָט לֹאמַר שֶׁמֶּה עָשָׂה מְזֻמּוֹרִים, אֵין לְמַעַלָּה מְזָה, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָנוּ, שְׂזָכִינוּ לִידַע מִהָאֹר הַנֶּעְלָם וְהַגָּנוּז, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אִף אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה וְאוֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרִי תְּהִלִּים שְׂגֻלָּה רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא תִקְוֹן נִפְלָא תִקְוֹן הַכְּלָלִי לְכָל הַחֲטָאִים וְכוּ', וְשִׂמְעָתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁמִּקְבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל שְׂאֵלוֹ הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרִים "תִּקְוֹן הַכְּלָלִי" חֲטָף אוֹתָם מִהַסְפָּר הַנִּשְׁרָף, וְהוֹצִיאָם מִבֵּין שְׁנֵי הַסֵּמ"ף-מ"ם וְכוּ'.

וְהַתְּמִד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂזָה הָעֵקֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְחֲזַק עֲצֵמְךָ מְאֹד בְּדַבּוּרֵי הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, וְלִהְרַגֵּיל עֲצֵמוֹ לְבָרוּחַ תְּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִדְבַר עִמּוֹ כְּמוֹ עִם חֵבֵר טוֹב, וְלִפְרָשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק זֶה עֵקֶר הַבֵּית מְנוּס שֶׁל הָאָדָם מִכָּל הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים וּפְגַעֵי הַזְּמַן שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, (וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י), שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא בַחֲיִינַת בֵּית; עֵין שֵׁם, לִידַע שֶׁרַק זֶה עֵקֶר הַבֵּית הָאֱמֵתִי שֶׁל הָאָדָם, דִּהְיֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂמוֹהֵרֵנּוּ"ת ז"ל וְר' אֶפְרַיִם בֶּן ר' נִפְתָּלִי ז"ל נִסְעוּ פַעַם בְּדֶרֶךְ בַּחוּרְךָ, וְהָיָה הַקֹּר קָשָׁה מְאֹד, וְגִנַּח ר' אֶפְרַיִם ז"ל וְאָמַר: הֲלוֹאִי וְנִבּוֹא כְּבָר הַבֵּיתָה, עֲנֵה מוֹהֵרֵנּוּ"ת ז"ל וְאָמַר: מַה יְהִיָּה לָךְ כְּבָר בַּבֵּית, תְּהִיָּינָה לָךְ דְּאֶגוֹת אַחֲרוֹת, אֲכַל אֲנִי רוֹצֵה כְּבָר לְבוֹא אֶל הַבֵּית הָאֱמֵתִי, הֵינּוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַק עֲצָמֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר הַבֵּית הָאֱמֵתִי.

וְחֲזַק מְאֹד לִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה שֶׁהִיא מְצֻנָּה גְדוֹלָה מְאֹד

(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), וְכָל הַיְהוּדוֹת תְּלוּיָהּ רַק בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי שִׁמְחָה זֹכִים לְהַנְצִיל מִחַמֵץ, דִּהְיִנוּ מִחֲמוּץ הַמַּח — מִמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת (עין שם, חלק א', סימן ה), וְזֶה מֵה שְׂמוּבָא בְּסִפְרִים: "בְּשִׁמְחָה" אוֹתִיּוֹת "מִמַּחְשָׁבָה", הֵינּוּ כַּנֶּ"ל — עַל-יְדֵי שִׁמְחָה זֹכִים לְשִׁמִּירַת הַמַּחְשָׁבָה, שְׂזָהוּ הָעֵקֶר, כִּי הַמַּחְשָׁבָה גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד (כְּמוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְנֵי ו'ל), וְעַל יְדֵהּ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְבִטּוֹל עֲצָמוֹ, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (עין שם סימן סה), וְרַבְנֵי ו'ל הִזְהִיר מְאֹד לְשַׁמֵּר אֶת הַמַּחְשָׁבָה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה, עין שם), עַל-כֵּן צָרִיף לְהִזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְבָלֵי לְהַכְנִיס בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שׁוֹם רַע, כְּמוֹ עֲתוּנִים וְכַדוּמָה, הַמְּלֵאִים שַׁחַץ וְנֹאוּף וְכַפִּירוֹת וְאַפְיִקוֹרְסוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְהָעֵקֶר חֲזוּק מְאֹד וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׂכַעוּלָם, אִף שְׂעוּבָר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מֵה שְׂעוּבָר, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי בְּהַכְרַח שְׂיַעֲבֹר כָּל זֶה, כִּי בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוּרָא^א, (שַׁבַּת עז:) וְהֵבֵן.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

צ.ז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, לְסִדְר וּיְקָרָא ה'תשכ"ד.

אִף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֵה בַּצָּמָא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזוּק וְאַמֵץ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, בְּאֶשֶׁר קִבְּלָנוּ מִפִּי הַצַּדִּיק הָאָמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

(א) בְּהַתְּחִלָּה חֲשָׁף, וְאַחֲרֵי-כֵן אֹר.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להיות בחלק רבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על גדל החסד חנם שעשה עמנו לקרבנו אל אור גנוז ונעלם ונורא כזה, והעקר התמד מאד בספריו הקדושים, המקרבים מאד אליו יתברך, ומגלים לנו את גדל חסדי השם יתברך עמנו בכל עת ורגע, ועקר הלמוד כפי שיבוא לידי מעשה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות א, יז): "ולא המדרש עקר אלא המעשה", אשרינו און פארט אשרינו, "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'" (תהלים קז, מג) הינו פנ"ל, והבן.

ושמח אני מאד על אשר אתה משתדל ביותר להיות אצל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר אין למעלה מזה, ואני מקנה שזכות זו של הפורים שקיימת בשלמות וכו' וכו', ובכית הרבה להשם יתברך, שאתה רוצה להיות אצל ציונו הקדוש של רבנו ז"ל, תזכה, בעזרת השם יתברך, להיות שם בקרוב, ודע שבזה הלילה קדם אור היום ראיתי בחלום, שהייתי על ציון רבנו הקדוש בעיר אומן, ואמרתי שם "תקון הכללי", ובכיתי הרבה, ובקשתי מרבנו ז"ל שימהר את הגאולה וכו' וכו', וגם אותך ראיתי שם, ואמרתי "תקון הכללי" ועוד שני אנשים מאנשי שלומנו היו שם, בן נזכה להיות שם בקרוב, ולהמשיך עלינו אור קדשת רבנו ז"ל, עד שנזכה להתקרב באמת ובשלמות אל השם יתברך, אשר רק זה עקר מגמת ורצון רבנו ז"ל — לקרבנו אליו יתברך וללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים תורתו הקדושה, ועין בדברי חכמינו הקדושים (אבות ה, ו), ממעלת קברו של הצדיק האמת, בחינת משה, שנברא ביום ששי מששת ימי בראשית וכו', (משלי ח, ל): ואהיה אצלו אמו"ן ואהיה שעשועים יום יום וגו', ("אמו"ן" אותיות "אומן" — ציונו של רבנו ז"ל), ועין במדרש רבה (בראשית פ"א, סימן א), שדרש על זה הפסוק, אמו"ן מצנע, אמו"ן רבתא, אמו"ן מכסה, עין שם, וכל זה מרמז על ציונו הקדוש של רבנו ז"ל (דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא)^א

(א) אין דבר שאינו מרמז בתורה.

אֲשֶׁר   צח   בְּנַחֵל   קצג

— שְׁהוּא מְכַסֶּה וּמְצַנֵּעַ מְרֹב הָעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים לד, ו):
"וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" וְגו'.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר פָּעַם הָיָה אֶחָד מִתְּנַגְדֵי גְדוֹל עַל
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעִיר אוֹמֵן, וְשָׂאֵל אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל הַפְּסוּק
הַנִּ"ל: "הֲיִתְכֵן שְׁלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ, הֲלֹא בְּיַד אִישׁ יָדָע כָּל
יִשְׂרָאֵל אִיפֹה שֶׁקָּבְרוּ אוֹתוֹ?" וְעָנָה לוֹ זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְשָׂאֵלוֹ:
"כַּמָּה שָׁנִים אָתָּה גָר בְּעִיר אוֹמֵן?" עָנָה לוֹ: "אַרְבָּעִים שָׁנָה", וְשׁוֹב
שָׂאֵל אוֹתוֹ: "הֲהֵייתָ פָּעַם בְּצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל? עָנָה לוֹ:
"לֹא", הִשִּׁיב לוֹ הֵהוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: "עֲכָשׁוּ אָתָּה מִבֵּין כְּבָר אֶת
הַפְּסוּק הַנִּ"ל — גָּרִים בְּעִיר וְרוֹאִים אֶת הַקְּבָר, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹא
הוֹלְכִים לָשֵׁם, זֶה פְּרוּשׁוֹ שֶׁל 'וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ' וְהֵבֵן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, מֵה נָעִים גּוֹרְלֵנוּ וּמֵה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ,
חֻבְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

...?דִּידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

צח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר צוֹ הַתְּשַׁכְּ"ד.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, הַמְּשַׁתְּקֵק לְהַתְקַרְבוֹת
אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
?אִיר וְיִזְרַח לְנֹצָה.

אַחֵי הַיְקָר! חֶזַק וְאַמֵּץ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי הַדְּרָךְ הַתֵּם
שֶׁגָּלָה לָנוּ הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּי עַקֵּר הַתְּכַלִּית
וְהַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק לְעַבֵּד אֶת ה' בְּתַמִּימוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חַכְמוֹת

כָּלֵל, (עֵינַן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט), וְעַל-יַדֵּי תְּמִימוֹת יְכוּלִים לְזִכּוֹת לְכָל הַמַּעֲלֹת וְהַמְדַּרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, גְּבוּאָת פֶּה אֶל פֶּה וְכוּ', וְלַחֲיוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים אַרְכִּים, גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם (עֵינַן בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ט מִהַחֲכָם וְהַחֵסֵד), וְעַקֵּר הַתְּמִימוֹת צָרִיף לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, לְהַשְׁלִיף אֶת שְׁכָלְנוּ הַמְּגַשֵּׁם לְגַמְרֵי, וְלִסְלַק אֶת חֻכְמַתְנוּ הַמְּדַמִּית, וְלִפְרֹשׁ שִׁיחְתָּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כִּבְּן לְאָבִיו, וְלִשְׁיַח וְלִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ, וְזֶה עַקֵּר הַחַיִּים, כִּי עַקֵּר הַחַיִּים מְקַבְּלִים רַק עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה (עֵינַן לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט).

וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׁמַתְקַרְבִּים יָמֵי פִּסַּח הַקְּדוֹשִׁים, וְהוּא הַזְּמַן הַמְּסֻלָּל בְּיֹתֵר לְתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, כִּי אִזּוּ בָּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְגִלָּה לָהֶם אֶת דְּרָף הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים כו, ו ז): "וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמַּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ", "וַיִּנְצַעַק אֶל ה' אֱלֹקֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קוֹלְנוּ" וְגו', וְהַעֲקָר הָיָה עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת — מִשֶּׁה רַבְּנוּ, שֶׁהוּא הָאִיר וְגִלָּה אֶת אֲמַתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגִלָּה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה הַתְּחִזְקוּ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, כִּי עַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יַדֵּי אֲמוּנָה [כְּמוֹ שֶׁמוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל כְּפֶה פְּעָמִים "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה" (שְׁמוֹת יז, יב) וְתַרְגוּמוֹ פְּרִיֶסֶן בְּצִלּוּאֵי], וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִגְאָלוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז), אֲשֶׁר עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא עַל-יַדֵּי פָּגַם הָאֲמוּנָה, וְלִהְפֹּף הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה רַק בְּזִכּוֹת הַתְּפִלָּה (שָׁם, סִימָן ב), "פִּסַּח" מוּבָא בְּזֶהֱרַר הַקְּדוֹשׁ הוּא אוֹתִיּוֹת — "פֶּה-סַח", כִּי עַל-יַדֵּי שְׁיֹצְאִים מַגְּלוּת מַצְרִים (בְּכָלֵלִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת), עַל-יַדֵּי-זֶה נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר בְּשִׁירוֹת וּבַתְּפִלּוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעֵינַן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ס) מַה שֶׁמְּפָרֵשׁ שָׁם עַל הַמַּשְׁנָה (תְּרוּמוֹת א, ב): סֵתֵם חֲרַשׁ שְׁאִינוּ לֹא שׁוֹמְעֵ וְלֹא מְדַבֵּר, כִּי עַל-יַדֵּי שְׁאִינוּ שׁוֹמְעֵ הַתְּעוּרוֹרוֹת מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, עַל-יַדֵּי-זֶה אִינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵינַן שָׁם; "פִּסַּח" — גִּימְטְרִיָּה שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל רַבִּי "נַחֲמָן", הֵינּוּ עַל-יַדֵּי רַבְּנוּ ז"ל נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר דְּבוּרִים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת פֶּה-סַח וְכַנֵּ"ל וְהַכֵּן.

אָשֶׁרִינוּ וְאֶשְׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל אֹרֶן גִּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, הַמְעוֹרָר אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד לְחֹשֶׁב עַל תְּכַלִּיתָנוּ הַנִּצְחִית וּלְכָל נִישָׁן, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת יְמֵינוּ וְשָׁנוֹתֵינוּ, "בְּקֶשׁ ה' לֹא אִישׁ כָּל־כְּבוֹ" וְגו' (שְׁמוּאֵל-א, יג), "וּבִינָה שְׁמוֹ" (מִדְרָשׁ שַׁחַר טוֹב א) "בִּינָה" בְּגִימַטְרִיָּה שְׁמוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל (עֵינִי בְּסֵפֶר חֻכְמָה וּבִינָה).

אָשֶׁרִינוּ וְאֶשְׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁנַפְלָנוּ בְּגוֹרְלוֹ, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, הַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה רַבֵּנוּ ז"ל בְּיֹתֵר, וּבְכַרְט לִמּוּד גְּמָרָא וְתוֹסְפוֹת שְׁמַחֲדִידִים מְאֹד אֶת הַמַּח וְכוּ', שְׁמַכְבֵּט לְאֵת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא (עֵינִי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רִיד); (וְעֵינִי שֶׁם בְּחֵלֶק א', סִימָן ג) מַעֲלַת לִמּוּד הַגְּמָרָא בְּלִילָה, עֵינִי לֹא רָאִתָּה, שְׁמַעֲלָה אֶת הַמְּלָכוֹת לְשִׁרְשָׁה, עֵינִי שֵׁם.

וְהַעֲקָר תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם כְּפֶמָה פְּעָמִים, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַפְצִיר לְהַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִס בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתָּחוּ לְבָבְךָ וְדַעְתָּךְ, וְתִזְכֶּה לְהַכְנִס בְּתוֹךְ שַׁעְרֵי הַקְּדוּשָׁה בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת וְכוּ' (וְעֵינִי שֵׁם בְּסִימָן קֵלג), אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם מְלֵא אוֹרוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ', עֵינִי שֵׁם, אֲכַל עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת, תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, תִּזְכֶּה לְהַכְנִיַּח יְתָרָה בְּכָל פְּעַם, וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְרָשׁ שַׁחַר טוֹב א ד); אֵינִי מְשַׁמֵּיעִין לְאִזְוֹן אֶלָּא מַה שֶּׁהִיא יְכוּלָה לְשַׁמֵּעַ, וְאֵינִי מִרְאִין לְעֵינִי אֶלָּא מַה שֶּׁהִיא יְכוּלָה לְרְאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהִבֵּן.

אוֹדוֹת נְסִיעֲתָךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, זֶה עֲנִינִי יְקָר מְאֹד מְאֹד, וְתַהֲיֶיָה לְךָ תּוֹעֲלַת רִבְּהָ בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, וּבְכַרְט שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת תְּמִיד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים וְתִשְׁתַּהֵּב בְּצַמָּא אֶת דְּבַרְיָהֶם הַיְקָרִים הַנוֹבְעִים מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, וְכוּתָּה יִגַּן עָלֵינוּ, וְתַחֲזֹק עֲצָמְךָ מְאֹד בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, וּלְהֶאֱמִין שְׁוֵדַי נִמְצָאִים בֵּין גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲנָשֵׁי אֲמָת, יְרָאִים וְשָׁלְמִים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ וּבְנֵי

עליה, הדבקים בהשם יתברך יומם וליילה על-ידי תורה ותפלה, ותשתדל לשרת אותם ולדבר אתם בכל יום, וכתב זאת זכרון בספר כל מה שתשמע מהם, ותקיים דבריהם בתמימות ובפשטות בלי שום חכמות, ותראה לכתב לי בכל פעם אגרת, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

צט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר צו התשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי חברי היקר, המפלג בהתמדה בלמוד התורה הקדושה, המשתוקק באמת לעבודת השם יתברך ולהתקרב אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

אחי, אהובי! חזק מאד מאד בעבודת השם יתברך בהתמדה רבה בלמוד תורה הקדושה, ובשקיפה נפלאה בספרי רבנו ז"ל, וראה להתפלל בכל יום את התפלות: שחרית, מנחה, ערבית, חצות, בכונה גדולה על-כל-פנים פרוש המלות במסירות נפש ובמחיאיות פפים.

אל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי דע שבהכרח שיעבר עליך כל מה שעובר עליך בכל יום ברוחניות ובגשמיות, ואם תחזק עצמך ותשאיר על עמך, ולא תפל ולא תתרושל, חס ושלום, חס ושלום, אז ברבות הזמן תזכה להכנס בתוך שערי הקדושה, והעקר שתצית את רבנו ז"ל, אשר יסוד דעתו הוא תפלה והתבודדות, שתיוחד לך מקום מיוחד שאין שם בני-אדם, ותפרש שיחתך אליו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ותבקש ותפציר ותרכה בתפלה,

בְּשִׂיחָהּ וּבְצַעֲקָהּ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ שְׂיִקְרָבָהּ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּל
 מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכָּה בְּיָדָיו לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כִּי
 עַל-יַדֵּי-זֶה תִּקְשֹׁר עֲצָמָהּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן א), שְׁצָרֶיהָ לְקִשֹּׁר אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְסַתְּפֵל
 בְּכָל דְּבָר: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, בְּחִיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׂיִשׁ בְּזֶה הַדְּבָר,
 וְעַל-יַדֵּי מֵה זֻכִּים לָזֶה? עַל-יַדֵּי בְּחִינַת "מְלָכוֹת", עֵינַי שָׁם, שֶׁהוּא
 הַדְּבֹר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּקוּנַת-זֶהר בְּהַקְדָּמָה) מְלָכוֹת פָּה וְכוּ' עֵינַי שָׁם.

וְעֵינַי בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ (בְּלֶק, דָּף קפח:): תְּנוּפָה אוֹתִיּוֹת תְּנוּ-פָה, הֵינּוּ
 זֶה עֵקֶר מְצוֹת תְּנוּפָה — לְהָרִים הַכֹּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יַדֵּי
 מֵה זֻכִּים לָזֶה? עַל-יַדֵּי הַדְּבֹר-פָּה, הֵינּוּ שִׂיחָה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת,
 וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ שְׁמַתְקָרַב חַג הַפִּסְחַ הַקְּדוֹשׁ, וְצָרִיכִים לְבַעַר אֶת הַחֲמִץ
 בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הֵינּוּ הַיֵּצֵר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם
 עֵקֶר הַחֲמִץ וְכוּ', וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים כו:): אֵינַי בְּעוֹר
 חֲמִץ אֲלֵא שׁוֹרְפָה, וְהוּא עַל דְּרָף שְׁמִפְרֵשׁ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַפִּסּוּק (בְּמִדְבָר
 לא, כג): "כָּל דְּבָר אֲשֶׁר יָבוֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ", הֵינּוּ אָדָם שֶׁחֲטָא
 וְהִשְׁלִיךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ לְתוֹף הַטְּמָאָה עַל-יַדֵּי חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר, תְּקוּנוֹ
 עַל-יַדֵּי וְדוּי דְּבָרִים וְהִתְבּוֹדְדוֹת, לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּחֲמִימוֹת
 וּבְהַתְּלַבְּבוֹת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה מְתַקֵּן וּמְעַלֶּה אֶת נִשְׁמָתוֹ לְתוֹף הַקְּדוֹשָׁה (עֵינַי
 לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד), "פְּסָח" — מוּבָא בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא
 אוֹתִיּוֹת "פָּה-סָח", הֵינּוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְּבֹרִים בְּשִׂיחוֹת וּבְתַפְלוֹת אֶל
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שם,
 סִימָן ב): עֵקֶר הַגְּאֻלָּה יִהְיֶה רַק עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ,
 שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקָרַב אֶל אֱוֵר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
 עַל כָּל זֶה בְּכָל יוֹם, כִּי עַל-יַדֵּי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, אִם נִצִּית אוֹתוֹ וְנִלְךְ
 בְּדַרְכָּיו הַקְּדוֹשׁוֹת, בְּיָדָיו נִזְכָּה לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים.

וְאֵל תְּפִלָּה בְּדַעְתָּהּ שְׂיִשׁ לָהּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה
 לְאוּמָן לְצִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי דַע, שְׂזֶה לֹא בָּא כָּל-כָּף
 בְּנִגְלָל, וְהַסְמָ"ךְ-מ"ם מְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאַרְךְ וְלָרוּחַ לְמַנַּע וּלְעַכֵּב מְדַבֵּר

נוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ וְכוּ', כִּי הַמַּעֲלָה לִהְיוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן אֵין לְשַׁעַר וְכוּ', וְיִכּוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה זֶה לְתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלִהְתְּעוֹרֵר בְּאֵמֶת לְעִבּוּדָתוֹ יְתִבְרַךְ, מְלַבֵּד גְּדֹלַת הַהִבְטָחָה שֶׁהִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל לְכָל מִי שֶׁבָּא אֶל קַבְּרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְאוֹמֵר שֵׁם הַעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים וְכוּ' כִּידוּעַ.

וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה פְּעַם אַחַת אִישׁ אֶחָד וּשְׁמוֹ מְרֻדְכֵי וְכוּ', וּבְתַחֲלָה הָיָה רְחוּק לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַרְחוּק מִהִיֵּהָדוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּפְעַם חָלַם שָׁרָאָה אֶת רַבְּנוּ ז"ל וְדִבֵּר עִמּוֹ הִרְבֵּה דְּבוּרִים שִׁיחֹזֵר לְמוּטָב וְיַעֲשֶׂה תִשׁוּבָה, וְהוּא מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ כֹּל מַעֲשָׂיו הָרָעִים שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁיו וְכוּ', אַבְּל אָמַר לוֹ שֶׁתִּקְוֶנוּ הָרֵאשׁוֹן הוּא, שֶׁצָּרִיף לִהְיוֹת. קָדָם אֶצֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן, וְרַבְּנוּ ז"ל הָרָאָה לוֹ בְּפִרְטוּיּוֹת אֶת הַדֶּרֶךְ אִיף לְבוֹא אֶל קַבְּרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכֵן הָיָה, שֶׁבָּא לְשֵׁם, וְאִף פְּעַם לֹא הָיָה בְּעִיר אוֹמֵן, אִף-עַל-פִּי-כֵן מֵצָא אֶת הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּלִי עֵזֶר מִשׁוּם בְּנֵי-אָדָם, וּמֵאֵז וְהִלָּאָה הַתְּעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְנַעֲשֶׂה בְּעַל תִּשׁוּבָה אֲמִתִּי, וְעַבַּד אֶת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ כֹּל יְמֵי חַיָּיו בְּעִבּוּדוֹת נוֹרָאוֹת, וּבְפִרְט בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁשֶּׁקֶד בָּזָה מְאֹד.

וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (הַכָּשֵׁר בָּלִים, הַלְכָה ד): "כֹּל מֶה שֶׁפָּגַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא צָרִיף לְהִמָּשִׁיף אֶת הַתְּקוּן מִמְּקוֹם גְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁפָּגְמוּ כָּל-כָּף, בְּפִרְט עֲתָה בְּדוּרוֹת הָאֵלוּ, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, שֶׁעַל-יְדֵי שְׂבָאִים אֶל קַבְּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים יְכוּלִים לְהִמָּשִׁיף שֵׁם בְּחִינַת "הָאֲרַת פִּי-שְׁנַיִם" שֶׁנִּמְשָׁכַת מִבְּחִינָה גְבוּהָה וְעֲצוּמָה מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל גַּם הוּא לְהִתְקַן אֶפְלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא", עַיִן שֵׁם, וְעַיִן עוֹד (שֵׁם) מְגִדֵּל הַמְּנִיעוֹת וְהַצָּרוֹת שֶׁצָּרִיף לְעַבֵּר, עַד שֶׁזּוֹכָה לְבוֹא אֶל צִיּוֹן הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְשִׁמְעֵתִי מֵאֶחָד מְגִדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הָרֵאשׁוֹן מְרַמֵּז עַל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן, כִּי הַצִּיּוֹן הוּא עַל הַר, שְׁזֶה בְּחִינַת "הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְּצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת — שֵׁשׁ" וְכוּ'.

"והשני למלך", שזה מרמז על כלל ישראל שהולכים לחפש ורוצים להגיע לשם, ועוברים ימים ושנים, ובאמצע הדרך פוגעים במניעות הרבה, שזה בחינת "האדם הגדול שנשא אילן", ומנע ועכב הרבה, ואמר שאין שום מציאות עגין פנה, ומכל שכן להגיע לשם, אף האיש הישראלי "השני למלך" בכה מאד, והתעקש הרבה, אז נתהפכו המניעות לנעימות, אף-על-פי-כן היו לו עוד מניעות אחריות גם בדרך, שבכל פעם אמרו לו, שאין שום דרך הטבע להגיע לשם, אף מגדל העקשנות שהיתה לו, והעקר — שבכה הרבה להשם יתברך, ועל-ידי-זה זכה להגיע לשם וכו' וכו' וכו' ק, (ויש עוד הרבה דברים בגו וקצרותי), אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לתורות פאלו, הלכות פאלו, ספורי-מעשיות נוראים פאלו, אשרינו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

אהובי, חברי היקר! למען טובתך הנצחית תראה להיות בכל שבת-קדש אחר התפלה בבית מדרשנו בשעת קידושא רבא, ולומדים שעור ב"ספורי-מעשיות", (כן נוהגים אנשי שלומנו בכל העולם), וגדל מעלת זה הלמוד אין לשער בשכל אנושי, כי הוא התעוררות גדולה ונוראה לעבודת השם יתברך (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס), ובכל פעם נתחדשות בשעת הלמוד שיחות יקרות מאד המעוררות מאד להשם יתברך, ושמעתי מאנשי שלומנו, אשר מקבל אצלנו שהספר הגנוז והספר הנשן נכללים בספר "ספורי-מעשיות" (הספר "ספורי-מעשיות" יש בו שלש-עשרה מעשיות, והם הי"ג נהרי אפרסמון וכו' וכו'), ובשבת-קדש זו התחילו ללמד מעשה ג' מה"חגר" — עין שם, והיו, תהלה לאל, דבורים נפלאים, בפרט מה שהניח החכם, (שהוא רבנו ז"ל), בצואה "מ'זאל אן טרינגקען ביימער"א, (שהן נפשות ישראל לעוררן לעבודת השם יתברך), "איהר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויף נאר דאס זאלט איהר זעהן תמיד צו טוהן אנצוטריןקן ביימער"א, עין שם; ותראה

(א) שנשקה אילנות.

(ב) אדם ושאים לעסק גם בפרנסות אחרות, רק את זה תראו תמיד לעשות — להשקות אילנות.

את המכתב הזה גם לאחיד היקר, כי גם אליו כל זה.

ידידי הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

ק.

זעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי, שנכפל בו "פי טוב", לסדר תזריע-מצרע זתשכ"ד.

החיים והשלום אל אהובי, חברי היקר לי מאד, הצמוד בתוך פנימיות לבבי, הפחור המשתוקק באמת לעבודת השם יתברך, ולהתקרב לינק מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר זה העקר ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ בעבודת השם יתברך על-פי הדברים, הדרכים וההתחזקות שקבלנו מהסבא דסבין וכו', ומעשה בכל פעם התחלה חדשה, ובפרט עכשיו שאתה זוכה לזכות נוראה ונשגבה כזו לנסע לארץ ישראל הקדושה, אשר שם מאיר האין סוף ברוך הוא פנים בפנים וכו' (דברים יא, יב): "ארץ אשר ה' אלקיך דרש אתה, תמיד עיני ה' אלקיך בה וגו'", (ועין ברש"י ו"ל שם), על-כן אתה צריך לקבל על עצמך התחלה חדשה בעבודת השם יתברך.

והעקר הוא תפלה והתבודדות, שתתחד לעצמך מקום וזמן בכל יום, לשפוף לך ולפרש כל שיחתך אליו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה לבוא למה שאתה צריך לבוא בזה העולם, והתמד בזה מדי יום בימו בשקינה רבה וכו', ובמשך הזמן תראה נפלאות רבות וכו', וכמו שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל לאחד מאנשי שלומו: בחנוני נא בזאת, אם יהיו לך ארבעים יום רצופים של התבודדות, בודאי יהיה לך שנוי לטובה, בעזרת השם יתברך, ותחבר עצמך עם אנשי

שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, הַמְקִימִים "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב), וְהוֹלְכִים בְּכָל לַיְלָה בְּשִׁדוֹת וַיְעָרִים, הָרִים מְעֵרוֹת וְצוּרִים, לְשִׁפְךָ אֶת לְבָבְךָ וְנִפְשָׁם אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, יְהִי חֶלְקֵי עִמָּהֶם וְכוּ'.

גַּם תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לומר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֶן חֲצוֹת, לְצַעֲקָ וּלְזַעֲקָ לְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ הַקֵּינוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתָּחוּ שְׁעָרֵי דְעִתְךָ, וְתִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת הַדְּעַת וְכוּ', וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אֵין לָךְ שׁוּם מְנִיעָה וְעִכּוֹב מְצַד בֵּיתְךָ וְכוּ' וְכוּ', בְּיַדֵּי אִתָּהּ צְרִיף לְתַת שְׁבַח וְהוֹדָאָה וְהִלֵּל לְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁסַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, וְהַפֵּךְ אֶת לֵב אֲבִיךָ, וְנִתֵּן לָךְ רְשׁוֹת לְנִסְעָ וְגַם יִסַּע אִתְךָ וְכוּ', אֲשֶׁר בְּתַחֲלָה הִיָּה מְתַנַּגֵּד גְּדוֹל וְרִצָּה לְהַרְגֵּ אוֹתְךָ, כְּאֲשֶׁר סִפְרַתְּ לִי כְּמָה פְּעָמִים.

אֶהוּבִי, אַחִי, זֶה נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעֵים וְחֹסֵד גְּדוֹל, כְּאֲשֶׁר תְּבִין בְּעֲצָמְךָ, עַל-כֵּן תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הָעֵבֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתָּח לָךְ לְבָבְךָ לְצַעֲקָ לְהַבָּא, כְּמוֹ שְׁאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל עַל מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים "מְזֻמּוֹר לְדוֹד ה' מָה רַבּוּ צְרִי" וְכוּ' (תְּהִלִּים ג, א), וּמִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְזֻמּוֹר לְדוֹד, קֵינָה לְדוֹד מְבַעֲי לִיָּה? וְכוּ', מֵאַחַר שֶׁכָּל הַמְזֻמּוֹר מְדַבֵּר מְצַעֲקוֹת וְשׁוֹעוֹת, לְמָה מְתַחִיל בְּדַרְךָ זְמַר וְכוּ'? וּמִפְרָשׁ מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שְׁזֵה הִיָּה דוֹד הַמְּלָךְ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, שְׁנִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּח לְבוֹ, וְצַעֲקָ: "ה' מָה רַבּוּ צְרִי רַבִּים קָמִים עָלַי" וְכוּ', (עֵין כָּל זֶה הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, כְּלָאֵי בְּהֵמָה, הַלְכָה ד, אוֹת ו, עֵין שָׁם וַיִּנְעַם לָךְ).

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

קא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אָמֵר, "ל"ג בעמר" התשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו אָל אַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַצָּמוּד
בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשׁוֹתֶה בַּצָּמָא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל-פִּי הַדְּרָכִים
הָאֲמִתִּיּוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזָכֵנוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁקִּרְבָּנוּ
אָל אֹר כְּזֶה, וְאֲתָמוּל בְּלִילָה פְּשִׁחוּרְתִּי מֵהַהֲדָלְקָה לְכָבוֹד הַתַּנָּא
הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, שֶׁהִיָּתָה בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ חֲסִידֵי בְּרַסְלָב,
דְּבִרְתֵי הַרְבֵּה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ מִמַּעַלַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ
ז"ל וְכוּ', וְהִחֲיִינוּ עֲצָמָנוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּכַח תּוֹרָתוֹ
שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהַחֲיִיּוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, מֵהָאֲזוּב אֲשֶׁר
בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבָּנוּ וְכוּ' וְכוּ', וְחָבַל שֶׁלֹּא הֵייתָ עִמָּנוּ, כִּי
הִיָּתָה, תְּהִלָּה לְאֵל, הִילּוּלָא רַבָּא, וּבְנֵדָאֵי זֶה לֹא מַגִּיעַ אֶחָד מִנֵּי אֶלְף
לְשִׁמְחָה שְׂיֵשׁ לְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ בְּמֵרוֹן, מְקוּם גְּנִיזָתוֹ שֶׁל הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן, שֶׁבְּעוֹנוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אֵין אָנוּ יְכוּלִים לְעֲלוֹת וְלִרְאוֹת
וְכוּ', עַל-כֵּל-פָּנִים אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהַתְקַבֵּץ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וּלְשַׂמַּח
עֲצָמָנוּ בְּהִילּוּלָא דְבֶר יוֹחָאֵי, אֲשֶׁר הוּא עֲנִין גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד,
פִּידוּעַ גְּדוֹל הַשְּׂיִכּוֹת שְׂיֵשׁ לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
לְנַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבְפָרְט מֵה שְׂאָמֵר רַבֵּנוּ
ז"ל, שֶׁעַכְשָׁיו יֵשׁ נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, אֲשֶׁר אָפְלוּ הָעִיר וְקַדִּישׁ מִן
שְׂמִיא נַחֲתִית גַּם-כֵּן מְקַבֵּל מִשָּׁם, וְהֵבֵן.

אַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אֶף
שְׂעוּבָר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוּבָר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים, מְנִיעוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת,

חזק וְאַמֵץ מְאֹד, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית תִּלְמַד בְּכָל יוֹם
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁלֶשֶׁת הַלְקוּטִים הַקְּדוּשִׁים: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְ"לְקוּטֵי תְּפִלוֹת", וְהַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהְרָה
יִנְתֵּק (קֹהֶלֶת ה, יב), "זֵיי וְוַעֲלֵן דִּיר גִּישֵׁט לְאַזֵּן פֶּאֶלְן"א.

גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרְךָ חֲבֵרְנוּ הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר,
וְתִקְבְּעוּ לְעֶצְמְכֶם שְׁעוֹר קָבוֹעַ בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵיו ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תוּכַל לְנַצַּח בַּמְּלַחְמָה, וְהַעֲקָר פֶּאָשֶׁר דְּבִרְנוּ מִזֶּה כַּמָּה פְּעָמִים,
שֶׁהַעֲקָר לְכָלִי לְהַפְגִּס בְּכּוֹפֵחִים, יֵאָחַז כָּל אֶחָד דְּרָפוּ, וְאַנְחֵנוּ בְּשֵׁם ה'
גְּלוּף, לְעֶסֶק בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, רְצוּנוֹת וְכִסּוּפִין דְּקִדְשָׁה, וְזֶה
הַעֲקָר — לְהַשְׁתַּוְּקֵק תְּמִיד אֶל הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ תְּמִיד, אֲף שְׂאִין יְכוּלִים
לְעֲשׂוֹת כָּלוּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, כִּי הַרְצוֹן הוּא לְמַעְלָה מִהַפֵּל
— רְעוּא דְרַעְוִין, שֶׁהוּא הַמְּדַרְגָּה הַעֲלִיוֹנָה, בְּחִינַת "כְּתָר" וְהַבֵּן,
וְעֵין בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת (עֲרוּב, הַלְכָה ג) מְעַלֵּת הַרְצוֹן וְהַכִּסּוּפִין, בְּאַרְיִכוֹת
נִפְלְאוֹה, עֵין שֵׁם.

וּמֵאַלְיָךְ תִּבִּין שְׂבִשְׁבַת-קִדְשׁ פְּרִשְׁתָּ תְזָרִיעַ מְצוּרַע, שְׂפַגְשִׁתִּי
אוֹתְךָ בְּדַרְךָ, לֹא יִכְלֹתִי לְדַבֵּר עִמָּךְ מִכַּמָּה טְעָמִים, וּקְצַת תִּבִּין
בְּעֶצְמָךְ, כִּי הִיָּה שֵׁם אָבִיךָ הָרַב שְׁלִיט"א, וְאַחִיךָ, גְּרוּ יְאִיר... וְדִי
לְמַבִּין, עַל-כֵּן אֲבַקְשֶׁךָ לְכָל תְּהִיָּה לָךְ עָלִי, חַס וְשְׁלוֹם, תְּרַעַמַת
וְכוּ', כִּי בְּאַמַת אָנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ בְּתַכְלִית הָאֱהָבָה, אֲהַבָּה שְׂאִינָה
תְּלוּיָה בְּדַבְּרָה, אֲהַבָּה אֲמַתִּית יוֹתֵר מֵאַהֲבַת אַחִים וְהַבֵּן, וּמִי תִּתֵּן
וְנִזְכָּה לְהַתְּוַעַד יַחַד וּלְדַבֵּר מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שְׁזֵה הַעֲקָר, אֲכַל
זֶה לְעַמַת זֶה הַבְּעַל-דְּבָר אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד, לְקַלְקַל וּלְהַפְרִיד, חַס
וְשְׁלוֹם, אֲף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַרְבֵּה עֲצוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וּבְכַרְט הַעֲצָה שֶׁל "אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, בְּתַחֲלַת חֵלֶק ב').

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמו, "ל"ג בעמר" ה'תשכ"ד.

החיים והשלום לאהובי, אחי היקר לי מאד, הבחור המפלא והמפלא, השותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיתקיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר העיר וקדיש גם-כן מקבל משם; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתקרב אל אור נורא כזה, והנה רציתי ככר פמה פעמים לכתב לך מרב אהבתנו הישנה, אף מגדל הצרות, הטרדות והדחקות שעברו עלי בימים אלו — אין לשער, לא היה לי הפנאי, ולולא דברי רבנו ז"ל, לא הייתי יכול להתקיים אפלו יום אחד ממש, אף טוב להודות להשם יתברך על גדל החסד הנפלא והנורא שהקדימנו הרפואה קדם וכו', שגלה לנו אור כזה, אור שבצעת ימי בראשית, אשר הוא פתח לנו את האמת והאמונה, לבלי לפל משום דבר שבעולם, אף שעובר מה שעובר, רק לעסק בתפלה והתבודדות, וזה עקר העצה — לברח אל השם יתברך, ואז נמתק הכל.

אהובי, אחי! אחרי שקבלתי פריסת השלום מאתך, שתהלה לאל, אתה מחיה את עצמך בכל רגע שם בארץ ישראל בין אנשי שלומנו (אשר כף ראוי לך), וגם התחלת לעסק קצת בהתבודדות וכו', שמחתי כעל כל הון, וזה אלצני לכתב לך.

חזק ואמץ מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ועשה אונך באפרקסת לשמע דברי חכמים, גדולי אנשי שלומנו, ותשמע אותם, ואזי תזכה להיות איש כשר כרצונו יתברך וכרצון רבנו ז"ל,

אֲשֶׁר   קג   בְּנַחַל   רה

וְתִרְאֶה לְכַתֵּב לִי אֲגָרָת מִהַנְּשָׁמַע עִמָּךְ שָׁם, וּמִגְדֹּל טְרָדוּתִי בְּרוּחַנִיּוּת
וּבְגִשְׁמִיּוּת — אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לְגִדְלָתְךָ הַנְּצָחִית...

קג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אָמֵר, "ל"ג בְּעֵמֶר" ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יְרַדְפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה
בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֵת פְּרִיסַת הַשְּׁלוֹם קִבְּלָתִּי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן שֶׁהֵנָּךְ עוֹסֵק
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְהַתְּפִלוֹת בְּכֹנְנָה, שְׁנֵה הָעֵקֶר — לְהַתְּפַלֵּל
בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת בְּכַח, בְּחִיּוּת וּבְכֹנְנָה (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק א',
סִימָן ט), וְהָעֵקֶר לְמִשְׁךְ אֵת עֲצָמוֹ אֶל הָאֲמַת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, (כְּמוֹכָא
ש"ס), וּמְחִיאוֹת כְּפִים (סִימָנִים מַד, מַה, מו), וְאֵל יַחְסֹר לָךְ חֲצוֹת לִילָה
מִלּוֹמֵר תִּקְוֶן חֲצוֹת, שְׁנֵה עֵקֶר גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — לְצַעֵק
וּלְזַעֵק בְּכָל לִילָה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, שְׁנֵה בְּחִיּוּת
תְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל כַּח (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת עַל הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן ח — "תִּקְעוּ תוֹכְחָה", עֵינֵן ש"ס), וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֵת
כָּל הַנְּצוּצוֹת לְקַדְשָׁה, וְגַם עוֹד יִצְטַרֵּף לְהַקִּיא עֲצָמִיּוֹת חִיּוּתוֹ, וְזֶה
בְּחִיּוּת הַגְּרִים וּבְעֵלֵי תְּשׁוּבָה; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׁזָכֵינוּ לְהַתְּקַרֵּב
אֶל אֵוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא כְּזֶה, בְּעַל-הַתְּפִלָּה הָאֲמַתִּי, שֶׁהוּא "הַבְּעַל כַּח
הָאֲמַתִּי", שֶׁהוּצִיאָנוּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ הַקְּדוּשָׁה מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, עַד
שְׁזָכֵינוּ, שְׁגַם אֲנַחְנוּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּתֵנוּ וְהַתְּבוּדָּה וְהַתְּבוּדָּה יְכוּלִים לְהוֹצִיא
אֲחֵרִים.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכֵּנוּ לְהִיּוֹת תָּמִיד בֵּין הַפֶּת שְׁבָחָרוּ, שְׁעַקֵּר

התכלית היא תפילה והתבודדות ועבודת השם יתברך, ומאסו בתכלית המאוס בכסף, בזהב ובכמון, שזה עקר שבירת תאות ממון (כמוכא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כג), והעקר — על-ידי מצות מזוזה, שזהו הסוד של לקשר כל החיצוניות אל הפנימיות חיות אלקות שיש בכל דבר (כמוכא בלקוטי הלכות, פקדון, הלכה ד), ועל-ידי זה נתבטלת כל חמדת תאות ממון וכל התאוות הרעות, ונזכה להיות מקשרים תמיד אליו יתברך.

דידך הדורש שלומך...

קד.

קצרת השם יתברך, אור ליום ששי — ערב שבת קדש, לסדר אמר ה'תשכ"ד.

חיים, חן וחסד לידידי, אהובי, חברי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שייחיה נצח.

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך על-פי דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל אור גנוז ונורא כזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שקרבנו אל אור כזה.

ומאד הצטערתי על גדל חלישות הדעת שיש לך, ובאמת אם היית יונק בכל יום מצוף אמרותי, וזכרוננו לברכה, לא היית בא לכל זה, כי עקר התכלית שקבלנו מרבנו ז"ל הוא תמימות ופשיטות (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יט; וספורי מעשיות, מעשה ט מהתכם והתם), ולבלי להתערב עם שום בריה, רק "אחד היה אברהם", כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב' בהתלה), ומוהר"ן ז"ל מפרש על-פי הקדמה זו, שזה בחינת ספירת העמר, שכל אחד צריך לספור לעצמו

הַעֲמָר, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחַר (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַלְכוּת פֶּסַח), וְכֵן מִפְּרֹשׁ הָעֲנָנִין (שֵׁם, הַלְכוּת סֵפֶר תּוֹרָה), שֶׁצָּרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל אוֹת מִקְּפַת גְּוִיל, כִּי בַתּוֹרָה יֵשׁ שְׁשִׁים רַבּוֹא אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רַבּוֹא יִשְׂרָאֵל, וְאִם אוֹת אַחַת נּוֹגַעַת בַּחֲבֵרָתָהּ, תִּכְףּ-וּמִיד נִפְסָל הַסֵּפֶר וְכַנ"ל, שֶׁאֲסוּר לְהִתְעַרֵּב עִם אַחַר, וְכֵן מִפְּרֹשׁ (שֵׁם, הַלְכוּת הֶזֶק רֵאִיָּה) עֲנָנִין הֶזֶק רֵאִיָּה, שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה (בְּבֵא בַתְּרָא), שֶׁאֲסוּר לְכַנּוֹת בֵּית, זֶה לַעֲמַת זֶה שְׁלֹא יִזְיַקְנוּ בְּרֵאִיָּה וְכַנ"ל, וְכֵן לְעֲנִינָנוּ אִם לֹא הִיִּיתָ מִתְעַרֵּב בַּדְּבָרִים שְׁאֵינָם שְׂיָכִים לָךְ, בְּיִדְאֵי לֹא הִיִּיתָ בָּא לְכָל זֶה וְכוּ', כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר הַתְּכָלִית הוּא לְדַבֵּק עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת יוֹמָם וְלַיְלָה, וְלַעֲסֹק בְּחִדוּשֵׁי דְאוֹרֵיִיתָא, וְלִפְרֹשׁ עֲצָמוֹ מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה עֶקֶר הַחַיִּים גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שְׁפָן וְכוּ', וְזֶה תְּלוּי בְּשִׁמְרַת הַבְּרִית וְכוּ', וְהִבֵּן.

חֲזוּק, אַחֵי, עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוּ, וְיֵאחֲזוּ כָּל אֶחָד דְּרַכּוּ, וְהַעֲקֹר "שִׁיחֻשׁב עַל עֲצָמוֹ", כִּי "אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי" (אָבוֹת א, יד), וְהִבֵּן.

וּבְאֵמַת צָרִיכִים לַעֲסֹק הַרְבֵּה מְאֹד בְּגַמְלֵיּוֹת חֻסְדִּים, בֵּין בְּגוֹפוֹ, בֵּין בְּמַמוֹנוֹ וּבֵין בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ, וְזוֹ מִצְוָה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, אִף לְעֲנָנִין רוּחְנִיּוֹת צָרִיכִים לִישֹׁב עֲצָמוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב, אִם לֹא מִתְלַבֵּשׁ הַבַּעַל-דְּבָר בְּמִצְוֹת, שְׁאוּמֵר לוֹ: הֲלֹא יֵשׁ לָךְ כּוֹחַ גְּדוֹל לַעֲסֹק עִם בְּנֵי-אָדָם, וְאוּלַי בְּמִשְׁפַּח הַזְּמַן תִּחְזִירָם לְמוֹטֵב וְכוּ', וּלְבַסּוֹף מְאוּמָה לֹא תִשָּׂא בְּעַמְלָךְ, מִצַּד אֶחָד לֹא פִּעֲלָתָּ כָּלוּם, וּמִצַּד הַשְּׂנִי הַתְּבַטְּלָתָּ מִתּוֹרָה וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', כִּי יִדְוֶעַ לָךְ, וּכְמוֹ שֶׁאֲתָה רוּאָה בְּחוּשׁ וְכוּ', עַל-כֵּן הַעֲצָה הָאֵמֶתִית הַיְעוּצָה לָךְ מִכָּאֵן וְלְהַבָּא, שֶׁתִּקְבַּע לַעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעֶקֶר הַכָּל לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ לִפְרֹשׁ שִׁיחֻתָּךְ אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְתַשְׁתַּוְּקֵק תָּמִיד אֲלֵיו, וְתַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּחִדוּשֵׁי דְאוֹרֵיִיתָא, שֶׁהוּא תִקּוּן גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), וְלִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַדְּבָר בַּתְּכָלִית הַשְּׁמִירָה, לְבְּלִי לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, חַס וְשָׁלוֹם, שׁוֹם לְשׁוֹן-הַרְעַ וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת וְכוּ', כִּי זֶה עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִהַשְׂרֵשׁ וְכוּ', (בַּמּוֹבָא

בְּלִקוּטֵי-מוֹהָרִין, חֶלֶק א', סִימָן כט, עֵין שָׁם), שְׁעַל-יְדֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת
 לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרוֹמַם הַמֶּח וְכוּ', וּלְהַפְּךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 וְכוּ' עֵין שָׁם, רַק לִילֶךְ בְּתַמִּימוֹת, וּבְשִׁצְרִיף לְדַבֵּר פַּעַם עִם אֵילוֹ
 בְּגִי-אָדָם יִדְבֵר עִמָּהֶם הַרְבֵּה דְבוּרֵי אֲמוּנָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא יִתְעוֹרֵר בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, פִּידוּעַ לָנוּ מֵה
 שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: "עֵץ קָטָן יָכוֹל לְהַדְלִיק עֵץ גָּדוֹל" (פּוֹכְבֵי-אוֹר), וּבְזֶה
 תְּרוּיַח הַרְבֵּה, שְׁתַּלְמַד הַרְבֵּה תוֹרָה, וְתִתְעוֹרֵר בְּגִי-אָדָם וְכוּ', "טוֹב
 תַּלְמוּד תוֹרָה עִם דְּרָף אֶרֶץ" (אָבוֹת ב, ב) וְכוּ', וְהַעֲקֵר שְׁמֻחָה.

וּמַחֲמַת טְרוּדוֹתֵי הַמְרַבּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן
 לְיֵלָה אֶקְצֹר.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

קה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּהַר-בְּחֻקְתֵי ה'תשכ"ד.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַמְשַׁתְּוִקֵק לְעִבּוּדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְהַתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה,
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁזֶה הַעֲקָר בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח, הַבְּחוּר ... נְרוּ יְאִיר.

אַהוּבֵי, אַחֵי! קַבְּלֵתִי פְּרִיסַת שְׁלוֹם מִמֶּךָ, וְשִׁמְחֵתִי כְּעַל כָּל הַזֶּה,
 שְׁהִנֵּךְ אוֹחֵז עֲדִין בְּתַמָּךְ לְעֶסֶק בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, עַל-פִּי דְרָף
 הָאֱמֵת, הַדְּעַת הָאֱמֵתִית, שְׁקַבְּלֵנוּ מִרַבְּנּוּ ז"ל, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ,
 כֵּן יְהִי תְּמִיד הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעִזְרָךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְקִיָּם (שִׁיר הַשִּׁירִים ג,
 ד): "אֲחֻזְתִּיו וְלֹא אֶרְפְּנוּ" וְגו', שְׁתִּאֲחֹז עֲצֻמָּךְ בְּכָל נִימֵי נַפְשֶׁךָ בְּזֶה
 הָאוֹר, אֵף שְׁיַעֲבֹר עָלֶיךָ מֵה שְׁיַעֲבֹר וְכוּ' — "כִּי כָּל הָעוֹלָם עוֹמְדִים
 בְּגִיד כָּל אֶחָד הַרוּצָה לְהַתְקַרֵּב אֵלֵינוּ וּלְהִיּוֹת נִקְרָא עַל שְׁמוֹ, זְכָרוֹנוּ

לְבָרְכָהּ" (עלים לתרופה, מכתב קסג), אף אֲשֶׁרִי לְאוֹתָם שֶׁהִתְחַזְקוּ וְעָמְדוּ
עַל עָמָדָם, אֲשֶׁרִיהֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָם, שֶׁזָּכּוּ לָהֶם וּלְדוֹרוֹתֵיהֶם וְכוּ'.

וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְגַּדֵּל וְנִתְפָּשֵׁט הַשָּׁקֵר בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר לֹא
יֵאֱמָן פִּי יִסְפֹּר וְכוּ', וְעַל מִי לָנוּ לְהִשָּׁעֵן, רַק עַל אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׂמַיִם,
זֶה עֵקֶר הָעֵצָה בְּעֵתֵים הַלְלוּ, לְקַיִם בְּאַמֶּת (ישעיה כו, כ): "לֵךְ עָמִי
בְּאֵל בְּחַדְרֶיךָ וּסְגֹר דְלִתֶיךָ בְּעַדְךָ חֲבִי כִמְעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם" וְכוּ',
וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ עַל זֶה מוֹהֲרֵנוּ "ת"ו"ל, שֶׁזֶה עֲנִינֵי הַתְּבוּדוֹת: "כְּשֶׁעוֹבֵר
עַל הָאָדָם מֵהַ שְׁעוֹבֵר, עֵקֶר הָעֵצָה הוּא הַתְּבוּדוֹת — לְיַחַד לְעֲצָמוֹ
מְקוֹם מִיַּחַד שָׂאִין שֵׁם בְּנִי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
כְּאֲשֶׁר יִדְבֹּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, הַכֹּל לְכָל יִסְפֹּר וְיִשִּׁיחַ אֶת לְבָבוֹ אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ יִשׁוּעַת הַשֵּׁם בְּהֶרֶף עֵינַי וְכוּ'".

אֲחִי הַיָּקָר! לְחַזְקֶךָ וּלְאַמְצָךָ בְּדַרְךָ הָאֱמֶת, הוּא אֵךְ לְמוֹתֵר, פִּי
הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּן בָּהֶם וְהַפֶּן בָּהֶם וְסִיב וּבְלֵה בָהֶם,
וּמֵהֶם לֹא תִזְוַע, פִּי אֵינִי לָנוּ הַתְּחַזְקוֹת וּדְרָכִים אֱמֶתוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ רַק עַל-יָדֵי כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הַמְּלֵאִים עֲצוֹת יְקָרוֹת לְכָל
אָדָם לְכָל דְּרָגָה וְכוּ'; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ
הַקְּדוֹשׁ, אַחֲרֵי שֶׁהִקְבֵּל מִתְּפִשֵּׁט מְאֹד בְּעוֹלָם, וְקוֹרְאִים לְזֶה חֻכְמוֹת
וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

דְּרָכֵי הִיא מְעוֹלָם לְלַמֵּד מִיָּד אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה בְּבִקְרָה בְּטָלִית
וּתְפִלִּין דְּרַבְּנוּ תָם שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵנוּ", כְּדֵי שֶׁיִּתְחַיֵּל אֲצִלֵּי הַיּוֹם
בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ' וְכוּ', וּפְעַם בְּאַמְצָע לְמוֹדֵי הַרְגָּשָׁתִי שְׁעוֹמְדִים
סְבִיבֵי כְּמָה לִיצָנִים, וְאַחַד מֵהֶם הָיָה רַב מְפָרָסָם בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, וּמְרָאִים אָחַד לְחַבְרוֹ בְּעֵינֵיהֶם עָלֵי, כְּאוֹמְרִים: "תָּרְאוּ מֵהַ
שֶׁהוּא לּוֹמֵד... תְּפָסוּ אוֹתִי בְּ"פִשְׁע" הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר, שֶׁאֲנִי לוֹמֵד
"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵנוּ", וְאֵת הַרְבֵּי הַמְּדַמָּה הַנִּלְ שֶׁמְעַתִּי אַחֲרֵי-כֵן, אֵיךְ
שֶׁדְּבַר עִם אָחַד גְּבוּלֵי פֶה הַגְּרוּעִים בְּיֹתֵר בְּעוֹלָם, בְּעוֹדוֹ בְּטָלִית
וּתְפִלִּין דְּרַבְּנוּ תָם... הֵבֵן הֵיטֵב מֵהוּ הַחֲלוּק וּמֵהַ מְאֹד נִפְלְאִים דְּרָכֵי

השם יתברך בהשגחה פרטית, שראיתי אז עין בעין מה שאומר רבנו ז"ל, שהתורה שלו מלאה רוח-הקדוש, כי למדתי אז בסדרי בתורה י"ב שפחלק א', עין שם היטב, בענני תלמידי החכמים שדין יהודאין וכו'.

אשרינו ואשרי חלקנו, שנפלנו בגורלו של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואם כי עוברים הרבה שפיכות דמים ובזיונות על כל המקרבים (עין שם בסימן ו, ובכל ההלכות על זה); אף חזק ואמץ, כי יש תקנה לאחריה.

הדורש שלומך...

קו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר בהרב-בחקתי ה'תשכ"ד.

חיים, חן, וחסד לאהובי, חברי, ידידי היקר, החפץ ומשתוקק להתקרב אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שייחיה נצח.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי כף עובר על כל איש פשוט באמת — ירידות ובלבולים, כי ברישא חשוכא והדר נהורא^א וכו' (שבת עו:), ועין בספר "מגיד מישרים" מה שגלה המגיד ל"בית-יוסף" ז"ל, איך שבא אליו בכל פעם, ויסרו פאָשר ייסר איש את בנו, ותראה שם כמה ירידות ובלבולים עוברים אפלו על צדיק נורא ונשגב כזה, מרן ה"בית-יוסף" ז"ל, ותעמד משתומם, וכמה פעמים מובא "דא האט ער זיך פארשלאפן איין פארטאגס"^ב וכו', עין שם;

(א) בהתחלה חשף ואחר-כך אור.

(ב) הגה הוא הפסיד בשנה איזה "לפנות בקר".

אף-על-פי-כן "האט ער זיך דערהאלטן"י, ודו"ק מאד, וכמו שאומר רבנו ז"ל "פארנואס בין איך געקומען צו מיין זאך, ווייל איך האב מיך דערהאלטן"ד, פי בהכרח שיעבר עליך מה שיעבר, והכל בהשגחה פרטי פרטית וכו', והעקר לכל יפל בדעתו אף אם עובר על עברה החמורה ביותר, וכמו ששמעתי מגדולי אנשי שלומנו, שפונת היצר הרע אינה על העברה עצמה, כי אם מה שנגרם על-ידי העברה, דאס אראפ-פאלן ביי זיך"ה, שנה גרוע מהכל, וכמו שאמר רבנו ז"ל: "אט קוקט איהר מיר אן בנדאי בין איך ביי אייך איין גרויסער צדיק וכו', ווען איך וואלט, חס ושלום, געטהון איין עברה וואלט איך ביי מיר גארנישט אראפגעפאלן, נאהר איך וואלט געווען דער זעלבער ערליכער יוד, נאר איך וואלט געטוהן תשובה, עין שם (חיי-מוהר"ן, סימן חנג - דפוס חדש), והבן את אשר לפניך, ועקר התשובה הוא ודוי דברים, והתבודדות, וחרטה על העבר, ובקשה וצעקה על להבא.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

קו.

בעזרת השם ותפריך, אור ליום שני לסדר בהר-בחוקתי ה'תשכ"ד.

החיים והשלום לאהובי, אחי ורעי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

(ג) הוא החזיק מצמד.

(ד) למה באתי אני לענגי? כי החזקתי מצמד.

(ה) זה שנופל בעיני עצמו.

(ו) כמו שאתם רואים אותי, בנדאי אני בעיניכם צדיק גדול וכו', אף-על-פי-כן אם, חס ושלום, הייתי עושה עברה, לא הייתי נופל, הייתי נשאר אותו איש פשוט, רק הייתי עושה תשובה.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שֶׁהִנֵּךְ מִתְמִיד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְעוֹסֵק הַרְבֵּה מְאֹד בְּהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ, יְהֵא חִלְקֵי עַמֶּךָ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ, שְׂבִימֵינוּ אֵלֶּה נִתְגַּלָּה לָנוּ אוֹר כְּנֶה, הַמְּעוֹרָר אוֹתָנוּ לְכָל נִישָׁן יְמֵינוּ וְשְׁנוֹתֵינוּ וְכוּ', טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ.

וְתִרְגִּיל עֲצֻמְךָ לֹמֵר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, שֶׁהוּא דְּבַר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּמְסַגֵּל וּמְעוֹרָר לְתִשׁוּבָה (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג), גַּם תִּרְאֶה לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לְמַקְנֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לְךָ תִּקְוָה גְּדוֹלָה לְתַקֵּן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם ה"תִּקְוֹן הַכָּלִי", שֶׁהוּא תִּקְוֹן נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד פְּדוּעַ לְךָ, גַּם תִּרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלֹחַן עָרוּף, שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה בְּיוֹתֵר רַבְּנוּ ו"ל, וְתִרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים דֶּף גְּמָרָא בְּיוֹם וְדֶף גְּמָרָא בְּלֵילָה (לְכָל הַפְּחוֹת), כִּי לְמוֹד גְּמָרָא הוּא עֲנִין גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, גַּם תִּעֲיֵן בְּכָל יוֹם בְּאִיזָה סֵפֶר שְׂאֵלוֹת-וּתְשׁוּבוֹת, שֶׁהוּא תִּקְוֹן גְּדוֹל, וּמִקְשֶׁר דְּבָרֵי תוֹרָה מְמַקּוֹם לְמַקּוֹם וְכוּ', וְהִבֵּן, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם קִצַּת מִהַפְּרָשָׁה שֶׁל הַשְּׁבוּעַ חֲמֵשׁ עִם פְּרוּשׁ רַש"י, וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם זֶה וְתִקְוִי-זֶה־מֵה טוֹב, וְכֵן לְלַמֵּד מִדְּרָשׁ רַבָּה מְסַדֵּר הַשְּׁבוּעַ וְעוֹד סִפְרִים רַבִּים, סִפְרֵי תִלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְעַל כָּל־סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרֹט סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" שֶׁפְּלוּלִים מִהַכָּל וְכוּ', וְכוּ', חִזַּק בְּכָל זֶה וְהַכֹּל רַק בְּשִׂמְחָה.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

קח.

בְּעֶזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר-בְּחֻקֵּי ה'תשכ"ד.

אֶף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצֻמָּא

מֵהַנְּחַל נֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

תַּעֲלוֹזְנָה כְּלִיֹּתִי עַל שְׂאֵת אֲשֶׁר אֶהְבֵּה נַפְשִׁי מִצְאָתִי — מִכְּתָבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי הַיּוֹם, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד בְּשִׂמְחָתָה אֲמַתִּית, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסֵיךָ נִכְסֵיִּי לְכַתֵּב לְךָ, מִגְדֹּל אֶהְבַּתְנוּ הַיְשָׁנָה, אִךְ חֲבִלֵי טְרָדוֹת הַקִּיפוּנֵי בְּעֵתִים הַלְלוּ, וְעוֹבֵר עָלַי מֶה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהִבָּא, וְזֶה יוֹתֵר מִשְׁבֻּעִים שְׁלֹא הֵייתִי בְּבֵית, וְגַם זִוְגָתִי תַחֲיָה אֵינָה בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת, יִשְׁלַח לָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רְפוּאָה בְּקִרְוֹב, וְהַעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת עוֹלָיִם עַל כְּלָנָה וְכוּ' וְכוּ', וְהַעֲקֹר בְּרוּחָנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִךְ טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר הַקָּדִים וְשִׁלַּח לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ אֱלֹקִים, כְּלָלִיּוֹת שְׂבַעַת רְעֵי יִשְׂרָאֵל, הַנְּחַל נֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְגִלְיָה לָנוּ, שְׂאִין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל, וְטוֹב הַשֵּׁם לְכָל, הֵן לְרְפוּאָה, הֵן לְפִרְנֹסָה, וְהֵן לְכָל הַדְּבָרִים שְׂבַעוֹלָם (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד, עִין שֵׁם), וְהַכֹּל עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְרַק זֶה עֲקֹר הַמַּעֲמָד בְּגִלוֹת הַמָּרָה הַזֹּאת, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר מוֹהַר"ן ת"ז ל' עַל מֶה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: "אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה", שְׂעֵקֵר הַקִּיּוּם וְהַמַּעֲמָד שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא רַק תְּפִלָּה, וְתַהֲלָה לְאֵל, אֲשֶׁר זֶה עֲקֹר עֲסָקְנוּ, וְרוּאִים יִשׁוּעוֹת וְחֲסָדִים בְּכָל יוֹם וְכוּ'.

אֶהוּבִי, אָחִי, הַחַיִּיתִנִּי בְּדַבְּרֵיךָ הַיָּקָרִים, שְׂפַתְבָּתָּ לִי אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ אֶתָּה מִכִּיר הָאֲמֶת וְכוּ', אִם אֲמַנֵּם שְׂצָרִיכִים לְצַעֵק עוֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֹזְכָה לְהַשִּׁיג הָאֲמֶת וְלִבְלִי לְהַטְעוֹת עֲצָמְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, אִךְ גַּם מְעַט הַתְּנוּצָצוֹת שְׂזֻכִּית, זֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְאִם תַּתְּמִיד בְּכָל יוֹם כַּמָּה שְׁעוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת, אֲזַ תַּתְּחִיל לְרִאוֹת וּלְהַבִּין וּלְדַעַת מִי הִיָּה בְּעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וְאֵיזָה חֶסֶד חָנָם הוּא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂזֻכֵינוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל קְדֻשָּׁה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ, בְּתַקְוָה הַסֵּתֶרָה שְׂבַתוֹךָ הַסֵּתֶרָה כְּזוֹ, חֲשׂוֹךְ וְאִפְלָה כְּזוֹ, וְכוּ' וְכוּ', טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל זֶה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, וְחֻזַּק וְאֲמִץ מְאֹד בְּעַבְדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַתְּמַד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תַּצְרִיךְ עֲצָמְךָ אֶל חֲבֵרַת "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (עִין בְּלָקוּי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',

סימן נב), ואם תתמיד בְּזֶה תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת. וְדַע שֶׁפֶל הַהִתְחַלּוֹת קָשׁוֹת, ואם תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּזֶה, לא תוכל אַחֲרֵי-כֵן בְּלִי זֶה וְכוּ', וְהֵבֵן.

וְשִׁמְחָתִי גַם לְקִרְאָת הַשִּׁיחוֹת וְהַסְפּוּרִים שֶׁפִּתְבַּרְתָּ לִּי, כַּמָּה מְהֵם שִׁמְעָתִי, אֲבָל מַה שֶׁעָרִין לֹא שִׁמְעָתִי יִקָּר בְּעֵינֵי מְאֹד, וְחִשְׁתָּדֵל לְרָשָׁם לְעֲצָמְךָ כֹּל מַה שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת, כִּי אֲצֹל כֹּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו מִנְחַת נִקְדָּה מִרְבֵּנו וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן לֵד, עֵין שֵׁם), וְצָרִיכִים לְהַשְׁתָּדֵל לְקַבֵּל אֶת זֶה הַנִּקְדָּה, וְכִמוּ שֶׁמְסַפְּרִים עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְטֻשְׁהָרִין, זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה, שֶׁפָּרָאשׁ הַשָּׁנָה בְּעַת הַקְּבוּץ, הַסְּתוּבָב בֵּין כֹּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו וְהַסְּתַפֵּל בְּפָנֵיהֶם וְאָמַר: "אֲצֹל כֹּל אֶחָד מִנְּחָ אֹר מִרְבֵּנו וְ"ל", וְזוֹהִי אֲמַת, וְהַעֲקֹר בְּתַמִּימוֹת, וְלָנוּס וְלְבָרַח מִמְּחֻלָּקַת וּמִשְׁנֵאת חֲנָם, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי רַבֵּנו וְ"ל הַזֶּהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד עַל אֲהַבַת חֲבֵרִים, וְהַעֲקֹר שְׁתֵּה בְּצָמָא אֶת דְּבָרֵי גְדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שֵׁישׁ מְהֵם קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, חַדוּשִׁים נוֹרָאִים, וְדַבְּקִים בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹמָם וְלַיְלָה, וְעוֹסְקִים בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת, וּמְחַבֵּיאִים וּמְסַתִּירִים עֲצָמָם מִהַעוֹלָם, וְאִם תִּסְתַּפֵּל בְּעֵין אֲמַת תִּזְכֶּה לְמוֹצָאָם, וּמְחַמַת טְרִדוֹתֵי בְּרוּחָנוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְגַם זְמַן חֲצוֹת הַגֵּיעַ, וְגַם אֵינְנִי בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת עֲכָשׁוּ, לֹא עֲלִיכֶם, לְכֵן אֶקְצֹר.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שֵׁשִׁי, עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, לְסֹדֵר בְּהַר-בַּחֲקָתִי ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד, הַצָּמוּד בְּפָנֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, הַשּׁוֹתָה בְּצָמָא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ ... שְׁיַחֲיָה נֶצַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי בְּשִׂמְחָה רַבָּה מְאֹד, כִּי זֶה כַּמָּה זְמַן שֶׁלֹּא רָאִיתִי
וְלֹא שָׁמַעְתִּי מִמֶּךָ.

אֶף תִּכְרַף-וּמִיד בְּקִרְאִי אֶת מִכְתָּבְךָ, נִתְהַפְּכָה כָּל שִׂמְחָתִי, חֵס
וְשָׁלוֹם, לִיגוֹן וְאַנְחָה, חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁתִּדְבַר דְּבָרִים כְּאֵלוֹ,
רַחֲמָנָא לְצַלְן וְכוּ' וְכוּ'.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וְתִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְגַמְרִי, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי
תִדַּע מֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): "אִם אַתָּה
מֵאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאַמֵּין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן"; וְיִי יוֹדַע מֵאִיזוֹ
בְּחִינָה, וּמֵאִיזָה עוֹלָם, וּמֵאִיזָה שְׂרָשׁ אַתָּה נִמְשָׁךְ, וְיִדְיָקָא עָלֶיךָ צָרִיף
לְעֵבֵר כָּל זֶה, אִם אָמַנְס בְּיִדְיָךְ הָאֲדָם לְהַזְהֵר מְאֹד לְבָלִי לְעֲשׂוֹת
הָרַע בְּעֵינֵי הַשֵּׁם וְלִסוּר מֵרַע, וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לְבַל יַעֲבֹר, חֵס
וְשָׁלוֹם, עַל "לֹא תַעֲשֶׂה" מִדְּאוּרֵי־תָא וּמִדְּרַבְּנָן, הַשֵּׁם יַצִּילֵנוּ, אֶף אִם,
חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּבָר עֲבַר, וּבִכְפֻרְט עַל דְּבָרִים מְגַנִּים כְּאֵלוֹ,
שֶׁהוּא עוֹן הַחֲמוּר בְּיִתְרָה בְּכָל הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', בְּיִדְיָךְ אֲסוּר לְפַל
בְּדַעְתּוֹ, כִּי זֶה גְרוּעַ מֵהַפֵּל, וְכִמוֹ שֶׁשִּׁמְעֵתִי מֵאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שֶׁפְּנוֹת הַיָּצָר הָרַע וְהַבְּעַל-דְּבַר אֵינָה בְּעֵקֶר עַל הַעֲבָרָה, רַק עַל מֶה
שֶׁנִּגְרַם מִהַעֲבָרָה, דִּהְיֵנוּ — יֵאוּשׁ וּמָרָה שְׁחוּרָה וְ"לִפְּל בְּעֲצָמוֹ",
שֶׁזֶה גְרוּעַ מֵהַפֵּל, וְדַע שֶׁעַל הַפֵּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְגַם עַל זֶה הַחֲטָא,
כִּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרּוּשׁ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עא), שֶׁאֵין מִי שְׂיִכֵּין
כְּפִנַת הַזְהַר הַקְּדוּשׁ בְּזֶה רַק הוּא, עֵינֵי שָׁם; וְזָכַר מֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(עֵינֵי חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תנג — דְּפּוּס חֲדָשׁ): "אֵיךְ שֶׁאַתָּם מְסַתְּפְלִים עָלַי,
אֲנִי בְּיִדְיָךְ בְּעֵינֵיכֶם צְדִיק גְּדוֹל וְכוּ', אִם הֵייתִי עוֹשֶׂה עֲבָרָה, לֹא
הֵייתִי נוֹפֵל בְּעֲצָמֵי כָּלֵל, הֵייתִי נִשְׂאָר אוֹתוֹ אִישׁ כָּשֶׁר כִּמוֹ מִקְדָּם,
רַק שֶׁהֵייתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה", עֵינֵי שָׁם.

וְהַעֲקָר דַּע שֶׁאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם

מחדש, ותשכח בכל פעם מה שעבר, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כו), שבשביל זה מעלה גדולה השכחה וכו', עין שם, ואצלו הדרך תכף-ומיד שעובר משהו תכף-ומיד נשכח מאתו, עין שם.

ודע שיש בנדעתי להיות אצלך בסמוך מאד, ואדבר עמך פה אל פה כל אשר בלבבי, אף, למען השם יתברך, שלכל תחשב עוד מחשבות של הכל פאלו, כי בודאי יעזרך עוד השם יתברך בחיים חיותך, אם תרבה בכל יום בשקיפה רבה בהתבודדות — לצעק ולזעק להשם יתברך בבכיות עצומות כתינוק לפני אמו ממש, אז תזכה עוד לחזות בנעם השם יתברך ולבקר בהיכלו וכו' וכו', ותרקד ותשיר: "אודך ה' כי אנפת בי ישב אפך ותנחמני" וכו' (ישעיה יב, א).

אחי! עוד תראה ימים טובים בזה העולם, אף אבקש מאד שתצית אותי, ותקיים באמת מצות "פריקה וטעינה", שכתוב בה: "עמו" דיקא, כמו שפרש מוהר"ן ת (לקוטי-הלכות, פריקה וטעינה, הלכה ד), ויהי.

"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ), וגם עלי עובר, רחמנא לצלן, מה שעובר, וכן כמעט על כל אחד בזה העולם וכו', אבל אני אינני מטעה את עצמי, אני יודע שפונת רבנו ז"ל היא עלי דוקא, אף באיזו מדרגה שאני נמצא, ויהי.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו שבמינו אלה נתגלתה לנו אמת פזו, חסד חנם בזה, רחמנות פזו, וזכר מה שאמר רבנו ז"ל: מה שעבר הוא מקבל על עצמו, והעקר ישמר עצמו להפא ממזידות, מי שמע פזאת ומי ראה פאלה? ! אשרינו ואשרי חלקנו! ותרגיל את עצמך להיות בשמחה, ותרקד בכל יום, והעקר לשמח את עצמו, ועל-ידי-זה תבוא באמת לשמחה, כמו שאמר מוהר"ן ת ז"ל פמה פעמים, ותראה להיות תמיד באנפין נהורין, ולזה זוכים על-ידי

שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג, עין שם).

וְלִבּוֹא לְזֶה הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה, וְלְהַגִּיל עֲצָמוֹ לַתּוֹן הַרְבֵּה צְדָקָה, (עין שם בְּסִימָן יג): עַל-יְדֵי צְדָקָה תִּזְכֶּה לְתִקּוֹן הַבְּרִית, וְתִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב וְלְהִבִּין דְּבָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת (עין שם בְּסִימָן לו), וְעַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת לַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְלִלְמַד וְלִשְׁמַע דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, תִּזְכֶּה שְׂיִפְתַּח לְבָבְךָ, וְתִוָּכַל לְדַבֵּר דְּבוּרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה הַתְּבוּדוֹת וְתַפְלָה (שם, סימן ט), וְעַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת תִּזְכֶּה לְגַאֲלָה שְׁלָמָה, לְצֵאת מַגְלוֹת נַפְשְׁךָ וְכוּ', כִּי תַפְלָה הִיא אֲמוּנָה (שם, סימן ז), וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב, בְּבַחֲיַנֵּת: "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" (משלי כב, ב).

חֲזַק וְאַמֵּץ! וְאַל תַּפֵּל מִדַּעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, וְהִתְמַד מְאֹד בְּלִמּוּד סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, שְׁזֶה הָעֵקֶר, וְהִתְמַד מְאֹד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת — לְצַעַק וְלִזְעַק אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַמְּקוֹם שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְצֵאת וְכוּ', הַכֹּפֵל הַדָּבָר, שְׂתִשְׁכַּח הַכֹּל, וְתִתְחִיל מִחֲדָשׁ בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל יִהְיֶה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, עַל נְכוֹן בְּכַח הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׂאֲנַחֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, וְאָמַר: מַה יֵּשׁ לָכֶם לְדַאֵג כְּשֵׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם.

יְדִידְךָ שְׂיִהְיֶה אֶצְלְךָ בְּקָרוֹב...

קי.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׂבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַר-בְּחֻקוֹתֵי ה'תשכ"ד.

אִךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ

משום דבר שבעולם, ובסעדה שלישית דברו מהתורה בלקוטי-
 מוהר"ן (חלק א', סימן כ, "תשעה תקונין"), ע"ן שם; ודברו בענין מה
 שצריך לעבר על כל אחד הרוצה להתקרב לקדשה, ולינק מבאורי
 התורה של הצדיק האמת, כי צריך לעבר קדם הרבה מריחות, כמו
 שכתוב (ישעיה לח, יז): "הנה לשלום מר לי מר", (המזכר בלקוטי-מוהר"ן,
 חלק א', סימן כז, ע"ן שם); ועקר העצה, מבאר רבנו ז"ל, היא: "לשפוף
 לבו ברחמים ובתחנונים במתנת חנם אליו יתברך", ועל-ידי-זה יהיה
 נשפע עלינו שפע מלב העליון וכו' וכו', ותהלה לאל, היו כמה
 אנשים חדשים, ונהנו מאד מהדברים הקדושים, פי באמת דברי
 הנחל נובע מקור חכמה, וכותו יגן עלינו, יכולים לעורר מאד מאד,
 אפלו את הגרוע והפחות וכו', ומכל שכן את אנשי העליה, שפן הכל
 צריכים למרי חטיא וכו', פי כל העולם לא נברא אלא בשביל זה,
 ולהיות צותא אליו וכו'; ואחרי התורה רקדו הרבה מאד בנגון של
 התעוררות מאד מאד, וכמה בכו מרב שמחה, על אשר זכנו השם
 יתברך בזכיות חנם ממש, להתקרב ולידע מאור גנוז ונעלם כזה,
 אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים
 וכו', טוב להודות להשם על כל החסד חנם שגמלנו.

והתמד מאד בלמוד ספריו הקדושים, המעוררים מאד אליו
 יתברך, ומזככים ומטהרים את הנשמה וכו', גם תראה לדבר עם
 חכריך היקרים אודות עסקנו, דהינו מדברי הנחל נובע, דבורים
 אמתיים מהתכלית הנצחית, ובפרט עם המקרבים מפבר, לחזקם
 ולאמצם מאד מאד, פי הבעל-דבר ורב עליהם מאד מאד, כמו
 שאתה רואה, שמתפשט לארכו ולרחבו, ולבלי להניחם להתועד עם
 אנשי שלומנו וכו' וכו'.

וגם זה נכלל בזו התורה (ע"ן שם היטב בסימן כ בלקוטי-מוהר"ן,
 חלק א'), מענין המונעים הרשעים מוציאי דבת הארץ, שמונעים
 ומעכבים ללכת ולנסע לארץ ישראל, ע"ן שם; פי עקר שרש קדשת
 ארץ ישראל הוא מהצדיק האמת (במרמז בכמה תורות), ועל-כן

אֲשֶׁר   קִיא   בְּנַחַל   רִיט

החולקים והמונעים מלהתקרב לצדיק, הם בכלל זה, כי עקר עבודת הצדיק הוא לעורר ולקרב אל השם יתברך, ולחזק את האמונה, עד שנוזקה לראות השגחתו יתברך עלינו, שעושה עמנו נסים בכל רגע, וזה זוכים על-ידי ארץ ישראל, והכל על-ידי הצדיק האמת (עין כל זה בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז, עין שם ודו"ק).

ועקר העצה איך להכניע אותם, הוא רק על-ידי שנתאמץ יותר בתורה ותפלה, ונתקן מעשינו על-פי התורה הקדושה, ובפרט ברבוי התבודדות, על-ידי-זה תתוסף קדושה לעילא וכו', ותהיה להם מפלה גדולה וכו', וגם יבגס מרדך בלבבכם, שלא ידברו סרה עלינו באזני המון-העם, אדרבה בלם יודו וישבחו ויפארו אתכם, שאתם עוסקים ביותר בתורה ותפלה ומעשים טובים, כי האמת היא אחת (שם, סימן נא), ועל-ידי-זה יפל השקר, כי קושטא קאי וכו' (עין היטב כל התורה הזאת שם בסימן כ ותבין).

ידידך הדורש שלומך...

קיא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בהר-בחקותי ה'תשכ"ד.

חיים, ברכה ושלוש לאהובי, אחי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיתנה נצח.

אחי! חזק ואמץ, מכתבך קבלתי ושמחתי מאד, ומה שבקשתי לחזקך בעבודת השם יתברך, הלא כל ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בך ומיהם לא תזוע, שאין לך טוב מהם.

ואודות אמירת תקון חצות בכל לילה, הוא ענין נורא מאד

רכ אָשֶׁר קיב בַּנְחַל

מָאד, אָשֶׁר לֹא יִשְׁעַר בְּשׁוּם שְׁכָל אָנוּשׁ, וְכָל הַמְתָּאֲבֵל עַל חֲרַבֵּן-בֵּית-
הַמְקֻדָּשׁ, זֹכֶה וְרוֹאֶה בְּבִנְיָנוּ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ בְּגִמְרָא (תַּעֲנִית ל:), וּבְכַרְט
רַבּוּי הָאֲזַנְהָרוֹת עַל זֶה בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, וְרַבְּנוּ ו"ל הִזְהִיר עַל זֶה בִּיּוֹתֵר,
וּבְכַרְט בְּדַבְרֵי מוֹהֲרֵינָא ו"ל פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּחִים
הַדְּעַת וְהַמְחִין, שְׁנָה גַם-כֵּן בְּחִינַת בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, כִּי כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ
דְּעָה כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ בְּיָמָיו, וְלֵהֲפֹךְ — אִם אֵין בּוֹ דְּעַת
הָאֵמֶת, זֶה בְּחִינַת חֲרַבֵּן-בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, וְעַל זֶה צָרִיכִים לְאוּנֵן וּלְקוּנֵן
מָאד מָאד עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמְחִין שְׁלוֹ וְכוּ', וְעֵינֵן בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרֵינָא (חֲלֵק
ב', סִימָן סז), מֵה שְׁאָמְרֵי רַבְּנוּ ו"ל: "צָרִיךְ לְהִזְהֵר מָאד לְקוּם בְּחֻצוֹת,
וְלֵהֲתַאֲבֵל מָאד עַל חֲרַבֵּן-בֵּית-הַמְקֻדָּשׁ", עֵינֵן שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

וּמְחַמַּת טְרִדוֹתֵי הַרְבִּים בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּבְכַרְט שְׁהַגִּיעַ
זְמַן חֻצוֹת, אֶקְצֹר וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

יְדִידֶךָ הַמְעוֹרָרֶךָ לֹאמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֵן חֻצוֹת...

גַּם תִּרְאֶה לְעֵשׂוֹת לְעֶצְמְךָ אֵיזָה שְׁעוֹר בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אַחַר
זֶה, כִּי אַז הַזְּמַן שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צִיִּית לְקַלִּיָּהּ, כְּמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ,
וְיִהְיֶה נִמְשָׁף עָלֶיךָ עַל-יְדֵי-זֶה חוּט שֶׁל חֶסֶד.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּמִדְבַּר הַיְתַשְׁכֵּד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַהוּבֵי, אָחֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַחֹשֵׁב, הַצְּמוּד
בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

(א) מְאִזֵּן לְקוּלוֹ שֶׁל הַלּוּמֵד.

אָשׁר   קיב   בַּנְחַל   רכא

אַחי! חוֹק וְאַמֶּץ מְאֹד בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבַּרְךָ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, עַל-פִּי
דִּרְךָ הָאֵמֶת שְׁגֵלָה לָנוּ רַבְּנוּ הַקְדוֹשׁ, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַקֵּר הַכֹּל הוּא שְׁמִירַת הַדְּבוּר, כִּי הַדְּבוּר הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת,
וְאִם מִדְּבָרִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲזַי נִקְרָא מְלָכוּת
דִּקְדוּשָׁה, שְׁנִתְגַּדֵּל מַחוּ וְדַעְתּוֹ בְּקִדְשָׁה, וּלְהַפְּךָ, חַס וְשְׁלוֹם, אִם
מִדְּבָרִים לְשׁוֹן-הֶרֶע, רְכִילוּת, לִיצְנוּת וּדְבָרִים בְּטָלִים, עַל-יְדֵי-זוּה
מְכַנִּים אֶת דַּעְתּוֹ וּמַחוּ בְטִמְאַה, וְזוּה מְרַמֵּז בְּכַמָּה תּוֹרוֹת, וּמוֹבָא
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן לח), שְׁלִזְכוּת לְדְבָקוֹת הוּא עַל-יְדֵי
שְׁמִירַת הַדְּבוּר וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּלְהַפְּךָ — עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הֶרֶע
מִתְגַּבְּרִים בְּלְבוּלֵי הַמַּחֲזִין, בְּחִינַת "רוּחַ סְעָרָה", עֵינֵי שָׁם.

וְכֵן הוּא שָׁם (בְּסִימָן נד), עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הֶרֶע וְכוּ', מִתְגַּבֵּר עָלָיו רוּחַ
הַבְּהֵמִיּוֹת, כַּח הַמְדַמָּה, עֵינֵי שָׁם; וְעֵינֵי שָׁם (בְּסִימָן כט): עַל-יְדֵי שִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת שְׁמֵשֶׁבַחִים וּמְפָאָרִים אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זוּה נִתְרוֹמֵם
הַמַּח וְהַדַּעַת, וּלְהַפְּךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בָּאִים בְּלְבוּלֵי הַדַּעַת, חֲלֵי נוֹפֵל,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, חַס וְשְׁלוֹם, וְעֵינֵי שָׁם מַעֲנִין בְּגִדִים לְכַנִּים, שְׁלֵא יִהְיֶה
רָבָב עַל בְּגָדוֹ שְׁלֵא יִדְבֵר דְּבָרִים בְּטָלִים, עֵינֵי שָׁם, וְעֵינֵי שָׁם (בְּסִימָן
מח): עַל-יְדֵי דְבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁהֵם דְּבוּרֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מְעוֹרֵר וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת סְכָה, "וּבְצֵל יְדֵי
כְּסִיתִיךָ" (יִשְׁעִיָּהוּ נא, טז) וְכוּ', וּלְהַפְּךָ עַל-יְדֵי דְבוּרִים בְּטָלִים, נְבוּל
פָּה וּלְשׁוֹן הֶרֶע מְעוֹרֵר סְכַת נוֹצָרִים, סְכַת עַכּוּ"ם, עֵינֵי שָׁם; וְעֵינֵי
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן א), שָׁם מְבֹאֵר בְּיֹתֵר לְמִי שְׁמֵשֶׁם עֵינָיו
וְלְבוֹ לְהִבִּין, מַעֲנִין מְלָכוּת דִּקְדוּשָׁה, וּלְהַפְּךָ — מְלָכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא,
וְיָדוּעַ שֶׁהַדְּבוּר נִקְרָא מְלָכוּת, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּתַקּוּנֵי-זוּהר (בַּהַקְדָּמָה, פְּתַח
אַלְיָהוּ): "מְלָכוּת פָּה", עֵינֵי שָׁם; וְעַל-יְדֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה נוֹתְנִים כַּח
לְמְלָכוּת דִּקְדוּשָׁה וּלְהַפְּךָ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לדבורים קדושים באלו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, "מה רבו מעשיך ה' כלם בתכמה עשית" (תהלים קד, כד), שדיקא בתקף החשף והאפלה והגלות המרה הזו נתגלה לנו אור נפלא כזה, אשר מעורר אותנו אל תכליתנו הנצחית, ולמען השם, לבל תפל בדתך משום דבר שבעולם, כי השם עמך, אתך ואצלך, אם אמנם צריכים עוד הרבה לצעק ולזעק אל השם יתברך — "איה מקום כבודו" ולעורר רחמיו המרבים עלינו, שגזפה לשוב בתשובה אמיתית, כי עדין אנו רחוקים ממנו בתכלית הרחוק, אבל מוטב לאחז את החוט בשני קצוות, לידע מצד אחד, שעדין אנו רחוקים מאד מאד בתכלית הרחוק, כמו שכל אחד יודע בנפשו נגעי ומכאובי לכו ומה שעובר עליו בכל יום ברוחניות ובגשמיות, ומצד שני לידע שהשם יתברך רחמן מלא רחמנות, ורחיץ חסד, וימינו פשוטה לקבל שכים, ואין שום יאוש בעולם כלל; ועל-כן צריך אתה לקיים דברי רבנו ז"ל — להיות בשמחה כל היום, ולחפש בעצמך הנקודות הטובות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), וליחד לעצמך שעה מיחדת לשפך את לבך אליו יתברך (שם, חלק ב', סימן כה), ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו, שזה פרוש (תהלים ל, ו): "בערב ילין ככי ולבקר רנה", כי מבאר בדברי רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן נב), כי עקר זמן התבודדות ובכיה להשם יתברך הוא בליילה, וזה — "בערב ילין ככי" — שצריך ליחד שעה בערב להתבודד, "ולבקר רנה" — וכל היום להיות תמיד בשמחה, וזה העקר, כי העקר בעבודת השם יתברך הוא רק שמחה ורקודין, ותהלה לאל, שיש לנו על מה לשמח כל ימי תיינו, על אשר זכינו להיות בחלק קדוש ונורא כזה, חבלים נפלו לנו בנעימים, ותהלה לאל, התפללתי מעריב בבית מדרשונו "חסדי ברסלב", וקבלתי חיות חדשה ממש מגדל ההתעוררות שיש בין אנשי שלומנו היקרים, אפלו במעריב באמצע השבוע ממש כמו בערב יום הפורים וכו', ואחר התפלה רקדנו קצת, תהלה לאל, בדרךנו תמיד.

אָשֶׁרִינוּ וְאֶשְׁרֵי חֻלְקֵנוּ, אוֹן פֶּאָרְט גִּיטאַנְצֵט אוֹן פֶּאָרְט אָשֶׁרִינוּא.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּמִדְבַּר ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַשְּׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַתְּפִיץ
וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ וּלְהַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת, נַחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אָחִי, אַהוּבֵי! אֲבִקְשֶׁךָ מְאֹד לְמַעַן כְּבוֹד רַבְּנוּ ז"ל, שְׁתִּרְאֶה
לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם, וְתִזְהַר מְאֹד מִמַּחֲלָקָת, כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל כִּי אִם הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבְרָכָה (עֲקָצִין ג, יב), וּבִיּוֹתֵר הַזֶּהִיר אוֹתָנוּ רַבְּנוּ
ז"ל עַל שְׁלוֹם וְאַהֲבַת חֲבָרִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), אֲנִי'ן
בְּחִיבוּתָא תִּלְיָא מִלְתָּאֵא וְאָמְרוּ גְדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל זֶה: אֲנִי'ן
רְאֵשֵׁי תְבוֹת: אֲנִשֵׁי גִיחַל גִּיבֵעַ בְּחִיבוּתָא תִּלְיָא מִלְתָּא, וְהִבֵּן.

אִם אָמְנָם דְּרָךְ הַשְּׁלוֹם לְהַתְלַבֵּשׁ בְּמִרְיוֹת הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׁאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כז, עִין שֵׁם), אִךְ אַתָּה תִּרְאֶה לְהִיּוֹת
מְעַבִּיר עַל מַדּוּתֶיךָ, וְכֹל הַמְעַבִּיר עַל מַדּוּתוֹ מְעַבִּירִין לוֹ עַל כָּל
פְּשָׁעָיו (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז. יוֹמָא כג. פז. מְגִלָּה כח).

יְדִידֶךָ הַמִּיַּעֵץ לְךָ לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית...

(א) וְעוֹד פְּעַם נִרְקָד וְעוֹד פְּעַם אָשֶׁרִינוּ.
(א) הַעֲנֵן שְׁלוֹנוֹ מְלוֹי בִּידִירוּתָנוּ וּבְאַהֲבַתְנוּ.

קיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר במדבר ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר, המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי הדרך התם והאמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ מאד בעבודתו יתברך — תורה, תפלה והתבודדות — לפרש שיתקף ברחמים ובתחנונים אליו יתברך, כאשר גלה לנו הצדיק האמת, שרש נשמת משיח, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שזה העקר, ורק על-ידי-זה יכול להיות איש פשוט ולהכנס אל תוף שערי הקדשה, כי תפלה והתבודדות הם השער והפתח להכנס לפנים הקדשה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פד).

ועקר התפלה צריך להיות ברחמים ובתחנונים ולשאל במתנת חנם, ולבלי לדחוק את השעה, אם יתן — יתן וכו', כמובא כל זה בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן כ), עין שם; והנה בעתים הללו אני עוסק בזו התורה הנוראה והנשגבה מאד "תשעה תקונין יקירין", עין שם; ולמדתי גם דברי מוהרנ"ת ז"ל על זה (לקוטי הלכות, דברים הנוהגים בסעודה, הלכה ד, לא ילבש גבר הלכה ב, גזלה, הלכה ה), ונתעוררתי מאד מאד, תהלה לאל, ובפרט להשתוקק לנסע לארץ ישראל, גם נפתחה דעתי וראיתי כמה השגות בזו התורה, ובפרט מה שכתב שם, שעל ארץ ישראל יש מונעים — מוציאי דבת הארץ, ולהכניעם צריך לקבל כח מאדום וכו', עין שם; ונתעוררתי מאד, פידוע לך מה שנעשה עכשו בעולם, שעת צרה גדולה היא מאד, שעקר מוציאי דבת הארץ והמונעים בעתים הללו הם הישמעאלים, וחורקים שניהם בכל פעם על כלל ישראל, וראה זה חדש, אשר ראש ממשלת אדום נוסע בעתים הללו אל ארץ הישמעאלים, ובפרט למצרים, ובודאי יש בזה סודות נוראים מאד, אשר לא נתן לכתב, רזין דרזין וכו'.

ועל-פי התורה הזאת נבין מעט לפי קצור שכלנו, כי מזה תהיה צמיחת גאלתנו בשלמות במהרה בימינו, כי רבנו ז"ל מגלה לנו בזו התורה, שעקר היהדות תלוי רק בזה שנהיה בארץ ישראל, ששם היא המנוחה והנחלה שהנחילנו הבורא יתברך שמו, אף, בעוונותינו הרבים, הנה מה דהנה זה אלפים שנה, שנתרחב בית-המקדש וגלינו מארצנו, ואנחנו מחכים לחזור ולזכות לגאולה שלמה, וזה יהיה על-ידי משיח צדקנו.

והנה רבנו ז"ל הוא שרש נשמת משיח צדקנו, ומשיח יהיה מיוצאי חלציו הן ברוחניות והן בגשמיות וכו', וילחם בדעתו וכו', ובזו התורה מרמזת קצת צמיחת גאלתנו, כי באמת יש סודות ורזין נוראים על מה ולמה נשאר רבנו ז"ל במלכות אדום, ובהדי כבשי רחמנא למה לן, אף מעט רמזים לפי קטנות דעתנו והגשמת שכלנו, כדי להכניע את קלפת אדום, ושנוכל לחזור לארץ ישראל וכו', וזה סוד שנקבר משה מול בית פעור, כדי להכניעם פידוע וכו', והכל על-ידי התקונים שנאמרו בזו התורה, ותהלה לאל, בכל יום מתקרכת צמיחת גאלתנו, ואנו זוכים ורואים איך שפוללות ישראל מתקבצים מארבע רוחות העולם, וחוזרים לארץ ישראל, אף יש מונעים רבים והם הישמעאלים, שרוצים בכל פעם וכו', וחורקים שניהם מאד וכו', אף כדי להכניע אותם צריך לקבל כח מאדום, וזה סוד שנסע עכשו ראש מלכי אדום לישמעאלים ובפרט למצרים, (שמשם הוציאנו ה', עין בפנים התורה), אף שלכאורה נראה להפך, שנסע לרעתנו, חס ושלום, (ועין היטב בלקוטי-הלכות, גזלה, הלכות ה, ט), אבל בסוף יהיה מניה וביה אבא גיזיל ביה נרגא שימרדו זה בזה וילחמו, ועל-ידי-זה תהיה התשועה לישראל וכו' וכו', ויש עוד דברים רבים בענין זה, אף אינני יכול וכו' לרשם, וגם זה המעט לא נכתב פראוי, אף טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, שקרבנו אל אור כזה, אור גנוז ונעלם, העוסק בתקון נפשות ישראל ובקבוץ גלויות ובקרוב הגאולה, בן נזכה בשלמות שיקים:

”וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת הַר עֶשׂוֹ, וְהִיטָה לָהּ הַמְּלוּכָה”
 (עובדיה א, כא), ”וְהִיטָה ה' לְמִלְחָה עַל כָּל הָאָרֶץ” וְגו' (זכריה יד, ט).

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...
 ...

קטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר במדבר ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַחֵי, יְדִידֵי וְאַהוּבֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל
 נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקֹר לְהַרְגִיל
 עֲצֻמָּךְ בְּשִׁמְרֵי הָעֵינַיִם בְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ מִזֶּה, כִּי הָעֵינַי רֹאֵה, וְהַלֵּב
 חוֹמֵד, וְכָלֵי הַמַּעֲשֵׂה גוֹמְרִים, כַּמּוּבָא בְּטוֹר ”אַרְחַ חַיִּים” (סימן א),
 עֵינַי שָׁם; וְעֲקֹר כָּל הַתְּאֻוֹת הַרְעוּת, בְּפִרְט תְּאֻוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצִלָּן,
 בְּאֵה מִפְּגָם הָרְאוּת — שְׁמִסְתַּפְּלִים בְּנָשִׁים וְכוּ', וְכַמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמְדָּבָר
 טו. לט): ”וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבִבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינַיְכֶם” וְגו', וְדַרְשׁוּ
 חֲכָמֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת יב:): זֶה הִרְהוֹר עֲבָרָה, עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן
 צָרִיף לִידַע שְׁזָה הָעֲקֹר, לְבָלֵי לְהִסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹם שְׁאֲסוֹר לְהִסְתַּפֵּל,
 אֲפִלוּ בְּרוּחָנִיּוֹת, לְבָלֵי לְהִסְתַּפֵּל עַל מַעֲשֵׂה חֲבָרוֹ, רַק לְקַיִם ”אַחַד
 הִי אַבְרָהָם” (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר”ו, חֶלֶק ב' בְּהַתְחִלָּה), וּמִכָּל שְׁפָן בְּגִשְׁמִיּוֹת
 — עַל נָשִׁים וְכוּ', שְׁזָה עֲקֹר יְסוּד פָּגָם הַבְּרִית, וְרַבְּנוּ יוֹנָה ז”ל כְּתַב
 (שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שְׁעַר א', אוֹתִיּוֹת ו, ח), שְׁמֵי שְׁמִסְתַּפֵּל תְּמִיד בְּנָשִׁים, הָרִי
 הוּא מוֹמֵר לְדַבֵּר אַחַד וְכוּ', עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן צָרִיף לְהִזְהַר מִזֶּה מְאֹד,
 וּבְפִרְט עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז”ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...
 ...

קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רַבִּיעֵי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא
מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אָחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִכְפָּרֵט
לְהִיּוֹת רְגִיל בְּיוֹתֵר לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵה הָעֵקֶר
— לְבָרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית הָאֲמִתִּית, הַתְּכָלִית
הַנִּצְחִית, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵב אֵלָיו וְלִידַע מִמֶּנּוּ, כִּי
הוּא אֹר גָּנוּז וְנִצְעָלִים מְאֹד מִכָּל הָעוֹלָם, וְאַנְחָנוּ זְכִינוּ בְּמִתְנַת חֲנָם
וְכוֹ', טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ,
וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְלַקֵּחַ עִם כָּל הַתּוֹרוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר עַל
זֶה בְּעִצְמוֹ, לִילֵךְ כְּמָה חֲדָשִׁים בְּתוֹרָה אַחַת, וּכְמוֹ שֶׁנִּהְיָנוּ גְדוּלֵי אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפָּרְשׂוּ עֲצָמָם מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִלְכוּ בַּמִּדְבָּרִיּוֹת
וַיַּעֲרוֹת לְהִתְבּוֹדֵד וְכוֹ', וְר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל הִלֵּךְ עִם תּוֹרָה
אַחַת כְּשָׁנָה, כְּמִסְפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָם, יֵהֵא
חֻלְקָנוּ עִמָּהֶם.

אִךְ כְּפִי תִקֶּף הַבְּלָבוּלִים וְהִירִידוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַצָּרוֹת
וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ, עַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִים לְצַמְצֵם וְלִילֵךְ הָעֵקֶר
עִם הַתּוֹרָה "אַזְמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּשֵׁי-מִוְהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן רפב),
וְעַל הָאָדָם לְדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלַחֲטוֹף בְּכָל יוֹם אֵיזָה טוֹב —
מְעַט תּוֹרָה וּתְפִלָּה בְּכּוֹנֵה וּמְעַט לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ, וְעַל כָּלֵם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וּמִכָּל שְׂפֵן לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת וְלְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל עַל
חֲבֵרוֹ בְּעֵין רָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלְבָלִי לְדַבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, לְשׁוֹן הָרַע

ורכילות וליצנות, השם יצילנו, ומוהרנ"ת ז"ל אמר על עצמו, שהוא הלך כל ימיו עם התורה "אומרה" הנ"ל, אף מה טוב ומה נעים לצרף אל זה שאר התורות והמאמרים, כי פעם מחיים עצמם בתורה זו ופעם בתורה אחרת, כי כל תורה מדברת מענינים והדרכות והנהגות אחרות; אשרי שיאחז בזה!

ולמען השם, לטובתך הנצחית תשתדל לקבוע עצמך בקביעות בספרי רבנו ז"ל, הפך בהם ומהם לא תזוץ, כי אין לך טוב מהם, ואף שאתה עצור כל היום בשיבה, תשתדל בכל מיני עצות לחטף בכל יום מעט ספרי רבנו ז"ל, ושמח אני מאד על אשר הנך עדין מחזיק בתמך לבוא בכל לילה לבית מדרשנו, ולקיים "הנעור בלילה" (שם, סימן נב), אשר זה העקר, לצעק ולזעק אליו יתברך, ולבקשו ברחמים ובתחנונים, שגזקה להתקרב אליו, וזה עקר השער והפתח להכנס אליו יתברך (שם, חלק ב', סימן פד), ותראה לעשות מהתורות תפלות, כמו שהזהיר על זה ביותר רבנו ז"ל (שם, סימן כה), ואמר שנעשים מזה שעשועים גדולים למעלה, עין שם.

ודע שכל דבור שאתה מדבר ומתפלל, עושה רשם גדול למעלה, וסוף כל סוף אם תחזק עצמך ולא תפל בדעתך, חס ושלום, רק תרבה כל יום בהתבודדות, תזכה שיפתחו לך שערי הקדושה, "וכד חס גביה אתהפך", שיכמרו רחמי יתברך עליך (שם, חלק א', סימן ב), וגם אתה צריך להיות בשמחה, שאתה זוכה להתפלל בקביעות בבית מדרשנו "חסיד ברסלב", שזה דבר גדול מאד מאד וכו' וכו', ותבקש בכל יום מאתו יתברך, שיעזורך להיות האדם השלם, ותאמר בכל יום התפלה "אל ברוך" (לקוטי תפלות, חלק ב', סימן מה).

היועץ לטובתך הנצחית...

קִיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה
בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נֹצֵחַ.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזֹק וְאַמֵּץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה וְתַפְלָה,
עַל-פִּי דַעַת הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, וְלַחֲדָשׁ עֲצָמָךְ
בְּכָל פַּעַם בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן —
לְכֹסֶף וְלִהְשִׁתּוֹקֵק תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלַחֲזֹק עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה וּבִטְחוֹן,
שְׁזֶה עֵקֶר הַכְּלִי לְקַבֵּל אֶת הַשֹּׁפֵעַ וְכוּ' בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִרְגְּלֵ
עֲצָמָךְ לִזְמַר תָּמִיד בְּשִׁעַת הַתְּבוּדוֹת: "אֲנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה וּבִטְחוֹן
חֲזָק, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנִי וַיִּמְלֵא לִי אֶת כָּל הַצְּטָרְכֵיּוֹתֵי וְכוּ', כִּי
הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל, כַּמְבֹאֵר בְּדִבְרֵי, זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
תִּנְצֵל מִלְּפָל בְּיָאוֹשׁ וּבְמֶרֶה שְׁחוּרָה, שְׁזֶה גְרוּעַ מֵהַכֹּל, רַחֲמָנָא לְצַלָן,
רַק תֵּאַמִּין בְּאַמוּנָה אֱמֵתִית, כִּי בְּיָדָי יַעֲזָרֵךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּרְחִיב לְךָ
אֶת גְּבוּלְךָ, וְהַכֹּל בְּזִכּוֹת הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת, שְׁתִּרְגְּלֵ עֲצָמָךְ לְשַׁפֵּךְ
אֶת נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הַכֹּל
בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת תְּסַפֵּר, וְאִזּוּ יִשׁוּעַת הַשֵּׁם כְּהֶרֶף עֵינַי, כִּי (תְּהִלִּים קמ"ה,
יח): "קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֵּת", לְרֵאוֹת לְדַבֵּר
דְּבוּרֵי אֱמֵת, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֲלָק א', סִימָן ט), עֵינַי שָׁם, דְּהֵינּוּ
לִזְמַר הַדְּבוּרִים בְּאַמֵּת וְכוּ', וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה שְׂיַפְתָּחוּ לְךָ שְׁעָרֵי
הַקִּדְשָׁה.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ק"ח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר בַּמְדַּבֵּר ה'תשכ"ד.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בַּצָּמָא
מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִזְרַח נִצָּחַת.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי הַיּוֹם, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שֶׁהֵנָּךְ מְחַזֵּק עֲצָמְךָ עִם
הַדְּבוּרִים שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כֵּן רְאוּי
לְךָ, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים, וְגַם כָּל חַיּוֹתַי בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מִמֶּשׁ הֵם
דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְלוֹלֵא דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, הִיָּה כָּבֵד עִמִּי, חַס וְשְׁלוֹם,
מֵה שֶׁהִיָּה וְכוּ', אֵף טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי רַבֵּנוּ ו"ל אָנוּ זוֹכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וּתְפִלָּה
הַרְבֵּה מְאֹד.

וּבְכַפְרֵט הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, זֶה בְּיָדָי אָנוּ זוֹכִים
רַק עַל-יְדֵי רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי הוּא שְׂרֵשׁ הַתְּפִלָּה, וְהוּא גֹלָה לָנוּ אֵת
כָּל עֲגִינֵי הַתְּבוּדוֹת, וְדַע שֶׁבְּעֵתִים הִלְלוּ אָנֹכִי מְדַבֵּר עִם חֲבֵרֵי, רַק
אוֹדוֹת לְקַיִם עֲצַת רַבֵּנוּ ו"ל — לְהַתְּבוּדֵד הַרְבֵּה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֶל
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה הָעֵקֶר, אִם אֲמַנֵּם אָנֹכִי מְדַבֵּר תְּמִיד רַק מִזֶּה, כִּי
זֶה הָעֵקֶר, וּכְמוֹ שֶׁכְּתִבְתָּ לִּי, שֶׁאַתָּה עוֹד זוֹכֵר אֵת הַתּוֹרָה "הַנִּגְעוֹר
בְּלִילָה" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), שֶׁלְמִדָּתִי אֲזוּ בְּשִׁבְתִּי-קִדְּשׁ
כְּשֶׁהִיָּת עִמָּנוּ, כֵּן רְאוּי לְךָ לְחַזֵּק עֲצָמְךָ מְאֹד עִם דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים
הַמְּחַזְקִים אֵת כָּלֵם, מִהָאֲזוּב אֲשֶׁר בִּקְרִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, וּמֵרַב
טְרֵדוֹתֵי עֲכָשׁוּ אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר במדבר ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ לְאַהֲבֵבִי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׁיִחְיֶה נֶצַח.

אָחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ, וְתִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִן הַמִּתְנַגְּדִים.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׂזָכֵינוּ לִידַע מְאוֹר גְּנוּז וְנִעְלָם כְּזֶה, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְחָבַל מְאֹד שְׂאִין
אֶתָּה יְכוּל לְהִתְוַעֵד עִמָּנוּ פַּעַם, וּבִפְרָט לְכוּא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ "חֲסִידֵי
בְּרֶסֶלֶב", כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, אִוְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל זֹרַח מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר בְּפִרוּשׁ: "מִיִּין פִּייעֶרְל וְוַעֲט שׁוִין טְלוּעֵן בִּיז מְשִׁיחַ וְוַעֲט
קוּמְעֵן"^א וְהֵייתִי מְקֻדָּם בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וְהִתְפַּלְלֵתִי שֵׁם מְעִרִיב, וְלִסְפָּר
לְךָ אֶת הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, זֶה אֵי
אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן: הַבְּכִיּוֹת, וְהָאֲנָחוֹת, וְהַצְּעָקוֹת, וְהַמְּחִיאוֹת כְּפִים
וְכוֹ', אֲשֶׁרֵי עֵינֵינוּ רְאִיתָה זֹאת, וְהִפְּל בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הַצַּדִּיק הָאֱמֵת
שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, וְתִכְּף אַחַר הַתְּפִלָּה רְקֻדְנוּ הִרְבָּה מְאֹד, כְּדִרְכֵנוּ לְרַקֵּד
בְּכָל פַּעַם אַחַר הַתְּפִלָּה, וּכְשֶׁהִרְבָּה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הָלְכוּ, אֲנִי הִדְלַקְתִּי אֶת הַ"נֵּר תְּמִיד", וְהִתְחַלְנוּ לְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה תְּשַׁעַה
תְּקוּנֵינוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֲלָק א', סִימָן כ), וְהֵיוּ, תִּהְלֶה לְאֵל, דְּבוּרִים כְּגִזְלֵי
אֵשׁ, וְלִסְפָּר עַל הַכֶּתֶב — זֶה אֵי אֶפְשָׁר, אֶף מִחֲמַת שְׂאֵנִי יוֹדַע
שֶׁאֶתָּה מְשַׁתַּקֵּק וְכוֹסֵף בְּאֱמֵת לְשִׁתּוֹת מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַ
שְׁעוֹבֵר מְבִנֵי מְשַׁחֲתֵךְ וְכוֹ', אֲמַרְתִּי לְרִשָּׁם לְךָ מְעַט כְּדֵי לְהַחֲיוֹת אֶת
נַפְשְׁךָ וְלְהַרְוֹת צְמָאוֹנְךָ: וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת נִבְּנָתָה עַל פְּרָקָא
תְּלִיתָא דְּסִפְרָא דְּצִנְיַעוּתָא^ב, וְדִבְרֵנוּ הִרְבָּה גַּם מְזֶה, כִּי בְּזֵהָר הַקָּדוֹשׁ

(א) הָאֵשׁ שְׁלֵי כְּבֹר תּוֹקֵד עַד בֵּיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ .

(ב) הַפְּרָק הַשְּׁלִישִׁי מִהַסְּפָר הַגְּנוּז .

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה (דף קעז), יֵשׁ חֵלֶק אֶחָד שְׁנֵיקְרָא "סִפְרָא דְּצְנִיעוּתָא". וְנִחְלַק לְחַמְשָׁה פְּרָקִים, וְהַמְקַבְּלִים אוֹמְרִים, שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאי הִיָּה נְצוּץ מְשֶׁה רַבְּנּוּ, וְלִכֵּן חִבֵּר חַמְשָׁה פְּרָקִים סִפְרָא דְּצְנִיעוּתָא, כְּנִגְדַּ חַמְשָׁה חַמְשֵׁי תוֹרָה שְׁחִבֵּר מְשֶׁה רַבְּנּוּ, עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, וְיִדוּעַ שְׂרַבְּנּוּ ז"ל כְּלוּל מִנְשַׁמַּת רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאי, (כִּי כָּל תּוֹרָתוֹ נִבְּנִית עַל מַאֲמְרֵי הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ וְתַקוּנָיִם, וְכֵן מֵה שְׁאָמַר: וְעַכְשָׁו וְכוּ'), וְלִכֵּן גַּם רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר תּוֹרָה עַל חַמְשָׁה פְּרָקִים מִסִּפְרָא דְּצְנִיעוּתָא וְדוּ"ק, גַּם דְּבַרְנּוּ הַרְבֵּה עַל מֵה שְׁמַתְחִיל רַבְּנּוּ ז"ל בְּהַרְבֵּה תּוֹרוֹת לְשׁוֹן "דַּע", וּבְשֵׁם הַמַּגִּיד מְטִירְהוּוִיצָא ז"ל אוֹמְרִים, שְׁבָכָל מְקוֹם שְׂרַבְּנּוּ ז"ל מְזַכִּיר לְשׁוֹן "דַּע", זֶה בָּא מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, "א טַעֲלַעְגְרָאם פּוֹן עוֹלָם הָאֲצִילוֹת"ג, וּבְשֵׁם ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ז"ל, שְׁמַעְתִּי שְׁאָמַר: כָּל מְקוֹם שְׁמֻזְפִּיר רַבְּנּוּ ז"ל לְשׁוֹן "דַּע", זֶה הִיָּה אֲצֶל רַבְּנּוּ ז"ל פֶּסֶק הַלְכָה, וְהַסְפִּימוּ עַל זֶה בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעָא.

עוֹד שְׁמַעְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, שְׁבַנְגְלָה מְזַכֵּר תָּמִיד לְשׁוֹן "תָּא שְׁמַע", דִּהְיָנוּ לְשַׁמַּע עִם הָאֲזֻנִים, וּבְנִסְתָּר מְזַכֵּר תָּמִיד לְשׁוֹן "תָּא חֲזִי", לְרֵאוֹת עִם הָעֵינַיִם, אֲבָל בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל שְׁאָמַר שְׁזֵה עוֹמֵד גְּבוּהַ מֵהַכֵּל, מְזַכֵּר הַלְשׁוֹן "דַּע", דִּהְיָנוּ לְהַבִּין עִם הַמִּחַ וְהַדַּעַת וְכוּ', שְׁזוֹ מִדְרָגָה גְּבוּהָה יוֹתֵר מֵהַשְּׁמִיעָה וְהָרְאָיָה, כִּי הִיא הַמִּחַ-מִּחְשָׁבָה וְכוּ' וְהַבֵּן, וּלְפִי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי נִרְאָה, כִּי "דַּע" הוּא אוֹתִיוֹת "עַד", וְיִדוּעַ מֵהַ שְׁסַפֵּר רַבְּנּוּ ז"ל קִדְּם שְׁבָא הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב לְעוֹלָם, הִיָּה הָעוֹלָם חָלַשׁ מְאֹד בְּאֲמוּנָה, וּבַפֶּרֶט פְּשוּטֵי-הָעַם הָיוּ רְחוּקִים מְאֹד מֵהָאֲמוּנָה, וּכְשָׁבָא הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, וְגָלָה וְהִרְאָה מוֹפְתִים נוֹרְאִים עַד מְאֹד — שְׂדוּד הַטְּבַע, שְׁהִיָּה רוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַזְקָה הָאֲמוּנָה בְּעוֹלָם, שְׁהַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְּׁגָחַה פְּרֻטִית, וַיֵּשׁ בּוֹרָא וּמְנַהִיג לְעוֹלָם, אֲבָל עַכְשָׁו, אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁהוּא מְגָלָה תּוֹרוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה, שְׁאִין צְרִיכִים שׁוּם מוֹפְתִים וְשְׂדוּד הַטְּבַע לְחַזוּק הָאֲמוּנָה, כִּי תּוֹרָתוֹ בְּעֶצְמָהּ הִיא הַתְּגִלוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁר   קִיט   בְּנַחַל   רִלֵג

לִידַע וְלַהוֹדִיעַ שְׂיֵשׁ בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ, הַמְנַהִיג אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאֵין צְרִיכִים שׁוֹם מוֹפְתִים כַּנִּל, וְזֶה "דַּע" אוֹתִיּוֹת "עֵד", כִּי תוֹרְתוֹ הִיא עֲדוֹת אֲמִתִּית עַל אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהִבֵּן.

כְּמוֹ-כֵן דְּבַרְנוּ בְּמָה שְׂמַתְחִיל רַבְּנוּ ז"ל בְּזוֹ הַתּוֹרָה, מֵעֲנִין הַנֶּשְׁמָה שְׂיֵשׁ בְּעוֹלָם, שְׂזֵה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא הוּא אוֹתָהּ הַנֶּשְׁמָה, שְׁעַל יָדוֹ נִתְגַּלּוּ בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מְבַאֵר וּמְפָרֵשׁ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמוֹלִיכֵנוּ וּמְדַרְיֵכֵנוּ בְּדַרְךְ הָאֲמִת, וְהִיא מְסַבֶּכֶת בְּיִסּוּרִים וְכוּ', דְּהֵינּוּ לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵב אֶל זוֹ הַנֶּשְׁמָה וּלְקַבֵּל מֵאֲתָהּ, צְרִיף לְעֵבֶר הַרְבֵּה מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, יִסּוּרִים, מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים וְכוּ', וְלְזָכוֹת לְעֵבֶר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וּלְקַבֵּל בְּאוּרֵי וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה, זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי דְבוּרִים כַּגִּזְלֵי אֵשׁ, דְּהֵינּוּ שְׂצָרִיכִים לְשַׁפֵּךְ הַרְבֵּה אֶת לְבוֹ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה דְבוּרִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

וְהַאֲרַכְנוּ מְאֹד אֶת הַדְּבוּר אוֹדוֹת מְעַלֵּת עֲנִין הַהַתְּבוּדוֹת, שְׂרַק זֶה עֲקֵר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְזוֹ אֶכֶן הַבְּחֵן אִם מְקַרְבִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל — אִם יֵשׁ לוֹ הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי הֵלֵא רַבְּנוּ ז"ל גְּלָה אֶת כָּל עֲנִין הַהַתְּבוּדוֹת בְּעוֹלָם, וּמוֹהֲרֵנָּה ז"ל, אָמַר פְּעַם הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן (חֵלֵק א', סִימָן טו), אֲשֶׁר מְזַכֵּר שָׁם: מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז צְרִיף לְשַׁפֵּט אֶת עֶצְמוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְאָמַר מוֹהֲרֵנָּה ז"ל, שֶׁהַפְּרוּשׁ הוּא: מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא אוֹר הַגָּנוּז, יְרַבֵּה בְּהַתְּבוּדוֹת; עַל-כֵּן, אַחֵי הַיְקָר, חֲזַק מְאֹד לְהַתְּחִיל מַחְדָּשׁ לְהַרְגִיל עֶצְמְךָ לִיחַד מְקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְפָרֵט עֲכָשׁוּ שְׂמַתְקַרְבִים יְמֵי הַקֵּיץ, וּתְבַלֶּה אֶת הַחֲדָשִׁים בְּשָׂדוֹת וַיַּעֲרוֹת וְכוּ', עֲכָשׁוּ הָעֵת לְזֶה, שְׂתַקְּיִם בְּכָל לַיְלָה קֶצֶת "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (לִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֵלֵק א', סִימָן נב), וְתִרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּסִפּוּר הַיְקָר "הַשְּׂתַפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ", וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַזַּק לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ לְקַיֵּם כָּל זֹאת, וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת וְגַם שְׂסַמוּף לְזִמְן חֲצוֹת — אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד (תִּרְאֶה אֶת

המכתב הזה להבחור... שיש לו קצת שיכות עמנו, ואולי יתעורר גם הוא להנ"ל).

ידידי הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ק.כ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר, השותף בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

ידידי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, על-פי דעת רבנו ז"ל, הנחל נובע מקור חכמה, ובפרט להיות חזק באמונה מאד, לידע ולהאמין כי השם יתברך ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, לית מחשבה תפיסא ביה כללא וכו', ולזה זוכין על-ידי שקידה רבה בעבודת התפלה — לפרש שיחתך אליו יתברך בכל יום, ועל-ידי-זה יתמשך עליך אור אלקותו יתברך, ותהיה חזק באמונה שזה העקר, גם תרגיל עצמך לתת צדקה בכל יום, ועקר הצדקה הוא לצדיק האמת, (דהינו להדפיס הספרים שיתפשטו בעולם, ועל-ידי-זה יתקרכו רחוקים וכו', ולתת להחזקת בתי המדרשות שנקראים על שם הצדיק האמת וכו' וכו'), ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן לא), שעל-ידי צדקה זוכים לאמונה, כי הם תלויים זה בזה, עין שם, ועל-פי זה נראה לי לפרש המשנה (דמאי ב, ב, עין שם): "המקבל עליו להיות נאמן", הינו מי שרוצה להיות איש מאמין ולזכות לאמונה, מעשור את שהוא אוכל ואת שהוא מוכר ואת שהוא לוקח, הינו שנותן צדקה, כי מעשור הוא ענין צדקה וכו', והעקר הוא לזכות לתת צדקה מכל אשר חננו השם יתברך, הן בשעת אכילה

(א) אין מחשבה תופסת ומשיגה בו כלל.

אָשֶׁר   קכא   בְּנַחַל   רלה

(כּמוּכּא בּוּזֵהר הַקְּדוּשׁ מַעֲלַת הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְעַנִּי בְּשַׁעַת אֲכִילָהּ), וְהֵן בְּשַׁעַת מִשָּׂא וּמִתֵּן וְכוּ', צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מְמוֹנוֹ לְצְדָקָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְשִׁלְמוֹת אֲמוּנָה, שְׁזֵהוּ עֵקֶר הַתְּכָלִית — לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל', טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה בְּכָל יוֹם.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֹדֵר בַּמִּדְבָּר ה'תשכ"ד.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה לִיְדִידֵי הַיְקָר, אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאַל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תִּתְיַאֵשׁ, חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר וְצָעַק עַל זֶה רַבְּנוּ ו'ל': "גִּעְוֹאֵלֶד זַיִט אֵיִיךָ נִישָׁט מִיַּאֵשׁ, עַס אִיז קִיִּין יְאוּשׁ גְּאֶר-נִיט פֶּאֶרְהֶאֲנֵדן", (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן עח, עִין כָּל זֶה שֵׁם הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב), וְהַעֲקֵר — תִּרְגִּיל עֲצָמֶךָ לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחֲתֶךָ, וְאֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, הַכֹּל לְכַל תְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְגַאֲלָה שְׁלָמָה, שְׁיִגְאֵל אוֹתְךָ מִכָּל צְרוּחֶיךָ הַמְּרֻבּוֹת.

וְהַעֲקֵר — תִּהְיֶה זֶהִיר לְדַבֵּר מֵעַתָּה רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, הֵן בִּינְךָ לְבֵין עֲצָמֶךָ שְׁתֹּאמֵר בְּכָל פֶּעַם: "אֲנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה אֲמִתִּית,

(א) אוֹי, אַל תִּיאָשׁוּ עֲצָמְכֶם, אִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

שְׁבוּדָאֵי יַעֲזוֹר לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְלֵא לִי כָּל מָה שְׁחָסַר לִי וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִלְּפַל בְּיָאוֹשׁ וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה, שְׁזָה גְרוּעַ מִהַכֹּל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצִּילֵנוּ, וְכֵן תִּרְגִּיל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִם כָּל מִיִּדְעִיךָ, דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְדַבְּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּשִׁלְחָן עֲרוּף (אַרְחַ חַיִּים, סִימָן א), וּבִפְרָט כְּפִי אָשֶׁר יָדוּעַ, שְׁעַל-פִּי-רַב עַל אֱלוֹ הַמַּלְעִיגִים וְהַלִּיצָנִים עוֹבְרֵי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּיֹתֵר הַשְּׁטָף מִיָּם רַבִּים וְכוּ', וְאַף שְׁמַנְיָה וּבֵיחַד יִלְעָגוּ וַיִּצְחָקוּ מִדְּבוּרֵים אֱלוֹ, אַף דַּע, שְׁאֱלוֹ הַדְּבוּרִים יַחֲיוּ אוֹתָם מִמֶּשׁ, וַיִּגְבִּיהוּ אֶת מַחֵם וְדַעֲתָם, וּכְשֶׁהוֹלְכִים מִמָּךְ, אֲזַי מִתְחִילִים לְחַשֵּׁב בְּעֲצָמָם, וַיִּלְהִיבִין אֶת הַדְּבוּרִים הָאֲמִתִּיִּים, אוֹלַי זֹו אֶמֶת מָה שְׁאָמַר לִי וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ.

יְדִידָךְ...

קכב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר נשא ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חַן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצָמָא מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַבְּחוּר ... שְׁיַחֲיָה נִצַּח.

אַחֵי, אַהוּבֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תוֹרָה, תְּפִלָּה וְחִדּוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא, הִנֵּה שְׁמַעְתִּי מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַל-כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ מְאֹד לְבָלִי לְדַאג, כִּי בּוּדָאֵי יִתְקַן הַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל הַצְּדִיק הָאֶמֶת שְׁאָנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, צִלָּא דְּמַהִימְנוּתָא^א, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּתְמִיד מְאֹד בְּסַפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, הַמְּזַכְּכִים וּמְטַהֲרִים מְאֹד אֶת הַנְּשָׁמָה, וּמְקַרְבִּים מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְבֶּה לְהַתְּבוּדָד בְּכֹל יוֹם אֵל הַשֵּׁם

(ב) שְׁבִין בְּדָ.
(א) צַל הָאֲמוּנָה.

אֲשֶׁר   קִבֵּג   בַּנֶּחֱל   רְלוּ

יְתַבְרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרוֹמַם מִחֶךְ וְנִדְעָתָךְ, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט, עִין שם), שְׁעַל-יְדֵי שְׂבַח צְדָקוֹ שֶׁל עוֹלָם נִתְרוֹמַם הַדְּעַת וְכוּ', וְדו"ק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קִבֵּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא הַתְּשַׁכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְיַדֵּי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנֶּחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבְּרַךְ, לְהַתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בְּכֹל יוֹם: תַּנ"ךְ, מְשַׁנּוֹת, גְּמָרָא, שְׁלַחַן עָרוּף, עֵין יַעֲקֹב, מְדַרְשׁ רַבָּה, הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ וְתַקּוּנֵי הַזֵּהָר, וּבִפְרָט לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְעַל יָדָם תִּזְכָּה בְּאַמֶּת לְהַתְעוֹרְרוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ בְּהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלְאוֹה וְנוֹרְאוֹה מְאֹד כִּידוּעַ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו זְכוּרֵנוּ לְבְרָכָה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מְשׁוּם דְּבָר שְׁפָעוּלָם, כִּי בְּהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹר מֵה שְׂיַעֲבֹר, כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלֵנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל.

יְדִידְךָ הָאוֹהֵבְךָ...

רלח אָשֶׁר קַכְד־קַכְה בַּנְחַל

קכד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ, לְסֵדֶר נְשֵׂא ה'תשכ"ד.

סִימָן טוֹב וּמְזֵל טוֹב לְאַהוּבֵי, אָחִי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בַּצָּמָא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הָאֲבָרָךְ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

בְּאִתִּי לְבָרְכֶךָ בְּכִרְפַת מְזֵל טוֹב עַל לְדַת בְּנֶךָ הַיָּקָר, בֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂתַזְכֶּה לְגִדְלוֹ וּלְחַנּוּכוֹ לְתוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְאָרֶץ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְהַעֲקָר לְהוֹצִיא מִכָּל זֶה רְמִזִּים לְהַתְקַרֵּב בְּיֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּבָר שְׂבָעוּלָם, וּבִפְרִט עֲכָשׁוּ שְׂתַתְּרַחֵב לָךְ הַתְּפִלָּה עַל־יְדֵי־זֶה, שְׂיַחֲיָה לָךְ עוֹד מֵה לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִבֵּן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

קכה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קַרַח ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׂיִגּוּ לְיַדֵּי אַהוּבֵי, מַחְמַד נְפִשִׁי, הַשּׁוֹתֵה בַּצָּמָא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

אָחִי, אַהוּבֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנּוֹרְאוֹת שְׂקַבְּלָנוּ מִמִּי שְׂקַבְּלָנוּ — סָבָא דְסָבִין, נְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אָשֶׁר אֹר קִדְשָׁתוֹ מְאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּבִפְרִט בְּזֶה הָעוֹלָם וּבַדּוֹר הַזֶּה — עֲקֻבְתָּא דְמִשְׂיַחָא,

אָשֶׁר   קָבוּ   בְּנַחֵל   רַלֵט

אָשֶׁר זְמַן הַקֶּץ סְמוּךְ מְאֹד, וּבְמַהֲרָה נִזְכָּה שְׂיִתְגַּלֶּה אֹרֶךְ הַגְּנוּז לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אִתָּה פְּעַלְתָּו וַיִּבִּין כָּל יְצוּר כִּי אִתָּה יִצְרָתוֹ, וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יִתְנַהֲגוּ עַל-פִּי דְרָכָיו וְעֲצוּתָיו הַיְקָרוֹת, וּבְפָרֵט בְּדַרְךְ הָאֲמֶת שְׁגָלָה, וְהִיא — הַתְּבוּדוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (צְפַנְיָה ג, ט):
”כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקֹרֵא כָלֵם בְּשֵׁם ה'” וְגו'.

וּמָה שְׂאִתָּה מְסַפֵּר לִי, שְׂעוּבָר עָלֶיךָ מָה שְׂעוּבָר בְּפָרֵט בְּתַאֲוָה זוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, אֵל תּוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ, וְהַעֲקָר — תִּשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּלִקְוּטֵי-מוֹהַר”ן סִימָן ל”ו, וּבְלִקְוּטֵי-הַלְכוֹת בְּכָל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת לְזָה, וּבְפָרֵט בְּהֲלָכוֹת קָרִיאת שְׁמַע, הַלְכָה ד', וְתֹאמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה בְּלִקְוּטֵי-תְפִלוֹת, וְתִקְיָם כָּל מָה שְׂתוּכַל, וּבְפָרֵט עֲנִין הַתְּבוּדוֹת — לְפָרֵשׁ שִׂיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; וּכְפִי שְׂמַרְבָּה בְּתַפְלָה, וּמְכַנִּיס לְעֲצָמוֹ אֹרֶךְ הָאֵין סוּף, כְּמוֹ-כֵן נִתְרַחֵק מִתַּאֲוָה זוֹ, כְּמוֹ שְׂאִמְרוֹ חֲכָמֵינוּ וְ”ל (סְנֵהֲדִרִין קה): ”אֲלֵקִיָּהֶם שָׁל אֱלוֹ שׁוֹנָא זְמָה”, וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לֵידַע מְאֹר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזָה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׂעֲשֵׂה עִמָּנוּ, חֲזַק וְאַמֵּץ, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לְמִקְוָה, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ לְנִצָּח.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קָבוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסִדְר חֲקַת ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי, חֲבָרֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיָה נְצַח.

אחי! חזק מאד בעבודת השם ותברך על-פי הדרך האמת
שקבלנו מרבנו, אור האורות, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו.

מאד שמחתי לקראת מכתבך, והנני מבין מכתלי מכתבך,
שתהלה לאל, הנך עוסק הרבה בהתבודדות שזה העקר, כמו
שהזהיר על זה רבנו ז"ל ביותר, ואמר, שאי אפשר להיות איש כשר,
כי אם על-ידי התבודדות (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), אשרינו
ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל אור נורא ונשגב כזה, העוסק
לקרבנו אליו ותברך, וזה לנו לזכות גדולה ונוראה מאד, שנפלונו
בגורלו וכו', טוב להודות להשם ותברך על כל החסד חנם שעשה
עמנו; וכבר הייתי מוכן לכתב לך כמה פעמים, אך הייתי טרוד
בעתים הללו, כי, תהלה לאל, נולד לי בן למזל טוב, ביום שלישי
לסדר קרח, והכנסתיו בכריתו של אברהם אבינו, עליו השלום,
ביום שלישי לסדר חקת, והברית היתה, תהלה לאל, בבית מדרשונו,
וקראתיו על שם רבנו ז"ל ועל שם זקני ז"ל: "נחמן אלכסנדר זושא"
שיחיה נצח.

ורבוי הטודות וכו' וכו' שהיו לי בשבועות האחרונים תבין
בעצמך, אך טוב להודות השם ותברך על כל החסד חנם שעשה
עמי עד היום הזה, ובפרט שקרבנו אל כלליות הקדשה, אשרינו!

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

קכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלַק ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לִידִידֵי, אֶהוּבִי, מַחְמַד נַפְשִׁי, הַשּׁוֹתָה
בְּצִמָּא מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחְיֶה נֶצַח.

הִנֵּה מֵאֵת הַשֵּׁם הִיְתָה זֹאת, שְׁנַתְעַכֵּב אֶצְלִי זֶה הַמְּכַתֵּב, וְקִבְלָתִי
דְרִישַׁת שְׁלוֹם מִמֶּךָ עַל-יְדֵי חֲבֵרְנוּ הַבְּחוּר ... שְׂיַחְיֶה נֶצַח.

מָה מָאָד אָנִי שְׂמֵחַ שֶׁהֵנָּה עוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּצוֹתָא
חֲדָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, בְּן יַעֲזָרָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְמִיד בְּזֶה
מָאָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּרִצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִרְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְדַע שְׂחֻכְרָךְ
הַבְּחוּר... גְּרוּ יְאִיר, הוּא כְּלִי יְקָר עַד מָאָד מָאָד, וְתַהֲלָה לְאֵל,
מִתְעַלָּה מִיּוֹם אֶל יוֹם מִדְרָגָה לְדְרָגָה וְכוּ', הוּא מִתְמִיד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וְהַעֲקָר, שְׂבָכָל לִילָה הוּא בָּא לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וּמְבַלָּה שֵׁם כְּמָה
שְׁעוֹת עַד אַחַר חֲצוֹת לִילָה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת כְּדָרְךָ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
הָאֲמֵתִיִּים, וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ לִי חֵלֶק גְּדוֹל בְּזֶה, כִּי אָנִי מְדַבֵּר עִמוֹ
מִפְּעַם לְפַעַם כְּמָה שְׁעוֹת בְּעֶסְקָנוּ, בְּן יַעֲזָרָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ
רַק הַטוֹב הָאֲמֵתִי וְהַנְּצָחִי, שְׁגַם אֶתָּה מְרַבָּה בְּהַתְּבוּדוֹת וּבְסַפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ לְנִצָּח, וּבְקָרוֹב אֲשַׁלַּח לָךְ כְּמָה מְכַתְּבִים
שְׂהַכְנֵתִי לָךְ מִכְּבָר וְלֹא אֶסְתַּיֵּעַ מִלְתָּא לְשַׁלַּח לָךְ מִרְבוּי הַטְּרָדוֹת
וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת הָעוֹבְרוֹת עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ, וּבְכַרְט הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת,
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצִּילֵנוּ, אִף טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַחֲסָד חַנּוּם
שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁגִלָּה לָנוּ דַעַת כְּזוֹ, אֲשֶׁר מְכַל מִינֵי יִסּוּרִים וְצָרוֹת
וּמְרִירוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים, צָרִיכִים הָעֲקָר לְבָרוּחַ רַק אֶל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ תְּמִיד; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָנוּ וּמָה נַעִים גּוֹרְלָנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ
לָנוּ בְּנְעִימִים.

ואודות מה שבקשתי ממך שתשאל לר' ... שיחיה נצח, הענין הוא, כי קדם שהצרך לחתן את בתו שתחיה, כתב לי מרירות לבו, שאין לו כלום להכנסת פלה וכו', ואני כמו שאני יודע קצת מגדלת התמדתו בעבודת השם יתברך וכו' וכו', נתעוררתי ושלחתי לו סכום גדול מאד יותר משש מאות לירות לערף, (ואני בעל חוב על זה הכסף), ומאז ועד עכשו לא קבלתי ממנו שום ידיעה ומכתב אם קבל הכסף או לא, על-כן בקשתי ממך להתודע אצלו ככל הנ"ל, והשם יתברך יזכנו לבלות ימינו בתורה ותפלה והתבודדות פרוצנו וכרצון רבנו ו"ל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

דידך הדורש שלומך...

קכח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר פלק ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר לי מאד מאד, הבחור המשתוקק לאמת פפי שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מרבנו ו"ל, והיא דרך ההתבודדות — לחפש ולמצא מקום שאין שם בני-אדם, ולפרש כל שיחתו אליו יתברך כבן לפני אביו, ולספר לפניו יתברך את כל לבבו, ולהוציא מפיו כל פסופיו ורצונותיו והשתוקקותו אל הקדשה, וזה עקר השער והפתח להכנס אל הקדשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד, עין שם).

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לזכות נוראה פזו, לידע ולהתקרב אל פלליות הקדשה, דעת האמת הבאה מ"עתיק", כי רבנו ו"ל הוא

אֲשֶׁר   קַח   בְּנַחֵל   רַמַּג

שָׂרֵשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, כִּי אָמַר שְׁמַשִּׁיחַ יִהְיֶה מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו בְּגִשְׁמֵיּוֹת וְכְרוּחַנֵיּוֹת (עֵינַי מִי־מוֹהַר"ן, סִימָן עַד, – דְּפוּס חֲדָשׁ).

כִּי יֵשׁ חֲמֵשׁ בְּחִינּוֹת וּמְדַרְגּוֹת: נֶפֶשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה, חַיָּה, יְחִידָה, וְהֵם כְּנֶגֶד הַחֲמֵשֶׁה עוֹלָמוֹת שְׁיֵשׁ: עֲשׂוּיָה, יְצִירָה, בְּרִיאָה, אֲצִילוֹת, וְאָדָם הַקְּדָמוֹן שֶׁהוּא עֲתִיק דְּעֲתִיקִין, וְכֶנֶד זֶה יֵשׁ חֲמֵשׁ מִיַּי תְּפִלוֹת: שְׁחִרִית, מְנַחָה, מְעַרִיב, חֲצוֹת וְהַתְּבוּדוֹת.

אֲבָרְהָם תִּקְוֵן שְׁחִרִית, יִצְחָק תִּקְוֵן מְנַחָה, יַעֲקֹב תִּקְוֵן מְעַרִיב, דָּוִד תִּקְוֵן חֲצוֹת, וּמְשִׁיחַ יִתְקֵן עֲנִיֵן הַהַתְּבוּדוֹת, כְּמַבְאָר בְּפִסְוִקִים רַבִּים בַּתַּנ"ךְ (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִזְ אָהֲפֹךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקֹרֵא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' " וְכוּ' וְכוּ', וְרַבְּנוּ ז"ל מְמַשִּׁיף עָלֵינוּ עַכְשָׁו הַהֲנַהֲגָה שְׁתַּהֲיֶה לְעֲתִיד לָבוֹא (עֵינַי בְּפִרְפְּרָאוֹת לְחֻמְכָּה עַל הַתּוֹרָה, חֵלֶק א', סִימָן טו בְּסוּפוֹ, כִּי נִפְלָא הוּא), עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּעַבְדַּת הַהַתְּבוּדוֹת, וְעַל־יַד־זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁף עָלֵינוּ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, וּמְטַעְמִים כְּמוֹסִים אֵי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיף, וְגַם הַנִּכְתָּב הוּא בְּרֵאשֵׁי פְּרָקִים וּבְרֵאשֵׁי תְּבוּת, כִּי אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מְרַבְּנוּ ז"ל, הֵייתָ רוֹקֵד בְּכָל יוֹם עַל גִּדְּל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁקְרַבְנוּ אֶל אוֹר כְּזֶה דְּלִית מֵאֵן דְּקִימָא בֵּיהּ וְכוּ', אֲשֶׁרֵינוּ!

כָּל הַתְּפִלוֹת יֵשׁ לָהֶן זְמַן מִיַּחַד: שְׁחִרִית – בְּבֹקֶר, מְנַחָה – אַחֵר הַצְּהַרִים, מְעַרִיב – בְּלַיְלָה, וְחֲצוֹת – לְשַׁבֵּר הַשָּׁנָה וְלוֹמַר "תִּקְוֵן חֲצוֹת" בְּאִמְצַע הַלַּיְלָה, אֲבָל הַתְּבוּדוֹת אֵינן לָהּ זְמַן קְבוּעַ, רַק בְּכָל שָׁעָה צְרִיכִים לְעַסֵּק בָּזֶה, עֵינַי בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֵלֶק ב', סִימָן סא) מְעַנֵּן לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, וְדַעְתּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, עֵינַי שָׁם וְהֵבֵן.

חֲזַק וְאַמֵּץ בְּכָל זֶה, בְּפִרְט עַכְשָׁו שֶׁהַנֶּפֶשׁ זוֹכָה לְהִיּוֹת בֵּין הָרִים

וּגְבֻעוֹת, יַעֲרוֹת וְשִׁדוֹת, שְׁתַּקְּיִם כָּל זֶה, אִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

חֲבֵרָה...

עַיִן בְּהִיכַל הַבְּרָכָה מֵהֵרֵב הַקְּדוֹשׁ מְקַאמְרָנָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, פְּרִשֵׁת בָּלֶק עַל פְּסוּק "בָּלֶק בֶּן צְפּוֹר", יֵשׁ צְפּוֹר בְּקִרְשָׁה וַיֵּשׁ צְפּוֹר בְּטַמְאָה, מִחִין דְּקִרְשָׁה וּמִחִין דְּקִלְפָּה, כַּמְבָּאָר בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ וַיֵּל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג, עַיִן שֵׁם).

וְאָמַר רַבְּנוּ אֱלִימֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּי לֹא כָּל מֵה שְׁמַאֲרֵי, יֵשׁ לוֹ שׁוּי, כִּי יֵשׁ עֵץ נִרְקָב וּמְאִיר בְּאִישׁוֹן לִילָה, וְאֵין בּוֹ שׁוּם מַפָּשׁ, וְהוּא רְחוּק לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הָרְחוּק, עַיִן בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ וַיֵּל, (שֵׁם בְּסִימָן סג), וּלְהַפָּךְ — מִחִין דְּקִלְפָּה, שְׁסוּבְר שְׁאֵין כְּמוֹתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, רְחֻמְנָא לְצִלָּן — גְּאֹנָה, שְׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה, עַיִן שֵׁם הַיֵּטֵב, וְעַיִן עוֹד בְּפִסּוּק "לְהִלֵּךְ עִמָּכֶם", עַיִן שֵׁם, כָּל הַתְּגָרוֹת בְּלַעַם וּבָלֶק הִיָּה לְעַבְב בְּחִינַת גּוֹאֵל מְשִׁיחַ מִיִּשְׂרָאֵל וְכוּ', עַיִן שֵׁם, וְעַיִן עַל זֶה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (בְּרַכַּת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ הַנִּל...

קכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִז לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשכ"ד.

אִךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה בְּצַמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׁיַחֲיָה נַצַּח.

אַחֵי! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּפְּל בְּרַעְתָּךְ מִכָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כִנְגֵד קוֹל הַקְּרִשָּׁה, יֵשׁ קוֹל הַבְּרָה דְּסִטְרָא

אחרא, כמו שאמר רבנו ז"ל (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב), והעקר — לקיים מה שכתוב שם — לחזק עצמו מאד מאד בשמחה, ועל-ידי-זה תזכה לעזות דקדושה, הן נגד כל הקמים עלינו מצד המתנגדים והחולקים, והן נגד התאוות והמדות הרעות שהן עזות הגוף, והעקר להכניע אותן הוא על-ידי קולות דקדושה ולצעק תמיד אל השם יתברך, ולתן צדקה הרבה מאד, ועל-ידי-זה נזכה להתקרב אל המנהיג האמתי רעיא מהימנא^א שפדור הזה, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ועל ידו נזכה לשלמות האמונה בהשם יתברך, שזה עקר התכלית, שבשביל זה ירדנו לזה העולם — בגין דישתמודעין ליה^ב, פמוכא בזהר הקדוש.

אשרינו ואשרי חלקנו, שפחותים ונבזים כמונו זוכים לדבר מדברים עליונים כאלו, אשרינו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שקרבנו אליו, זכרנו לברכה.

ודע שהתורה הזאת שמעתי מגדולי אנשי שלומנו, שהיא יקרה עד מאד, וכמוכן מדברי רבנו ז"ל בעצמו, שאמר, ששלם אלהי זוז לשומר הפתח וכו' (חיי מוהר"ן, סימן קיז — דפוס חדש), ובפרט התפלה על התורה הזאת היא נוראה עד מאד, והיו מגדולי אנשי שלומנו שבלו על התורה הזאת חדשים וכו' וכו', חזק ואמץ, כי יש תקוה לאחרינו, על-ידי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

דידך הדורש שלומך...

(א) הרועה הנאמן.

(ב) בשביל שיכירו אותו.

קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מְכַתְּבֶךָ הַיְקָר קִבְּלָתִי, וּמָאֵד אָנִי מְצֻטְעָר עַל אֲשֶׁר הִנָּךְ מִתְעַקֵּשׁ
כָּל כֶּף זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְאֵין אַתָּה רוֹצֵה לְצִיַּת דְּבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַמְּטַהְרִים וּמְזַכְּכִים אֶת כָּל הַטְּמָאִים
שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וְזָכוֹר וְאֵל תִּשְׁכַּח, "אִם תִּעְזְבוּנִי יוֹם — יוֹמִים אֶעְזְבוֹכֶךָ"
— זֶה נֶאֱמַר עַל סִפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, אִם הָיִיתָ שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹתָיו יוֹם
יוֹם, לֹא הָיִיתָ נוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ כָּל-כֶּף כָּל-כֶּף, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עַד שֶׁתְּצַפֶּה
לְמוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, רַחֲמָנָא לִישׁוֹזְבוֹן, וּבְקָאֵת כְּפֵי שְׂאֵנֵי מַכִּין מִרְחוּק,
עֲדִין יֵשׁ לָךְ פְּסוּפִים רַבִּים מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִךְ נִפְלְתָה
בְּעֵינֶיךָ מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֲשֶׁר זֶה גְרוּעַ מִהַכֹּל, כַּאֲשֶׁר גָּלָה
רַבְּנּוּ ו"ל, וְדַע שֶׁנֶּסְכֶם אֶצְלִי, שֶׁבְּסִמּוּף אַבּוּא אֵלֶיךָ, וַיִּנְדְּבֵר פֶּה אֶל
פֶּה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְדַבֵּר וּלְהֶאֱרִיף עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, וּלְעַת
עַתָּה חֲזַק מְאֹד מְאֹד, וְהַעֲקֵר לְחֲזַק עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה בֵּין
בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקוּא, כִּי כָּל הַתְּפִלוֹת יֵשׁ לָהֶן זְמַן מִיָּחָד: שְׁחֲרִית
— בְּבִקְרָה, מְנַחָה — אַחַר הַצְּהָרִים, מְעָרִיב — בְּלִילָה וַחֲצוֹת —
לְשַׁבֵּר הַשָּׁנָה וְלוֹמֵר חֲצוֹת בְּאֲמֻצַּע הַלֵּילָה, אֲבָל הַתְּבוּדוֹת — אֵין
לָהּ זְמַן קְבוּעַ, רַק בְּכָל שְׁעָה צְרִיכִים לְעֶסֶק בְּזֶה, וְהַעֲקֵר מִה שֶׁהִבְעַל
דְּבָר לּוֹכֵד אֶת הָאָדָם הוּא רַק עַל-יָדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה וְרַבּוּי
דְּקִדּוּקִים, עַל-כֵּן הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וַיִּזְכֹּר מֵה שֶׁאִמַּר רַבְּנּוּ ו"ל:
"מְעַן הָאֵט גְּאֲרַנִּישֵׁט צו טהוין"ב, וּכְעֵין שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים,
זְכוּרָנִם לְבָרְכָה (אָבוֹת ב, טז): "לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגַמְרוֹ" וְהִבֵּן.

(א) בֵּין כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ טוֹב וּבֵין כְּשֶׁמַּעִיק לוֹ.

(ב) לֹא צְרִיף לְעִשׂוֹת כְּלוּם.

פי זה עקר גדול בעבודת השם יתברך — להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות, ולרקוד בכל יום וקודים הרבה מאד, ועל-ידי-זה מתקו כל הדינים, אמן בן יהי רצון!

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד,
ורוצה וכוסף בטובתך הנצחית...

קלא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מטות-מסעי, אחר חצות ה'תשכ"ד.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר לי מאד, השותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, האברך ר' ... גרו יאיר ויזרח.

אהובי, אחי! זה כמה שבועות שנפגשנו ודברנו מהוד קדשת הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו, והיו פסופיך והשתוקקותך רבים מאד להתקרב אל האמת, וכמו שדברנו אז הרבה, ומאז ועד עכשו היה בלבי כמה פעמים להתקשר אתך על-כל-פנים במכתבים, אולי נזכה להתעורר מחדש, ולחשב על תכליתנו הנצחית, אך רבו המניעות ברוחניות ובגשמיות, פי הפעל-דבר מתפשט לרחב ולאריך לבלתי להניח להתקרב אל נקדת האמת, וכמו שכתב מוהרנ"ת ז"ל (עלים לתרופה קסג): "...איך שהפעל-דבר עומד נגד כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו ולהיות נקרא על שמו, זכרונו לברכה, עין שם; פי על-ידי ההתקרבות לזה הצדיק יכולים לזכות להתעורר באמת לאמתה, ולהתישב היטב היטב בזה העולם וכו' וכו', אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור גנוז כזה, חבלים נפלו לנו בנעימים, טוב להודות להשם

יתַבְרַךְ עַל הַחֶסֶד הַזֶּה.

וּתְשַׁתְּדַל לְקִנּוּת קִדְּם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, הַמְּלֵאִים הַתְּחִזְקוֹת, עֲצוֹת וּדְרָכִים, הַנְּהַגוֹת וּנְתִיבוֹת נִפְלְאוֹת וְנֵאוֹת מְאֹד מְאֹד, וְתַתְּמִיד בָּהֶם בְּשִׁקְיָה נִפְלְאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת (בְּדֹאֵתָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב, עֵין שֵׁם), שְׂדַעַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת גְּנוּזָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְעֵין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה) דְּבָרִים נִפְלְאִים בְּעֵינֵינוּ, שְׁעָקַר הַצַּדִּיק הוּא דַעְתּוֹ וְרוּחַ-הַקְּדוּשָׁ שְׁלוֹ הַגְּנוּזָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, לְסַלֵּס וּלְחַפֵּשׂ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְלִילְךָ בְּדְרָכָיו וּבְאַרְחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן הַרְבֵּה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ, עַד שְׁיֹרִיד דְּמַעוֹת הַרְבֵּה, עַד שְׁיִשְׁפֹּף לְבוֹ כַּמִּים לִפְנֵי הַשֵּׁם, עַד שְׁיִזְכֶּה לְמַצָּא וּלְהַשִּׁיג פְּנִימִיּוֹת כּוֹנֵנֵת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׁשֵׁם גְּנוּזָה דַעְתּוֹ וְרוּחַ-הַקְּדוּשָׁ שְׁלוֹ, כִּי בְּוַדַּאי אֵין הַחֲפוּשׁ וְהַבְּקָשָׁה אַחֲרֵי הַגּוּף הַגִּשְׁמִי שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי אִם אַחֲרֵי רוּחַ-הַקְּדוּשָׁ שְׁלוֹ וְכוּ', עֵין שֵׁם הַיִּטֵּב; וְעֵין עוֹד שֵׁם מַעֲנִינוּ, שְׁאִם נִשְׁאַרוּ תַלְמִידִים מֵהַצַּדִּיק וְלוֹמְדִים תּוֹרָתוֹ וּמְקִימִים דְּבָרָיו וְהוֹלְכִים בְּדְרָכָיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִחְשָׁב הַצַּדִּיק חַי וְקַיִם, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ עַל מִשְׁה רַבְּנֵינוּ: מִשְׁה לֹא מֵת אֶלָּא מִסְטָרָא דִּילָן וְכוּ', וְכֵמוֹ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: "צַדִּיקִים בְּמִיתַתָּם קְרוּיִים חַיִּים" (בְּרֻכּוֹת יח.), כִּי עַל-יְדֵי שְׁלוֹמְדִים תּוֹרַת הַצַּדִּיק וּמְתַקְּשָׁרִים אֵלָיו וְהוֹלְכִים בְּדְרָכָיו, עַל-יְדֵי-זֶה שְׁפָתוֹתָיו דּוֹכְבוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל, וְכֵמוֹ שְׁרָאִיתִי בְּסִפְרֵי לִקוּטֵי חֶבֶר בֶּן חַיִּים (מִתַּלְמִיד הַחַת"ם סוֹפֵר), שְׁפִרֵשׁ עַל-פִּי הַקְּדָמָה זוֹ אֶת הַפְּסוּק: "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (דְּבָרִים לד, ו), הֵינּוּ לֹא יָדַע אִישׁ — שְׁלֹא הַרְגִּישׁ אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל אֶת קְבוּרָתוֹ שֶׁהוּא נִקְבֵּר וְנִסְתַּלַּק כְּבָר, עַד הַיּוֹם הַזֶּה, מֵאַחַר שְׁאֲנוּ לּוֹמְדִים תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה עַד הַיּוֹם וְכַנ"ל, וְהִבֵּן.

אַשְׁרֵיהּ וְאַשְׁרֵי חֶלְקָהּ, שְׂזָכִיתָ לְהַתְּנוּעַע מִזֶּה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְזוֹ זְכוּת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה עַד מְאֹד, כֵּן יַעֲזֹרְךָ הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּאֵמֶת, וּתְבַלֶּה יְמֵיךָ וּשְׁנוֹתֶיךָ בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת כְּרַצוֹנוֹ

אֲשֶׁר   קִלֵּב   בְּנַחֵל   רִמְט

יִתְבַּרְךָ וְכִרְצוֹן רַבְּנוּ ו'ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קִלֵּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשכ"ד.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיֶּקֶר, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא
מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיֶה נְצַח.

מִכְתָּבְךָ הַיֶּקֶר קִבְּלָתִי, וְלִבִּי נִשְׁפָּר בְּקִרְבִּי מְאֹד מְרֻב הַצָּרוֹת
וְהַהֲרַפְתָּאוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מֵה אִמַּר לְךָ, אַחֲרֵי שֶׁדִּבַּרְנוּ, תִּהְיֶה לְאֵל, הִרְבֵּה מְאֹד מְאֹד —
אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן, כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, כַּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ
הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר עָקַר
הַעֲצָה הוּא — תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְפָרֵשׁ כָּל שְׂיִחְתּוֹ
וְלָבוֹ, צְרוּתִיו, הַרְפַּתָּאוֹתֵיו, בְּלִבּוֹלֵיו וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו —
הַכֹּל לְכַל יִשְׁיחַ וַיִּפְרֹשׁ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הִרְחַב פִּיךָ וְחַמְלָאֵהוּ בְּדַבּוּרִים,
בְּשִׂיחוֹת וְתַפְלוֹת, וְכָל דְּבִוֵּר וְדַבּוּר עוֹשֶׂה רֶשֶׁם מְאֹד מְאֹד לְמַעַלָּה,
"כִּי טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמ"ה, ט), "רְצוֹן יִרְאֵיו
יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם" (שִׁם קמ"ה, יט), וְאֵיִתָּא בְּכַתְּבֵי
הָאֲרִיז"ל, אֲשֶׁר מְכַל דְּבִוֵּר שֶׁל תִּפְלָה נְבִנִים מְזֵה אֲלָפִים וְרַבּוֹת
עוֹלָמוֹת וְצְרוּפִים, עֵין לֹא רָאָתָהּ, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַעַלַּת תִּפְלָתָךְ,
וּבְכַרְט תִּפְלָה עִם דְּמַעוֹת, הֵייתָ עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם בְּתַפְלוֹת וְשִׂיחוֹת,
צְעָקוֹת וְשׁוֹעוֹת, הַפְּצָרוֹת וּפִיּוֹסִים, שְׁתַּזְכֶּה לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו.

לְמַעַן הַשֵּׁם, חֲזַק וְאַמֵץ בְּכָל זֶה, וְאִז טוֹב לְךָ לְנַצַּח נְצַחִים,

וְהַעֲקֹר שִׁיחֵיהָ בְּלֵב אֲמֶת, לְגִלּוֹת לְהֵשֵׁם יְתִבְרָךְ אֶת כָּל מִצְפּוֹנֵי לְבוֹ, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵי, וּלְבַקֵּשׁ שְׂעִזְרָהוּ לְצֵאת וְכוּ' וְכֹו', וְאִם תִּנְהַג כִּי תִרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׂזָכֵינוּ לִידַע מֵאוֹר כְּזֶה, אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׂגִלָּה לָנוּ וְהַדְרִיף אוֹתָנוּ בְּהִנְהָגָה שֶׁל לְעֵתִיד לְבוֹא, וְהוּא — תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, אֲשֶׁרֵינוּ!

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

קלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְיַדֵּי, אֶהוּבֵי, מִחֲמַד נִפְשֵׁי, הַשּׁוֹתֶה בַּצָּמָא מִהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שִׁיחֵיהָ נִצַּח.

אָחִי! חִזַּק וְאַמֵץ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, וּבְפִרְט בְּעִנְיַן הַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁנָב שְׂגִלָּה לָנוּ הַצְּדִיק הָאֲמֶת, הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, הַמְּטַהֵר מְכָל הַכֶּתְמִים, וְהוּא — תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, לְיַחַד מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחֹתוֹ אֵלָיו יְתִבְרָךְ בְּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּלְגִלּוֹת מִצְפּוֹנֵי לְבוֹ, וְלִהְיוֹצִיא מִפִּיּוֹ הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים שֶׁלוֹ, וְזֶה עֲקָר הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֵלָיו יְתִבְרָךְ, "וְהִנֵּה סֵלֶם מִצַּב אֲרָצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹקִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בּוֹ (בְּרֹאשִׁית כח, יב), וְאִיתָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"תּוֹ"ל, שֶׁ"סוּלֶם" גִּימַטְרִיָּה "קוֹל", הֵינּוּ זֶה עֲקָר הַסֵּלֶם הַמִּצַּב אֲרָצָה — אֵף שְׂאָדָם מִנַּח בְּאֲרָצִיוֹת, יְכוֹל לְזַכּוֹת לְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, וְהוּא — עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, וּכְעֵין שְׁפָרֵשׁ רַבְּנוּ וַ"ל עַל הַפְּסוּק (יְרֵמְיָהּ לא, יט): "כִּי מִדֵּי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ" (עִין בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן עח), שֶׁהַדְּבּוֹר הוֹלִיף תְּמִיד עִם הָאָדָם, אֵף

אָשֶׁר קֵלֵד בְּנִחָל רְנָא

שְׁהוּא מְנַח בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וּבְתַכְלִית הַזְהָמָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה יְכוּל לְרְאוֹת מְלֶאכִי אֱלֹקִים — הֵם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְ"ל: עוֹלָם וַיּוֹרְדִים בּוֹ, וּכְמוֹ שְׁפָרַשׁ רַבְּנוּ וְ"ל מַה שְּׁכַתּוֹב בְּסֵפֶר הַזֶּהר: וְכָאֵה מֵאֵן דְּעִיל וְנִפְיָא (עֵין שֵׁם בְּסִמָּן ו), שְׁזָהוּ עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וּכְמוֹ שְׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת פְּעַם לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: אֵיף הָאֵב נֶאֱפֵד פּוֹן דִּיר קֵיִין הַנְּאָה נִיט, אֵיף זָאל זְעָהוּ וְוִי דוּ פֶּאֶלְסֵט אַרְאֵפּ און דוּ דְעֶרְהֶאֶלְטֵסֵט זֵיף דְעֶמְאֶלְט וְוֹאֶלְט אֵיף פּוֹן דִּיר הַנְּאָה גְעֶהאַטֵב, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קֵלֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּכָרִים הִתְשַׁכַּח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מֵהַנִּחָל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

עֵתָה נִזְכַּרְתִּי מִמֶּךָ מִמָּה שְׁדַבַּרְתָּ עִמִּי שְׁיִשׁ בְּרֵאשֶׁיךָ וּבְמַחְךָ בְּלִבּוֹלָיִם רַבִּים מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עָלֵינוּ, וַיִּרְחִיב לָנוּ אֶת דְּעֵתָנוּ וּמַחְנוּ, וּמִפְּנֵי כְּפָה סְבוּת לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ עַד עַכְשָׁו, מֵאֵת הַשֵּׁם הַיְתָה זֹאת.

דַּע לָךְ, יְדִידִי, שְׁתַּרְגֵּיל עֲצָמְךָ לּוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרִים שְׁגֵלָה רַבְּנוּ וְ"ל וְהוּא "תְּקוּן הַכְּלָלִי" כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וַיּוֹתֵר טוֹב הָיָה אִם תּוּכַל לְאוּמָרְם תְּכַף וּמְיָד אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה בְּבִקְרָה, גַּם תַּרְגֵּיל עֲצָמְךָ

(א) וּכְאֵי מִי שְׁנִכְנַס וַיּוֹצֵא.

(ב) עֲרִיזֵין אֵינן לִי הַנְּאָה מִמֶּךָ, כְּשֶׁאַרְאָה שְׁאֵתָה נוֹפֵל וּמִתְחַזַּק, אִזּוּ הַיְתָה לִי הַנְּאָה מִמֶּךָ.

רנב אָשֶׁר קלה בַּנְחַל

לְצַעַק אֶל הַשָּׁם יְתָבְרָהּ, בְּמָקוֹם מְצֻנֵעַ שְׁאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְגַם לֹא יִשְׁמְעוּ קוֹלָהּ, כְּמוֹ בְּמִרְתָּף עֵמֶק אוֹ בִּיעַר וּבְשָׂדֶה שְׁאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, שֶׁתְּצַעַק עִי"ן קָלִין זִיבְצִיג מְאֵה־לֵא מִמֶּשׁ, "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֶעֱלֶף מִיר, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הָאֵב רְחֻמְנוֹת אוֹיֵף מִיר, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, נָעַם מִיָּה אַרוּיס פּוֹן דָּעַם שְׂאוֹל תְּחֻתִּיּוֹת, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם זִי מִיר מוֹחַל אוֹיֵף מִיִּנֵּעַ חֻטָּאִים וְעוֹנוֹת אוֹיֵף טוֹ תְּשׁוּבָה מִיט אִיִּן אָמֶת, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זִי מִיר מְרַחֵב דָּעַם מַח אוֹן דַּעַת" וְכוּ' וְכוּ', וְכָל אֵלוֹ הַדְּבוּרִים וְיֹתֵר מְזֵה כְּאֲשֶׁר תִּרְצֶה וְתֹאמַר וְתְצַעַק עִי"ן פְּעָמִים מִמֶּשׁ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת בְּכָל כַּחַף מִמֶּשׁ, וְאַף שִׁיְהִי נֶחֱר גְרוֹנָף — זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן, וְאִם תִּתְנַהֵג כְּפִי אַרְבָּעִים יוֹם רְצוּפִים, תִּתְהַיֵּה נְעֻשָׁה אָדָם אַחֵר מִמֶּשׁ, וְהֶעֱקַר שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁמְחָה כָּל הַיּוֹם, רַק שְׁעָה בַּיּוֹם לַעֲשׂוֹת כַּנֶּ"ל, וְאַז טוֹב לָהּ לְנֻצַח, וְרַב גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַתְּנַהֲגוּ כְּפִי, וְעִין בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן (חֶלֶק א', סִימָנִים כֹּא כ"ט), וְתִמְצָא דְבָרֵינוּ.

יְדִידָהּ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

קלה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתָבְרָהּ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר דְּבָרִים הִתְשַׁכַּח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה, שְׁפַע וְהַצְלָחָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שִׁיחִיָּה נֻצַח.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יְתָבְרָהּ, עַל-פִּי דְרָף הָאֵמֶת שֶׁקְּבַלְנוּ מִמִּי שֶׁקְּבַלְנוּ, מִפִּי סְבָא דְסָבִין הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר אָמַר עַל עֲצָמוֹ: "אֲנִי נֶהֱרַח הַמְּטַהֵר

(א) שְׂבָעִים פְּעָמִים.

(ב) רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם תְּעוֹזֵר לִי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹצִיאֵנִי מִהַשְּׂאוֹל תְּחֻתִּית, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מַחֵל לִי עַל חֻטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי, אֲנִי חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה בְּאֵמֶת, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם תִּרְחִיב לִי אֶת הַמַּח וְהַדַּעַת...

מְכַל הַכְּתָמִים" (חיי-מוהר"ן, סימן שלב — דפוס חדש), אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לִידַע וּלְהֶאֱמִין בּוֹ וְ"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּבְזֶה הַשָּׁבוּעַ דִּבְרַתִּי הִרְבֵּה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִמַּעַלְת הַמְקַרְבִּים לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְאֵיךְ שֶׁהִיא לָנוּ זְכוּת נוֹרָאָה וְנִשְׁגָּבָה מְאֹד מְאֹד, שְׁזַכֵּינוּ לִידַע מִמָּנוּ וְ"ל.

וימה שְׁאֵתָה כּוֹתֵב לִי, שֶׁעוֹבְרֵת עָלַיךְ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֵתָה צָרִיךְ לְבַלּוֹת כְּמָה שְׁעוֹת בַּיּוֹם בְּמִשְׁאֵל וּמִתָּן וְכוּ' וְכוּ', אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְמַעַן הֵשֶׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְרַבְּנוּ וְ"ל אָמַר פְּעַם, שְׁרוּצָה שְׁלֹכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תִּהְיֶה מִשְׁרָה בְּפִרְנֶסָה, כְּדֵי שְׁיִמְשִׁיךְ מִשֶּׁם פְּרִנְסָתוֹ כְּמָה שְׁעוֹת בַּיּוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לוֹ דַּעַת פְּנוּיָה לְעַבּוֹדַת הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה בְּדוּק וּמְנֶסָה, וְכִמוּ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (ערוכין מא:): "דְּקָדוּקֵי עֲנִיּוֹת מַעֲבִירִין אֶת הָאָדָם עַל דַּעַתוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ", וְיֵמָּה אָמַר לָךְ אִם אָדָם הוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם בְּדַאֲגַת פְּרִנְסָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְאוּמָה לֹא יֵשֵׂא בְּעַמְלוֹ, אִף הַמַּעֲט שֶׁיִּכּוֹל לְעַשׂוֹת, וּפֹה יֵשׁ לָךְ מִשְׁרָה בְּפִרְנֶסָה, וְאֵתָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת שֶׁם כְּמָה שְׁעוֹת בַּיּוֹם, וְתִכְתֵּךְ-וּמִיד כְּשֶׁאֵתָה הוֹלֵךְ מִשֶּׁם, אֵתָה שׁוֹכַח מִיד אֶת הַכָּל, וּמִתְחִיל מִחֻדָּשׁ בְּעַבּוֹדַת הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלָמָּה לָךְ לִפְּל כָּל-כָּךְ בְּעֵינַיִךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלַעֲשׂוֹת וּלְחַפֵּשׁ לְעַצְמְךָ מְרָה שְׁחוּרָה יִתְרָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה לָךְ, קָדָם — תִּהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל, אִף שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שְׁעוֹבֵר, יִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה תָּמִיד לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הָעֶבֶר, וְלַצֶּעֶק עַל הָעֲתִיד, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ עַל מַה לִּתֵּן תּוֹדָה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי עוֹר לָךְ הִרְבֵּה מְאֹד כְּמוֹ שֶׁאֵתָה לְבַד יוֹדַע וְכוּ' וְכוּ', וּמִמֶּשׁ נַעֲשׂוּ עִמָּךְ נִסִּים לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטָּבַע, כְּמוֹ שֶׁאֵתָה בְּעַצְמְךָ סִפְרָת לִי, כִּלְךָ מִדְּרָךְ זֶה לְהִיּוֹת כָּל-כָּךְ בְּעַצְבוֹת וּבְמִרָה שְׁחוּרָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רַק תִּרְגִּיל עַצְמְךָ לְקוֹם כָּל יוֹם בְּאִשְׁמֵרֵת הַבְּקָר, וְתִקַּבַּע לְעַצְמְךָ שְׁעוֹר בְּהַתְּבוֹדָדוֹת, וְתִלְמַד מְעַט מִשְׁנִיּוֹת וְזֵהוּ, אֲשֶׁר הָאֱמִירָה לְבַד גַּם-כֵּן מְסַגֵּלֵת מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל (שיחות-הַר"ן, סימן עו), וְלָךְ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם לְמַקְוֶה, וְתִלְךָ לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ

להתפלל, ואחר התפלה תקבע לעצמך כמה שעורים: פֶּרְשֵׁה חֲמֵשׁ עם רש"י ותרגום מפרשת השבוע, וְהַ"תְּקוּן הַקָּלִי", ועקר הכל ספר "לקוטי-מוהר"ן", שעולה על הכל, ולעשות תּוֹכַח-וּמִיד תּפִלוֹת מהתורות שתלמד, וכשתבוא לביתך תקבע לעצמך ללמד קצת שלחן ערוך שעור פשוט (מחבר, רמ"א ו"באר-היטב"), ותאכל פת שחרית, ותכף-ומיד אחרי ברפת-המזון תלך לבטח לדרבך, ובדרבך תלמד "עין יעקב", וכל היום תבליה במשא ומתן, והעקר תשמר מאד את דבורך לבלי לדרב דבורים אסורים, רק תשתדל תמיד באמצע המלאכה למצא מקום פנוי קצת, שאין שם בני-אדם, ותדבר דבורים הרבה להשם יתברך בהתבודדות, ואם היית יודע מעלת אלו הדבורים שמדברים אל השם יתברך דיקא בשעת ירידה, ולבך נשבר, ואתה עוסק במשא ומתן, היית מתמיד בזה ביותר, לעסק בזה לפרש שיחתך וכסופיך אל השם יתברך, וכבר אמר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, שמה שאמר רבנו ז"ל: שעה אחת התבודדות ביום — זהו בלב נשבר, אף כל היום צריכה להיות התפלה וההתבודדות בשמחה רבה עד מאד, וכשתחזור תלמד בדרבך "לקוטי-הלכות" ושאר השעורים שתרכה, להתפלל מנחה וללמד תנ"ך ומדרשים, ולעין בספרים הקדושים, ותאכל אכילתך, ובלילה לך לבית-המדרש ותתפלל מעריב בכונה נוראה מאד, ואחרי-כן תקבע לעצמך שעור בגמרא תוספות ומפרשים, ושעור בטור ושלחן ערוך וכל הפוסקים, ושעור בספרי רבנו ז"ל בעיון עד חצות לילה, ותאמר "תקון חצות" ותקון "קריאת שמע על המטה", ואם קשה לך תשתדל לישון קצת אחר המנחה, ואז תקום במחין חדשים, ואודות שרבנו ז"ל אמר: "עקר עבודת איש הישראלי לקום מהשנה ולומר חצות", דע לך שבודאי אין למעלה מזה, פֶּאֶשֶׁר נוהגים רב אנשי שלומנו העובדים, אף הם עוסקים יומם ולילה בעבודת השם יתברך, על-כן בא להם זה בנקל, אֲבָל בעבורנו שאנו עוסקים במשא ומתן, ענין זה קשה מאד, וכמו שמובא בגמרא (ברכות ד:): פְּדִי שְׂלֵא יֹאמֵר אָדָם אֲכַל קִמְעָא וְאִישׁוֹן קִמְעָא וְאֶתְעוֹרֵר וְאֶתְפַּלֵּל וְאֶלְמַד, פִּי יָבֹא לִיִּדִי אֲנִס וְיִישׁוּן כָּל הַלַּיְלָה וְכוּ', וְהֵבֵן הַיֵּטֵב, וְעֵינַי בְּסִפְרֵי נְמוּקֵי אֵרֶח חַיִּים

אֲשֶׁר   קֵלָה   בְּנַחַל   רְנָה

(בסימן ג), שְׁמִדְבָר גַּם־בֵּן מִזֶּה, עֵינֵי שָׁם; וְטוֹב לְאַחֵז בְּדַרְךְ הַמְמַצֵּעַ וְדו"ק.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קְלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד לְאַהוּבֵי, אָחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצַמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אַהוּבֵי, אָחֵי! חֲזוּק מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל כָּל־כָּף בְּדַעְתְּךָ, רַק לְמַעַן הַשָּׁם, תַּחֲיָה עֲצֻמָּךְ עִם הַתּוֹרָה שְׂגֵלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל קָדָם שְׁנֹסַע לְלַעֲמִבְעָרָג, וְהִיא "אַזְמָרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן רפב), כִּי אִזּוּ כָּבֵר הֵיְתָה הַכְּנָה לְהַשְׁאִיר הַשְּׁאֲרָתוֹ לְנִצָּח, כִּיְדוּעַ לָנוּ שְׁאֵמֵר שְׁמִכְרַח לְהַסְתַּלַּק, וְכָל שְׁלֵשׁ הַשָּׁנִים אַחֲרֵי־כֵן — הַכֹּל הִיָּה הַכְּנוּת לְהַשְׁאִיר הַשְּׁאֲרָתוֹ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת וְלִנְצַח נִצָּחִים, בֵּן מוֹכֵן מִדְּבָרֵי מוֹהַר"נ"ת ו"ל, וְכָל הַתּוֹרוֹת שְׁאֵמֵר אַחֲרֵי־כֵן הֵן כְּמוֹ צְוֵאוֹת מִמֶּשׁ, וּבְכַרְט שְׁלֹשׁ־הַתּוֹרוֹת: ("תְּקַעוּ מִמְּשָׁלָה" בְּלְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִמָּן א ראש הַשָּׁנָה תְּקַס"ט, "תְּקַעוּ אֲמוּנָה" בְּסִמָּן ה, ראש הַשָּׁנָה תְּקַע"ע, ו"תְּקַעוּ תוֹכְחָה" בְּסִמָּן ח, ראש הַשָּׁנָה תְּקַע"א), שְׁאֵמֵרְם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אַף הַהִתְחַלָּה הֵיְתָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה "אַזְמָרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", לְדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלְדוֹן אֶת חֲבָרוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּל לְהַתְּעוֹרֵר וְלַחְזֵק עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת מֵהַשְׁיָכוֹל לְעִשׂוֹת, וּבְכַרְט לְהַסְתַּלַּל עַל חֲבָרוֹ בְּעֵין טוֹבָה, וְ"אַל תְּדוֹן אֶת חֲבָרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ" (אַבוֹת ב, ה), כִּי אוֹלֵי אִם הֵיְתָה בְּמְקוֹמוֹ, הֵיְתָה יְכוּל לְהִיּוֹת יוֹתֵר גְּרוּעַ, חַס וְשְׁלוֹם, וּבְכַרְט שְׂגֵלָה לָנוּ אִזּוּ רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁתַּתְּחִיל הַתְּפִשְׁטוֹת הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה מִיִּשְׂרָאֵל יִקְרָה אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ

מאד מאד, וְכָל מַה שֶׁהָאָדָם נִמְךָ בְּיוֹתֵר וְעוֹשֶׂה אֵינָה טוֹב, אִיזוֹ מַצָּחָה אוֹ אֵינָה לְמוֹד בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּבִכְפָּרֵט תְּפִלָּה בְּכוֹנֶנֶת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, זֶה יִקָּר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזוּכֵינוּ לִידַע מִצְדִּיק נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, אֲשֶׁר כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִשְׁעָן עָלָיו, צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם, עֵינֵי בְּלָקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְתַבִּין שֵׁם הַיֵּטֵב אֶת אֲשֶׁר לְפָנָיִךָ, וְהִיא הַבְּעַל תְּפִלָּה הַקְדוּשָׁה, הַמּוֹבָא בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת (מַעֲשֶׂה יב), שֶׁמְרַמֵּז שֵׁם מַה שֶׁהָיָה, הָיָה וְיִהְיֶה מִיּוֹם בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַד הַתְּקוּן וְהַקָּץ הָאֲחֵרוֹן, וּמִבְּאֵר שֵׁם, אֲשֶׁר הָעֵקֶר הָיָה עַל-יְדֵי הַבְּעַל תְּפִלָּה עִם מַעַט אֲנָשִׁיו.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שֵׁשׁ נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רְגְלֵינוּ, עַל-כֵּן כָּלֵךְ מְדַרְךָ זֶה — לְפַל כָּל-כָּף בְּעֵינֶיךָ בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁנִּדְמָה לָךְ, שֶׁכְּמַעַט אֶפְסָה תִקְוָה, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק תִּרְגִּיל עֲצָמֶךָ לִילֶךְ בְּדַרְךָ הַבְּעַל תְּפִלָּה הַקְדוּשָׁה, לְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּתְפִלָּה, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִצְעַק וְתִשְׁוַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל צְרוּתֶיךָ הַמְרַבּוֹת, וְהַפֵּל לְקֶרֶב וְלֹא לְרַחֵק, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, חֲזַק וְאַמֵּץ! כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "וְאוֹס הָאֵט אִיהֵר צוֹ זְאֲרָגָן אִז אֵיךָ גִּי פֶּאֶר אֵיִיךָ"א, וּבִכְפָּרֵט שֶׁאֵתָּה לּוֹמֵד סִפּוּרֵי וּמְקִיִּים דְּבָרָיו, וּבְיָדָי תִּקְנֵנוּ רַבֵּנוּ ז"ל.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים הִתְשַׁכְּד.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיִּקָּר, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבַע

(א) מַה יֵּשׁ לָכֶם לְדַאֵג כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם.

מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי! חזק ואמץ מאוד בעבודת השם יתברך, כאשר קבלנו מרבנו ז"ל, והעקר שתחזק עצמך בעבודת השמחה, להיות תמיד בפנים שוחקות, אנפין נהירין^א, וזהו סימן של "ברסלבר חסיד", ותרקד בכל יום, וזהו עקר גדול בעבודת השם יתברך ובהמתקת הדינים, ומנהג אנשי שלומנו הוא לרקד אחר כל תפלה: שחרית, מנחה, מעריב ונחצות, והיא תקנה ישנה מגדולי אנשי שלומנו, ולמען השם, הרחק מעליך המרה השחורה והעצבות, וכמו שאמר רבנו ז"ל: "סע האט א פנים אז מ'קען אנדערש נישט פריילעך זיין נאר מיט נאריש מאכן זיך"^ב.

ועין בלקוטי-הלכות (נפילת אפים, הלכה ד) באריכות מאוד, וכן בהודאה (הלכה ו), ועין גם בפריה ורביה (הלכה ג) באריכות, שמבאר שכל היהדות תלויה ב"להיות בשמחה", וכן כל דברי רבנו ז"ל מלאים ממצלת השמחה.

ומחמת טרדותי עכשו ברוחניות ובגשמיות אקצר, ועוד חזון למועד, ונזכה להתועד ביחד בקרוב, ולדבר פנים אל פנים מעסקנו.

ידידך הדורש שלומך...

ואודות ראש השנה שלנו, אכתב לך בפעם אחרת, כי דעתי אינה צלולה עכשו מרב הרפתקאות וטרדות שעברו עלי היום, ולעת עתה חזק ואמץ כנ"ל.

ידידך הדורש שלומך הנ"ל...

(א) פנים מאירות.

(ב) כנראה אי אפשר להגיע לשמחה כי אם על-ידי שיעשה עניני צחוק ושטות.

קלח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֵדֶר דְּבָרִים, "שִׁבְת־חֲזוֹן" ה'תשכ"ד.

אָף טוֹב וְחֶסֶד לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה.

בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַךְ, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, אֲתִי וְעַמִּי הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם,
וְתִהְלֶה לְאֵל, דְּבָרֵי רַבְּנוּ הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
מִתְחַדְּשִׁים אֲצִלְנוּ בְּכָל יוֹם, "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'", ו"מָה רַב טוֹבְךָ
אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ", אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁזָכֵינוּ בְּזִכּוֹת חַנּוּם
לִידַע מְדַעַת וּמְאוֹר בְּזֶה. טוֹב לְהוֹדוֹת לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד
שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ.

וּלְמַעַן טוֹבְתְךָ הַנִּצְחִית וְגַם הַגִּשְׁמִית תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ
ז"ל, וְהִתְמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְתִתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים
לְגַמְרֵי, וּבִפְרָט אִם תִּזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּדַבָּר "הַתְּבוּדוֹת",
לְיַחַד לְךָ מְקוֹם וְזִמָּן פְּנוּי בְּמְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ כָּל
שִׂיחָתְךָ, וְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הַכֹּל לְכַל תִּפְרָשׁ וְתִשְׂיַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּאִיִּדִישׁ דִּיקָא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, ו"שׁוֹעֵת עֲנִיִּים אֲתָה תִשְׁמַע
צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ, מִי יְדַמָּה לְךָ וּמִי יִשְׁוֶה לְךָ וּמִי יַעֲרֹךְ לְךָ
הָאֵל הַגְּדוֹל" וְכוּ', וְגַם תִּתְמַיֵּד בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתִרְאֶה יְשׁוּעוֹת
וְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת רַבּוֹת עַד מְאֹד, וּבִפְרָט מִדַּת הָאֱמוּנָה תִתְחַזֵּק אֲצִלְךָ
בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ הָאֲרֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
בְּקִבְעוֹת, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ, שְׁמֵלָא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל
בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, ו"אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרְכוֹת" (מְשָׁלִי כח, כ), וְהִבֵּן;
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתָּחוּ לְךָ שְׁעָרֵי הַדַּעַת וְהַמַּח, וְתִזְכֶּה בְּכָל פְּעַם לְגַדְלוֹת

אָשֶׁר קֵלֵט בְּנִחָל רֵנֵט

הַמוֹחִין, וְתַתְּהַפְּכֶנָּה אֶצְלֶךָ הַקֵּינּוֹת שֶׁהֵן כָּלֵל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים לְתִיקוּן, וְהַכֵּל עַל-יְדֵי הַקֵּינּוֹת שֶׁתֵּאֱמַר בְּכּוֹנֵה וּבְאַמֵּת וּבְלֵב נִשְׁכָּר וּבְכִיּוֹת וּבְצַעֲקוֹת עַל חֶרֶבֶן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּכִלְיוֹת, וְעַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמוֹחִין בְּפִרְטוּיּוֹת, כִּי כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דָּעָה, כְּאִלּוּ נִבְּנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו (בְּרִכּוֹת ל.ג.), וְנִזְכָּה לְהִרְמַת וְלְהַקְמַת הַשְּׂכִינָה, וְתַתְּעִלָּה וְתַתְּפַשֵּׁט הַנּוֹ"ן, וְיִתְקַיֵּם "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף" (בְּרִכּוֹת ד:), (עֵינֵן כָּל זֶה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמ"ז וְדו"ק), שֶׁתַּתְּפַשֵּׁט הַנּוֹ"ן וְיִהְיֶה הַתִּיקוּן: "לִפְנֵי שְׁמֹשׁ יָנוּן שְׁמוֹ" (תְּהִלִּים עב, יז) אִוֵּר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֶמֶה, יַחֲוֹד בֵּין קוֹדֶשׁ אַ בְּרִיף הוּא וּשְׂכִנְתִּיהָ, "וְיִהְיֶה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ", "וְיִדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פִּעֲלָתוֹ, וְיִכִּין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ", וְעֵינֵן בְּמִדְרָשׁ (בְּלִקּוּט תְּהִלִּים, רמז תת"ו) וּבְגִמְרָא (סְנֵהֲדָרִין צח:), שְׁמוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ — יָנוּן, וְעֵינֵן בְּחֻמְהָ וּבִינָה מֵר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

קֵלֵט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה, לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָאֲבָרָה הַמְּצִינֵן הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻמְהָ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֻזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, בְּעֶבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל פִּי דְרָךְ הַתֵּם וְהָאַמֵּת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי סְבָא דְסִבִּין רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻמְהָ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ בְּתַקְיָה הַהִסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹף הַסְּתָרָה בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה, לִידַע וְלִהְתְּקַרֵּב אֶל אִוֵּר גְּנוּז, נִסְתָּר וְנִעְלָם כְּזֶה, אִוֵּר שְׂבַעַת הַיָּמִים, אִוֵּר שְׁנִינְנוּ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד:): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאִוֵּר

כי טוב" וגו', ופרשו חכמינו הקדושים, זכרונם לברכה (חגיגה יד.):
 ראהו שאינו פדאי להשתמש בו לרשעים, הבדילו לצדיקים לעתיד
 לבוא, כי אז יקיים: "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ" (זכריה יג,
 ב), "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעיה נב, ח), "והסירותי את
 לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר" (יחזקאל לו, כו), (אותיות
 'ברסלב', און די גאנצע וועלט וועלן זיין ברסלב חסידים, כמו
 שאמר רבנו ז"ל), אף לזכות להתקרב ולידע מהאור הנעלם והגנוז
 עכשו בתקף הגלות המרה, שכל העולם מלא בפירות ואפיקורסות
 ודעות זרות, רחמנא לצלן, זה חסד גדול ונורא מהשם יתברך, וטוב
 להודות להשם על כל החסד חנם שגמלנו והודיענו וקרננו אל
 כלליות הקדשה.

ועקר הכל — לצית לצדיק האמת על כל אשר יאמר כהוא
 זה, דבר גדול ודבר קטן, ולכלי לנטות מדבריו זמין ושמאל, רק
 להשליך מאתנו כל החכמות ולקיים דבריו (לקוטי מוה"ן, חלק א', סימן
 קכג), וזו שלמות ההתקרבות אל הצדיק האמת, וכבר ידוע לנו, אשר
 יסוד דעתו הקדושה וכל קיום עצותיו ודרכיו תלוי בזה, והוא —
 דרך ההתבודדות שגלה רבנו ז"ל בעולם, ליחד לעצמו זמן ומקום
 שאין שם בני-אדם, ולפרש כל שיחתו אליו יתברך, וכל מה שעובר
 עליו הכל יפרש וישיח לפניו יתברך, ויבקש מאתו רחמים, שיקרנו
 אליו.

אהובי, חברי! חזק ואמץ בכל זה, ובפרט עכשו, שאתה מבלה
 כמה שבועות בְּהָרִים ובשדות ויערות, אתה יכול לקיים בשלמות
 "הנעור בלילה" (לקוטי מוה"ן, חלק א', סימן נב), ליחד לך מקום מצנע,
 ולפרש כל שיחתך וכל אשר עובר עליך אליו יתברך, ואין למעלה
 מזה, פידוע לך, אף שגם ביום הוא דבר גדול עד מאד מאד, ובפרט
 שאתה חוץ לעיר תקיים (שמות ט, כט): "כצאתי את העיר אפרש פפי
 אל ה'", אכל אשרי ואשרי מי שמקיים בתמימות ובפשיטות "הנעור

(א) וכל העולם יהיו חסיד ברסלב.

בְּלִילָהּ וּמֵהֶלֶךְ בְּדֶרֶךְ יְחִידִי, וּמִפְּנֵה לְבוֹ לְבִטְלָהּ — לְבִטֵּל עֲצָמוֹ
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, "הֲרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ" — שְׂיִזְכֶּה לֵהִיּוֹת נִכְלָל בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, מְחַיֵּב הַמְצִיאוֹת, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין,
 וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבְתוֹךְ פֶּלַע עֲלָמִין, כִּי הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ: דּוּמָם, צוּמָח, חַי וּמְדַבֵּר, אֲשֶׁר צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל בְּזֶה
 בְּכָל יוֹם, הֵינּוּ בְּשֹׁכֵל שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר, שֶׁהוּא הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׂמֵהֶנּוּ
 וּמְקַיְמָת אֵת זֶה הַדְּבַר, וּבְלֵא חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא הִיָּה לְזֶה
 קִיּוּם, אֶךְ מְחַמַּת שֶׁהַשֹּׁכֵל הוּא אֹר גְּדוֹל, אִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִגּוֹ, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי מַלְכוּת שֶׁהוּא הַדְּבֹר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּתַקּוּנֵי זֵהר (הַקְּדָמָה, פְּתַח
 אֱלִיהֵו) מַלְכוּת פֶּה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּבוּדָרוֹת וְהַתְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
 וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַעֲקָר מֵהַ שְׂיִזְכֶּה לְמַה שְׂיִזְכֶּה הִיָּה רַק עַל-יְדֵי
 תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת, כִּי אָמַר בְּפָרוּשׁ; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שֶׁשָּׁם
 חֲלַקְנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵינוּ, וְהַתְּמַד מְאֹד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, שֶׁתְּקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם: תַּנ"ךְ, מְשַׁנְּיוֹת,
 גְּמָרָא, שְׁלַחַן עָרוּף וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּזֶה תִּהְיֶה חֻזַּק עַד מְאֹד, כִּי
 הֵם תּוֹרַת הַשֵּׁם מִמֶּשׁ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), גַּם תַּעֲשֶׂה לְךָ
 שְׁעוּרִים בְּכָל יוֹם בְּזֵהר וְתַקּוּנֵי זֵהר, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה לְבַד מְסַגֵּלֶת מְאֹד
 לְנִשְׁמָה כַּאֲשֶׁר גָּלָה רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קח), וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ
 לְךָ פְּלִים טוֹבִים לְכָל זֶה כְּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, חֻזַּק מְאֹד בְּכָל זֶה, וּמְחַמַּת
 הַיּוֹת עֲתָה כְּבָר אִישׁוֹן לִילָה וְזָמַן חֲצוֹת הַגִּיעַ — אֶקְצֹר, וְאֶבְקֶשְׁךָ
 מְאֹד לְכַתֵּב לִי, וּנְקַבֵּל דִּין מִן דִּין (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד).

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ק.מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה, בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר,

השוּתָהּ בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחְיָה נִצַּח.

אָהוּבֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂפָעוּלָם, אִף שְׂעוּבָר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוּבָר כְּמוֹ שְׂכַתְבַּת לִי, וְדַע שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר: "הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֵט לֵיב אֵיין גַּעֲפֶרְנֶעֱלֶטֶן חֲסִיד"א, דְּהֵינּוּ שְׂעוּבָר עָלָיו מֵה שְׂעוּבָר, וְזֶה עֵקֶר מַעֲלַת הָאָדָם שְׁגָדוּל מִמְּלֶאךָ, שְׂעוּבָרִים עָלָיו כָּל מֵינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן מְחִזֵק עֲצָמוֹ, וְאֵינּוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, אִף עֵינ הֵיטֵב בְּמַעֲשֵׂה הַנּוֹרָא מְאֹד, שְׂסַפֵּר רַבְּנוּ ז"ל מַעֲשֵׂה י"ג מֵהַשְּׂבָעָה בְּעֵטְלֶעֶרְסֵי, אִיף שְׂחִיִּים חִיִּים טוֹבִים, חִיִּים אַרְכִּים, דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הָעֵינִים, שְׂאִין לוֹ שׁוֹם הַסְּתַפְלוֹת בְּהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵינּוּ שׁוֹמֵעַ שׁוֹם קוֹל מֵהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְכוּ', עֵינ שָׁם הֵיטֵב; וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל מֵה שְׂתוּכַל, הֵינּוּ לְבָלֵי לְהַסְתַּפֵּל חוּץ מֵהָאַרְבַּע אַמּוֹת, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּקִיץ, שְׂהִזְהֶמָה וְהַפְּרִיצוֹת גְּדוּלִים מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְכֵן לְשִׁמּוֹר אֶת הָאֲזוּנִים לְבָלֵי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים בְּטִלִּים וְשִׂיחוֹת מִמּוֹשֵׁב לְצִים, וְעֵקֶר הַכֹּל — שְׂמִירַת הַדְּבּוּר וְכוּ', אַז תִּזְכֶּה לְחִיּוֹת חִיִּים טוֹבִים, חִיִּים אַרְכִּים, וְעַל כָּלֵם חֲזַק עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אִף שְׂאַתָּה נוֹפֵל אֶלְפֵי פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד, אַל תִּסְתַּפֵּל עַל זֶה, וְכִמוֹ שְׂכַתוּב בְּתַחֲלִילַת הַמַּעֲשֵׂה הַנִּי"ל, שְׂאַמֵר הַמְּלֶאךָ לְבָנוּ, שְׂתִּהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְאִז אֶהְיֶה גַם בְּשִׁמְחָה, וְאַפְלוֹ אִם תִּפְּל מִמְּדַרְגָתְךָ, חֲזַק עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִם לֹא תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֶהְיֶה אֲנֹכִי בְּשִׁמְחָה, שְׂאֵינְךָ רְאוּי לְמַלְכוּת מְחַמַּת שְׂאֵין אַתָּה שְׂמַח וְכוּ', עֵינ הֵיטֵב, וְהֵבֵן — אִיף שְׂצָרִיךָ לְחֲזַק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכִמוֹ שְׂאַמֵר רַבְּנוּ ז"ל: "פֶּאֶר וְאוּס בֵּין אִיף גַּעֲקוּמַעַן צוּ מֵיין זאַף, וְוִייל אִיף הָאֵב זִיף דְּעִרְהָאֶלְטֵן"ג.

חֲזַק וְאַמֵץ, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אַתָּה וְאַצְלָךְ, וְהַתְּמַד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל

(א) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב חֲסִיד "מִטְּגוֹן".

(ב) קִבְּצָנִים.

(ג) לְמַה הַנְּעִמְתִּי לְעֵנִינִי? כִּי הַחֲזַקְתִּי מִעַמְד!

וְאֵז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת חֲבֵרֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת נַפְשִׁי, הַמְּשִׁתַּקֵּק וְכוֹסֵף לְשֵׁאֵב וְלִשְׁתּוֹת מִים — זֶה תוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, מִהַמְעִיֵּן הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַשֵּׁם, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַמְּטַהֵר מִכָּל הַפְּתָמִים, הַפְּחוֹר הַמְּצִיֵּן ... שְׂיַחֲיָה נַצַּח.

אַהוּבִי, אַחִי, חֲבֵרִי, יָקָרִי! כַּמָּה פְּעָמִים כָּבַר הַיִּיטִי מוֹכֵן לְכַתֵּב לָךְ, אַךְ רַבּוּ הַמְּנִיעוֹת מִכָּל הַצְּדָדִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁקָּרְבָנוּ אֶל כָּלִיּוֹת שְׁבָעַת רַעִי יִשְׂרָאֵל, הַצְּדִיק הָאֵמֶת, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁגָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר עַל כָּל דְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה נִתְהוּיִם הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וְעַפּוּבִים, וְכָל זֶה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כִּי גַם בְּמְנִיעָה וּבְעַפּוּב מִנַּחַת הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ (לְקוּיטִי־מוֹהַר״ן, חֶלֶק א', סִימָן קטו), וְעַל־יְדֵי הַכְּפּוּסִים וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּל לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה (עֵין שֵׁם בְּסִימָן טו), וְהָעֵקֶר הוּא — כְּשֶׁבָא לְתוֹף הַדְּבוּר, הַיְנוּ לְגַלוֹת מִפִּיּו הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּפּוּסִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, אֲזִי מִתְהוּיִם וְנִתְאַרְגִּים מִזֶּה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים (שֵׁם, סִימָן לא) בְּרַל"א [בְּמֵאֲתִים שְׁלֹשִׁים וְאַחַד] שְׁעָרִים פָּנִים וְאַחֹר (הַמּוּכָא בְּפִרְדֵּס רַמּוּנִים לְהַרמ"ק, עֵין שֵׁם), הַיְנוּ מִכָּל דְּבוּר וּתְפִלָּה, שְׂיַחַה וּבִקְשָׁה, שֶׁהָאָדָם מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל וּמְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, נִתְהוּיִם מִזֶּה אֶל־פִּי אֶל־פִּים וְרַב רַבִּי רַבּוֹת עוֹלָמוֹת וְכוּ', וְאִם הָאָדָם הֵיךְ יוֹדֵעַ מַעֲלַת תְּפִלָּתוֹ אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵיךְ מִתְפַּלֵּל

כל היום, עיני שם; והעקר לשמור מאוד לכלי לדחק את השעה, חס ושלוש, רק לבקש ברחמים ובתחנונים, אם יתן — יתן, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ), ועיני על זה באריכות בלקוטי-הלכות (גולה, הלכה ה), שאסור לדחק את השעה, חס ושלוש, רק לחכות ולצפות אליו יתברך, עד אשר ישקיף ויראה וכו', ועיני בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ב): בד חס גבה איתהפיה, הינו על-ידי רבוי התפלות תתהפך מדת הדין לרחמים, וימשך עליו שפע הדעת, ויזכה לחזות בנעם השם ולבקר בהיכלו, אשר זה עקר התכלית.

אהובי, חברי, יקירי! חזק ואמץ בכל זה, לקיים "שפכי כמים לבך נכח פני ה'" (איכה ב, יט) ברחמים ובתחנונים כעניי בפתח, והתמד בזה מאוד מדי יום ביומו, ואז תראה נפלאות רבות, ומחמת טרדותי ברוחניות ובגשמיות אקצר.

ידידך...

תמצא פה רצוף עוד כמה מכתבים מכבר, שלא היה הפנאי למוסרם לך.

הנ"ל...

קמב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן ה'תשכ"ד.

שלוש וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי ורעי היקר, השותף בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

מכתבך קבלתי, ושמתתי עד מאוד על שאני רואה איך שדברי

הַנַּחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עַלְיָנוּ, עוֹשִׂים אֶצְלָךְ רָשָׁם, וְאַתָּה מַתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל וּלְהַכִּין מֵה שֶׁאָמַר קִהְלַת (קִהְלַת א, ב): "הַכֵּל הַכֵּלִים הַכֵּל הַכֵּל", כִּי כָל הָעוֹלָם עִם הַתְּאֻוֹת וְהַשְּׁטוּת — הַכֵּל הַכֵּלִים, וּבִפְרָט הַתְּאֻוֹת הַרְעוּת — הַכְּבוֹד, הַקְּנָאָה וְהַשְּׂנְאָה, הַכֵּל רְעוּת רוּחַ, וּמְמַרְרוֹת אֶת חַיֵּי הָאָדָם, וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְעַמְלוֹ, וְסוֹבֵל תַּרְתִּי גִיהֲנוֹם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵינוּ, שֶׁקָּרְבָנוּ אֶל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁמְגַלֶּה עֵינֵינוּ לְכָל גִּלְף עִם זָרָם הָעוֹלָם, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הָאֱמֶת, כִּי כָל אֶחָד אוֹמֵר שֶׁאֶצְלוֹ הָאֱמֶת, וְאֵינוֹ מִסְתַּפֵּל עַל עַצְמוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא עֹבֵר בְּתוֹךְ כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַמַּדוּת הַרְעוּת וְכוּ', מֵה אָמַר לְךָ, יְדִידִי, יִקְרִי, נְהַיְתִי מְאֹד מִדְּבָרֶיךָ הַיְקָרִים הַנּוֹבְעִים מִהַנַּחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עַלְיָנוּ, שֶׁשָּׁם הוּא מְקוֹר הַדַּעַת וְיִרְאֵת הַשָּׁמַיִם, וְהֵם "אֱמֶת וְיָצִיב וְנִכּוֹן וְיָשָׁר" כָּל דְּבָרֶיךָ, וְזֶה עָקַר הַתַּכְלִית — לִילְךָ בְּתַמִּימוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ט), וּבִפְרָט בְּמַעֲשֵׂה הַנּוֹרָא מֵהֵתָם הַקְּדוֹשׁ (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט), וְלְכָלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק לְעַסֵּק בְּתַמִּימוּת בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, מַצּוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּהַצְנַע עַד מְאֹד, צוֹ זֵינן אֵינִיא צְדִיק גְּנוּז, זֶה עָקַר הַחַיִּים בְּזֶה וּבְכֵּא, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר פַּעַם: כְּבָר הִיָּה מַעֲשֵׂה כְּזֶה אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הִתְנַהֵג בְּשִׁקְרָה, וּבְאִיזוֹ זְוִית נִסְתָּרָה יִשָּׁב שָׁם אָדָם אֶחָד, וְשָׁחַק מִכָּל הָעוֹלָם, וְעַסֵּק בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֶהוּבִי, יְדִידִי! תִּשְׁתַּדֵּל לְעַסֵּק בְּכָל יוֹם שְׁעוֹת הַרְבֵּה בְּהַתְּבוּדָה, וְלַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, וְחִזֵּק עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַד מְאֹד, וְלִלְכֹת בְּרַקוּדִים בְּכָל יוֹם בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְהַעֲקֹר שֶׁהַכֵּל תְּלוּי בּוֹ הוּא — שְׁמִירַת הַדְּבֹר, לְכָלִי לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה מֵה שֶׁאֵין צְרִיכִים לְדַבֵּר, וְיִפֶּה שְׁתִּיקָה לְחֻכְמִים וְכוּ' (פְּסָחִים צ ט), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, זְכוּרָנוֹם לְבָרְכָה (אֲבוֹת ג, יג): "סִיג לְחֻכְמָה

— שְׁתִּיקָה, וְהַעֲקֹר תִּרְגֵּיל עֲצָמָךְ לְכַל תַּתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק אִם יִשְׁאַל אוֹתְךָ אָדָם דְּבַר תַּעֲנֶה לוֹ, וְזֶה רְאִיתִי אֲצֹל הַרְבֵּה מִגְדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שְׁמַתְנֵהֲגִים כָּךְ, וּמִמֵּילָא הֵם חֲכָמִים מְאֹד בְּתַכְלִית הַחֲכָמָה, וְאִיתָא בְּסִפְרָא "אֲרַחוֹת חַיִּים", אֲשֶׁר טוֹב יוֹתֵר לְאָדָם, שְׁחַבְרִיו יֹאמְרוּ לוֹ: "לָמָּה אֵינְךָ מְדַבֵּר", מֵאֲשֶׁר יֹאמְרוּ לוֹ: "אֵל תְּדַבֵּר כָּל-כָּף" (עֵין שֵׁם בְּשַׁעַר הַשְּׁתִּיקָה), וְהַשְּׁמֵר מְאֹד גַּם-בֶּן מִכַּעַס, שֶׁהִזְהִירוּ עָלָיו זֶה מְאֹד חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה, וְרַבְּנוּ ז"ל, וְאֵת הַעֲיִנִּים לְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל חוּץ לְאַרְבַּע אֲמוֹת, וְהַתְּמִד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם: תַּנ"ךְ, מִשְׁנֵיאוֹת, גְּמָרָא, שְׁלַחַן עָרוּף, זֶהר, תְּקוּנֵי זֶהר, וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, מְדַרְשִׁים, וְכָל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, וְכָל סִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, וְסִפְרֵי מוֹסֵר, וְסִפְרֵי הַשְּׁאֵלוֹת וְהַשּׁוֹבוֹת, אֲזוּ טוֹב לָךְ לְנַצַּח, וְתַחֲיָה חַיִּים נְצַחִים.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קמג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ אֶל מַעֲלַת חֲבָרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, הַפְּחוּר הַמְּשִׁתּוֹקֵק לְהַתְקַרֵּב אֶל הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁזֶה הַעֲקָר בְּזֶה וּבְכָא לְנַצַּח נְצַחִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֶהוּבִי, אַחִי! מִכְּתָבְךָ הַיְקָר קִבַּלְתִּי מְזֶה כְּמֵה שְׁבוּעוֹת, וְשִׁמְחָתִי עַד מְאֹד שֶׁהִנֵּךְ מִתְעַלָּה, תִּהְיֶה לְאֵל, בְּכָל יוֹם וְיוֹם בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְפָרֵט עַל-פִּי דֶרֶךְ הָאֱמֶת שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל, וְהִיא — הַתְּבוּדוּת, שְׁאֵתָה מְקִיִּם בְּכָל לַיְלָה: "הַנְּעוֹר בְּלַיְלָה" (לְקוּטֵי-מוֹהָרֵנוּ, חֵלֵק א', סִימָן נב), אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֶךָ, יְהִי חֵלְקֵי עִמָּךְ, וְתִאֲמִין לִי, שְׁבָאָמֶת הִיִּיתִי מוֹכֵן בְּכָל יוֹם לְכַתֵּב לָךְ, כִּי אֶהְבַּתְנוּ גְדוּלָה עַד

מָאד, אָף רַבּוּ הַמְּנִיעוֹת מִכָּל צַד, וְאֲנִי טָרוּד בְּכָל יוֹם מְאֹד בְּרוּחַנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּכְשֵׁי רַק מְעַט זְמַן פְּנוּי, צָרִיף לְהִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ תִּכְף־וּמִיד
מִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יְתַבָּרֵף, כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר
עָלָיו בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, כִּי קִבְּלָנוּ מִרַבּוֹ ז"ל, וּבְפִרְט עֲכָשׁוּ בִּימֵי אֱלוֹל
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהוּא הַזְּמַן הַמְּסַגֵּל בְּיוֹתֵר לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל
הַשָּׁנָה וְכוּ', וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, וְלִשְׁפֹּף נִפְשָׁךְ אֵלָיו
יְתַבָּרֵף בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלַעֲשׂוֹת מִכָּל הַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, וְאִז טוֹב
לְךָ לְנַצַּח.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תִּמְצָא פֹה סֵף שְׁנֵי דוֹלָר לְהַדְפֹּסֵת סִפְרֵי רַבּוֹ ז"ל, וְגַם כִּמָּה
מְכַתְּבִים מְזֶה זְמַן רַב, שֶׁלֹּא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְמִסֹּר לְךָ, אָף דְּבַרֵי הַנְּחַל
נֹבֵעַ מִתְּחִדְשִׁים בְּכָל יוֹם; וְתִרְאֶה לְכַתֵּב לִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה עַד מְאֹד בְּכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרֶךָ
שֶׁל צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים הַמְּקַרְבִּים אֶל רַבּוֹ ז"ל.

הַנִּ"ל...

קמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרֵף, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֹּר שׁוֹפְטִים ה'תשכ"ד.

הַתּוֹלָה אֶרְץ עַל בְּלִימָה יִיטִיב הַפְּתִיבָה וְהַחֲתִימָה לְאַהוּבֵי, חֲבָרֵי
הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַמְּשִׁתּוֹקֵק לְשֹׂאב מִהַמְּעִין הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ, הַבְּחוּר ... גְּרוּ יָאִיר.

חֲבָרֵי, יָקִירִי! פְּרִיסַת שְׁלוֹם קִבְּלָתִי כְּכָר כִּמָּה פְּעָמִים, וְשִׁמַּח

אני מאד, שעדין הנך מחזיק בתמך להתועד ביחד עם אנשי שלומנו היקרים, וללמד ביחד ספרי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מהם, והם פותחים לנו את הדעת להבין בשאר הספרים הקדושים, הפך בהם והפך בהם ולא תזוע, כי אין לך מדה טובה מהם, והעקר — "לא המדרש עקר אלא המעשה" — כמו שאמרו חכמינו הקדושים, זכרונם לברכה (אבות א, יז), ויסוד דעתו של רבנו ז"ל הוא — התפלה וההתבודדות, ליחד לעצמו מקום שאין שם בני-אדם, ולפרש כל שיחתו אליו יתברך בלשון שמדברים בה, הינו מלבד שלש-התפלות שהאדם מחיב להתפלל בכל יום: שחרית, מנחה ומעריב, גם צריכים לומר בכל לילה "סדר תקון חצות", והן ארבע התפלות שתקנו אבות העולם: "אברהם, יצחק, יעקב ודוד", ויש עוד תפלה אחת שאותה יגלה משיח צדקנו לכל העולם בקרוב במהרה בימינו, והיא — תפלה והתבודדות, וכמו שכתוב בפסוקים רבים (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' וכו', וימלאה הארץ דעה את ה' וכו' (ישעיה יא, ט), וידוע שרבנו ז"ל הוא שרש נשמת משיח ברוחניות ובגשמיות, כי אמר, שמשמח יהיה מיוצאי חלציו ברוחניות ובגשמיות (כמוכא בחיי-מוהר"ן, סימן רעד — דפוס חדש), על-כן היה בכחו של רבנו ז"ל לגלות ולתקן ענין חדש, שכל אדם באיזו מדרגה שהיא, הן בטיבו והן בעיקו, יראה ליחד לעצמו מקום שאין שם בני-אדם, ויפרש כל שיחתו אליו יתברך, וכל מה שעובר עליו בכל פעם ברוחניות ובגשמיות, הכל לכל ישפך שיחו, נפשו ותפלתו אליו יתברך, ומתפלה זו נעשים שעשועים גדולים עד מאד, שעדין לא היו שעשועים כאלו מימות עולם (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), עין שם היטב, שזה עקר התשובה, כמו שכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", ואמרו על זה חכמינו הקדושים, זכרונם לברכה: איני מבקש מכם אלא דברים, דהינו לדבר ולפרש כל שיחתו אליו יתברך, ואם היית יודע ממעלת תפלה זו, שאדם מחדש בעצמו תפלות ותחנונים להשם יתברך, היית מתפלל כל היום כלו, ועין בירושלמי (שבת), מה שאמר רבי

(א) הן בשטוב לו הן בשמיעק לו.

יוֹחֲנָן, וְלוֹאֵי שְׂיִתְפַּלֵּל כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, וְעַיִן בְּמָה שֶׁכָּתַב שֵׁם בְּ"קֶרֶבן
הַעֲדָה", וְכֵן הוּא בְּבִבְלִי (בְּרִכּוֹת לֵא), עַיִן שֵׁם; וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי
אֱלוּל הַקְּדוּשִׁים, שֶׁנִּפְתָּחִים שְׁעָרֵי הַרְחָמִים, וְהַתְּפִלוֹת מְסֻגָּלוֹת מְאֹד
מְאֹד לְהַתְּעִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים.

אָחִי, חֲזֹק וְאַמֵּץ בְּכֹל זֶה, וּבִפְרָט שֶׁהִנָּךְ בְּמָקוֹם שֶׁל יַעֲרוֹת
וְשִׁדוֹת חוּץ לְעִיר, תִּקְנִים "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
נב), וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי הַרְבִּים אֶקְצֹר.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קְנֵה אֶל הַשֵּׁם, חֲזֹק וְאַמֵּץ לְכֶךָ וְקְנֵה אֶל הַשֵּׁם.

קִמָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשכ"ד.

אֶךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אָחִי וְרַעֲי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי, אָהוּבֵי! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-פִּי
דִּרְךָ הָאֵמֶת שֶׁקְּבַלְנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, נִהַר הַמְּטֵהָר מְכֹל
הַכְּתוּמִים, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְאֹר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה.

וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלוּל הַקְּדוּשִׁים, הוּא הַזְּמַן הַמְּסֻגָּל בְּיֹתֵר
לְתַקֵּן הַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵמוֹ שֶׁמוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים עַל
מְאֹמֵר חֲכָמֵינוּ וְ"ל: נוֹתְנִים לְבַתּוּלָה י"ב חֲדָשׁ, כִּי אֱלוּל הוּא מְזֶל
"בַּתּוּלָה" כְּפִדּוּעַ, וּבְחֲדָשׁ זֶה יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגָמִים שֶׁל
כָּל הַשָּׁנָה, וְעַקֵּר הַכֹּל לִילָף עֲכָשׁוּ עִם הַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ"

(בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), וְשֵׁם מְבָאָר רַבְּנוּ וַי"ל אֶת כָּל הַפְּנוּנוֹת מִחֲדָשׁ אֱלוֹל, 'וּמַעֲלָה מֵהַפְּנוּנוֹת רִזִּין דְּרִזִּין וְסִתְרֵי תוֹרָה', כַּמּוּבָן לְכָל מִי שֶׁמִּתְעַמֵּק מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וַי"ל, וְהַכֵּל הוּא לְעִבְדָּהּ וּלְמַעֲשֶׂהּ, בְּדַרְךְ נִפְלְאָה וְנוֹרְאָה מְאֹד מְאֹד; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיֵּאֱחָז בָּהֶם, וְתִמְצִית הַתּוֹרָה "אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּן" (תהלים קלט), שֶׁצָּרִיף הָאָדָם לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד אִף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, לְכָל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִפְלוּ הִירִידוֹת שֶׁלוֹ גְּרוּעוֹת מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִף-עַל-פִּי-כֵן אִם יִהְיֶה חֲזַק בְּדַעְתּוֹ לְבָלִי לְהִתְרַשֵּׁל עִם מַעֲט מְקַצֵּת עֲבוּדָתוֹ, רַק מֵה שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת יַעֲשֶׂה, אֲזִי יִמִּין ה' פְּשׁוּטָה לְקַבְּלוֹ, וְכֵן לְהִפָּךְ — כְּשֶׁכָּבַר בָּא הָאָדָם קָצַת לְמַדְרַגָּה וְכוּ', וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, צָרִיף לִידַע שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִיל, כִּי יִכּוֹלִים לַעֲלוֹת עוֹד וְעוֹד כְּפָלִים כְּפָלִים וְכוּ'.

אֶהוּבִי, חֲבָרֵי הַיָּקָר, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ, רַק תִּיַחַד לַעֲצָמְךָ מְקוֹם פְּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִפְרָשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים וְכוּ', וְכֵן בְּכָל יוֹם חֲזַק עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה מְאֹד עַל אֲשֶׁר זָכִיתָ לִידַע וּלְהִתְקַרֵּב אֶל אִוֵּר נוֹרָא כְּזֶה, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים וְכוּ', וְהִתְמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וַי"ל, וְתִדְבֵּר וְתִשְׁחַח מִעֲסָקְנוּ עִם חֲבָרִים הַמְּקַרְבִּים אֵלֵינוּ, וּמְחַמֵּת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת — אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

יְדִידְךָ...

תִּמְצֵא רְצוּף פֶּה עוֹד כְּפֶה מְכַתְּבִים מְזֶה זְמַן רַב, כִּי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְמִסֵּר לְךָ, אִף דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִתְחַדְּשִׁים כָּל יוֹם.

הַי"ל...

קמו.

בעזרת השם יתברך, אחר חצות, אור ליום רביעי לסדר שופטים ה'תשכ"ד.

אך טוב וחסד ורחמים, כתיבה וחתומה טובה ומשכו לאהובי,
חברי היקר לי מאד, הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, השותה
בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחה נצח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמתתי כעל כל הון, שהנך עוסק
בתמימות ובפשטות בדברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו, אשריך ואשרי חלקך, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע
ממנו ו"ל, כי הוא אור החסד המתקן הכל (לקוטי-הלכות, תפלין, עין שם
ודו"ק מאד).

ומה שאתה בא בטענה עלי על שכתבת לי כבר כמה פעמים
ולא השבתיה, ואתה מחיה את עצמך ממכתבי, מה אמר לך, ידידי
היקר, בעתים הללו עוברים עלי, רחמנא לצלן, צרות ויסורים,
דחקות ומניעות הרבה, אשר לא יאמן כי יספר, ובצר מרחיב לי
השם יתברך בכל פעם, ובפרט על-ידי דרך האמת והנורא שקבלנו
מרבנו ו"ל, והיא התורה "אומרה" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב)
— למצא בעצמו הנקודות הטובות לבלי לפל בדעתו משום דבר
שבעולם, וכל אחד ואחד היודע נגעי לבבו מה שעובר עליו, יחשב
בעצמו, איך שאיש פחות ומגשם כמהו על-כל-פנים זוכה להאמין
בו יתברך, אלקים חיים, ולקיים מצוותיו הקדושות, ולהשתוקק אליו
בכלות הנפש, זה חסד גדול עד מאד וכו'.

ומחמת טרדותי הרבים ברוחניות ובגשמיות, ובפרט עכשיו
שהגיעו ימי אלול הקדושים, אשר אין זמן לחשב, רק צריכים
לעשות ולעשות (טאהן און טאהן), בעבודת השם יתברך, הן הרבה
שעורים בתורה הקדושה, והן התמדה בתפלות ובהתבודדות, והן

לְקַבֵּץ נְדָבוֹת בְּשָׂבִיל עֲנִיִּים וְכוּ', וְכוּ', עַל-כֵּן לֹא אוּכַל לְהֶאֱרִיף, אֲבָל
בְּקֶרֶב אֶכְתֵּב לָךְ בְּאַרְיכוֹת.

לְעֵת עֵתָה חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם
אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְתִרְבֶּה בְּכָל יוֹם בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, שְׂזוּהִי
בְּחִינַת "שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" וְגו' (דְּבָרִים טז, יח),
לְשֹׁפֵט בְּעֶצְמוֹ אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, וְלְהַעֲמִיד שׁוֹטֵר לְשֹׁמֵר עַל-כָּל-פְּנִיָּם
לְהִבָּא, וְכַשֵּׁי דִין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה, כִּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל
(בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו, עֵינן שֵׁם הַיֵּטֵב), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִבְטֹל מִכָּל
בֵּית יִשְׂרָאֵל הַדִּינִים, וְנִזְכָּה בְּכָל־לֵוִיֹּת לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלְהַפְּרִיז
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים
הַמְקַרְבִּים אֶל הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ...

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

וְדַרְיֵשׁת שְׁלוֹם לְבַחוּר... נִרוּ יְאִיר, גַּם אֲלֶיךָ נֶאֱמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים
הַלְלוּ, שְׁתַּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ לִילֶךְ עִם הַתּוֹרָה "אַזְמְרָה", וְלִמְעַן הַשֵּׁם,
הַרְחַק מִמֶּךָ הַפְּרָה הַשְּׁחוּרָה, וְרַבְּנּוּ וְ"ל אָמַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן מח), שְׁתַּחֲרַף שְׁנִכְנָסִים בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה אֶסוּר וְעַבְרָה
גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת, עֵינן שֵׁם.

וְדַע שְׂאָמוּנָה וְשִׂמְחָה תְּלוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה שְׂמֵאֲמִין
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְנִקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁל הַמְּצוּוֹת שֵׁישׁ לוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
יְכוּל לְבוֹא לְשִׂמְחָה רַבָּה עַד מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוּא זוֹכֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל
יוֹם הַתַּפְּלִין הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם כְּתָרִין דְּמִלְכָּא^א, וְכֵן צִיצִית, שִׁבְת, סֶפֶה,
אַרְבַּעַת הַפִּינִים הַקְּדוּשִׁים, אֲכִילַת מִצָּה וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'
וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה הוּא רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאַנְחֵנוּ זוֹכִים לְעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ, הֵישׁ שִׂמְחָה גְּדוּלָה מִזוֹ? ! וְסוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׂאָר מֵאַתְנוּ רַק
אֵלוֹ הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת.

חֲזַק מְאֹד מְאֹד, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתָךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לְךָ
בְּכָל מַשְׁאָלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹב בְּזָכוֹת רַבָּנוּ ז"ל, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ.

הַנ"ל...

קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חַן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ, לְאַהֲבֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

חֲזַק וְאַמֵץ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמֶת שְׁגָלָה רַבָּנוּ
ז"ל בְּעוֹלָם, וְהִיא הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלוֹל
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר שְׁעָרֵי הַרְחֵמִים פְּתוּחִים כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים;
אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מִצְדִּיק נוֹרָא כְּזֶה, שְׁגָלָה
לָנוּ מֵעֶלְתַּת הַתְּפִלָּה, וְזֶה עָקֵר הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד, עִין שָׁם).

וְיֵמָּה שְׁפָתְכֶם שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּסִפְרֵי מוֹסֵר בְּיָמִים אֱלוֹ, טוֹב וְנֹאָה
הוּא, וְאֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְהַתְּעוֹרֵר בְּאֲמַת אֱלֹו יִתְבָּרַךְ,
וְעָקֵר הַלְמוּד שְׂיִהְיֶה עַל מְנַת לְקִיָּם, אִף הָעָקֵר שְׂבָכָל הָעָקֵרִים
— תִּשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, הַפְּלוּלִים מֵהַפֵּל, וּמוֹהַר"ן
הַזֵּהִיר לְסִיָּם בְּיָמִים אֱלוֹ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת, סִפּוּר הַמַּדּוֹת
וְהַשִּׁיחוֹת שְׁלוֹ (שְׂבַח־הַר"ן, שִׁיחוֹת-הַר"ן, חַיֵּי-מוֹהַר"ן), וְהוּא מְסַגֵּל
מְאֹד מְאֹד כְּפִדּוּעַ לְךָ; וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי אֲקָצֵר.

יְדִידָךְ...

קמח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר פי תבא ה'תשכ"ד.

שלוש וברכה וכל טוב סלה למעלת, ידידי היקר, השוטה בצמא
מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל
תפל בדעתך משום דבר שבעולם, אף שעובר עליך מה שעובר,
הכל בהשגחה פרטי פרטית, והעקר עמד על עמדה, באשר גלה
רבנו ו"ל, ואין עמידה אלא תפלה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
(ברכות ו:), ותפרש בכל יום שיחתך אליו יתברך שמו בתמימות
ובפשיטות, באשר ידבר איש עם רעהו והבן אל אביו, וזה אחד
משלשה דברים שאריכים חזוק, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, כי
הבעל-דבר מתפשט לארכו ולרחבו למנע ולעכב מהתקון הכולל
הכל, פי על-ידי תפלה והתבודדות יכולים לצאת מעמקי עמקים
ומהשואל תחתיות, אם יהיה חזק בדעתו לבל יפל בדעתו.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו בתקף הסתרה שבתוך הסתרה,
לידע ולהאמין ברבי קדוש ונורא פזה, נחל נובע מקור חכמה —
"זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו" (בראשית ה, כט), וחזק מאד
להיות רק בשמחה כל היום פדרך כל אנשי שלומנו, ולרקוד בתמימות
ובפשיטות, ותהלה לאל, יש ויש לנו על מה לרקוד ולהיות בשמחה,
כי אנו יודעים מאור פזה, אשר על ידו בודאי נזכה לתשובה שלמה,
אם נצית אותו, ונזכה לבוא לתכליתנו הנצחית, אשר לך נוצרנו.

ידיך הדורש שלומך...

קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּי תֵבַא ה'תשכ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ לִידִידֵי, אֶהוּבִי, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחָיִים.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דִרְךָ הָאֵמֶת
שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְהוּא — תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדָּדוּת, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּתְמַיד בְּזֶה מְאֹד מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתִרְאֶה
נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, פִּי הֵם דְּבָרִים הַעוֹמְדִים בְּרוּם רוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ז"ל (בְּרִכּוֹת ו:), וְדַע שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר
עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל לְמַעְלָה, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, אֲזַי סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה
לְהַפְגִּס לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל.

וְדַע לְךָ, חֲכָרִי, יִקְרִי, כִּי קִבְּלָתִי יְדִיעָה, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, נִפְתַּח
הַגְּבוּל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּפָה, וְנִזְכֶּה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל תִּכְרֶךְ וּמְיָד
אַחַר סְפוֹת הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, וְאַצְלֵי נִסְכָּם כְּכֹר לְנִסְעַ אֶפְלוּ בְּמִסִּירוֹת
נִפְשׁ מִמָּשׁ, כִּי זֶה עֲנִין וְתִקּוֹן נוֹרָא מְאֹד מְאֹד כִּיְדוּעַ לָנוּ, רוּחַ שְׁאִין
לְשַׁעַר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שַׁפְּן בְּעוֹלָם הַבָּא, וּבִיּוֹם הַמָּחָר, אִם יִרְצֶה
הַשֵּׁם, אֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת לִי פִּסְפוּרֵט, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל מוֹכֵן וְכו'.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּלְמַד בְּכָל יוֹם סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְתַחַדְשׁ חֲדוּשֵׁינִי
דְּאוּרִיתָא, כִּי הוּא תִקּוֹן נוֹרָא עַד מְאֹד, כְּאַשֶׁר גָּלָה רַבֵּנוּ ז"ל, תִּקּוֹן
עַל הָעֵבֶר, שֶׁפָּגְמוּ בְּמַחְשְׁבָה וְכו'; וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי אֶקְצֹר, וּכְתִיבָה
וְחַתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים — "בְּרִסְלָכֹר חֲסִידִים".

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִבֵּא ה'תשכ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה לִידִידֵי, אֶהוּבֵי, מְחַמְד נַפְשֵׁי,
הַמְשִׁתוֹקֵק אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת וְהַתֵּם, שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנְּחַל
הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל,
אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה מִתְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת,
אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ, וּמֵה שֶׁפִּתְּכַתְּ שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ צְרוֹת וְיִסּוּרִים
הַרְבֵּה מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְרַבּוּי הַבְּלִבּוּלִים וְהַטְּרָדוֹת הָעוֹבְרִים עָלֶיךָ
בְּכֹל יוֹם, דַּע לְךָ, אַחִי, כִּי אֵין זֶה חֶדֶשׁ, כִּי עַל כָּל אִישׁ כָּשֶׁר עוֹבֵר מֵה
שְׁעוֹבֵר, וּבְהִכָּרַח לְעֹבֵר, וְכֹל זֶה נְסִיוֹנוֹת לְנִסּוֹת אֶת הָאָדָם, אִם לֹא
יִחֹזר מִמַּעַט מִקְּצַת עִבּוּדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל, כִּי כָּל עֲנִין רַבָּנוּ ז"ל, זֶה עֲצָם
בְּגִרוֹנוֹ שֶׁל הַבַּעַל-דְּבָר וְהַסֵּמ"ך-מ"ם, עַל כֵּן מְסַבֵּב בְּכַמָּה סְבוּבִים
לְרַחֵק אֶת הָאָדָם מֵהַצְדִּיק הָאֱמֶת, וְחֹבֵל עַל מִי שֶׁנִּתְרַחֵק כְּבָר, וְאֲשֶׁרֵי
אֵלוֹ אֲשֶׁר זָכוּ לְהִשָּׂאֵר עַל עַמָּדָם, וְלֹא יִבוֹשׁוּ וְלֹא יִכְלְמוּ כָּל הַחוֹסִים
בו.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהַחֲיוֹת אֶת
עֲצָמְךָ בְּנִקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְעַל כָּלֵם — שְׂאֵתָה חוֹסֶה בְּצִלָּא
דְּמַהִימְנוּתָא, צֵל הַצְדִּיק הָאֱמֶת, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נִצְבִים ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים, הַבְּרָכָה וְהַשְּׁלוֹם לַיְדֵי הַיָּקָר, הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

מְכַתְּבָךְ קִבְּלָתִי בְּשִׂמְחָה, מַחֲמַת שְׂוָה כְּמָה נְכֻסֹף נְכֻסְפָתִי לְרֵאוּתְךָ, אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים כְּתִיבַת יָדְךָ, אִף מְאֹד אָנִי מְצַטְעֵר, שְׁעַדִּין אֵינְךָ מְשִׁים לְבָבְךָ אֶל אֲמַתַּת הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁקִבְּלֵנוּ מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, שְׂוִיָּה דְרָךְ הָאֲמַת — תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְחִיוֹת אֲמַתִּית, וְאַחֲרֵי שְׁעִזֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְאַתָּה עוֹסֵק לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה מִתְנוַעַד בְּכָל פְּעַם עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלוֹמֵד סִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְאַתָּה בָּא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ בְּכָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, זֶה שְׁנַתִּים, תְּהִלָּה לְאֵל, כֵּן תִּזְכֶּה לְבוֹא כָּל יָמֵי חַיֶּיךָ לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְאַחֲרֵי כֵן זֹאת, שְׁכָבֵךְ הַתְּנוּצָצָה בְּדַעְתְּךָ אֲמַתַּת דְרָךְ הָאֲמַת, דְּרַכּוּ שְׁל רַבְּנוּ ז"ל, תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּל-כֶּף? ! וְתִהְיֶה בְּעֲצָבוֹת וּבְמֶרֶה שְׁחוּרָה, וְתִפְּל בְּעֵינֶיךָ כָּל-כֶּף, וְתִתְיַאֵשׁ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצֻלָן? ! עַד שֶׁתִּכְתֹּב לִי דְבָרִים כְּאֵלוֹ וְכו' — אֵיךְ הָאֵב שׁוֹיִן קִיִּין תִּקְנָה נִישְׁט פּוֹן מִיר וְוַעֲט קִיִּין לִיִּיט נִישְׁט זִיִּין וְכו'א, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, מַה נַּעֲשֶׂה עִמָּךְ, אִף בְּאֲמַת כְּפִי אֲשֶׁר הִגַּד לִי בְּיָמִים אֵלוֹ, שֶׁהִתְחַלַּת לְהִתְחַבֵּר עִם הַלְּצִים הַמְּתַנַּגְדִּים וְהַחוֹלְקִים עָלֵינוּ...

אַהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! מָה אָמַר לָךְ, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר יְסוּד הַיְסוּדוֹת וְעַקֵּר הָעַקְרִים הוּא לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (בא מכ:): בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לִיהֵב, וְלִקְיָם מְצוּוֹתָיו

(א) כְּבָר אֵיִן לִי כָּל תִּקְנָה, מִמְּנֵי כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוּם דְּבָר.

(ב) כְּדִי שְׂפִירוֹ אוֹתוֹ.

הַקְדוּשׁוֹת, שֶׁעַל יָדָם מַדְבְּקִים בְּיוֹתֵר אֱלֹהֵי, אִף לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צְרִיכִים לְרַבֵּי אֲמֵת וּלְצַדִּיק אֲמֵתִי, שֶׁהוּא מְקַרֵּב אוֹתָנוּ אֵלָיו, וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית מֵא, מֵד): "וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֶת רִגְלוֹ" וְכוּ', וְגַם עַל-פִּי סוּד רָמְזוּ, כִּי עֵקֶר הַיַּחֲוֹד הָאֲמֵתִי בֵּין "זַעִיר אֲנִפִּין" לְ"נוֹקְבִיָּה", פְּרוּשׁ: בֵּין "תַּפְאֲרֹת" לְ"מַלְכוּת" — "קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא" וְ"שְׂכֵנְתִיָּה", שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא עַל-יַדֵּי "יִסוּד" שֶׁהוּא בְּחִינַת "צַדִּיק", וְהֵבִן.

וְאַחֲרֵי שֶׁנִּתְאַמַּת אֶצְלֶךָ, אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הָאֲמֵת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה הוּא רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִשְׁאִיר הַשְּׂאֲרָתוֹ בְּסִפְרָיו הַקְדוּשִׁים, וַיְכוּלִים לְקַבֵּל עֲצוֹת וְלִהְתַּחֲזֵק וְלִהְתַּרְפֵּא מֵהֶם, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יְכוּלִים מִהַמְּפָרְסָמִים שֶׁבְּזִמָּן הַזֶּה, וְדִי לְמַבִּין, כִּי פְּנִינַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא לְהִבְיָאֵנוּ אֶל הַתַּכְלִית הָאֲמֵתִית וְהַנְּצִחִית, וְעֵקֶר הַכּל מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הַכּל לְכַל יִפְרֵשׁ וַיִּשִׁיחַ אֵלָיו, וְעַל-יַדֵּי-זֶה מַדְבֵּק יוֹתֵר וַיּוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל יוֹם נוֹסֵף שְׁמַרְבִּים בּוֹ בְּהִתְבּוֹדְדוֹת — יוֹתֵר נִתְגַּלִּית אֵלָיו מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצֻמוֹ הָאֲרֵת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לִידַע כִּי מֵלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית; וְזֶה בְּרוּר אֶצְלֶךָ, וְאִם-כֵּן אֵיךְ תִּפְּל כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, מִחֲמַת דְּבָרֵי שְׁטוּת וְהֶבֶל שֶׁשְׁמַעְתָּ מִכֶּמֶה בּוֹרִים וְרִיקִים, וּקְצַתָּם הֵם בְּעֲלֵי עֲבָרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְעֻלָּן, וְאִף שֶׁמִּתְקַרְאִים "חֲסִידִים", אִף בְּאֲמַת אִם תִּסְתַּפֵּל בְּעֵין אֲמַת תִּרְאֶה אֵיךְ הֵם מִתְפַּלְלִים, וּמִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה אִיזוֹ אֶפְגָּעֶרְעֶדְטִי, כִּי הֵלֵא הֵם צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם, וּלְגַלוֹת אֶת הָאֲמַת הַמְדֻמָּה שֶׁלָּהֶם, וּלְדַבֵּר מִזֶּה עַל זֶה, וְכֵן עַל כָּל הָעוֹלָם, אִף בְּאֲמַת (תְּהִלִּים עג, ט): "שְׁתוּ בְּשָׂמִים פִּיָּהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהְלֶךְ בְּאֲרֶץ" וְכוּ' (עֵין בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לח), וְהֵבִן; וּבְשִׁבְלִיל כָּל זֶה הָאִם תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ, אַחֲרֵי שֶׁרְאִיתָ וְהִבַּנְתָּ אֶת הָאֲמַת וּמֵה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת מֵאֲתָנוּ, אִם נְצִיַת אוֹתוֹ בְּאֲמַת.

אהובי, אחי, חזק ואמץ! ותתחיל מחדש להתקרב אל הקדשה בתורה ותפלה, והעקר זכר מה שכתוב (תהלים א, א): "אשרי האיש אשר לא הליך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד", ומה שדרשו על זה חכמינו הקדושים ו"ל (עבודה זרה יח, עין שם): "וכי מאחר שלא הליך — היכן עמד? ומאחר שלא עמד — היכן ישב? ומאחר שלא ישב — היכן לץ? אלא לומר לה, שאם הליך (הינו אל הרשעים, המתנגדים והבורים, הריקים והפוחזים), סופו לעמד (עם וועט זיך אפשטעלן ביי איהם די עבודה זרה; ויפל ביאוש), ואם עמד (הינו כנ"ל), סופו לישב (הינו: כבד יהיה תושב אצלם), ואם ישב סופו להתלוצץ, (הינו בפשטות, באשר מתנהג עכשו לדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות, רחמנא לצלן), ואם לץ, עליו הכתוב אומר (משלי ט, יב): 'אם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא', עין שם.

וכן מה שאמרו שם: "כל המתלוצץ יסורין באין עליו", "כל המתלוצץ מזונותיו מתמעטין", "כל המתלוצץ נופל בגיהנום", וכן "כל המתלוצץ גורם פליה לעולם", עין שם, והבן היטב מה שאני מרמז לה, כי אי אפשר לפרש היטב על פני הכתב, ובקרוב אראה להתועד עמך ונדבר פה אל פה.

אחי הקר! חזק ואמץ מחדש, ותתחיל מחדש בעבודת השם יתברך בתוספת התקרבות ובתוספת התבודדות ותפלה בכונה, ושעורים קבועים בתורה הקדושה, וצדקה ודבורי אמונה והשגחה פרטית, ועקר הכל — לבל יהיה לך מהיום שום משא ומתן אתם, כי הכל פיהם הוא טמא, כמובא בדברי רבנו ו"ל על הפסוק: "הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם" וגו' (במדבר לא, טז), עין שם (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מג), וכל פונתם רק להרחיק מהשם יתברך, וקיים מה שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן א): "ואל יתביש מפני המלעיגין", הינו שתעסק בעבודת השם יתברך, ואל תתביש מהם, אך בהג"ה מובא: "ועל-כל-פנים שלכל התקוטט

(ד) מעמד אצלו העבודה ותפסק.
(ה) הגהות הרמ"א.

עמקם", ואל תכנס עם מפתחך בטוען ונטען, ישובו המה אלינו, ונאנחנו לא נשוב אליהם.

חזק ואמץ מאד, ומחמת טרדותי הרבים עכשו באישון לילה אקצר, ועוד חזון למועד.

כתיבה וחתומה טובה בספרן של צדיקים גמורים — "ברסלב" חסידים".

ידידך הדורש שלומך...

קנב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים ה'תשכ"ד.

אף טוב וחסד, כתיבה וחתומה טובה ירדפו וישיגו אל מעלת חברי היקר לי מאד, האברך המצין, העוסק בעבודת השם יתברך בהתמדה, על-פי דרך האמת שקבלנו מפי סבא דסבין עתיקא דעתיקין, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... גרו יאיר.

הנה ראשית באתי להודיעך, שבראש השנה הבא עלינו לטובה יהיה הקבוץ בשכונת בורו-פארק בבית מדרשנו "חסיד ברסלב", וכבר ידוע לך גדל הענין להיות בראש השנה ביחד עם אנשי שלומנו, ולהתפלל ביחד בהתקשרות לרבנו ז"ל, ואין למעלה מזה, כמובא הרבה מזה בחיי-מוהר"ן (גדל יקרת ראש השנה שלו, סימנים תג — תז, עין שם היטב), והעקר לקיים בפשיטות דברי רבנו ז"ל, בודאי המקום המבחר לזה הוא על ציונו הקדוש באומן, אף, בעוונותינו הרבים, נתפשט הסמ"ך-מ"ם וקלפת עשו הוא אדום לארכו ולרחבו, ואינו מניח להיות על ציונו הקדוש ובפריטיות בראש השנה, אשר כל גאלת נפשנו ברוחניות ובגשמיות תלויה בזה, על-כל-פנים כבר ידוע לנו מה שאמר רבנו ז"ל: "איפה שיתקבצו עשרה מאנשי

שְׁלוֹמְנוּ, אָנִי אֶהְיֶה עִמָּהֶם” וּמוֹהַרְנֵי וְ”ל אָמַר: “אֵיפֹה שְׂיִתְקַבְּצוּ עֲשָׂרָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לְנִסְעַ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ לְהֵיוֹת נִמְנָה עִמָּהֶם”, וּתְהִלָּה לְאֵל, זֶה שָׁנִים רַבּוֹת שְׂמִתְקַבְּצִים כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּיַחַד בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הֵן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְהֵן פֹּה בְּמִדְיָנָתְנוּ, וְכֵן הִיָּה בְּפוֹלִין — בְּלוּבְלִין, שְׂנִתְקַבְּצוּ שָׁם בְּיַחַד כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִכָּל עָרֵי פוֹלִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְשָׁנָה זוֹ יִהְיֶה הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ הַחֲדָשׁ.

על-כֵּן, אַחֵי הַיְקָר, חֲזַק וְאַמֵּץ, וּשְׂכַר אֶת כָּל הַמְּגִיעוֹת, וּבֹא תְּבֹא אֵלֵינוּ בְּרִנָּה, וְיִמְתְּקוּ מִמָּךְ כָּל הַדֵּינִים, וְתִזְכֶּה לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשכ"ד.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם, כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים, “בְּרִסְלָבֶר חֲסִידִים”, לְחֻבְרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר בְּשִׂמְחָה קִבְּלָתִי, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מְאוֹר גְּנוּז וְנִנְעָלִים כְּזֶה, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים כְּאֵלוּ, הַמְּחַיִּים וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים וּמְשִׂמְחִים אוֹתְנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּמָה מְאֹד שְׂמִחָתִי לְקִרְאָת הַחֲדוּשִׁים שֶׁלָּךְ בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ וְ”ל, וְתִאֲמִין לִי שְׂרָאוּי לְהַדְּפִיסֵם, כִּי הֵם דְּבָרִים נִפְלְאִים, בְּחִינַת: “יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ” (תְּהִלִּים קל"ה, ד), כְּמוֹכָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי, חֶלֶק א', סִימָן כ"א, עִין שָׁם), שְׂמֵן הַיִּשָּׁר לְגִלּוֹת הַסִּגְלָה לְעַם סִגְלָה, עִין שָׁם.

אָחִי! חֲזַק מְאֹד מְאֹד בְּכֹל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּפִי מִדְּרַגְתָּךְ, הֵן בְּתוֹרָה, הֵן בְּתַפְלָה וּבְכַפְרֵט בְּהַתְּבוּדָדוֹת, שְׁזָה עֵקֶר הַכֹּל, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּזָה — לְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ בְּכֹל פֶּעַם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּבְּן לְאָבִיו בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וְלִדְבַר אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים וְהַגְּעוּגוּעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּפֶה מְלֵא דִיקָא, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (עִין שָׁם בְּסִימָן לֵא), מֵה שֶׁנֶּעֱשָׂה מְזָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁנֵאֲרָגִים מִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל אֶלְפֵי אֶלְפֵים וְרַבֵּי רַבָּבוֹת וְכוּ' עוֹלָמוֹת וְכוּ', וְנֶעֱשָׂה מְזָה כְּתָר לְמִלְךָ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַמּוּבָא מְזָה הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי קַבָּלָה, וּבְכַפְרֵיטִיּוֹת חֲזַק מְאֹד בְּחִדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיטָא, כִּי, תַהֲלָה לֵאל, יֵשׁ לָךְ כְּלִים טוֹבִים לְזָה, וּבְכֻלָּל זֶהוּ תִקּוֹן גְּדוֹל עַד מְאֹד, כַּמּוּבָן מִדְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּכַמְּהָ מְקוּמוֹת, כִּי כְּנִגְדָּה זֶה שֶׁחֲשַׁבְנוּ מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לְעַמַּת זֶה כְּשֶׁמְכַנִּיִּסִים בְּמַחְנוּ וּבְמַחְשְׁבַתְּנוּ חִדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיטָא, וְלִקְשֶׁר דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה נֶעֱשִׂים תִּקּוּנִים גְּדוֹלִים, עִין שָׁם; וּמֵה שֶׁכְּתִבְתָּ לִי אוֹדוֹת הַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (לִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן ו), הֵם דְּבָרִים נְפִלְאִים מְאֹד, וְהַעֲקָר לְקַיִם בְּכַפְשִׁיטוֹת כָּל הַמּוּבָא שָׁם — לְשִׁמְעַע בְּזִיווּנוֹ וַיִּדַּם וַיִּשְׁתַּק, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וּבְכַפְרֵט בְּעוֹנֵינֵיךָ, שֶׁהֵם מְחַרְפִּים וּמְבַזִּים אוֹתָךְ בְּכֹל מִינֵי בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, תֵּאֱמִין שְׁזָה עֵקֶר תִּקּוּנְךָ, וּמוּבָא בְּסִפְרֵים שְׁזָה יוֹתֵר מוֹעִיל מִהַרְבֵּה תַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, וְדַע דֶּהֱכֵל הוּא בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית — לְנִסּוֹתָךְ הַתַּעֲמָד עַל עַמְדָּךְ וְכוּ', כִּי בְּהַכְרַח שְׁיַעֲבֹר עָלֶיךָ מֵה שְׁיַעֲבֹר, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא בְּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו, וְעֵקֶר הַכֹּל — לְחֲזַק עַצְמוֹ (זִיךְ צוֹ דְּעַרְהָאֲלִטָּן) מְכֹל הַצְּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, הַמְּנִיעוֹת, הַבְּלָבוּלִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מֵה שֶׁכָּחָחוּ לַעֲשׂוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבָר, רַק חֲטָף וְאָכַל מְעַט מְעַט צוֹ בִּיסְלָעָךְ, אוֹן א' בִּיסְלָעֵי אֵיז אוֹיךָ גוֹטֵא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל,

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל "פֶּאֶרְוֹאס בֵּין אֵיף גַּעְקוּמֶען צוּ מֵיין זַאף? ווייל אֵיף הָאב זיף דַּעַרְהאַלְטֵן"^ב, נֶאֱהָר פֶּרֵיילֶעף ויין אַגאַנְצֵן טאַג בְּפִנִּים שׁוֹחֲקוֹת, אַנְפִּין נְהִירִין^ג, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לָאוּר בָּאוּר הַחַיִּים, וּמַחֲמַת טְרֵדוֹתֵי עֶכְשׁוֹ אַקְצֹר.

דִּידֶף הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוּמָף, וּמֵאַחַל לָף שְׁנָה טוֹבָה
וּמְתָקָה, שְׁנַת גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה, שְׁפַע בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה, וְשִׁתְּזֻפָּה לְבֵן זָכָר בְּזוֹ הַשְּׁנָה בְּזִכּוֹת
רַבֵּנוּ ז"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים...

קנֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשכ"ד.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתֶה
בְּצִמָּא מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבֶךָ הַקְּצֹר קִבְּלֵתִי, וְתִהְיֶה לְאֵל, סִדְרֵתִי הַכֹּל עַל נְכוּן, וַיְהִי
לָךְ מְקוֹם לְאַכִּילָה, שְׁתִּיָּה וְלִינָה בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה הַקְּדוֹשׁ, הִבָּא עָלֵינוּ
לְטוֹבָה, וְאֵל תִּדְאַג כָּלֵל מִדְּבַר זֶה, וְעֵקֶר הַכֹּל צְרִיף לְהַתְּחִיל עֶכְשׁוֹ
כְּשׁוֹנְכֻנְסַת שְׁנָה חֲדָשָׁה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עֲבוֹדוֹת חֲדָשׁוֹת בְּתוֹרָה
וְתַפְלָה, לְעַבֵּד אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּקִיּוּם מְצוּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד מִחֲדָשׁ בְּעֲבוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפֶרֶט בְּדֶרֶךְ הַתֵּם שֶׁהוּא — תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְשַׁפֵּף
שִׁיחַתוֹ וְנִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיִזְכֶּה לְקַיֵּם דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה,
וּבְפֶרֶט לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלַחַן עֲרוּף, וְלַעֲשׂוֹת תַּפְלוֹת מְכֹל הַלְכָה

(ב) לְמָה בָּאתִי לְעִנְיָנִי? כִּי הַחֲזוּקָתִי מֵעַמֵּד.

(ג) רַק לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ כָּל הַיּוֹם.

(ד) פְּנִים מְאִירוֹת.

שְׂזוּכָה לְשִׁמּוֹר, לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְצָרִיף לְצָרִיף גַּם לְכָל הַלְכָה בְּשִׁלְחַן עָרוּף אֶת הַלְקוּטֵי-הַלְכוֹת הַשֵּׁיכִים אֵלֶיהָ, לְמַעַן יוּכַל לְהוֹצִיא הָעֲצוֹת הַטּוֹבוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְרַמְזוֹת בְּ"שִׁלְחַן עָרוּף".

וְעַקֵּר הַכֹּל — רַק תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וְעִכְשָׁו נִכְנָסַת שְׁנָה חֲדָשָׁה, תִּקְבַּל עַל עֲצָמָךְ שְׁלֵבֶל יַחְסֹר לְךָ יוֹם בְּלִי הַתְּבוּדָדוֹת, וְהַשְׁנָה הַזֹּאת תִּהְיֶה שְׁנָה מְעַבְרַת, עַל-כֵּן נִרְוִיחַ עוֹד חֲדָשׁ לְהַתְּבוּדָדוֹת, אֲשֶׁר עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה אֵין לְשַׁעַר מַעְלָתָהּ בְּרוּם גְּבַהֵי-מְרוֹמִים, וְדִיקָא הָאָדָם הַרְחוֹק בְּיוֹתֵר, וּמִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּיוֹתֵר צְרוּת וְיִסּוּרִים, מְנִיעוֹת וּבְלִבוֹלִים וְהִרְפָּתָקָאוֹת מִבֵּית — מֵאֲשֶׁתּוֹ וּמִבְּנֵי בֵיתוֹ, וּמִבְּחוּץ — מִמְתַּנַּגְדִּים, זֶה טוֹב מְאֹד לְמַתְחִיל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנַעֲשִׂים מִזֶּה דְבָרִים עָלְיוֹנִים בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים; אַחֵי הַיְקָר! אַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשּׁוֹם דְּבָר, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ, "קָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תְּהִלִּים קמ"ה, יח).

יְדִידָךְ...

קנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשכ"ד.

אָף טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְהֵאבְרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

עִכְשָׁו קִבְּלָתִי מִכְתָּבְךָ, תְּהִלָּה לְאֵל, וְעִבְרָתִי עָלָיו כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, וְהִנְנִי מַתְחִיל לְהִבִּין אֶת צַעֲרְךָ הַגָּדוֹל מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אָף, אַהוּבִי, אַחֵי, לֹא כֹף קִבְּלָנוּ — שְׂאָם עוֹבֵר עַל הָאָדָם מִה שֶׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, שְׂיַהֲיָה בְּעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְיִפֹּל וְיִתִּיאַשׁ לְגַמְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְחִלְיָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מֵהָאִי

אָשֶׁר קָנָה בְּנַחֲלָה רַפָּה

דַּעֲמָא שְׁבַשְׁתָּא^א, רַק אֲנַחְנוּ קַבְלָנוּ דְּכָרִי רַבְנוּ ו"ל: "אז ס'איז גָּאָר שְׁלַעֲכֵט צִיט מְעַן זִיף צוּם אָמֶת"^ב, וְוִי אִיז פֶּאָרְט דְּעַר אָמֶתִי, וְהָאֵמֶת הִיא רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים קיז, ב): "וְאָמֶת ה' לְעוֹלָם", שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְנוּ ו"ל, שְׁמַכְל אֲשֶׁר יַעֲבֹר עַל הָאָדָם בֵּין בְּטוּבוֹ בֵּין בְּעִיקוּד^ג, חֵס וְשְׁלוֹם, הַעֲצָה הָרֵאשׁוֹנָה לְבָרוּחַ אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִקְיָם "וּפְרָעָה הַקְּרִיב" (שְׁמוֹת יד) — שְׁהַקְּרִיב אֶת לִבְּךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים, לָךְ לְמָקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְחֹשֵׁב שָׁם בְּכָל יוֹם כְּמָה שְׁעוֹת, וְתִבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּאֲמִין שְׂאִיף שְׁהוּא, עֲדִין אַתָּה יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְעָלִיו הִרְאִיָּה שְׁעוֹר לָךְ בְּכָל פַּעַם כְּמוֹ שְׂאֵתָה לְבַד יוֹדֵעַ, וְעַל כֵּן נְשִׁימָה וְנִשְׁמָה צְרִיכִים לְהִלָּל יָהּ, כִּי הַעֲקָר לְהַסְתַּפֵּל בְּטוּב וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְבָךְ פְּתוּחַ, וְתִזְכֶּה לְזַמֵּר וְלְהוֹדוֹת לוֹ, בְּבַחֲיַנֶּת: "אֲזַמְּרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי" — עַם הַ"עוֹד מְעַט" (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפּב, עִין שָׁם); כִּי הָאָדָם צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד לְפִשְׁט הַעֲקֻמוּמִיּוֹת מְלַבְבוֹ, לְבַל יִהְיֶה בְּכַעַס וּבְרוּגוֹז, חֵס וְשְׁלוֹם, נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב רַחֲמָן, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַעֲנִיִּים וְהַנְּרַדְּפִים, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "תְּפִלָּה לְעַנִּי כִי יַעֲטֶף" וְגו' (תְּהִלִּים קב, א), וּמוֹבָא בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשֶׂה עֲטִיפָה לְכָל הַתְּפִלוֹת, "כִּי ... אֲשַׁכּוֹן, וְאֵת דְּבָא" (יִשְׁעִיָּהוּ נז, טו), וְרַק זֶה עֲקָר הַעֲצָה — לְפָרֵשׁ כֵּן שִׁיחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּפָרְטִי פְּרִטִיּוֹת, וְלִבְקֵשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְאֵז יִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֵּל, בְּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֵׁשׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

- (א) הַשֵּׁם יִשְׁמַר מִהַדְּעָה הַמְשַׁבְּשֵׁת הַזֹּאת.
- (ב) כְּשֶׁלְּגַמְרִי רַע, מִמְשִׁיכִים אֶת עַצְמָם לְאֵמֶת.
- (ג) הֵיכֵן בְּכָל אִפְּן הָאֵמֶת?
- (ד) בֵּין כְּשֶׁטוּב לוֹ וּבֵין כְּשֶׁמַּעֲיֵק לוֹ.

קְנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִצְבִים ה'תשכ"ד.

בְּתִיבָה וּחְתִימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים אֲמֵתִיִּים — "בְּרִסְלָכֹר חֲסִידִים", יִכְתֹּב חֲבָרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שִׁיחִיָּה נִצַּח.

דְּרִישַׁת הַשְּׁלוֹם קִבְּלָתִי עַל-יְדֵי... גְּרוּ יְאִיר.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי הַדְּרָךְ הַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל, הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָנוּ, שְׂזָכֵינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְהֶאֱמִין בּוֹ, בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ שְׂמֵתְקַרֵּב רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפֶה מְלֵא: כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ עוֹמְדִים וּתְלוּיִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֵי וְכוּ', וְלִכְתֹּב לְךָ עֲכָשׁוּ עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל קִצְרָה הִירִיעָה מִלְּהַכִּיל, כִּי הֵם דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּם גְּבַהֵי-מְרוֹמִים, אִף מֵה שֶׁשָּׂאֵלָתָּ מֵאִמְתִּי הַתְּחִיל עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעֲתִי נִרְאָה בְּרוּר, שֶׁהִיא בְּשֵׁנַת תְּקַנ"ט, שְׂאֵז בְּעַרְב רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַגִּיעַ רַבְּנוּ ז"ל לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְזָכָה לְמָה שְׂזָכָה וְכוּ' וְכוּ', (אִי אֶפְשָׁר לְכַתֵּב עַל פְּנֵי הַכְּתָב), וְזֶה בְּרוּר לִי מְאֹד, אִף שֶׁרֵאִיתִי מִכְּתָבִים מִפְּמָה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהֲרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַתְּחִיל עוֹד מִימֵי יְלָדוּתוֹ, תִּכְרַף-וּמִיד אַחֲרֵי חֲתוּנָתוֹ, אֲבָל בְּאֵמַת אֵינוּ כֵּן, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְרַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ לָהֶם שִׁיכּוּת, "וְזֶה הַיּוֹם תַּחֲלֵת מַעֲשֵׂיךָ", וְ"אַרְץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דוֹרֵשׁ אוֹתָהּ" (דְּבָרִים י"א, יב), וּבְרָאָה קֹדֶם לְכָל הָאֲרָצוֹת, וּשְׁמוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל קִדְּם לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (עֵין בְּיַלְקוּט תְּהִלִּים, רְמֵז תת"ו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ע"ב, יז): "לְפָנַי שָׁמַשׁ יִגּוֹן שְׁמוֹ" וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה הוּא הַכְּנָה לְגֵאֻלַּת נַפְשֵׁנוּ בְּכֻלְלִיּוֹת וּבְכַרְטִיּוֹת, כִּי מֵאֵז שֶׁשָּׁבַר רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַחוּמוֹת שֶׁבָּנוּ הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת סְבִיב הַקְּדָשָׁה וְכוּ', מֵאֵז נִפְתַּח הַשַּׁעַר לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי רַק הוּא הָיָה הָרֹאשׁוֹן לְכָל זֶה, אִף

שְׂבָאָמֶת הָיוּ כַּמָּה צְדִיקִים שֶׁם בְּדוּרוֹ, כְּמוֹ הַקְּלִיֶּסְקֶע־רָא וְהוֹיֶטְבֶּסְקֶע־רֵב וְכוּ', שְׂזָכוּ גַם-כֵּן לְנִסְעַ לְשָׁם, וְעוֹד הִרְבֵּה מִתְלַמְּיֵי הַגֵּר"א כַּיְדוּעַ, אֲךָ לְעִשׂוֹת הַתְּעוֹרוֹרוֹת כְּזוֹ, וּלְגַלוֹת בְּכָל תּוֹרוֹתָיו מַעֲלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיֶמְשִׁיף לְבָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל לְחֹזֵר לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לְזֶה לֹא זָכָה כִּי אִם רַבֵּנוּ ז"ל, וַיֵּשׁ הִרְבֵּה דְבָרִים גְּנוּזִים בְּדִבְרֵי בְּרָאיוֹת מִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וּמְדַרְשִׁים וְהִזְהַר הַקְּדוֹשׁ, אֲךָ סוּד ה' לִירְאֵיו, וְאִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת עַל פְּנֵי הַכְּתָב, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר עִמָּךְ כְּפִי אֲשֶׁר מִתְנוּצֵץ בְּדַעְתִּי, וַיֵּשׁ עוֹד דְּבָרִים רַבִּים וְסוּדוֹת נוֹרָאִים עַל-פִּי הִזְהַר הַקְּדוֹשׁ, מִעֲנִין רַבֵּנוּ ז"ל וְהוֹרְתוֹ וְלִידְתּוֹ וּמָה שֶׁיְהִיָּה עִמוֹ, מְרַמֵּז הַכָּל בְּדִבְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי.

וְדַע לָךְ שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, בְּפִרְטוּיּוֹת בְּרַמְזִים דְּקִיָּם כְּאֵלוֹ, וְרֵאִיתִי פַעַם אַחַת בְּכַתְבֵּי ר' אַבְרָהָם שְׁטְרִינְהַאָרֶץ זְצ"ל אֹדוֹת הַשְּׂיִכּוֹת שֶׁיֵּשׁ לְרַבֵּנוּ ז"ל עִם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, כְּפִי מָה שְׁקִבֵּל בְּקִבְלָה בְּעַל פֶּה, וּמָה שֶׁהָיָה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה, שְׂרַבֵּנוּ ז"ל הָיָה עַל הַצִּיּוֹן שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, כִּי נִכְנַס לְפָנָיִם הַמְּעָרָה וְסָגַר אֶת הַדְּלֶת וְכוּ', וּבְחוּץ הַזֶּהִיר הִרְבֵּה כַּמָּה אֲנָשִׁים לוֹמְרֵי תִהְיֶה, וְלִכְמָה אֲנָשִׁים לוֹמְרֵי הִזְהַר הַקְּדוֹשׁ, כַּמּוּבָא כָּל זֶה בְּ"שִׁחוּת-הַר"ן", אֲבָל הַפְּרִטוּיּוֹת לֹא מְזַכְרֵת שֵׁם, וְאָנִי רֵאִיתִי אֶת כָּל הַפְּרִטוּיּוֹת בְּמַכְתָּב הַנִּ"ל, וּמִמֶּשׁ יֵצְאֵתִי כְּמוֹ מִהָאִידְרָא; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חָלְקֵנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל...

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(א) הוּא רַבִּי אַבְרָהָם מְקַאֲלִיֶּסְקֶע זי"ע.
 (ב) הוּא רַבִּי מְנַחֵם מְעַנְדִּיל מוֹיֶטְבֶּסְקֶע זי"ע.

קנו.

בעזרת השם יתברך, ערב ראש השנה ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד, פתיכה וחתומה טובה, יפתב ויחתם בספרן של צדיקים גמורים, "ברסלבר חסידים", חברי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אהובי, אחי, חברי היקר! פאתי להודיעך, אשר, ברוך השם, עברה עלינו השבת-קדש בשלום, ולא כמו שחשבת ודברת וכו', אם פי היו כמה סכסוכים, פי אתה יודע אשר הבעל-דבר אינו שותק וכו', וחורק שניו מאד בפרט על ענין נשגב ונורא פזה — לעשות קבוץ על שם רבנו ז"ל, מה שכל העולם כלו עומדים ותלויים בראש השנה שלו פידוע לנו, אף-על-פי-כן סדרנו על נכון, ומי שרוצה לילך ולנסע וכו' הטוב בעיניו יעשה, אף אנחנו איננו כופים עצמנו עליהם בשום אופן שבעולם, פי אם מאמינים ומקוים שרבנו ז"ל יהיה עמנו ביחד בראש השנה הנקרא על שמו ז"ל, והטעמים שאנחנו לא נוסעים לשם כבר ידועים לך, ולמען השם, אל תוסף דבר עמי בדבר הזה, פי תהלה לאל, כל אנשי שלומנו ביחד, אנשים אחים אנחנו, בני אב אחד, וחס ושלום, לדבר על זה או על זה, ובנדאי היה ראוי לקים הזהרת רבנו ז"ל להיות ביחד, אף מחמת שנסתבב כף ויש שני קבוצים וכו', על-כל-פנים צריכים לראות לבלי להוסיף שמן על המדורה, רק נהיה באהבה, אחנה ורעות, והלואי שיתרבו בכל העולם הקבוצים על שם רבנו ז"ל, ומא אכפת לך, ותהלה לאל, בשבת-קדש זו היו דבורים נוראים ונפלאים ועצומים מאד.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מצדיק נורא פזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שנתגלו לנו תורות ושיחות פאלו, ובבקר אחרי התפלה בספורי מעשיות דברו דברים נפלאים מאד על המעשה מהרב ובן יחיד (ספורי-מעשיות, מעשה

(ו), עיין שם.

ובפֿרט אײַף שְׁהַבְעַל-דְּבָר מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, אֲשֶׁר עַל יְדוֹ יְכוּלִים לְצֵאת מִהַשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, וּלְהַרְגִישׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבַעֲבוּדָתוֹ, עַיִן שָׁם; וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהִמְעַשֶׂה הַזֶּה הָיָה בִּפְעַל מִמֶּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִם הָיָה זֶה הַבֵּן הַיְחִיד מִתְקַרֵּב, הֵיטָה הַתְּפִשָּׁטוֹת הַגְּאֻלָּה, וְשִׁנִּי אֲנָשִׁי בְּנֵי הַנְּעוּרִים הָיוּ רַבֵּי נֶתָן וְרַבֵּי נִפְתָּלִי וְ"ל, כִּף שִׁמְעֵתִי, וּבִסְעָדָה שְׁלִישִׁית דְּבָרוֹ הַרְבֵּה שֵׁיחוֹת מִחַי־מוֹהַר"ן, אוֹדוֹת מַעֲלֵת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוֹ וְ"ל, כִּי בְּבֵית מִדְרָשְׁנוֹ מִתְּפַלְלִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ הֵמָּה, עַל-כֵּן הִצְרַכְנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לָהֶם הַפְּרוֹז שֶׁהַכְּרִיז רַבְּנוֹ וְ"ל, אֲשֶׁר מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל צָרִיף לְהֵיוֹת אֶצְלוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאַחֲרֵי-כֵן לְמִדְּנוֹ הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רי"א, הַעֲנִין שְׁצָרִיכִין לְנִסְעַ אֶל הַצַּדִּיק לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַל יְדוֹ זוֹכִים לְשִׁמִּירַת וְטְהָרַת הַמַּחֲשָׁבָה, שְׁזֶה הָעֵקֶר, כִּי עֵקֶר כָּל הַדִּינִים וְהַפְּגָמִים, הֵם רַק מִחֲמַת הַמַּחֲשָׁבוֹת הַרְעוֹת וְהַהֲרָהוּרִים הַרְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-יְדֵי שְׂפָאִים אֶל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָר הַמִּחַ מַחֲשָׁבָה, עַיִן שָׁם.

וְגַם יֵשׁ בְּזֶה הַמֵּאֱמָר רָמֵז גְּדוֹל וְנוֹרָא, אֲשֶׁר עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל הַצַּדִּיק נִשְׂאָר לְדוֹרוֹת אַף לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ לְעֵילָא וּלְעֵילָא, עַיִן שָׁם, מֵהַ שְׂפָתוֹב עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף", הֵינּוּ מִשֶּׁה הוּא הַדְּעַת וְהַתְּקַשְׁרוֹת אֶל יוֹסֵף שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, וְאִזְ כִּבְרָ הָיָה אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, כִּי "וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף", עַיִן שָׁם; וַיֵּשׁ עוֹד דְּבָרִים בְּגוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיף עַל פְּנֵי הַכְּתָב.

לְעַת עֵתָה חֲזַק וְאַמֵץ, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פְּנִים מֵהַיּוֹם הַזֶּה, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ הָעֵקֶר — שְׁמִירַת הַמַּחֲשָׁבָה, שְׁזֶה הָעֵקֶר וְכוּלָּל הַכֹּל, וְלַחֲשֹׁב תָּמִיד רַק בְּתוֹרָה וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְיַחַד יַחּוּדִים קְדוּשִׁים אִם תִּזְכֶּה, וְאִזְ טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

ותשתדל לומר בערב ראש השנה את ה"תקון הכללי", ולציר
 בדעתך כאלו אתה עומד על ציון רבנו ו"ל באומן, ומחשבה טובה
 הקדוש-ברוך הוא מצרפה למעשה, גם תראה להתבודד הרבה להשם
 יתברך, והעקר — ודוי דברים על כל השנה, ותן מעות לפדיון,
 (הינו לדברי רבנו ו"ל, כמו: להתחזקת בית המדרש או הדפסת ספריו
 הקדושים), ותזכה שימתקו ממך כל הדינים.

ותשתדל מאד שיהיה לך שמירת הדבור בשני הימים של ראש
 השנה הקדוש, כמו שהזהיר רבנו ו"ל, ולחשב מחשבות קדושות,
 שהשם יתברך ייטיב עמנו ויעזר לנו, וגם צריכים לכפות הרבה
 בראש השנה בדמעות שלישי, גם צריכים להיות בשמחה בראש
 השנה, ולרקוד הרבה פעמים, מלבד הלילה הראשון של ראש השנה,
 שאז אין נוהגים אנשי שלומנו לרקוד, ויש בזה כמה טעמים כמוסים,
 ומחמת טרדותי הרבים אקצר עכשו באישון לילה, וצריכים להכין
 עצמנו לאמירת "זכור ברית", על-בן אקצר וכל טוב וחתומה טובה
 לאלתר לחיים טובים, ותזכה למצא את זיוגך בזו השנה, אם ירצה
 השם, בזכות רבנו ו"ל.

ידידה הדורש שלומך...

קנח.

בעזרת השם יתברך, ערב ראש השנה ה'תשכ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, השותה בצמא
 מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... גרו יאיר.

אחי היקר, חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת כי השם עמך, אתה ואצלה, ולמען השם, אל תפל בדעתך משום דבר שבְּעוֹלָם, כי בהכרח שיעבר על כל איש כִּשְׁר, והעקר לחזק עצמו ולחטף בכל יום נקדות טובות: מעט תורה, מעט תפלה, מעט התבודדות ומעט צדקה וכו', ולזכור מה שאמר רבנו ז"ל: "אביסל איז אויף גוט"א.

ועכשו נכנסת שנה חדשה, אזי צריכין להשתדל להתחדש מחדש בעבודת השם יתברך, הן ברבוי התבודדות בכל יום, והן בלמוד התורה הקדושה, ששתחיל כמה שעורים: תנ"ך, משניות, גמרא, שלחן ערוך, מדרשים וספרי הזהר הקדוש, ובפרט ספרי רבנו ז"ל, העולים על הכל, ומכל אלו השעורים תשתדל ללמד בכל יום מעט ועוד מעט ואל תסתפל לאחוריה, רק תלמד על-פי דעתו של רבנו ז"ל, לסיים את הספר מראשו לסופו כמה וכמה פעמים כל ימי חייה, ואף אם אתה שוכח מה שאתה לומד, מה בקך, כי הלא לעתיד יזכירו לך כל מה ששלמדת, כמבאר כל זה בדברי רבנו ז"ל (בשיחות הר"ן, סימן עו), וכן תשתדל להתפלל בכל יום התפלות הקדושות בכונת פרוש המלות על-כל-פנים, ומה טוב ומה נעים לקבל על עצמך מהיום והלאה לבל יחסר לך לילה בלי "תקון חצות", כי הוא ענין נורא ונשגב ומועיל מאד להשגה ולפתיחת המחין והדעת, ועל כלם שתשפך את נפשך בשיחה זו תפלה והתבודדות — לפרש כל שיחתך אליו יתברך, כל מה שעובר עליך בכלל וכל מה שעבר עליך בזה היום בפרט, ותזכה להיות ממארי דחושבנא^ב.

ועקר הכל — לבל תפל בדעתך, אם אתה רואה שהולך לך שלא כסדר, כי הכל לנסות אותך, וגם צריך לקיים מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): כשהולך לאדם שלא כסדר, ידע שיש לו גדלות וישפיל עצמו, וכל הצרות והיסורים שעוברים על

(א) מעט גם-כן טוב.

(ב) מבצלי החשבון.

הָאָדָם הֵם רַק מַחְמַת שְׁחַפֵּץ בְּכבוֹד וּבְהַתְנַשְׂאוֹת וְכוּ', וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם
בוֹרֵחַ מִהַכְּלִי הַכְּלִים הָאֵלוּ, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים יוֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם,
וּמְכַל שֶׁכֵּן מֵה שְׂזוּכָה בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

יְדִידֵי הַיְקָר! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע וּלְהַתְקַרֵב אֶל
אוֹר בְּזֶה הַמְּאִיר בְּכֹל הָעוֹלָם, אוֹר גְּנוּז וְנֻעַלֵם מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית,
וּבְאֵמַת אֵי אֶפְשֶׁר לְצִיר לְעֲצֵמְנוּ בְּעוֹדֵנוּ בְּגוֹפְנוּ הַגִּשְׁמִי מֵעֲלַת וּגְדֵלַת
רַבְּנוּ ז"ל, וְכֹל מֵה שֶׁהָאָדָם מְרַבֵּה בְּהַתְבוֹדְדוּת, יוֹתֵר נִמְשָׁף עָלָיו
אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ'.

וְעַקֵר הָעֶסֶק שֶׁלְנוּ צָרִיף לִהְיוֹת — לְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמַת
בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בּוֹ תְלוּיָהּ תִקְנוֹת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת,
וּלְהַפֵּף הַבְּעַל-דָּבָר וְהַסֵּמ"ף-מ"ם חוֹרְקִים שְׁנַיִם מְאֹד עַל זֶה, וּמוֹנְעִים
בְּכֹל מִיָּנִי מְנִיעוֹת, כִּי כָּל הָעֲנָיִן הוּא עֵצֶם בְּגוֹרָנָם, וְהֵבֵן.

וְעַקֵר הַפְּרִסוּם לְצְדִיק הָאֵמַת הוּא עַל-יְדֵי הַדְּפִסַּת סְפָרָיו
הַקְּדוּשִׁים, וּלְקַיֵּם "יְפוּצוּ מֵעִינֵתֶיךָ חוּצָה" (מְשָׁלִי ה, טז), הֵינּוּ לְדָלוֹת
וּלְהַשְׁקוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִהַנַּחֲל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁר תּוֹרוֹתָיו וְשִׁיחוֹתָיו מְחַיִּים וּמְחַזְקִים אֶת כָּל הַנַּפְשׁוֹת מֵהָאֲזוּב,
אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבָּנוּן, וַיַּעֲזְרֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְזִכּוֹת לְזֶה,
אֲז אֲכַנִּיס עֲצָמִי, רֵאשִׁי וְרַבִּי בְּעֲנָיִן הַנּוֹרָא הַזֶּה — לְהַדְּפִיס וּלְהַפִּיץ
סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּכְזוֹ הַשְּׁנָה הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה אֲנִי מְקַוֶּה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂאֲדָפִיס סֵפֶר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, וְצָרִיכִים לְרֵאוֹת לְחַבֵּר
עוֹד סְפָרִים עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל מִמְּעַלַּת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדְדוּת,
וְעוֹד לְקוֹטִים רַבִּים מִמְּעַלַּת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'.

וּמַחְמַת טְרוֹדוֹת הַיּוֹם, כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה, עַל-כֵּן
אֶקְצֹר וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, שְׁנִתּוֹעֵד וּנְדַבֵּר בְּיַחַד אוֹדוֹת הָעֶסֶק הַקְּדוּשׁ
הַזֶּה, לְעַת עֲתָה חֲזַק וְאֲמֵץ וְתַהֲיֶה בְּשִׁמְחָה, "כִּי חֲדוֹת ה' הִיא

אֲשֶׁר   קִנֵּט   בְּנַחֵל   רִצָּג

מֵעֲזֹכֶם" (נחמיה ח, י), שָׁזָה נֹאמֵר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

יְדִידָךְ בְּלֵב וְנִפְשׁ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קִנֵּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה ה'תשכ"ה.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יְרִדְפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהֲבָוִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא
מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבָךְ הַקָּצֵר קִבְּלָתִי, וְנִהְיִיתִי מְאֹד מִצְחוּת לְשׁוֹנֶךָ, אֲשֶׁר מְתַבְּלָת
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הָעוֹלָיִם עַל כָּל הַלְמוּדִים, וְעַל יָדָם נִזְכָּה לְהַתְעוֹרֵר
בְּאֵמַת לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבַעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
עֲבוּדָה — זֹאת תְּפִלָּה, שָׁזָה הָעֵקֶר — לְשַׁפְּךָ נִפְשָׁנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּתַפִּלָּה וּבְתַחֲנוּנִים בְּכָל יוֹם, וְרַק זֶה הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד).

וּמַחֲמַת טְרִדוֹת הַיּוֹם אֶקְצֹר, וְאֲנִי מְקַנֶּה שְׁתַּהֲיֶה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם,
בְּקִבוּץ שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמַחְנֶכֶם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִזְכָּה
לְהַתְחַדֵּשׁ מִחֲדָשׁ.

כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרֶךָ שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים.

יְדִידָךְ...

ק.ס.

בעזרת השם יתברך, ערב ראש השנה ה'תשכ"ה.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר, השותף בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

דע לך, שנסכם בדעתי להדפיס תכף-ומיד אחר הימים הנוראים את הלכות הונאה ג' שבלקוטי-הלכות בקונטרס מיוחד, כמו שגדבר בינינו, ויהיה נקרא: 'ספר ה'דרף התשובה"' כרצונך, ואם יהיה נשאר ניר חלק אוסיף לזה עוד כמה ענינים מספרי רבנו ז"ל, כמו ה"קצור-לקוטי-מוהר"ן" על התורה "קרא את ה'ושע" (סימן ו), ואקנה שמהספר הזה תהיה התעוררות גדולה בעולם בפרט אצל בני הנעורים, כי הוא התחזקות גדולה ונוראה בפרט לעניני תפלה, וכל זה נסכם בדעתי כשראיתי, שאחר שדברנו והראיתי לך את ההלכה הזאת, נתעוררת מאד, ונתחדשת לטובה, כמו שאמרת לי, שאתה עברת על זה כמה פעמים, ואתה מחזק עצמך בזה, כן ראוי לנו להתעורר ולהתחזק על-ידי דברי רבנו ז"ל, ויש בדעתי עוד להדפיס הרבה ספרים, הן הנדפסים דהינו — ספרי רבנו ז"ל ומוהר"ן" ו"ל, והן לקוטים חדשים, ולקיים באמת (משלי ה, טז) "יפוצו מעינתיהך חוצה" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד).

לעת עתה חזק ואמץ מאד בתורה ותפלה והתבודדות. כתיבה וחתמה טובה בספרן של צדיקים גמורים...

ירדך...

קסא.

בעזרת השם יתברך, בין פסה לעשור ה'תשכ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, ידידי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

ידידי היקר! באתי להודיעך, כי לא רציתי לומר לך היום בעל-פה מכמה טעמים כמוסים, אשר לא טוב עשית בזה שדברת על הכלל וכו' וכו', כי לא זה דרך רבנו ז"ל — לדבר, ואף על הגרועים מאד; אדרבה צריכים להשתדל בכל מיני עצות לקרב ולא לרחק, חס ושלום, כי גם אנחנו בתחלת ההתקרבות היינו דומים להם ממש, ואולי עוד יותר גרועים, ואפלו עכשו עדין אין פנינו יפות כלל כרצון רבנו ז"ל, כאשר יודע כל אחד בעצמו, ואדרבה אם רואים עוברי רצונו יתברך, צריכים להצטער מאד מאד בלבבו, ולבקש מאתו יתברך בשעת ההתבודדות, שימחל להם, ויגלה עיניהם, ויקרבם אל מקור הקדשה, ו"תמו חטאים מן הארץ" וכו' (תהלים קד, לה), כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות י.).

ודע לך שצריך לדון את חברו לכף זכות, ואף שנדמה שיש כמה פגמים אצלו, צריך לידע שאין יודעים כלל מהנעשה עמו, וידע לך ששמעתי פעם מאנשי שלומינו, שמוהרנ"ת ז"ל אמר פעם על עצמו במעשה של הבעל תפלה (ספורי-מעשיות, מעשה יב), אשר רבנו ז"ל הוא הבעל תפלה של המלך, (הינו מלך מלכי המלכים הקדושים-ברוך-הוא), ואני הוא המליץ, כידוע מה שאמר פעם, שיש לו ללמד זכות אפלו על הגרוע שבגרועים, ואם הנה כותבם היו נכתבים על כמה בוגזא.

על-כן, אחי, יקרתי, כלך מדרך זו, רק תרבה ותפציר בתפלה,

שְׁנֹזְכָה שְׁכַל יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ לְמוּטָב, וַיִּשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּאֵמֶת, "וְהִיָּה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט).

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּלְךָ ה'תשכ"ה.

אֶף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַבְרָהָם הַיֵּקָר, הַמְשַׁתְּוֹקֵק מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן שְׁמֵי־אֵל נְחִית, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֲחִי הַיֵּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעֶבְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ — תּוֹרָה וְתַפְלָה, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, בְּנֹדְאֵי סוּף כָּל סוּף יִרְחִיב לְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּזֻכוֹת רַבָּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר: "דּוֹפֵיט אוֹיֵף מֵיִנֶּע כַּחוֹת אֵיךְ הָאֵב בְּרִיִּטְע פְּלִיִּצְעֵס"א.

וְהַעֲקָר אָנִי שְׁמַח מְאֹד שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת בְּקַבּוּץ הַקָּדוֹשׁ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמַר רַבָּנוּ ז"ל, שְׂרָאוּי לְשְׂמַח כָּל הַשָּׁנָה, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁשֵׁם נַפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵינוּ, רַק קִרְבָּנוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת הַקָּדְשָׁה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר בְּעֶבְרַת הַשְּׂמֻחָה, כִּי הֵיא עֲקָר הַכֹּל בְּעֶבְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׁאָמַר פֵּעַם מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְר' עוֹזֵר מְאוּמָן: כֶּף קַבְּלָנוּ מִרַבָּנוּ ז"ל: דָּעַר עֲקָר אִיז פְּרִיִּלְעָךְ אֹן פְּרוּם אוֹיֵב, וְאֵל תִּשְׁמַע לְדַבְּרֵי הַכַּעַל-דְּבַר הַמַּתְלַבֵּשׁ

(א) תִּסְמְכוּ עַל כַּחוֹתֵי, יֵשׁ לִי כַּתְּפִים רַחְבּוֹת.

(ב) הַעֲקָר — שְׂמֻחָה, וְיִרְאֵה גַם.

עצמוּ בְּמַצּוֹת, שְׂיִוְתֵר טוֹב לְהִיּוֹת בְּלֵב נִשְׁבֵּר, כִּי עַל-יַד־יָזָה יָבוֹא אַחֲרֵי-כֵן לְעַצְבוֹת וּלְמַרָה שְׁחוּרָה וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָן, כִּי הָעֵקֶר צְרִיכִים לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה, וּלְחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ נְקִדּוֹת טוֹבוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאֵל תִּתְפַּחַד שֶׁתָּבוֹא עַל-יַד־יָזָה לְגֵאוּהָ, אֲדַרְבָּה כָּל שְׁתַּרְבָּה יוֹתֵר בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר תִּתְרַחֲקֶנָה מִמָּה מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַבָּל, כְּבוֹד וְהִתְנַשְּׂאוֹת, שֶׁהֵן תּוֹלְדוֹת הַגֵּאוּהָ.

חֶזֶק וְאַמֶּץ, וְעֲשֵׂה אֶת שְׁלֹף — לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם, וּתְפִלָּה בְּכּוֹנֵה, וּמַעַט לְפָרֵשׁ שִׂיחָתָךְ בְּכָל יוֹם, מִנְתִּינַת צְדָקָה בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידָךְ...

קסג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וְיִלְךְ, בֵּין בְּסֵה לְעֲשׂוֹר ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּבְקִצּוֹר אָשִׁיב לָךְ, כִּי אֵין אָנִי מִתְעַרֵּב בְּכָל זֶה, וְתַעֲשׂוּ הַטּוֹב בְּעֵינַיִכֶם, וְדַעְתִּי הִיא רַק לְעֵסֶק וּלְפָרְסִם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, עַל-יַד־יָדֵי הַדְּפֹסֶת וְהַפְּצַת סְפָרָיו וְדַעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְעַל-יַד־יָזָה תִּתְקַרֵּב הַגְּאֻלָּה וְכוּ', וּבְשִׁבְתָּ זֶה בְּלִמְדָנוּ סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת אַחֵר הַתְּפִלָּה בְּבִקּוֹר בְּמַעֲשֵׂה הָרֵב וּבֵן יָחִיד (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ו'), נִפְלֵ לִי בְּדַעְתִּי רָמֵז, כִּי הֵלֵא הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית וְשִׁיכָת אֶל כָּל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת וְכוּ', עַל-כֵּן גַּם זֶה הַמַּעֲשֵׂה שִׁיף אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, הוּא בְּחִינַת הַמָּאוֹר הַגְּדוֹל, וְכָל אֶחָד הוּא בְּחִינַת הַמָּאוֹר הַקָּטָן, וְאֵם יִתְיַחְדּוּ

דְּהִינוּ שְׂזִכּוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל זֶה הַצַּדִּיק, אֹז תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה, הִינוּ גְּאֻלַּת
הַנֶּפֶשׁ בְּפִרְטוּיּוֹת "קִרְבָּה אֶל נִפְשֵׁי גְּאֻלָּה" (תהלים סט, יט), וְעַל זֶה חָרַק
הַסֵּם "דִּמ"ם אֶת שְׁנָיו, וּמִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים,
יְרִידוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת כַּמוֹכֵן לְמַעַיִן בְּפָנִים, וְהַעֲקָר מוֹכֵן שֵׁם, אֲשֶׁר
הַעֲקָר לְהַתְּוַעַד עִם אֲנָשֵׁי הַצַּדִּיק, שֶׁהֵם הַמְּיַעֲצִים לוֹ שִׁיתְקַרֵּב אֶל זֶה
הַצַּדִּיק, אֹז יִרְגִישׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ וְכוּ'.

וְגַם בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבָרוֹ מֵהַתּוֹרָה בְּסִימָן קכג (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א'), שֶׁהַעֲקָר וְהִיָּסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ הוּא הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק
הָאֱמֶת, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה לְצִיַּת, עֵינֵן שֵׁם.

וּמִי שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּעֵינֵן אֱמֶת מְבַלִּי לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, יִבִּין אֶת
הָאֱמֶת וְהִיָּכֵן הָאֱמֶת וּמֵהִי הָאֱמֶת, "וְה' אֱלֹקִים אֱמֶת" (יְרֵמְיָהוּ י, י').

יְדִידָהּ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

קסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין פְּסָה לְעֶשׂוֹר ה'תשכ"ה.

שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ לִידִידֵי, אֶהוּבֵי, מִחֲמַד נִפְשֵׁי, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא
מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֹאִיר.

אֲחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּנִקְרַת יְהוּדִתָּךְ, וְאֵל תִּפֹּל
בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, וְכָל
נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בָּךְ הִיא יְקָרָה מְאֹד אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּפְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ
מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מִמֶּנּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם

אָשֶׁר   קִסָּה   בְּנַחֵל   רִצֵּט

יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים,
כִּי זֹהֵי לָנוּ זְכוּת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה, שְׂזַכֵּינוּ לַיַּדַּע מְאוּר הָאוֹרוֹת הַזֶּה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְכִפּוּנִים
שׁוֹחֲקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְתִרְגֵּיל עֲצָמְךָ
בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה — לְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם כָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִבְקֶשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שְׂיַעֲזֹר לְךָ וַיִּקְרַב אוֹתְךָ;
וְתִרְבֶּה בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, שְׂמִסְגָּלַת מְאֹד לְתִשׁוּבָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), גַּם תִּרְאֶה לוֹמַר בְּכָל
יוֹם לְקוּטִי-תְּפִלוֹת, וְהַכֹּל אֵךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה הִיא כְּלָלִיּוֹת
הַקְּדוּשָׁה.

יְדִידְךָ...

קִסָּה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסִדֵּר וְנִלְךָ ה'תשכ"ה.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יְרַדְפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא
מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי עֲכָשׁוּ, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד. מָה אֲסַפֵּר לְךָ, תְּהִלָּה
לְאֵל עֶבֶר עָלֵינוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ יָפָה מְאֹד, הֵינּוּ שֶׁהִיוּ הַרְבֵּה
מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִכַּפָּה מְקוֹמוֹת רְחוֹקִים, וּבָאוּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ לְקַבּוּץ
הַקְּדוּשׁ, וְלְמַדְנוּ הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְרַקְדְּנוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּאַרְיִכוֹת
גְּדוּלָה, גַּם הִיוּ הַתְּפִלוֹת בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַבָּה מְאֹד כְּדֶרֶךְ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
בְּפָרֵט בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמָה גְּדָלוֹ חֶסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּזֶה הָרֵאשׁ
הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ, זָכָה אָבִי, מוֹרִי, שִׂיחִיָּה נֹצֵחַ, וּבָא אֵל הַקַּבּוּץ הַקְּדוּשׁ,
וְהַתְּפִלָּה אֲתָנוּ יַחַד, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כְּבָדוּ אוֹתוֹ הַרְבֵּה — בְּתַקִּיעַת

שׁוֹפֵר וּבִתְפִלַּת מוֹסֵף, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲשֶׁר עַד כּוֹה עֲזַרְנִי, כֵּן נִזְכָּה
שְׂיִתְקַרֵּב בְּאַמַּת אֵל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּמִי הָאָמִין זֹאת וְכוּ', וּמִחֲמַת
שְׂבָקָרוֹב אֲתֵרָאָה עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים, עַל-כֵּן אֶקְצֹר, וְלַעַת עֲתָה
חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד בְּתַפִּלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת בְּכָל יוֹם, וְתִשְׁפֹּף שְׂיִתְחַדֵּךְ אֵלָיו
יְתַבְרַךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת רַק בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת.

יְדִידֶךָ...

קסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ ה'תשכ"ה.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל
נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ
הָאָמַת שְׂקַבְלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר יְסוּד דַּעַתוֹ הוּא תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי זֶה הָעֵקֶר, וּבְלִי זֶה הָאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל
מְאֹד, וְזֶה עֵקֶר הַחַיִּים, כִּידוּעַ לְמִי שְׂכָבֵר הַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּזוּה, כִּי דְרָךְ
כָּל הָעוֹלָם כָּשָׂאִין לוֹ חֵבֵר אֶפְלוֹ בְּמִלֵּי דְעֵלְמָא, יְכוּל לְהַשְׁתַּגֵּעַ,
כִּי אֵינוּ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת עִם הַזְּמַן, וְהוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ, אֲכַל מִי
שְׂזוּכָה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל וְעוֹסֵק בְּהִתְבּוֹדְדוּת בְּכָל יוֹם, עַד שְׂכָבֵר
הַתְּרַגֵּל לְזוּה מְאֹד, עַד אֲשֶׁר כָּבֵר אֵינוּ יְכוּל לְהִיּוֹת בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת,
הוּא חֵי חַיִּים נְצַחִים מִמֶּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲדוֹרְבָה הוּא חֲפִץ מְאֹד
לְפָרֵשׁ מִבְּנֵי-אָדָם וְלְהִיּוֹת בְּבִדְיוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יְבַלְבְּלוּהוּ בְּנֵי-אָדָם,
וְגַם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, מְקַשֵּׁר וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, וְזֶה
עֵקֶר הַחַיִּים.

וכן שמעתי מאיש אחד שספר, שכשהיתה מלחמת העולם השנייה, ונתפלבל כל העולם פידוע, ובעוונותינו הרבים, נהרג שלישי מעמנו בני ישראל, ומי שזכה למלט נפשו וברח מהערים ליצרות, היו הרבה שנצלו על-ידי-זה, אף מספר אשר הרב מתו ביצרות ובשדות מהטעם הנ"ל, שהיו לכד ביצר ובשדה, ולא היה להם עם מי לדבר ואל מי לפנות, ועל-ידי-זה מתו, והרבה נשתגעו, אף אנשי שלומנו שפרחו ליצרות ולשדות להם ממש נתהפכה כל הגלות לגאולה, כי בלו ימים וחדשים בעמקי היצרות, ושפכו שיחם ותפלתם בהתבודדות, וממש חיו חיים טובים ומתקים בתוך תוך הצרות, וכל זה שמעתי מאיש אשר היה שם וראה את כל זה.

מה אמר לך, חברי, אחי כלבכי, כל זמן שהאדם אינו עוסק בהתבודדות, ואינו מקשר אל השם יתברך, אזי הוא נע ונד בארץ, ועובר עליו מה שעובר, ותכף-ומיד פשהאדם בורח אל השם יתברך ועוסק בכל יום כמה שעות בהתבודדות, הרי זה חי חיים נצחיים. ומחמת טרדותי הרבים אקצר, אף שרציתי להאריך לחזקתך ולאמצך להתבודדות שזה העקר, וזה עקר דעת רבנו ז"ל, ובלי זה אין להתקרבות שום טעם וריח, ורחוק מאמונה ובטחון וכו' ומכל המדות הטובות, כי ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מהכל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נה).

...דידך...

קסז.

בעזרת השם יתברך, אסרו חג, יום רביעי לסדר בראשית ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, אחי, חברי היקר לי מאד, הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, השותה בצמא מהנחל נובע מקור

חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקַר קִבְלָתִי זֶה זְמַן רַב, וְתֹאמִין לִי, שְׂכַבְרֵךְ הַרְבֵּה פְּעָמִים
הֵייתִי מוֹכֵן לְכַתֵּב לְךָ מִגִּדְלֵי אֶהְבְּתָנוּ הַיְשָׁנָה, אִף רַבּוֹ הַמְּנִיעוֹת עָלַי
בְּעֵתִים הַלְלוּ, וְתַהֲלֵה לְאֵל, עֲבָרוּ עָלֵינוּ הַיָּמִים הַנוֹרָאִים בְּשִׂמְחָה,
שְׂהֵינּוּ בְּיַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, הַמְּקַרְבִּים לְנַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבִפְרֹט בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה הֵינּוּ בְּשִׂמְחָה רַבָּה
מְאֹד, וְרַקְדָּנוּ פְּמָה שְׁעוֹת, וְתַהֲלֵה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עַל מָה לְשִׂמְחָה,
שְׂשַׁקְרָבְנוּ אֵל כְּלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְזָכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה,
הַמְּעוֹרָר אוֹתָנוּ לְתַכְלִיתָנוּ הַנִּצְחִית, לְכָל נִישָׁן יָמֵינוּ וְשִׁנוֹתֵינוּ וְכוּ'
וְכוּ'.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרֹט
עֲכָשׁוּ שְׁנִכְנֹסוּ וּבִאֵו יָמֵי הַחֲרֹף וְהַלֵּילוֹת אַרְבָּעִים מְאֹד, יֵשׁ לְעִסְק
הַרְבֵּה בְּשִׂיחָה — זֶה תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, וְלִקְיָם מֶה שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
עַל-פִּי: "הַנִּעֹר בְּלִילָה" (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב).

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶיךָ, שְׂזָכִיתָ לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתַתְּפַלֵּל
הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂתִזְנֶנָּה לְהַתְּיָשֵׁב שָׁם, וְלְכָל תַּצְטַרֵּף לְחֹזֵר, כִּי
כָּל תִּקְוַתָּנוּ וְתִקְוַת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הִיא — סוֹף כָּל סוֹף לְחֹזֵר לְאֶרֶץ
הַקְּדוּשָׁה וְכוּ', וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְלָכַת בְּכָל פֶּעַם עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים,
וְתַעֲסֵק שָׁם הַרְבֵּה בְּהַתְּבוּדָה וּבַתְּפִלוֹת.

חֲזַק עֲצָמְךָ מְאֹד בְּאַמוּנַת חֲכָמִים — לְהֹאמִין בְּגְדוּלֵי אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵינוּ, שְׂהֵם קְדוּשִׁים וְעֲלִיוֹנִים, וְרוּחַ הַשֵּׁם שׁוֹרָה בָּהֶם, וְהַתְּמַד
מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַכְּלוּלִים מִהַכֵּל, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצַּח.

חֲבִרְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד ...

אַבְקֵשׁ מִמֶּךָ שְׂתַכְתֵּב לִי בְּאַרְיִכוֹת כָּל מָה שְׂעֵבֵר עָלֵיכֶם, הֵינּוּ

אָשֶׁר   קִסָּח   בְּנַחֲל   שֶׁג

אָצֵל כָּל־לֵיּוֹת אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיָמִים קְדוֹשִׁים אֱלוֹ, וּבִפְרֹט בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
הַקְּדוֹשׁ וּבִיּוֹמָא דְהִילּוּלָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, גַּם אֲבָקֶשׁ מִמֶּךָ שֶׁתִּכְתַּב
אֵילוֹ סְפָרִים מְדַפְּסִים עֲכָשׁוּ אֲצִלְכֶם.

וּדְרִישׁת שְׁלוֹם מַחְבְּרֶךָ הַיְקָר... שְׂיַחְיֶה נְצַח, וּמְסִרְתִּי לוֹ אֵת כָּל
הַמַּכְתָּבִים שֶׁשְׁלַחְתָּ לוֹ עַל יָדִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קִסָּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נַח ה'תשכ"ה.

אֶף טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְחֻבְרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַמְשִׁתּוֹקֵק לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִהְתַּקְרָבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶהוּבִי, חֻבְרֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּהַתְמַדָּה
רַבָּה, וּבִפְרֹט בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדָה כַּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְגַם
תְּהִיָּה בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר גַּם זֶה עֵקֶר גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִז
טוֹב לָךְ לְנַצַּח, וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא לְשִׂמְחָה, כִּי אִם עַל
יָדֵי מְלֵי דְשִׁטּוֹתָא דִּיקָאָא (עֵיִן לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד), מִתְקַן
הַצְּרוּת הַרְבּוֹת וְהַמְרוּת שְׁעוֹבְרוֹת עַל זֶה הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וְהָעֵקֶר
לְהִשְׁתַּדֵּל לְחֻטֵּף טוֹב בְּכָל יוֹם כְּפִי מֵהַ שְׁתוֹכֵל שְׁעוֹרִים קְבוּעִים,
וּשְׂמִירַת הַדְּבוּר עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמִחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ אֲקַצֵּר.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נח ה'תשכ"ה.

אך טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר, השוטה בצמא מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

הנה מכתבך קבלתי זה כמה שבועות, ולא היה לי הפנאי להשיבך וכו'. ואודות עסקנו, דע לך, ידידי, חביבי, שאין יודעין כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל וכו', והענין הוא עמק עמק מי ימצאנו, כי באמת האדם אינו יודע כלל בזה העולם איפה הוא אויחו, כי זה מעקרי הבחירה בידוע, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים ז"ל: "שאינ אתה יודע מתן שכרן של מצוות" (אבות ב, א), כי מה שנתחשב לאדם דבר קטן, באמת למעלה למעלה בעולמות העליונים נעשים מזה דברים גבוהים מאד, וכמו שמוכא בזהר הקדוש: "כי לית רעותא טבא דאתאביד"א וכו', הינו שאפלו רצון בעלמא נעשה מזה דברים גבוהים למעלה, ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו עצם מעלת הרצון והכסופים, שזה עולה על הכל, כי באמת רצון הוא מעתיק דעתיקין בחינת פתח, [אשר זו היתה מדרגת רבנו ז"ל למעלה למעלה ברום גבהי מרומים, "תורת השם" ו"תפלת השם", כמו שמוכא בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן כב), עין שם, וידוע שבמקום שהאדם אויחו, משם הוא מדרב ודו"ק], וגמר השיחה הוא, על-כן אסור לאדם לפל משום דבר שבעולם, אפלו עובר עליו מה שעובר, כי אין יודעין כלל וכלל לא, ואין שום יאוש בעולם כלל וכלל, והעקר לכלי לזאש עצמו מצעקה ושועה, לזעק ולהתחנן לפניו יתברך ברחמים ובתחנונים איך שהוא (עין כל זה בשיחות הר"ן, סימן א), וזה העקר, ולמען השם, לטובתך הנצחית תקיים את כל הנ"ל,

אָשֶׁר קַע בְּנַחֵל שֶׁה

וּתְקַבֵּעַ לָךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קַע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי — עֶרְב־שַׁבָּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי נַח ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד, הָאֲבֵרָךְ הַתְּמִים וּמִתְמִיד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שְׁקִבְלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיֶה נַצַּח.

מִכְתָּבְךָ הַיִּקָּר בְּשִׂמְחָה קְבֵלְתִּי הַיּוֹם, אִף מִחֲמַת נְחִיצוֹת הָעֲנָן, אֲשִׁיב לָךְ מִיָּד, אִף שְׂאִין דְּעֵתִי צְלוּלָה עֲכָשׁוּ, וְהַטְרָדוֹת רַבּוּ מְאֹד וְכו'.

וְהִנֵּה בְּאֲמַת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עֵבֵר עָלֵי מִמֶּשׁ, וְעַקֵּר הָעֲצָה עִם אֲשֶׁתְּךָ הוּא רַק בְּדִרְךָ שְׁלוֹם, כִּי זֶה יְסוֹד וְעַקֵּר הַכָּל בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת — שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם־בֵּית, וְכִמּוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהַבְּעֵל־דָּבָר רוּצָה לְקַחַת עֲצָמוֹ עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, עַל־כֵּן מִזְמִין לָהֶם מִחֲלָקַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים, חֵס וְשְׁלוֹם, לְפָרוּד וְכו', אֲבָל אוֹדוֹת חוֹתְנֶךָ הַמִּתְנַגֵּד הַמִּצֵּץ לְזוּגְתְּךָ תְּמִיד נִגְדָּךְ, בְּגִלְלֵי שְׂאֵתָה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, לְמַעַן הַשֵּׁם, לְכָל יְהִיָּה לָךְ עֲמוֹ מְנַע וּמִשְׂאָ, וְתֹאמֵר לָהּ שְׂאִינְךָ חֲפֵץ לְלָכַת אֵלָיו בְּשׁוּם אִפֹּן שְׁפָעוּלָם, וְתִהְיֶה תִקְיָךְ בְּדַעְתְּךָ בְּעֲנָן זֶה, שְׁעַל־כָּל־פְּנִים לְכָל תִּלְךָ אֲצִלוֹ לְשִׁבְתוֹת וְלִיָּמִים טוֹבִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִהְיֶה לָךְ שְׂיָכוֹת עֲמוֹ, אִף לְפָנֶיךָ אֵל תִּדְבָּר בְּשׁוּם פֶּעַם עַל אֲבִיָּה וְכו'.

וְהַעֲקֵר תִּשְׁפָּךְ שְׂיִחְתְּךָ וְתִפְלֵתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִהְפֹךְ רְצוֹנָה

לרצונך, וישׁרה שלום ביניכם, ולכל תהיה מתנגדת לדבר רבנו ז"ל, אדרבה שתהיה לך לעזר בעניני רבנו ז"ל, וכבר היה כף אצל רב אנשי שלומנו, שבתחלה היתה להם התנגדות רבה מבני ביתם, ולבסוף — בעקר על-ידי תפלה, נתהפכו ועזרו הרבה לכעליהן בעבודת השם יתברך, ועזרו אותם בכל לילה לחצות וכו', אקנה שגם אצלך יהיה כף, ועל-ידי-זה תהיה מפלה גדולה לחותנך המתנגד היונק מהמתנגד הגדול... והבן.

והעקר חזק עצמך בשמחה רבה ואל תתפחד כלל, ומכל שפן שלא תמשיך עליך פחדים יתרים, כי סוף כל סוף מה יכול לעשות לך אפלו בגשמיות, כי אין אתה נהנה ממנו אפלו בשנה פרוטה מכל שפן ברוחניות, סוף כל סוף יהיה לו ולכל משפחתו ולכל אבותיו ואבות אבותיו תקון רק על ידך, על-כן, למען השם, אל תתפחד, ותהיה בשמחה, והעקר בעזות דקדשה.

הדורש שלומך...

קעא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך-ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר, השותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... שייחיה נצח.

דרישת השלום קבלתי, ושמחתי פעל כל הון שהנך מחזיק בתוך, ושוקד על דלתות ספרי רבנו ז"ל, אשר זה העקר, ועל ידם תזכה לכל טוב אמתי ונצחי, וראה לשקד גם על שאר למודי התורה הקדושה, כידוע כבר, שעל-ידי למוד ספרי רבנו ז"ל נפתח הלב והדעת להבין גם בשאר הספרים הקדושים.

וְהַעֲקֹר שְׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ, שְׁיֵשׁ לְךָ עֲכָשׁוּ מְנִיעוֹת רַבּוֹת וּמַחֲלַקֵּת גְּדוֹלָה עֲלֶיךָ, הֵן מֵצֵד אָבִיךָ וְכֵן מִשְׁפָּחָתוֹ, וְכֵן מֵצֵד חַמִּיךָ וְכֵן מִשְׁפָּחָתוֹ, וְגַם זִוְגָתְךָ אֵינָה מְסַכֶּימָה עִמָּךְ, עַל-כֵּן עָקַר הַעֲצָה הוּא רַק לְבָרַח אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים שְׂיִרְחִיב לְךָ מִכָּל שׁוֹנְאֵיךָ, וְרַק זֶה עָקַר הַעֲצָה לַתֵּן לְךָ, אָף, לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תִּקְיִים "הוֹם לַה' וְכוּ" (תְּהִלִּים לז, ז) "וְהוּא יִפִּיל לְךָ כָּל שׁוֹנְאֵיךָ" (גִּטִּין ז), לְכֹל תַּכְנִס עִמָּהֶם בְּשׁוֹם וּכְפֹחִים, אֲדַרְבֵּה חֶזֶק וְתַהֲיֶה בְּשִׁמְחָה, שְׂזַכִּיתָ לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל בְּמַעֲמָד וּמַצָּב כְּזֶה, אֲשֶׁר הַשֶּׁקֶר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד וְכוּ".

וְתִרְאֶה לְבוֹא לְבֵית מְדַרְשֵׁינוּ "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב" בְּכָל פַּעַם, לְמַעַן תִּתְוַעַד תָּמִיד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְהֵם יַחֲזִקוּ וַיֵּאֱמָצוּ אוֹתְךָ לְכֹל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מֵשׁוֹם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמַר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל בְּכָל פַּעַם: "יִשׁוּבוּ הִמָּה אֵלֵינוּ וְאַנְחֵנוּ לֹא נָשׁוּב אֲלֵיהֶם", וְאֵל תִּפְחַד מֵשׁוֹם דְּבָר כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אִתְּךָ וְאַצְלָךְ, וּבְכַרְט שְׂאָנוּ חוֹסִים בְּצִלָּא דְמַהֲיִמְנוּתָא, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁנִכְפָּל בּוֹ "כִּי טוֹב", לְסַדֵּר לְךָ-לְךָ ה'תשכ"ה.

אָף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְחַבְרֵי הַיְקָר, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבָךְ קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד אֲנִי מֵצֻטְעַר עַל מְרִירוֹת לְבָבְךָ מֵהַשְּׁעוּבָר

עֲלִיךָ בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׁחֹלְקִים עֲלֶיךָ, וְהִנֵּה לְחִזְקֶךָ וּלְאַמְצָךָ, בְּיָדַי כָּל סִפְרֵי רַבְנוּ וְ"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם וּמֵהֶם לֹא תִזְוַע, כִּי הֵם יִחְזְקוּ אוֹתְךָ וַיֹּאמְצוּ אוֹתְךָ, וַיִּרְחִיבוּ וַיֹּאֲרִיזוּ אֶת דְּרָכְךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה וְכוּ', וְהִנֵּה כָּבֵד אֶמְרָתִי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהֵעֲצָה — לְדוֹם וְלִשְׁתַּק וְלִבְלִי לְעֲנוּת לְמַחְרָפֶיךָ דְּבָר, וְאַף שְׁכּוֹאֵב לְךָ מְאֹד, וְדַע וְהֵאמֵן שֶׁזֶה עֵקֶר תִּקְוֹנְךָ — "לְשִׁמְעַ בְּזִיווֹנוֹ וְלְדוֹם וְלִשְׁתַּק", וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְנַע הָרַע שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׁמָאֲלִי (עֵינֵי כָּל זֶה בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהֲרֵינִי, חֲלָק א', סִימָן ו'), וּמִדְּבָרֵי מוֹהֲרֵינִי וְ"ל מִשְׁמַע, שֶׁזֶה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל דְּבָר שֶׁמִּתְנַהֵּג לְאָדָם כְּנֶגֶד רְצוֹנוֹ, וְהוּא שׁוֹתֵק וְסוֹבֵל, וְאַף שֶׁבְּלָבוֹ כּוֹאֵב לוֹ מְאֹד מְאֹד, דִּהְיֵנוּ שֶׁהוּא בְּטִבְעֵיזוֹת כְּעֶפֶר, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — שִׁשׁוֹתֵק, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הָרַע שֶׁבְּלָבוֹ, וְהֵבֵן.

וְאֵיב אֶסְפֵּר לְךָ מֵהַ שְׁמִסְפָּר בֵּין אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁבָּא פְּעַם אֶחָד מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ לְר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְ"ל, וְהִתְאוּנָן מְאֹד, שֶׁאֲשַׁתּוּ מְקַלְלֵת אוֹתוֹ וְגוֹרְמֵת לוֹ הִרְבָּה צַעַר וּמְכַאֲוֵבִים, וּמִמֶּשׁ אֵינּוּ יָכוֹל לְהִיּוֹת בְּבֵיתוֹ אֲפֹלוּ שְׁעָה אַחַת, עַל-כֵּן בְּקֶשׁ מִמֶּנּוּ עֲצָה שִׁיתֵּן לוֹ, עֲנֵה ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְ"ל וְאָמַר: תְּצִיר לְעֲצָמְךָ "אֲזוּי וְוִי זִי רַעֲדֻט טְעַרְקִישׁ"א. דִּהְיֵנוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּמוֹ שֶׁאֵינּוּ מְכִינֵן אֶת לְשׁוֹנָה וְכוּ', וְזֶה הָאִישׁ, מְגַדֵּל אֶמּוֹנֵת חֲכָמִים שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, קָיָם זֹאת, וּמִמֶּשׁ לֹא שָׁמַע מֵהַ שֶׁצָּעֲקָה עָלָיו, וּמִמִּילָא לֹא עֲנָה לָהּ שׁוֹם דְּבָר, מֵאַחַר שֶׁדָּמָה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהִיא מְדַבֶּרֶת "טְעַרְקִישׁ"ב, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּק הַפֶּל, כִּי הָעֵקֶר לְבְלִי לְעֲנוּת לָהּ, וּמִזֶּה יוֹצֵאִים כַּמָּה תִּקְוֹנִים, קִדָּם — תִּנְצֵל מִפְּעַס וּמִמְחַלְקָת, וְשִׁנִּית — יִתְמַעֵט הַדָּם שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׁמָאֲלִי, וְשְׁלִישִׁית — יִכָּאֵב לָהּ יוֹתֵר עַל אֲשֶׁר אִתָּהּ שׁוֹתֵק, וּמִמִּילָא סוּף כָּל סוּף תְּשׁוּב וְתִתְחַרֵּט וְכוּ', וְכָל זֶה בְּדוּק וּמְנִסָּה, וְאִתָּהּ תִּרְבֶּה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְתִפְרָשׁ שִׁיחְתָּךְ אֵלָיו וְתִבְרָךְ וְתִהְיֶה בְּשִׁמְחָה רַבָּה, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, רַק

(א) כְּאֵלוֹ הִיא מְדַבֶּרֶת בְּשִׁפְהַ טוֹרְקִית.
(ב) טוֹרְקִית.

תְּהִיָּה בְּגִדְלוֹת הַמַּחִין.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קעג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב שַׁבַּת־קִדְשׁ, לְסֵדֶר לְךָ־לְךָ הַיְחַשְׁכָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצַמָּא
מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

דְּרִישַׁת הַשְּׁלוֹם קִבְּלָתִי, וְסִדְרָתִי הַפֶּל עַל נְכוֹן, וּבְכֹר הַיְיָתִי מוֹכֵן
לְכַתֵּב לְךָ זֶה שְׁלֵשָׁה יָמִים, אִךְ רַב טְרִדוֹתִי בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת
בְּעֵתִים הַלְלוּ — עֲצָרוֹנִי, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כָּכֹר אֲשֶׁר עַל כָּל דְּבָר
שֶׁבְּקִדְשָׁה יֵשׁ מְנִיעוֹת רַבּוֹת עַד מְאֹד, בְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ הַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבְכֹר ט בְּדְבָרִים הַנוֹגְעִים אֵלָיו וְ"ל,
עַל זֶה מְתַפְשֵׁט הַבַּעַל־דְּבָר לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבוֹ כִּידוּעַ לָנוּ, אִךְ כָּכֹר אָמַר
רַבֵּנוּ וְ"ל: אִיךָ הָאֵב אוֹיִסְגַּעֲפִירֵט אוֹן וְעַל אוֹיִסְפִירְעַן — נִצְחָתִי
וְאַנְצָח וְכו'.

וְדַע לְךָ, שֶׁהֵנְנִי מְתַכּוֹנֵן לְהַכְנִיס עֲצָמִי, רֵאשִׁי וְרַבִּי בְּהַדְּפָסַת
וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְהַעֲקָר לְמַכְרָם בְּזוֹל גְּדוֹל עַד מְאֹד
שִׁיחָה בְּמַחִיר שְׁוָה לְכָל נֶפֶשׁ, מִמֶּשׁ בְּכַמָּה פְּרוּטוֹת יוֹכְלוּ לְקַנּוֹת אֶת
הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלָנוּ, כִּי הַעֲקָר בְּהַשְׁאַרַת אוֹרוֹ הַקְּדוּשׁ הוּא עֲנִין
הַדְּפָסַת וְהַפְּצַת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְרַב אֲנִשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים אֲשֶׁר דְּבָרָתִי
עִמָּהֶם, נִתְקַרְבוּ אֶל דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה רַק עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים שְׁלָנוּ, וְגַם
סְפָרָתִי לְךָ, שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל, אֲנִי זְכִיתִי לִידַע וְלַהֲתוֹעַד מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, עַל־יְדֵי סֵפֶר קֶטָן "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וְתַהַלֵּה
לְאֵל, זֶה שְׁבַע שָׁנִים שְׁאֲנִי מְקַרֵּב וְכו' וְלֹא הַפְּסֻדָתִי כָּלֵל, אַדְרַבָּה כָּל

שי אשר קעד בנחל

הנקדות הטובות שיש בי — תורה, תפלה ובפריטיות התבודדות, הכל בזכות כחו של הצדיק האמת, אשר מאשפות הקימני וכו' וכו', והחלטתי לראשונה להדפיס אלו הספרים: "תקון הקללי", "דברי אמת", "דרך התשובה", "השתפכות הנפש", "משיבת נפש", ולמכרם בזול גדול בכמה פרוטות כי מכל ספר אני מדפיס עשרת אלפים עותקים, בן יעזרני השם ותברך להדפיס את כל הספרים, עד שאזכה להדפיס את ה"לקוטי מוהר"ן" הקדוש בתכלית ההודור והיופי, אשר כמהו עוד לא היה מיום הדפסתו בפעם הראשונה, ובקשף מאד, שתעזרני בעסק הקדוש הזה, שתעזור לי למכרם ולהפיצם בכל העולם כלו, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה...

קעד.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב שבת-קדש, לסדר לך-לך ה'תשכ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר, הצמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים, השותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

מצאתי עכשו בדברי ר' אברהם בר' נחמן ז"ל מה ששאלת ממני פעם להבהירך מה שפכת רבנו ז"ל (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), בתורה "חדי רבי שמעון" באמצע דבריו: "אף מי שפבר נשקע באלו המותרות יש מים שמטהרים מזאת הטנפת" וכו', עין שם; ואמר, שאלו המים הם שתי בחינות, אחת כמשמעו — ללכת הרבה למקוה, כי רבנו ז"ל רצה שאנשי שלומנו ילכו בכל יום למקוה, והבחינה השנייה היא "שפכי כמים לבך" (איכה ב, יט), הינו לעסק הרבה בתפלה והתבודדות ועל-ידי כל זה יזדכך מחו ודעתו, ויזכה

אֲשֶׁר   קעה   בַּנְחַל   שיא

לַעֲצָה שְׁלֵמָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְקַיֵּם זֹאת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּרָא ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי הַיּוֹם, וְשִׁשְׁתֵּי בָּעַל כָּל הוֹן שֶׁהִנָּךְ מְחִיָּה עֲצָמְךָ
בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְזֶה הָעֵקֶר, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ יִקְרָה מְאֹד כָּל
נִקְדָּה וְנִקְדָּה, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ הַצְּדִיק הָאֱמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְהָעֵקֶר לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ
ז"ל: "הֵינִיט אִז מֵיִן סִפֵּר אִז שׁוִין דָּא אוֹיף דְּעַר וְוַעֲלֵט דָּאָרף
מְעַן לְעַרְנֵעַן נָאֵהר מֵיִן סִפֵּר"א, וְהֵבִין; הֵינִיט כִּי עַל-יְדֵי סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ
נִזְכָּה לְהִבִּין בְּכָל הַסִּפְרִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי סִפְרוּ פוֹתַח אֶת הַדַּעַת וְהַמַּח
כְּמוֹכֵן, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ בָּהֶם.

וְהָעֵקֶר לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת הָעֵינִים לְבָלֵי לְהַסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹם שֶׁאֲסוּר
לְהַסְתַּפֵּל, וּבִפְרָט עַל נָשִׁים וְכוּ', חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
נוֹפֵל מַחוּ לְבַחֲיַנַּת שְׁנָה כְּמוֹכָא בְּלִקְוִיטִי-מוֹהֲר"ן (חֶלֶק א', סִמָּן ס)
בַּתּוֹרָה: "פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן", עֵינַי שָׁם מַעֲנִין שְׁבַעֲוֹלָם לְתוֹרָה,
וְעֵינַי הֵיטֵב עַל תּוֹרָה זֹאת בְּהִלְכוֹת יִין נִסְף בְּלִקְוִיטִי-הִלְכוֹת, שֶׁהָעֵינַי
הֵיא בְּחִינַת הָעֵינַי (שְׁבַעֲוֹלָם) פְּנִים, וּמוֹכֵן שֶׁעַל יְדוֹ פּוֹגְמִים בְּעֵינַי.

(א) הַיּוֹם כְּשֶׁהִסְפֵּר שְׁלִי נִמְצָא בְּעוֹלָם, צְרִיף לְלַמֵּד רַק אֶת סִפְרִי.

שיב אֲשֶׁר קעו-קעז בַּנְּחַל

חס וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים מִהַעֲיִן פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, וּמִמִּילָא
עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים לְשָׁנָה, חס וְשָׁלוֹם; חֲזַק וְאַמֵּץ! כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ!

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּרָא ה'תשכ"ה.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא
מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — תּוֹרָה
וּתְפִלָּה וּבִכְפָּרַט שְׂיַחֲהָ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁזָה עֵקֶר הָעֵקָרִים, פְּאֶשֶׁר קִבְּלָנוּ
מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כִּי עֲנִיֵן הַהִתְבּוֹדְדוֹת הוּא
דְּבַר נִשְׁגָּב וְנוֹרָא עַד מְאֹד מְאֹד שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל, שְׂרָשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ
בְּעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי הַמְּחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּזֶה בְּכֹל יוֹם, לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם פָּנוּי,
(חֶסֶר).

קעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּרָא ה'תשכ"ה.

בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשּׁוֹתֶה
בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יְאִיר.

מְכַתְּבָךְ הָאָרְךָ קִבְּלָתִי אֶתְמוֹל, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַיְרִיעוֹת, וּבִכְפָּרַט
כִּי הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְיךָ, הַפֶּה בָּהֶם וּמֵהֶם לֹא תִזּוּזוּ, כִּי אֵין
לְךָ מִדָּה טוֹבָה מֵהֶם, וְהֵם יוֹרוּךְ אֶת דְּרָךְ הָאֱמֶת וְכו'.

אֲשֶׁר   קֵעַח   בְּנַחֵל   שִׁיג

וְהִנֵּה נִסְכֶם אֲצָלִי לְנִסְעֵי אֱלִיךָ וּלְדַבַּר עִמָּךָ פֶּה אֶל פֶּה, כִּי אֵינִי
דוֹמָה הַלּוֹמֵד מִפֶּה וְכוּ' לְרוֹאֵה בְּכַתָּב וְכוּ' וְהִבֵּן, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ
בְּעִנְיָנֶיךָ, לְעַת עֲתָה חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, "וְהִסֵּר
כַּעֲס מִלִּבְךָ" (קִהְלֵת י"א, י'), כִּי הִיא מְדָה מְגַנָּה מְאֹד וּמְזִיקָה בְּרוּחַנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סח, עִין
שׁ).
...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קֵעַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהֲוֵבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי כְּאֵת, הַשּׁוֹתֵה
בְּצִמָּא מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

הִנֵּה מֵה שְׁבִקְשָׁתָּ מִמֶּנִּי לְהַשִּׁיבָךְ מִיָּד עַל שְׂאֵלְתְּךָ לֹא יִכְלֹתִי
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן מִפְּנֵי כְּפֹה טְעָמִים כְּמוֹסִים.

אִךְ הָעֵקֶר צָרִיךְ שְׁתַּדַּע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין
וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ: דוֹמָם,
צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, בְּפֶרֶט פְּרֻטִיּוֹת, כָּל אֶבֶן וְאֶבֶן, כָּל אֵילָן וְאֵילָן
וְכָל עֵלָה, כָּל חַיָּה מְקַרְנֵי רְאָמִים עַד בְּיַצִּי כְּנִיָּם, וְכֵן כָּל אָדָם בְּפֶרֶט
פְּרֻטִיּוֹת, הַכֹּל מְשֻׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטֵי פְּרֻטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְהַכֹּל
מִתְנַהֵג רַק בְּהַשְׁגָּחַת נִפְלְאוֹה וְנוֹרְאוֹה מְאֹד, וְזֶה הַכֹּל שְׂצָרִיךְ אֶתָּה
לְרַשֵּׁם עַל לִוַח לְבָבְךָ תָּמִיד.

וְעֲכָשׁוּ נְצָרְךָ לְזֶה כְּפֹה תוֹרוֹת מְסַפְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְהִיא הַתּוֹרָה

שיד   אָשֶׁר   קעח   בַּנְחָל

נ"ד (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', עין שם), שְׁהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ מִצְמָצֵם עֲצָמוֹ
מֵאִין סוֹף עַד אֵין תְּכָלִית, לְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים מְכַל דְּבַר: מַחְשָׁבָה,
דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכֹּל הוּא אֱלֻקוֹת, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה
וְכָל דְּבוּר קָטָן מְכַל אָדָם, הַכֹּל הוּא הַשְּׁגָחַתוֹ וְאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעֵינֵי בַתּוֹרָה "פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן" (שם, סימן ס), מַעֲנִין הַלְבָּשֶׁת
הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁהֵן הֵן סִתְרֵי וְגִנְיֵי תּוֹרָה, הֵינּוּ בְּכָל הַדְּבוּרִים
שְׂבָגֵי-אָדָם מְדַבְּרִים, בְּכָל מְלַבֵּשׁ חֵיווֹת אֱלֻקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְרַמֵּזִים
לְסוּדוֹת גְּדוּלִים, אִף שְׁנִדְמָה שֶׁהֵם דְּבָרִים בְּטָלִים, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי הַכֹּל הַשְּׁגָחָה, וְהַצְדִּיקִים בּוֹנִים מִזֶּה תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂמוּבָא
(שם, סימן לג), בַּתּוֹרָה "מִי הָאִישׁ", וְעֵינֵי בְּאַרְיִכוֹת בְּלֻקוּטֵי-הַלְכוֹת
הַשְּׂאִיכִים לַתּוֹרָה, (הֵינּוּ תְּפִלַּת עֲרֻבֵית הַלְכָה א, שְׂבַת הַלְכָה א, י"ז נֶסֶף הַלְכָה ב,
נְדָרִים הַלְכָה ה, כְּבוֹד רַבּוֹ הַלְכָה א, פֶּטֶר חֲמוֹר הַלְכָה ב, גְּנֻבָה הַלְכָה ג, קְדוּשֵׁין
הַלְכָה ב), וְתִרְאָה נְפִלְאוֹת רַבּוֹת, (וּמַחְמַת טְרֻדוֹתֵי עֶכְשׁוֹ לֹא אוֹכַל
לְהֶאֱרִיף, אִף שֵׁישׁ הִרְבֵּה לְהֶאֱרִיף, בְּפָרֶט עַל הַתּוֹרָה "בְּחֻצּוֹצְרוֹת"
סִימָן ה', חֵלֶק א', הַלְבָּשֶׁת הַתְּפִלָּה בְּמַלֵּי דְעֵלְמָא, שְׂשִׂיכִים גַּם לְזֶה
וּבְסִימָן ר"פ [שם] "כִּי תֵצֵא" וְעוֹד בְּהִרְבֵּה מְקוֹמוֹת).

וּבְעֵינֵי הַשִּׁיחָה שְׁדַבְּרוּ אֶז אוֹדוֹת הַגְּנָבִים שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ בְּעוֹלָם,
וְהַשׁוּמְרִים (דְּהֵינּוּ הַפְּאִלִּיצִיִּי) אֵינָם שׁוּמְרִים הֵיטֵב, תְּקַשֵּׁר אֶת כָּל
זֶה לְדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל וְתִרְאָה נְפִלְאוֹת (עֵינֵי בְּלֻקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּנֻבָה), כִּי הַגְּנֻב
הוּא הַבְּעַל-דְּבַר, וְהַעֲקָר גּוֹנֵב אֶת הָאָדָם בְּמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים
רְעִים, וְהַ"פְּאִלִּיצִיִּי" הֵינּוּ הַשׁוּמְרִים, בְּגִי-הָאָדָם אֵינָם שׁוּמְרִים הֵיטֵב
אֶת מַחֵם וּמַחְשָׁבָתָם וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַעֲקָר הוּא שְׂמִירַת הַמַּחְשָׁבָה וְכוּ',
וּמֵאֲלִיף תְּבִין עֶכְשׁוֹ אֵיף שְׂבָכָל שִׁיחָה וְדְבוּר שְׂבָגֵי-אָדָם מְדַבְּרִים,
אִף שְׁנַחֲשָׁב לְדַבְּרִים בְּטָלִים, אִם תְּקַשְׁרָם אֶל סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל תִּרְאָה

(א) עֲנִינֵי הָעוֹלָם.
(ב) הַמְשַׁטָּה.

שטו   בַּנְחַל   קעט   אָשֶׁר

נפלאות, ומחמת טרדוטי הרבים עכשו — אַקצַר, אף שראוי להאריך.

הדורש שלומך...

קעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יום ששי — ערב-שבת-קדש, לסדר וירא ה'תשכ"ה.

חיים, חן וחסד לאהובי, אחי היקר, השותף בצמא מהנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

היום הבאתי לביתי החותמת שעליה דברתי עמך, והיא: סגלה גדולה ו"תקון הכללי" מהצדיק הקדוש רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו, לומר העשרה קפיטלך תהלים: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ. וזוהי ההתחלה שאני מתחיל בענין התפשטות אורו הקדוש בעולם, כי החותמת הזו אכניס בכל בתי-המדרשות ובתי-הפגסיות והישיבות, בתוך הסדורים והתהלים ובשאר הספרים, באפן שיתפרסם שם רבנו ו"ל בעולם, ועל-ידי-זה יתגדל שם ה' פמוכא בדבריו ו"ל (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן טו), כי הבעל-דבר מתפשט לארץ ולרחב להחשיף, חס ושלום, שם הצדיק וכו', ואנו צריכים לראות דוקא להפך, וכל אפן ההשתדלות שהיתה לי על זה, אי אפשר לספר, אף שנדמה לכאורה שזה דבר קטן, אף כמה וכמה ימים בליתי עד שהשגתי זאת, כי בכל פעם היתה מניעה אחרת, וראיתי עין בעין, איה שעל כל דבר קטן ששייך לרבנו ו"ל, מניח עצמו הבעל-דבר לארכו ולרחבו למנע ולעכב.

על-כן, אחי היקר, חזק ואמץ! ותעשה גם אפה חותמת כזו, ותפרסם את שם רבנו ו"ל בעולם וה"תקון הכללי", ועכשו אני מתחיל להדפיס ספריו הקדושים ולהפיצם בכל העולם, חזק ואמץ,

וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ, וּמִרְבֵּה בְּיָדַי דְּבָרִים וּבְהִתְבּוֹדְדוּת
בְּכָל יוֹם, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

דִּידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְדַע לָךְ, שְׁבַשְׁבַּת-קִדְשׁ זֶה יִהְיֶה לָנוּ אוֹרֵחַ יָקָר, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ
יְאִיר.

ק.פ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ, פְּרֻשַׁת חַיִּי-שָׁרָה ה'תשכ"ה.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד לְאֹהוּבֵי, אָחִי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל
נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מְכַתְּבֶךָ הָאָרְץ קִבְלָתִי, וְנִהְיִיתִי מְאֹד מְעֻצָּם תְּשׁוּקָתְךָ אֶל הַתְּכַלִּית
הַנְּצַחִית וְהַתְּקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁזֶה הָעֵקֶר שֶׁבְּכָל הָעֵקָרִים, כִּי עַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוּת אֶל
הַצְּדִיק, הֵינּוּ בַּשְּׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלִלְכַת בְּדַרְכָּיו:
"שְׂמִיחָה", שְׁלִחַן עֲרוּף, מְקַנָּה, חֲצוֹת, הַתְּבּוֹדְדוּת וְכָל הָעֲצוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת הַמְּבֹאָרוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים.

וְהָעֵקֶר — אֱמוּנַת חֲכָמִים בּוֹ ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל
עֲצָמוֹ אוֹרוֹ ז"ל, כִּי אֱמוּנָה הִיא בְּחִינַת הַמְּשֻׁכָּה וְגִדּוּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
(אֶסְתֵּר ב, ז): "וַיְהִי אִמֶּן אֶת הַדָּסָה" וְגו', (כְּמוֹ שְׂמוּכָא בְּסִפְר "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל"
עַל פְּרֻשַׁת נח, עֵין שֵׁם), הֵינּוּ כְּמוֹ שְׁעַל-יְדֵי אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, מִמְּשִׁיף
עַל עֲצָמוֹ אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, כִּי אֱמוּנָה הִיא מִדַּת מְלָכוּת וְכוּ',
כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂמֵאֲמִין בָּהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בָּהֶם
כְּמוּכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל בַּתּוֹרָה "אֶרֶץ אוֹכְלַת יוֹשְׁבֵיהָ" (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן,

חלק א', סימן קכט) עֵינֵי שָׁם; וְשִׁמְעֵתִי אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְסִפְרָא, אֲשֶׁר יִדְוֶעַ שְׁרָבֵי דְיָוֵד מְלַעְלוּב ו"ל, הִיָּה תַלְמִיד הַחוּזָה מְלוּבָלִין ו"ל, וְהִיָּה רְגִיל לְנִסְעֵ אֱלִיּוֹ לְשִׁבְתַּת כְּיָדוּעַ, וּפְעַם נָסַע אֱלִיּוֹ, אִךְ בְּדַרְךָ הִיָּה לוֹ עֵכוּב גָּדוֹל, וְהִצְרִיךְ לְשִׁבּוֹת בְּאִיזָה כְּפָר, וּכְשֶׁשָּׁאָלוּ אֶת רַבֵּי דְיָוֵד, הִתְכַּן שְׁלֵא הִיָּה בְּזוֹ הַשִּׁבְתָּה אֲצֵל רַבּוֹ, עָנָה וְאָמַר: "אֲנִי הִיִּיתִי אֲצֵלוֹ, דְּהִיָּנוּ שְׁצִירְתִּי בְּדַעְתִּי, שְׁהַרְבֵּי יוֹשֵׁב בְּלוּבָלִין, וְשִׁלְחָנוּ נִמְשָׁף עַד זֶה הַכְּפָר, וְהִיָּוֹת שְׁאֲנִי הַקְטָן שֶׁבַתְּלִמִּידִים, עַל-כֵּן אֲנִי יוֹשֵׁב בְּסוֹף הַשְּׁלִיחָן", וּכְשֶׁסִּפְרוּ זֹאת לְמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל שֶׁבַח אֶת זֶה מְאֹד, וְאָמַר, שְׁפָךְ הִיא הַאֲמַת, שְׁאוֹר הַצַּדִּיק נִמְשָׁף מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, (וְאִם תִּעֲשֶׂינָה בְּזוֹ הַשִּׁיחָה בְּעֵינֵי אֲמַת תִּבִּין בְּזֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת בְּעֵינֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ו"ל אִךְ בְּזִמְנֵי הַזֶּה וְדו"ק).

וְאִנּוּ שְׁהַזְכַּרְתִּי לָךְ מֵהַסֵּפֶר "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" מֵהַרֵּב הַקְּדוֹשׁ מֵאַפְטָא ו"ל, אֲכַתֵּב לָךְ מַה שֶׁשִּׁמְעֵתִי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁרַבְנוּ ו"ל אֲמַר פְּעַם, שְׁהַרֵּב מְקַאֲלִבְסוּב (כִּי אִזְ הִיָּה עֲדִין רַב בְּקַאֲלִבְסוּב) הוּא צַדִּיק וְלִמְדָן (הַמְזַכֵּר בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרַנְ"ן, חֵלֶק א', סִימָן לֵא), וְאָמַר: אֵלּוּ לֹא הִיָּה גֵר בְּקַאֲלִבְסוּב, הִיָּה מְצַלִּיחַ הַרְבֵּה יוֹתֵר (חֶסֶד), וּפְעַם נָסַע מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְרַב הַקְּדוֹשׁ מֵאַפְטָא ו"ל, וְהִרְאָה לוֹ אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים שְׁגָלָה רַבְּנוּ ו"ל, וְאָמַר: "וְאִם עָפְעַס דִּי צָעֵן קִפִּיטְלֵךְ?" וּמֵאִזְ וְהִלְאָה לֹא נָסַע אֱלִיּוֹ מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל עוֹד, וַיֵּשׁ עוֹד סְפוּרִים מֵהַרֵּב הַקְּדוֹשׁ מֵאַפְטָא ו"ל בְּעֵינֵינוּ, אֲשֶׁר שִׁמְעֵתִי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּכְשֶׁיְהִיָּה פְּנָאֵי אֲכַתֵּב לָךְ, לְעַת עַתָּה חֲזַק וְאֲמֵץ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, שְׁזָה עִקַּר הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס לְקַדְשָׁה, וּמִחַמַּת טְרֻדוֹתֵי הַרְבִּים בְּפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּעָרֵב שִׁבְתַּת-קַדְשׁ, הַיּוֹם קֶצֶר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה, וּבְכָלֵל, עָבְרוּ עָלֵי הַרְבֵּה צְרוֹת וַיִּסּוּרִים בְּזֶה הַשָּׁבוּעַ, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יְרַחֵם, וַיְרַחֵב לִי לְהַבָּא, עַל-כֵּן אֲקַצֵּר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ...

וימה שְׁאֲמַרְתִּי שְׁאֲכַתֵּב מִכְתָּב הַתְחַזְקוֹת אַרְוֶה לְחִכְרֶךָ תִּכְרֶךָ-וּמִיָּד, לְדַאֲבוֹנִי לֹא אוֹכַל עֲכָשׁוּ, כִּי בְּזֶה הַשְּׁבוּעַ כְּכֹר קִבְּלֹתִי כְּמֵה מִכְתָּבִים מִחֲבָרִי, אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּבִקְשׁוּ מְאֹד לְכַתֵּב לָהֶם, אִךְ אוֹדוֹת הַנַּ"ל לֹא כְּתַבְתִּי, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּשִׁבוּעַ הַבָּא אֶרְאֶה לְכַתֵּב לוֹ וְגַם לְכָל הַחֲבָרִים, וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שְׁאֵתָה בְּעֶצְמְךָ תִּתְחִיל לְכַתֵּב וְכֵן שְׁאֵר כָּל הַחֲבָרִים, בְּן צִוְיָה מוֹהֲרֵנִי תָּו"ל (בְּעֵלִים לְתוֹרֵפָה) לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְכַתֵּב מִכְתָּבִים אֶחָד לְחֻבְרוֹ, וְתִצְמַחְנָה מִזֶּה טוֹבוֹת הַרְבֵּה, עַיִן שָׁם; וּבִכְרֻט שְׁאֲנִי טְרוּד מְאֹד בְּרוֹחֲנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת לְסִדֵּר סְפָרִים עַל-פִּי דַעְתּוֹ שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

הַנַּ"ל...

ואודות הַדְּפָסָה, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי מִתְעַסֵּק עֲכָשׁוּ בַּסֵּפֶר "הַשְּׁתַּפְכוֹת הַנֶּפֶשׁ", וַיֵּצֵא בְּקִרְוֹב לְאוֹר בְּתַכְלִית הַהֲדוּר.

הַנַּ"ל...

קפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ, פָּרַשְׁת חַיִּי-שְׁרָה הַיְּתֻשְׁכָּה.

אִךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבָרֵי הַיָּקָר, הַשְׁוֹתָה בְּצֻמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אַהוּבֵי, אַחֵי! חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלָנוּ מִפִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְהַעֲקֵר כְּאֲשֶׁר נִדְּבַר בְּיַנְיָנוּ הַרְבֵּה, שְׁעַקֵּר וַיִּסּוֹד דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הוּא תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת אֹז מְאִיז אַ בְּרִסְלָכֵר חֲסִידָא וְכוּ', אַחֵי

(א) שֶׁהוּא חֲסִיד בְּרִסְלָכֵב.

אֲשֶׁר   קפב   בַּנְחַל   שֵׁט

הִיָּקֵר! מ'בִּאדָרְךָ זִיף גוּט בִּאטְרֵאכְטֵן אויפֿן תְּכָלִית הַנְּצַחִית^ב —
מֵאִין בָּאָת וּלְאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ, וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עֹתִיד לִתֵּן דִּין וְחֻשְׁבוֹן
וְכוּ' (אבות ג, א), (וְהַפֵּל לְקֶרֶב וְלֹא לְרַחֵק, חס וְשְׁלוֹם) וְאִז יֵשׁ כְּבָר
זְמַן הַרְבֵּה וּפְנָאֵי הַרְבֵּה לְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּקִים כָּל
הַדֵּינִים מֵהָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל עַל מֶה שֶׁאֹמְרִים תְּכַמִּינוּ ז"ל:
אִם יֵשׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה (מְדַרְשׁ רַבָּה שׁוֹפְטִים, פְּרָשָׁה ה'), עֲיֵן
בַּתוֹרָה "אוֹר הַגְּנוּז" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו).

אָחֵי הִיָּקֵר! אֲנִי שְׂמַח מְאֹד שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ לִי, וְשׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת
הַתְּפִלָּה, חֲזוּק, חֲזוּק! וְאֵל תִּפְּל מִשׁוֹם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, וְהַעֲקֵר — לִישָׁב
עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּכָל יוֹם מֵהַתְּכָלִית, אִז מִמִּילָא יִהְיֶה זְמַן פְּנוּי.
וּמִסְפָּר שְׂפָעַם הֵלֶךְ מוֹהַרְנ"ת ז"ל עִם ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל בְּדֶרֶךְ,
וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל הַסְּתַפֵּל כָּל הַדֶּרֶךְ עַל הָאָרֶץ כְּמִי שֶׁמְחַפֵּשׁ מִשְׁהוּ וּמְעֵין
בְּאִיזָה דְּבָר, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ ר' נַחֲמָן סִבַּת הַסְּתַפְּלוּתוֹ כֹּל-כֶּף עַל הָאָרֶץ,
הַשִּׁיב לוֹ מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁדֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא כְּשֶׁקוֹנָה בֵּית וּמִסְתַּמָּא
רוּצָה לְגוֹר שָׁם עֲשָׂרִים אוֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנִים, אִזִּי מִסְתַּפֵּל הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב
וּמְעֵין בְּבֵית שְׂלֵא יִהְיֶה אִיזָה חֲסָרוֹן וְכוּ', וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַבֵּית שְׁלִי
יִהְיֶה סוּף כָּל סוּף בְּאָרֶץ, עַל-כֵּן אֲנִי מִסְתַּפֵּל הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב וּמִישָׁב
עֲצָמִי שְׂלֵא יִהְיֶה שׁוֹם חֲסָרוֹן בְּדִירָה שְׁלִי, וְהֵבֵן.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קפב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁפְתֵי-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חַיֵּי שְׁרָה ה'תשכ"ה.

בְּרַכָּה וְשְׁלוֹם יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אָחֵי הִיָּקֵר, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא
מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָהוּבִי, אָחִי, לִפְנֵי אֵיזוֹ שְׁעָה הָיָה בְּבֵיתִי הַבְּחוּר הַיְקָר... גֵּרוֹ יְאִיר, וְדַבְּרָתִי עִמּוֹ זְמַן אַרְבֵּי מַעֲסָקָנוּ, וַתְּהִלָּה לְאֵל, הוּא כָּלִי נִפְלָא, וְעוֹסֵק הַרְבֵּה בְּהַתְּבוּדוֹת, וּמְתַמֵּיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ עַל מַה וְלָמָּה דַּבְּרָתְךָ עָלָיו וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן אֶבְקֶשְׁךָ מְאֹד לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ וְלְמַעַן כְּבוֹד רַבְּנוּ ז"ל, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמּוֹ שְׁלוֹם וַתַּעֲבִיר עַל מִדּוֹתֶיךָ, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ לְנִצַּח, אֲנִי עוֹרְרָנִי בְּדַבְּרֶךָ נִפְלָא בְּעֵינַי מַה שֶּׁהַבְּטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל עַל הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים שִׁיּוּצִיא מִהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת (תּוֹסֵף)...

קפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשכ"ה.

חַיִּים, חַן וְחֶסֶד לְאָהוּבִי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה בַּצִּמָּא מִהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲזֶיהָ נִצַּח.

הִנֵּה כְּבֹר קִבְּלָתִי מִמֶּךָ כַּמָּה וְכַמָּה מְכַתְּבִים אוֹדוֹת ר' ... שְׁצַרְיָךְ הַרְבֵּה מְעוֹת לְנִשְׁוֹאֵי בְּנוֹ הַיְקָר, וְאֵין מִי שִׁישְׁתַּדֵּל בְּעַדוֹ, וְגַם מִמֶּנּוּ קִבְּלָתִי כְּבֹר כַּמָּה מְכַתְּבִים וּדְרִישַׁת שְׁלוֹם עַל יְדֵי כַּמָּה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיוּ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹדִיעֶךָ, לְדַאֲבוּנֵי הָרַב, שֶׁאֵינִי יָכוֹל לְשַׁלַּח לוֹ עֲכָשׁוֹ אֶפְלוֹ פְּרוּטָה אַחַת, אִף שֶׁבְּעֵבֶר שְׁלַחְתִּי לוֹ סְכוּם גְּדוֹל לְנִשְׁוֹאֵי בְּתוֹ, וְגַם עֲכָשׁוֹ הָיָה קָצֵת בְּדַעְתִּי, אִךְ מֵאִזְ שֶׁהַכְּנִסְתִּי עֲצָמֵי בְּעֵינַי הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהַפְּיץ דַּעְתוֹ בְּעוֹלָם, אֲנִי צַרְיָךְ מִמֶּשׁ כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה לְצַרְךָ זֶה, כִּי רַב רַבֵּן שֶׁל מְעוֹת הַהַדְפָּסָה הוּא מִמֶּנִּי, שֶׁאֵינִי מְקַמֵּץ מִבְּנֵי בֵּיתִי, וְעוֹד אֲנִי לֹוֶה הַרְבֵּה מִגַּמ"ח וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה אֶצְלִי חָשׁוּב וְיָקָר מְאֹד מְאֹד — זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם, בְּפִרְט בְּאֵלוֹ שְׁלֹשׁ-הַשָּׁנִים: תשכ"ה תשכ"ו תשכ"ז, קִבְּלָנוּ מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים יְהִיָּה דְבָרְךָ חֲדָשׁ, הֵינּוּ שֶׁבְּשָׁנַת תרע"ה אָמַר הַקְּדוֹשׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן

אֲשֶׁר   קפג   בַּנְחָל   שכא

ו"ל, שְׁבַעֲוֹד חֲמָשִׁים שָׁנָה יִתְחִיל עֲנִין חֲדָשׁ, וּבְאֵלוֹ הַחֲמָשִׁים שָׁנָה תִּהְיֶינָה מִלְחָמוֹת רַבּוֹת, וְזוֹ תִּהְיֶה מִלְחָמַת גּוֹג וּמִגּוֹג, וְאַחַר זֶה הֵינּוּ תִשְׁכַּח תִּשְׁכַּח תִּשְׁכַּח תִּשְׁכַּח וְכוּ' וְכוּ', וּמִשְׁמַע מִזֶּה שְׁבָאֵלוֹ הַשָּׁנִים, אִם נַעֲשֶׂה בְעֲנִין רַבֵּנוּ ו"ל — נִצְלִיחַ, וְתִהְיֶה הַתְקַרְבוֹת הַגְּאֻלָּה.

כִּי בְּאֵמַת כְּפִי שְׁאַנְחֵנוּ רוּאִים, יֵשׁ עֲכָשׁוּ בְעוֹלָם אֲלֵפִים וְרַבּוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל יְשִׁיבָה לְוֹמְדִים כְּמֵה מְאוֹת בְּחוּרִים, אֲשֶׁר דָּבַר בְּזֶה עוֹד לֹא הָיָה כִּי אִם בְּשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, וְרַב בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִשְׁתוֹקְקִים מְאֹד מְאֹד לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּאֲשֶׁר תִּרְאֶה בְעֵינֶיךָ, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְעֶסֶק עֲכָשׁוּ יוֹתֵר בְּהַדְפָּסָה וּהַפָּצָה, וְלִמְכּוֹר אֶת הַסְּפָרִים בְּזוֹל גָּדוֹל עַד מְאֹד, וְאַף שְׁמַצַּד אֶחָד מִצּוֹת הַכְּנָסֶת כְּלָה הוּא דָּבַר וְעֲנִין גָּדוֹל עַד מְאֹד, בְּפֶרֶט לְאַחַד מִגְּדוּלֵי וּחְשׁוּבֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲבָל אֵינִי יָכוֹל עֲכָשׁוּ בְשׁוּם אִפֵּן שְׁבַעֲוֹלָם לְהַשְׁתַּתֵּף בְּזֶה מִפְּנֵי הַנַּ"ל, כִּי לְפִי גְרִיעוֹתַי וּמַעֲשֵׂי הַרְעִים, אֲשֶׁר פָּגַעְתִּי בְּזֶה עוֹד לֹא הָיָה בְעוֹלָם וְכוּ', כְּלָלִיּוֹת הַדּוֹר הַמְּבוּל וְכוּ', עַל-כֵּן דִּיקָא אֲנִי צְרִיף לְעֶסֶק בְּזֶה, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנִי לְנִצּוֹחַ, וּבְכָלֵל אֶתְּהָ בְעֲצָמָךְ רוּאָה שְׂאִין מִי שִׁישְׁתַּדֵּל בְּזֶה, וְאַף שֵׁישׁ וְעַד שֵׁל הַדְּפָסָה, תִּרְאֶה שְׂזָה כְּמֵה שָׁנִים מְאֹד שְׁנוּסָד, וְלֹא הַדְּפִיסוּ כִּי אִם מְעַט סְפָרִים, וְגַם זֶה בְּיָקָר וְכוּ'.

וּפַעַם שְׂאֵלוֹ אֶת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר ו"ל, מַדּוּעַ הוּא עוֹסֵק בְּיוֹתֵר בְּהַדְפָּסָה, (כִּי הַדְּפִיס אֶת כָּל סְפָרֵי מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל כְּיָדוּעַ), הַשִּׁיב, שְׂזָה בְּחִינַת: "מֵת מְצוּה", וְאִין מִי שִׁישְׁתַּדֵּל בְּזֶה, עַל-כֵּן הוּא עוֹסֵק בְּזֶה, וְאָמַר לוֹ אֶחָד מִתְלַמִּידָיו: ר' נַחֲמָן, זֶה הוּא "חֵי מְצוּה", כִּי עֵקֶר הַחֵיּוֹת שְׂלָנוּ זֶה סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, עַל כֵּן בְּהַכְרַח לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה, וּבְזֶה הַשְּׁבוּעַ אֲנִי מְכַנֵּס לְבֵית הַדְּפוּס אֶת הַסְּפָר "הַשְּׁתַּכּוֹת הַנְּפֶשׁ", וְנִיצָא אִם יִרְצֶה הַשָּׁם, בְּתַכְלִית הַהַדּוֹר וְיִמְכּוֹר מְאֹד בְּזוֹל — "עֲשׂוֹר פְּרוּטוֹת".

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קפד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר תולדות ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר לי מאד, וצמוד בפנימיות לבבי, המשתוקק להתקרב אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שנה העקר בזה ובכא לנצח נצחים, הבחור... שיהיה נצח.

הנה כבר שלחתי לך כמה מכתבים, ומאז ועד עתה לא ראיתי קתיבת ידך, על-כן אבקשך מאד שתראה לכתב לי, והעקר משלום תורתך ועבודת השם יתברך, שנה העקר, ורק זה ישאר לנו לנצח, ובפרט תפלה והתבודדות — לשיח את כל לבבו אליו יתברך בכל יום, זה עקר הבית מנוס של האדם בזה העולם ובכא — לנצח נצחים.

אהובי, אחי היקר, חזק ואמץ ביותר בתורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה, כי גדול אדונינו ורב כח, ככחו אז כן כחו עתה יותר ויותר, ובנדאי יתקננו רבנו ז"ל אם נצית אותו ונגלף בדרךיו הקדושות, וחזק עצמך ביותר באמונת חכמים, ועל-ידי-זה ימתקו ממך כל הצמצומים והדינים (כמוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), אקנה לשמע רק הטוב ממך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תשתדל לומר בכל יום התפלה "אל ברוך" (בלקוטי תפלות, חלק ב', תפלה מה), ותלמד בכל יום בספר "לקוטי-מוהר"ן" שהוא הדעת האמת, ועל-ידי-זה תזכה למצא בת זוגך בקרוב למזל טוב (כמוכא

אָשֶׁר   קִפּה   בְּנַחַל   שִׁכְג

בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פֶּט).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה עַד מְאֹד,
וּמְצַפֶּה תְּמִיד לְשִׁמְעַר רַק הַטּוֹב מִמֶּה...

קִפּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהֲבֹבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא
מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיֶה נְצַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר קִבְּלֹתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְהַעֲקֹר
שְׂאֵתָה מִתְּאוּנָן שְׂאִין לְךָ שׁוֹם דְּבוּרִים בְּהַתְּבוּדוֹת, וְאִין אֵתָה יוֹדֵעַ
מִהֵיכֵן לְהַתְּחִיל וְכוּ', אַחֵי הַיְקָר! תְּרַגֵּיל עֲצֻמָּה לֹמֵר "לִקְוֵי־תְּפִלוֹת"
— בְּאִיִּדִישׁ, וּמִמִּילָא יִתְחַדְּשׁוּ אֲצִלְךָ דְּבוּרִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר אֵינָם
נִמְצְאִים שָׁם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע וַיֵּאֲזִין לְתְּפִלְתָּנוּ, וַיִּמְלֵא מְשָׁלוֹתֵינוּ
לְטוֹבָה, אָמֵן סְלָה!

וּמָה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב אוֹדוֹת סֵדֵר הַלְמוּד שְׂפִתְכֵתִי זֶה זְמַן רַב וְכוּ',
הָאֵמֶת אֲגִיד, לֹא כְּתִבְתִּי לְךָ שְׂתַנְהֵג כֶּף, רַק אֵתָה כְּתִבְתִּי לִי אֲזוּ, שְׂיִשׁ
לְךָ בְּלִבּוֹלִים גְּדוֹלִים עַד מְאֹד, וְאִין לְךָ שׁוֹם עֲצָה וְכוּ', וְאֵתָה מְבַלָּה
רַב יְמִיךָ בְּהַבֵּל וּבְחֻשָּׁף, וְהַלּוֹאֵי הַיִּיתָ יוֹדֵעַ אִיזוֹ דְּרָךְ וְכוּ', עַל־כֵּן
כְּתִבְתִּי לְךָ אֲזוּ הַנִּ"ל, לְהַרְאוֹת לְךָ, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, אִם רוֹצִים לְעֶסֶק
בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ וַיֵּשׁ עִם מָה לְבִלוֹת אֵת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים
בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים וְכוּ', אִף בְּאֵמֶת אֵי אֲפֹשֶׁר לְעֲשׂוֹת כָּלֵל דִּיקָא כֶּף וְכוּ',
וְדִיקָא בְּזֶה הַסֵּדֵר וְכוּ', כִּי בְּכָל יוֹם וְשַׁתְּנָה הַסֵּדֵר וְכוּ', וְעוֹבֵר עַל
הָאָדָם מָה שְׂעוֹבֵר — צְרוֹת וַיְסוּרִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְהַעֲקֹר לְהַמְשִׁיף
עֲצָמוֹ אֶל הָאֵמֶת, וְלִבְלִי לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ, דְּעַר עַקֵּר — גְּעַלְעֲרָנֵט

שכר אָשֶׁר קפּוֹ-קפּוּ בַּנַּחַל

און געדאווענט געשטמאק, זיי פריילעך תמיד^א, ומחמת שעכשווה הוא
אישון לילה וזמן חצות הגיע – אקצור, ועוד חזון למועד ובפרט
פנים אל פנים.

ידידך המצפה לראותך...

קפּו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות ה'תשכ"ה.

חיים, חן וחסד לאהובי, אחי ורעי היקר, השותה בצמא מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל
בדעתך משום דבר שבעולם, ואל תסתפל לאחוריה, חס ושלום,
רק, למען השם יתברך, תלך עם התורה "אזמרה לאלקי בעודי"
(לקויטי-מוהרן, סימן רפב) הינו "מעט גם כן טוב" (אביסל איז אויך
גוט), כמו שאמר רבנו ז"ל, ואל תפל ב'אוש ובמרה שחורה, חס
ושלום, "קיינ יאוש בעולם איז גאר-ניט פארהאנדן"^א פמוכא בדברי
רבנו ז"ל (חסר)...

קפּו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויצא ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, אחי ורעי היקר, השותה בצמא

(א) ללמד ולהתפלל במתיקות, ותהיה בשמחה תמיד.

(א) אין שום יאוש בעולם כלל.

מֵהַנְחַל נֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵץ בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהִתְבוּדוֹת, שְׁנֵה הַעֲקָר וְהִסּוֹד
בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְהַרְגִיל עֲצֻמָּה לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתָּךְ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ
שְׁמוֹ בְּכָל יוֹם, וְלִשְׁפֹף נִפְשֶׁךָ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי הַמְּרַגֵּיל עֲצֻמוֹ בְּזָה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנִצַּח, כִּי רַק
זֶה עֲקָר הַחַיִּים בְּעֵלְמָא הַדִּין^א וּמְכַל שְׁכָן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי^ב; אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, וּמָה נַעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכִּינוּ לַיַּדַע מְאוֹר בְּזָה, אוֹר גְּנוּז
וְנַעֲלָם מְכַל הָעוֹלָם.

וַדַע לָךְ, יְדִידִי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, שְׂבָא אֵלֵי שְׂאָר בְּשֶׁרֵי הַבְּחוּר... גֵּרוֹ
יֵאִיר, וְאָמַר לִי שֶׁהוּא לֹוֹמֵד בִּישִׁיבָה אַחַת עִמָּךְ, וּמִתְעַנֵּן מְאֹד בְּדַבְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, וְשֶׁאֶרְאֶה לְהַמְצִיא לוֹ הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלָנוּ, וְהַבְּטַחְתִּי
לוֹ שְׂאֵם יִרְגִיל עֲצֻמוֹ לְבוֹא לְבֵיתִי בְּכָל פַּעַם, אֲדַבֵּר עִמוֹ פְּנִים אֶל
פְּנִים.

וְהִנֵּה בֵּין תְּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, שֶׁתִּרְאֶה וְתִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִמוֹ
בְּכָל יוֹם, וְהַכֵּל בְּהַצְנַע, כִּי כֵן בְּקִשְׁנִי, וּכְפִי שֶׁהִבְנִיתִי מְדַבְרִיו,
עֲקָר הַהִתְעוֹרְרוֹת קָבֵל בְּעֵת שְׁלִמְדָתָ וְדַבְרָתָ לְפָנֵי הַבְּחוּרִים שְׁעוֹר
בְּ"מוֹסָר", וְדַבְרָתָ אִז הַרְבֵּה מְעַנֵּן תְּפִלָּה וְהִתְבוּדוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת,
וּמְאִז נִמְשָׁף לְבוֹ מְאֹד לְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, עַל־כֵּן תִּתְקַרְבוּ בְּהִתְקַרְבוֹת
גְּדוּלָה, כִּי הוּא נִפְשׁ יִקְרָה, וְאִף שֶׁתִּהְיֶינָה לוֹ אַחֲרֵי־כֵן מְנִיעוֹת וּמִחְלָקַת
הַרְבֵּה, כִּי כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ מִתְנַגְּדִים גְּדוּלִים וְכוּ', אֶף־עַל־פִּי־כֵן רְאֵה
לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְצוֹ, וְיִהְיֶה טוֹב לָךְ לְנִצַּח.

וְתִשְׁתַּדֵּל גַּם בְּתְפִלָּה וְהִתְבוּדוֹת, לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרַךְ שְׂיַעֲזֹר
לָךְ לְקַרְבוֹ, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְפַעַל הַכֵּל וְכוּ', גַּם מְכַל זֶה
תִּתְחַזַּק בְּאַמַּת וְתִהְיֶה לְאִישׁ חֵיל, וְאֵל תִּהְיֶה כָּל־כָּף שֶׁפֵּל בְּדַעְתָּךְ,

(א) בְּעוֹלָם הַזֶּה.

(ב) בְּעוֹלָם הַבָּא.

שכו אָשֶׁר קפח בַּנְחָל

לְמַעַן הַשֵּׁם, וַיִּי נִישֵׁט גַּעֲפֹאֲלִי, חס וְשָׁלוֹם, כִּי אַתָּה רוֹאֶה מֶה
שֶׁדְּבוּרֶיךָ גָּרְמוּ — שְׁנַתְּעוֹרְרָה עַל-יַד־יְהוָה נִפְשׁ יִקְרָה עַד מְאֹד, וְהוּא
שָׂאָר בְּשָׂרִי, וּכְבֹד עֵינֵי כְּלִיתִי עָלָיו זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים.

חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד, וְהַעֲקֹר תִּהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, וְהִתְמַד בְּשִׁקְיָה
רַבָּה וְנִפְלְאָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְכִפְרֵט בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְכִפְרֵטֵי
פְּרָטִיּוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת, וְתוֹדָר עִם הַבְּחוּר הַנִּי"ל, וְתִסְבִּיר לוֹ עֲנִין
הַהַתְּבוּדוֹת, כִּי מִתְּעַנֵּין בְּדָבָר מְאֹד, וְאַמְסֹר לוֹ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם,
כְּשִׁיבֹא לְבֵיתִי כְּאֲשֶׁר הִבְטִיחַ, סֵפֶר "הַשְּׂתַפְכוֹת הַנֶּפֶשׁ" וְכו'.

וְהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ יִזְכְּנוּ לְהִתְקַרֵב בְּאַמֶּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְלִבְלִי
לְטַעוֹת, חס וְשָׁלוֹם, זִיךְ נִישֵׁט לְאֵזֶן נֶאֱרָן, וַיִּזְכְּנוּ שִׁתְּפֹשֵׁט דְּבַר רַבְּנוּ
ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם, "וַיִּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ וַיְבִין כָּל יְצוּר כִּי
אַתָּה יִצְרָתוֹ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

גַּם תּוֹדִיעֵנוּ מִהִמְקָרֵב הַחֲדָשׁ... גֵּרוֹ יְאִיר, בֵּן יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ,
שִׁתְּוֹסֵף הַקְּבוּץ שְׁלָנוּ בְּרַבּוּי נְפָשׁוֹת וַיִּתְּרַבּוּ הַבְּתִימִים.

הַנִּי"ל...

קפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח הִתְשַׁכְּחָה.

חַיִּים, חַן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיִּקְרָה, הַשׁוֹתָה

(ג) אֵל תִּהְיֶה נְפוּל.

(ד) לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ.

בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אחי! חוק ואמץ להיות בשמחה, כי השם עמך, אתך ואצלך, ואל תפל בנדעתך, רק תתחיל בכל פעם מחדש, ואז טוב לך לנצח, אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו, שזכינו להתקרב אליו ו"ל, טוב להודות להשם יתברך, על כל החסד שעשה עמנו.

והיום היה לי בגיון גדול, כי אתה יודע שאני הולך בכל בתי המדרשות וחותם בתוף הסדורים העשורה מזמורי תהלים שגלה רבנו ו"ל, כדי לזכות את הרבים, והייתי בבית המדרש... ופתאום בא אלי איש אחד, והתחיל לצעק עלי ולמנע אותי, ואני עניתי לו מה שעניתי, ובקצור — יצא לחוץ, והתחיל לצעק בקולות משנים: פאליציי, פאליצייא, ואני בראותי זאת תכף-ומיד נעלמתי, אף בקשתי מאתו יתברך, שיעזרני להנצל ממנו וכן היה, והיה לי ממש גס, כי מה הייתי עושה אם היה רץ אחרי כל הדרך וצועק: פאליציי, והיו באים, ומסתמא היה אומר להם מה שהיה אומר וכו', ותהלה לאל, שהשם יתברך סכל את דעתו המשבשת, ונמנע ולא רץ אחרי, ובין כך ברחתי, והרגשתי אז אחד מני אלה מה שהרגיש מוהרנ"ת ו"ל, כשכלם היו מתנגדים עליו וצעקו אחריו ברחוב; אשרינו און פארט אשרינו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

קפט

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר, השותה בצמא מהנחל

נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אָחִי הַיְקָר! חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, עַל־פִּי דַעַת הָאֲמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וּרְאֵה לְחַפְשׁ אֲצִלָּה וְלִמְצָא אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּהֶן, וְלִידַע שְׁמַעֲט הוּא גַם־בֵּן טוֹב, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל: "אֲבִיטֵל אִיזוֹ אוֹיֵף גוּט"א, וְזֶה שֶׁיֵּךְ לְכָל הַעֲנִינִים בְּתוֹרָה אוֹ בְּתִפְלָה, וּבְכַפֵּרֵט לְחִזֵּק עֲצָמָה בְּשִׂמְחָה, כִּי תִקְה־וּמִיד כְּשֶׁאֲדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, עֲבֵרָה גְדוֹלָה כְּשֶׁהוּא בַּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן מַח).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע וּלְהִתְקַרֵב אֶל אוֹר גְּנוּז כְּזֶה, אוֹר הָאוֹרוֹת, צַדִּיק הָאֲמֶת כְּזֶה, הַמְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַצַּדִּיק הוּא הַרְחֵמֵן הָאֲמִתִּי, כְּמוֹ שְׁמוּבָא (שֵׁם, סִימָן ז), "כִּי מְרַחֵם יִנְהַגֵּם", כִּי זֶה עֶקֶר הַרְחֵמְנוּת — כְּשֶׁנוֹפְלִים לְעוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (שִׁבְתָּ נַה): "אֵין יִסּוּרִים בְּלֹא עוֹן", כִּי עֶקֶר הַיִּסּוּרִים כְּשֶׁנוֹפְלִים לְעוֹנוֹת, וְהַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ג, ד): "וַיִּירָא יְיָ כִּי סִיר ל'רְאוֹת, הִינּוּ שְׁמִשָּׁה רַבָּנוּ, הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, סָר לְרְאוֹת בְּצָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַכְּנִיס בְּהֵם דַּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה גָּאֵל אוֹתָם.

וְעֶקֶר הַדַּעַת הוּא לִידַע וּלְהִוָּדַע שְׁמֵלֵא כָּל הָאֲרֵץ כְּבוֹדוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל הָעוֹלָם בְּהַשְׁנָחָה פְּרֻטִית וְכוּ', וְלִידַע שְׁאֵף שְׁהָאֲדָם פָּגוּם בְּתַקְלִית הַמְדַרְגָּה הַתְּחַתּוֹנָה, וְהוּא בְּשָׂאוֹל תְּחַתּוֹת וּמְתַחַתּוֹ, אֵל יִתְיַאֲשׁ מִן הַרְחָמִים, כִּי ה' אִתּוֹ, עֲמוּ וְאַצְלוּ, אֵף שֶׁהוּא גְרוּעַ בְּיוֹתֵר, כִּי רַחֲמָיו לֹא כְלוּ, כִּי "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמ"ה, ט), וְלִידַע שְׁכָּל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שְׁמֵנִתֵק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, יִקְרָה מְאֹד אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי "וְאַכִּיֵת תְּהִלָּה מִגּוֹשִׁי עֶפְרַיִם וּמִקְרוּצֵי חֲמֹר" וְכוּ' דִּיקָא, וְכֵן צְרִיף לִידַע שְׂאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, כִּי

אָשֶׁר   קפּט   בַּנְחָל   שַׁכּט

"לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר" (תהלים קמה, ג), הִינּוּ אֶפְלוּ שְׁיַגִּיעַ כָּבֵר לְמַדְרַגָּה זֹאת, לִידַע בִּידִיעָה אֲמִתִּית, שְׁמָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, צָרִיף לִידַע שְׁעֵדִין אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, בְּחִינַת מַה חֲמִיַּת וּמַה פֶּשֶׁשֶׁת וְכוּ'.

וְעֵין בַּתּוֹרָה "כִּי מִרְחֻמִּים יִנְהַגִּם" (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שְׂרָאשֵׁי תְבוֹת פֶּסְלִיו הֵם: וַיֵּרָא יְיָ כִּי סִר לְרֵאוֹת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִים לְחִנּוּף, כִּי בְּחִנּוּף יֵשׁ שְׁתֵּי הַהֲשָׁגוֹת הֶלְלוּ: "מֵלֵא" וְ"אֵיה", שְׁזָה בְּחִינַת הַמְחַלְקֵת בֵּין בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הֵלֵל בְּעֵנִין הַמְשַׁכֵּת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם וְכוּ'.

אָחֵי הַיְקָר! לְמַעַן הַשֵּׁם, הַתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָף שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְׁעוֹבֵר, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם תִּתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּתַפְלָה, שִׂיחָה וְהַתְּבוּדוֹת בְּמָקוֹם מְצַנֵּעַ, תִּזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִכֶּם צְדִיקִים כְּמִנֵּי מַמָּשׁ, וְהָעֶקֶר שֶׁתְּצַיְתוּ אוֹתִי (עֵין בְּחִי-מוֹהַר"ן, סִימָן רל — דְּפוּס חֲדָשׁ), וְיִדְוַע אֲשֶׁר עָקַר דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל הוּא רַק תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — לִיחַד מְקוֹם שְׁאֵין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק עַל-יַדֵּי-זֶה יְכוֹלִים לְזַכּוֹת לְצִאת מִמָּה שְׁצָרִיכִים לְצִאת, וּלְהַפְגִּס בְּמָקוֹם שְׁצָרִיכִים לְהַפְגִּס, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים וְכוּ'.

אָחֵי הַיְקָר! הַתְּמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּשִׁקִּידָה נְפִלְאָה, וְתִלְמַד בְּיַחַד עִם חֲבֵרָנוּ — חֲבָרְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְגַם תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתּוֹעֵד בְּיַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

גַּם הַנְּנִי מוֹדִיעַ לָךְ שְׁבִיוֹם ה' דְּחִנּוּף יִהְיֶה הַיְאֲרָצִיט שֶׁל אִישׁ הָאֱלֵקִים ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְתִהְיֶה, אִם יִרְצֶה ה', סְעֻדַת הִילוּלָא בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, כְּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים בְּכָל שָׁנָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיוֹת עִמָּנוּ בְּצוּפָא חֲדָא, וְתִפְרֹשׁ בְּשָׁלוֹם חֲבֵרָנוּ

של אשר קצ בנחל

הבחור .... גרו יאיר, ותראה לו את מכתבי זה; חזק ואמץ מאד, וקנה אל השם תמיד, ויושיע לך.

הנ"ל...

קצ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, חברי היקר לי מאד, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בתורה ובעבודת השם יתברך על-פי דעת האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו. אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור גנוז פנה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

ולמען השם ולטובתך הנצחית, תתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל, והעקר להטות אזן למוכיח האמתי — הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שעל-ידי תוכחתו מכניס בנשמתנו הריח הטוב, כמו שכתוב (שיר השירים א, יב): "נרדי נתן ריחו", הינו יראת שמים, כמו שכתוב (ישעיה יא, ג): "והריחו ביראת ה'", ולזכות לזה הוא על-ידי קול, הינו על-ידי תפלות ובקשות, שיחה והתבודדות, אז ממשיך על עצמו אורו של המוכיח האמתי הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו (עין כל זה בתורה "תקעו תוכחה" לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח, עין שם היטב ותבין כל זה), ותרגיל עצמך ליחד לך מקום מיוחד שאין שם בנאי-אדם ותפרש שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך בכל יום, ואז טוב לך לנצח.

גם תשתדל להתועד בכל יום עם אנשי שלומנו היקרים, ומפעם

אָשֶׁר   קצא   בַּנְחָל   שלא

לפֿעם בוא תבוא בְּרִנָּה לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, ובִּפְרָט בְּיוֹם חֲמִישֵׁי דְחֲנֻכָּה, יְהִיָּה הַיְאֹרְצֵיִט שֶׁל אִישׁ הָאֱלֹקִים ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, וְנַעֲשֶׂה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, סְעֻדַת הִילוּלָא בְּלִילָה.

לַעֲתָ עֲתָה חֻזַּק וְאַמֵּץ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּכָר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם עִמָּךְ, אִתָּךְ וְאַצְלָךְ, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין וְכוּ', וּמְשַׁגִּיחַ עַלִּינוּ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מְלִמְטָה אֲלָא אִם-בֵּן מְכַרְיִזִים עַלִּיו מְלִמְעָלָה (חֲלִין ז:), וּבְכָל רִגַע וְרִגַע מִתְחַדְּשִׁים וְנִבְרָאִים, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרֹב רַבֵּי רַבְבוֹת רַבְבוֹת וְכוּ' וְכוּ' עוֹלָמוֹת, מְלֵאכִים וּשְׂרָפִים וְכוּ' וְכוּ', מַה שְּׂאִין הַפָּה יְכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב וְכוּ', וְהַכֹּל עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂי הַתְּחַתּוּנִים, עַל-יְדֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבִפְרָטֵי פְּרֻטִיּוֹת עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, שִׂיחָה וְהִתְבּוֹדָדוּת, נְתִיבוֹת וְנִאֲרָגִים עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים וְכוּ', כַּמּוּכָא הִרְבֵּה מְזָה בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל, וּבְסִפְרֵי קְבָלַת הַרַמ"ק ז"ל, עֵין שָׁם; קְנוּה אֵל הַשֵּׁם חֻזַּק וְאַמֵּץ לְבָךְ וְקְנוּה אֵל הַשֵּׁם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קצא.

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיֵּשֶׁב ה'תשכ"ה.

חַיִּים וְשְׁלוֹם לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי, יְקִירֵי, הַצָּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבֵי, הַמְתַּנְהֵג בְּאַמַּת עַל-פִּי דְרָךְ הַצִּדִּיק הָאֲמַת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלִּינוּ ... שִׂיחָיָה נִצַּח.

הִנֵּה כַּאֲשֶׁר אָנִי מִבֵּין, סִבַּת כָּל הִרְיָדוֹת, הַצָּרוֹת וְהַהִרְפָּתָקָאוֹת הַעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי-הָאָדָם, הֵן רַק בְּעִבוּר הַדְּבִיבּוֹר, שְׂאִינָם נִזְהָרִים בְּשִׂמְרִית הַלְשׁוֹן, אֲשֶׁר זֶה יְסוּד וְעִקָּר הַכֹּל בְּעִבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי

שלב אָשׁר קצא בנחל

הפה הוא השער והפתח לעלות ולדבק עצמו באין סוף ברוך הוא יתברך שמו, הינו על-ידי רבוי תפלות, תחנונות ובקשות והתבודדות, וכן על-ידי שקינה רבה ונפלאה בלמוד התורה הקדושה, ולהפך על-ידי כל דבור ודבור של דברים בטלים: גבול פה, לשון-הרע, רכילות וליצנות, רחמנא לצלן, מנתקים עצמם מהשם יתברך, ויורדים לשאול תחתיות ומתחתיו, רחמנא לצלן, ולא בחנם אמר האריז"ל, שמי ששומר את פיו ארבעים יום רצופים, אזי זוכה לרוח-הקדוש, זה אמת ונציב ונכון וכו', כי על-ידי כל דבור ודבור בתפלה והתבודדות, האדם נדבק באין סוף ברוך הוא, עד שעל-ידי רבוי התפלות, נכלל לגמרי בו יתברך, ועל-ידי-זה נשפע על האדם שפע הדעת ואור אלקותו יתברך, שמשגיג מה שמשגיג ומבין מה שמשגיג, מה שאין בשכל אנושי להשיג ולהבין, וכל זה ברוך בלי שום ספק, ואשרי השומר כל זאת.

והנה היה טוב לך להתחיל ללמד בכל יום מעט בספרי ה"חפץ חיים" ו"ל, שמשם תראה ותבין מעלת השומר ונוטר דבורו, ולהפך עצם גנות המדבר דברים בטלים וכו' וכו', ונדע לך, שיש בין אנשי שלומנו אנשים יראים ושלמים, שאני מכיר אותם, שעוסקים בתורה ותפלה כל ימיהם, ואינם מתערכים בשום פוליטיקה, אפלו השגיגים לעניננו, אשריהם ואשרי חלקם.

ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו, שהיה פעם בלילה על ציון רבנו הקדוש באומן, ושמע שם את אחד מגדולי אנשי שלומנו מתבודד, ואמר: רבנו של עולם, בכל דור המקננים לצדיק האמת, עליהם מתגבר מאד הבעל-דבר, ומהר"ן ת"ו"ל אמר פעם: "איה האב מער מורא פאר די מחלקת פון אינעווייניג ווי פון די מחלקת פון דרויסן"א, והבן. ובגדון האברך וכו' וכו' עס לוינט נישט איבער דעם מאכן איין פרוד² בין אנשי שלומנו, וצריכים אנו להעביר על

(א) אני מפחד יותר מהמחלקת שמבפנים, מאשר זו שמבחוץ.
(ב) לא כדאי בגלל זה לעשות פרוד.

אֲשֶׁר   קצב   בַּנְחַל   שלג

מדותיננו, אף שְׂרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עַל הָאֲכָרָף הַנִּ"ל, וְעַל כָּל זֶה אָנוּ צָרִיכִים לְשַׁפֵּף אֶת לְבָנוּ כַּמִּים נֹכַח פְּנֵי הַשֶּׁם, וְלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ רַחֲמִים וְיִשׁוּעוֹת וְהַמְתָּקַת הַדֵּינִים בְּזָכוֹת הָאֵשֶׁל הַגְּדוֹל שֶׁאָנוּ נִשְׁעָנִים עָלָיו, הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

הַנִּ"ל...

קצב.

קְעֻזַת הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְיִשְׁלַח ה' יִתְשַׁכְּהָ.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וְיִשְׁיִגּוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשְּׁוֹתָה בְּצַמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבֶךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי אֶתְמוֹל בְּשִׂמְחָה רַבָּה עַד מְאֹד, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, הַנֶּךְ חֲזַק בְּדַעְתְּךָ לְבָלִי לְהַפְרֵד מִמְּקוֹר חַיּוּתֵנוּ — הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְהִנֵּה מַה שֶּׁאֵתָּה שׁוֹאֵל מֵהֵיכָן צוֹמַחַת הַמְּחַלְקַת הַגְּדוּלָה בְּיִשְׁיבָה וְכו', עֵינַי בְּעֵלִים לְתַרוּפָה מַה שֶּׁפָּתַב שָׁם, שֶׁר' נִפְתְּלֵי וְ"ל שֶׁאֵל אֶת מוֹהַרְנִ"ת וְ"ל, שֶׁיֵּאֱמַר לוֹ, מֵאִין נִצְמַחַת הַמְּחַלְקַת, וְהַשִּׁיב לוֹ: הַמְּחַלְקַת נִצְמַחַת מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁנִּתְעַרַב כָּל הָעוֹלָם טוֹב בְּרַע, עֵינַי שָׁם.

אֵךְ כְּפִי הַנְּרָאָה וְגַם הַבְּנֵתִי מִפִּי שֶׁל הָרַב וְרֵאשׁ הַיִּשְׁיבָה וְכו', שֶׁהוּא מְפַחַד שֶׁכָּל בְּנֵי הַיִּשְׁיבָה יִתְקַרְבוּ בְּמִשְׁפָּחָה הַזְּמַן אֶל דַּעַת רַבָּנוּ וְ"ל, כִּי הֲלֹא בְּמִשְׁפָּחָה זְמַן קָצֵר נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר מִשְׁנִים-עֶשְׂרֵי בַּחוּרִים, וְזֶה, לְדַעַתִּי, עָקֵר סִבַּת הַתְּנַגְדוּתוֹ עָלֵינוּ, כִּי מְפַחַד שֶׁכָּלֵם יִתְקַרְבוּ

שלד   אָשֶׁר   קצב   בַּנְחָל

וַיֵּצְאוּ מֵהַיִּשְׁבִּיבָה וְכוּ', אִף שֶׁבְּאַמַּת הוּא מְקַרֵּב אֶל הַחֹלֶק הַגָּדוֹל עֲלֵינוּ בְּזִמְנֵי הַזֶּה, אִף הַתְּנַגְדוּתוֹ הִיא רַק בְּשִׁבְלֵי הַנַּ"ל, וְאַחַר שֶׁהִתְחִיל לְרַדֵּף אֶת הַבְּחוּרִים שְׁלֵנוּ, וְכַמָּה מֵהֶם זָרַק לַחוּץ, יָרְדוּ אֵלָיו שְׁלֵשָׁה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כַּהֵן, לֹוִי וַיִּשְׂרָאֵל (כָּל"ו שָׁלֹם), וְשְׂאֵלוּ מִמֶּנּוּ עַל מַה וְלָמָּה רוֹדֵף אוֹתָם, וּמָה פִּשְׁעָם וּמָה חֻטְאֹתָם, וּבִפְרָט שֶׁהַכֹּל מוֹדִים שֶׁהַבְּחוּרִים שְׁלֵנוּ הֵם מִמְּצִיגֵי הַיִּשְׁבִּיבָה, תְּהִלָּה לְאֵל, וְגַם שְׂאֵלוּ אוֹתוֹ לָמָּה מֵנִיחַ לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלַכֵּת אֶל כָּל הַמְּפָרְסָמִים וְכוּ', וְהַבְּחוּרִים שְׁלֵנוּ בָּאוּ פֶּעַם לְבֵית מִדְרָשְׁנוּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְלִמְחֻרַת זָרַק אֶת כָּלָם, וְהָשִׁיב בְּפִשְׁטוּת וּבְתַמִּימוּת, כִּי בְּשִׁהוּלָכִים אֶל הַמְּפָרְסָמִים, תִּכְרַף-וּמִיד בְּשִׁהוּלָכִים מִשָּׁם וּמִכָּל שְׂכָן לְמִחֻרַת, שׁוֹכְחִים מַה שְׂרָאוּ וּמַה שְׁשָׁמְעוּ, אָבָל אֵלֶּה הַבְּחוּרִים (כְּפִנְתוֹ עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקָּרִים) בְּמִשְׁךְ שְׁלֵשָׁה שָׁבוּעוֹת אֵינָם שׁוֹכְחִים וְכוּ'.

וַעֲזִין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (מִתְּנָה, הַלְכָה ה), שֶׁלְּמִדְנֵי בְּשָׁבוּעַ זֶה בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבַּת-קִדְשׁ: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב" עַל-פִּי הַתּוֹרָה "אַחֲוֵי לָן מִנָּא", מַה שֶׁמְּפָרֵשׁ: "הַמַּעוֹט מִכָּל הָעוֹלָם וְאַפְלוּ בֵּין הַמְּקַרְבִּים בְּעֶצְמָם, שֶׁמְקִימִים בְּאַמַּת לְאַמַּת אֶת דְּבָרֵי הַצְּדִיק, גַּם הֵם הַמַּעוֹט בְּתַכְלִית הַמַּעוֹט, עַל-כֵּן זָכִינוּ לִהְיוֹת מֵאוֹתָם הַמַּעוֹט", וּבְכַה הַרְבֵּה וְכוּ'.

וְכָל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבֹור, וְלְבָלִי לְהִתְעַרֵּב בְּשׁוּם עֲגִיז שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִכָּל שְׂכָן בְּדַבָּרִים שְׂאִינָם שִׁיכִים לוֹ, הַעֲקָר לְעֵסֶק בְּתַמִּימוּת וּבְפִשְׁטוּת בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת בְּחֻדְרוֹ הַמִּיחָד לוֹ, וְלְבָלִי לְהִתְעַרֵּב עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ עִם מַה לְּבָלוֹת כָּל הַיּוֹם אִם רוֹצִים, הֵינּוּ בְּשִׁקִּידָה רַבָּה בְּתַנְיָה, מְשַׁנְיּוֹת, בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַיִם, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, סְפָרֵי הַזִּהָר הַקָּדוֹשׁ וְהַתְּקוּנִים, כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְשְׂאֵר הַסְּפָרִים הַקָּדוֹשִׁים וְהַתְּפִלוֹת הַקָּדוֹשׁוֹת בְּכָל יוֹם בְּכּוֹנֵה בְּכָל לַיְלָה, וְרַבּוּי הַתְּבוּדוֹת וְשִׁירוֹת וּבְקִשׁוֹת וְאַמִּירַת תְּהִלִּים.

אֲשֶׁר   קצג   בַּנְחַל   שלה

אחי, חזק ואמץ! והעקר בחדושיך דאורייתא, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה...

קצג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָרָה לְצַדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אחי! חזק ואמץ מאד באמונה ובטחון, כי לא יעזב אותך השם יתברך, כי "רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו" (תהלים קמז, יא), והעקר תהיה בשמחה, כי רבנו י"ל אָמַר (ספר המדות, אות שמחה, סימן א): מי שהוא תמיד בשמחה, על-ידי-זה הוא מצליח, עין שם; הינו ברוחניות ובגשמיות, פידוע, ואל תפל בדעתך ממה שפעבר עליך בעתים הללו, כי הכל השגחה פרטית ולטובתך הנצחית, אפה עשה את שלך — להרים תמיד עיניך אליו יתברך בתפלה, שיחה ובקשה והתבודדות, והשם יתברך יעשה את שלו, להמשיך עליך חסדים ורחמים גמורים, שפע, ברכה והצלחה, בני, חיי ומזוני וכו'.

והיות שעברתי ועינתי על כל הספר "מכניע ידים", נפלא ונראה בעיני מאד, על-פני הספמתי להדפיס את זה ראשונה, וגם הוא ספר קטן וההוצאות אינן כל-כך גדולות, כמו ספר "השתפכות הנפש", אף אקנה שגם זה, אם ירצה השם, אדפיס בקרוב, כן יזכנו השם יתברך להדפיס ולהפיץ ספריו הקדושים בעולם, ולהמשיך אור רבנו

ו"ל בְּעוֹלָם.

הדורש שלומך...

גם אֲבָקֶשׁ מִמֶּךָ מְאֹד לְמַעַן הַשֵּׁם וּלְמַעַן כְּבוֹד רַבְּנוּ ו"ל, שְׁתִּשְׁמַר עֲצֻמְךָ מִמַּחְלָקֶת שְׁפוּגָמַת מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרֵט מִחְלָקֶת שְׁבִין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, שְׁדָּבָר זֶה הוּא קְלִקוּל גְּדוֹל עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ו"ל בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן רַק עַל-יְדֵי הַתְּאֻדוֹת הַתְּלִמִּידִים, כִּי בְּשִׁמְתֵּאֻדִים בְּיַחַד אֲזוּ יְכוּלִים לְגַלֵּל אֶת הָאָבֶן וְלִשְׂאֹב בְּשִׁפְעוֹ, וְזֶה יִשְׁאָר אֶפְלוֹ אַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁחֲזוּרִים הַבֵּיתָה, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לְנוּ מוֹהֲרָנִ"ת ו"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, מִתְּנָה, הַלְכָה ד) עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כט): "וְגִלְלוּ אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר" וְגו', שְׂאִין הַנְּפֹשׁוֹת הַמַּתְקַרְבוֹת יְכוּלוֹת לְקַבֵּל שׁוּם שְׂכָל וְדַעַת, כִּי אִם בְּעַת שְׁהֵן אֶצֶל הַרוּעִים וְהַמְּנַהֲיִגִים, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁשְׁבוֹת אֶל בֵּיתָן, אִין לְהֵן שׁוּם שְׂכָל וְעֵצָה לְהַתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת ה', כִּי כְּבָר הִשִּׁיבוּ אֶת הָאָבֶן עַל-פִּי הַבְּאֵר (עֵין שֵׁם בְּאַרְיִכוֹת נִפְלְאוֹה), אֲבָל אִם מְקַרְבִּים לְצַדִּיק הָאֱמֶת, אֲזִי נִשְׁאָר אֶצְלָם תְּמִיד מֵה שְׁקִבְלוּ מִמֶּנּוּ, וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלֵּי לֹא, יח): "טִעַמָּה כִּי טוֹב סַחֲרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה גְרָה" (עֵין בְּלִקוּטִי-מוֹהֲרָנִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּוּה).

ואודות מה שְׁקָרָה בִּישִׁיבָה שְׁיִצָּא כָּל-כֵּף נֶגֶד הַבְּחוּרִים, תְּדַע שְׁיִשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ, וְרֵאשׁ הִישִׁיבָה צוּעֵק, שְׁיִשׁ לוֹ צַעַר גְּדוֹל מִכָּל הָעֶסֶק, וְאָמַר שְׁעַקֵּר צַעְרוֹ הַקָּשָׁה הוּא שְׁגָם בְּנוֹ נִתְקַרַב אֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, וְעַל זֶה מְצַטְעֵר בְּיֹתֵר, וְאָמַר: "נְעוּוֹאֵלָד, מְהֵאֵט מִיר צוֹ גְּעֻנוּמָעַן אִיין זוֹהֵן"^א, וְהִשִּׁיב לוֹ עַל זֶה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו: "עֵס וְעֵט אִיף זִיין אַ תְּקוּן אוֹיף יַעֲנֵעַר וְעֵלְט"^ב, וּמִחֲמַת דְּבוּרִים אֱלוֹ זֶרֶק מֵהִישִׁיבָה עֲשָׂרָה בְּחוּרִים, וְהַכְרִיחֵם לְחַתֵּם עַל פֶּתֶק, שְׁלֹא תִהְיֶה לָהֶם יוֹתֵר שְׁיִכוֹת עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, וְהִיָּה רַעַשׁ גְּדוֹל מְאֹד, כִּי בָּאוּ כָּל הַהוּרִים, וְאֵת גְּדַל הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים שְׁאֲנִי סְבִלְתִי מִזֶּה

(א) אָהָה, לְקַחוּ לִי בֵּן אֶחָד.

(ב) זֶה יְהִיָּה לָךְ לְחֻקוֹן בְּעוֹלָם הַבָּא...

אֲשֶׁר   קצד   בַּנְחַל   שלז

אין לתאר ואין לשער כלל, כי כל ההורים האשימו אותי, והיה מה שהיה וכי'.

בקצור, אלה אשר היה לכם חזק מאד בדברי רבנו ז"ל, יצאו ממנו ונכנסו לישיבות אחרות, (ואחד קרב בישיבה שנכנס בה שני בחורים), ואף אלה שנשארו היה רק מפני פחד אביהם, אף עם כל זאת רבם ככלם אחזים עוד בתמם לשקד על דלתות ספרי רבנו ז"ל, וגם בנו של הרב הנ"ל כלי נפלא עד מאד, עוֹדְנוּ מְחִזִיק בְּתַמוּ; אשרינו ואשרי חלקנו, שהבדילנו מן התועים ושם חלקנו בחיים, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, ולמען השם, תראה גם אתה לקרב רחוקים אל השם יתברך, והעקר לדבר עמם רק דבורי אמונה ויראת שמים, ולכלי להתנפח עמהם, כי דברים בטלים וזולזלים קענען זיי מעריג ודי לחפיקא, אף דבורים של תורה ואמונה, יראת שמים והתחזקות, תהלה לאל, מנחים אצלנו, שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו...

הנ"ל...

קצד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ירדפו וישיגו לאהובי, אחי היקר, הצמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד בתורה ותפלה והתבודדות, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי השם עמך, אתך ואצלך וקרוב

לך, והעקר — תהיה חזק באמונה חזקה ובטחון חזק, שהשם יתברך לא יעזב אותך וירחיב לך, פאשר עזר לך והרחיב לך עד עכשו, ובפרט בעסק קדוש ונורא כזה של הדפסת ספרי רבנו ז"ל והפצת דעתו בעולם, זה עולה על הכל וכו' וכו', פי על-ידי-זה יוכלו להתקרב כל בית ישראל אל הדעת האמת, והיעלה על הדעת שבשכיל שהנסת עצמך בדבר ובעסק נורא כזה תפסיד? ! אדרבה רבנו ז"ל אומר: "צו מיר האט נאך קיינער נישט דערלייגט"א, ממי שאני מקבל אני נותן, והענין מה שנסת בחובות, עיין ב"תולדות הקדוש" בפרשת וישב, שמקשה, שחכמינו הקדושים ז"ל אמרו במקום אחד: "עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות" (שבת קיח:), ובמקום אחר אמרו: "לוו עלי ואני פורע" (ביצה טו:), ומפרש — מי שמתנהג בטבע הינו שאין אמונתו חזקה, וחושב אז מ'ארבעט נישט האט מען נישט, לאיש זה נותנים עצה "עשה שבתך חל", אף מי שמאמין באמונה אמתית ובהשגחה פרטי פרטית שהשם יתברך מנהיג את העולם בהשגחה פרטי פרטית, ובכל רגע ורגע נתחדשים העולמות וכו' וכו', והשם יתברך עוזר תמיד, לזה אומרים: "לוו עלי ואני פורע", הינו רק דברי מצוה, ואם-כן איך יעלה על דעתך לפל כל-כף מאמונה ובטחון, עד שתחשב עם איז עק וועלט, הלא השם יתברך בודאי ירחיב לך בזה העולם, ומפל שכן מה שתזכה בעלמא דאתי, על-ידי דבר גדול ונורא כזה, שימחלו לך כל עוונותיך; אחי, כלך מדרך זו, וחזק עצמך בשמחה עצומה, שהנך זוכה לעזר לי בסכום הגון ונורא כזה, בודאי יזכר לך לטובה.

הדורש שלומך...

(א) בעבורי עוד אף אחד לא הפסיד.
 (ב) אם לא עובדים — אין.
 (ג) זה סוף העולם.

קצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום ששי – עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב ה'תשכ"ה.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, אחי היקר, המשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך היקר קבלתי בשבוע שעבר, ושמחתי מאד לשמע הטוב ממך, שתהלה לאל, אתה עוסק בעבודת השם יתברך על-פי דעת האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואתה עוסק בכל לילה באמירת תקון חצות; אשריך ואשרי חלקך, פי אשרי ואשרי הזוכה לומר בכל לילה תקון חצות, פי הוא ענין גדול ונורא וכו', וכל הזהר וספרי הקבלה מלאים מזה, ובפרט שרבנו ז"ל הזהיר לכל אנשי שלומנו לומר בכל לילה תקון חצות, וכן נוהגים רב אנשי שלומנו היקרים, ואחד מאנשי שלומנו הויתק והחסיד ר' יצחק בער ז"ל שהיה תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, (ויכר ידוע גדל השגתו ומדרגתו [עין בכוכבי-אור]) אמר פעם לאחיו היקר מאנשי שלומנו ר' יקותיאל ז"ל: "אחי, קנה ספר "שערי ציון" ואמר בכל לילה תקון חצות וועט דיר שיינען ארום אין ארום" וכו', הינו בכל היום ובכל אשר תפנה, וכל ספרי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת מלאים מזה מה שיכולים לזכות על-ידי אמירת תקון חצות (עין בספר תקון חצות שלנו, עין שם).

והנה לא יכלתי להשיב לך עד עכשו, פי בעתים הללו אני טרוד מאד בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, ותהלה לאל, הכנסתי לעת עתה לדפוס את הספר "מכניע זדים", ויצא, אם ירצה השם, בקרוב בהדור רב, וכן אני מתכוון להדפיס את הספר "השתפכות הנפש", וכל הספרים שאני מדפיס פונתי למכר בזול גדול בערך עשר פרוטות (סענט), חסדי השם יתברך שסבב בהשגחה פרטי פרטית, שהיום

שם   אָשֶׁר   קצה   בְּנַחֵל

הייתי בבית הדפוס ודברתי הרבה עם בעל הבית, ולבסוף אמר לי שהוא מוכן להכניסני לבית הדפוס לעבוד, תהלה לאל, אשר עד פה עזרני, כי גדל הישועה הזאת אין לשער, כי על-ידי-זה אוכל, תהלה לאל, להוציא מהפח אל הפעל רצוני וכסופי, אשר יש לי זה ימים ושנים — להדפיס ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם, וזה העקר שבכל העקרים, שעל-ידי-זה יוכלו כל בית ישראל להתקרב אל אמת האמת, ברוך השם, גם עשיתי לי חותמת כזו... ואני מכניס אותה בכל הסדורים והתהלים בכל בתי המדרשות והישיבות.

ואם ירצה השם, כשיצאו מהדפוס הספרים אשלח לך, לעת עתה חזק ואמץ, ותהיה בשמחה רבה עד מאד, ותראה לכתב לי באפן שלכל ינתק, חס ושלום, חבל האהבה בינינו.

ידידך הדורש שלומך...

גם אמר לך דרישת שלום מחברך חברינו ר' ... גרו יאיר, שפגשתי אותו היום, ואמר לי לכתב לך, היות שאתה צריך לשלח לו הפרשיות של התפלין דרבנו תם זה זמן רב, ועד היום אינו יודע מה היה להם, על-כן מבקש ממך מאד שתראה להזדרז עד מאד, כי מאד מכרחים לזה, כמו שהזהיר רבנו ז"ל להניח שני זוגות תפלין תכף-ומיד מבר המצוה.

מחברך הנ"ל...

והעקר שכחתי — שר' ... גרו יאיר, מדפיס "תקון הפלגלי" בפורמט קטן לחלקו בחנם.

קְצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֶּץ ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיֶה נְצַח.

אָחִי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הַאֲמַת וְהַתְּמִים שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבִפְרֹט עֲכָשׁוּ שְׁנִכְנָסִים וּבָאִים יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שְׁמִסְגָּלִים מְאֹד מְאֹד לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל וּמוֹהֲרֵנוּ" ת' וְ"ל, שֶׁעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא "חֲנֻכָּה" — לְשׁוֹן חֲנוּפָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂמַתְחִילִין בְּכָל פֶּעַם מְחֻדָּשׁ, וְאֲסוּר לְהִיּוֹת זָקֵן וְכוּ', וְזֶה (מְשַׁלֵּי כב, ו): "חֲנֻפָה לְנֹעַר עַל-פִּי דְרָכּוֹ, גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה", הֵינּוּ שְׂצָרִיף הָאָדָם לְחֲנֻפָה עֲצָמוֹ עַל-פִּי דְרָכּוֹ וְעַל-פִּי מַה שְׂעוּבָר עָלָיו, שְׂאֵף כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה, הֵינּוּ מִהַתְּחַדָּשׁוּת, שְׂצָרִיף לְהַתְּחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם, וְלִשְׁמֹר מְאֹד לְבַל יִפֹּל בְּזִקְנָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְחֻשְׁב שְׂאִין לוֹ כְּבָר תִּקְוָה וּכְבָר נִזְקֵן בְּמַעֲשָׂיו וְכוּ', וְאֵינוּ יָכוֹל לְצַאת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם; צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה כָּלֵל, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וַיִּחְזַק עֲצָמוֹ, וַיִּבְטַח בְּרַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ, וְעַל זֶה מְרַמְזֵת מִצְוַת חֲנֻכָּה — לְחֲנֻפָה עֲצָמוֹ וּלְחֻדָּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל פֶּעַם, וְעַל-כֵּן הִהְלָכָה כְּבֵית הַלֵּל — מוֹסִיף וְהוֹלֵף, שְׂצָרִיכִים לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם קְדָשָׁה וְדַעַת כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵנוּ, חֶלֶק א', סִימָן ס), שְׂבָכֵל יוֹם שְׂבָא צָרִיכִים לְרֵאוֹת לְהוֹסִיף קְדָשָׁה וְדַעַת וְיִרְאֵת שְׂמִים, וְזֶהוּ עֵקֶר זִקְנָה דְקְדָשָׁה עֵינֵי שָׁם.

וַיְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּ"וְעַל הַנְּסִים": "וְקִבְּעוּ שְׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלָיו", עַל-יְדֵי תִקְוָה הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי מְמַשִּׁיכִין הַדְּרָךְ הַזֶּה שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּעוֹלָם, דִּהְיֵנוּ לְעֶסֶק תְּמִיד

להודות ולהלל להשם יתברך על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות ובפרטיות, ולזכור זאת היטב, ולכלי לשפח את כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת ועת, כמו שכתוב: "ואל תשכחי כל גמוליו" (תהלים קג, ב), כי באמת זו הדרך של הודאה ותודה היא הדרך הנפלאה מאד להתקרב על ידה להשם יתברך מכל מקום שהוא, כי העולם הזה מלא צרות ויסורים ויגונות, כמו שכתוב (קהלת ב, כג): "כל ימיו מכאובים וכעס", וכתוב (איוב ה, ז): "אדם לעמל ילד", וכתוב (שם יד, א): "קצר ימים ושבע רגזו", ואין טוב בעולם כי אם התורה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: "אין טוב אלא תורה" (ברכות ה.), ומעצם הצרות, היסורים והמניעות שיש בזה העולם, קשה וכבד לאדם להתקרב לעבודתו יתברך, ואפלו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני השם יתברך, גם כן קשה מאד, מחמת רבוי המניעות והיסורים שאוטמין את לבו, עד שאינו יכול לפתח את פיו ולא להתקרב לשום עבודה תמה, כאשר ידוע לכל אחד ואחד הכבודות שיש עליו בכל פעם בפעם בכל יום ויום, ועל-כן עצה גדולה לזה, שבכל פעם יזכיר לעצמו את כל הטובות האמתיות והנצחיות שעשה השם יתברך עם אבותינו ועמנו עם כל אחד ואחד בפרטיות, והעקר מה שזכה להיות מזרע ישראל — בכלל מקבלי התורה, והבדילו מן התועים בדרך המחקרים והפילוסופים וכו', הנהוגים עכשיו בעוונותינו הרבים, כי כל אחד ואחד מישאל אם יסתכל היטב על כל מה שעבר עליו מעודו יראה ויבין חסדי ה', טובו ונפלאותיו עליו בלי שעור כמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום בתפלת "שמונה-עשרה": "נודה לך ונספר תהלתך על חיינו" וכו', "ועל נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים" וכו', וכמו שאומרים ב"נשמת": "אלו פינו מלא שירה פים" וכו', "אין אנו מספיקין להודות לך ה'" וכו', "על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו".

הכלל — כשהאדם רואה גדל צרותיו בגוף ונפש וממון, הוא

רחוק מהשם יתברך מאד כמו שהוא יודע בעצמו, וגם בפרנסה
 ובגוף יש לו גם כן יסורין, כמו ששכיח ברב העולם, ואפלו כשבאה
 על האדם איזו צרה ממש, חס ושלום, הוא צריך לבל יתבלבל
 לגמרי מחמת הצרות והיסורים, חס ושלום, רק בכל עת ובפרט בעת
 צרה, חס ושלום, יתן עיניו, לבו ודעתו להסתכל ולהתבונן היטב
 על חסדי השם יתברך וטובותיו שעשה עמו עד היום הזה, כי כל
 אדם כמו שהוא, מאחר שהוא בכלל ישראל ומניח טלית ותפלין
 בכל יום, ומיחד שמו יתברך פעמים בכל יום ויום, ראוי לו לתן
 הודאה ותודה להשם יתברך בכל יום ויום על עצם חסדו וטובו
 יתברך עליו, שזכה להיות בכלל ישראל מקבלי התורה, מכל שכן
 שכל אחד יודע בנפשו כמה טובות נפלאות בפרטיות שגמל השם
 יתברך עמו מעודו עד היום הזה, וצריך להרגיל את עצמו להודות
 ולהלל להשם יתברך על כל הטובות שעשה עמו, ועל ידי זה יהיה
 לבו נכון ובטוח שגם עתה השם יתברך לא יסיר חסדו וטובו מאתו,
 ויחזק את לבו לצעק ולהתחנן להשם יתברך, שיצילהו גם עתה מכל
 הצרות והיסורים, כמו שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים ס, יא):
 "מי יובילני עיר מצור מי נחני עד אדום", הינו מי שעזר לי עד הנה
 ונחני עד אדום, הוא יובילני עיר מצור גם כן. וזה "מהלל אקרא
 ה'" (תהלים יח, ד) — שטרם שאני קורא אליו יתברך על צרותי,
 אני מהללו ומשבחו על הטובות והחסדים שעשה עמי עד הנה, כי
 דיקא על ידי זה אני יכול לקרותו, וזה "זבח לאלקים תודה" וכו'
 (תהלים נ, יד) "וקראני ביום צרה" (שם נ, טו), הינו שגם קדם שיוצאין
 מהצרה של עכשו וצריכין לקרותו יתברך, צריכין מקדם להביא
 תודה על העבר, ואז דיקא — "וקראני ביום צרה", וכמו שאמר
 רבנו ז"ל, שצריך מאד לקרותו יתברך מגדל אטם הלב שנתאטם
 מרובי הצרות, ובפרט עתה בארץ הגלות, שכמעט אין יום שאין
 צרתו מרבה מחברו, חס ושלום, והפרנסה דחוקה מאד, והקטרונג,
 הקנאה והשנאה מתרבים בכל פעם, וכל מי שרוצה להתחיל לצאת
 מפה שצריך לצאת ולהתקרב לאיזו עבודה בעבודת השם יתברך,
 אין מניחין לו ומתגרין בו יותר, חס ושלום, ומעצם רבוי המניעות

שדמ   אָשֶׁר   קצו   בַּנְחַל

לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, אָזִי בְּכָל פֶּעַם בְּבוֹאוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ
אוֹ לְהִתְקַרֵב לְדַבֵּר שְׂבַקְדָּשָׁה, יִזְכִּיר לְעֲצֻמוֹ רַבּוּי הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים
שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַזַּק
לְכַבּוֹ לְבִטּוֹחַ בְּהַשֵּׁם, שִׁישְׁמַע תְּפִלָּתוֹ גַּם עַתָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל
לְהִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּלְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ כְּרֵאוּי.

אָחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ בְּכָל זֶה, שֶׁתִּיחַד לָךְ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין
שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ שִׁיחְתְּךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגוּשְׁמִיּוֹת, וְעַל הַכֹּל תִּתְּלֶה עֵינֶיךָ לְמָרוֹם בְּתִפְלָה וּבְקִשָּׁה,
וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יְדִידָה...?

וּתְרֹאֶה אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְחִבְרֶךָ ... שִׁיחֶיָה נַצַּח.

קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, נֵר חַמִּישֵׁי דַחְנֻכָּה לְסֹדֵר מְקַץ ה'תשכ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ אֶל אֶהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה
מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שִׁיחֶיָה נַצַּח.

אֶהוּבֵי, אָחֵי הַיְקָר! לְקִרְאֵת מְכַתְּבְךָ שֶׁמְחַתִּי עַד מְאֹד, הַעֲקֵר
חֲזוּק וְאַמֵץ!

וּמְקַדֵּם הַיִּינוּ אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי הִיְתָה סְעֻדַת הַיְלוּלָא שֶׁל
ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, וְשִׁמְעָתִי, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים
טוֹבִים וְאַמְתִּיִּים וְשִׁיחוֹת נְפִלְאוֹת.

אָשֶׁר   קִצַח   בְּנַחֵל   שִׁמָּה

וְהִנֵּה בְּעֵתִים הִלְלוּ אֲנִי טְרוּד בְּיֹתֵר, כִּי אֲנִי עוֹבֵד בְּבֵית דְּפוּס,
וְאֶקְוֶה, בְּעֶזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהִדְפִּיס שָׁם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּתַכְלִית הַהִדוּר וְהִיפִי וְלִמְכַר אוֹתָם בְּזוּל וְכו'.

חֲזַק וְאַמֵּץ בְּיֹתֵר בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, לְשַׁפֵּךְ נַפְשְׁךָ
בְּשִׂיחָה — זו תַּפְלָה, אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, "הַשְּׁלֵךְ
עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק" (תְּהִלִּים נה,
כג), וְאַבְקֶשְׁךָ מְאֹד, חֲבָרֵי הָאֱמֶתִי, הָעוֹסֵק בְּתַפְלָה עַל-פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁתַּתְּפַלֵּל בְּעַדִּי כִּי אֲנִי חָלַשׁ מְאֹד, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים,
וְהַעֲקֵר בְּחִלְשַׁת לְבִי עַד מְאֹד.

הִדוּרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קִצַח.

בְּעֶזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עָרַב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, לְסֵדֵר מִקֵּץ ה'תשכ"ה.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבָרֵי הַיֵּקָר לִי מְאֹד, הַצָּמוּד
בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשּׁוֹתֶה מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אָחִי, אַהוּבֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת, הִינּוּ הָעֵקֶר לְעֲשׂוֹת הָעִבּוּדוֹת הַפְּשׁוּטוֹת כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר עַל
זֶה הַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה עֵקֶר הַיִּהְדוּת וַיִּסּוּד כָּל הַבְּנִיָּן, וְאִם אֵין
יִסּוּד אֵין בְּנִיָּן כְּיָדוּעַ.

וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ לְסַפֵּר, אֲשֶׁר יְדוּעָה צְדָקַת ר' אֶפְרַיִם
בֶּן ר' נִפְתָּלִי ז"ל, מְלַבֵּד שֶׁהָיָה בְּעַל מְדֻרְגָּה וּבְעַל הַשְּׂגָה, הָיָה לְמִדָּן
גָּדוֹל עַד מְאֹד בְּגִמְרָא, פְּרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּהַתְּמָדָה

בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּפְעַם אַחַת שָׁמַע אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אֵיף
הוא מתבודד וְנוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל אֲשֶׁר זָכָה לְהִיּוֹת
בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל, וְזָכָה הַיּוֹם זֵיךְ וּוְאֲשֶׁן נֶעְגַל וּוְאֶסְעֵר אֹוֹן גִּיּוֹן אֵין
מְקֻוּהָ, וְלִקְיִים "עַל נְטִילַת יָדִים", וְלוֹמֵר "אֲשֶׁר יָצַר" ... וְכֵן הַזְּכִיר אֹו
אֵת כָּל הָעֲבוּדוֹת הַפְּשׁוּטוֹת שֶׁזָּכָה לַעֲשׂוֹת, אֵף שֶׁהִיָּה לוֹ הַרְבֵּה עַל
מָה לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל אֵת הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהֵבֵן מִכָּל זֶה לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה.

וְהִנֵּה אֹודוֹת שֶׁשָׁמַעְתָּ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר פְּעַם: "מִי שֶׁגֹּוֹמֵר, ש"ס
מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צָלֵם אֱלֹקִים", וְאַתָּה רוֹצֵה לִידַע אִם זֶה אֱמֶת, דַּע
לָךְ, שֶׁכָּפִי שֶׁאֲנִי קִבַּלְתִּי וְשֶׁמַּעְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַזְּקֵנִים, הַמַּעֲשֵׂה
הוא כָּף: שֶׁר' חִיִּיקֵל ז"ל הִיָּה פְּעַם עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן,
וְהַתְּבוּדָה וְאָמַר לְפָנַי רַבְּנוּ ז"ל: "שֶׁמַּעְתִּי מִמְּכֶם, מִי שֶׁגֹּוֹמֵר ש"ס,
מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צָלֵם אֱלֹקִים, עַל-כֵּן זַכָּוִי, שֶׁכָּפִי יִזְכּוּ לְסִיִּים כָּל
הַש"ס", וְכָל זֶה שָׁמַע אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁעָמַד אֹו בַּחוּץ, וּמִזָּה
נִסְתַּבֵּב עַד אֲשֶׁר יֵשׁ כָּאֵלוֹ שְׁאוּמְרִים שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר זֹאת, וְהֵבֵן;
זוֹ הָאֱמֶת, וְר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל נִפְטַר בְּיוֹם ה' דְּחֻנְפָּה שְׁנַת
תַּרְע"ח, וּמְנוּחָתוֹ כְּבוֹד בְּעִיר אוֹמֵן, וְגִדְל עֲצָם צְדָקַת ר' אַבְרָהָם
ז"ל עֵינֵן קָצַת בְּסִפּוֹר "חֻכְמָה וְתְבוּנָה", שֶׁהַדְּפִיס אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
הַיְקָרִים, וּמִבִּיא שָׁם כְּמָה מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁשָׁמַע מִתְּלִמִּידֵי ר' אַבְרָהָם ז"ל,
הֵם: ר' אֱלִיָּהוּ חַיִּים, וְר' לִוִי יִצְחָק, וְר' יִצְחָק מֵאִיר וְכו'.

וְאוֹדוֹת הַתּוֹרָה בְּסִימָן ס"ז שֶׁכְּתִבְתָּ, הִיא תּוֹרָה נִפְלְאָה, וְאֵת
אֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּ לְבָאֵר לָךְ מָה שֶׁכְּתִבְתָּ שָׁם בְּהַתְּחַלַּת הַתּוֹרָה, אִם יִרְצֶה
הֵשֶׁם, בְּמִכְתָּב הַשְּׁנִי אֶכְתֹּב לָךְ, כִּי הַיּוֹם קָצַר וּבְקָרוֹב תִּגְיַע שְׁבַת-קֹדֶשׁ
וְהִמְלֵאכָה מְרַבָּה וְכו'.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וּבְנוֹדָאֵי אַתָּה יוֹדַע שֶׁשְׁבַת-קֹדֶשׁ זוֹ הִיא שְׁבַת חֲנֻכָּה, וְהוא אֶחָד

(א) לְטַל יְדִיו שְׁחִרִית לִיד מִשְׁתּוֹ, וּלְלַכֵּת לְמִקְוֵה.

מהשְׁלֵשָׁה זְמַנִּים שֶׁהִזְהִיר רַבֵּנוּ וְ"ל לְבוֹא לְפָנָיו, הִינּוּ: רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁבוּעוֹת וְשֵׁשֶׁת חֲנֻכָּה, וְאָמַר, שְׁמִי שִׁיחָהּ אֶצְלוּ בְּאֵלוּ שְׁלֹשֶׁת הַזְּמַנִּים יִנְצַל מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, וְלִטּוֹבָתָךְ הַנְּצַחִית, תִּהְיֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּאֵלוּ שְׁלֹשֶׁת הַזְּמַנִּים בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבִּינֵיהֶם זֶרֶחַ אִוְרוֹ, וְזָכוּנוּ לְכַרְכָּה.

קצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֵׁשֶׁת-קִדְשׁ לְסֹדֵר מִקֵּץ ה'תשכ"ה.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ וַיִּשְׁיִגּוּ לְאַהֲוֵבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שִׁיחָהּ נִצַּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ קִבַּלְתִּי בְּשָׁבוּעַ שֶׁעָבַר בְּשִׂמְחָה רַבָּה, שְׂאֲנִי רוֹאֶה וּמִבֵּין מִפְתְּלֵי דְבָרֶיךָ, שֶׁאַתָּה שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת סִפְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר בְּכָל הָעֵקָרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל: "הֵינִיט אִז מֵיִן סִפֵּר אִיז דָּא אוֹיֵף דְּעַר וְוַעֲלֵט — מוֹז מְעַן לְעַרְנֵעַן נָאֵר מֵיִן סִפְרֵי", וּפְשֻׁטוֹת פּוֹנְתוֹ, כִּי דִיִּקָּא עַל-יְדֵי סִפְרֵי מְתַעוֹרְרִים בְּאַמַּת לְאַמַּת לְקַיִם תּוֹרַת מֹשֶׁה, וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת כָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁמְזַרְזִים וּמְחַזְּקִים וּמְחַיִּים אוֹתָנוּ לְקַיִם אֶת תּוֹרַת מֹשֶׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּהַר סִינַי, וּבְפָרֶט סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר: "וְאַתָּה עֲלִית עַל כְּלָנָה" (מְשַׁלֵּי לֵא, כֵּט) כִּידוּעַ לָנוּ וְלְכָל הַמְּקַרְבִּים, אִיךָ הֵיוּ קִדְּם הַהִתְקַרְבוֹת וְלָמָּה זָכוּ אַחַר הַהִתְקַרְבוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְמָה שֶׁשֶּׂאֱלַת בַּתּוֹרָה "רְאִיתִי מְנוֹרַת זָהָב" (בְּלֻקוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן ח), לָמָּה צְרִיכִים בְּכָלֵל לְהַתְּגַרְוֹת עִם הָרֶשַׁע, וְמָה אֲכַפֵּת לָן שֶׁמְמַשִּׁיף הָרוּחַ חַיִּים שְׁלוֹ מְהֵרָב דְּקַלְפָּה? וְהִנֵּה לְפֹנֵם רִיחָטָא יֵשׁ לְפָרֵשׁ בְּפִשְׁטוֹת, כִּי זֶה הָרֶשַׁע וְהַחֹלֵק עַל הַצְּדִיק, וְדוֹכָר עָלָיו

(א) הַיּוֹם שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלִי גִמְצָא בְּעוֹלָם, צְרִיף לְלַמֵּד רַק אֶת סִפְרֵי.

בגאווה וכוז וכו' ומעכב את המקנבים לעשות את שלהם, הינו להתקרב אל הצדיק האמת שבדור הזה, נחל נובע מקור חכמה, וללמד ספריו ולהתבודד וכו', כמו שהוא עכשו בשיבה שלכם, על-כן רוצים אתם להכניעו ולהשפילו, בבחינת: "משפיל רשעים עדי ארץ" (תהלים קמו, ו) (כמוכא בפנים), נותן רבנו ז"ל עצה לבלי להתגרות עמם, כי מקבלים הרוח חיים מהרב שלהם, (הינו מראש השיבה שלכם), שהוא הרב דקלפה, ואם תתגרו בהם, אז ימשיכו להם פח מהרב שלהם, ועל-ידי-זה תהיינה לכם צרות ביותר, פי' דוע לכם.

אף מה שמתעשו הוא — שתשובו בתשובה אמיתית, הינו לפרש כל שיחתכם אליו ותברך בכל יום, ולהתודות בפה מלא, ותתמידו מאד בלמוד התורה הקדושה, ובפרט למוד שלחן ערוך, שהזהיר על זה רבנו ז"ל ביותר, (והעקר — "לא המדרש העקר אלא המעשה", פי' דוע), ועל-ידי-זה הינו תורה (שלחן ערוך) ותפלה (התבודדות) — יתברר אצלכם הטוב מהרע, ותמשיכו לכם הרוח חיים מהצדיק האמת שאנו חוסים בצלו, ועל-ידי-זה יתפארו עוונותיכם, בבחינת (משלי טז, יד): "ואיש חכם יכפרנה" (כמוכא בפנים כל זה, עין שם), אז ממילא כשזה קם זה נופל, ויפלו כל המתנגדים שלכם, כי כל אחד יודה בפה מלא "אז די בעסטע און ערליכסטע בחורים זענען די ברסלבר"^ב, ועל-ידי-זה תהיה להם מפלה, כי הם רוצים לראות בכם ההפך.

ומצאתי עכשו ב"באור הלקוטים" מהצדיק הקדוש ר' אברהם בר' נחמן על התורה הזאת, שמקשה קשיה זאת, ומפרש בענין עמק ונעים מאד עין שם (באות לח), ועין גם-כן בפרפראות לחכמה על תורה זו שמפרש גם-כן בדרך נפלאה, ובשבת קדש זו שבת חנכה למדנו תורה זו בסעדה שלישית, והיה, תהלה לאל, קבוץ גדול, והיו, תהלה לאל דבורים טובים ואמתיים, ואחר התורה רקדנו הרבה,

(ב) שהבחורים הטובים והכשרים ביותר הם הברסלבים.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁעַד כַּה עֲזָרְנוּ, שְׁנוּכַל בְּתוֹךְ תִּקְוָה הַסִּתְרָה שְׁבִתוֹךְ הַסִּתְרָה לִידַע מֵרַבִּי אֲמֵת כְּזֶה וּמַתּוּרוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ וּמָה נִעִים גּוֹרְלֵנוּ חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנִעִימִים, וּבִיּוֹתֵר שֶׁמֵּעַנּוּ דְבוּרִים נִפְלְאִים בְּבִקְרָא אַחַר הַתְּפִלָּה בְּשַׁעַר שְׁלֹמֹדוֹ "סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת", שְׂאוּחֲזִים עֲכָשׁוּ בְּמַעֲשֵׂה מִהֲחֻכָּם וְהַתָּם, עֵינַי שָׁם בְּמַעֲשֵׂה ט', וְהָיוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים טוֹבִים וְאֲמִתִּיִּים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְצִיּוֹר בְּמַח, מִכָּל שְׂכָן בְּפֹה וּמִכָּל שְׂכָן בְּכַתָּב, גִּדְל הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֵׁשׁ כְּאֵלוֹ הַמַּעֲשֵׂיֹת אֶפְלוּ בְּפִשְׁטוֹת הַדְּבָרִים כְּכַתָּבְךָ, כִּדְאִי לְהִיּוֹת בְּכָל שְׁבִת בְּשַׁעַת לְמוֹד סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת, וְתִזְכֶּה לְהַתְּעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּסִימָן ס', עֵינַי שָׁם; לְעֵת עֲתָה חֲזוּק וְאַמֵּץ!

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ ה'תשכ"ה.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִיּוֹתֵר בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, הֵינּוּ הַתְּבוּדוֹת, שְׁנֵה הַעֲקָר וְהִסּוֹד שֶׁהַכָּל תְּלוּי בּוֹ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר בְּאַמֵּת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר, שְׁמֹזוּ הַשִּׂיחָה נֶעֱשִׂים לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים עֲנִינִים גְּבוּהִים וְרַמִּים וְשַׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים, אֲשֶׁר מִימּוֹת עוֹלָם לֹא עָלוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה, עֵינַי שָׁם).

והעקר חזק עצמך להיות בשמחה תמיד, ולכל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי השם עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, והכל מתנהג בהשגחה פרטי פרטית.

ולמען השם, לטובתך הנצחית תתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה על-פי דרכו של רבנו ז"ל, ללמד כסדר דיקא (שיחות-ה"ר), סימן עו, ע"ג שם באריכות), להתחיל ולגמר, ועל-ידי-זה תזכה ברכות הזמן, לסיים: תנ"ך, משניות, ש"ס — בבלי וירושלמי, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וספרי הזהר והתקונים, וכל כתבי האר"ז ל וספרי תלמידי הבעל-שם-טוב, ובפרטי פרטיות ספרי רבנו ז"ל, וכל המדרשים וספרי המוסר, ולכל זה יכולים לזכות על-ידי תפלה ובקשה, באשר זכו לזה כבר הרבה מאנשי שלומנו, ובעיני ראיתי כמה מאנשי שלומנו שבקיאים בכל זה וכיותר מזה, והכל זכו על-ידי כח הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאנו חוסים בצלו — צלא דמהימנותא, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה יש לך עדין תקנה להיות איש כשר ועובד השם, ולהתעלות מאד בעבודתו יתברך, ואף שנדמה לך שזה כמה שנים שאתה מקרב, ואין אתה רואה עדין שום התקרבות, חס ושלום, התמד ביותר בשיחה והתבודדות — לפרש שיחתך וכל אשר עובר עליך אליו יתברך בכל יום, ויהיה לך שנוי רב לטובה, כמו שאמר מוהר"ן ת"ז ל לאנשי שלומנו: "בחנוני נא בזאת אם תהיה לכם התבודדות ארבעים ימים רצופים, בוודאי יהיה לכם שנוי לטובה".

אהובי, חברי, הכל צריך להיות רק לקרב ולא לרחק, חס ושלום, ולהיות תמיד בשמחה רבה ובפנים שוחקות — אנפין נהירין², שלזה זוכים על-ידי שמירת הברית, שמירת העין, המחשבה והמח, שלזה

(א) צל האמונה.

(ב) פנים מאירות.

זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי תַפְלָה, בְּקִשָּׁה וְהִתְבוּדוֹת, כַּמוּכָא בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ
ו"ל.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּתְמִיד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה
בָּהֶם וְסִיב וּבְלָה בָּהֶם, כִּי אֵין לָהּ מִדָּה טוֹבָה מֵהֶם, וְתִקְשְׂרֵם עַל
לִוּחַ לְבָבָה עַד שִׁיְהִיו שְׁגוּרִים אֶצְלָהּ בְּעַל-פִּה מִמֶּשׁ, וְאִזּוּ יִהְיֶה טוֹב
לָהּ לְנִצַּח — בְּהִתְהַלְכָהּ תִּנְחָה אוֹתָהּ, בְּשִׂכְבָּהּ תִּשְׁמַר עֲלֶיהָ וְהִקְיִצוֹת
הִיא תִשְׁיַחַךְ וְכוּ', וְתִתּוּעַד עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ עִם אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הִיקָרִים, כִּי בְּכָל אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאִירָה נִקְדָּה מִרַבְנּוּ
ו"ל (עֵין בְּתוֹרָה "וְאִתָּם תִּהְיֶה לִי מִמְלַכַת כְּתָנִים", לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן
לד) בְּעֵינֵינוּ שְׁלֹשׁ הִנְקָדוֹת, עֵינֵינוּ שָׁם.

הַעֲקָר שֶׁתִּדְבַר בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרָה — חֲבֵרָנוּ הִיקָר... גֵּרוּ יְאִיר,
וְחִזְקוּ וְאִמְצוּ אֶת לְבַבְכֶם, וְקוּוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, וְיִוָּשִׁיעַ לָכֶם
בְּזָכוֹת הָאֵשֶׁל הַגָּדוֹל שְׁאֵנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ וּמִתְאַבְּקִים בְּעַפְרֵ תוֹרוֹתָיו
הַקְדוֹשׁוֹת, כִּי עַל-יְדֵי הִתְבוּדוֹת וְלִמּוּד סִפְרֵיו הַקְדוֹשִׁים, מִמְּשִׁיכִים
אֵנוּ עַל עַצְמֵנוּ אוּרוֹ הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂזָכֵנוּ בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הַמְרָה הַזֹּאת לִידַע
וְלִהְיוֹת מְצַדִּיק נוֹרָא וְנִשְׁגָב כְּזֶה, הַמְעוֹרָר אוֹתָנוּ בְּאִמַּת לְבַל נִישָׁן
יְמֵינוּ וְשְׁנוֹתֵינוּ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, בְּהֶבֶל וּבְרִיק, רַק לְבָלוֹת יְמֵינוּ בְּתוֹרָה
וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; חֲזֹק וְחֲזֹק מְאֹד, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעְתָּהּ
מִשׁוֹם דְּבַר וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שְׁבַעוּלָם, כִּי יֵשׁ תַּקְוָה לְאַחֲרִיתָהּ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ו"ל: "וְאִם הָאֵת אִיהָר צוּ זְאֲרָגָן אִזּוּ אִיךָ גֵּי פֶּאָר אִיךָ? !
מֵאֲדָאךְ דִּי נְשָׁמוֹת וְאִם הָאֲבָן מִיר נִישָׁט גְּעַקְעֵנְט וְוֵאֲרָטָן אוּיף מִיין
תַּקּוּן, מִכָּל שְׁכָן אִיהָר וְעַט בְּוִדָּאֵי הָאֲבָן דוּרָה מִיר אִיין תַּקּוּן"ג, וְזֶה

ג) מַה לָּכֶם לְרָאָג כְּשֶׁאֵנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם? ! וְמָה אֵלֵי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא הִכִּירוּ אוֹתִי, מִחֲכִים שֶׁאֵתְקַנָּם,
כָּל שְׁכָן אִתָּם בְּוִדָּאֵי יִהְיֶה לָכֶם תַּקּוּן עַל יְדֵי.

אָמַר לִילָה קָדָם הַסֶּתְלָקוֹתוֹ לְעִילָא וּלְעִילָא וְכוּ'.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ, וּמְצַפֶּה לְרֵאוֹתָךְ
וּלְדַבֵּר עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים...

וְשָׁלוֹם וּבְרָכָה לְחֻבְרָנוּ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר, וְתִרְאֶה לוֹ
מִכְתָּבִי זֶה, כִּי גַם אֵלָיו הַמְּכַתֵּב, וְכֵן לְ... שְׂיַחְיָה נְצַח.

ר.א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשכ"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יְשִׁיגוּ לְאַהוּבֵי, חֻבְרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, הַחֶפֶץ
בְּאַמֶּת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה, וְלִינֵק מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחְיָה נְצַח.

הִנֵּה כָּבֵד הַכְּנֹתִי לָךְ כְּמָה פְּעָמִים מִכְתָּבִים, וְלֹא אֶסְתַּיֵּעַ לְמִסֹּר
לָךְ מִרַב טְרִדוֹתֵי שְׁעוֹבָרוֹת עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ, וּבִפְרֵט בְּעֶסֶק הַגְּדוֹל
שֶׁל הַדְּפֹסָה, אֲשֶׁר זֶה עַל כְּבֹד מְאֹד, וּבִפְרֵט שְׁבַעֲלֵי הַחֻבּוֹת נוֹגְשִׁים
מְאֹד לְשָׁלֵם לָהֶם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן "אִיז עָס מִיט גְּרוּיס חֻסְד"א, כִּי סוּף
כָּל סוּף זְכִינוּ כְּבֹד לְהַדְפִּיס כְּמָה סְפָרִים מְסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַעֲקָר
— לְהַפִּיצֵם לְבֵית יִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה הַעֲקָר — שְׂתַתְּפֹשֵׁט דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם וְכוּ'.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֶךָ, שְׂזִכִּיתָ לְסִיעַ לְזֶה, חֻזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוֹ, לְפָרֵשׁ כָּל שְׂיַחְתָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּכָל יוֹם, שְׁזֶה הַעֲקָר, שְׁכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, הַכָּל לְכָל תִּשְׁפֹּךְ נַפְשֶׁךָ
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם שְׁלַחַן עֲרוּךְ, וְשַׁעוֹר בְּסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,

וגמרא, תנ"ך ומשניות, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

ובקרוב אראה לכתב לך, אם ירצה השם, באריכות.

רב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, חברי היקר לי מאד, השותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

מכתבך קבלתי, ושמחתי מאד שאיך שהוא אתה מחיה עצמך עם הנקודות הטובות שיש בך וזה העקר, באשר הורה לנו רבנו ז"ל, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאסור לפל בדתו משום דבר שבעולם, שאף שיש פעם שאין יכולים להתפלל בכונה, על-פל-פנים אסור לפל משום זה, כמו שאמר רבנו ז"ל למוהר"ן ת"ז: אז מ'קען נישט דאוונען יום פפור דאוונענט מען צו גאט'ס נאמען, הינו מחרת יום פפורים^א, הכלל — שאסור לפל משום דבר, אף בודאי צריכים ליחד שעה בכל יום, ולשפך נפשו לפניו יתברך, ויכלל גם את זאת — שאינו יכול להתפלל בכונה, ולפרש כל שיחתו, ולבקש ולהפציר שיזכה מהיום והלאה להתפלל בכונה.

ומחמת טרדותי הרבים עכשו, ובפרט שאקנה להתראות עמך הלילה בסעדת הילולא דמוהר"ן ת"ז ל — אקצור.

הדורש שלומך...

(א) אם אי אפשר להתפלל ביום פפור (בכונה), מתפללים ב"שם ה'" (הינו מחרת יום פפור).

.רג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲסֵי ה'תשכ"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגּוּ לְאֶהוּבֵי, חֲבֵרֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַמְשַׁתְּוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִהְתְּקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, זָכָה וְזָכָה אֶת הַרְבִּיּוֹת, הַנַּחֲלָה נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיִחְיֶה נְצַח.

אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּבְפָרֵט שְׁתַּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אַחֲרֵי שְׁזָכִיתָ לְדַבֵּר גְּדוֹל פְּזָה — לְנֹדֵב כָּל-פֶּה לְסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּבְיָדָי כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה תַּחֲשֵׁב לְךָ לְרוּחַ גְּדוֹל וְנוֹרָא בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, כִּי יְדוּעַ אֲשֶׁר עַל הַתְּגִלוֹת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת מִתְּפַשֵּׁט הַבַּעַל דְּבָר עַד מְאֹד לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבּוֹ לְמַנְעוֹ, וְכָל מִי שֵׁיִשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַמְשַׁכַּת תּוֹרָתוֹ בְּעוֹלָם, שְׂכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, (וְעֵינַי בְּתוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן", סִימָן סא, לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', עֵינַי שָׁם), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתְּקִים מִהָאָדָם כָּל הַדִּינִים, וְאֵיפֹה שֵׁיִשׁ רַק אֵיזָה דִּין וְצַמְצוּם, עַל-יְדֵי רַבּוּי סִפְרֵי הַצַּדִּיק שְׁמַדְפִּיסִים נִמְתְּקֵי הַכֹּל, וְעַקֵּר הַכֹּל — תִּזְרֹז עֲצָמָךְ מְאֹד לְשִׁלַּח לִי הַפְּעוֹת הַנִּי"ל, וְגַם תְּעוֹרֵר אֶת כָּל הַחֲבֵרִים עַל זֶה, בְּאִפְּן שְׁזָנֹכָה לְהַמְשִׁיף לְהַדְפִּיס, וְהַסְפֵּר "מְכַנְיַע זֵדִים" כְּבָר נִגְמַר, וְעַכְשָׁיו הַתְּחִילוּ כְּבָר בְּסִפְרֵי "הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" וְ"לְקוּטֵי קִדְשׁ", הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְגַמְרוֹ בְּכִי טוֹב, וְלִהְתְּחִיל בְּסִפְרֵי "אַמוּנַת עֵתָךְ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה עַד מְאֹד...

רד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲיוּ הַיְחָשְׁכִיָּה.

אֶךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרְנוּ הַיָּקָר, יִנִּיק וְחַפִּים, הַשׁוֹתָה
בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אֲחֵי הַיָּקָר ! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-פִּי הַדְרָךְ
הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד עַל אֲשֶׁר, תִּהְיֶה לְאֵל,
זְכִיתָ לִידַע וּלְהַתְּוֹדַע מֵהַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְהַעֲקָר תִּקְיָם (שִׁיר הַשִּׁירִים ג,
ד): "אֲחֻזְתִּיו וְלֹא אֲרַפְּנוּ" וְגו', לְאַחֲזוֹ עֲצֻמוֹ בְּזֶה הָאוֹר עַל-יְדֵי קִיּוֹם
עֲצוּתִיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵן "עֲצַת הַשֵּׁם לְעוֹלָם תַּעֲמֹד", וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ
מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים (כְּמוֹ שְׂמוּכָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, אֲרַח חַיִּים, סִימָן א), כִּי בְּהִכְרַח
שְׂיַהֲיָה כָּף, כִּי כָּל פָּרִי מְסַבֵּב בְּקַלְפָּה, וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה גָּדַל בְּתוֹכוֹ
הַפָּרִי, וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מְאוֹר כְּזֶה, וְהַתְּמִד בְּשִׁקִּידָה
נִפְלְאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לָךְ לְנִצַּח, וְתִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם
עִם ... גְּרוֹ יְאִיר, גַּם דַּע לָךְ שֶׁהַתְּחִלָּתִי לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וְלִמְכַר אוֹתָם בְּזוּל גְּדוֹל, עַל-כֵּן מֵהַיֶּשֶׁר שְׂגַם אֶתָּה תִּנְדָּב עַל
זֶה, כִּי הַצְּדָקָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכְלוּ כָּל
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַרֵּב אֶל דְּרָךְ הָאֵמֶת, וּמִחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן
לִילָה וְזִמְן חֲצוֹת הַגֵּיעַ, עַל-כֵּן אֶקְצַר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, אִם יִרְצֶה
הַשֵּׁם, בְּאַרְיִכוֹת.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְאֵת הַמְּעוֹת בְּשִׁבִיל הַהַדְפָּסָה תִּמְסַר לְהַנְּל.

בנחל

אשר

שנו

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

* * *

ברוך רחמנא שזכנו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא ברוך
ראשון, ויזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את הפרק השני
להגדיל תורה ולהאדירה.
אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תַּכּוֹן הָעֲנִינִים

חֵלֶק א'

- ג** . . . . . פֶּתַח דְּבָר
- ה** . . . . . הַקְדָּמָה
- יא** . . . . . מִכְתָּב א
- יעורר לְהִתְחַדְּשׁוֹת וּלְהִתְחַזֵּק בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וַיִּקְא מִתּוֹךְ הַבְּלִבוֹלִים.
- יב** . . . . . מִכְתָּב ב
- יִחֲזַק אֶת מִי שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיַּעֲזִיר לְהַפִּיץ אֶת כָּל בְּלִבוֹלָיו וַעֲמֵלוֹ לְעֵמֶל בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְרִקְוִידִים.
- יב** . . . . . מִכְתָּב ג
- יְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּפִלַּת הַמִּנְחָה בְּזִמְנָהּ.
- יד** . . . . . מִכְתָּב ד
- יִחֲזַק בְּעֲנִין תְּפִלָּה, הַתְּבוּדוֹת וְשִׂמְחָה אֵף שְׁעוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיְדַבֵּר מִקְיֹום מַצּוֹת הַדְּלָקָה גַּר חֲנֻכָּה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְכַמָּה יַחֲוִידִים קְדוּשִׁים שְׁצָרִיף לְכוֹן עַל כָּל תְּבָה בְּכִרְכוֹת הַהֲדָלָקָה, וּמֵהַמְזֻמּוֹרִים שְׁנֵהוּג לְזַמְרֵם לְאַחַר הַהֲדָלָקָה.
- יז** . . . . . מִכְתָּב ה
- יְבַאֵר מַעֲלַת סִפְרֵי הַרַמְ"ק הַקְדוּשִׁים וּמַעֲלַת הַהֲתְבוּדוֹת, וַיְגַלֵּה שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג בָּהֶם וּבְכָל סִפְרֵי הַקְּבִלָּה כִּי אִם עַל-יְדֵי הַהֲקָדְמוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל.
- יט** . . . . . מִכְתָּב ו
- יֹאמֵר פְּרוּשׁ נִפְלָא מְאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שִׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה לוֹ הַשֵּׁם

קמה, שְׁזָה הַשֵּׁם מִשְׁתַּמְשֵׁין בְּשֵׁרוּצִין לַעֲשׂוֹת מְלָךְ, וַיִּבְאֵר זֹאת עַל-פִּי דְבַרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיַּעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בַּתּוֹרָה.

מכתב ז . . . . . **כ**

דְּבַר מַעֲנִין הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לָנוּ מִקְדָּשַׁת יְהוּדוּתֵנוּ, מְזֻכֹּת קִיּוּם הַמְצֻוֹת וּמִשְׂמַחַת הַתְּקַרְבוּתֵנוּ לְרַבְּנֵי ז"ל, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד שְׁלַחַן עֲרוּךְ.

מכתב ח . . . . . **כא**

יְגַלֶּה שָׂאִין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם זְמַן פְּנוּי, וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹתוֹ — שְׁחוּטָף אֵינָה טוֹב מִתּוֹךְ הַבְּלֹבִלִים דִּיקָא, וּמִתּוֹדָה וְדוּי דְּבָרִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָּוִת, וַיַּחֲזֵק לֵהֵיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

מכתב ט . . . . . **כב**

זִיְהִיר מְלַבֵּלוֹת אֶת הַזְּמַן בְּהִבְלִים וּבְקִרְיַאת עֵתוֹנִים, וַיַּחֲזֵק לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן וּלְהִתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

מכתב י . . . . . **כג**

יַעֲזֹר עַל לְמוּד סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּשְׂאֵר סְפָרִים.

מכתב יא . . . . . **כד**

דְּבַר מְשִׁיחַת רַבְּנֵי ז"ל שְׂצוּרֵיךְ לַעֲבֹר בְּכָל הַסְּפָרִים, וַיִּזְהִיר מִסְּפָרֵי חֲקִירָה שְׂצוּרֵיךְ לְכַרַח מֵהֶם.

מכתב יב . . . . . **כד**

דְּבַר מַעֲנִין מַעֲלַת הַזּוֹכָה לִילָף אַרְבַּע אַמּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמַמְעַלַת הַתְּפִלָּה בְּפָרֹט בְּמִקְוֵי הַקְּדוּשִׁים שְׂמִסְגְּלַת שֵׁם מָאָד, וַיִּשְׁקִיט נַפְשׁוֹ עַל שְׂשׁוּמַע בְּלֹבִלִים עַל מַחְבְּבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁלִיף אֶשׁ וְנִפְרִית עַל הַרְשָׁעִים שְׂכּוֹפְרִים בְּפָרְסוּם ה' יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכִּיר אֶת מוֹהֲרֵינָתָּ ז"ל שְׁחַבֵּר בְּדוּרוֹ קוּנְטָרְס "קְנָאת ה' צְבָאוֹת".

מכתב יג . . . . . **כז**

דְּבַר מֵהִזְהֵרַת רַבְּנֵי ז"ל לְהִתְרַחֵק מִחֻבּוֹת.

מכתב יד . . . . . **כז**

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שֵׁנֶט

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַבּוֹרַח מִן הַמַּחְלָקָת וּמַעֲנִין הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית וּמַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

מִקְתָּב טו . . . . . כט

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַשְּׂמִחָה שְׂמֵחָה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, לְהַסְתַּפֵּל בְּאֵמֶת עַל הַתְּכַלִּית הָאֵמֶתִית בְּמָה כְּדָאֵי לְעֵסֶק, אִם בְּטוֹב, אוֹ בְּכַלּוֹי הַזְּמַן בְּשִׁטּוֹת וְהַכְּלִים וְכוּ'.

מִקְתָּב טז . . . . . ל

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת לַמּוֹד סְפָרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל וְלַמּוֹד דְּכָרֵי מוֹהֲרֵי ת"ו ו"ל, וַיִּחַזַּק עַל הַתְּבוּדוֹת שֶׁהֵיא הַתְּרַב, וַיִּבְהִיר מַעַלְת הַצְּדָקָה לְעֲנִינֵי רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהֵיא כְּמוֹ שְׁנוֹתָנִים לוֹ ז"ל בְּעֵצְמוֹ.

מִקְתָּב יז . . . . . לא

יִחַזַּק לְקַבֵּעַ דְּבוּרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּלַבְּנוֹ, וַיִּרְחִיק מִחֲלִישוֹת הַדַּעַת, וַיִּגְלֶה שְׂפָךְ צְרִיף לְהִיּוֹת — לְחֻטָּף טוֹב מֵתוֹף הַבְּלָבוּלִים, וַיִּחַזַּק עַל מַדַּת הַשְּׂמִחָה וְעַל הַתְּמַדָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיִּסְפֹּר דְּרָכּוֹ בְּלַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל כִּיּוֹם רְאִיף הַתְּנַהֵג בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת.

מִקְתָּב יח . . . . . לב

יְעוֹרֵר עַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּהַלְכָּה עַל עֲנִינֵי כְּהֵן שְׂחוֹשָׁבִים עָלָיו שֶׁהוּא קָל וְכוּ', אִם לִתֵּן לוֹ לְשֵׂא כְּפִיו אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וּמֵבִיא מְקוֹרוֹת בְּהַלְכָּה עַל זֶה וּמַצְדֵּד לְהַקֵּל, בְּפָרֵט כְּשֹׁנְכָנֵס לְהַתְּפַלֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׂבֻדָּאֵי סוֹפוֹ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה.

מִקְתָּב יט . . . . . לה

יְדַבֵּר מֵעֵסֶק הַתּוֹרָה וּבְפָרֵט עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקְּבָלְנוּ מֵרַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהֵן — שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדוֹת.

מִקְתָּב כ . . . . . לו

יְבָאֵר מַעַלְת הַשְּׂמִחָה, הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיִּזְכִּיר אֶת פְּלוּנֵי שְׂזָכָה עַל-יְדֵי תְּפִלָּה לְמַצָּא זְוִיגוֹ, וְעַכְשָׁו כְּבָר זוֹכָה לְהַכְנִיס אֶת בְּנוֹ לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.

מכתב כא . . . . . לו

יעורר על ענין אמירת תהלים ועל-כל-פנים "יום" תהלים ו"תקוה
הכללי", ויחזק על ענין התפלה.

מכתב כב . . . . . לז

יחזק את מי שעוברים עליו ועל חבריו מניעות בדבר רבנו ז"ל,
ומאמימים לזרקם מהשיבה — שלא יפחדו, ויזכיר את שיחת מוהרנ"ת
ז"ל שאמר בשגרושהו מברסלב.

מכתב כג . . . . . לח

יחזק את פלוני שלא יפל בדעתו רק יהיה בשמחה וישקד על דלתות
רבנו ז"ל, ושלא ישמע לאלו הרוצים למנעו מדעת רבנו ז"ל, ויחזקו
בזה שיש לו כלים נפלאים, ושהקדוש-ברוך-הוא מקשיב לשיחת בעל
לב נשבר.

מכתב כד . . . . . לט

יחזק את מי שעוברים עליו ועל חבריו מניעות בענין ההתקרבות
לרבנו ז"ל, ויגלה לו שאין שום כח בעולם היכול להפרידו מהשם
ותברך ומרבנו ז"ל, ויעוררו להתחזק בתפלה ובהתבודדות ולהתפלל
התפלות בכונה, ויאחל רפואה שלמה לאביו בזכות רבנו ז"ל.

מכתב כה . . . . . מ

יעורר ויחזק על התמדה בתורה, על תפלה בכונה ועל למוד ספרי
רבנו ז"ל בצנעא, וידבר מנוראות נפלאות מה שמעוררנו רבנו ז"ל.

מכתב כו . . . . . מא

יחזק את מי שעוברים עליו ועל חבריו מניעות רבות, ושהוא סימן שהם
מקרבים לקדשה, ויגלה להם מעלת התפלה שאין פחנו אלא בפה,
ויאמרו להתחזק מצמד אף כנגד כל העולם, ויעוררו להתמדה בתורה,
לתפלה בכונה ולהתבודדות, ויחזקו להיות בשמחה וברקודים.

מכתב כז . . . . . מג

יחזק ויאמץ את מי שעוברים עליו צרות, וידבר מזה שהפעל-דבר

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שסא

מתפשט ביותר על אורו הגנוז של רבנו ז"ל, ושידיקא שפלים כמנו זכינו לידע ממנו, ויעוררו על שיחה בינו לבין קונו, ויחזקו פי כבד הנה לעולמים אלו המניעות שהן סימן על סגלת הנפש להתקרבות לצדיק האמת, ויחזק לשמחה ולרקודים.

מכתב כח . . . . . מד

ידבר מענין התחזקות שהיא העקר בעולם, ואשר זוכים אליה רק על-ידי רבנו ז"ל, ויגלה שאלו שאינם מקרבים לקדשה אין להם התחזקות, ויתאר באריכות מה עובר על אדם שמכניס עצמו בהבלי העולם הזה, ויחזק לא לקנא באדם פנה אלא לקנא "קנאת סופרים" בחסידי ברסלב האמתיים, ויתאר מהותם, וידבר מגדלת השם יתברך שמרחיב לכל אחד בצר לו.

מכתב כט . . . . . מח

יחזק ויאמץ לא לירא ולא לפחד מאף ברנה, פי השם יתברך מלא כל הארץ כבודו, וידבר מזכות ההתקרבות לרבנו ז"ל שעל ידו נתגלית שלמות האמונה, ומהתורה ח' שבלקוטי-מוהר"ן חלק ב' ומהלכה עליה מלקוטי-הלכות, ויעורר על מדת השמחה וההתקשרות לרבנו ז"ל, ועל תורה ותפלה.

מכתב ל . . . . . מט

יגלה נוראות נפלאות מגדל הזכות שנפלונו בחלקו של רבנו ז"ל, וידבר משלש-הבחינות בהתקרבות אליו, שהן: למוד ספרי, לתן צדקה לעניניו והתחזקות בהתבודדות, ועל-ידי-זה זוכים להרים המלכות דקדשה מנפילתה.

מכתב לא . . . . . נ

יעורר לשאב מהנחל הנובע מקור חכמה בכל יום מחדש, ואשר זו לנו זכות גדולה שנתודענו ממנו, למרות נסיון הפלשתיים לסתמו, ויחזק להיות בשמחה וברקודים שעל-ידי-זה תהיה מפלתם, ויעורר על התמדה בתורה הקדושה ובספרי רבנו ז"ל ועל תפלה בכונה.

מכתב לב . . . . . נא

יחזק שלא לפל מהמחשבות הזרות שנכנסו במחו, ויעורר על שעור בגמרא, ושלחן ערוך וּחמש רש"י, וידבר ממעלת אמירת תהלים וטבילה במקוה.

מכתב לג . . . . . נב

יעורר על למוד ספרי רבנו ז"ל, שעל ידו זוכים לתכלית האמתית, וידבר מהמחלקת שמרחקת רק את מי שאינו ראוי להתקרב, ויחזק על שמחה והתבודדות, ויגלה מעלת כל רצון ותנועה טובים, ויקרת מעלת למוד בספרים "משיבת נפש" ו"השתפכות הנפש".

מכתב לד . . . . . נג

יחזק בחור איד שיכול להשלים עצמו בעבודת השם יתברך בשעורים קבועים בתורה, ויאמרו על עבודת התפלה לכוון בשלש-התפלות, ועל אמירת תהלים ולקוטי תפלות, ועל התבודדות, ויגלה לו מעלת הרצון והכסופים דקדושה, ומעלת השמחה והקפצת אור רבנו ז"ל, וידבר מזכות ר' אלטר טעפליקר ז"ל.

מכתב לה . . . . . נד

יחזק את אחד שלא יהיה שבור על אשר חתם שלא ברצונו נגד רבנו ז"ל, ורמנא לצלן, ויאמרו להתחיל להתקרב מחדש ולהיות בשמחה ולהרבות בהתבודדות, שאלו שני היסודות לעבר על ידם את העולם בשלום, ואשר על ידם נצולים מפגם הברית ומכפירות וזוכים לאמונה, וידבר משיחת מוהרנ"ת ז"ל על התקון שלנו על-ידי רבנו ז"ל.

מכתב לו . . . . . נו

יגלה מעלת השמחה והיאף זוכים אליה, וידבר מתפלה בכת, מקדשת המחשבה, מאמנות חכמים, מהתבודדות, ממעלת למוד "לקוטי-הלכות", ויביא שיחה מר' אפרים ז"ל מגרלת מוהרנ"ת ז"ל, ויחזק שלא לפחד מאף ברנה רק מה' יתברך.

מכתב לז . . . . . נח

ידבר דבורי התחזקות לאברך כמה שבועות לאחר חתנתו, ויחזקו

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שסג

לְלַמֵּד לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, לְקוּטֵי-הַלְכוּת וְלְקוּטֵי-תַפְלוּת, וְיֵאמְרוּ לְקַיֵּם כָּל דַּעַת רַבְּנֵי ז"ל, וְהַעֲקֹר הוּא הַהֲתַבּוּדוּת, שֶׁעַל יָדָהּ זוֹכִים לְהִתְקַיֵּם מִכָּל הַנְּפִילוּת, וְיִחַזְּקוּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִרְקוֹד בְּכָל יוֹם, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

מְקַתֵּב לַח . . . . . ס

יְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת לְבַחֲוֹר, שֶׁיִּתְחַזַּק לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה, וְיִרְבֶּה בַּתַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוּת, וּבִפְרָט בְּשֶׁהוּא עֹדֵן בְּבַחְרוּתוֹ שְׂאִין עָלָיו שׁוֹם עַל.

מְקַתֵּב לֹט . . . . . סא

יֹזִיחַ אֶת אֶחָד שֶׁמִּתְרַשֵּׁל מִלְּבַא לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ דְּחִסְדֵי בְּרֶסֶלֶב, וְיִגְלֶה לוֹ מַעַלְתַּת בֵּית-הַמְּדַרְשׁ שֶׁשׁוֹמְעִים בּוֹ דְּבוּרִים יְקָרִים, וְיִסְפֹּר לוֹ מַה שֶׁדְּבָרוֹ בְּשִׁבְת-קִנְיָשׁ עַל הַתּוֹרָה ל"ו בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן — שֶׁצָּרִיף לַעֲבֹר עַל הָאָדָם הַרְּבֵה חֲשׂוֹף, וְהַעֲקֹר לְהִתְחַזֵּק אֲזוֹ, וְיִסְפֹּר לוֹ גַּם קִצַּת מִהַשְּׁעוּר בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וְיִזְרֹזוּ שֶׁיִּתְחַזַּק לְבַא לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ, כִּי עָלִינוּ לְאַחֵז אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד.

מְקַתֵּב מ . . . . . סב

יִחַזַּק עַל תּוֹרָה וְתַפְּלָה עַל-פִּי דַּעַת רַבְּנֵי ז"ל, וְיַעֲזֹר לְהִסְתַּכֵּל עַל הַהֲשָׁגָחָה הַפְּרָטִית, וְלִשְׁמַע הַבְּזִיוֹן וְלִדְמָה וְלִשְׂתַּק, וְיִזְכִּיר תּוֹכַחַת רַבְּנֵי ז"ל לְחַתְּנוֹ, וְיַעֲזֹר עַל הַתְּמַדָּה בַּתּוֹרָה, עַל הַתְּבוּדוּת, עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים וְלְקוּטֵי-תַפְלוּת וְעַל שִׂמְחָה.

מְקַתֵּב מא . . . . . סד

יַעֲזֹר לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּצַדִּיק הָאֵמֶת וְלְקַיֵּם עֲצוּתוֹ — שִׂמְחָה וְהַתְּבוּדוּת, וְיִחַזַּק עַל הַתְּמַדָּה בְּלִמּוּד ש"ס, שֶׁלְּחֵן עֲרוּף, תַּנ"ף וּמִשְׁנִיּוֹת, וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְיִדַּבֵּר מִהִתְמַדַּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבִינְיָהֵם ר' אַבְרָהָם שְׁטֵרֵינְהַרְץ, וְיַעֲזֹר לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וְלְהִרְבּוֹת בְּהַתְּבוּדוּת, שֶׁעַל-יָדֵי הַתּוֹרָה תִּתְקַבְּלֶנָה תַּפְלוּתוֹ, וְיִבְאֵר מַעַלְתַּת אֲמִירַת "סֵדֶר יוֹם כְּפוּר קָטוֹ", וְעִנְיַן הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ, וּמַעַלְתַּת רֵאשׁ חֲדָשׁ שֶׁכָּט.

מְקַתֵּב מב . . . . . סו

וְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַזֹּכָה לְהִיּוֹת בְּשֵׁבֶת־קִדְשׁ בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ וְדַחְסִידֵי
בְּרִסְלָב, וַיַּחֲזֵק וַיֹּאמֶץ עַל הַתְּבוּדוֹת, עַל עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל
אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַיִּזְהֵר מֵעֲצָבוֹת, וַיִּבְאֵר מַעַלַת הַלֵּב נִשְׁבֵּר
שֶׁשׁוּב מֵאֵד, וּמִמְדַּרְגּוֹת רַבְּנוּ ז"ל שְׂזָכָה לָהֶן רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת.

מכתב מג . . . . . סח

יְבָאֵר קִדְשַׁת מִצְוֹת "פְּדִיּוֹן הַבֵּן" לְפָלוּנֵי הַזֹּכָה לְקִיָּמָה, וַיַּחֲזֵקוּ לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה רַבָּה עַל זֶה, וְשִׁיתְחַזֵּק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וַיַּעֲוֹרוּ לְהַשְׁתַּדֵּל
שֶׁהִכֵּהֶן יְהִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְשִׁיתְקַשֵּׁר לְרַבְּנוּ ז"ל בְּקִיּוּם
הַמִּצְוָה, וַיִּבְיַע לוֹ אַחוּלָיו.

מכתב מד . . . . . סט

וַאֲרִיךְ בְּמַעַלַת הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת הִיא צִיּוֹת
אֵלָיו, וְלִקְיָם בְּפְשִׁיטוֹת כֹּל מֵהַשְׁפָּעָה, וּמִשֵּׁם בָּאוֹת כֹּל הַהִשְׁפָּעוֹת,
וְכָל הַצְּרוֹת הֵן מִחֶמֶת רַחֲוִקוֹ מִהַצַּדִּיק, וַיַּעֲוֹרֵר עַל עֲנָן קִימַת חֲצוֹת
וּבִפְרֻט עַל עֲנָן הַעֲלָמַת הַצַּדִּיק וְהַסְתַּלְקוֹתוֹ מֵאֲתָנוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְהִיָּה
נִמְשָׁף עֲלֵינוּ מְאוּרֹ, וְעַקֵּר הַכֹּל לְהִיּוֹת נִכְלָל עִם הַצְּבוּר הַמְקַרֵּב לְצַדִּיק,
וַיַּעֲוֹרֵר עַל מְסִירַת עֲנִינָיו לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִתְקַשְׁרוֹת לְצַדִּיק, וְעַל לְמוֹד
הַפְּרָשָׁה "שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם" עִם פְּרוּשׁ רַש"י, וַיִּדְבֵּר מִקְדָּשָׁתוֹ
שֶׁל רַש"י וּמִגְדָּל מִי שְׂזָכָה לְסִימּוֹ בְּכָל שָׁבוּעַ, וַיִּתֵּן עֲצוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת
לְסִימּוֹ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם בְּכָל שָׁבוּעַ.

מכתב מה . . . . . עב

וַיַּעֲוֹרֵר לְאַחַז עֲצָמוֹ בְּצַדִּיק וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו עַל־יְדֵי שְׁקִידָה בְּסִפְרָיו,
וְלִתֵּן צְדָקָה לְכָל הָעֲנִינִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּלְהִתְנוּדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל
יוֹם, שֶׁעַל־יְדֵי כֹל זֶה יְהִיָּה נִמְשָׁף אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיַּחֲזֵק עַל
אֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרֻטִית.

מכתב מו . . . . . עג

יְבָאֵר מַעַלַת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַל יְדוֹ תִּבְאֵה הַגְּאֻלָּה, וַיַּעֲוֹרֵר
לְשִׂמְחָה עַל הַתְּקַרְבוֹתָנוּ אֵלָיו וּבִפְרֻט אַחַר הַתְּגַבְּרוֹת הַשְּׁקֵר בְּעוֹלָם,

תְּכֵן הָעֲנִינִים

שסה

ויחזק על תפלה בכונה, על שמחה בנקדת יהדותנו, ועל התקשרות לרבנו ז"ל ושקידה בספריו, ויעורר גם לבא לבית המדרש דחסידי ברסלב, ויספר ממה שדברו באותה שבת — על תקון הברית, קדשת העינים והמחשבה, על התבודדות ושמחה, ויביא לזה רמז במעשה ב' בספורי-מעשיות.

מכתב מז . . . . . עה
ידבר מאמונת חכמים שעל ידה זוכים לגאולה ולאמונה בהשם יתברך.

מכתב מח . . . . . עז
יבאר מעלת למוד ספרו הקדוש של רבנו ז"ל — "לקוטי מוהר"ן", והעקר שיהיה לעבודה ולמעשה, ויחזק שלא להסתפל על הבזיונות שיש על שהוא מקרב לרבנו ז"ל, רק לדם ולשתק על זה, ולהתחזק בעבודת השם.

מכתב מט . . . . . עח
יעורר על תורה ותפלה, ולהיות בשמחה ובפנים שוחקות, שעל-ידי זה זוכים לישוב הדעת, ויבאר נוראות גדלת מעלת למוד "שלחן ערוך", ויחזק ללמוד ספרי רבנו.

מכתב נ . . . . . עט
יחזק על יקרת דבורי ההתבודדות שנעשים מזה דברים גבוהים, וגדל השמחה על התקרבות לרבנו, וידבר מגנות מדת הפעם והקפידות.

מכתב נא . . . . . פ
יחזק לבלי לפל בדעתו ולא להסתפל לאחוריו רק להתקרב להשם יתברך על-ידי תפלה והתבודדות, וידבר מענין האמונה, השמחה והרקודים שעל-ידי זה זוכים להצלחה, וממעלת הבטחון שעל ידו זוכים לפרנסה, ויעורר להתמיד בספרי רבנו ז"ל.

מכתב נב . . . . . פב
יבאר מעלת התמימות ומעלת התם הקדוש מספורי-מעשיות, ויחזק לציית למקור התמימות שהוא רבנו ז"ל, אשר יסוד דעתו הוא תפלה

והתבודדות, שרק על ידן נקרא "תסיד בְּרִסְלָב" וזוֹכָה לְאוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְנוּ ו"ל, וְיֵאמָר לַעֲשׂוֹת הַכֹּל מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה — אֶפְלוּ הַלֵּב נִשְׁבֵּר וְהַבְּכִיּוֹת.

מכתב נג . . . . . פד

יְדַבֵּר מֵעֵצָם הָאֲשֶׁר הִגְדוּל לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים לְאַמַּת אַחֲרֵי הַתְּגַבְרוּת חֲשׂוֹף בְּזָה, וַיִּחַזַּק מְאֹד בְּאַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרְךָ הַפְּרָטִית, שְׂזוֹכִים אֵלֶיהָ עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, וַיַּעֲוֹר עַל שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת וְלִדְבַר עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו.

מכתב נד . . . . . פה

יְבָאֵר מֵעֵלְת הַתְּמִימוֹת בְּעִבּוּדַת ה' שְׂזוּהֵי הַתְּכֵלִית, וְכֵן מֵעֵלְת הַהִדְבָּקוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וְהַדְּבֹר עִמּוֹ בְּכָל יוֹם כְּחֵבֵר נְאֻמָּן, וַיְדַבֵּר מִגְּנוּז הַמְּנַהֵג הָרַע שֶׁכָּל אֶחָד מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ וְחוֹשֵׁב שֶׁגַּם לוֹ יֵשׁ שְׂכָל, וַיִּגְלֶה שְׁעַל-יְדֵי שְׂמִיחָה זוֹכִים לְ"הַתְּבוּדוֹת", וְנִצּוּלִים מִפְּגַם הַבְּרִית וּמִגְּיָהֵנוּם, וַיַּעֲוֹר גַּם עַל לְמוּד סְפָרֵי רַבְנוּ ו"ל.

מכתב נה . . . . . פז

יְדַבֵּר מִגְּדֹל הַזְּכוֹת לִידַע מִרַבְנוּ ו"ל, וַיְבָאֵר מֵעֵלְת הַהַתְּבוּדוֹת שְׁעַל יְדֵי זוֹכִים לְאוֹר הַגָּנוּז וְלִשְׂמִיחָה, וְעַל-יְדֵי שְׂמִיחָה זוֹכִים לְעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה.

מכתב נו . . . . . פט

יַעֲוֹר עַל אֲמוּנָה, עַל תְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה, עַל תְּקוּן חֲצוֹת וְעַל אֲמִירַת תְּהִלִּים וְלִקְוִטֵי-תְּפִלוֹת, יְבָאֵר גַּם עֲנִיֵן תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וַיִּחַזַּק לְהִיּוֹת מְקַשֵּׁר לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו.

מכתב נז . . . . . צ

יִגְלֶה מֵעֵלְת הַשְׂמִיחָה וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת, וְלִידַע שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַגְּיָהֵנוּם שֶׁל זֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, וַיַּעֲוֹר לְהַתְּמִיד בְּתוֹרָה כִּי כָּל הַצְּרוֹת נִמְשָׁכוֹת מִחֶמֶת הַתְּרַשְׁלוּתוֹ בָּהּ, יְבָאֵר גַּם מֵעֵלְת הַלּוּמָד עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת מִרַבְנוּ ו"ל, וּמֵעֵלְת לְמוּד מִשְׁנֵיּוֹת וְתְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה וּבִמְחִיאוֹת כְּפִים, וַיִּחַזַּק בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים שְׂזוֹכִים עַל יְדֵי לְגֵאֵלָה.

מכתב נח . . . . . צב

יחזק ויאמץ מאד לעסק בהתמדה בתורה ובתפלה בכונה, ויעורר על מדת התמימות, על התחזקות באמונה ובהתבודדות ועל למוד ספרי רבנו ז"ל, ויחזק להיות בשמחה, שעל-ידי-זה באים לאמונה ונפטרים מכל הצרות.

מכתב נט . . . . . צד

ידבר ממצלת למוד ספרי רבנו ז"ל, שלא יניחו אותו לפל, ולקיים בתמימות ובפשטות כל אשר יאמר, ולהיות עובד ה' בצנעא בלי פניות, וירחיב הדבור ממצלת התפלה וההתבודדות, ויחזק להיות בשמחה ובפרט על שיש לנו רבי כזה, ויעורר על שעורים קבועים ועל טבילת מקנה.

מכתב ס . . . . . צז

ידבר ממחילת העונות שזוכים אליה על-ידי הצדיק ולמוד ספרי הקדושים, וכאן מצלת השמחה והתבודדות, יעורר גם על ענין השלום שמכרח אצל אנשי שלומנו, ויאריך במצלת הדלקת הנר תמיד שדולק בבית המדרש, ויחזק על שעורים קבועים כרצון רבנו ז"ל "היום" דיקא.

מכתב סא . . . . . ק

יזכיר את אחד שהתראש מלהתועד עם אנשי שלומנו ומתרחק מהם, ויספר לו על התקרבות מקרבים חדשים, והמניעות שעברו עליהם, ומסירות נפשם לנסע לציון רבנו ז"ל, ויעוררו על קרבת הצדיקים ועל חדוש רצונו במקדם.

מכתב סב . . . . . קב

ידבר על ענין האמונה וברור המדמה שזוכים על-ידי התקרבות לצדיק, וכן על למוד ספרי רבנו ז"ל ועל תפלה בכונה ואמירת תהלים, יעורר גם על התבודדות ושעורים כסדרן, ויזכיר דבור נפלא מהרמ"ק על ענין התבודדות, ויחזק להיות בשמחה ובקריאים ולאחז עצמו בין אנשי שלומנו באהבה.

מכתב סג . . . . . קה

ידבר מרחמנותו של השם יתברך, ויחזק לבלי לפל בדעתו רק להיות בשמחה, שהיא סוד ציציית ותפלין, ויבאר מעלת ההתבודדות כשהיא מתוך שמחה, ויחזק להתמיד בספרי רבנו ז"ל בהצנע ולקבע לעצמו שעורים כסדרן, ולדם ולשתק על הבזיונות ולברח מופיחים, ידבר גם מהרחמנות של רבנו ז"ל.

מכתב סד . . . . . קט

יבאר מעלת התפלה בבית-המדרש דחסידי ברסלב, ויזכיר שיחת מוהרנ"ת ז"ל.

מכתב סה . . . . . קי

יבאר גדל הזכות שזכינו לידע מרבנו ז"ל ויעורר לציתו, ויחזק להתמדה בתורה ולתפלה בכונה, ולתן צדקה שעקרה לצדיק האמת.

מכתב סו . . . . . קיא

ידבר מהתקרבות לרבנו ז"ל, ויזהיר להתרחק מיאוש, ויזכיר שיחת ר' ישראל קארדונער על זה, ויגלה מעלת מצות הצדקה ובפרט "מחצית השקל".

מכתב סז . . . . . קיג

יחזק ויאמץ מאד להתקרב אליו יתברך על-פי דעת רבנו ז"ל, ויבאר גדל הזכות שזכינו לידע ממנו, ויעורר להתמיד בדבריו ולקיים עצותיו, ובפרט בשיחה בינו לבין קונו, וכן לתן צדקה ובפרט לצדיק האמת, ויבהיר מעלת "מחצית השקל" ואיך מקימים אותה בשלמות בזמן הזה.

מכתב סח . . . . . קיד

יעורר לאחז עצמו ברבנו ז"ל ובספריו הקדושים, ויבאר מעלת אמירת "לקויטי-תפלות", וידבר גם מענין תפלה, התבודדות ושמחה.

מכתב סט . . . . . קטו

ידבר מיגרת הנקדות הטובות שזוכים ללקטם ויקא על-ידי הצדיק

הַאֲמַת, שְׁעַקַר הַשְּׂאֲרָתוֹ הִיא בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הַנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ ו'ל, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵי ו'ל, וְעַל שְׁלֹשׁ-הַמִּתְנֻחֹת שְׁנֻקְנוֹת בְּיַסְוֵרִים, וַיַּחֲזֵק עַל עַנְיַן הַמְּנִיעוֹת שְׁעוֹכְרוֹת עַל כָּל אֶחָד, וַיִּבְאֵר עַנְיַן עָרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּסְגֻלָּתוֹ, וַיַּחֲזֵק לַעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ.

מִכְתָּב ע . . . . . קכ

יַחֲזֵק אֲבָרָה מִיַּד לְאַחַר נִשְׁוֹאִיו שְׂיָכוֹל לְפַעַל הַרְבֵּה בְּעוֹלָם, וְשִׂירָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּעַבְדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת רַבְּנֵי ו'ל, וּבִפְרָט שְׂבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הַתְּפַשְׁטָה אֶפִּיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי רַבּוֹי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וַיַּעֲזֹרוּ עַל שְׁעוֹרֵינִי כְּסִדְרֵן חֵק וְלֹא יַעֲבֹר.

מִכְתָּב עא . . . . . קכג

יְדַבֵּר מְגִדָּל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲזֹר לְצִיַּת אֶת רַבְּנֵי ו'ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת וּבִפְרָט בְּעַנְיַן שְׂמֻחָה וְרַקוּדִים, וַיַּחֲזֵק וַיֵּאֱמַץ לְהַסְתַּכֵּל עַל הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בּוֹ, וַיִּבֵּא עַל-יְדֵי-זֶה לְשֻׂמְחָה, אֲשֶׁר עַל יְדֵה זוֹכִים לְקַדְשָׁה וּלְטַהֲרָה, לְנִבְוָאָה וּלְהַכְנִיעַת הַמְּדוּמָה, וַיִּבְהִיר מַעֲלַת הַזּוֹכָה שִׂיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּבִנְיַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ דְּחִסְדֵי בְּרַסְלָב, וְהַלּוֹמֵד תּוֹרָה שְׁעוֹרֵינִי כְּסִדְרֵן, וְהַמְּדַקְדֵּק לוֹמֵר כָּל תְּבִיחָה כְּתוּבָה.

מִכְתָּב עג . . . . . קכח

יְגַלֶּה נוֹרְאוֹת נְפִלְאוֹת מַעֲלַת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּבֹר שֶׁהוּא הַכְּלִי לְרְצוֹן, וַיֵּאֲרִיךְ בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַתְחַזֵּק מִתּוֹךְ נְפִילוֹתָיו וּבְלִבּוֹלָיו וּלְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבָּר, וַיַּחֲזֵק עַל מַדַּת הַשְּׂמֻחָה שְׂמֻסְגֻלַּת מְאֹד לְתְּפִלָּה, וּמַעֲלַת הַבְּכִיָּה שֶׁהִיא מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה, וְאֲשֶׁר זוֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה לְאֲמוּנָה שְׂלֵמָה, וַיְדַבֵּר מִתְּקוֹן רַבְּנֵי ו'ל, וּמִהַמְּתַקַּת הַדֵּינִים עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה וְרַקוּדִים, וּבִפְרָט בְּחֹדֶשׁ אָדָר.

מִכְתָּב עד . . . . . קלז

יַחֲזֵק וַיֵּאֱמַץ לְעַבְדוֹת הַשֵּׁם וְלִהְיוֹת בְּשֻׂמְחָה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְהִיר וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה, אֲשֶׁר לְשֻׂלְמוֹתָהּ זוֹכִים עַל-יְדֵי שְׂקִידָה בְּתוֹרָה, וְכֵן מַעֲלַת הַתְּקַרְבוֹתָנוּ לְרַבְּנֵי ו'ל, וַיַּחֲזֵק לֹא לְהַתְּפַעֵל

תכּן הענּינים

מהמתנגדים רק להתבונן מה קבלנו על ידו, ויעורר לבא לבית-מדרש דחסידי ברסלב, ויספר מהנעשה שם ומרבו הידבורים הקדושים שדברו שם — מאמונה, מתפלה מהתחזקות וכו', ויעורר על התקשרות עם החברים מאנשי שלומנו.

מכתב עה . . . . . קמב

יוכיח את אחד שגמנע לבא לבית-המדרש חסידי ברסלב מחמת גניעות המס, ויחזקו לבא, ויבטיחו שלא תהיינה לו הפרעות לדבור בעבור זה, וידבר מזה שלשמע דברי תורה מהפר דעת האמתי שהוא רבנו ו"ל, זו סגלה למציאת הזיווג, ויעוררו לומר התפלה מ"ה בלקוטי-תפלות חלק ב', ויחזקו על מדת השמחה.

מכתב עו . . . . . קמד

ידבר מחסדו יתברך שקרבנו לרבנו ו"ל, ויעורר על התבודדות, שעל-ידיה זוכים להתקשר למעלה מהזמן והמקום וכו', ויארץ בדבורי התחזקות על מדת השמחה שהיא עולם החרות, וידבר מהתקרבות לצדיק שזוכים על ידו לברור המדמה, ויגנה את הרדיפה אחר תאות ממון, ושלא לעשות מהעקר טפל ומהטפל עקר, ויזכיר את השמחה המכרחת בחדש אדר על-ידי רקודים, וכן שיחת מוהרנ"ת ו"ל לר' משה ברסלב על ענין זה.

מכתב עז . . . . . קמח

יגלה נוראות נפלאות הנקודות הטובות שיש בכל אחד, ועקר מעלתן שמקשרים אותן לצדיק, ויארץ במעלת התקשרות התפלה לצדיק, וישבח את מנהג אנשי שלומנו לתלות שלט: "הריני מקשר" וכו' בכל בית-מדרש דחסידי ברסלב, ויעורר על למוד ספרי רבנו ו"ל ועל שמחה.

מכתב עח . . . . . קנ

יחזק ויאמץ לא לפל בדעתו משום בריה שבועולם, וידבר מענין שהבעל-דבר אורב על כל אחד לרחקו, אף השם יתברך עוזר על-ידי הצדיק, ויעורר על למוד ספריו — לקוטי-מוהר"ן ולקוטי-הלכות,

תִּכְן הַעֲנִיִּים

שעא

ועל אמירת לקוטי-תפלות, ויבהיר שעקר מחיית עמלק הוא על-ידי תפלה, ושכל ענין פורים היה על-ידי מרדכי שעסק בתפלה, ויבאר מעלת מדת השמחה המצויה בין אנשי שלומנו, ומעלת הרצון והמחשבה.

מכתב עט . . . . . קנג

יחזק ויאמץ לבלי לפל בדעתו אף שעוברים כל מיני בלבולים, ויבהיר שהכל בשביל הבחירה והנסיגון, ויאריך בענין המגיעות והעכובים, ויפרש על-ידי זה אמרת הבת מלך מספורי-מעשיות מעשה י, ויבאר על-פי הקדמות רבנו ז"ל מעשה שספר רבנו ז"ל בשבחי הר"ן סימן ל"ו, ויפרש פרוש על הפסוק "רבים מכאובים לרשע" וכו', ויחזק להפך המגיעות לנעימות, ולהיות בשמחה ולרקוד וקודים בפרט בחדש אדר, וכן לחדש חדושי תורה.

מכתב פ . . . . . קנז

יחזק להתחדשות בעבודת ה' בכל יום, ויעורר על למוד "לקוטי מוהר"ן" בסדר, והעקר שיהיה לעבדה, ויספר ספור מר' אברהם שטערינהארץ ור' מרדכי שוחט ומה שענה להם הרב מטשעהרין בענין שהלקוטי-מוהר"ן צריך להביא למעשה, ויבאר מעלת ה"גר תמיד" בבית המדרש, וענין מציאת הזוג שזוכים על-ידי זה, וידבר מתפלה, משמחה, מרקודים, ממקוה ומתהלים.

מכתב פא . . . . . קנח

יעורר לצית לרבנו ז"ל שיסוד דעתו — שמחה והתבודדות, ויזהיר להתרחק מפעס, ולהתחזק להיות עקשן רק על עבודת ה'.

מכתב פב . . . . . קנט

יעורר על למוד בספרי רבנו ז"ל, וידבר ממעלת הזוכה שיהיה לו חלק בבנין בית-המדרש דחסידי ברסלב, ויחזק את פלוני שיעורר חבריו לעבודת ה', ושייחדו להם זמן להתבודדות, ויאריך במעלת ענין זה, ויעתיק מכתב מר' יצחק ברייטער ז"ל שמספר שיש להם

”בית התבודדות” וכו’, ויארץ עוד בענין מחית עמלק, ויבהיר מעלת הנחת תפלין דרבנו תם ודעת רבנו ז”ל על זה, ויזהיר לטבל במקוה בכל יום.

מכתב פג . . . . . קסג

יעורר על ”שמחה ו”התבודדות”, ולמוד שלחן צרוף, ויחזק לא לפל בדתו רק לחפש בו ובזולתו נקודות טובות, ועל-ידי-זה תהיה הכנעת עמלק, ימח שמו.

מכתב פד . . . . . קסד

יגלה מעלת מי שזוכה לבא בשבת-קדש לבית-המדרש דחסידי ברסלב, ולמה זוכים שם, ויחזק ללמד ספרי רבנו ז”ל.

מכתב פה . . . . . קסה

יבאר באריכות נוראות נפלאות גדלת מעלת ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, ואיך שהפעל-דבר אורב על ענין זה ביותר, ויגלה שעל ידה זוכים לאמונה וכו’, ויחזק להתנהג בתמימות שהיא הפך הספקות והקריאות, ועל-ידי-זה תהיה הכנעת עמלק, ימח שמו.

מכתב פו . . . . . קסז

יעורר על תורה, תפלה, התבודדות, שמחה, מקוה, חצות מחיאות כפים, צדקה, תהלים וקדשת שבעת הנרות.

מכתב פז . . . . . קסח

ידבר מההתקרבות לרבנו ז”ל, שמצלת מפגעי הזמן, ועקר העצה היא תפלה שתלויה באמונה, ויספר ממה שקורה בבית-המדרש דחסידי ברסלב, ומתדבורים שדברו שם.

מכתב פח . . . . . קעב

יחזק על הענין של לדם ולשתק כנגד הליצנות שעושים, וכן על ענין השמחה וההתבודדות ושעורים כסדרן, וידבר מפרשת פרה ומפסח.

מכתב פט . . . . . קעד

ידבר מהמקרבים לרבנו ז”ל, שבנדאי תהיה להם תקוה על ידו שהוא סוד מצות פרה, והצדיק הוא בחינת משיח, וידבר מהשכרות של

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שעג

פּוֹרִים וּמִשְׁתִּית יַיִן שֶׁל הַצַּדִּיק, וַיַּעֲוֹר מְאֹד עַל עֲנָנֵי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

מִקְתָּב צ . . . . . קעו

יְדַבֵּר מִזְכוֹת הַתְּקַרְבוּתָנוּ לְרַבְּנוּ ז"ל, מִתּוֹדָה וְהוֹדָאָה, מִהַתְּבוּדוֹת, מִמַּעַלְת אַמִּירַת תְּהִלִּים, וַיִּזְכִּיר שְׁתֵּי אִמְרוֹת שֶׁל הַ"דָּגֵל" וְשֶׁל הַ"יִּשְׁמַח-מִשָּׂה" עַל מַעַלְת יְקָרַת הַתַּפְלָה.

מִקְתָּב צא . . . . . קעח

יַחֲזֹק לַחֲטָף תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים דִּיקָא מִתּוֹךְ הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים, וַיַּחֲזֹר עַל הַדְּבוּרִים שֶׁדִּבְרוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל תּוֹרָה נ"ה, וַיַּעֲוֹר עַל לְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְשָׂאָר שְׁעוּרִים, וְכֵן לְבֵא לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ דְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב, וַיִּתְאַר מַה שֶּׁנֶּעֱשֶׂה שָׁם, וַיַּחֲזֹק עַל שְׂמִחָה, עַל אַמִּירַת תְּהִלִּים וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָנֵי פּוֹרִים שֶׁהוּא הַכְּנָה לַפֶּסַח.

מִקְתָּב צב . . . . . קפ

יַעֲוֹר עַל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת אֲף שֶׁעַל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּזֶה עוֹבְרוֹת הַצָּרוֹת בְּיוֹתֵר, וַיְבָאֵר הַטַּעַם לְזֶה, גַּם יַעֲוֹר לְהַתְּמַדָּה בַּתּוֹרָה וַיִּתֵּן יָצָה עַל זֶה, וַיַּחֲזֹק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת.

מִקְתָּב צג . . . . . קפב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַתְּמִימוֹת וּמִהַתְּקַרְבוֹת לַצַּדִּיק, וּמִהֶאֱמַת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וַיַּעֲוֹר עַל הַתְּבוּדוֹת וְעַל קְדֻשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, וַיְדַבֵּר מִהַבְּחִינוֹת "יַעֲקֹב" וְ"עֵשָׂו" שֶׁהֵן הַדְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַרְעִים, וַיַּגְלֶה לְמַה זוֹכִים עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַדְּבוּרִים, וַיְדַבֵּר מִהֶזְכוֹת לְהִיּוֹת נִקְרָא עַל שָׁם רַבְּנוּ ז"ל, וּמִסַּגְלַת חֲדָשׁ נִסָּן וּמֵעֲנָנֵי מְשִׁיחַ, וַיַּגְלֶה עֲנָנָנוּ וְתַקּוּנוֹ שֶׁל "אֶטֶר יֵד".

מִקְתָּב צד . . . . . קפג

יַחֲזֹק וַיֵּאמֹר עַל הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֶה מֵהֵן בְּנִינִים נְפִלְאִים, וַיְדַבֵּר מִסוּד א' זְעִירָא שְׁבוּיָקְרָא, וַיַּעֲוֹר לְהַתְּמִיד בְּסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיְסַפֵּר סְפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל מִקְדֻשַׁת הַ"לְקוּיטִי-מוֹהֲרַן" הַקְּדוּשָׁה,

ויעורר לבא לבית המדרש דחסידי ברסלב ויגלה מעלתו.

מכתב צה . . . . . קפז

יבאר מעלת למוד ספרי רבנו ז"ל, שעקרם לעבדה ולמעשה, ולזה זוכים על-ידי תפלה, ויגלה נפלאות מעלת הרצון דקדושה, וידבר מענין השמחה ומהנסיעה לציין רבנו ז"ל, ויספר מעשה מרבנו ז"ל על זה, ושיחה מר' נחמן טולשינער, ויעורר על שעורים קבועים ותפלה בכת, ויאריך בשבח אמירת תקון חצות, ויביא שיחת ר' מיכל ז"ל, וידבר מהתבודדות ודבקות וחיים נצחיים.

מכתב צו . . . . . קפט

ידבר מציין רבנו ז"ל ומ"תקון הכללי", ויעורר על למוד ספרי רבנו ז"ל ועל התבודדות, ויספר ספור ממוהרנ"ת ז"ל ור' אפרים בן ר' נפתלי, ויגלה מעלת השמחה שעל ידה זוכים לקדשת המחשבה, ויחזק שלא לפל בדעתו.

מכתב צז . . . . . קצא

יחזק על התמדה בספרי רבנו ז"ל הקדושים, ויספר חלום שחלם שזכה להיות עמו על הציין, וידבר מנוראות קדשת קברו הקדוש, ופרוש נפלא על הפסוק "ולא ידע איש את קבורתו" בדרך מעשה שהיה אצל אחד מאנשי שלומנו.

מכתב צח . . . . . קצג

יבהיר מעלת התמימות וההתבודדות שמסגלת ביותר בימי הפסח הקדושים, ויגלה רמזים נפלאים על השכיכות של פסח לענין תפלה, וידבר מגדלת רבנו ז"ל, וממעלת למוד התורה גמרא, פוסקים ותוספות בעיין, וכן מהנסיעה לארץ ישראל.

מכתב צט . . . . . קצו

יעורר על כונת התפלה לכונן פרוש המלות, וידבר מענין פסח וממעלת הציין הקדוש.

מכתב ק . . . . . רב

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שעה

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן קִדְשֵׁי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, וַיִּזְכֵּיר שִׁיחַת מוֹהֲרֵי י"ל עַל עֲנֵן רְצִיפוֹת בְּהַתְּבוּדָה אַרְבָּעִים יוֹם, וַיִּבְאֵר מַעֲלַת תְּקוּן חֲצוֹת וּמַעֲלַת נְתִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לַיהוָה יִתְבָּרַךְ.

מִכְתָּב קא . . . . . רב

יְדַבֵּר מִכַּח תּוֹרַת רַבְּנּוּ י"ל וּמֵהֵיְלֻלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, וּמֵהַשִּׁיכוֹת שְׁלוֹ לְרַבְּנּוּ י"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ י"ל וּבִפְרָט שְׁלֹשֶׁת הַלְקוּטִים, וְכֵן עַל תְּפִלָּה וְרִצּוֹנוֹת קְדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִמְדַּרְגַּת כְּתוּבָה.

מִכְתָּב קב . . . . . רד

יְחַזֵּק אֶת אֶחָד שְׁנֵי מַצָּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מֵהַתְּבוּדָה, וַיִּבְקֹשׁ לְצִיָּת לְגְדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

מִכְתָּב קג . . . . . רה

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת בְּכַח וּבְכֹנֶה, מֵעֲנֵן תְּקוּן חֲצוֹת, מֵהַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל הַכַּח הָאֲמִתִּי וּמִשְׁבִּירַת תְּאוֹת מָמוֹן.

מִכְתָּב קד . . . . . רו

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַתְּמִימוֹת וּמֵהַגְּלוּי שֶׁל "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", וּמִסוּד סְפִירַת הָעֵמֶר וּמִקְפַּת גּוּל, וּמֵעֲנֵן הַזֶּקֶר רְאִיָּה, שֶׁהַכֹּל מְרַמֵּז לֹא לְהַתְּעַרֵּב בְּמָה שְׁאִינוּ שָׂדֵךְ לוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְעֵסֶק בְּשִׁירוֹת וּבְתַשְׁבּוּחוֹת וּבְחִדוּשֵׁי תּוֹרָה וְשִׁעוּרִים קְבוּעִים, וַיִּזְהֵר לְכָל יְטַעֵה הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ לְחַפְשׁ מַצּוֹת, אִף שְׁגָמִילוֹת חֲסִדִים הֵיא עֲנֵן גְּדוּל, וַיִּבְאֵר הַיֶּאֱדָ לְעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם.

מִכְתָּב קה . . . . . רח

יְחַזֵּק לְאַחַז בְּרַבְּנּוּ י"ל עַל אִף הַמְּנִיעוֹת, וַיִּבְיֵא פְרוּשׁ מִמוֹהֲרֵי י"ל עַל פְּסוּק בִּישְׁעִיהָ בְּעֲנֵן הַהַתְּבוּדָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד סְפְרֵי רַבְּנּוּ י"ל, שֶׁשָּׂם כָּל הַהֲתַחֲזָקוֹת, וַיִּסְפֹּר סְפוּר שְׁקָרָה לוֹ עִם אִיזָה רַב מְדָמָה וְכוּ', וּמֵהַשְּׁגָחָה הַפְּרֻטִית שֶׁהִיָּתָה אֹז.

מִכְתָּב קו . . . . . רי

יְחַזֵּק שְׁלֹא לְהַתְּפַלְּל מִהִירִידוֹת וְהַבְּלוּלִים, כִּי כָּךְ עָבַר עַל כָּל

הצדיקים, ויזכיר את הספר "מגיד מישרים" מהבלבולים שהיו למרן
ה"בית יוסף" וצ"ל, ועקר מעלתו שהתחזק, ויזכיר שתי שיחות מרבנו
ו"ל שאמר על עצמו, ושיחה מאנשי שלומנו על נפילת האדם בעצמו,
ויגלה שעקר הכל — תשובה בודוי דברים והתבודדות.

מכתב קז . . . . . ריא

ידבר מענין ההתבודדות, ויעורר על אמירת תהלים, על טבילת מקוה,
על אמירת תקון הקללי ולמוד שלחן ערוך, ושני דפים גמרא ביום
ובלילה ולמוד שאר הספרים.

מכתב קח . . . . . ריב

ידבר מענין התפלה וההתבודדות, שעל-ידי-זה יזכה להשיג אור
רבנו ו"ל, וישבח השיחות שקבל מאנשי שלומנו, ויביא ספור מהרב
מטשהרין על אור רבנו ו"ל שמנח אצל אנשי שלומנו, וידבר מאהבת
חברים וממעלת אנשי שלומנו.

מכתב קט . . . . . ריד

יחזק ויאמץ את מי שנפל בדעתו מהפגמים וכו', ויבהיר לו שאין
להתיאש בשום פנים, ויעוררו מאד על התבודדות ועל מצות פריקה
וטעינה, ועל ענין השמחה, וידבר משבירת תאות מוון, מצדקה,
מהתקרבות לצדיק ומאמונה, ויחזקו ללמד ספרי רבנו ו"ל ולחדש
עצמו בכחו ו"ל.

מכתב קי . . . . . ריז

יספר ממה שעבר בבית-המדרש דחסידי ברסלב, והדבורים שדברו
מהתורה כ' בלקוטי-מוהר"ן חלק א', ויעורר להתמיד בספרי רבנו
ו"ל, וידבר מענין קדשת ארץ ישראל והצדיק ומאמונה, ומענין הכניעת
המתנגדים שנעשית רק על-ידי תורה ותפלה וכו'.

מכתב קיא . . . . . ריט

ידבר ממעלת אמירת תקון חצות, ולקבע אחר-כך שעור בתורה.

מכתב קיב . . . . . רכ

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעז

יבאר מעלת קדשת הדבור, ויזהיר להשמר מדבורים אסורים, וידבר מגדל זכותנו על ההתקרבות לרבנו ז"ל ומהבחינה "איה מקום כבודו", ומענין השמחה וההתבודדות בלב נשבר, ויתאר מעלת התפלה בבית-המדרש דחסידי ברסלב.

מכתב קיג . . . . . רכג

ידבר ממעלת השלום ומגנות המחלקת.

מכתב קיד . . . . . רכד

יחזק ויאמץ על תורה תפלה והתבודדות, ויגלה סודות נפלאים שרואים בספרי רבנו ז"ל, ויראה על התורה "תשעה תקונין" איך מרמז בה כל מה שעבר בעולם בעת ההיא בפרטי פרטיות שזה מקרב את גאלתנו, וירחיב הדבור על זה.

מכתב קטו . . . . . רכז

ידבר מענין שמירת העינים, ויזהיר מפגם הראות שחמור מאד.

מכתב קטז . . . . . רכט

יחזק ויאמץ על תורה ועבודת השם, ובפרט על ענין שיחה והתבודדות, ויבאר מעלת הליכה עם תורות רבנו ז"ל, ויספר מגדולי אנשי שלומנו על זה, וידבר מענין התורה "אזמרה", ויעורר לקבע קביעות בספרי רבנו ז"ל ולהיות בשמחה על שבא אל בית-המדרש דחסידי ברסלב.

מכתב קיז . . . . . רל

יגלה מעלת הרצון, ובפרט לפרשו בפה בשעת התבודדות, ויזהיר מיאוש, ויעורר על אמונה ולדבר להשם יתברך דבורי אמת, כי גדולה מעלתם.

מכתב קיח . . . . . רל

ידבר מענין ההתחזקות שזוכים אליה על-ידי ספרי רבנו ז"ל, וידבר מהתורה "הנעור בלילה" ומהתבודדות.

מכתב קיט . . . . . רלא

ישבח מעלת התפלה בבית-המדרש של חסידי ברסלב, ויספר מתפלת

מַעְרִיב שָׁם וְאִיךָ הִיָּתָה הַהֲתַעֲוָרוֹת, וַיִּדְבֹר מִהַתּוֹרָה "תִּשְׁעָה תִּקְוִינִין" וּמִסִּפְרָא דְעֲנִיּוֹתָא, וּמִתְבַּת "דַּע" שְׁבַלְקוּטִי-מוֹהַר"ן, וּמִהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבָרֵת עַל כָּל מְקַרְב, שְׁזָה נִרְמָז בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּבוּדוֹת וְעַל לְמוֹד בְּסִפּוֹר "הַשְּׂתַפְכוּת הַנֶּפֶשׁ".

מְקַתָּב קכ . . . . . רלד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הָאָמוּנָה, שְׁזוֹכִים אֵלֶיהָ עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ, וַיִּדְבֹר מִגּוֹרָאוֹת מַעַלְת הַצְּדָקָה וּבִפְרָט בְּשַׁעַת אֲכִילָהּ וּבְשַׁעַת מִשָּׂא וּמִתָּן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְאָמוּנָה.

מְקַתָּב קכא . . . . . רלה

יַעֲוֹרֵר עַל הָאָמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִבְרַח מִיֵּאוּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וַיִּדְבֹר רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה — הֵן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהֵן עִם כָּל מִידְעָיו, וְלֹא לְבוֹשׁ מִהַמְלַעֲיָגִים עַל זֶה, וְשָׂגַם אוֹתָם מִחַיִּים אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים.

מְקַתָּב קכב . . . . . רלו

יַעֲוֹרֵר עַל תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, עַל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל וְעַל הַתְּבוּדוֹת.

מְקַתָּב קכג . . . . . רלז

יַעֲוֹרֵר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה וּבְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל.

מְקַתָּב קכד . . . . . רלח

יֵאָחַל לְפָלוּגֵי מְזֵל טוֹב עַל הַלְּדוֹת בְּנוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְשִׁים לְבוֹ בְּכָל פְּעַם עַל הַרְמָזִים שֶׁהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ מְרַמֵּז לוֹ.

מְקַתָּב קכה . . . . . רלח

יְדַבֵּר מֵאוֹר קִרְשַׁת רַבְּנֵי ז"ל, שְׁבִזְמַן הַקֶּץ יִתְגַּלֶּה לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וַיַּחֲזֹק אִיךָ לְהַנְצִיל מִתְּאוֹת נְאוּף וְהִיכֵן לְלַמֵּד עַל זֶה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיֵּאמֶץ עַל עֲנִין הַתְּפִלָּה שְׁמִסְגָּלַת לָזָה בְּיֹתֵר.

מְקַתָּב קכו . . . . . רלט

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַהֲתַבּוּדוֹת, וּמִזְכוּת הַתְּקַרְבוּתָנוּ לְרַבְּנֵי ז"ל, וּיְסַפֵּר מִטְּרוּדוֹתָיו וּבִפְרָט שְׁזָכָה לְהַכְנִיס בְּנוֹ לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוֹ, עָלָיו

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעט

השלום.

מכתב קכו . . . . . רמא

יביע שמחתו לאחד שעוסק בעבודת השם יתברך, ויספור מבחור אחד שמתעלה מאד בעבודת השם על-פי דרך רבנו ז"ל ובפרט בתפלה והתבודדות, ויברר בקשר למעות ששלח להכנסת פלה אם הגיעו ליצד הנכון.

מכתב קכח . . . . . רמב

ידבר מענין ההתבודדות ומשרש נשמת משיח שהוא רבנו ז"ל, ומחמשת התפלות שתקנו אברהם, יצחק, יעקב, דוד ומשיח צדקנו, ויעורר מאד לקיים הנהגת רבנו ז"ל בדבר התבודדות שזמנה בכל עת, וידבר מגנות הגאון.

מכתב קכט . . . . . רמד

ידבר מהתורה כ"ב שבלקוטי-מוהר"ן, ולקיים הנהגותיה, ולהתחזק להיות בשמחה שעל-ידי-זה זוכים לעזות דקדושה, והעקר על-ידי קולות דקדושה, ועל-ידי-זה מתקרבם למנהיג האמתי, וישבח מצלת התורה הזו כפי ששמענו מרבנו ז"ל בעצמו.

מכתב קל . . . . . רמו

יזכיר את אחד שנופל בדעתו בכל פעם, והעקר כי אינו מתמיד בספרי רבנו ז"ל, ויעוררו על התבודדות ולהיות בשמחה ולברח ממרה שחורה.

מכתב קלא . . . . . רמז

ידבר מענין המניעות שיש על ההתקרבות לרבנו ז"ל, ויבאר מצלת למוד ספרי רבנו ז"ל, וענין חיות הצדיק אף לאחר הסתלקותו, ויביא על זה פרוש נפלא מלקוטי חבר בן חיים, (תלמיד החת"ם סופר).

מכתב קלב . . . . . רמט

יגלה מצלת ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו.

מכתב קלג . . . . . רנ

ידבר מהתבודדות, ויבאר הפסוק: "הנה שלם מצב ארצה" וכו' על-פי דברי מוהרנ"ת ז"ל, ויזכיר שיחתו על ענין התחזקות.

מכתב קלד . . . . . רנא

יחזק את אחד שיש לו בלבולי הדעת, ויורה לו על ענין ה"תקון הקללי", ויעוררו בענין "שבועין קלין" בפשיטות ובפרטיות.

מכתב קלה . . . . . רנב

יחזק מאד את אחד שעוברת עליו מרירות רבה שמתבטל מעבודת השם על-ידי הפרנסה שלו, ויורה לו סדר היום בפרטי פרטיות ובאריכות איך יכול לחטף טוב אמתי ונצחי בתפלה ובהתבודדות ובכרובי שעורים כסדרן.

מכתב קלו . . . . . רנה

ידבר מהתורה "אזמרה" שהיא היתה הכנה להשארת רבנו ז"ל, ומש לש התורות "תקעו", ויעורר על ענין למוד זכות ותפלה בכונה, על התבודדות ושמחה.

מכתב קלז . . . . . רנו

ידבר נפלאות משמחה ורקודים.

מכתב קלח . . . . . רנח

ידבר מהתבודדות, אמונה, ומהקינות על חרבן בית-המקדש.

מכתב קלט . . . . . רנט

ידבר מאורו של רבנו ז"ל שעתה בגלות הוא גנוז, והעקר לציתו, ויעורר על התבודדות וה"נעור בלילה" בפרטי פרטיות, ויחזק על שעורים קבועים בתורה.

מכתב קמ . . . . . רסא

ידבר מענין התחזקות, ויעורר ללמד מוסר ממצוה השבועה בעטלעס, איך שחיו חיים טובים דיקא על-ידי שמירת העינים, האזנים וכו', ויחזק מאד להיות בשמחה.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שפא

רסג . . . . . **מכתב קמא**

יְדַבֵּר מִהַמְּנִיעוֹת שֶׁאֶפְשֶׁר לְשַׁבֵּרן עַל-יְדֵי הַכְּסוּפִים, וְיִזְהִיר מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה, וַיַּחֲזֵק עַל תְּפִלָּה.

רסד . . . . . **מכתב קמב**

יִמְאָס בְּהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וַיְדַבֵּר מֵהַאֲמַת שֶׁל רַבְּנוּ וִ"ל, וַיַּחֲזֵק עַל הַתְּבוּדָרוֹת, עַל שְׂמִיחָה, עַל שְׂמִירַת הַדְּבֹר וְעַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים, וַיִּרְחִיק מִכַּעַס.

רסו . . . . . **מכתב קמג**

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַהִתְבוּדָרוֹת וּמֵהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, וּמִסְגַּלַת יְמֵי אֱלֹהִים.

רסז . . . . . **מכתב קמד**

יְעוּרַר עַל הָאַרְבַּע תְּפִלוֹת, וְהַתְּפִלָּה הַחֲמִישִׁית שֶׁהִיא הַתְּבוּדָרוֹת, אֲשֶׁר מְשִׁיחַ יְגַלֶּה אוֹתָהּ, וַיֹּאדְרֶה בְּעֲנִין זֶה מְאֹד וּבְעֲנִין יְמֵי אֱלֹהִים הַקְּדוּשִׁים.

רסט . . . . . **מכתב קמה**

יְדַבֵּר מִסְגַּלַת יְמֵי אֱלֹהִים הַקְּדוּשִׁים, וַיְעוּרַר לְלַמֵּד אֶז הַתּוֹרָה ו', וַיְדַבֵּר מִמְּנֵה קִצַּת וּמִדְּבוּרֵי הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁבָּהּ, וַיַּחֲזֵק עַל שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדָרוֹת.

רעא . . . . . **מכתב קמו**

יְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה", וּמֵהַעֲשִׂיָה הַמְּכַרְחַת בְּחֻדְשׁ אֱלֹהִים, וַיְעוּרַר מְאֹד עַל הַתְּבוּדָרוֹת, וַיְדַבֵּר מֵהַעֲנִין שֶׁשְׂמִיחָה וְאִמּוּנָה תְלוּיֹת זו בְּזוֹ.

רעג . . . . . **מכתב קמז**

יְעוּרַר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת וּבִפְרָט בְּיְמֵי אֱלֹהִים, וַיִּשְׁבַּח אֶת הָעוֹסֵק בְּסִפְרֵי מוֹסֵר בְּיָמִים אֱלֹהִים, וַיַּחֲזֵק לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ וִ"ל שֶׁהֵם הָעֵקֶר.

רעד . . . . . **מכתב קמח**

יַחֲזֵק וַיִּאֲמָץ לְעַמֵּד עַל עֲמָדוֹ, וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת, וַיְדַבֵּר מֵהַשְׂמִיחָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מֵהַתְּקַרְבוּתָנוּ לְרַבְּנוּ וִ"ל, וַיַּחֲזֵק עַל זֶה.

רעה . . . . . **מכתב קמט**

יְעוּרַר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת, וַיְדַבֵּר מֵהַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ וִ"ל

ומחדוּשין דאורייתא.

מכתב קנ . . . . . רעו

יעורר על עבודת התפלה וההתבודדות, ויחזק בענין הכלבולים שעוברים, ויאמץ להתגבר על הנסיונות ולהחיות את עצמו עם הנקודות הטובות.

מכתב קנא . . . . . רעז

יזכיר מאד את אחד שאחרי שהתקרב לרבנו ז"ל ולאנשי שלומנו כותב לו עדין דבורי אוש ונפילה, ויחזקו להתקרב לצדיק האמתי שהוא רבנו ז"ל, שמעורר על התבודדות שעל ידי זה יזכה לאמונה, ויחזקו שלא תבלבל מאלו הנקראים "חסידים", ויתאר ענגנו, ויעוררו להתקרב מחדש אל הקדשה ולהתרחק מלצים, וידבר מגנות הליצנות, ויזהירו לברח מהלצים ולהתחזק בעבודת השם.

מכתב קנב . . . . . רפ

ידבר מהקבוץ הקדוש בראש השנה שיתקיים גם בבורו פארק, וידבר ממעלת הקבוץ בעיר אומן, ויזכיר שיחות מרבנו ז"ל וממורהו "ת"ו"ל על זה.

מכתב קנג . . . . . רפא

יגלה מעלת ההתבודדות ומעלת תדושי תורה, וידבר אודות התורה ו, והעקר לקיים "לשמע בזיונו יידים וישתק", ומעלת המקיים זאת, ויחזק להיות בשמחה ולהחזיק מעמד.

מכתב קנד . . . . . רפג

ידבר מראש השנה שצריך לעשות בו התחלה חדשה, ויעורר על למוד שלחן צרוף, ולעשות מההלכות תפלות, וללמד את ה"לקוטי ההלכות" השכימים להלכה, ויעורר מאד על תפלה והתבודדות בפרט של האדם הרחוק.

מכתב קנה . . . . . רפד

יזהיר להתרחק מעצבות אף אם עוברות צרות, ויחזק להמשיך את

תְּכַן הָעֲנִינִים

שפג

עצמו בעת כּוֹז לְאַמֵּת שֶׁהִיא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְרוֹחַ אֱלֹהֵי בַתְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מִהַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת וּמִמְעַלְת ה"לֵב נִשְׁבֵּר".

מְכַתֵּב קנו . . . . . רפו

יְדַבֵּר מִגְדֻלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיְגַלֶּה מְאִמְתִּי הַתְּחִיל עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ, וַיֹּאדְרֶיךָ בְּעֲנִין הַשִּׁיכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּרַבְּנוּ ז"ל וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט שֶׁהוּא הַיְחִיד שֶׁגִּלָּה כָּל-כָּף מְעַלְת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מִהַשִּׁיכּוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי.

מְכַתֵּב קנז . . . . . רפח

יְדַבֵּר מִעֲנִין הַקְּבוּץ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְשִׁצְרִיךָ לְכָרוֹחַ מִמְחֻלְקֵת, וַיְסַפֵּר מִהַסְּפּוּר הַנוֹרָא שֶׁל רַב וּבֵן יְחִיד, וְכֵן מֵה שִׁדְּבָרוֹ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית מִקְדָּשֵׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁזוֹכִים לְקִדְשֵׁת הַמְּחֻשְׁבָּה גַם בְּזִמְן הַזֶּה וְכוּ', וַיְסַדֵּר כַּמָּה הַנְּהַגוֹת טּוֹבוֹת לְעַרְב רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּלְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מְכַתֵּב קנח . . . . . רצ

יְחַזֵּק לְסַגֵּל לְעַצְמוֹ "מְעַט" נְקֻדוֹת טּוֹבוֹת בְּכָל יוֹם, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּמֻדָּה עַל-פִּי סֵדֶר דְּרָךְ לְמִוּדוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, עַל תְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה וְעַל תַּקּוּן חֲצוֹת, וַיְחַזֵּק לֹא לִפְלַ בְּדַעְתּוֹ וְלִהְתְּחַזֵּק בְּהַתְּבוּדוֹת, וְלִהְדַּפִּים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מְכַתֵּב קנט . . . . . רצג

יְבַאֵר מְעַלְת הַתְּפִלָּה.

מְכַתֵּב קס . . . . . רצד

יְגַלֶּה רְצוֹנוֹ לְהַדְּפִים סְפָר "דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה", שֶׁיְכַלֵּל הַלְּכוֹת הַוּנְאָה ג' שֶׁבְּלִקְוִיטֵי-הַלְּכוֹת, וְעוֹד שְׁאֵר סְפָרִים.

מְכַתֵּב קסא . . . . . רצה

יּוֹכִיחַ אֶת אֶחָד שֶׁלֹּא יְדַבֵּר עַל הַכֵּלֵל, כִּי אֵין זוֹ דְּרָךְ רַבְּנוּ ז"ל, וְכִּי לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם בַּתְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מִלְּמוּד זְכוֹת וּמְשִׁיחַת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל זֶה, וַיְחַזְּקוּ לְהַרְבוֹת בַּתְּפִלָּה.

- מכתב קסב** . . . . . רצו
 יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת מִמַּעַלְת הַשְּׁמָחָה, וְיִזְהִיר לְכַרְח מִהַיֵּצֵר הָרַע שְׁמַכִּיא
 לְעֲצָבוֹת.
- מכתב קסג** . . . . . רצז
 יְדַבֵּר מִהַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל שְׁמַקְרִיבִים אֶת הַגְּאֻלָּה, וַיְגַלֶּה רָמְזוֹ
 בְּמַעֲשֵׂה הָרַב וּבֶן יְחִיד, וַיְדַבֵּר מִהַהֲתַקְרָבוֹת אֶל הַצַּדִּיק.
- מכתב קסד** . . . . . רחצ
 יְגַלֶּה יְקָרָת כָּל נִקְדָּה טוֹבָה, וַיַּחֲזֵק עַל מִדַּת הַשְּׁמָחָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל
 הַתְּבוּדָדוֹת, עַל תְּהִלִּים וְלִקְוֵטֵי-תְּפִלוֹת.
- מכתב קסה** . . . . . רצט
 יְסַפֵּר אֵיךְ עָבַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּקִבוּץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמְזָכוֹת אָבִיו שְׂיַחְיָה
 נִצַּח שְׂהִיָּה שָׁם, וַיַּחֲזֵק עַל הַתְּבוּדָדוֹת.
- מכתב קסו** . . . . . ש
 יַחֲזֵק מְאֹד עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת שְׁמוּעֵילָה אֶפְלוּ בְּעֲנִינֵי הָעוֹלָם
 הַזֶּה, וַיְסַפֵּר סְפוּר נוֹרָא וְנִפְלָא שְׁשֹׁמֵעַ מֵעַד רֹאֵיהָ, אֵיךְ הִתְחַזְּקוּ אֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ בְּתַקּוּפַת הַשּׁוֹאָה, וַיֵּאָרִיךְ בְּמַעַלְת הַהֲתְבוּדָדוֹת.
- מכתב קסז** . . . . . שא
 יְסַפֵּר אֵיךְ עָבְרוּ עֲלֵיהֶם הַיָּמִים הַנוֹרָאִים וּמִהַשְּׁמָחָה שְׂהִיָּתָה לָהֶם
 בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְקַיֵּם עֲנִינֵי הַ"נְּעוֹר כְּלִילָה" בְּפֶרֶט בַּחֲרָף, וַיְדַבֵּר
 מִקְדָּשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמֵאֲמוּנַת חֻכְמִים.
- מכתב קסח** . . . . . שג
 יַעֲוֹרֵר עַל תְּפִלָּה, הַתְּבוּדָדוֹת וְשִׂמְחָה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין מְלֵתָא דְשִׁטּוּתָא
 וּמִהַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה.
- מכתב קסט** . . . . . דש
 יְדַבֵּר מִכּוֹף שְׂעֲנִינֵנוּ חָשׁוּב וַיְקַר מְאֹד לְמַעַלָּה, וְאֶפְלוּ עֲנִינֵי הַרְצוּן,
 וַיִּזְהִיר לְכַלֵּי לִפְלַל בְּיָאוּשׁ, וַיַּחֲזֵק עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שפה

מכתב קע . . . . . **שה**

יחזק אחד שחותרנו מתנגד עליו ומעורר את אשתו נגדו, ויתן לו עצה לשלום-בית ואיך יתנהג עם חותרנו, ויחזקו להיות בשמחה, כי לא יכול לעשות לו מאומה.

מכתב קעא . . . . . **שו**

יחזק אחד שעוברות עליו צרות מכל משפחתו, ויתן לו עצה עקרית שהיא "תפלה והתבודדות", ויחזקו לדם ולשתק ולשמח, ויעוררו על למוד ספרי רבנו ז"ל, ושיהיה רגיל אצל אנשי שלומנו.

מכתב קעב . . . . . **שז**

יחזק אחד שחולקים עליו, ויעוררו על ספרי רבנו ז"ל, ושישמע בזיונו וידם, ויספר לו ספור נפלא מר' נחמן טולטשינער מה שהציע לאחד מאנשי שלומנו שאשתו היתה מקללתו.

מכתב קעג . . . . . **שט**

ידבר מהדפסת ספרי רבנו ז"ל ומהתקרבותו על ידם, ומתכניתו על ענין הדפסה לעתיד.

מכתב קעד . . . . . **שי**

יבהיר קטע בלקוטי-מוהר"ן בתורה "חדי רבי שמעון" סימן ס"א, מדברי ר' אברהם בר' נחמן, ושתי העצות היוצאות מזה: טבילה בפנים — מקוה, שפכי פנים לבד — התבודדות.

מכתב קעה . . . . . **שיא**

ידבר מענין נקודות טובות, ממצלת למוד לקוטי-מוהר"ן ומענין "שמירת העינים".

מכתב קעו . . . . . **שיב**

ידבר מהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

מכתב קעז . . . . . **שיב**

יחזק על שמחה, וירחיק ממדת הפעס.

מכתב קעח . . . . . שיג

יְדַבֵּר מִנּוֹרָאוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ הַפְּרָטִית, וּמִהַרְמִזִּים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְרַמֵּז בְּכָל עֵת, וּמַעֲגִינֵן הַלְבָּשֶׁת הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, וַיִּגְלֶה רְמִזִּים מִשִּׁיחָה פְּשׁוּטָה שֶׁדִּבְרוּ אִיךְ מְרַמְזֵת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

מכתב קעט . . . . . שטו

יְדַבֵּר מִהַחֹתֶמֶת שֶׁל "תִּקּוֹן הַפְּלִילִי" וְכוּ', שֶׁעָשָׂה בְּשִׁבְלֵי פְּרִסּוֹם שֵׁם רַבְּנּוֹ ו"ל, וַיִּסְפֹּר הַמְּנִיעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עַל זֶה, וַיַּחֲזֵק גַּם לְעֲשׂוֹת כְּמֹהוּ בְּזֶה.

מכתב קפ . . . . . שטז

יְדַבֵּר מֵאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת רְאֵשֵׁי תְּבוֹת שֶׁמֶח"ה וּמֵאַמוּנַת חֲכָמִים, וַיְבִיא דְבוּר מִה"אֹהֶב יִשְׂרָאֵל", וַיִּסְפֹּר סְפּוּר נִפְלָא מְרַבֵּי דָוִד מְלַעְלוֹב וְרַבּוֹ ה"חֲזוּה" הַשֵּׁיךְ לְעִנְיֵן הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְרַבְּנּוֹ ו"ל בְּזִמְנֵי הַזֶּה, גַּם יִסְפֹּר מִהַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מֵאַפְטָא מִשְׁבַּח שֶׁשָּׁבַחוּ רַבְּנּוֹ ו"ל, וְהִטְעֵם לָמָּה מוֹהֲרֵינ"ת ו"ל הַפְּסִיק לְנִסְעֵי אֱלִיּוֹ, וַיַּחֲזֵק עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מִכְּתִיבַת מִכְּתָבִים שֶׁצִּינּוּ מוֹהֲרֵינ"ת ו"ל לְהִיּוֹת רְגִילִים בְּזֶה.

מכתב קפא . . . . . שיח

יְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת שֶׁבְּזֶה נִמְדָד חֲסִיד בְּרִסְלָב, וּמִהַתְּכִלִּית הַנְּצַחִית, וַיִּסְפֹּר סְפּוּר מִמוֹהֲרֵינ"ת ו"ל וְר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר מַעֲגִינֵן הַתְּכִלִּית.

מכתב קפב . . . . . שיט

יֹוכִיחַ אֶת אֶחָד שֶׁעָשָׂה שְׁלוֹם עִם בַּחוּר פְּלוֹנִי שֶׁהוּא כְּלִי נִפְלָא.

מכתב קפג . . . . . שכ

בִּיעַצְתִּי הַתְּנַצְלוֹתוֹ שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁתַּתֵּף בְּ"הַכְּנַסַת פְּלָה" כְּבַעֲבֵר, כִּי הַדְּפִסַת סְפָרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל מְכַרְחַת, וּבַפְּרָט בְּשָׁנִים אֱלוֹ שֶׁמְקַבֵּל אֶצְלָנוּ מִר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן שֶׁמְסַגְּלוֹת בְּיוֹתֵר, וַיִּסְפֹּר עִנְיֵן עֶסְקוֹ בְּהַדְּפָסָה, וַיִּזְכֵּיר שִׁיחַת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר בְּעִנְיֵן הַדְּפָסָה.

מכתב קפד . . . . . שכב

יְדַבֵּר מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וּמִפְּלִיּוֹת עִבּוּדַת הַשֵּׁם, וּמִתְקוּנָתוֹ עַל־יְדֵי

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שפז

אָמוּנַתְנוּ בְּרַבְנוּ ז"ל.

מְכַתֵּב קפח . . . . . שכג

יְחִזֵּק אֶחָד שֶׁמִּתְאַוֵּן שֶׁקָּשָׁה עָלָיו הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, שִׁיְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לומר "לקוטי-תפלות" בְּאִיִּשׁ, וַיְגַלֶּה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַדֵּר "סדר" לְאַחַר, וְהַעֲקֹר לְבָלִי לְהַתְּבַלְּבֵל, רַק לְלַמֵּד וְלְהַתְּפַלֵּל בְּמַתִּיקוּת.

מְכַתֵּב קפו . . . . . שכד

יְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה", וּמַעֲנִין "מַעַט" וּמֵהֶרְחֵקֵת הַיְּאוֹשׁ.

מְכַתֵּב קפז . . . . . שכד

יְחִזֵּק וַיֵּאמֶץ עַל תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין קְרוּב אֶחָד מְקֻרְבֵי לְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְהַעֲקֹר לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו וְלְדַבֵּר עִמוֹ מֵעֲנִין תְּפִלָּה.

מְכַתֵּב קפח . . . . . שכו

יְחִזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיְסַפֵּר מֵהַבְּזִיּוֹן שֶׁהָיָה לוֹ מִשׁוּטָה אֶחָד שֶׁפָּגְשׁוּ חוֹתָם עַל סִפְרֵי הַתְּהִלִּים וְהַסְּדוּרִים חוֹתְמֵת שֶׁל "תְּקוּן הַכְּלָלִי".

מְכַתֵּב קפט . . . . . שכז

יְחִזֵּק לְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיְדַבֵּר מֵהֶרְחֵמְנוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשָּׁה, הַמְרָמֵז בְּצִוּוֹת כְּסִלְיָו, וּמֵהַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרֻטִית וְתַבְרָף, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּבוּדָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְבַחֲיַנַּת "כְּמוֹנֵי מִמָּשׁ", וַיְדַבֵּר מֵהַיֶּאֱרָצִיּוּת שֶׁל ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן.

מְכַתֵּב קצ . . . . . של

יַעֲזֹר לְהִטּוֹת אֶזֶן לְמוֹכִיחַ הָאֱמִתִּי, וְהַעֲקֹר בְּהַתְּבוּדָה, וַיְדַבֵּר עַל הָעֲנִין הַנִּשְׁגָּב — "הַשְּׂגָחַת פְּרֻטִית", וּמֵמָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה לְמַעַלָּה עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוֹנִים.

מְכַתֵּב קצא . . . . . שלא

יַעֲזֹר עַל "קִדְשַׁת הַדְּבִיר" וְלַמּוֹד בְּסִפְרֵי הַ"חֶפֶץ חַיִּים", וַיְדַבֵּר מֵמָּה שֶׁעוֹבֵר עַל הַמְקַרְבִּים מֵהַבְּעַל-דָּבָר, וַיְזַהֵר לְבָרוּחַ מֵהַמְחַלְקֵת שֶׁמִּבְּפָנִים.

מכתב קצב . . . . . שלג

יחזק את אחד שזרקו משיבתו את הבחורים שהתקרבו לדעת רבנו ז"ל, ויזכיר מאמר מוהרנ"ת ז"ל ב"עלים לתרופה" על המחלקת, ויספר בפרטיות ממה שהיה להם עם ראש הישיבה החולק, וידבר מזכותנו שאנו המעוט שזכינו, ויעורר על שמירת הדבורים ולנצלם רק בשעורים קבועים בתורה.

מכתב קצג . . . . . שלה

ידבר משמחה והתבודדות, מאמונה ובטחון, ומחספסר "מכניע זדים", ויזהיר מאד לברח ממחלקת שבינינו שהורסת מאד, ויבאר מעלת התאחדות התלמידים, ויספר בפרטיות מה שהיה לבחורי אנשי שלומנו עם ראש הישיבה החולק שבנו התקרב אלינו וכו' וכו'.

מכתב קצד . . . . . שלז

יחזק אחד שעוסק בהדפסה, שמזה אף אחד אינו מפסיד, ויביא מאמר מה"תולדות" הקדוש על הסתייה של "עשה שבתך חל" ו"לוו עלי ואני פורע", ואיך שמפרש באפן נפלא השיך לעניננו ביותר.

מכתב קצה . . . . . שלט

ידבר ממעלת "תקון חצות", ויזכיר על זה שיחת ר' יצחק בער, תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, לאחיו, ויספר מישועתו בענין הדפסת ספרי רבנו ז"ל.

מכתב קצו . . . . . שמא

יגלה סוד חנכה מה שמרמז על דרך עבודה על-פי דעת רבנו ז"ל, וירחיב הדבור על ענין תודה והודאה, וידבר מענין העולם הזה שמלא צרות ויסורים, ושרק על-ידי הודאה נפתח הלב והפה וכו', ויארך בזה מאד בדבורים נפלאים.

מכתב קצז . . . . . שדמ

יחזק ויאמץ על תפלה והתבודדות.

מכתב קצח . . . . . שמה

ישבח את העבודות שנעשות בתמימות ובפשיטות, ויספר ספורים

תְּכַן הָעֲנִינִים

שפט

מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל ר' אֶפְרַיִם בְּר' נִפְתָּלִי, אִיךָ הִיָּתָה עֲבוּדַת פְּשִׁיטוֹתוֹ
לְמִירוֹת גְּאוֹנוֹתוֹ, וַיִּדְבֹּר מֵעֵינַיִן סִיּוֹם הַשָּׁמַיִם שְׂזוּכִים עַל-יְדֵי-זֶה לְצַלֵּם
אֱלֹקִים, וְהַמְקוֹר לְזֶה, וְכֵן מִמַּעַלְתָּ לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה אֶצֶל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ.

מְכַתֵּב קצט . . . . . **שמז**

יְעוֹרֵר עַל לְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְאֵר תּוֹרָה ח' שֶׁבְּלִקְוֵיטִי-מוֹהֲר"ן
חֵלֶק ב' עַל-פִּי מֶה שֶׁעֲבָר עֲלֵיהֶם בִּישִׁיבָה מֵרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁהוּא הֶרֶב
דְּקִלְפָּה, וַיִּתֵּן לָהֶם עֲצָה לְהַכְנִיעוּ עַל-יְדֵי שְׁלַחַן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת,
וַיְסַפֵּר מִמֶּה שְׁלוֹמְדִים בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ דְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב, וַיִּזְרוּ לְבֹא לְשָׁם.

מְכַתֵּב ר . . . . . **שמט**

יְחַזֵּק עַל שְׁעוּרִים עַל-פִּי סֵדֶר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיְעוֹרֵר
עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְחַזֵּק לֹא לְפַל מְזֵה, וַיֹּאמֶץ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה
וּלְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּדְבֹּר מִנְּפִלְאוֹת הַתְּקוּן שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי
רַבְּנוּ ז"ל.

מְכַתֵּב רא . . . . . **שנב**

יְדַבֵּר מֵהַדְּפֻסַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, מִלְמוּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וּמֵהַתְּבוּדוֹת.

מְכַתֵּב רב . . . . . **שנג**

יְחַזֵּק שְׂאִסוֹר לְפַל בְּדַעְתּוֹ, וַיִּזְכִּיר שִׁיחַת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל מִי שֶׁלֹּא
זָכָה לְהַתְּפַלֵּל בְּיוֹם כְּפוּר בְּכֻנְיָה, וְהַלְמוּד שְׁלוֹמְדִים מְשִׁיחָה זו.

מְכַתֵּב רג . . . . . **שנד**

יְחַזֵּק אֶת פְּלוּנֵי שִׁיחָה בְּשִׁמְחָה עַל הַזְכוּת לְגַדֵּב לְהַדְּפֻסַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, וַיִּדְבֹּר מִמַּעַלְתָּ הָעֲזוּרָה לְהַמְשַׁכַּת תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

מְכַתֵּב רד . . . . . **שנה**

יְעוֹרֵר לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּדְבֹּר מִמַּעַלְתָּ הַצְּדָקָה לְעֵינַיִן
הַדְּפֻסָּה.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
נשמתו הקדושה והטהורה של מורנו, אבינו, רוענו, מאור ענינו, מקור
חיותנו,

הצדיק רבי **אליעזר שלמה בן מלכה ומנחם זאב** זצוק"ל
שיזכה עוד השנה לסיים את מה שהתחיל.
ושכל שונאיו ואויביו יפלו תחתיו נפילה אחר נפילה ללא תקומה.

***

זכות מוהרא"ש הקדוש תעמוד ל:

מאור בן שושנה ואודליה בת מרים.

שיזכו להדפיס ולהפיץ את אור **רביז"ל** וכל ספרי **מוהרא"ש**
בתכלית ההידור והיופי

ובמחירים הכי זולים כל ימי חייהם. מתוך ענווה ושפלות, שמחה, אמונה
ואמונת חכמים ושפע עצום. שיזכו לצאת מכל החובות ולבית משלהם
ביבנאל. וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם.

ולזכות **אליעזר שלמה, רבקה ופייגא** בני **אודליה** שיהיו
נוטרי הברית בכל חמשת חושיהם, שיזכו להישאר כל ימי חייהם
מקושרים לצדיק האמת, שיזכו ליראת שמיים טהורה ומזוככת, שיתחתנו
סמוך לפרקם עם זיווגים יראים ושלמים.

שגני ניצני הקודש ימשיכו לגדול ולהתייעל בתכלית הפאר והיופי
ושתהיה הצלחה מופלגת.

שהקב"ה ייתן להם כוחות הנפש בלתי מוגבלים,
כוחות של בורא עולם לעשות רצונו יתברך.

שנזכה לראות בהתגלות מלך הכבוד בעצמו ותיקון העולם במלכות שדי
אמן כן יהי רצון.

הספר הקדוש הזה נדפס

לרפואת **שרה קלודין קלוטילד בת חיה**

שתזכה למצוא מזור לנפשה ולרפואה בעצמותיה ובטיפי דמיה
אמן כן יהי רצון

ולזכות **צרפתי יפה ויעקוב**

שיזכו לזרע בר קיימא ולבית משלהם ביבנאל
ושימשיכו לשמש את הצדיק כל ימי חייהם

ולחזרה בתשובה **אוריאל בן יעקב** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **מאיר בן שרה** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **אלין בת שרה קלודין** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **דולב בן אלין** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **אושיק בן אלין** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **שרה שלי בת אורלי** וזיווג בקרוב

ולחזרה בתשובה **אברהם בן חנה** וזיווג בקרוב

וע"נ **טוני ויקטור חי בן שרה קלודין**

